032:3M791:11
F5

032:3M791:11 F5

...A PODUVAL.

...tram.

Madras University Library.

DOCTRINA VIM PROMOVET INSITAM

Call Number 032: 3M791:11 F5

Accession Number 34861

Available for loan from

This book should be returned on or before the date last marked below.

20 JAN 1947	25 AUG 1957	
3 FEB 1947	8 SEP 1957	
11 NOV 1949	11 MAR 1960	
[illegible] 1950	30 JAN 1961	
3 JAN 1951	26 MAY 1961	
19 MAY 1951	[illegible] 1961	
4 JUL 1951	18 AUG 1962	
18 JUL 1951	6 [illegible] 1962	
30 APR 1952		
12 AUG 1955		
23 AUG 1955		
2 SEP 1956		

O. 61

MUL
034861

151 & 152

കേരളപുത്രൻ.

ഗ്രന്ഥകർത്താ

എ. നാരായണപൊതുവാൾ.

പ്രകാശകൻ

കുളക്കുന്നത്തു രാമൻമേനോൻ.

[പകർപ്പവകാശം.]

ബി. വി. ബുക്കഡിപ്പോ,
തിരുവനന്തപുരം.
1100

[വില ക. ൧ ണ. ൪.

☞ ഗ്രന്ഥകർത്താവിൻേറയോ പ്രകാശകൻേറയോ മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകം വ്യാജനിർമ്മിതമാകുന്നു.

34861

O32 3M791:11
F5

അവതാരിക.

കുറെക്കാലമായി മലയാളഭാഷയിൽ കഥാപുസ്തകങ്ങളെന്ന തലക്കെട്ടിൽ പുറപ്പെടുന്ന കഥയില്ലാപുസ്തകങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ഒരു മാതിരി ഇരിക്കപ്പൊറുതിയില്ലാതെയായിട്ടുണ്ടു്. ഒരു യുവാവു്; ഒരു യുവതി; അവക്ക തമ്മിൽ അനുരാഗം; അതിന്നു് ഏതാനും ചില പ്രതിബന്ധങ്ങൾ; അവയുടെ നിവാരണം, ഇത്രയുമായാൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു 'കഥകളി'ക്കു വേണ്ട വേഷങ്ങളെല്ലാം പൂർത്തിയായിക്കഴിഞ്ഞു എന്നാണു് ഇന്നുള്ള കാഥികമ്മന്യന്മാരിൽ പലരുടേയും ഭാവം. അവരുടെ നായികമാർ സർവാംഗസുന്ദരികളും സംഗീതസാഹിത്യകുശലകളുമായിരിക്കും. കാലോചിതമായ പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസത്തിലും അശേഷം പിന്നോക്കമായിരിക്കുകയില്ല. അവക്കു വന്നുകൂടുന്ന മാതാപിതാക്കന്മാരും മററു ബന്ധുക്കളും അരസികശിരോമണികളും അവിവേകനികേതനങ്ങളുമായിരിക്കും; അവർ വൈരൂപ്യവും വഷളത്തവും സമ്മേളിച്ചിട്ടുള്ള ഏതാനും ചില ശപ്പന്മാരെയായിരിക്കും ആ തങ്കക്കുടങ്ങളെ വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതു്; തങ്ങളുടെ വിഡ്ഢികളായ ഗുരുക്കന്മാരെ ഇളിഭ്യന്മാരാക്കി തങ്ങൾക്കു ബോധിച്ച പരിഷ്കാരികളായ യുവാക്കന്മാരെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുകയായിരിക്കും ആ സ്ത്രീകളുടെ പ്രവൃത്തി. കഥയും കഴിഞ്ഞു; കാൎയ്യവും തീൎന്നു! എന്തൊരു ശുഷ്കമായ ഭാവനാലോകമാണു് ഇക്കൂട്ടർ സൃഷ്ടിക്കുന്നതു്. അതിൻെറ ആയുസ്സു് അതിൻെറ സൃഷ്ടിയോടുകൂടിത്തന്നെ അവസാനിക്കുന്നതിൽ ആരോടാണു പരിഭവപ്പെടേണ്ടതു്?

"ലക്ഷ്മംപേരൊരുദിക്കിൽ ചെന്നാൽ ലക്ഷണമൊത്ത ത്തിലൊന്നോ രണ്ടോ!" എന്നു നമ്പിയാർ പാടിട്ടുള്ള തത്വം ഭാഷാസാഹിത്യത്തിലെ കഥാഗ്രന്ഥങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എത്രയും പരമാത്ഥമാണെന്ന ശപഥപൂവ്വം പറയാം. ഒരു സരസനായ കഥാകാരനെന്ന പേരെടുക്കണമെങ്കിൽ ഏതെല്ലാം മാതിരി കൈമുതൽ വച്ചുകൊണ്ടു എത്ര നാളത്തേയ്ക്കു വ്യാപാരം ചെയ്യണമെന്നു അറിവുള്ളവരേ അറിയുന്നുള്ളൂ.

"കഃപാകഃ? കഃശബ്ദഃ? കഃരസഃ? കഃഭാവഃ?
കഃവ്യംഗ്യഭേദഃ? കഃച വാക്യരീതിഃ?
കിയത്സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിഃ കവിനാദരേയാ?
കിമസ്തിരാജ്ഞാമിയതീഹചിന്താ?"

എന്നു മഹാകവി നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ കവിധമ്മത്തിന്റെ പാരമ്യത്തിന്റെ പ്രതിഷ്ഠാപനം ചെയ്യുവാൻ ചോദിക്കുന്നതുപോലെ ഇതിവൃത്തഗ്രഥനം, പാത്രസൃഷ്ടി, വികാരപോഷണം, രസസ്ഫൂത്തി, സല്ലാപചാതുരി, വണ്ണനാകൌശലം, തത്വചിന്ത, ഇങ്ങനെയെണ്ണിത്തുടങ്ങിയാൽ ഏതെല്ലാം ദിക്കുകളിലേക്കാണു ഒരു കാഥികന്റെ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി കടക്കേണ്ടതെന്നു നോക്കുമ്പോൾ അവയ്ക്കു ഒരു കൈയും കണക്കുമില്ലെന്നു കാണാം. ഒന്നിനും ഏററക്കുറച്ചിൽ വരുത്താതേയും എല്ലാം കൂടി യോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും വായനക്കാരെ ഒരുവിധം ആദ്യന്തം അരങ്ങുമുഷിപ്പിക്കാതെ സൽക്കരിച്ചു ഒപ്പിച്ചു മാറണമെങ്കിൽ കറകളഞ്ഞ കലാവാസനയും കരടററ ലോകപരിചയവും ആവശ്യകമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കഥാരീതിയുടെ വൈഷമ്യത്തെപ്പററി ആലോചിച്ചു തുടങ്ങിയാൽ സാമാന്യക്കാക്കും ആ വഴിയെ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനു ധൈയ്യം തോന്നുന്നതല്ല. സങ്കല്പ

ദ്ദൃഷ്ടികൊണ്ടു മാത്രം കാണുന്ന കാലദേശാവസ്ഥകളെ ചിത്രണം ചെയ്യുന്ന 'ചരിത്രകഥാ'കാരന്റെ വൈഷമ്യം മററാഖ്യായികാകന്മാൎക്കുള്ളതിനെക്കാൾ എത്രയോ അധികമാണെന്നുള്ളതും ഈ അവസരത്തിൽ സ്മരണീയമാണ്.

കേരളത്തിൽ ഉദ്ദേശം പതിനഞ്ചുശതകങ്ങൾക്കു മുൻപ് രാജ്യഭാരം ചെയ്തിരുന്ന പെരുമാക്കന്മാരുടെ വാഴ്ചക്കാലത്തെ ആസ്പദമാക്കി രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു കഥയാണ് വായനക്കാരുടെ മുമ്പാകെ സമൎപ്പിതമായിക്കാണുന്ന "കേരളപുത്രൻ." ഒട്ടുവളരെക്കാലമായി രസനിഷ്യന്ദികളായ അനവധി ചെറുകഥകൾ എഴുതി പല മാസികകൾ വഴിക്കായും ഒടുവിൽ കഥാസൌധം എന്ന രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിലുള്ള വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥം വഴിയായും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി തന്റെ സഹൃദയതാപത്തേയും സാഹിത്യകുശലതയേയും കേരളീയരെ സമഗ്രമായി ധരിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ശ്രീമാൻ അമ്പാടി നാരായണപ്പൊതുവാളാണ് ഈ ചരിത്രകഥയുടെ പ്രണേതാവ്.

അഭിപ്രായം കുറിക്കുവാനും മററുമായി ഒട്ടുവളരെ കഥാപുസ്തകങ്ങൾ മനസ്സില്ലാ മനസ്സോടേ വായിച്ചു മടുത്തുകിടക്കുന്ന എനിക്ക് മിസ്റ്റർ പൊതുവാളിന്റെ 'കേരളപുത്രൻ' അനിൎവചനീയമായ ആഹ്ളാദത്തെ പ്രദാനംചെയ്യുന്നതിനു പൎയ്യാപ്തമായിത്തീൎന്നു. ആദ്യത്തെ അദ്ധ്യായത്തിൽ അരാകളത്തിന്റെ വൎണ്ണനം വായിച്ചപ്പോൾ ആൾ സാമാന്യനല്ലെന്ന് എനിക്കു മുമ്പുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്ന അഭിപ്രായത്തിനു ബലംവരുകയും ഇരുപത്തിരണ്ടാമത്തെ അദ്ധ്യായത്തിൽ വെണ്ണിലപ്രഭുവിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ശിക്ഷാവിധി കണ്ടപ്പോൾ അതു ദശഗുണീഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്റെ മാന്യസ്നേഹിതൻ ശ്രീമാൻ സി. വി. രാമൻപിള്ളയുടെ ദേഹ.

വിയോഗംനിമിത്തം ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു സംഭവിച്ച 'ഇടിച്ചിലും ഉടച്ചിലും' ഇപ്രകാരമുള്ള അനുഗൃഹീത ഗദ്യകവികളുടെ ആവിർഭാവത്താൽ അചിരേണ പരിഹരിക്കപ്പെടുമെന്നുള്ള സ്ഥിരവിശ്വാസത്തോടുകൂടിയാണ് ഒടുവിൽ ഞാൻ പുസ്തകം മടക്കിവച്ചതു്. മഹാമഹിമശ്രീ കൊച്ചി അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമേനിയുടെ ഭ്രാതരായക്കിപ്പുറം ഇത്ര ഗുണപ്രിയിഷ്ഠമായ ഒരു ചരിത്രകഥാമാല്യം ഭാഷാഭഗവതിയുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്നതിന് ഒരു കേരളീയനും സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ധൈര്യമായി പറയാവുന്നതാണ്.

പരിണാമഗുപ്തിയെന്ന ഗുണം പരിപൂർണ്ണമായുള്ള ഈ കഥയുടെ ഹൃദയംഗമമായ ഇതിവൃത്തം അവതാരികയിൽ അപഗ്രഥിച്ചു കാണിക്കുന്നതു രസഭംഗത്തിനു കാരണമാകുമെന്നുള്ളതിനാൽ ആ അനൗചിത്യ പാപമേൽക്കുന്നതിനു ഞാൻ സന്നദ്ധനാകുന്നില്ല. ചോളരാജാവായ കരികാലന്റെ പുത്രി പുലോമജയും ചേരരാജാവായ ആത്തന്റെ പുത്രൻ ഇമയകുമാരനുമാണ് ഈ കഥയിലെ നായികയും നായകനും. കേരളരാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനനഗരമായ മഹോദയപുരത്തിൽ ഇമയകുമാരൻ ശസ്ത്രാഭ്യാസത്തിനായി വന്നുചേന്ന് ഇവിടെ അന്നു നാടുവാണിരുന്ന പള്ളിബാണപ്പെരുമാളുടെ പുത്രനായ ഉണ്ണിയുമായി ഒന്നിച്ചുകഴിയുന്ന കാലത്താണ് ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കുന്ന സംഭവം നടന്നതു്. ഭൂലോകരംഭയുടെ ദാസിയായ കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ ദുര, കടൽക്കള്ളനായ ആദികാമന്റെ അക്രമം, കാടക്കരചന്റെ കൈമിടുക്ക്, വെന്നില പ്രഭുവിന്റെ ദുഷ്ടത, സേനാപതിയുടെ സാമർത്ഥ്യം മുതലായി പലതും ഈ നോവലിൽ തത്തദ്രസപൂർത്തിയോടുകൂടി മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നുണ്ടു്. രുധിരമഹാകാളീക്ഷേത്രത്തിലെ കുരുതിയും മററും വായിക്കുമ്പോൾ

ബങ്കിമചന്ദ്രശതോപാദ്ധ്യായന്റെ മഹനീയമായ കാലടിപ്പാടുകളെ പിന്തുടരുവാൻ നമ്മുടെ ഗ്രന്ഥകാരനു സാധിച്ചു കഴിഞ്ഞതുപോലെയുള്ള ഒരു് ആനന്ദപ്രതീതി നമ്മുടെ മനസ്സിൽ അനായാസേന സ്ഫുരിക്കുന്നു. ഇതിലധികമായ ഒരു ശ്ലാഘയേ ഏതു ഗ്രന്ഥത്തിനാണു് അഭിലഷിക്കുവാൻ അവകാശമുള്ളതു്?

പെരുമാക്കന്മാരുടെ വാഴ്ചക്കാലത്തു കേരളത്തിന്റെ സ്ഥിതി എന്തായിരുന്നുവെന്നും ഇവിടത്തെ പഞ്ചമഹാസഭകളുടെ അധികാരം ഏതു നിലയിലുള്ളതായിരുന്നുവെന്നും മററും അനേകം ചരിത്രതത്വങ്ങൾ വായനക്കാൎക്കു് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിയും. ഷേക്സ്പീയരുടെ നാടകങ്ങളിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന മാതിരിയിലുള്ള ഇംഗ്ലീഷ് ചരിത്രജ്ഞാനമോ അലക്സാൻഡർ ഡ്യൂമായുടെ നോവലുകളിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന മാതിരിയിലുള്ള ഫ്രഞ്ചുചരിത്രജ്ഞാനമോ ആ ഭാഷകളിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എത്ര ചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചാലും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ലെന്നു പറയുന്നതു പരമാൎത്ഥമാണു്. 'ഭൂതരായ'രിലും 'കേരളപുത്ര'നിലും നിന്നു പെരുമാക്കന്മാരുടെ രാജ്യഭാരകാലത്തെപ്പററി നമുക്കു ലഭിക്കുന്ന അറിവു് മററു യാതൊരു ഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല.

മിസ്റ്റർ പൊതുവാളിന്റെ കഥാഗ്രന്ഥനത്തിലെന്നതുപോലെ വാക്യരചനയിലും മാൎഗ്ഗദൎശിയായി നിൽക്കുന്നതു് അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമേനിതന്നെയാകുന്നു. 'ഭൂതരായ'രുടെ കനിഷ്ഠസഹോദരത്വം 'കേരളപുത്ര'നു പ്രകൃതിയിലെന്നപോലെ ആകൃതിയിലുമുണ്ടു്. ഓജസ്സും മാധുൎയ്യവുമുള്ള എത്രയെത്ര പച്ച മലയാളവാക്കുകളും പഴയ ഭാഷാശൈലികളും

ളുമാണ് ഇപ്പോഠം ലുപ്തപ്രായങ്ങളായി വിസ്മൃതിഗത്ത്ത്തിൽ ആണ്ടുകിടക്കുന്നതു്! അവയെ അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമേനിയെപ്പോലെതന്നെ ശ്രീമാൻ നാരായണപ്പൊതുവാളും കനിഞ്ഞു കൈകൊടുത്തു കരയ്ക്കുകേററി ഉചിതങ്ങളായ പീഠങ്ങളിൽ ഉപവേശിപ്പിക്കുന്നതു കാണേണ്ട ഒരു കാഴ്ചയാണു്. ഏതാനും ചില ദേശ്യപദങ്ങഠംകൂടി ഈ ഉദ്യമത്തിൽ അങ്ങിങ്ങു കടന്നുകൂടിട്ടുള്ളതു് കാവ്യത്തിനു് ഒരപകഷമായി കാൎയ്യവിവരമുള്ളവർ കരുതുന്നതല്ല.

ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോഠം 'കേരളപുത്ര'നെ സൃഷ്ടിച്ച ഈ ഗ്രന്ഥകാരൻ ഇന്നു് ഒന്നാംകിടയിൽ നിൽക്കുന്ന ഒരു കാഥികനാണെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്തായ ഈ സാഹിതീരത്നത്തെ സകല സഹൃദയന്മാരും സശിരഃകമ്പം ശ്ലാഘിക്കുമെന്നും തക്കമെററു വിശ്വസിക്കാം. ഈ വിഷയത്തിൽ അനുഗൃഹീതന്മാരായ ഗ്രന്ഥകൎത്താക്കന്മാർ ഇപ്പോഠം അധികമില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്കു് മിസ്റ്റർ പൊതുവാഠം ഈ വ്യവസായത്തിൽ നിരന്തരമായി പ്രവൎത്തിച്ചു് ഇതിലും വിലയേറിയ പലേ നോവലുകളും നിൎമ്മിച്ചു് കൈരളിയെ കാലാന്തരത്തിൽ ചരിതാൎത്ഥതയാക്കിത്തീൎക്കേണ്ടതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരമധൎമ്മമാണു്. അദ്ദേഹത്തിനു് അതിനുള്ള ശക്തിയും സൌകൎയ്യവും സവ്വേശ്വരൻ പ്രദാനംചെയ്യുമാറാകട്ടെ.

തിരുവനന്തപുരം
൧൧-൯-൧൧൦൮. } ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ.

ശുദ്ധിപത്രം

പേജ്	അബദ്ധം	സുബദ്ധം
വന്ന	വെനീസംഹോരം	വേണീസംഹാരം
നം	ആമയത്തെന്റ	ആമയനെൻറ
൩൧	ഉരു പൊരിപൊച്ചുനറ	ഉരുവേറിപ്പാച്ചാനേ
൩൪	പയ്യം	പാറയും
൩൯	വള്ളിബാണൻ	പള്ളിബാണൻ
൩൬	ജൂജൂ	ജൂജൂ
"	തവണക്കാരായും	തവണക്കാരായി
൪൩	ചോട്ടെ കേറി	ചൊട്ടേകേറി
"	ആദ്യാക്രടി	ആന്ത്യാക്രടി
"	വാക്കൊന്നം	വാക്കൊന്നും
൪൬	പാളട്ടി	പാളീട്ട.
൫൨	അക്കരെ പിടിച്ചല്ല	അക്കരെ പിടിച്ചില്ല
൫൦	കുമാരനെ	കുമാരനെ
൧൦൩	പാവം	പാവം
൧൧൪	കൊലാൻ	കോലാൻ
൧൧൬	തീപിണ്ഡി	തീ പിണ്ഡി
൧൩൧	കൊള്ള ക്കടെവി	കൊള്ള ക്കൊടവി
൧൪൪	വൈകിപ്പോയു. ഞാൻ	വൈകിപ്പോയു [ഞാൻ
൧൭൫	ചുടാന്ടുവൻ	ചുടാനിട്ടവൻ
൧൯൦	ഉന്തിയ	ഉന്നിയ
൧൯൯	വരമൊത്ത നരം	വരമോത്ത തരം
൧൨൬	സൌന്ദര്യം ഛായയ്ക്ക്	സൌന്ദര്യ ഛായയ്ക്ക്
൧൫൬	കൊതുക കലകളിൽ	കൌതുക കലകളിൽ
൨൦൬	കൈ വിടിക്കട്ടെ	കൈപിടിക്കട്ടെ

പുറ്	അബദ്ധം	സുബദ്ധം
൨൩	വളൎന്നവന്ന ൦ഭയ്യം	വളൎന്നുവന്നു. ൦ഭയ്യം
൨൭	ശോഭനയങ്ങളുടെ	ശോഭനനയനങ്ങളുടെ
൩൨൬	പൂവരത്തു	പൂവരത്തു
,,	മനസ്സിന്റ ശുദ്ധി	മനസ്സിന്നു ശുദ്ധി.
,,	സൈന്യത്തിൽ ഒര	സൈന്യത്തിൽ ചെന്നു.
൨൩൭	ആയുധം	ആയുധം
൨൪൨	പറയുന്നതിന്റെ	പറയുന്നതിന്റെ
൨൪൫	ക്രുദ്ധി	ക്രുദ്ധി
൨൪൬	അനുഭവിൽ	അനുഭവത്തിൽ
൨൫൧	പുറപ്പെട്ടവാൻ	പുറപ്പെട്ടുവൻ
൨൫൪	വട	പട
൨൫൫	പട്ട	പട്ടു
൨൬൦	പരിമളധോരണികൊണ്ടും	പരിമളധോരണികൊണ്ടു
,,	പരിഭവഷാകൊണ്ടു	പരിഭവഷംകൊണ്ടു
൨൬൧	ലയിച്ചും	ലയിച്ചു.
൨൬൨	നിന്റെ	വിനെറ
൨൬൫	നോക്കി ഉൎദ്ധസ്ഥലനായി	നോക്കി. ഉന്നി ഉൎദ്ധസ്ഥലനായി
൨൭൭-൨൭൮	കൊച്ചപ്പൻ	കൊച്ചപ്പൻ
൨൭൮	അട്ടത്തുവരു.	അടുത്തുവരും.

കേരളപുത്രൻ.

അദ്ധ്യായം ൧

മാഹോദയപുരത്തിലെ അരാകുളം എന്ന തടാകം പെരുമാക്കന്മാരുടെ രാജധാനിക്കു തൊട്ടുകുറിപോലെ ശോഭിച്ചു. ഉളിയാടി മിനുസപ്പെടുത്തിയ ശിലകളെക്കൊണ്ടു കെട്ടിപ്പടുത്ത തറകളിൽ നില്ക്കുന്ന അരയാലുകളുടെ ചെന്തളിരുകൾ എളനീർ വെള്ളത്തോടു കിടപിടിച്ചുകിടക്കുന്ന തോയരാശിയിൽ നിഴലിച്ചു നില്ക്കുകയും പൊൻനുറുങ്ങുകൾ വാരി വിതറിയതുപോലെ പ്രകാശമാനങ്ങളായ ചെറുമീൻനിരകൾ ഒന്നിച്ചും ഭിന്നിച്ചും ആ വെള്ളത്തിൽകൂടി അങ്ങുമിങ്ങും പായുകയും ചെയ്യുന്നതു കണ്ടാൽ തള്ളയില്ലാപ്പിള്ളയായ ഭദ്രയെ മോടികൂട്ടുവാനുള്ള മോഹംകൊണ്ടു വീരവാളിപ്പട്ടിനു നീരാളരേഖയിടുവാൻ ഗംഗാദേവി ഉദ്യമിക്കുകയാണെന്നു തോന്നും. പരസ്യമല്ലാത്ത ഗൃഹിണീപട്ടം പരിഹാസ്യമാണെന്നു കരുതി കലാവല്ലഭനായ കാമുകനോട് ഈർഷ്യ പൂണ്ടിറങ്ങിപ്പോന്ന ഗംഗാദേവി, അമ്മയില്ലാപ്പെ

ണ്ണിന്റെ ചാരിത്രശുദ്ധിയെ കാപ്പാറേറണ്ടുന്ന കൎമ്മ പിതാവിനെക്കാരം തനിക്കാണെന്നു ശങ്കിച്ച് ഇടയ്ക്കിരുപ്പടമുറപ്പിച്ചതുപോലെയാണ് രുദ്രാലയത്തിന്നും ഭദ്രാലയത്തിന്നും മദ്ധ്യേ ആ തടാകം കിടക്കുന്നതു്. മേച്ചിപ്പുറം കേറിപ്പോരുന്ന കാലിക്കൂട്ടങ്ങരം തരിമുഴുത്ത മണൽത്തീരങ്ങളിൽ വന്നിറങ്ങി ദാഹം ശമിപ്പിച്ചിട്ടും മുഖം വെള്ളത്തിൽ നിന്നെടുക്കാതെ ക്ലാന്തഭാവത്തോടെ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടാൽ ആത്മത്രാണതല്പരയായ ഗംഗയോടു ഭാവിയെപ്പററി അവ എന്തോ മന്ത്രിക്കുകയാണെന്നു തോന്നും. മനസ്സിനെ പരിഷ്കരിച്ചു മാലിന്യത്തെ ദൂരീകരിച്ചു സ്വധൎമ്മത്തെ പരിപാലിക്കുവാൻ തക്കകോപ്പും കെല്പുമുള്ള സാദ്ധ്വികളിൽ വിടന്മാരുടെ അലട്ടും ചകിട്ടും പ്രക്ഷോഭജനകമല്ലെന്നു പ്രത്യക്ഷീകരിക്കുന്നവിധം കന്നാലിപ്പിള്ളർ കുളംചാടി കുത്തിമറിഞ്ഞിട്ടും ആ നിൎമ്മലതോയപൂരഭരിതയായ വാപിയിൽ ലേശമെങ്കിലും കലങ്ങൽ കണ്ടില്ല. കാലിമേയ്ക്കുന്നവർ കോലു കരയ്ക്കുവെച്ചു വെള്ളത്തിലിറങ്ങി മദിക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്കു് കററക്കിടാങ്ങരം തള്ളയെ വിട്ടു തെററിച്ചാടി മററു പശുക്കളുടെ അകിടുപററി കുടിക്കുന്നതു കണ്ടു് ഈററനോടെ ഏററി ഓടുന്നവർ മുട്ടോളം പൂഴുന്ന മണലിൽ മുന്നുകുത്തി വീഴുന്നുണ്ടു്. അവസ്ഥാഭേദംകൊണ്ടു കൎമ്മത്തിന്റെ ഫലഭാഗത്തിങ്കൽ ഏററക്കുറവു വന്നുപോകുമെന്നിരുന്നാലും പരോപകാരവിഷയത്തിൽ പ്രേരിതചിത്തവൃത്തിയോടുകൂടിയവരുടെ പ്രവൃത്തിക്കു പ്രായഭേദമനുസരിച്ചല്ല ഫലപ്രാപ്തിയുണ്ടാകുന്നതെന്നു പെരുമാക്കന്മാരുടെ പഴമയും പറഞ്ഞു് പാന്ഥന്മാർ പലരും ആൽത്തറകളിൽ വിശ്രമിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. കന്നാലിപ്പിള്ളരുടെ അലട്ടിനെ ഭയപ്പെട്ടു തീരംവിട്ടു് അകന്നുനിന്നിരുന്ന ഒരു പെൺകിടാവു് കടവു് ഒഴിഞ്ഞു എന്നുകണ്ടപ്പോരം കയറിട്ടുപിടിച്ചിരുന്ന പശുവിനെ മേയാൻ വിട്ടുകൊണ്ടു തടാകത്തിൽ വന്നിറങ്ങി.

പശ്ശുമേഞ്ഞുകൻ്റ മട്ടലുവെട്ടി കുത്തനെ നിൽക്കുന്ന മറുതീരത്തെ പ്രാപിച്ചു. അവിടം നിർബ്ബാധകമെന്നായിരുന്നു അവളുടെ വിചാരം. ആയുധാഭ്യാസികളുടെ കായികാഭ്യാസത്തിന്നു വേണ്ടി ഒഴിച്ചിട്ടിരുന്ന ആ പ്രദേശത്തുകൂടി അന്യന്മാർ വഴിനടക്കുക പതിവില്ല. വിശേഷിച്ച് അന്ന് അനദ്ധ്യായവുമായിരുന്നു. "പക്ഷപ്പയററു"ള്ള കാലമാണെങ്കിലും ആൽത്താനൊന്നിച്ചല്ലാതെ ആ സ്ഥലത്ത് ആരും വ്യായാമം ചെയ്കയില്ലെന്നുള്ളതും അവൾക്കു അറിവുള്ള കാര്യമാണ്. ശുക്ലപക്ഷത്തിൽ ചന്ദ്രോദയം മുതൽ അസ്തമനംവരേ ആയുധാഭ്യാസം പരിശീലിക്കുകയാകുന്നു പക്ഷപ്പയററ് എന്നു പറയുന്നത്. തട്ടൊപ്പം പരന്നുകിടക്കുന്ന തരിമുഴുത്ത മണൽപ്രദേശത്തു അങ്ങുമിങ്ങും നിലംവിട്ടു പൊങ്ങിനിൽക്കുന്ന "നിലംപുരണ്ട" കളെ പശ്ശു കാന്നൊടുക്കിത്തുടങ്ങി. കുലാചാരങ്ങൾക്കു യോജിക്കാത്തതായ പൊലിമ അചരങ്ങളിൽ അങ്കുരിക്കുന്നതു് തിയ്യക്കുകൾക്കു കൂടി ശിക്ഷിക്കപ്പെടാവുന്നതാണെങ്കിൽ മതാചാര നിഷിദ്ധമായ വേഷം കെട്ടി പരിഷ്കാരികളാണെന്നു ഭാവിക്കുന്നവരെ മതാചാര്യന്മാർ ഏതു പ്രകാരത്തിൽ ശിക്ഷിച്ചാലും മതിയാവാത്തതുകൊണ്ടായിരിക്കും അവർ മൌനം ദീക്ഷിക്കുന്നതു്. വെള്ളത്തിലിറങ്ങി അഴുക്കുകെററിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ യുവതി പശ്ശു സങ്കടപ്പെട്ടു കരയുന്നതുകേട്ടു കരയ്ക്കു കേറി നോക്കി. ഒരുവൻ പശ്ശുവിനെ ബലാൽക്കാരേണ പിടിച്ചു നിർത്തിയിരിക്കുന്നതും അന്യൻ അടുത്തു നിൽക്കുന്നതും അവൾ കണ്ടു. അവർ ആരാണെന്നും പശ്ശുവിനെ പിടിച്ചു നിർത്തിയിരിക്കുന്നതു് എന്തിനാണെന്നും ആ കുട്ടിക്കു മനസ്സിലായില്ല. "അയ്യോ! അതിനെ ഒന്നും കാട്ടല്ലെ.' എന്നു പറഞ്ഞു് ഈറൻ ഞെക്കിപ്പിഴിഞ്ഞുകൊണ്ടു് അവൾ കുറേമുമ്പോട്ടുചെന്നു. ആൽത്തറയുടെ മറവുകൊണ്ടു് അവർ തമ്മിൽ

കാണ്മാൻ തരമില്ലെങ്കിലും പശുവിനെ പിടിച്ചിരുന്നാറ അ തിനെ വിട്ടയച്ചു. പശു ചാടി ഓടി അകലെ ചെന്ന നിന്ന തിരിഞ്ഞുനോക്കി പിന്നെയും കുതികുത്തി പാഞ്ഞു. "നോക്കു ഒരു ചേട്ടത്തം" അതു പിരണ്ടാൽ പിന്നെ പിടിക്കാനും കൂടി കിട്ടില്ല. എന്നു പറഞ്ഞു പെൺകിടാവു പശുവിനെ മാടി ക്കൊണ്ടുവരുവാൻ പോയി. പശുവിനെ പിടിച്ചു നിൎത്തിയ തിൽ ദുഷ്ടവിചാരം ഇല്ലെന്നു ആ യുവാക്കന്മാരുടെ സംഭാഷ ണംകൊണ്ടു നമുക്കറിയാം.

ഒന്നാമൻ:—ഇത്ര കൌതുകമുള്ള പശുവിനെ ഞാൻ ഇതിനുമുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ല. കാമധേനുതന്നെ.

രണ്ടാമൻ:—അനുഭവത്തെക്കുറിച്ചു് അറിയുന്നതിന്നു മു മ്പു കാഴ്ചയ്ക്കു കൌതുകമുണ്ടെന്നുവെച്ചു കാമധേനുവാക്കിക്ക ല്പിച്ചതിന്നു കാരണം മതിയായില്ല.

ഒന്നാമൻ:—വിഡ്ഢി! കാഴ്ചയിൽ കുററമില്ലാത്തതു് കാൎയ്യത്തിലും തെററില്ല. കണ്ണല്ലെ പ്രമാണം.

രണ്ടാമൻ:—അല്ല. പ്രമാണം മനസ്സാണ്. കാഞ്ഞി രപ്പഴത്തിൻെറ സ്വാദു് കയ്പല്ലെ.

ഒന്നാമൻ:—എടൊ, ഉരുണ്ടാൽ നന്നൊന്നാണോ ത ൻെറ വിചാരം. യുക്തിമുട്ടുമ്പോറ തനിക്കു് ഉരുളിച്ച സ്വാ ധീനമാകകൊണ്ടായിരിക്കാം അതിൽ തനിക്കു ഇത്ര പ ത്ഥ്യം. മനസ്സാണു പ്രമാണം എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു ഇപ്പോറ ഉരുണ്ടുതുടങ്ങിയോ?

രണ്ടാമൻ:—തൊട്ടതിന്നൊക്കെ എന്നെ കുററം കല്പി ക്കുവാൻ അത്രയ്ക്കുമാത്രം യോഗ്യത അപ്പുറത്തില്ല. ഞാൻ ഉരുളുന്നുണ്ടെങ്കിൽ മററൊരാളെ ഉരുട്ടാനും എനിക്കറിയാം.

ഒന്നാമൻ:—സ്നേഹിതാ! തന്റെ മനസ്സാകുന്ന പ്രമാണത്തിൽ അതും പിഴച്ചെഴുതിപ്പോയി.

രണ്ടാമൻ:—എന്റെ പ്രമാണം പിഴച്ചിട്ടില്ല. അങ്ങയുടെ അനുമാനമാണ് തെററിയത്. വരു കുളക്കടവിൽ ചെന്നാൽ അനുഭവപ്പെടുത്തിത്തരാം.

ഒന്നാമൻ:— എന്നിട്ടു താൻ പറയുമ്പോൾ ഞാൻ അവിടെ കിടന്നു ഒന്നുരുണ്ടാൽ തന്റെ അനുമാനവും പ്രമാണവും അനുഭവവും ഒക്കും ഇല്ലെ?

രണ്ടാമൻ:—കരയ്ക്കല്ല വെള്ളത്തിൽ വെച്ചാണ് അങ്ങെ ഉരുട്ടാൻ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്. സന്ധ്യാവന്ദനം തടാകത്തിന്റെ അക്കര പിടിച്ചിട്ട് എന്നല്ലെ അവിടുത്തെ ശപഥം.

ഒന്നാമൻ:— അതെ, അങ്ങിനെ തന്നെയാണ് എന്റെ പ്രതിജ്ഞ.

രണ്ടാമൻ:—ഉരുട്ടലും പിരട്ടലും ആക്കാണെന്നു നിന്നുമ്പോൾ അറിയാം. അക്കര പിടിച്ചേ സന്ധ്യ വന്ദിക്കു എന്ന തീച്ചയുണ്ടെങ്കിൽ അവിടുത്തെ നിത്യകമ്മം മുടങ്ങും. ഞാനതു ചെയ്യേണ്ടതായും വരും. അതിന്നു ഞാൻ അധികാരിയുമല്ല.

ഒന്നാമൻ:—അതു കൂടാതെ കഴിയ്ക്കാം. വേണ്ടിവന്നാൽ അധികാരിയുമാക്കാം. പക്ഷെ നടുക്കെത്തി കയ്യും കാലും കുഴഞ്ഞു മിഴിച്ചാൽ എന്നെക്കൊണ്ടു താങ്ങാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നു വരും. അതു മാത്രം ഓമ്മവേണം.

രണ്ടാമൻ:—ചത്താൽ പോട്ടെ. ഉശിരാണു വലിയത്.

ഒന്നാമൻ:—അതെ! അതു വെറുതെകളയാൻ നോക്കരുത് എന്നാണ് ഞാൻ പറഞ്ഞത്.

രണ്ടാമൻ:—ഞാൻ ഭീരുവല്ല; കാൎയ്യത്തോടടുക്കു മ്പോൾ കാൽ പിന്നോക്കം വെയ്ക്കാൻ ഗുരു എന്നെ ഉപ ദേശിച്ചിട്ടില്ല.

ഒന്നാമൻ:—എന്നാൽ ഗുരൂപദേശവും താൻ ശരി ററിദ്ധരിച്ചു. കാൽ പിന്നോക്കം വെയ്ക്കാതെ നീന്താൻ സാ ധിക്കുമെന്നു എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല.

രണ്ടാമൻ:—അങ്ങയുടെ തോന്നലല്ല എനിക്കു്; തെ ററിദ്ധാരണ ആൎക്കാണെന്നുടനെ അറിയാം.

ഇങ്ങിനെ വാദപ്രതിവാദം ചെയ്തുകൊണ്ടു രണ്ടുപേരും ത ടാകത്തിൻെറ വക്കണഞ്ഞു. ഇരുപേൎക്കും കൌമാൎയ്യം മാ ഞ്ഞു യൌവനം സ്ഫുരിച്ചുതുടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. പ്രായംകൊ ണ്ടും നടപടികൊണ്ടും ആ യുവാക്കന്മാർ സോദരന്മാരാ ണെന്നു തോന്നും. എന്നാൽ ഉത്തര പ്രത്യുത്തരങ്ങളിൽ ബ ദ്ധവൈരികളെപ്പോലെയാണു് അവരുടെ പെരുമാററം. ആ യാസപ്രിയന്മാരായ യുവാക്കന്മാർ അരയും തലയും മുറുക്കി തോയാശയത്തിൻെറ മറുകര പററുവാൻ യത്നിച്ചുതുടങ്ങി. വിളിപ്പാടകലം അവർ ജലക്രീഡയായി കഴിച്ചു. പിന്നെ കുറെ ദൂരം വാശിപിടിച്ചു തുഴഞ്ഞുകഴിച്ചു. ഇനി ആയാസ പ്പെടുവാൻ പ്രയാസമാണെന്നു് ഇളയവനു തോന്നി. ഉൾക്കു ശമിച്ചു, ലാക്കു പിഴച്ചു. ആൾ വിഷമിച്ചു പിന്തൊഴിച്ചു. സാഹസപ്രവൃത്തിയിൽ നിന്നു വിരമിക്കുവാൻ സ്നേഹിത നെ വിളിച്ചു നിലവിളിച്ചു. മറെറ ആൾ കൂട്ടാക്കിയില്ല.

മൂത്തവൻ മുഷ്ക്കോടുകൂടി മുന്നോട്ടു നീന്തിക്കേറുന്നു. ത ടാകത്തിൻെറ മുക്കാൽ ഭാഗവും തരക്കേടുകൂടാതെ കഴിഞ്ഞു. പിന്നീടു മാന്ദ്യം കണ്ടുതുടങ്ങി. കൈകാൽ കുഴഞ്ഞപ്പോൾ നില ആഞ്ഞുനോക്കി. അതു കിട്ടുന്നില്ല. വന്നതുവന്നു എ

ന്ന നിലയ്ക്കു കുറെക്കൂടി തുഴഞ്ഞുചെന്നു. കയററംന്നിന്നു. വെള്ളത്തിന്നു മീതേ പാറിക്കിടപ്പാൻ ശ്രമിച്ചു; അതു സാധിച്ചില്ല. ആറം മയങ്ങി; അടുത്തുള്ള ഇടത്തേക്കര പിടിക്കാൻ നോക്കി. നീന്തൽ പോയി ഏന്തലായി. എന്തായാലും കരപററുവാനുള്ള കരുത്തും കതിരവനും ഒന്നിച്ച് അസ്തമിച്ചു.

ഓടിപ്പോയ പശുവിനെ തേടിപ്പിടിച്ച നമ്മുടെ പെൺകിടാവ് വീണ്ടും തടാകത്തിൽ വന്നിറങ്ങി. നേരം പോയതുകൊണ്ടു പശുവിനെ കുളിപ്പിക്കുവാൻ ബദ്ധപ്പെട്ടു കയർ പിടിച്ചുവലിച്ചു. പശു പിന്നാഞ്ഞുനിന്നു. "നിൻെറ ഈ ഊക്കൊന്നും കുറച്ചു മുമ്പുകണ്ടില്ലല്ലോ; അവർ പിടിച്ചപ്പോറം പട്ടിയെപ്പോലെ നിലവിളിക്കയല്ലെ ചെയ്തതു്; എന്നോടാണോ ഇതരം; ഇനിക്കും ശക്തിയില്ലെന്നു കരുതേണ്ട. ഇറങ്ങു ഇങ്ങോട്ടു്." എന്നു പറഞ്ഞു് പശുവിനെ വലിച്ചിറക്കി തേച്ചു കഴുകി കയറലമ്പി ചളി കളഞ്ഞു കൈത്തണ്ടയിൽ വളയംചുററി എടുത്തുകൊണ്ടു നിൽക്കുമ്പോറം അടുക്കലേയ്ക്കു എന്തൊ ഒരു സാധനം ഏന്തിവരുന്നതുപോലെ അവറംക്കു തോന്നി. ചീങ്കണ്ണിയാണൊന്നു വിചാരിച്ചു് രണ്ടടിപിന്നോക്കം കേറി നിന്നു. കരയ്ക്കടുത്തുവരുന്ന ജന്തു മുങ്ങിപ്പൊങ്ങുന്നതിന്നിടയ്ക്കു് ഒരു ഭയങ്കരശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. ഭയത്താലൊ, അനുകമ്പയാലൊ എന്തൊ വളയംചുററി എടുത്തിരുന്ന കയർ അവറം വെള്ളത്തിലേയ്ക്കു് വലിച്ചെറിഞ്ഞു കരയ്ക്കുകേറി. കയർ വീണതോടുകൂടി അതു താണു. കയർ കീഴ്പ്പോട്ടു് വലിഞ്ഞു. പശു പരിഭ്രമിച്ചു് മുന്നോട്ടു പാഞ്ഞു. കഴുത്തിൽ കുടുങ്ങിയ കയറോടുകൂടി ഒരു മനുഷ്യശരീരത്തെ പശു വലിച്ചു കരയ്ക്കേററുകയും ചെയ്തു.

—(൦)—

അദ്ധ്യായം ൨

മന്ത്രം പറഞ്ഞും തന്ത്രം തെളിഞ്ഞും വരുന്ന ഈ കാലത്തു കാൎയ്യാദികളുടെ സ്വരൂപം കയ്യിൽ നെല്ലിക്കപോലെ കണ്ടാലല്ലാതെ സ്ഥൂലത്തിൽ ഭ്രമിച്ചു സുഖവഴിക്കാരായുന്ന ലോകം വിശ്വസിക്കുന്ന കാൎയ്യം ഞെരുക്കം. അംഗുഷ്ഠപ്രായനായ അഗസ്ത്യൻ ആഴിതോയം ആചമിച്ചു വററിച്ചു എന്ന് ഏട്ടിൽ പെട്ടതീട്ടുള്ളതിനെപ്പററി കൂട്ടംകൂടികൊണ്ടിരിക്കുന്നവർ മുന്നൂററാത്തൽ തൂക്കവും തോളോടു തോള് മുപ്പത്താറു ഇഞ്ച് വിസ്താരവും ഉള്ള 'മിസ്റ്റർ വീപ്പൻപോത്തൻ' മൂന്നു പറവെള്ളം കുടിച്ചു എന്നു കേട്ടാൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യും. ഊക്കൻ പേരു്; തൂക്കം ധാരാളം; മൂന്നു പറവെള്ളം കൊള്ളുവാനുള്ള ഉള്ളും കാണും; പിന്നെ എന്തുകൊണ്ടു് 'പോത്തനു്' മൂന്നുപറ വെള്ളം കുടിച്ചുകൂടാ എന്നുള്ള വഴിക്കാണു് ഇന്നുള്ളവരുടെ പോക്കു്. ഈ തോതുപിടിച്ചു നോക്കിയാൽ അഗസ്ത്യനെക്കൊണ്ടു ഒരിക്കലും ആ കാൎയ്യം സാദ്ധ്യമാവാൻ പാടില്ല. എല്ലിന്റെ ഘനവും ഉള്ളിന്റെ പൊലിമയുമാണു് ഇന്നുള്ളവർ ഊക്കിന്നു കാരണമാക്കി കല്പിക്കുന്നതു്. ഇതിൽ കുറച്ചൊക്കെ വാസ്തവമില്ലെന്നില്ല, എന്നാൽ വേലിയാണു് വിളവുണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നതു് എന്നു പറയുന്നതു തെററുതന്നെ. വിത്തു നന്നെങ്കിൽ മാത്രമേ വേലികൊണ്ടു പ്രയോജനമുള്ളൂ. പഞ്ചയുടെ വളൎച്ചക്കു കേടു പററാതിരിപ്പാൻ വേലി സഹായിക്കുന്നു എന്നല്ലാതെ വേലിയുടെ പൊലിമകൊണ്ടു വിത്തിന്നു ശക്തികൂട്ടുവാൻ തരമില്ല. അന്തൎല്ലീനമായിക്കിടക്കുന്ന ആ ശക്തിവിശേഷത്തെ ആവരണംചെയ്തിട്ടുള്ള അഴുക്കുകെററാൻ സാധിക്കുന്നവൎക്കു ആഴിമാത്രമല്ല ഊഴി

യും കൂടി ഉള്ളിലാക്കാനുള്ള കോപ്പുണ്ടാകുമെന്ന് ഉള്ളുണന്നവക്കറിയാം.

കഴുത്തിൽ പിണഞ്ഞു വീണ കയർ കുടുകി കരക്കേറിക്കിടക്കുന്ന ആ യുവാവിൻെറ ആകൃത്തുക്കം അന്നാരും കണക്കെടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു അകത്തുള്ള വെള്ളത്തിൻെറ കണക്കു തിട്ടപ്പെടുത്തി പറവാൻ തരമില്ലെങ്കിലും വയറ് നെഞ്ഞുവിട്ടു പൊങ്ങി നിൽക്കുന്നുണ്ട്. ആപത്തിൽ പെട്ടതാരാണെന്നും അപകടത്തിൻെറ പ്രകൃതമെന്താണെന്നും മററുള്ളവക്കു ന്യായമാണെന്നു തോന്നത്തക്ക നിലയിൽ ഒരു സവിസ്താരമായ വിവരണം രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനിടയ്ക്കു രോഗിയുടെ ജീവൻ പോയാലും വൈദ്യൻെറ ജീവനത്തിന്നു ഹാനിയില്ലെന്നാണു ഇന്നത്തെ ഏപ്പാട്. ആപത്തു പിണഞ്ഞവനേയും പിണച്ചിലിൻെറ സ്വഭാവത്തേയും പററി ആലോചിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പു പ്രാണനെ രക്ഷിപ്പാൻ മാൎഗ്ഗമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നവർ സത്യത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി പിടിച്ച് ഉടനടി വേണ്ടതു പ്രവൃത്തിക്കുകയായിരുന്നു അന്നത്തെ നടപ്പ്. കഴുത്തിൽപ്പെട്ട കയർ വലിയുന്നതു കണ്ടു് ആ യുവതി പത്തുവിനെ താന്പൂരി വിട്ടു. അല്പം അയവുകിട്ടിയപ്പോൾ മുട്ടി നിന്നിരുന്ന ശ്വാസം ഒന്നിച്ചു പുറത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടതോടുകൂടി ആൾ ഒരു ഞെരക്കവും പുറപ്പെടുവിച്ചു പിന്നെ അനങ്ങിയതുമില്ല. പിണപ്രായമായാലും പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യു നാഡി ബലം നോക്കുന്ന സമ്പ്രദായം അന്നിത്ര സുലഭമായിരുന്നില്ല. വിശേഷിച്ചു സ്ത്രീകൾ ആ വിഷയത്തിൽ തീരെ പരിചയിക്കാത്തവരുമായിരുന്നു. ഓക്കാപ്പുറത്തുണ്ടായ ഈ സംഭവം അവളെ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിപ്പിച്ചു. കുറച്ചുനേരത്തെക്കു് തൻേറടം കൂടി ഇല്ലാത്ത മട്ടിലായി. മനസ്സ് സ്വസ്ഥാനത്തിലെത്തിയപ്പോൾ അവൾ അങ്ങുമിങ്ങും തിരിഞ്ഞു നോ

ക്കി ആരെയും കണ്ടതുമില്ല. വല്ലവരും വരുന്നുണ്ടെങ്കിൽ തന്നെ ആൽത്തറയുടെ മറവുകൊണ്ടു കാണാനും പാടില്ല. കിടക്കുന്ന പുള്ളി കന്നാലിപ്പിള്ളരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ട ഒരുവനാണെന്നും തന്നെ ഭയപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി വെള്ളത്തിൽ ഒളിഞ്ഞു കിടന്നിരുന്നതാണെന്നും അവരു വിചാരിച്ചു. അടുത്തു ചെന്നു കഴുത്തിലെ കയറഴിക്കുമ്പോൾ കലശലുകൂടിയാലൊ എന്നു അവരു സംശയിച്ചു ഓരോന്നു് പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. 'നീന്തിവന്നതു നിങ്ങളാണെന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. വല്ല ചീങ്കണ്ണിയൊ നീർനായയൊ ആണെന്നു വിചാരിച്ചു. അടുത്തുവന്നു അലറിയപ്പോൾ ഞാൻ വല്ലാതെ പേടിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണു് കയറു വലിച്ചെറിഞ്ഞതു്. അതു കഴുത്തിൽ കുടുങ്ങുമെന്നു ഞാൻ കരുതിയില്ല. കൂട്ടുകാരൊക്കെ എത്ര മുമ്പെ പോയി. എന്നെ പേടിപ്പിച്ചിട്ടു് നിങ്ങൾക്കു എന്തുകിട്ടാനാ? കയറു കഴുത്തിൽ വീണതു ഞാൻ കല്പിച്ചുകൂട്ടി ചെയ്തതല്ല. അതൊന്നു് ഊരിത്തരൂ. ഞാൻ പോട്ടെ, നേരം ഇരുട്ടായി. എന്താ മിണ്ടാത്തതു്. എന്നെ ഒന്നും നൊവിക്കരുതു്. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻതന്നെ അഴിച്ചെടുത്തോളാം. എന്തെങ്കിലും ചെയ്തോളൂ. കയറുകൂടാതെ വീട്ടിൽചെന്നാൽ ചിററമ്മ എന്റെ കവിളുതിരുമ്മി ഓഠയാക്കും.

എന്തുപറഞ്ഞിട്ടും ആൾക്കനക്കമില്ല. ചിററമ്മയെ പേടിച്ചു് കയറഴിച്ചെടുക്കാനായി കിടക്കുന്നവന്റെ അടുത്തു ചെന്നു. പാളത്താമ്പായി പിണഞ്ഞ രണ്ടുമൂന്നു ചുററു കഴുത്തിൽ മുറുകി കിടപ്പുണ്ടു്. ഒരു താമ്പ വലിച്ചാൽ മറെറാരു ചുററു മുറുകും. കയർ അഴിയുന്നതും മുറുകുന്നതും കിടക്കുന്നാൾ അറിയുന്നില്ലെന്നു അവൾക്കുതോന്നി. ആളെ കുലുക്കിവിളിച്ചു. മിണ്ടാട്ടമില്ല. പെങ്കിടാവിന്നു പേടി കൂടുതലായി. തത്സമയം 'മുളവിഭാഗം' എന്നു പറയുന്ന മല്യശാലയിലെ മണി അടി

ക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. മദ്യപാനികൾ തന്നെ ഉപദ്രവിച്ചാലൊ എന്നുള്ള ഭയംകൊണ്ട് ആ സ്ത്രീക്കു തന്നെ പോവാനും ധൈര്യമില്ലാതായി. കിടക്കുന്നാൾ മരിച്ചുപോയി എന്ന സംശയം തുടങ്ങിയതോട്ടുകൂടി അവൾക്ക് അവിടെ നിൽക്കാനും ഭയം തോന്നി. "അർജ്ജുനപ്പത്ത്" ജപിച്ചും ഹനുമാനെ സ്മരിച്ചും അല്പനേരം കഴിച്ചു. അപ്പോൾ ആൽത്തറയുടെ പിന്നിൽ ഒരു ചൂട്ടിൻെറ വെളിച്ചം അവൾ കണ്ടു. വന്ന ആൾ ചൂട്ടുമിന്നിക്കത്തിച്ചു പൊക്കിപ്പിടിച്ച് അങ്ങുമിങ്ങും നോക്കിക്കൊണ്ട് 'എൻെറ കുരുംബേശ്വരി! ആ പെണ്ണ് എവിടെ പോയി എന്ന് അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ. കടൽക്കള്ളന്മാർ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു ചുങ്കം കാര്യക്കാർ തിരുമനസ്സിലെ ഉണർത്തിക്കുന്നതു ഞാൻ കേട്ടു. ഈശ്വരാ! അങ്ങിനെ വല്ലതും പററിയിരിക്കുമോ!' എന്നു തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞു. മിന്നുന്ന ചൂട്ടിൻെറ വെളിച്ചം ആ യുവാവിൻെറ ദേഹത്തിൽ തട്ടിയപ്പോൾ ദേഹത്തിൻെറ പല ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും മിന്നാമിനുങ്ങു പുറപ്പെടുന്നതുപോലെ അവൾക്കുതോന്നി. ആ യുവാവിൻെറ കണ്ണാഭരണങ്ങളും മററും അത്രയ്ക്കുമാത്രം വില പിടിച്ചതായിരുന്നു. അവശപ്പെട്ട യുവാവ് ആരാണെന്നു മനസ്സിലായതും ചൂട്ടു വീശുന്നവൻെറ വാക്കു കേട്ടതും 'കൊച്ചച്ഛാ! എന്നെ രക്ഷിക്കണെ' എന്നു അവൾ വിളിച്ചു നിലവിളിച്ചതും മറിഞ്ഞു വീണതും ഒന്നിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

'കൊച്ചച്ഛാ!' എന്ന വിളികേട്ട് ആൾ ചൂട്ടുംകൊണ്ടു വന്നു നോക്കിയപ്പോൾ പെങ്കിടാവിനെ മാത്രമല്ല മറെറാരു ദേഹം അവളുടെ അടുത്തു കിടക്കുന്നതും കണ്ടു. പൂല്ലു! പൂല്ലു! എന്നു രണ്ടുമൂന്നു വിളിച്ചു. കുട്ടി മിണ്ടുന്നില്ല. എൻെറ ഓമനെ! നിന്നെ ആരെന്തുചെയ്തു എന്നു ചോദിച്ചു. പൂലോമജയെ വാരി വലിച്ചെടുത്തു. ദേഹമാസകലം വാടിയ താമര

പോലെ കുഴഞ്ഞിരുന്നതുകൊണ്ട് അവരു വീണ്ടും വഴുകി വീണു. അട്ടത്തു കിടക്കുന്നവന്റെ വിടത്വംകൊണ്ടു വന്നു കൂടിയ വിപത്താണിതെന്നു കരുതി കേളപ്പക്കുറുപ്പ് (മൂപ്പ കാരൻ) കിടക്കുന്നവന്റെ നേക്കു തിരിഞ്ഞു. "എടാ ചണ്ഡാല! നീ ഒന്നും അറിയാത്ത മട്ടു തടി മുറിച്ചിട്ടപോലെ കിടക്കുന്നുവല്ലൊ. പെണ്ണറിവിക്കാത്ത കുട്ടിയെ ബലാൽക്കാരേണ പിടിച്ച് അക്രമപ്രവൃത്തി ചെയ്തതിന്നു നിന്നോടു ചോദിക്കാനാളില്ലെന്നു വിചാരിക്കേണ്ട. എണീക്ക്, നായെ!" എന്നു പറഞ്ഞു് അയാളുടെ കൈപിടിച്ചു വലിച്ചു. ഉണ്ണിപിണ്ടിപോലെ തണുത്തു മരവിച്ചതായ ആ കയ്യിന്നു ശക്തിയില്ലെന്നു കുറുപ്പിന്നു തോന്നി. പിടുത്തംവിട്ട് ചൂട്ടുമിന്നി ആളെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയതോടുകൂടി കുറുപ്പിന്നും ഒരു അന്ധാളിത്തം ബാധിച്ചു. "ദേവി! ഈ മറിമായം ഇനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ലല്ലൊ. പെരുമാളുടെ കണ്ണിലുണ്ണിയാണല്ലൊ ഈ മണലിൽ മയങ്ങിക്കിടക്കുന്നത്. എന്റെ മകളെ! ഒന്നു കണ്ണുമിഴിക്കു. ഈ അത്യാപത്തു പിണഞ്ഞതു് എങ്ങിനെയാണെന്ന് എന്നോടു പറയു. മഹാമായേ! ഞങ്ങളെ വലപ്പിക്കരുതെ!" എന്നു പ്രാൎത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു പൂലുവിന്റെ മുഖത്തു രണ്ടുമൂന്നു കൈ വെള്ളം വലിച്ചെറിഞ്ഞു. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോരം അവരുക്കു തന്റേടം ഉണ്ടായി കൊച്ചപ്പാ! ഇനി നമ്മളെന്താ ചെയ്യ എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ട് കുട്ടി എണീററിരുന്നു.

കുറുപ്പ്:—ഇതുവരെ നീ എന്തേ ചെയ്തതു്. അതു പറയു.

പൂലോമജ:—ആ കിടക്കുന്ന ആളെ കൊച്ചപ്പൻ കണ്ടില്ലെ?

കുറുപ്പ്:—കണ്ടു. ആരാണെന്നും മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹത്തിന് എന്താപത്താണു നേരിട്ടതു് എന്നും നീ ഇവി

ടെ വന്ന വശമായത് എങ്ങിനെയാണെന്നും പറഞ്ഞാൽ മതി.

പൂലു:—അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോകുമൊ? അതിന്നുമാത്രം ഞാനൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല.

കുറുപ്പ്:—അയ്യൊ എന്റെ മോളെ! നിനക്ക് ഇതിലൊരു പങ്കുണ്ടൊ? എന്നാൽ നമുക്കു കഴുമരമേ ഗതിയുള്ളു. നീ എന്തുചെയ്തു?

പൂലു:—ഞാൻ കയറു വെള്ളത്തിലേക്കു വലിച്ചെറിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴുത്തിൽപെട്ടു് താണു. പശ്ശു വലിച്ചു കരയിലേക്കു കേററി. ഇത്രമാത്രമേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു.

കുറുപ്പ്:—ഇനിക്കു പ്രകൃതമൊന്നും മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ആട്ടെ, ഇതൊക്കെ വേറെ വല്ലവരും കണ്ടിട്ടുണ്ടൊ?

പൂലു:—ഇല്ല. ആരെങ്കിലും ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്നാൽ ഞാൻ ആ ആളെ കൊച്ചപ്പന്റെ അടുക്കലേക്കു അയയ്ക്കാതിരിക്കുമൊ? കൊളത്തിൽ ഞാൻ മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

കുറുപ്പ്:—എന്നാൽ ഇനി ഇവിടെ നിൽക്കുന്നതു ശരിയല്ല. നമുക്കു വേഗം പോകണം.

പൂലു:—അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയൊ എന്നു നോക്കു.

കുറുപ്പ്:—മരിച്ചുപോയാലും ഇല്ലെങ്കിലും ആളെ നമുക്കു കൊണ്ടുപോകണം. അല്ലെങ്കിൽ വൈഷമ്യമാണ്. നീ വീട്ടിലേയ്ക്കു പൊയ്ക്കൊ; പിന്നീടു വേണ്ടതു ഞാൻ നോക്കിക്കൊള്ളാം. ഈ കാൎയ്യം ആരോടും മിണ്ടിപ്പോകരുത്.

പൂലു:—എനിക്ക് തന്നേ പോകാൻ പേടിയാകും. ചൂട്ടും കെട്ടു. എന്റെ ശരീരം കിടുകിടെ വിറയ്ക്കുന്നു.

കുറുപ്പ്:—ദൈവം വെച്ചതുപോലെ വരട്ടെ; നിന്നെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയി ആക്കീട്ടു ഞാൻ വേണ്ടതു നോക്കി ക്കൊള്ളാം എന്നു പറഞ്ഞു് പൂലോമജയെ മലത്തി എടുത്തു കുറുപ്പു വീട്ടിലേയ്ക്കു് ഒരു ഓട്ടം. അവൾ കുറുപ്പിനോടു് ഇട യ്ക്കുവെച്ചു് എന്തോ ചിലതു ചോദിക്കാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ വീട്ടിൽ ചെന്നല്ലാതെ മിണ്ടരുതെന്നു പറഞ്ഞു. സാധാരണ നാട്ടുപാതയിൽക്കൂടി പോയാൽ തരക്കേടാണെന്നു കരുതി കു റുപ്പു് ഊടുവഴിയിൽ കൂടിയാണ് പോയതു്. അവർ പടിക്കൽ ചെന്നപ്പോൾ ചിററമ്മ എന്നു് മുമ്പൊരെടത്തു് പ്രസ്താവി ച്ചിട്ടുള്ള കുറുപ്പിൻെറ ഭാൎയ്യ ഒരു കോലുവിളക്കും കയ്യിൽപി ടിച്ചു് വേറെ രണ്ടു തമിഴരൊന്നിച്ചു് പടിക്കൽ നിൽക്കുന്നു ണ്ടായിരുന്നു. കുറുപ്പു് കുട്ടിയെ എടുത്തുകൊണ്ടു വരുന്നതു് ക ണ്ടു പരിഭ്രമിച്ചു് 'അയ്യോ! എന്തു പററി' എന്നു ചോദിച്ചു കൊണ്ടു ഭാൎയ്യ വിളക്കു കാട്ടി നോക്കുവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ 'മാറിനിൽക്കു. അതൊക്കെ പിന്നെപ്പറയാം' എന്നുപറഞ്ഞു കുറുപ്പു അകത്തേക്കുപോയി. ചിററമ്മയും പിന്നാലെ പോ യി. കാൎയ്യത്തിൻെറ തുമ്പും വാലും തിരിയാതെ തമിഴരും കോലായിൽ ചെന്നു നിലവായി.

കുറുപ്പ്:—കുട്ടി! നിനക്കിപ്പോൾ സുഖക്കേടൊന്നും ഇ ല്ലല്ലൊ? ആരും നിന്നെ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലല്ലൊ?

പൂലു:—ഇല്ല, കൊച്ചച്ഛാ; അദ്ദേഹം എന്നേ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല.

ചിററമ്മ:—എന്തെ പററിയതു്, അതു പറയു; എന്തി നാ പായ എടുക്കുന്നതു്; എവിടെയ്ക്കാ യാത്ര.

കുറുപ്പ്:—അതൊക്കെ പിന്നെ പറയാം. ഞാൻ വരു ന്നതുവരെ പൂലുവിനോടു് ഒന്നും ചോദിക്കരുതു് എന്നു ഭാൎയ്യ

യോടും, കുട്ടി ഞാൻ പറഞ്ഞതു് ഓമ്മയുണ്ടല്ലോ എന്നു് പൂലോമജയോടും പറഞ്ഞു കുറുപ്പു ഒരു പായയും എടുത്തു് തളത്തിൻെറ നടവാതിലു കടന്നു.

ചിററമ്മ:—പിന്നെല്ലേ? അതുവരട്ടെ; കുട്ടിയെ തര ക്കേടുക്രുടാതെ കിട്ടി. പശ്രുവും വന്നു. പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ക യവുമാത്രം. അതിനിത്ര തിടുക്കപ്പെടാനില്ല.

എന്നു പറഞ്ഞു കുറുപ്പിനെ ചെന്നു തടഞ്ഞു. കുറുപ്പു് ഭാൎയ്യയുടെ ചെവിയിൽ എന്തോ മന്ത്രിച്ചു. 'എന്നാൽ അതു മുഴുവനും പറഞ്ഞിട്ടു പൊയ്ക്കോളു. നാലു വാക്കു് സംസാ രിപ്പാൻ നാലുനാഴികയൊന്നും വേണ്ട. അകത്തേക്കു വരു' എന്നു പറഞ്ഞു കുറുപ്പിൻെറ കൈപിടിച്ചു വലിച്ചു.

കുറുപ്പു്:—ആയി! ആയി! പെണ്ണുങ്ങൾക്കു സമയത്തി ൻെറ വില അറിഞ്ഞുക്രുടാ.

ചിററമ്മ:—പത്തുലക്ഷം പണമാണെന്നു് വെയ്ക്കു; എന്നോടു മുഴുവൻ പറയാതെ പോകുന്നതുകൊണ്ടു ആ പ ണം നമുക്കു വല്ലവരും തരാൻ ഭാവമുണ്ടോ? ഏതു കടവിലാ ണു്?

'ഇങ്ങോട്ടു കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും അങ്ങോട്ടു കൊടുക്കേണ്ട തായി വന്നാലും വലിയ നഷ്ടമല്ലേ' എന്നു ചോദിച്ചു കുറു പ്പു് പിന്നേയും കുട്ടിപ്പെണ്ണിനോടു ചിലതൊക്കെ മന്ത്രിച്ചു.

ചിററമ്മ:—നിങ്ങൾക്കു ആളെ മാറി. അദ്ദേഹം അ വിടെ വരാനും അങ്ങിനെ ആപത്തിൽ പെടാനും ഒരു വഴി യും ഇല്ല്യാ.

കുറുപ്പു്:—ആളേ മാറീട്ടില്ല്യ. കാരണത്തെപ്പററി പി ന്നീടു തിരക്കാം. കാൎയ്യം നടക്കട്ടെ. ഞാൻ വരാൻ വൈകി

പ്പോയി എന്നും വരാം. കുട്ടിക്കു് തണുപ്പുകേറാതെ സൂക്ഷി ക്കണം. അതാണു് തൽക്കാലം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു്. കുറുപ്പു പാ യയും കൊണ്ടു പടികടന്നു. 'അതെ! ഇരുട്ടത്തു തന്നെ പോ കേണ്ട. ഒരാളെ കൂടി കൊണ്ടു പോക' എന്നു ഭാൎയ്യ തള ത്തിൽനിന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ഈ പറഞ്ഞതു് കുറുപ്പു കേട്ടുവോ എന്നുകൂടി സംശയമാണു്. രാമബാണംപോലെ പാഞ്ഞുപോയി.

കുറുപ്പു പോയതിന്നുശേഷം തമിഴൻ അടുത്തുവരുന്ന തിനിടയ്ക്കു് ചിററമ്മ തളത്തിന്റെ വാതിലുംപിടിച്ചു് നി ന്നുകൊണ്ടു ഒരു ചെറിയ ആലോചനകഴിച്ചു. "ആപ്പട്ടുമാ, എന്ന ദയാശനെ! എന്നു അവൻ ചോദിച്ചതിന്നു് 'ആളും തരവും ഒത്താലൊത്തു. ഞാൻ അകത്തുപോയി വരട്ടെ' എ ന്നു പറഞ്ഞു ചിററമ്മ പൂലുവിന്റെ അടുക്കലേക്കു് ചെന്നു.

ചിററമ്മ:—നിന്റെ മുഖം കരിവാളിച്ചുപോയല്ലോ. എന്തൊക്കെയാണുണ്ടായതു്; ഉള്ളതു പറയൂ.

പൂലു:—ചിററമ്മയോടു കൊച്ചച്ഛൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ. പിന്നേ എന്നോടു് ചോദിച്ചാലോ?

ചിററമ്മ:—കൊച്ചച്ഛൻ എന്തൊ ചിലതൊക്കെ ചെ വികടിച്ചു; അതുകൊണ്ടു നല്ല വിവരമായില്ല. അതല്ലെ നി ന്നോടു ചോദിച്ചതു്.

പൂലു:—കൊച്ചച്ഛൻ വരുന്നതുവരെ ഞാനൊന്നും പ റയില്ല. ചിററമ്മ എന്നെ കൊന്നാലും ശരി.

ചിററമ്മ:—ഞാൻ നിന്നെ കൊല്ലാനും തല്ലാനും ഭാവ മില്ല. കന്നാലിപ്പിള്ളർ വെള്ളത്തിൽ കിടന്നു് തമ്മിൽ ത ല്ലി ചത്തു. അവനെ വലിച്ചു കരക്കേററി. രാജകുമാരനാണെ ന്നും പറഞ്ഞു ശേഷമുള്ളവൎക്കു് സൈപരക്കേടുണ്ടാക്കിത്തീൎക്ക

ന്നായി നിങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുവെയ്ക്കുന്ന സ്വകാൎയ്യത്തിന്ന് അത്ര വിലയൊന്നുമില്ല.

പൂലു:—അതിനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. കൊച്ചപ്പൻ പറഞ്ഞതു് ഞാൻ ചെയ്യാതിരിക്കില്ല. അതിനു ചിററമ്മ എന്നെ തല്ലിക്കോളൂ.

ചിററമ്മ:—പിന്നെ, അങ്ങിനെ തല്ലുകൊണ്ടിട്ടല്ലെ നിനക്കിപ്പോൾ എണീക്കാൻ വയ്യാതെ കണ്ടായതു്. നീ എന്തിനാ ആ ചെക്കന്റെ കഴുത്തിൽ കയറിട്ടു വലിച്ചതു്, അതും കൊച്ചപ്പൻ പറഞ്ഞിട്ടു ചെയ്തതാണോ?

പൂലു:—ചിററമ്മേ! അതു ചെക്കനെല്ല. കൊച്ചുതമ്പുരാൻ തന്നെയാണ്. ആരും പറഞ്ഞിട്ടല്ല. ഞാൻ അറിയാതെ ചെയ്തുപോയി.

ചിററമ്മ:—അദ്ദേഹത്തിന്ന് ഒരനക്കവുമില്ലേ? ചത്തുപോകുമെന്നുണ്ടോ? നിന്നോടെന്തു പറഞ്ഞു.

പൂലു:—അതൊന്നും എന്നോടു ചോദിക്കേണ്ട. കൊച്ചപ്പൻ വന്നിട്ടു പറയും.

ചിററമ്മ:—നീയും നിന്റെ കൊച്ചപ്പനും കൂടി നല്ല കാൎയ്യമാണ് ചെയ്തതു്. കുടി പൊളിച്ചുപോയാലും ഗ്രഹപ്പിഴ വിട്ടൊഴിയാത്ത മട്ടാണല്ലൊ വന്നു കൂടിയതു്. കോവിലകം കൊണ്ടുള്ള കഴിച്ചിൽ ഇന്നത്തോടുകൂടി കലാശിച്ചു. അതുകൊണ്ടായോ? ആരൊക്കെയാണ് കഴുമ്മേൽ കേറേണ്ടിവരുന്നതാവോ?

പൂലു:—സത്യം പുലരും. ഞാൻ ആൎക്കും ഒരു ദോഷവും ചെയ്തിട്ടില്ല. ചിററമ്മ പോയ്ക്കോളൂ. കൊച്ചപ്പൻ വരുന്നതുവരെ ഒന്നും ചോദിക്കരുതു്.

ചിററമ്മ:—നീ ചെയ്തതു വലിയ ഗുണംതന്നെ; രാജകുമാരനെ മാട്ടുമേടയിൽ വെച്ചു് വരണമാലയിടുകയല്ല

ചെയ്യുന്നതു്. പക്ഷെ അതു കുലമാലയാവാതിരുന്നാൽ മതിയായിരുന്നു.

ഇതു പറഞ്ഞു കുട്ടിപ്പെണ്ണു് എണീററു് തളത്തിലേക്കു പോയി അത്യാർത്തി പിടിച്ചവൻ എത്താത്ത പഴക്കുലയെ നോക്കിനില്ക്കുന്നതുപോലെ തമഴരിൽ ഒരുവൻ ആ ജനാലക്കൽ നിന്നു നോക്കുന്നുണ്ടു്. കുട്ടിപ്പെണ്ണു തളത്തിലെത്തിയപ്പോൾ തമിഴൻചെന്നു് 'അമ്മാ, എന്നാ സമാചാരം. ചൊല്ലുങ്കളെ' എന്നു ചോദിച്ചു.

ചിററമ്മ:—കുട്ടിക്കു കുറച്ചു സുഖക്കേടാണു്. സാരമില്ല. മററെ ആൾ എവിടെ.

തമിഴൻ:—കുട്ടിക്കെന്തോ സുഖക്കേടുള്ളതുപോലെ കണ്ടിട്ടു മരുന്നിന്നു പോയതായിരിക്കാം.

ചിററമ്മ:—തണുപ്പു മാറാനുള്ള മരുന്നുതേടി കൊണ്ടുവരേണമൊ? ഇവിടെ ഇരിപ്പുള്ളതിൽ നിന്നു് കുറച്ചു എടുക്കരുതെ.

തമി:—അതിന്നു വിലക്കൂടും. പാത്രം പൊളിച്ചിട്ടില്ല. കാഴ്ചദ്രവ്യമാണു്.

ചിററമ്മ:—കാഴ്ച കാലെകഴിച്ചു എന്നുവിചാരിച്ചാൽ മതി. പൊളിച്ചെടുക്കു എന്നു പറഞ്ഞു കുട്ടിപ്പെണ്ണും ആ മലയാള പരദേശിയും കൂടി മരുന്നിൻെറ രുചി പൂലോമജയെ അറിവിച്ചും ബാക്കി മദ്യം കുട്ടിപ്പെണ്ണു് കയ്യിലാക്കി പൂലോമജ കിടക്കുന്ന മുറിയുടെ കതകുചാരി കുട്ടിപ്പെണ്ണു് പുറത്തേക്കു പോന്നു. പുറത്തെ കോലായിന്മേൽ ഇരുന്ന തമിഴനും കുട്ടിപ്പെണ്ണുംകൂടി സല്ലാപം പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ആനാവു തൊഴുത്തിൽ നിന്നു കൂടക്കൂടെ നിലവിളിക്കുന്നതിനെ

കുട്ടിപ്പെണ്ണു വകവെക്കുന്നില്ല. നടപടി വെടിപ്പില്ലാത്ത
നമുക്കിപ്പോൾ പിന്തുടരണ്ട. തടാകതീരത്തിലേക്കു പോയ
കുരുപ്പിനെത്തന്നെ നമുക്കു പിന്തുടരാം.

—— (o) ——

അദ്ധ്യായം ൫

തടാകത്തിൻെറ വടക്കേക്കരെയിൽക്കൂടി പടിഞ്ഞാട്ടു ചെന്നു് വടക്കോട്ടു തിരിയേണ്ടവരായിരുന്ന നമ്മുടെ ഗോവും ഗോപിയും. താമ്പു് ഊരിവിട്ടപ്പോൾ ഓടിച്ചാടി കുതികുത്തിപ്പായുന്ന പശു പടിഞ്ഞാട്ടു തിരിയുന്നതിന്നുമുമ്പു പെട്ടെന്നു നിന്നു. ഗതിനിരോധം ചെയ്തതെന്തെന്നു പരിശോധിക്കുന്നതുപോലെ തലതാഴ്ത്തി നോക്കിത്തുടങ്ങി. കണ്ടറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു മതിയാവാതെ അതിനെ അങ്ങുമിങ്ങും നാററുകയും നക്കുകയും ചെയ്തു. കാര്യം മനസ്സിലായപ്പോൾ ആലോചനയിൽ പെട്ട കൂട്ടത്തിൽ ചെവി വട്ടംപിടിച്ചു് മുഖം ചെരിച്ചുപിടിച്ചു എന്തോ നിവൃത്തിമാർഗ്ഗംകണ്ടു ആഹ്ലാദപ്പെട്ടതുപോലെ പശു കാൽകുതറി ഓടിപ്പോകയും ചെയ്തു. പരിശുദ്ധാത്മാവിൻെറ പാദസമ്പൎക്കംകൊണ്ടു് മ്ലാനമായ മനസ്സിന്നു തെളിവുണ്ടാകുമെന്നു നീതിനിപുണന്മാർ നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുള്ളതു് തെററാവാൻ തരമുണ്ടോ? അങ്ങിനെയുള്ളവർ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെക്കൊണ്ടുപചരിച്ചാൽ പിന്നേ അചേതനത്തിനുകൂടി ചൈതന്യം ഉണ്ടാകുന്നതുകൊണ്ടു അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ല. കൊതറിയ കാൽ ഇടറിയതോടുകൂടി ഒരു ചെറു പുരുഷൻ എണീററിരുന്നു. പന്തയത്തിൽ തോററു പിന്തിരിച്ച ആ യുവാവു് ഏന്തിയും തുഴഞ്ഞും മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും മൂ

...ം വെള്ളംകുടിച്ചു കരയ്ക്കു വന്നുചേൎന്നപ്പോൾ ക്ഷീണം ...കൊണ്ടു് അനങ്ങാൻ വയ്യാതായിപ്പോയെങ്കിലും അക്കരെപ്പ റ്റാൻ മുതിൎന്നുപോയ ചെങ്ങാതിയെ എതിരേല്പാനുണ്ടായ ഔത്സുക്യത്തിന്റെ ശക്തികൊണ്ടു പ്രയാസപ്പെട്ടു കിതച്ചു കുറച്ചുദൂ രം ചെന്നപ്പോൾ കണ്ണു മഞ്ഞളിച്ചു് വീണുപോയതോടുകൂടി തന്റേടംവിട്ടു കിടപ്പായിരുന്നു. മനസ്സിന്നു വെളിച്ചംവന്നാസ മയം രാത്രിയുടെ കറുത്തമുഖമാണു് കണ്ടതു്. പ്രിയസ്നേഹ ത്തിന്റെ ഓൎമ്മയും ഉണ്ടായി.

'ഈശ്വര! അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നത്തെ കഥ എന്താ ണെന്നു അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ? സ്നേഹിതാ! അങ്ങിനിവിടെയാ ണു്? കരപററി കൈകാൽ കുഴച്ചിൽ തീരുംമുമ്പു് എന്നെ അന്വേഷിച്ചു നടക്കുകയാണൊ? തോഴരെ! ഞാനിവിടെ കി ടപ്പുണ്ടു്. അതൊ എന്നെപ്പോലെ വല്ലദിക്കിലും വീണുപോ യോ? ഓടിച്ചെന്നു നോക്കുവാൻ എന്റെ കാലു വരുന്നില്ല ല്ലോ. ഞാനെന്തു ചെയ്യേണ്ടു? അഥവാ നൈരാശ്യംപിടിച്ചു സഹിക്കവയ്യാത്ത കഷ്ടപ്പാടനുഭവിച്ചു തടാകത്തിൽ തന്നെ താണുവോ—? ദേവി! ആ അവസ്ഥ അദ്ദേഹത്തിന്നു വരു ത്തരുതെ! അങ്ങിനെ ഒന്നുമല്ല, എന്നെ വിഡ്ഢിയാക്കി വി ട്ടുപോയിരിക്കണം. സമയവും അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു. ആയി, അതു് തോഴരു് ഒരിക്കലും ചെയ്യുന്നതല്ല. പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ കൂടി എന്നെ അന്വേഷിച്ചു് കാണാത്തതുകൊണ്ടു ആയിരി ക്കണം. ഏതായാലും അദ്ദേഹത്തെ അന്വേഷിച്ചിട്ടു വേ ണം മടങ്ങാൻ.'

ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞും പരിതപിച്ചും ഉണ്ണിത്തമ്പുരാൻ എഴുന്നേററു് കുളപ്പുരയിൽപോയി വസ്ത്രം മാറി ഉടുത്തു. സ്നേ ഹിതന്റെ വസ്ത്രവും അവിടെ കണ്ടപ്പോൾ ആൾ അമ്പര ന്നു നടക്കാൻ വയ്യാതെ പിന്നെയും ഇരുന്നു. ഒന്നു രണ്ടു

ഛൂളം വിളിച്ചുനോക്കി. ഒച്ച പൊന്തുന്നില്ല. അതും വേ ണ്ടെന്നുവെച്ചു. പ്രാണസുഹൃത്തിന്നു അത്യാപത്തു നേരിട്ടുഎ ന്നു തീൎച്ചയാക്കി. വല്ലപാടും സ്വഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു ആറം ക്കാരോടുകൂടി വന്നന്വേഷിച്ചാൽ മതിയെന്നായി. തടാക ത്തെ ഇടത്തിട്ടു പോയാൽ വഴിക്കെളുപ്പം കിട്ടും. ദേവീഭാഗം അതിന്നൊരു വിഘ്നമായിത്തീൎന്നു. മദ്യപാനികളുടെ ഇട യിൽ കൂടി പോവാൻ ഉണ്ണിക്കു മനസ്സുവന്നില്ല. ഗൃഹത്തി ലേക്കു ദൂരം കുറഞ്ഞുകിട്ടേണ്ടതു് തൽക്കാലസ്ഥിതിക്കു പ്ര ത്യേകം ആവശ്യവുമാണു്. ഒടുക്കം ദേവീഭാഗത്തുകൂടിപോ കുന്നതു് ഭംഗിയല്ലെന്നു വിചാരിച്ചു് തടാകത്തെ വലം വെച്ചു നടന്നു. വടക്കെകരയ്ക്കു കിഴക്കേ അററത്തുള്ള ആൽ ത്തറയ്ക്കു തെക്കുവശത്താണല്ലോ മററെ യുവാവു് കിടക്കുന്ന തു്. തറകൊണ്ടു മറഞ്ഞ അരയാലിൻെറ നിബിഡമായ നിഴൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് അടുത്തുചെന്നു നോക്കി യാലല്ലാതെ ആളെ കണ്ണാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. പതുക്കെ പതുക്കെ നടന്നു് ഉണ്ണി ആൽത്തറയ്ക്കു് അടുത്തു എത്തിയ പ്പോൾ പിന്നിൽ കൂടി എന്തൊ പാഞ്ഞുപോയതുപോലെ തോന്നി തിരിഞ്ഞുനിന്നു. ഉടനെ ഒരു ചീററലും എന്തൊ ഒരു വലിയ ജന്തു വെള്ളത്തിൽ ചാടിയാൽ ഉണ്ടാകുന്നതു പോലെ ഒരു ശബ്ദവും കേട്ടു. 'അമ്പോ! ഈ തടാകത്തിൽ ഇത്ര വലിയ മുതലയുണ്ടോ?' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു് ആറം തീരംവിട്ടു മാറി വീണ്ടും ആലോചനയിൽ പെട്ടു. "മു ങ്ങിത്തപ്പിയാൽ ദേഹവുംകൂടി കാണാൻ പ്രയാസമുണ്ടു്. ഈത്തരം ഘോരജന്തുക്കൾ അദ്ദേഹത്തെ വെള്ളത്തിൽ വെ ച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമോ? കഷ്ടം! ഞാൻ കാരണമായിട്ടല്ലെ ഈ ആപത്തൊക്കെ വന്നുകൂടിയതു്. സ്ഥാനവലിപ്പവും ജാതി മഹത്വവും ലവലേശം ഭാവിക്കാതെ കുട്ടിക്കാലം മുതൽക്കു തന്നെ ഒന്നിച്ചുവളൎന്നുവന്ന എൻെറ സ്നേഹിതനെ വെള്ള

ത്തിൽ മുക്കിക്കൊന്ന ഹതജീവൻ ഈ നിസ്സാരമായ ശരീരത്തെ എങ്ങോട്ടാണ് വലിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നത്. നിൽക്കു, തോഴരുടെ ജീവൻ പോയ വഴി നോക്കി പോകയാണ് വേണ്ടത്. എൻെറ കെട്ട ജീവൻ ഈ കൂട്ടിലാക്കി സൂക്ഷിച്ചിട്ടെന്തു പ്രയോജനം, അല്ലെ? ജലജന്തുപുംഗവ! ഇതാ ഞാൻ നിൻെറ ഇരയായി വന്നിരിക്കുന്നു. എൻെറ പ്രാണസുഹൃത്തിനെ തിന്നു തൃപ്തിവന്നില്ലെങ്കിൽ മറെറാരു ആളെ അന്വേഷിച്ച് ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ട. ഇതാ, ഞാൻ തന്നെ എന്നെ നിനക്കായി സമപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ തന്നത്താൻ സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് വീണ്ടും തടാകത്തിലേയ്ക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെന്നു. ആ നിഴലിൽ ഒരാം പെരുമാററമുള്ളതുപോലെ ആ യുവാവിനു തോന്നി അടുത്തു ചെന്നു. അതെ, ആളു തന്നെ. മുതലയല്ല. 'അയ്യോ? എൻെറ ജ്യേഷ്ഠനല്ലെ ഇത്?' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ഉണ്ണി ആളെ ചെന്നു കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. ആരാത്? എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ട് പിടുത്തം കുതറിപ്പിടിച്ചു. മാറി നിന്നാൾ നമ്മുടെ കുറുപ്പശ്ശനായിരുന്നു. ഉണ്ണിയുടെ പിന്നിൽ കൂടി പാഞ്ഞുപോയി വെള്ളത്തിൽ ചാടിയതും മുതലയല്ല. കുറുപ്പ് പടികടന്നു പാത്തപെട്ടി പാഞ്ഞു വരുമ്പോൾ ആരോ ആ വഴിക്കു കടന്നുപോകുന്നതുപോലെ തോന്നി. രാജകുമാരൻ കിടന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തെ കടക്കാതിരുപ്പാൻ വേണ്ടി തൽക്കാലം തോന്നിയ യുക്തികൊണ്ടാണ് കുറുപ്പു അങ്ങിനെ ചെയ്തത്. വെള്ളത്തിൽ ചാടിക്കേറി രാജകുമാരൻ കിടന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തുചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനെ അവിടെ കാണാതെ തിരിഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ ആണ് ഉണ്ണിവന്നു കുറുപ്പിനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചത്. ഓക്കാപ്പുറത്തുണ്ടായ ഈ സംഭവം കുറുപ്പിനെ ആദ്യം ഒന്നു പരിഭ്രമിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും ധൈര്യവും സ്ഥൈര്യവും തി

കഞ്ഞ കുറുപ്പിന്റെ കായബലം അതിലും കവിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഒരുത്തനല്ല ഒൻപതുപേരുകൂടി പിടിച്ചാലും ആരം ഒതുങ്ങുന്ന പുള്ളിയല്ല. കുറുപ്പ് കുതറിയപ്പോൾ ദൂരെ തെറിച്ചുവീണ യുവാവിന്നു പരുക്കേററില്ലെങ്കിലും പാരവശ്യം പററി 'ആരാണതു്' എന്നു് യുവാവു് അവിടെ കിടന്നുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു. കുറുപ്പ് ഉത്തരം പറയാതെ അടുത്തു ചെന്നു. കിടക്കുന്നവനെ പിടിച്ചെഴുന്നേൽപ്പിച്ചു നിറുത്തി. കൈവിട്ടതുമില്ല. 'അയ്യോ! എന്നെ ഇങ്ങിനെ മുറുക്കിപ്പിടിക്കരുതെ. ഇററിക്കു തീരെ പാടില്ല.' എന്നു് ആ യുവാവു് അപേക്ഷിച്ചു പറഞ്ഞു. ഒച്ചകേട്ടു് ആളെ മനസ്സിലായപ്പോൾ കുറുപ്പു് അധികം വിഷമിച്ചു. 'ആര്?' 'ഉണ്ണിയൊ?' എന്നു ചോദിച്ചു. ഉണ്ണിയും ആളെ അറിഞ്ഞു. 'ആശാനെ!' അബദ്ധംപിണഞ്ഞു എന്നു പറഞ്ഞു.

കുറുപ്പ്:—രാജകുമാരനെവിടെ?

ഉണ്ണി:—അതാണു ഞാൻ അബദ്ധം പിണഞ്ഞു എന്നു പറഞ്ഞതു്.

കുറുപ്പ്:—ഉണ്ണി ആളറിയാതെ എന്നെ പിടിച്ചതുകൊണ്ടു മാപ്പുചോദിച്ചതാണെന്നാണു ഞാൻ വിചാരിച്ചതു്. എനിക്കു കാര്യം മനസ്സിലായില്ല.

ഉണ്ണി:—ഞങ്ങൾക്കു് ഒരു അബദ്ധം പററി—

കുറുപ്പ്:—അതിനൊക്കെ നിവൃത്തിയുണ്ടു്. രാജകുമാരൻ എവിടെ?

ഉണ്ണി:—ഞങ്ങൾ ഒരു സാഹസം പ്രവൃത്തിച്ചു. അതിനുശേഷം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടിട്ടില്ല.

കുറുപ്പ്:—ഞങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നതു് ആരെല്ലാമാണു്? എന്തെ ചെയ്തതു്. അതുപറയൂ. ആ രാജകുമാരൻ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുവല്ലോ.

ഉണ്ണി:— ആശാൻ കണ്ടുവോ? ദൈവാനുകൂലം. ഞാൻ അദ്ദേഹം മരിച്ചു എന്നുതന്നെ തീർച്ചയാക്കി.

കുറുപ്പ്:—ജ്യേഷ്ഠനല്ലേ എന്നു പറഞ്ഞു് എന്നെ വന്നു കെട്ടിപ്പിടിച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹം മരിച്ചു എന്നു വിചാരിക്കുകയോ? ഉണ്ണിയെന്തു് അസംബന്ധമാണു് ഈ പറയുന്നതു്? എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഉണ്ടായതൊക്കെ പറയു.

ഉണ്ണി കഴിഞ്ഞകാൎയ്യമെല്ലാം ആശാനെ ധരിപ്പിച്ചു. തടാകത്തിൽവെച്ചു് തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞതിൽപിന്നെ രാജകുമാരനെ താൻ കണ്ടിട്ടില്ലെന്നും നീന്തിക്കേറിയ രാജകുമാരനാണെന്നു വിചാരിച്ചു് കുറുപ്പിനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചതാണെന്നും ആശാനോടു പറഞ്ഞു. രാജകുമാരൻ അഴിച്ചുവെച്ചിരുന്ന വസ്ത്രത്തെയും കുറുപ്പ് കണ്ടു. ശവപ്രായമായി കിടന്നിരുന്ന രാജകുമാരനെ മാത്രം അവർ രണ്ടുപേരും അവിടെ കണ്ടില്ല. ഇളയകുമാരനു് പാരവശ്യം പാറീട്ടുണ്ടെന്നു കുറുപ്പ് ഉണ്ണിയെ അറിവിച്ചില്ല. പന്തയത്തിൽ ജയിച്ച കുമാരൻ കോവിലകത്തേക്കു പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു് ഉണ്ണി പറഞ്ഞപ്പോൾ കുറുപ്പ് സംശയഭാവത്തിൽ ഒന്നു മൂളുകമാത്രം ചെയ്തു. മുണ്ടും കൊണ്ടു് താൻ മുമ്പു പോയിട്ടുണ്ടാകുമെന്നു വിചാരിച്ചു് ഈറം പകരാതെ തൃക്കുലശേഖരപുരത്തു തേവരെ വന്ദിപ്പാൻ പോയതാണെന്നു പറഞ്ഞു് ഉണ്ണി കുറുപ്പിന്റെ സംശയം തീക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. കുമാരനെ കാണാൻ തിടുക്കപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്ന ഉണ്ണിയോടു് തനിച്ചു പോകുമോ എന്നു കുറുപ്പ് ചോദിച്ചതിനു് ദേവിഭാഗം കടത്തിവിട്ടാൽ തനിച്ചു പൊയ്ക്കൊള്ളാമെന്നു് ഉണ്ണി പറഞ്ഞു. തൽസമയത്തു് തടാകത്തെ വിട്ടു ഉണ്ണിഒന്നിച്ചുപോകാൻ കുറുപ്പിനു് മനസ്സു വന്നില്ല. സങ്കേതം കാൎയ്യക്കാർ ഉണ്ണിയെ അറിയാതിരിക്കയില്ല, ആഭാസക്കൂട്ടമാണു്, എന്നാലും അയാളെ അ

റിവിക്കാതെപോകാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ കുറപ്പിന്റെ ആളാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ കടത്തിവിടുമെന്നു പറഞ്ഞു. കുമാരൻ കോവിലകത്തു് എത്തീട്ടുണ്ടെങ്കിൽ വിവരം കുറപ്പിനെ അറിവിക്കേണമെന്നും ആശാൻ ശിഷ്യനെ ഉപദേശിച്ചയച്ചു.

—(0)—

അദ്ധ്യായം ൪.

പത്തനാഡി പരിപാലിക്കുന്ന യാഗാഗ്നി ചിലപ്പോൾ കെട്ടുപോകുമെന്നും സപ്തനാഡി പരിപീഡിപ്പിക്കുന്ന ധൂപാഗ്നി കല്പാന്തംവരെ നിലനിൽക്കുമെന്നും പറയുന്നു. ധൂപാഗ്നിയെ കല്പാന്തംവരെ നില നിൎത്തിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ യത്നിക്കുന്നതു് അഗ്നിപരിചരണത്തിങ്കൽ പ്രേരിതന്മാരായ ജ്ഞാതിക്കുകളുടെ സാമൎത്ഥ്യവിശേഷംകൊണ്ടല്ലെങ്കിൽ കാലപരിണാമംതന്നെ അതിന്നു കാരണമെന്നുപറയാം. കല്പാന്തത്തിങ്കൽ ബഡവാമുഖാഗ്നി കത്തി ജ്വലിച്ചു് അതിൽ നിന്നു സംഹാരരുദ്രൻ അവതരിച്ചു ലോകം മുഴുവൻ മുടിക്കുമെന്നുള്ള കഥകൾ ബാല്യകാലത്തു മുത്തശ്ശിമാർമുഖേന പലരും കേട്ടിരിക്കാനിടയുണ്ടു്. വിദ്യാഭ്യാസകാലത്തു് ആ ഭയങ്കരാവസ്ഥയെത്തന്നെ ഗുരൂപദേശവഴിക്കും ഒരു പുനരാവൎത്തി കഴിച്ചിട്ടുണ്ടാവാം. പുരാണങ്ങളിലും ഈ കഥയെപ്പററി വിസ്തരിക്കുന്നുണ്ടു്. ഒരു കഥയെക്കുറിച്ചു വിശ്വസിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ രണ്ടു മൂന്നു വഴിക്കു് അറിവിനിടവന്നാൽ പിന്നെ ആ സംഗതി സംഭവിക്കാവുന്നതാണോ അല്ലയോ എന്നു് അവനവന്റെ മനസ്സുകൊണ്ടുകൂടി ഒന്നാലോചിച്ചുനോക്കേണ്ട ചുമതലയില്ലെന്നില്ല. എന്റെ ആലോചനയിൽ അ

ത്ത് സംഭവിക്കാവുന്ന കാൎയ്യമായിട്ടാണ് തോന്നീട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ അതിന്നു ദീൎഘകാലത്തെ താമസം വേണ്ടിവരുമെന്നു വിചാരിച്ചു. അതുക്രടി ഇല്ലെന്നാണ് ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നത്. വ്യഷ്ടിസമഷ്ടിഭേദേന ലോകം കല്പാന്തവഹ്നിയിലേക്ക് ചാഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഒരു ദിവസത്തിൽ പല കല്പങ്ങളും ഓരോ കല്പാന്തങ്ങളിൽ പല സംഹാരരുദ്രന്മാരും ഇപ്പോൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഇതിന്നു പഴമ്പുരാണം പ്രമാണമല്ലെങ്കിൽ മറെറാരു പരിഷ്ക്കാരപ്രമാണമുണ്ട്. അതാണ് കുത്തകക്കാരുടെ പേരേട്. പ്രമാണികൾ ചേൎന്നിട്ടല്ലേ പ്രമാണമുണ്ടാകുന്നത്. ഈ പരിഷ്ക്കാരപ്രമാണത്തിൽ ചേരാത്ത പ്രമാണികൾ ഇക്കാലത്തു് വളരെ കുറയും. ഇനി ഈ പ്രമാണപ്രകാരമുള്ള ചില നടപടികളെപ്പററി ചിന്തിക്കാം. ആചാരം തിരസ്കരിച്ചാൽ പരിഷ്കാരമായി എന്നു പലരും തെററിധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. "വെണീസംഹാരം" പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഒരു ചിഹ്നമാണെല്ലാ. ദുശ്ശാസനപ്രഭൃതികൾക്ക് ആപത്തുണ്ടാക്കിത്തീൎത്തതിന്റെ കാരണമെന്താണെന്നു പുരാണം നോക്കി മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കാത്തവർ നാടകം കണ്ടിട്ടും അറിയാത്തതു് തലച്ചോറിന്നു ചൂടു തട്ടീട്ടായിരിക്കും. ദേവാരാധന നിന്ദ്യമെന്നും ആത്മാരാധന വന്ദ്യമെന്നും മറെറാരു തരക്കാർ വിചാരിക്കുന്നുണ്ട്. സൂക്ഷ്മത്തോളം എത്തിയവൎക്ക് അവരുടെ വിചാരം തെററാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. വേണ്ടടത്തോളം സമയം ഭക്ഷണത്തിന്നെങ്കിലും വാതുറക്കുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടനുഭവിക്കേണ്ടിവരാത്തവർ വായിൽ ധൂപക്കുററി തിരുകുന്നതു് ആത്മപൂജയ്ക്കാവാൻ തരമുണ്ടോ? ഉള്ളിൽ പുകനിറയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു് മനസ്സിന്നു പാകത വരാനും പ്രയാസം. ഉദ്യോഗതിമിരം ബാധിക്കാതിരിപ്പാൻ മദ്യം കഴിച്ചു് ഉള്ളു് അശുദ്ധപ്പെടുത്തുകയല്ല വേണ്ടതെന്നു് ഭിഷഗ്വരന്മാരും മറന്നുപോയതുപോലെ തോന്നുന്നു.

അന്തിസ്സവാരിക്ക വേണ്ടുന്ന ചന്തംചാൎത്തി വടി എടു ത്തു പുറത്തിറങ്ങുന്നവരിൽ പലരും പച്ചപ്പാതിരയ്ക്കു് പാത വക്കിലൊ പാലത്തിൻെറ ചുവട്ടിലൊ പിറന്നപടി മലൎന്നുകി ടക്കുന്നതായ കിടപ്പു് പലരും കണ്ടു് പരിതപിക്കുന്നുണ്ടായി രിക്കണം. ഭൎത്താക്കന്മാർ തിരിച്ചുവരേണ്ടതായ സമയം കഴി ഞ്ഞിട്ടും അവരെ കാണാത്തതുകൊണ്ടു് ഭാൎയ്യമാർ പ്രണയ കോപം നടിച്ചു് കണ്ണു ചുമപ്പിച്ചു് വീട്ടിലിരുന്നു മിഴിക്കുമ്പോ ൾ മധുനിഷ്യന്ദികളായ ഭൎത്തൃമുഖകമലങ്ങളിൽനിന്നു് പുറ പ്പെടുന്ന വാസനാബലംകൊണ്ടു വന്നുചേരുന്ന സാരമേയ തരുണികൾ മുഖത്തോടുമുഖമണച്ചു് ചില ശൃംഗാരലീല കൾ ചെയ്യുന്നുണ്ടായിരിക്കും. പ്രിയസോദരിമാരേ! എൻെറ ഈ വൎണ്ണന നിങ്ങളിൽ ആൎക്കെങ്കിലും വേദനയുണ്ടാക്കുന്നു ണ്ടെങ്കിൽ ദുഷ്ഷന്തൻ വണ്ടിനെ ശകാരിച്ചതുപോലെ നി ങ്ങൾ പട്ടിയുടെനേരേ കയൎത്തിട്ടു പ്രയോജനമില്ല. രസത്തിൽ മുഴുകിയ കാമുകൻെറ മുഖത്തെ പട്ടി വിട്ടൊഴിക്കുന്ന വകയ ല്ല. കിടപ്പിൻെറ വട്ടം പാതവക്കിലാക്കാൻ നിങ്ങൾക്കു മടി യുണ്ടെങ്കിൽ ഈൎഷ്യാകാലുഷ്യത്തിൻെറ നിവൃത്തിക്കുവേണ്ടി മുൻസിപ്പാലിററിയിൽചെന്നു സങ്കടംപറകയാണു നല്ലതു്.

ആഭാസരൂപകങ്ങളിൽ ആത്മവസാനവേഷംകെട്ടി അ ഭിനയിപ്പാൻ പെരുമാക്കന്മാരുടെ കാലത്തു് പബ്ലിക്കസ്ഥ ലങ്ങൾ രംഗങ്ങളായിരുന്നില്ല. മദ്യപാനം പരക്കെ വിരോ ധിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും അനുവദിച്ചിട്ടുള്ളവൎക്കു് ഒരു നിശ്ചിത സമയത്തെ അതു ചെയ്തുകൂടു എന്നു് നിൎബ്ബന്ധമുണ്ടു്. മദ്യം കഴിച്ചവനെ മത്തുമാറിയാലല്ലാതെ വെളിയിൽ കാണരുതെ ന്നും നിഷ്കൎഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നിശ്ചയത്തിനു വിരോധമായി പ്ര വൃത്തിക്കുന്നവരെ തറക്കൂട്ടത്തിൽവെച്ചു ശിക്ഷിക്കും.[1] (ഓരോ തറയിലുള്ള തറവാട്ടുകളിലെ വയസ്സു മൂപ്പുള്ള പുരുഷന്മാർ

യോഗംകൂടി അവരിൽനിന്ന് നാലുപേരെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് അതാതു തറയിലുള്ള കാര്യങ്ങളെ അന്വേഷിക്കുന്നതിന്നു പ്രമാണികൾ എന്ന സ്ഥാനത്തോടുകൂടി അധികാരികളായി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു) തറകൊള്ളാത്തവരെ കരയോഗം അമർത്തും. (പലതറകളിലെ പ്രമാണികൾ ഒന്നിച്ചുകൂടി ആലോചിക്കുന്നതിന്നാണ് നാട്ടുയോഗം എന്നു പറയുന്നത്.) തറക്കൂട്ടത്തിന്നും കരക്കൂട്ടത്തിന്നും മീതെയാണ് മഹാജനക്കൂട്ടം. അതിനെ രാജാവും വഴങ്ങണം.

വീട്ടിലിരുന്ന് കുടിക്കുന്നവർ അക്കാലത്ത് അധികം ഇല്ലെന്നു തന്നെ പറയാം. കൂട്ടംകൂടി പുറത്തുപോയി ലഹരിസാധനങ്ങൾ അനുഭവിപ്പാൻ ചില പ്രത്യേക സങ്കേതങ്ങളും അവിടെ പല ശാലകളും ഏർപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ഒന്നാണ് ദേവീഭാഗം എന്നു കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ആ സങ്കേതത്തിന്നകത്തു വെച്ച് കഴിയുന്ന സകല കാര്യങ്ങൾക്കും ചുമതലക്കാരൻ സങ്കേതം കാര്യക്കാരാണ്. പേരുചാർത്താതെ അകത്തേയ്ക്കു കടപ്പാനും കാര്യക്കാരുടെ ആജ്ഞകൂടാതെ പുറത്തേയ്ക്കു പോവാനും പാടില്ലെന്നാണ് നിശ്ചയം.

കാര്യക്കാരുടെ സമ്മതം വാങ്ങി എളുപ്പംനോക്കി പോവാൻ വന്ന ഉണ്ണി, ദേവീഭാഗത്തിൻെറ പ്രവേശദ്വാരം കടന്നു ചെന്നസമയം കണക്കെഴുത്തുകാരൻ തടഞ്ഞു, ഊരും പേരും പ്രയോജനവും പറവാൻ അയാൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു. കാര്യക്കാരെ കാണേണ്ടതു ആവശ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞ് ആൾ നടന്നു. ചില കൊച്ചു യജമാനന്മാൎക്ക് അങ്ങിനെ ഒരു പതിവുണ്ടെന്നു കണക്കെഴുത്തുകാരൻ ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആളെ അറിവിക്കാതെ 'കുപ്പി ഒഴിച്ചുകൊടുക്കുന്നവരിൽ' നിന്നു കാര്യക്കാൎക്ക് ഒരു നല്ല ആദായം ഉണ്ടാവുക പതിവാ

ണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ചിലരെ ഒരു ദിവസം മുഴുവനും സൂക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതല കാൎയ്യക്കാൎക്കുണ്ടാവാറില്ലെന്നില്ല. കാൎയ്യക്കാർ ഇരിക്കുന്നസ്ഥലം ഉണ്ണി ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കിച്ചെന്നപ്പോൾ കാൎയ്യക്കാർ അവിടെ ഇല്ലെന്നും വരാൻ താമസിക്കുമെന്നും കാൎയ്യക്കാർ വന്നിട്ടേ പോകുന്നുള്ളുവെങ്കിൽ അകത്തേയ്ക്കു കടക്കാനും ആവശ്യം നിൎവ്വഹിച്ചു തരാനും വിരോധമില്ലെന്നും ഭൃത്യൻ പറഞ്ഞു. 'കാൎയ്യക്കാരെ കണ്ടു പറയേണ്ട കാൎയ്യമാണ്. വേറെ ആവശ്യം ഒന്നുമില്ല' എന്ന് ഉണ്ണി പറഞ്ഞതിന്ന് 'എന്നാൽ അവിടെ ഇരിക്കു' എന്നായിരുന്നു വാലിയക്കാരന്റെ മറുപടി. ഇതു കേട്ട് ഉണ്ണി അല്പം വിഷണ്ഡനായി നിൽക്കുമ്പോൾ അകത്തു നിന്നു ഒരു സംഭാഷണം കേട്ടു. ഭൃത്യൻ വാതിലു ചാരി അകത്തേയ്ക്കു പോയി.

"അധികം കഴിക്കരുത്. ഉണ്ണാൻ രുചി ഉണ്ടാവില്ലെന്നു ഞാൻ ആദ്യം പറഞ്ഞില്ലെ."

"ഉണ്ടില്ലെങ്കിലെന്താ കുണ്ടടിച്ചില്ലെ."

"സദ്യയല്ലെ കളഞ്ഞതു."

"മദ്യമല്ലെ ലഭിച്ചതു്."

"ആ കുട്ടിയെ വിചാരിക്കേണ്ടെ."

"കിട്ടിയേടത്തോളം കഴിച്ചിട്ടു്."

"ഈശ്വരനെ മറന്നു ചെയ്യരുതു്."

"അകന്നു പോകാതരികത്തിരുന്നു
മുകുന്ദ മുക്കററമൊഴിക്കണം നീ."

"നല്ല പ്രാൎത്ഥന; അദ്ദേഹത്തിന്നു കൊടുത്ത ഉദ്യോഗം നന്നായി."

"എടോ മുകുന്ദൻ ബലഭദ്രന്റെ അനുജനല്ലെ?"

"അതുകൊണ്ടു മദ്യം ഒഴിച്ചുതരേണമെന്നുണ്ടോ?"

"സോദരസ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ അങ്ങിനെതന്നെവേണം."

"ആട്ടെ, കുറച്ചുകൂടി കഴിയേണമെന്നുണ്ടോ? അതോ പുറത്തിറങ്ങാമെന്ന മട്ടായെ?"

"കുറച്ചുകൂടി കഴിയേണമെന്നൊ
നിറച്ചുകത്തേയ്ക്കു ചെലുത്തുവാനായി."

"അതെ. അതെ. കുറച്ചു ചെലുത്തീട്ടിത്രെ. ഇനി നിറച്ചാലത്തെ മട്ടെന്തായിരിക്കും?"

ആയി! ആയി! ഇമയകുമാരൻ അങ്ങേ കാത്തിരിക്കയില്ലേ; അതോക്കുന്നില്ലല്ലൊ.

ഈ ചോദ്യത്തിനു പണിക്കരാശാൻ ഉത്തരംപറയാതെ കുറഞ്ഞൊരു സമയം മൌനിയായി മനോരാജ്യം വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീടു പണിക്കരുടെ കുഴഞ്ഞ നാവിൽനിന്നു തമിഴപദങ്ങളാണു് പുറപ്പെട്ടതു്.

"ഇമയനാമയതെൻറതറിന്തുവന്താ-
നമേയപ്രാഭവനവനഭയമെൻറൻ" പാട്ടുകൊ.

"അവനരുപെരിയൂരുവിട്ടവൂരിശശിങ്കം
തങ്കമരിമയെൻററിയാമൽ തിരുടവങ്കൻ."

പൈത്യക്കാര പയലെ ശൊല്ലെടാ. ഇന്ത ഗാനത്തെ നീ നിനന്തുകൊ.

എനിക്കു് ഈ പാട്ടും കൂത്തും ഒന്നുമറിഞ്ഞുകൂടാ.

'എന്നാൽ ഒരു കപ്പൽപ്പാട്ടു പാടാം.'

"മൂരിസസ്സു ഗരിയസ്സാം ദുർഗ്ഗേശസ്സവലിച്ചിട്ടു
സപത്രപത്തിൽ സുത്രപത്തെ യുരുവിലേററി.

"കഷ്ടം ശുദ്ധകമ്പക്കാരൻെറ മട്ടായല്ലൊ."

വാടൊ, നമുക്കു് ആ കള്ളൻെറ തൊള്ളയിൽക്കൂവേണം പൃശ.

"എടോ" കുമാരൻ പോയി. ഉരു പെരിപൊച്ചനേര പോച്ചു. ഇതുപറഞ്ഞു് പണിക്കർ പിടഞ്ഞെണീററു.

വരട്ടെ, ഞാനും പോരാമെന്ന മററെ ആളുടെ മറുവടി കേട്ടപ്പോൾ ഉണ്ണി അവിടെനിന്നു് ബദ്ധപ്പെട്ടു തിരിച്ചു. പണിക്കരാശാൻ ഈ ആഭാസക്കളരിയിൽ പയററാൻ തുടങ്ങീട്ടുള്ള വിവരം ഉണ്ണി അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. സ്വാദ്ധ്യായകാലത്തും ചില സമയത്തു പഠിപ്പിക്കാൻ വരാത്തതിനുള്ള കാരണം ഉണ്ണിക്കപ്പൊഴേ മനസ്സിലായുള്ളു. ആശാനെ കാണാതെ പുറത്തേയ്ക്കുപോവാനായി വന്ന പടിക്കൽതന്നെ ചെന്നു. "കടന്നുപോകാനുള്ള പടി ഇതല്ല അങ്ങേതു്. കുരുപ്പിൻെറ കുട്ടി വെള്ളത്തിൽപോയി മരിക്കാറായിരിക്കുന്നു. മരുന്നു വാങ്ങാൻ വന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് രണ്ടു തമിഴന്മാരെ കടത്തി അയച്ചതുതന്നെ തെററാണു്. കായ്യക്കാർ വരാറായി; പാടില്ല," എന്നു കാവൽക്കാരൻ പറഞ്ഞു. അപേക്ഷിച്ചിട്ടും അനുവദിക്കാതിരുന്നപ്പോൾ ഉണ്ണി മറേറ പടിക്കൽ ചെന്നിട്ടു് കതകു തുറക്കാൻ ഭാവിച്ചു.

കാവൽക്കാരൻ:—മദ്യപിച്ച ബുദ്ധിയല്ല എൻെറ; ശീട്ടു് എവിടെ?

ഉണ്ണി:—ശീട്ടില്ല. ഞാൻ മദ്യപാനിയുമല്ല. പടി തുറക്കു. എനിക്കു പോവാൻ ധൃതിയുണ്ടു്.

കാവൽ:—ശീട്ടില്ലാത്ത കോട്ടം കുട്ടൻ അനുഭവിക്കാതെ തരമില്ല. പടി ഞാൻ പൂട്ടീട്ടുണ്ടു്.

ഉണ്ണി:—എന്നാൽ തുറക്കു. എനിക്കു പുറത്തു പോണം;

കാവൽ:—ശീട്ടില്ലെങ്കിൽ ആളെ പറയൂ. ഞാൻ ചെന്നു ചോദിക്കട്ടെ.

ഉണ്ണി:—അതിനൊന്നിനും ഇടയില്ല. കാൎയ്യക്കാർ എന്നെ അറിയും.

കാവൽ:—ആ തരക്കാരനാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ഒന്നിച്ചുണ്ടാവാറുണ്ട്. അവിടെ ഇരിക്കൂ. അദ്ദേഹം വരട്ടെ.

ഉണ്ണി:—കാൎയ്യക്കാർ വരില്ല. എനിക്കു പോണം.

കാവൽ:—അതു പാടില്ല. കാൎയ്യക്കാർ പറയണം.

ഉണ്ണി:—എന്നാൽ താൻ ചെന്നു് കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരൂ.

കാവൽ:—എനിക്കല്ലല്ലൊ ബദ്ധപ്പാട്. ആളേ പറഞ്ഞാൽ പക്ഷേ ഞാൻ ചെന്നു ചോദിക്കാം.

ഉണ്ണി:—ഞാൻ നിങ്ങളെ നാളെ വന്നു കണ്ടുകൊള്ളാം. ഇപ്പോൾ വിട്ടയയ്ക്കൂ. വല്ലാതെ കുളിരുന്നു.

കാവൽ:—ഇന്നു വന്നവനെ അറിയുവാൻ നാളെ വരുത്തി ചോദിച്ചിട്ടു വേണോ? തണുപ്പുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു മുട്ടിപ്പാനി കൂടി ചെല്ലട്ടെ.

ഉണ്ണി വിഷമത്തിലായി. ഗുരുവും ശിഷ്യനും ദേവീഭാഗത്തുണ്ടെന്നു തമ്മിൽ അറിയുന്നതു പോരാത്തതു കാൎയ്യമാണെന്നും ഉടനെ പുറത്തുപോയില്ലെങ്കിൽ തമ്മിൽ കണ്ടു മുട്ടുമെന്നും പണിക്കർ പോകുന്നതുവരെ ഒളിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നതായാൽ തടാകവക്കത്തു് ഇമയകുമാരനെ അന്വേഷിച്ചു നടക്കുന്ന കുറുപ്പാശാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്യാഞ്ഞാലുണ്ടാവുന്ന വൈഷമ്യത്തെ ഓൎത്തപ്പോൾ കാവൽക്കാരനോട് അവതപറഞ്ഞുപോകയാണു് ഉത്തമമെന്നും കരുതി ഉണ്ണി കാവൽ

ക്കാരന്റെ അടുക്കൽചെന്നു. അപരിചിതനായതുകൊണ്ട് ഉണ്ണി പേരു ചോദിച്ചു.

കാവൽ:—എന്റെ പേരു് നിങ്ങൾക്ക മനസ്സിലാക്കിത്തന്നിട്ടു എനിക്ക പുറത്തുപോകേണ്ട കാൎയ്യമില്ല.

ഉണ്ണി:—അതിന്നുവേണ്ടി ചോദിച്ചതല്ല. എന്നെ വിട്ടയയ്ക്കാനായി ചോദിച്ചതാണ്.

കാവൽ:—അതിന്ന് അപ്പുറത്തെ വിവരം ഇപ്പുറത്തു മനസ്സിലാക്കുകയാണ് വേണ്ടതു്.

ഉണ്ണി:—അതു നിങ്ങളോടു് പറവാനാണ് ഞാൻ വന്നതു്.

കാവൽ:—അതിന്നു എന്റെ പേരു് അറിഞ്ഞിട്ടുവേണ്ട.

ഉണ്ണി:—പണിക്കരാശാൻ എപ്പോൾ പോകും. അതു പറയൂ.

കാവൽ:—ശിഷ്യന്റെ അഭ്യാസം പൂൎത്തിയായാൽ.

ഉണ്ണി:—അതിനിക്കറിയാം. ദേവീഭാഗത്തു നിന്നു എപ്പോൾ പോകുമെന്നാണ് ചോദിച്ചതു്.

കാവൽ:—ശിഷ്യനെ അയച്ചിട്ടല്ലേ ഗുരുവിനു് പോയ്ക്കൂടു.

ഉണ്ണി:—ആശാൻ ഏതു വഴിക്കാ പോക പതിവു്.

കാവൽ:—ആശാന്റെ വഴിക്കല്ലേ ശിഷ്യൻ പുറപ്പെട്ടതു്.

ഉണ്ണി:—അല്ല. മറെറാരു വഴിക്കാണ്.

കാവൽ:—അത്രത്തോളം കരുതലുണ്ടെങ്കിൽ ഇത്രയൊക്കെ പരുങ്ങുകയും വേണ്ട.

ഉണ്ണി:—ഞാൻ ഇവിടെ മറെറാന്നും കരുതി വന്നതല്ല.

"എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല"

"മുഴുവനും കേൾക്കുക. ഇടയ്ക്കുവായിൽ കടന്നിരിക്കരുത്; ഇതിലേ പോയാൽ എളുപ്പമുണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചു വന്നതാണ്."

കാവൽ:—മൂക്കററംവരെ മറെറാന്നു കടന്നു കൂടീട്ടില്ലേ; പിന്നെ എനിക്കിരിപ്പാൻ സ്ഥലം കിട്ടുമോ? ഈ വഴിക്കു പോകുന്നവർക്കു ഏതാണ്ടൊന്നുണ്ട്. അതു എളുപ്പമോ എളുപ്പമോ, ആവോ?

ഉണ്ണി:—ഇത്രയൊക്കെ കോപ്പുള്ള ആൾ ഈ ചങ്ങാതത്തിന്നിരിക്കുന്നതെന്തു്?

കാവൽ:—ചെങ്ങാതിയെപ്പോലെ ഉള്ളവരെ കണ്ടു് നാലുവാക്കു സംസാരിപ്പാനുള്ള മോഹം കൊണ്ടുതന്നെ.

ഉണ്ണി:—അതു സാധിച്ചില്ലേ; ഇനി ഇനിക്കു് പോകരുതേ.

കാവൽ:—അത്രയ്ക്കായില്ല. അതു ആളേ പറഞ്ഞിട്ടു് തീർച്ചയാക്കാം.

ഉണ്ണി:—ഞാൻ മദ്യപാനിയല്ലെന്നു ബോദ്ധ്യമായോ?

കാവൽ:—അത്രത്തോളമായില്ല. ഇപ്പോൾ കഴിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ബോദ്ധ്യമായി. എന്നാലും നിങ്ങൾ എന്തിനായിട്ടു വന്നു എന്നറിയേണ്ട ചുമതലയുണ്ട്.

ഉണ്ണി:—എളുപ്പവഴിക്കു പോകാനെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ.

കാവൽ:—കണക്കിൽപ്പെട്ടവർക്കു് കയ്യും വീശി കടന്നു പോകാൻ പാടില്ലെന്നറിഞ്ഞുകൂടേ?

ഉണ്ണി:—കണക്കിൽപ്പെട്ടവനല്ലെങ്കിൽ അങ്ങിനെ ചെയ്യുകൂടെ?

കാവൽ:—കണക്കിൽപ്പെടാതെ എങ്ങിനെ അകത്തു കടന്നു?

ഉണ്ണി:—കാൎയ്യക്കാരെ കാണ്മാൻ വന്നതാണെന്നു പറ ഞ്ഞു പോന്നു.

കാവൽ:—അകത്തേയ്ക്കു കടക്കാൻ അത്രമതി. പുറ ത്തേയ്ക്കു പോരാൻ അതു പോരായ്മയാണു്.

ഉണ്ണി:—അതു ഞാൻ അനുഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഇനി എന്നെ വിട്ടയയ്ക്കു.

കാവൽ:—ഉണ്ണി തന്നിച്ചോ അതോ സ്നേഹിതനും ഒ ന്നിച്ചുണ്ടോ?

ഉണ്ണി:—നിങ്ങൾ എന്നെ അറിയുമോ? ഞാൻ തന്നി ച്ചേ ഉള്ളു.

കാവൽ:—ഇല്ലാതെ ഞാൻ ഇത്രയൊക്കെ സംസാരി ക്കുമോ? നിങ്ങടെ നടപടിയെപ്പററി ഒരു അപരിചിതൻ അന്വേഷിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഓൎമ്മയിരിക്കട്ടെ.

ഉണ്ണി:—നിങ്ങൾ ആരാണെന്നു പറയണം. ഇനിക്കു ശേഷം പരിചയം തോന്നുന്നില്ല.

കാവൽ:—അതു പിന്നെ. അപരിചിതനായി തന്നെ വൎത്തിച്ചുകൊള്ളാം. ഉണ്ണി പൊയ്ക്കോളു. പണിക്കരാശാൻ അറിയാതെ പുറത്തു പോകേണമെങ്കിൽ എന്റെ കൂടെ വ രൂ. വന്നവഴിക്കു തന്നെ നമുക്കു തിരിച്ചുപോകാം. നിങ്ങൾ ഒാറപിരിഞ്ഞു നടക്കുക പതിവില്ലെന്നാണു് ഞാൻ ധരി ച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇന്നു് ഇങ്ങിനെ പററിപ്പോയതു് എന്തെ?

ഉണ്ണി:— ആളെ അറിയാതെ അപകടം പിണഞ്ഞ തിനെ ഞാൻ എങ്ങിനെ പയും.

കാവൽ:—അപകടമോ? ആൎക്കു്? രാജകുമാരനോ? എന്തുപററി? വേഗം പറയു.

ഉണ്ണി:—എന്നെ ഈ നരകക്കുഴിയിൽ നിന്നു പുറത്താക്കിത്തരൂ. പിന്നെപ്പറയാം. അല്ലെങ്കിൽ കുറുപ്പാശാൻ കളക്കടവിലുണ്ടു്, ഞാൻ പോട്ടെ.

—(o)—

അദ്ധ്യായം ൫.

നാന്നൂററി അയ്മ്പത്താറുകാലം കേരളം വാണിരുന്ന മൂപ്പത്താറു പെരുമാക്കന്മാരിൽ അന്നു് വഞ്ചിപട്ടണത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്ന മനോർമന്നൻ വള്ളിബാണൻ എന്ന ചേരപ്പെരുമാളായിരുന്നു. ഉഗ്രനക്രചക്രാക്രാന്തങ്ങളും ഗംഭീരവിസ്തൃതങ്ങളും ഫുല്ലപത്മേന്ദീവരപരിശോഭിതങ്ങളും നിമ്മലതോയപൂരഭരിതങ്ങളുമായ കിടങ്ങുകൾ ആ നഗരിയുടെ രത്നഖചിതമായിട്ടുള്ള ഉദരബന്ധംപോലെ ശോഭിച്ചിരുന്നു. ശത്രുക്കളെ എറിഞ്ഞുവീഴ്ത്തി പറഞ്ഞപടി കേൾപ്പിക്കുവാൻ കരുത്തുള്ള കവിണകൾ (കല്ലെറിയുന്ന യന്ത്രങ്ങൾ) കോട്ടമതിലുകളുടെ കൊത്തളങ്ങളിൽ കേററിവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. അണിനിരന്നുകേറുന്ന അരികളുടെ ഗളനാളം അരിഞ്ഞുതള്ളുവാൻ അത്യാസക്തിയോടുക്രൂടി എത്തിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന അർദ്ധചന്ദ്രായുധങ്ങൾ വെള്ളക്കാറിലുദിച്ച ചന്ദ്രക്കലപോലെ കോട്ടമതിലിന്മേൽ നിരത്തി ചാരിവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. പെരുമാക്കന്മാരുടെ കീത്തിപുഞ്ജം മൂത്തിമത്തായി തോന്നിക്കുന്ന ഉത്തുംഗഗോപുരങ്ങൾ കവാടോപരി ശോഭിക്കുന്നു. വഞ്ചിപട്ടണത്തെ ആക്രമിക്കാൻ വരുന്ന ശത്രുക്കളുടെ മനോഗതിയെ അനുവത്തിക്കുന്ന പതാകാഞ്ചലങ്ങൾ പിന്നാഞ്ഞുനിന്നു് പിടയുന്നു. തല മലച്ചുനോക്കി നിലയറിയേണ്ടുന്ന ഏ

ഴുനില മാളികകൾ പട്ടണപ്പൊലിമയുടെ പ്രാമാണ്യത്തെ ഗ്ര ഹിപ്പിക്കുന്നു. കാമുകനെ തേടിപ്പുറപ്പെട്ട കാമിനിമാർ നിരോധം നേരിടുമ്പോൾ പിറുപിറുത്തു മാറിപ്പോകുന്ന മാതിരി കണ്ണീർകണക്കൊഴുകിപ്പോകുന്ന ചെറുനദികൾ ലതാമണ്ഡപങ്ങളിൽ ചെന്നു മുട്ടി വളഞ്ഞുപിരിഞ്ഞുപോയി പെരിയാറിനെ ശരണംപ്രാപിക്കുന്നു. പൂത്തോട്ടങ്ങളിലുള്ള വെള്ളച്ചാട്ടം ശില്പികളുടെ കരകൌശലത്തെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. പെരിയാററിൽനിന്നു തട്ടിത്തിരിച്ചുവിട്ടിട്ടുള്ള കൃത്രിമസരിത്തുകൾ പൂങ്കാവുകളെ ജ്ജൂഭേദം അറിവിക്കുന്നില്ല. എഴുതി കൂട്ടി പഴുതടപ്പാൻ കഴിവില്ലാത്ത വഞ്ചിപട്ടണത്തിൻെറ മാഹാത്മ്യത്തെ പുലർത്തിപ്പോരുന്ന പഞ്ചമഹാജനയോഗങ്ങൾക്കിരുന്ന് കാൎയ്യാലോചനചെയ്യാനുള്ള ആസ്ഥാനമണ്ഡപങ്ങൾ അഞ്ചും പെരുമാളുടെ പേർപുകഴ്ന്ന സിംഹാസനസ്ഥാനവും ഉൾപ്പെട്ടതായ ഉത്തമമന്ദിരം അരമനയ്ക്കടുത്തു കാണാം. പടിഞ്ഞാറെ ഗോപുരത്തിന്നരികിൽ ബുദ്ധമതക്കാരുടെ ചൈത്യം, കിഴക്കെ കവാടത്തിന്നുസമീപം നിഗ്രന്ഥന്മാരുടെ സന്യാസിമഠം, തൃക്കുലശേഖരപുരം ക്ഷേത്രം, പെരുമാളുടെ അരമന ഈ കെട്ടിടങ്ങൾ മറെറടുപ്പുകളിൽവെച്ചു മെച്ചംനേടിയവ തന്നെ. രാജമന്ദിരം പുരുഷഭാഗം സ്ത്രീഭാഗം എന്നു രണ്ടായി വിഭജിച്ചിട്ടുണ്ട്. രാജസ്ത്രീകളുടെ അരമനകളിൽ പുരുഷന്മാൎക്ക് അനുവാദംകൂടാതെ പ്രവേശിച്ചുകൂടാ. എന്നാൽ രാജമന്ദിരത്തിൽ അവൎക്കു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നു കുറവുമില്ല. സഖികളായും ദാസികളായും പല സ്ത്രീകളും രാജ്ഞിയോടുകൂടി സഹവസിക്കുന്നതുപോലെ പെരുമാളുടെ തിരുമുമ്പിൽ വാക്കൈപൊത്തി നില്ക്കുന്ന രാജസേവന്മാരെ കാണുക പ്രയാസമാണ്. രാജസ്ത്രീകളുടെ പരിചാരികപ്രവൃത്തിക്ക് അരമനയിൽ തവണക്കാരായും ഷണ്ഡന്മാരെയും കള്ള

ന്മാരെയും നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. കലാവല്ലഭന്മാരുടെ പാടവപ്രകടനവും രാജാവിൻെറ സമ്മാനദാനവും പഞ്ചമഹാജനയോഗത്തിൽവെച്ചാണ് നടത്തിപ്പോരുന്നതു്. അവിടെ സ്ത്രീകൾക്കു പ്രത്യേകം സ്ഥാനമുണ്ട്.

കുറുപ്പ് കുട്ടിയെക്കൊണ്ടുപോയി വീട്ടിലാക്കി കുളക്കടവിൽ വന്നുനോക്കിയപ്പോൾ ഇമയകുമാരനെ കാണാതെ കുളവക്കിൽ ചുററിനടക്കുന്ന സമയം പെരുമാൾ രാജഗൃഹത്തിൻെറ ഉപരിഭാഗത്തുള്ള നിലാമിററത്തു ഭാര്യാസമേതനായി ലാത്തുകയായിരുന്നു. കല്ലോലങ്ങളുടെ ശബ്ദകോലാഹലം കേൾക്കുമ്പോൾ തുറമുഖത്തെയ്ക്കു് ഇടയ്ക്കിടത്തിരിക്കുന്ന ചക്രവത്തിയുടെ ശാന്തഗംഭീരമായ മുഖത്തു് പ്രകൃതിഭേദം കാണുന്നു എന്നു രാജ്ഞിക്കു തോന്നി.

രാജ്ഞി:—ഭത്താവെ! അവിടുന്നു് ആരോടാണ് ദ്വേഷ്യം ഭാവിക്കുന്നതു്. ഞാൻ നിരപരാധിയാണെ.

പെരുമാൾ:—എനിക്കു ദേവിയോട്ട് ലവലേശം പരിഭവമില്ല.

രാജ്ഞി:—എൻെറ നേരെ ഇല്ലെങ്കിൽ മറെറാരാളുടെ നേക്കുണ്ടെന്നു മുഖം പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. ഇടയ്ക്കിടെ കാലടി വെയ്ക്കുന്നതിന്നു വേഗവും കൂട്ടുന്നു. സ്വസ്ഥചിത്തനായിരിക്കുന്ന ആളുടെ സമ്പ്രദായം ഇങ്ങിനെയാവില്ല.

പെരു:—ആകപ്പാടെ സുഖമില്ല. നീർദോഷം പററീട്ടുണ്ട്.

രാജ്ഞി:—എന്നാൽ ഈറൻകാററു കൊള്ളരുതു്. ഇപ്പോൾ മഴയും പെയ്യും.

പെരു:—കാററും തണുപ്പുംകൂടാതെ കഴിപ്പാൻ നമുക്കു സാധിക്കും. പാവപ്പെട്ട എത്ര ജനങ്ങളാണ് ഇരിക്കാൻ

വീട്ടും കുടിക്കാൻ കഞ്ഞിയുമില്ലാതെ കാററും മഴയും കൊണ്ടു് കഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്നു് നാം ആലോചിക്കുന്നതുമില്ല.

രാജ്ഞി:—അയ്യോ കുട്ടികൾ ഇനിയും വന്നില്ലെന്നുണ്ടോ. അവർ കൂട കൂടി കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടാവില്ല.

പെരു:—ഞാൻ സുഖമാണെന്നു വിചാരിച്ചതെല്ലാം ദുഃഖമാണെന്നും ഇനി അനുഭവിപ്പാൻ പോകുന്നതും അതു തന്നെയാണെന്നും എന്റെ മനസ്സിൽ തോന്നുന്നു. കാരണം മനസ്സിലാകുന്നതുമില്ല.

രാജ്ഞി:—അവർ ഇപ്പോൾ വന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. നമുക്കിറങ്ങിപ്പോകാം. ഇമയകുമാരനെ കാണാഞ്ഞിട്ടുള്ള ബുദ്ധിക്ഷയമാണെങ്കിൽ അതു തീരുകയും ചെയ്യും.

പെരു:—ഇമയനെ അല്പ നേരം കാണാതിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ഇനിക്കിത്രമാത്രം സുഖക്കേടു തോന്നുന്നതായാൽ അവനെ പരദേശത്തിലേക്കു അയച്ചാൽ പിന്നീടുള്ള സമയം ഞാൻ എങ്ങിനെ കഴിച്ചുകൂട്ടും?

രാജ്ഞി:—അയ്യോ! കുമാരനെ അയയ്ക്കരുതേ. അവനെ പിരിഞ്ഞിരിക്കാൻ പ്രയാസമാണു്. അയയ്ക്കേണ്ട എന്നല്ലേ ആദ്യം തീർച്ചയാക്കിയതു്.

പെരു:—ദരച്ഛൻ മകനെ കാണേണമെന്നു ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ വേണ്ടെന്നു പറവാൻ നമുക്കധികാരമുണ്ടോ? എനിക്കു് അങ്ങിനെ തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതു എന്റെ ചാപല്യംകൊണ്ടാണു്.

രാജ്ഞി:—എന്തുകൊണ്ടായാലും ശരി. ഇമയൻ പുറപ്പെട്ടാൽ ഉണ്ണിയും കൂടെ പുറപ്പെടും. എന്റെ ചാപല്യമാണെന്നു വെച്ചേയ്ക്കൂ. അവനെ അയയ്ക്കരുതു്. ഇമയനെ പിരിഞ്ഞു ഞാനും ഉണ്ണിയും ഇരിക്കില്ല. പോരെങ്കിൽ

ചോളരാജാവിൻെറ പരിഭവം മൂത്തു് പട പുറപ്പാടും തന്നെ ഉണ്ടായേയ്ക്കാമെന്നു അവിടുന്നു് പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ?

പെരു:—കരികാലനു് ജ്യേഷ്ഠനോടുള്ള പരിഭവത്തിലധികമുണ്ടു് വെന്നിലനാടുവാഴിക്കു എൻെറ നേരെ കറ.

രാജ്ഞി:—അതെന്തിനാണു്? എന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്നു കൊടുക്കാമെന്നു ഭർത്താവു് ഏററിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവോ? കൂടാതെ മാതാപിതാക്കന്മാരോടു് അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചിട്ടില്ലെന്നു് എനിക്കറിയാം.

പെരു:—സ്ത്രീകൾനിമിത്തമായിട്ടെ പുരുഷന്മാർ തമ്മിൽ മുഷിച്ചിലായിക്കൂടു എന്നുണ്ടോ? ജ്യേഷ്ഠനോടുള്ള രാഗദ്വേഷത്തിൽ ഒരുപങ്കു് എനിക്കുംകൂടെ കിട്ടിക്കൂടെ?

രാജ്ഞി:—പന്തീരാണ്ടുകാലത്തെ പഴക്കം കൊണ്ടു് പെരുമാൾ എന്ന പദവികൂടി ആളെ വിട്ടൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നു. പത്തുപതിനേഴുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞിട്ടും ചോളരാജാവിന്റെ മനസ്സിലെ കറ ഇഴുകിപ്പിടിച്ചിരിപ്പുണ്ടല്ലൊ. വല്ലാത്ത പുള്ളിതന്നെ.

പെരു:—വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ദുർമ്മന്ത്രണംകൊണ്ടാണു് ആ കറ ദുഷിച്ചുപോകാത്തതു്.

രാജ്ഞി:—ദുഷ്പ്രഭുവിൻെറ ദുരാഗ്രഹത്തിന്നു് അങ്ങു് നിന്നതുകൊണ്ടു് കല്പകം കരികാലൻെറ മുഖത്തും കരിതേച്ചു.

പെരു:—ജ്യേഷ്ഠനെ വെന്നു് കരൂർപട്ടണം കയ്യേറി വെന്നിലപ്രഭുവിനെ നാടുവാഴിയാക്കാനാണു് കരികാലൻ കരുതിവരുന്നതു് എന്നുകേട്ടു.

രാജ്ഞി:—ഇമയകുമാരനെ മലയാളിയാക്കി തള്ളിയതുകൊണ്ടു് അവർ അത്ര കണക്കാക്കീട്ടില്ലായിരിക്കും. പരദേ

ശപ്പിട്ടല്ല മലയാളപ്പയററ് എന്ന് ഇമയൻ അതിന്നുമുമ്പുതന്നെ അവരെ മനസ്സിലാക്കും.

പെരു:—തുറമുഖത്തു മണിയടിക്കുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. ഏതോ ഒരു കപ്പൽ യാത്രയായി. നമുക്കും ചോട്ടിലേയ്ക്കിറങ്ങുക. കുട്ടികളെ ഒന്നു ശാസിക്കണം. ഇത്രയ്ക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം അവക്ക് ഈ പ്രായത്തിൽ അനുവദിച്ചുകൊടുത്തുകൂടാ.

രാജാവും പത്നിയും നിലാമിററംവിട്ട് ചോട്ടിൽ ചെന്നു. രാജകുമാരന്മാർ സന്ധ്യ കഴിഞ്ഞാൽ അർദ്ധയാമം അവരുടെ പ്രത്യേക വസതിയിൽത്തന്നെ ഗ്രന്ഥവിസ്താരം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കും. സന്ധ്യോപാസനം കഴിച്ച് തൃക്കുലശേഖരപുരം ക്ഷേത്രത്തിൽചെന്നു പരദേവതയെ ദർശിച്ചു കോവിലകത്തേയ്ക്കു ചെന്നാൽ മാതാപിതാക്കന്മാരെ വണങ്ങിപ്പോകുക ബാലന്മാരുടെ പതിവാണ്. അന്നു പതിവു തെററി കണ്ടതുകൊണ്ടാണ് കുമാരന്മാരെ അന്വേഷിച്ചുതുടങ്ങിയതു്. ഭക്ഷണത്തിന്നു സമയമായിട്ടും കുമാരന്മാർ എത്തീട്ടില്ല. അവരെക്കൂടി കൊണ്ടുവരുവാൻ പാറാവുകാരനെ നിയോഗിച്ചു. പോയവൻ കുട്ടികളെ കാണാതെ തിരിച്ചുപോരുംവഴിക്ക് കുറുപ്പിനെ കണ്ടു. തടാകത്തിൻെറ തീരപ്രദേശങ്ങളിൽ തിരഞ്ഞുനടന്ന് ഇമയകുമാരനെ കാണാതെ കുറുപ്പ് കുണ്ഠിതനായി വരുന്നവഴിക്കാണ് പാറാവുകാരനെ കണ്ടെത്തിയതു്. കുമാരന്മാർ ഇരുവരും കോവിലകത്തു ചെന്നിട്ടില്ലെന്നു ചേവുകൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ കുറുപ്പിൻെറ ഉള്ളിൽക്കൂടി ഒരു ഇടിവാളു പാഞ്ഞു. കുറുപ്പിന് അറിവുള്ളതൊന്നും അയാൾ പാറാവുകാരനോട്ട് പറഞ്ഞതുമില്ല. സംഭവത്തിൻെറ ഉത്ഭവംമുതൽ തൻെറ കണ്ണിൽപെട്ട ഘട്ടംവരെ പുലോമജയോട്ട ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്നുമുമ്പ് കണ്ടുള്ള

പറഞ്ഞാൽ തകരാറാണെന്നു കുരുപ്പ് കരുതി. ഇമയകുമാരൻ കൈവിട്ടുപോയി എന്ന് കുരുപ്പ് തീച്ചയാക്കി. അറിഞ്ഞേടത്തോളം സംഗതി പുറത്തുവിടാതെ ഒതുക്കിപ്പിടിക്കാൻ തന്നെക്കൊണ്ടാകുമെന്നിരുന്നാലും പുലോമജയ്ക്കും കട്ടിപ്പെണ്ണിനും കായ്യം സൂക്ഷിപ്പാനുള്ള കോപ്പുണ്ടോ എന്നു കുരുപ്പിനു വിചാരമായി. ഇങ്ങിനെ ചിന്താപരവശനായിത്തീന്ന കുരുപ്പ് ചേവുകൻെറ ചില ചോദ്യങ്ങഠം കേഠംക്കുകകൂടിച്ചെയ്തില്ല.

ചേവുകൻ:—ആശാനെന്താ ഒരു വിചാരം.

കുരുപ്പ്:—രാജകുമാരന്മാരെ കാണാഞ്ഞിട്ടുതന്നെ.

ചേവു:—ആശാൻ വിചാരിച്ചാൽ അവരെ കണ്ടുകിട്ടുമോ? കവിടികൊരുടെ തക്കിടി കുരുപ്പുള്ളുന്നറിയാമൊ?

കുരുപ്പ്:—ഞാൻ പ്രശ്നംനോക്കുകയല്ല. കൃത്യസമയത്തു് അവർ ഭക്ഷണം കഴിക്കാഞ്ഞാൽ ഉഴിഞ്ഞിട്ടും പിഴിഞ്ഞിട്ടും കായ്യമില്ലല്ലൊ എന്നു വ്യസനിക്കുകയാണ്.

ചേവു:—പിന്നെല്ലെ, ഒരുനേരം ഉണ്ണാൻ വൈകിപ്പോയാൽ ഊരക്കൊക്കെ ഒന്നിച്ച് ഒലിച്ചുപൊയ്യോകും.

കുരുപ്പ്:—ഒന്നിച്ചുപോയില്ലെങ്കിലും ഉടച്ചിൽ പററും. കൃത്യമായ ഭക്ഷണം അഭ്യാസികഠംക്ക് പ്രത്യേകം ആവശ്യമാണ്.

ചേവു:—ഞാനും അഭ്യസിച്ചവനാണ് ആശാനെ! മൂന്നുംപട്ടിണികിടന്നു പത്തുതവണയല്ല പമ്പരം പാഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. എന്നിട്ടെന്തെ? ഞാൻ ഇപ്പോഠം എക്കിവലിച്ചു നിൽക്കുന്നുണ്ടൊ? വേണെങ്കിൽ കുരുപ്പിനൊടുതന്നെ ഒരു മറിനോക്കാം.

കുറുപ്പ്:—ശരീരപ്രകൃതി എല്ലാവക്കും ഒരുപോലെയല്ല. ആ ഭേദം അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നവക്കറിയാം.

ചേവു:—ഞാനും താനും ഒരു കളരിയിൽ പയററിയവരല്ലെ. അന്നു മോശക്കാരൻ ഈ ആശാനായിരുന്നില്ലെ. വാരം നമ്പി സഹായിച്ചപ്പോൾ ആൾ ചോട്ടെ കേറി. ആദ്യാംകൂടി മാനംനേടി, ആൾത്തട്ടി കൂടി: ഇതൊക്കെ അത്രെ ഉള്ളൂ. ഈ പൂന്നാരപ്പാക്കൊന്നും ഈ ഉള്ളവനോടേശില്ലാ.

കുറുപ്പ്:—എന്നെപ്പററി താനെന്തിനു് പരിഭവിക്കുന്നു. തലയിലെഴുത്തുപോലെ അവനവൻ അനുഭവിക്കും.

ചേവു:—തലയിലെഴുത്തുവഴിക്കല്ലെ ആശാൻ ഇപ്പോൾ അനുഭവിക്കുന്നതു്. വാരംനമ്പിയുടെ ഓലയിലെഴുത്തുകൊണ്ടാണെന്നിനിക്കറിയാം.

കുറുപ്പ്:—എന്നാൽ ആ മാതിരി ഒരെഴുത്തു തനിക്കെന്നുകൊണ്ടു് കിട്ടിയില്ല. വാങ്ങിക്കൂടാ എന്നു വല്ലവരും മുടക്കിയൊ

ചേവു:—മുടക്കീട്ടില്ല, എഴുതിവാങ്ങിക്കാൻ ആളില്ലാഞ്ഞിട്ടെ. വീട്ടിലെ കഴുതപ്പെണ്ണുങ്ങളെ കാശിനു കൊള്ളില്ല.

കുറുപ്പ്:—അനാവശ്യം പറയരുതു്. തൻെറ പെങ്ങന്മാർ നന്നല്ലെങ്കിൽ ചെങ്ങാതി! ഞാനെന്തു പിഴച്ചു? തൻെറ ഗ്രഹപ്പിഴ.

ചേവു:—കുറുപ്പിൻെറ ഗ്രഹത്തിന്നു് ഇനിയും പിഴയില്ല. ശുക്രനുംകൂടി തെളിയാനല്ലെ പോകുന്നതു്. പുല്ല ഇളയകുമാരൻെറ അർമക്കിടാവാണെന്നു് കോവിലകത്തു സംസാരം പരന്നുകഴിഞ്ഞു.

കുറുപ്പ്:—എടോ ആളും തരവും നോക്കിപ്പറയൂ. നാക്കുകാത്തുക്കാൻ പഠിക്കൂ. അതാക്കും നന്നു്.

ചേവു:—പൂലുവിന്നു തേയ്ക്കാനുള്ള എണ്ണ കാച്ചി കുറുപ്പ് കോവിലകത്തു വെച്ചിട്ടില്ലല്ലൊ. പെണ്ണ് കോവിലകത്തു വന്നാൽ ഇമയകുമാരൻെറ എണ്ണയിൽ കുളിച്ചേ പുറത്തിറങ്ങു. ഗുമുഗുമ, ഘമഘമ, എന്ന മണം പരപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് യാത്ര. നൈശ്യാരുടെ എണ്ണ ഞാനാണ് കാച്ചാറുള്ളത്. അതിൻെറ മണം മററുതരത്തിലാണ്. കുട്ടിപ്പെണ്ണമ്മയുടെ പോരു പററി. പൂലുവിനെ കുളിപ്പിച്ചു വെളുപ്പിച്ച് കോവിലകത്തേയ്ക്ക് കെട്ടിപ്പേറിയതിന്നുള്ള ഫലം കിട്ടി.

കുറുപ്പ്:—വിഡ്ഢിത്തം എഴുന്നെള്ളിക്കാതിരിക്കു. നാഴി കഞ്ഞി കിട്ടിവരുന്നതിനെ നാക്കുദോഷംകൊണ്ടില്ലാതാക്കരുത്. തൻെറ ഈ വിട്ടുവായത്തം പെരുമാളുടെ ചെവിയിൽ കേട്ടാൽ അവളെ നാട്ടുകടത്തും. വഴി പറയുന്നവനും പിഴയില്ലെന്നു കരുതേണ്ട.

ചേവു:—മലയാളം വിട്ടാൽ പരദേശം? എന്നാലെന്താ. ചേരരാജ്യത്തു ചെന്നുകൂടാം. ഇമയമഹാരാജാവിൻെറ പട്ടമഹിഷിയായി വാഴാം. ആശാന് സവ്വാധിയും കിട്ടും. പക്ഷെ ആളെ കാണാനില്ല.

കുറുപ്പ്:—ചെങ്ങാതി, ഇനിക്കു സവ്വാധിയും കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞു. തൻെറ വാക്കുകൊണ്ട് ഇനി വല്ല ആധിയും വലിച്ചിടാതിരുന്നാൽ മതി. അട്ടെ, രാജകുമാരന്മാരെക്കുറിച്ചു കോവിലകത്തു ചെന്ന് എന്തുപറയും?

ചേവു:—രണ്ടുപേരെയും അവിടെ കണ്ടില്ല എന്നുമാത്രം.

കുറുപ്പ്:—വല്ലിടത്തും പോയിട്ടുണ്ടോ എന്നു അന്വേഷിച്ചുവോ?

ചേവു:—അന്വേഷിക്കണമെന്ന് എന്നോടു കല്പിച്ചിട്ടില്ല.

കുറുപ്പ്:—നൈശ്യാരമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു പോയിട്ടില്ലെന്ന് എന്താ തനിക്കു നിശ്ചയം?

ചേവു:—രാജകുമാരന്മാൎക്ക് മായംതിരിച്ചിലറിയാമോ? നൈശ്യാരമ്മ, തിരുമനസ്സിലെ കോവിലകത്ത് എത്തീട്ടുണ്ട്. ഇനി മടിക്കുത്തിൽ ഒളിപ്പിച്ചിട്ട് എന്നോട് കല്പിച്ചതാണോ എന്ന് എനിക്കു നിശ്ചയമില്ല.

കുറുപ്പ്:—അവർ പുറത്തേയ്ക്കിറങ്ങിയത് എപ്പോഴാണെന്നു താൻ ചോദിച്ചുവോ?

ചേവു:—പുറത്തുപോയിട്ടുണ്ടെന്നാരു പറഞ്ഞു?

കുറുപ്പ്:—ഇല്ലെങ്കിൽ അവർ അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടെ?

ചേവു:—വേണ്ടതാണ്. പക്ഷേ അവിടെ കണ്ടില്ല.

കുറുപ്പ്:—അവിടെ ഇല്ലെന്ന് എങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു? ആരു പറഞ്ഞു?

ചേവു:—ഇതെന്തു ക്രൂരതാണ്. അവർ മനുഷ്യരല്ലേ? കടുകുമണിയോ എള്ളുവിത്തോ മറേറാ ആണോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ എന്റെ കണ്ണിൽ കാണില്ലെ? പോരെങ്കിൽ പാറാവുകാരനും പറഞ്ഞു.

കുറുപ്പ്:—ആരാ പാറാവ്, അയാൾ എന്തുപറഞ്ഞു?

ചേവു:—ഒരു തുളസൂറാൻ, ഞാൻ അറിയില്ല. അങ്ങേരുടെ നിലയും വിലയും അങ്ങിനെ ഒന്ന്. മൂന്നുപ്രാവശ്യം ചോദിച്ചിട്ടേ മൂപ്പൎക്ക് മറുപടി പറവാൻതന്നെ അവസരമുണ്ടായുള്ളൂ.

കുറുപ്പ്:—പാറാവുകാരൻ എന്തുപറഞ്ഞു അതു പറയൂ.

ചേവു:—ആശാൻ ഇതിൽ ഇത്ര ചുഴിഞ്ഞുപിടിക്കുന്നതെന്തു്? കുമാരന്മാരെ കണ്ടുവോ? പുല്ലുവിനെ തേടി അങ്ങോട്ടു വന്നില്ലല്ലോ.

കുറുപ്പ്:—തൻെറ വായിലെ നാവിൻെറ ദോഷം താൻ അനുഭവിക്കും. അതോടുകൂടി കല്പനപോലെ നടക്കാതിരുന്നതിനുള്ള കുററവും കൂടി ചെയ്തിട്ടാവശ്യമില്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു ചോദിച്ചതാണു്. അന്വേഷിച്ചറിയേണ്ടുചുമതല പോയവനുണ്ടു്. അതു ചെയ്യാതിരുന്നതു തെററാണു്.

ചേവു:—എൻെറ ജോലി എനിക്കറിയാം. ഞാൻ ഇന്നൊ ഇന്നലെയൊ വന്നവനല്ല. കുറുപ്പിൻെറ ഉപദേശവും ഈ കായ്യത്തിൽ ആവശ്യമില്ല. വേണ്ടിവന്നാൽ അന്നു വാങ്ങിക്കൊള്ളാം. അകത്തേയ്ക്കു കടക്കാൻ വരട്ടെ. പടിക്കൽ നിൽക്കു. സമയം ചോദിച്ചിട്ടുവേണം.

കുറുപ്പിൻെറ വാക്കു കുറേ കടന്നു എന്നു ചേവുകനു തോന്നി. തൻെറ അധികാരം ഇന്നതാണെന്നു് കുറുപ്പിനെ മനസ്സിലാക്കേണമെന്നു് ചേവുകൻ നിശ്ചയിച്ചു. പാറാവുകാരൻെറ അധികാരം പ്രയോഗിച്ചു. കുറുപ്പിനെ തടഞ്ഞു് പടിക്കൽ നിൎത്തിക്കൊണ്ടു ചേവുകൻ അകത്തേക്കുപോയി തിരുമുമ്പിൽചെന്നു താണു തൊഴുതു.

പെരുമാൾ:—ഉണ്ണികൾ എവിടെ! ഇങ്ങോട്ടു വരാൻ പറ.

ചേവു:—എഴുന്നള്ളീട്ടില്ല.

പെരു:—എന്തു്, വിളിച്ചാലും അവൎക്കു വരാൻ പ്രയാസമായോ?

രാജ്ഞി:—അവർ നിന്നോടെന്തു പറഞ്ഞു.

ചേവു:—ഉണ്ണിത്തമ്പുരാക്കന്മാരേ അടിയൻ കണ്ടില്ല.

പെരു:—പൊണ്ണ! നീ പിന്നെ എന്തിനാ പോയതു്.

രാജ്ഞി:—പണിക്കരാശാൻ വന്നിട്ടില്ലേ?

ചേവു:—പണിക്കരാശാൻ വിടകൊണ്ടിട്ടില്ല. പടിഞ്ഞാറ്റേടത്തു കോവിലകത്തു് ഇന്നു എഴുന്നള്ളീട്ടില്ലെന്നു പാറാവു വിടകൊണ്ടു.

രാജ്ഞി:—ഉണ്ണാനുള്ള സമയമായില്ലേ. എന്നെ അന്വേഷിച്ചു പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

പെരു:—നീ കോവിലകത്തു പോയൊ?

ചേവു:—ഞാൻ, വിടകൊണ്ടില്ല.

പെരു:—അവിടെ പോയിട്ടു വാ; പോ, വകതിരിവു ഇല്ലാത്ത കഴുത! പോത്തു്.

ചേവുകൻ തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ കുറുപ്പു് പടിക്കൽ കാത്തു നിൽക്കുന്നുണ്ടു്. "സമയമുണ്ടൊ. കടന്നുപോട്ടേ" എന്നു കുറുപ്പു ചോദിച്ചതിന്നു് "നല്ല സമയം വേഗം ചെല്ലു" എന്നു മറുപടിയുംപറഞ്ഞു് ആൾ നടന്നു.

കുറുപ്പു്:—എങ്ങോട്ടാ വെച്ചുപിടിക്കുന്നതു്. വേണമെങ്കിൽ ഞാനും തുണവരാം.

ചേവു:—കണ്ടതേ മാററിത്തം. ആ കരിനാവുകൊണ്ടു ചുട്ടതു് ഒന്നും പാളട്ടീമില്ല. വേണ്ട വേണ്ടാ—വേണ്ട.

കുറുപ്പു്:—എന്നു വെയ്ക്കേണ്ട. നാക്കും നോക്കും നമുക്കു് നന്നാക്കാം, ക്ഷമിക്കു, ചോദിക്കട്ടേ.

ചേവു:—എന്തു ചോദിക്കാനൊ? ഉണ്ണികളെ കാണാഞ്ഞതു് ഞാൻ പൊണ്ണനായിട്ടാണത്രേ. ആശാൻ മെലിഞ്ഞവനല്ലേ. പക്ഷേ ഒന്നിച്ചുപോന്നാൽ നന്നു്.

കുറുപ്പ്:—തന്നെ കൊള്ളാത്തതിന്ന മറെറാരുവനെ കൊള്ളിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടു കാൎയ്യമില്ല. ഭവിഷ്യത്ത് ആദ്യം കരുതേണ്ടതായിരുന്നു.

ചേവു:—ആളെ കാണാഞ്ഞാൽ കരുതീട്ടെന്താ വേണ്ടതു്. അവർ അമ്മവീട്ടിലും ഉണ്ടാവില്ല.

കുറുപ്പ്:—പ്രശ്നവാദം ചെയ്യരുതു്. കുറച്ചെങ്കിലും കൂറില്ലാത്തവനെപ്പോലെ പുറപ്പെട്ടുന്നുവെല്ലൊ.

ചേവു:—കൂറുനിറഞ്ഞ കുറുപ്പേ, ഒന്നു കൂടെവരു. അല്ലെങ്കിൽ കുറച്ചു കൂറു കടം തരൂ. എനിക്കുണ്ടാകുമ്പോൾ ഞാൻ മടക്കിത്തരാം.

കുറുപ്പ്:—ഒന്നിച്ചുവരാം. കഴിയുന്നതും തിരക്കാം. വേണമെങ്കിൽ കൂറും ഉണ്ടാക്കിത്തരാം.

ചേവു:—ആശാൻെറ വാക്കു കേട്ടാൽ അവർ കാശിക്കോ രാമേശ്വരത്തേക്കോ പോയിരിക്കുകയാണെന്നു തോന്നും. ഇത്രയെല്ലാം നീട്ടിപ്പറയാനില്ല. നടക്കാൻ പോയിട്ടു മടങ്ങി വന്നിട്ടില്ല. അത്രേ ഉള്ളു. ഇതിന്നു ഇനിക്കൊട്ടു കൂട്ടും വേണ്ട കൂറുംവേണ്ട. ഇതുപറഞ്ഞു ചേവുകൻ പോയി. കുറുപ്പു സംശയസ്ഥാനത്തു നിലവായി. അന്വേഷണം തനിച്ചാണു് നല്ലതു എന്നു തീർച്ചയാക്കി വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങി.

——:o:——

അദ്ധ്യായം ൯

കതിർകുലക്കാരൻകിഴവൻ പടിഞ്ഞാക്കാരിയെ വിട്ടു ചെറുപ്പം ഭാവിച്ചു് പിന്നെയും കിഴക്കത്തിയോടടുത്തുകൂടി. ഏതുവേഷം ചമഞ്ഞുവന്നാലും മൂപ്പരെ അടുത്തു കണ്ടാൽ പെണ്ണിൻെറ മുഖം ചുവന്നു. സ്തോഭംമാറിയാൽ പിന്നെ അ

ട്ടത്തുനിന്നു പെരുമാറാൻ പുള്ളിക്കു ധൈര്യവുമില്ല. തൊട്ടാലുംമതി എന്നു മോഹിച്ചു കൈ നീട്ടിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം അർകന്നു ചാരി തപിക്കുകയായി. ഇങ്ങിനെ തപിച്ചും പരിഭവിച്ചും കഷ്ടപ്പെട്ട്. പാതിവഴിയായാൽ തമ്മിൽ ഭേദം പടിഞ്ഞാക്കാരിയെത്തന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കയാണ് നല്ലതെന്നു കരുതി മൂപ്പർ ആ വഴിക്കു തിരിക്കും. അവളോ മററവളെക്കാരം പിരിഞ്ഞപെണ്ണ്. സാഹസപ്രവൃത്തിയിൽ ലേശം ക്രൂസലില്ലാത്ത 'മൂധേവി'. തരമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ കിഴവനെ പിടിച്ചൊരു തള്ള്. പുള്ളി വെള്ളത്തിൽ; പഴേപടി കിഴക്കോട്ടയ്ക്കു യാത്രയായി. രണ്ടു ഭാര്യയുള്ളവൻെറ പൊറുതികേട് ഇന്ന പ്രകാരമാണെന്നു കതിരവൻ പെടുന്ന പാടു കണ്ടിട്ടും മനസ്സിലാക്കാൻ കോപ്പില്ലാത്തവരെക്കാരം കൊള്ളരുതാത്തവരാണ് അനുരാഗമില്ലാത്ത സ്ത്രീകളിൽ അനുരക്തചിത്തന്മാരായിത്തീൎന്ന് നിത്യനരകം അനുഭവിക്കുന്ന പുരുഷന്മാരെന്ന് മാലോകരെ മനസ്സിലാക്കുന്നതുവരെ ആശാവനിതകളെ കൊതിച്ച് വട്ടംചുററുന്ന ലോകബന്ധു അവരോടുള്ള സംബന്ധം വേർപെടുത്താതെതന്നെ വൎത്തിക്കട്ടെ. കോലായപ്പുറത്തിരിക്കുന്ന കുട്ടിപ്പെണ്ണും കൂട്ടുകാരനും ഏതുതരക്കാരാണെന്നു നോക്കാം.

കുട്ടിപ്പെണ്ണ്:—ചത്താലും ജീവിച്ചാലും പറഞ്ഞുവച്ച പണം തരണം.

തമിഴൻ:—പണംകൊടുത്തു പിണംവാങ്ങി കെട്ടി പേറീട്ട് ഞങ്ങരംക്കെന്തുകിട്ടും.

കുട്ടി:—ആരം ചാവാതെ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു നിങ്ങടെ ചുമതല. ഞാൻ ഗുട്ട് മനസ്സിലാക്കിത്തന്നു. എനിക്കു തക്ക പ്രതിഫലം കിട്ടണം.

തമിഴൻ:—പണത്തിൻെറ കാൎയ്യത്തിൽ നോം തമ്മിൽ പിണക്കമുണ്ടാവില്ല. ആശാൻ മുമ്പിൽചെന്നു് ഇമയൻെറ പിടികൂടിയാൽ പിന്നത്തെ വഴി ആലോചിക്കാ.

കുട്ടി:—അങ്ങോരെ ഒതുക്കാൻ പോയവനു കരുത്തില്ലേ?

തമി:—(സ്വഗതം) (ചണ്ഡാലി! നിൻെറ ഭർത്തൃസ്നേഹം വെളിപ്പെട്ടു.) കുറപ്പിനെ കണ്ടേടംകൊണ്ടു അതു് ഒക്കാത്ത കാൎയ്യമാണു്. അതിലേയ്ക്കെന്തുപായം? അമ്മ പറയൂ.

കുട്ടി:—ഈ വൈഷമ്യം കരുതീട്ടാണു് ആളെ എളുപ്പംവഴിക്കോട്ടിച്ചതു്. വേലിചാടി കടന്നുപോയാൽ വഴിക്കു വളരെ എളുപ്പമുണ്ടു്. നിങ്ങൾ കൊള്ളരുതാത്തവരല്ല.

തമി:—പോയവനും കുറപ്പും എത്തുപെട്ടാലോ? ആ ചോടു് അപ്പോൾ ആലോചിച്ചതുമില്ല.

കുട്ടി:—ആ കാലും ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ആശാൻ പായ ചുരുട്ടി പടി കടന്നപ്പോൾ ഒരാളെ കൂട്ടിന്നു വിളിക്കാൻ ഞാൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടില്ലേ? ഒപ്പംചെന്നാൽ ഒത്താശ ചെയ്യാൻ വന്നതാണെന്നു ഒപ്പാരത്തം പറയണം. ആയുധപ്പുരയിലേയ്ക്കല്ലേ ആളെ കൊണ്ടുവരുന്നതു്? ഒന്നിച്ചുപോന്നാൽ കഴിഞ്ഞില്ലേ.

തമിഴൻ:—രാവയ്ക്കുരാവേ ആയുധപ്പുരയിൽനിന്നു് കപ്പലിലേയ്ക്കു കടത്തുകയും ചെയ്യാം; അല്ലേ? അമ്മയുടെ യുക്തി പററി.

കുട്ടി:—കാൎയ്യം ഏറെറടുത്താൽ പിന്നെ അതിനുവേണ്ട തിഞ്ചവും തരവും ഞാൻ മറെറാരാളോടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കാറില്ല.

തമി:—(കാട്ടുകള്ളി! നിന്നോട് ഒന്നിച്ചുള്ള കൂട്ടുകച്ച വീടും കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ മതിയാക്കാഞ്ഞാൽ അവസാനത്തിൽ ഈ ഉള്ളവനേയുംകൂടി നീ വട്ടത്തിലാക്കാൻ പോന്നവളാണ്) പരാശ്രയം വേണമെന്നുള്ളവരുടെ അടുക്കൽ ഇങ്ങിനെയുള്ള ഗൌരവമേറിയ കായ്യത്തെപ്പററി ഞങ്ങൾ ആലോചിക്കാനേ വരില്ല.

കുട്ടി:—ആളെ കയ്യിൽ കിട്ടിയാൽ കപ്പലിൽ എത്തിക്കാൻപോയ പുള്ളിയെക്കൊണ്ടു ഒക്കുമോ?

തമിഴൻ:—ദേവീഭാഗത്തു സഹായത്തിനാളുണ്ട്.

കുട്ടി:—നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നവനോ ഇങ്ങുള്ളവനോ?

തമി:—ആരാണെന്ന് ഇപ്പോൾ പറയാൻ പാടില്ല.

കുട്ടി:—സ്വകായ്യത്തിൽ സ്വകായ്യം, അങ്ങിനെ ഒന്നുണ്ടോ? ഒരുതല മാററം മറുതല വിഴുപ്പും. രണ്ടുംകൂടി വേണ്ട. പറഞ്ഞേ തീരൂ.

തമി:—അമ്മേ! ഞാൻ പറഞ്ഞതു നിങ്ങൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. ഞങ്ങൾ അങ്ങുള്ളവരോ ഇങ്ങുള്ളവരോ? അമ്മ പറയു.

കുട്ടി:—വേഷംകൊണ്ടു പരദേശി. പെരുമാററംകൊണ്ടു മലയാളി. രണ്ടിലും പെടുത്താം.

തമി:—ഇതുപോലെതന്നെ, ഞങ്ങടെ സഹായക്കാരനും. പരദേശംവിട്ടാൽ മലയാളി. മലയാളംവിട്ടാൽ പരദേശി. എന്നു വേണമെങ്കിൽ പറയാം.

കുട്ടി:—കമ്പും തുമ്പുമില്ലാത്ത വല്ല കള്ളകുടിയനുമാണെങ്കിൽ ചെമ്പു പുറത്താകും. അതുകൊണ്ടു ചോദിച്ചതാണ്.

തമി:—ഒന്നും പുറത്താവില്ല. കൂട്ടുകൂടി ഒന്നിച്ചു കപ്പൽ കയറും. ഇതൊക്കെ അമ്മേ ഒരാളെ വിശ്വസിച്ചാണു് ഞാൻ പറയുന്നതു് എന്നുമാത്രം ഓൎമ്മിക്കണം.

കുട്ടി:—അതുകൊണ്ടു വൈഷമ്യമില്ല. പറഞ്ഞ പണം തന്നാൽ മറ്റൊരാൾക്കു നിങ്ങടെ കുററിയും ചോട്ടും കിട്ടില്ല. പോരെങ്കിൽ ചോഴിയപ്പെരുമാളുടെ തലകൊയ്തു് കക്കാട്ടു നമ്പിയുടെ മക്കൾവഴിക്കുള്ളവകാശം ഇന്നും നിലവുണ്ടെന്നു ചോളരാജാവിനെ ധരിപ്പിക്കാനും വിരോധമില്ലെന്നു് ഞാൻ വീരവാദം ചെയ്യാം.

തമി:—(ദ്രോഹി! നിനക്കു് അതും അതിലധികവും ചെയ്യാനുള്ള ദുഷ്ടുണ്ടു്.) ആ പാരമ്പൎയ്യം ഓൎത്തിട്ടല്ലെ ഞങ്ങൾ അമ്മയുടെ അടുക്കൽ വന്നുകൂടിയതു്.

കുട്ടി:— അങ്ങോരു് മടങ്ങിവരേണ്ട സമയമായി. ആൾ വന്നെത്തുംമുമ്പെ നിങ്ങൾ പോകയാണു് നല്ലതു്. ബാക്കി തരു.

തമി:—കാൎയ്യം വിചാരിച്ച മാതിരി ഒത്തില്ലെങ്കിലൊ? ഞാനൊന്നിറങ്ങിവരാം. എന്നിട്ടു് കണക്കു തീക്കാം.

കുട്ടി:—ഈ ഉരുട്ടും പിരട്ടും കുട്ടിപ്പെണ്ണിനോടൊക്കില്ല. ഉടമ്പടി പോലെ നടക്കണം.

തമി:—ഇമയകുമാരനെ ഞങ്ങളുടെ പക്കൽ ഏല്പിച്ചുതന്നിട്ടു് പറയേണ്ട വാക്കാണീപറഞ്ഞതു്.

കുട്ടി:—രാജകുമാരനെ പിടിച്ചേല്പിക്കാമെന്നു് ഞാൻ ഏററിട്ടില്ല. കൊണ്ടു പോകാൻ ലാക്കുണ്ടാക്കി തരാമെന്നെ ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളു. അതു ചെയ്തുതന്നു; പണം തരാതെ പടികടക്കാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല.

തമി:—പെണ്ണിൻെറ സമ്മതം നോക്കി പടികടക്കുന്ന പുരുഷന്മാരല്ല ഞങ്ങൾ. അമ്മ പറഞ്ഞതിൽ തെററില്ല. കീഴാശ്രമം മറക്കരുതല്ലൊ.

കുട്ടി:—പെണ്ണുങ്ങളോടെടപെടുന്ന കാൎയ്യത്തിൽ പണം മുമ്പിന്ന്യം കൊടുക്കുന്ന നടവടി പരദേശത്തു നടപ്പാക്കിയതുതന്നെ ചോളരാജാവല്ലെ? ദാസീവൃത്തികൊണ്ട് ഉപജീവനം കഴിക്കുന്നവരെ പരിഹസിക്കുന്നവർ പറയാനാകാത്ത പണി കൂടി ചെയ്യുമെന്നെനിക്കറിയാം.

തമി:—അമ്മയ്ക്കറിവില്ലാത്ത കാൎയ്യമുണ്ടോ? ഉടമ്പടി പോലെ നടപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്ത ഘട്ടത്തിലാണ് കാൎയ്യത്തിൻെറ ഇപ്പോഴത്തെ കിടപ്പ് എന്നുള്ളതു മാത്രം അറിയുന്നതുമില്ല. കരികാല മഹാരാജാവിനെക്കാൾ ഇമയകുമാരൻെറ നേരെ വെന്നിലപ്രഭുവിനാണ് അധികം കറയുള്ളത്. ആ നിലയ്ക്ക് പറഞ്ഞുവെച്ച പണവും തന്ന് ഒരു പിണം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോയിട്ടു പ്രയോജനമില്ലെങ്കിലോ? അമ്മതന്നെ ആലോചിക്കു. അതുകൊണ്ട് കുറപ്പള്ളനോ കൂട്ടുകാരനോ വരുന്നവരെ ക്ഷമിക്കു. അമ്മ വെറുതെ പരിഭവിക്കേണ്ട. ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞുവെച്ചപോലെ പ്രവൃത്തിക്കാൻ മടിക്കുന്നവരല്ല.

കുട്ടി:—ആൾ ചത്തുപോയാലും റൊക്കം എണ്ണണം. ഏററില്ലേ?

തമി:—ഉയിരു വിട്ടാൽ പിന്നെ വയറെന്തിനമ്മെ?

കുട്ടി:—താൻചത്തു മീൻപിടിച്ചിട്ടു പ്രയോജനമില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. ഞാൻ ചാവാനും ഭാവമില്ല. നിങ്ങൾ പിണം, പിണം എന്നു എടയ്ക്കും തലയ്ക്കും ഇട്ടു പറയുന്നില്ലെ? അതു ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല. ഞാൻ പോയി പടി അടയ്ക്കട്ടെ. അങ്ങോരു് വന്നാൽ നിങ്ങളെ വിട്ടയയ്ക്കുകയുമില്ല. തുലഞ്ഞു.

കുട്ടിപ്പെണ്ണ് പടി അടയ്ക്കാനായി മുററത്തെയ്ക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ എന്തൊ ഒരു മൂളിച്ച കേട്ടു പിന്നോക്കംപോന്നു. വന്നുവീണതു് കല്ലാണ്. 'ഇതെന്തപ്പാ' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു തമിഴൻ പോയി കല്ലെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. "ഇതു് കവിണ (കല്ലെറിയുന്ന യന്ത്രം)യിൽനിന്നു വന്ന കല്ലാണല്ലോ. അയൽവക്കത്തു് കവിണക്കാരുണ്ടോ? അമ്മയുടെ നെരെ അയൽവക്കക്കൊക്ക് വിരോധമില്ലല്ലൊ. എറിഞ്ഞുകൊല്ലാൻതുടങ്ങിയതു് ആരപ്പ!" എന്നു തമിഴൻ ചോദിച്ചു. കവിണകല്ലാണെന്നു മനസ്സിലായപ്പോൾ കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ തുടകൾ തമ്മിൽ കൂട്ടിത്തട്ടുതുടങ്ങി. നാക്കുകൂട്ടി കടിക്കും മുമ്പു് പുറപ്പെടുന്നേടത്തോളം വാക്കുകൾ ഉതിക്കുവാൻ ഒരുമ്പെട്ടു. "തൊലിവെളുത്ത പെണ്ണുങ്ങളുള്ളേടത്തു ഇരിക്കപ്പൊറുതിയില്ലാത്ത കാലമായല്ലൊ ദൈവമേ! ഈ തോന്നിവാസത്തിന്നു പകരം ചോദിപ്പാൻ ആളില്ലെന്നായിട്ടില്ല. എണീക്കു ഹെ! ആരായാലും ഈ പ്രവൃത്തി ഇനി ചെയ്യരുതു്. അയൽവക്കംനായന്മാൎക്ക് എന്നെ കിട്ടാഞ്ഞിട്ടുള്ള കറയാണ് ഈ കണ്ടതു്. ഇന്നിതു നിറുത്തണം. അമ്പടാ! അതുവ്വോ? എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു് കുട്ടിപ്പെണ്ണ് ഉരച്ചുകേററി പുറപ്പെട്ടു.

തമി:—ആഭാസം സംസാരിക്കാതിരിക്കു. ആരാണ് ചെയ്യുതു് എന്നു അറിയേണ്ടതു് ആവശ്യംതന്നെ. അതിന്നു ഞാനും സഹായിക്കാം. രണ്ടുപേരും കൂടി പടിയ്ക്കൽ പോയി നോക്കി. ആരെയും കണ്ടില്ല. രണ്ടാമതൊരു കല്ലേറു വന്നു. തെക്കേവളപ്പിൽ നിന്നാണെന്നു് കുട്ടിപ്പെണ്ണു പറഞ്ഞു. അവർ ആയുധപ്പുരയുടെ തൊടിവിട്ടു വളപ്പിലേയ്ക്കു കടന്നു.

തൊടിയിൽ തേടിനടന്നിട്ടും ആളെത്തുമ്പുണ്ടായില്ല. മൂന്നാമത്തെ ഏറു കഴിഞ്ഞു. അതു വടക്കേ ഭാഗത്തു നിന്നാണെന്നു തമിഴൻ പറഞ്ഞു. കുട്ടിപ്പെണ്ണ് ആ വഴിക്കു തിരിച്ചു.

'അമ്മേ! വേണ്ട; ശത്രുക്കൾ ഉള്ളതുപോലെ തോന്നുന്നു. വെറുതെ ഏറുകൊള്ളേണ്ട. ഞാൻ ഇതിന്നു പങ്കില്ല; അമ്മയുടെ ഈ കൂട്ട് നമുക്കു വേണ്ട' എന്നുപറഞ്ഞു് തമിഴൻ തെക്കെ കോലായിൽ വന്നുകേറി. കുട്ടിപ്പെണ്ണു് കവിണക്കല്ല് കൈയിലെടുത്തു് എറിഞ്ഞവനെ പെലഭ്യവർഷം കഴിച്ച് തമിഴനെ പിന്തുടന്ന് പാരുഷ്യത്തോടുകൂടി തമിഴൻെറ നേക്ക് തിരിഞ്ഞു. കല്ലേറിൻെറ കാര്യം എനിക്ക് മനസ്സിലായി. പണം തരാതെ കഴിപ്പാൻവേണ്ടി നിങ്ങളുടേ കൂട്ടുകാർ ചെയ്യുന്ന അതിക്രമമാണിതു്. ഒരു പെണ്ണിനോടല്ലേ ഈ ഭീഷണി പററുള്ളു. അദ്ദേഹം വരട്ടെ. അപ്പോൾ അറിയാം ഈ പെണ്ണു് ഏതു തരക്കാരിയാണെന്ന്.

തമിഴൻ:—അമ്മയുടെ തരം ഞങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞങ്ങൾ അമ്മ വിചാരിക്കുന്ന മാതിരിക്കാരല്ല. പറഞ്ഞുവെച്ചതിൽ പത്തോ നൂറോ കൂടുതലു തരാനും ഒരുക്കമാണ്. എന്നെ വിട്ടയച്ചാൽ എറിഞ്ഞവനെ കയ്യോടുകൂടി പിടിച്ചു കൊണ്ടുവരാനും ഞാൻ പോന്നവനാണ്. അപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ തരവും നിറവും അമ്മയ്ക്കു് മനസ്സിലാകും.

കുട്ടി:—എന്നാൽ പണം തന്നിട്ടു പൊയ്ക്കോളു. എന്നെ ചതിച്ചു കാര്യം നേടാമെന്നു കരുതീട്ടല്ലെ പ്രകൃതം മനസ്സിലായപ്പോൾ എന്നെ അറിവിക്കാതെ മററവനെ ഓടിച്ചതു്, എന്നുകൂടി ഊഹിക്കാം.

തമി:—അങ്ങിനെ ചെയ്തതു് അമ്മയെ ചതിക്കാനല്ല, സഹായിക്കാനാണ്. ഞങ്ങളുടെ പണപ്പെട്ടി അമ്മയുടെ അധീനത്തിലാണെന്ന് ഓക്കാതെ ഇങ്ങിനെ വഷളത്വം പറയരുതു്.

കുട്ടി:—പെട്ടിയിൽ പണമുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽതന്നെ എത്രയുണ്ടെന്ന് എനിക്കു നിശ്ചയമില്ല.

തമി:—എണ്ണി ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിത്തരാം. പെട്ടി കൊണ്ടുവരു.

കുട്ടി:—അതുവരട്ടെ, ഈ പത്തനത്തിൽ അതു ഞാൻ പുറത്തെടുക്കില്ല. അകത്തുപോയി എണ്ണിത്തന്നാൽ മതി, വരു.

തമി:—അമ്മയുടെ ഇഷ്ടംപോലെ. ആശാൻ കണ്ടുവന്നാൽ അപകടമില്ലേ?

കുട്ടി:—ഒന്നുമില്ല. ആഠം ആലപാഞ്ഞു നടക്കുകയായിരിക്കും. ഇനി ഇന്നുവരുന്നകാൎയ്യം തന്നെ സംശയമാണു്.

കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ ദുര തമിഴനെ അകത്തേയ്ക്കു സൽക്കരിച്ചു. അവരു പുറത്തളത്തിലെ വാതൽ അടച്ചു തഴുതിട്ടു. പോകുംവഴിക്കു പുലോമജ കിടക്കുന്ന മുറിയുടെ കതകു തള്ളിനോക്കി സാക്ഷ നീക്കിട്ടുള്ളതായിക്കണ്ടു. 'ഞാൻ കടന്നുവന്നുവല്ലതും ചോദിച്ചെങ്കിലോ എന്നു വിചാരിച്ചിട്ടല്ലെ നീ വാതൽ തഴുതിട്ടുകിടക്കുന്നതു്. ഉറപ്പു മതിയാവട്ടെ' എന്നുപറഞ്ഞു ഓടാമ്പലും നീക്കിപ്പോയി. കുട്ടിപ്പെണ്ണു് വടിക്കിനിയുടെ വടക്കെ വാതിൽതുറന്നു തൊടിയിലേയ്ക്കിറങ്ങി ചുററും നോക്കി തിരിച്ചു ചെന്നു തമിഴനെ ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു്, പെട്ടി എടുത്തുവെച്ചു കതകു ബന്ധിച്ചിരിപ്പായി. തമിഴൻ പെട്ടിതുറന്നു പണമെടുത്തു എണ്ണിത്തുടങ്ങി. എണ്ണത്തിൽ തെററു വരാതിരിപ്പാൻ കുട്ടിപ്പെണ്ണു് മനസ്സിരുത്തുന്നുണ്ടു്. തമിഴൻെറ ശ്രദ്ധ ആ കാൎയ്യത്തിലല്ലതാനും. എൻെറ വായനക്കാരെ! അവർ തമ്മിലുള്ള കണക്കു തീരാൻ താമസം വന്നേയ്ക്കാം. അതിന്നിടയ്ക്കു നമുക്കു് കുറുപ്പിനെ പിന്തുടൎന്നു വരാം.

— — (o) ——

അദ്ധ്യായം ൭.

കോവിലകത്തിന്റെ പടിവിട്ടതിൽ പിന്നെ കുറുപ്പിന്റെ ദേഹം സ്വരാജ്യത്തിലും മനസ്സ് മനോരാജ്യത്തിലും ആയി. ഇമയകുമാരന് ഇത്രവേഗത്തിൽ നടക്കാനുള്ള കെൽപ്പുണ്ടാവാൻ പാടില്ല. രാജകുമാരന്റെ ദേഹം ഗ്രാഹങ്ങൾക്കിരയായിരിക്കുമോ? ഉണ്ണി പോയിട്ടും വർത്തമാനമൊന്നുമില്ലല്ലൊ. രണ്ടുപേരും കോവിലകത്തു ചെന്നിട്ടില്ലെന്നു തീർച്ചയായി. പണിക്കരാശാൻ ദേവീഭാഗത്തു പെട്ടുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ തിരിച്ച് എത്തേണ്ടസമയമായില്ലെ. ഉണ്ണി അദ്ദേഹത്തെ കാത്തിരിക്കുകയായിരിക്കണം. കഴിഞ്ഞതൊന്നും ഒതുക്കിയാൽ ഒതുങ്ങുന്ന കാര്യങ്ങളല്ല. പണിക്കർ പാടല്ലാതെ കഴിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും കാര്യം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാം. മത്തു പിടിച്ച സമയത്തു അദ്ദേഹം പറയുന്നതു പലതും കവിടിക്രിയകൊണ്ടറിയുന്നതിലധികം ഫലിച്ചു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പണിക്കരോടാലോചിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചാൽ വൈഷമ്യം വരാനിടയില്ല. രാജകുമാരന് വിഷയത്തിൽ മനസ്സ് പ്രവേശിച്ചുതുടങ്ങി എന്നു കുട്ടിപ്പെണ്ണ് പലകുറി എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതുണ്ടാവാൻ വയ്യ എന്നാണ് ഇപ്പോഴും എനിക്കു തോന്നുന്നത്. പെണ്ണ് ഏതാണെന്നുള്ളത് അവൾ ഒട്ടു പറയുന്നതുമില്ല. ഒരുവേള പുലോമജ തന്നെ ആയിരിക്കുമോ? അവൾക്ക് അത്രയ്ക്കു് പ്രായമായോ? കണ്ടാൽ കണ്ണിൽ പിടിക്കുമെങ്കിലും വയസ്സു പതിനാലു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെയുള്ളു. കുളക്കടവിൽ വെച്ച് ആളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ മുഖസ്തോഭംകൊണ്ടു് ആവഴിക്കാലോചിപ്പാൻ വഴിയുണ്ടെന്ന് എനിക്കിപ്പോൾ തോന്നുന്നുണ്ട്. പോരെങ്കിൽ

ചേവുകൻെറ വാക്കിൽ നിന്നു ഈ സംഗതി കോവിലകത്തു് സംസാരമുണ്ടെന്നും വരുന്നു. ആളില്ലാത്ത തരവും സ്ഥലവും നോക്കി രണ്ടുപേരും കൂടി സങ്കേതം കുറിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവോ? എന്നാൽ ഉണ്ണികൂടി ഉണ്ടല്ലോ. ആയാളും അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. ഇല്ലെങ്കിൽ ഉണ്ണിയെ മററാരു സ്ഥലത്താക്കി പുള്ളി പൂലുവിൻെറ കൂട്ടുകെട്ടിന്നു ചെന്നതായിരിക്കണം. ജലക്രീഡയിൽ കഴത്തിൽ കയറിട്ടുവലി ഞാൻ കേട്ടിട്ടില്ല. കുട്ടികൾക്കു് താന്തോന്നിത്തം ഇന്നതെ കാട്ടിക്കൂട്ടു എന്നുണ്ടോ? അവൾക്കു തൻെറടമുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ പെണ്ണിൻെറ ഉള്ളറിവാൻ വേണ്ടി ചത്തപോലെ കിടക്കുന്ന സമയത്തായിരിക്കാം ഞാൻ ചെന്നു കണ്ടതു്. കാര്യം അതേതാണ്ടു് ശരിയാവാം. പൂലുവിൻെറ സഹിക്കവെയ്യാത്ത പ്രേമം അവളെ മോഹാലസ്യപ്പെടുത്തിയതാണു്; സംശയമില്ല. അവൾ എൻെറ പിന്നാലെ തന്നെ വീട്ടിലേയ്ക്കു് വന്നിട്ടുണ്ടാവണം.

"കുറുപ്പശ്ശന് വഴിതെററി. വീട്ടിൽ അവൾ എത്തീട്ടുണ്ടു്. വടക്കേ അകത്താണു്. വേഗം ചെല്ലു. നേർ വഴിക്കു പൊയ്ക്കോളു" എന്നു് ആരോ പിന്നിൽ വന്നു പറഞ്ഞു. അവൾ തിരിച്ചു മണ്ടി. 'ആരാതു്? നിൽക്കു ചോദിക്കട്ടെ. ഉണ്ണിയോടു പറവാൻ ഓടുകയാണോ' എന്നൊക്കെ കുറുപ്പു വിളിച്ചുചോദിച്ചതു് വെറുതെ തന്നെ. ആവു! ഭഗവതിസഹായിച്ചു. ഞാൻ എന്തു മാത്രം വ്യസനിച്ചു എന്നു പറവാൻ വയ്യ. അമ്പ: കുട്ടികളാണെങ്കിലും സ്നേഹബന്ധം വലുതു തന്നെ. കുട്ടിപ്പെണ്ണു് എന്തൊക്കെയാണാവോ കാട്ടിക്കൂട്ടുക. വകതിരിവു് കുറഞ്ഞ വകയാണു്. പ്രിയം പിടിച്ചു് രാജകുമാരനു് നീരസമുണ്ടാക്കിത്തീക്കുംമുമ്പു് ചെന്നുചേരണം എന്നുള്ള വിചാരം കുറുപ്പിനെ ബദ്ധപ്പെടുത്തി.

കുറുപ്പ് വീട്ടിൽചെന്നു കയറിയപ്പോഠം പുറത്തേയ്ക്കു ള്ള വാതിൽ അടച്ചതായി കണ്ടു. പുലോമജ കിടക്കുന്ന മുറിയിൽ വെളിച്ചവും അനക്കവും ഇല്ല. രാജകുമാരൻ വ ന്നിട്ടുണ്ടെന്നും പുലോമജ വടക്കേ മുറിയിലാണെന്നും ആ ശാൻ തീർച്ചയാക്കി. വടക്കിനിയുടെ വാതിൽ തുറന്നുകിടപ്പു ണ്ട്. അകത്ത് ആളും വെളിച്ചവുമുണ്ടെന്നു ആശാന് ബോദ്ധ്യമായി. അകത്തു കത്തുന്ന വിളക്കിൻെറ വെളിച്ചമ ല്ലാതെ മറുസ്ഥലങ്ങളൊക്കയും ഇരുട്ട് ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ത മിഴൻ പുറത്തുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കും രാജകുമാരനെ വഴിമാററി കൊണ്ടുപോയത് എന്നു കുറുപ്പ് വിശ്വസിച്ചു. വിളിക്കുന്നത് ഭംഗിയല്ലെന്നു വിചാരിച്ച് കുറുപ്പ് വാതുക്കൽ ചെന്നുനിന്നു. ഇഴഞ്ഞമട്ടിൽ ചില വാക്കുകളാണ് കുറുപ്പി ൻെറ ചെവിയിൽ ആദ്യം വന്നുപെട്ടത്. രാജകുമാരന് ത ണുപ്പു കേറി നാവിന്ന് കൊഞ്ഞലുണ്ടായത് അപ്പോഴും വി ട്ടുപോയിട്ടില്ലെന്നു വിചാരിച്ച് കുറുപ്പ് വ്യസനിച്ചു. പി ന്നെ ഒച്ചമാറി കേട്ടു. എന്ത്! കുട്ടിപ്പെണ്ണ് അകത്തുണ്ടോ? അവളെന്തിനാ കൊഞ്ഞണത്. രാജകുമാരനെ പരിഹസി ക്കുകയോ? വകതിരിവില്ലാത്ത ജന്തു! ആളും തരവും നോ ക്കി സംസാരിക്കാനറിഞ്ഞുകൂടാ. നിൻെറ കുറുപ്പല്ല അത്. ഓമ്മ ഇരുന്നോട്ടെ. എന്നു കുറുപ്പ് മനംകൊണ്ട് കുട്ടിപ്പെ ണ്ണിനെ ശാസിച്ചു. പുലുവിൻെറ ശബ്ദം കേഠക്കുന്നില്ലെ ല്ലോ. കുട്ടി നാണിച്ചു നിൽക്കുകയായിരിക്കും. ഈ കുട്ടിപ്പെ ണ്ണിനെ എന്തിനവിടെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നു. അവഠക്കു പുറത്തു പോവരുതെ. എൻെറ പുലുവിനോട് നീ ഒന്നും ഉപദേശിക്കേണ്ട. രാജകുമാരനോടും നീ ഗുണദോഷം പ റയേണ്ടുവല്ല. എണീററു പോ? എന്നു കുറുപ്പ് മനം കൊണ്ട് ഓയ്മയെ പുറത്താക്കി.

കുട്ടിപ്പെണ്ണ് പണം തിട്ടപ്പെടുത്തി കെട്ടിവച്ചിട്ട് 'എന്റെ തങ്കക്കുട്ടിയാണ് ഇതിന്നൊക്കെ കാരണം. അവളെ മറക്കരുതു്' എന്നു ഒരു മധുവാണി കുറുപ്പിന്റെ ചെവിയിൽ തിരിഞ്ഞുകേട്ടു. കുറുപ്പിന്നു സംശയമായി. 'പതുക്കെ പറ പൊന്നമ്മേ!' എന്നുള്ള മറുപടികൊണ്ട് ആശാന്റെ സംശയം മൂത്തു. "കുട്ടിയെ തന്നാൽ കിട്ടും" എന്നു പറഞ്ഞതു് കുട്ടിപ്പെണ്ണല്ലെന്നു കുറുപ്പ് തീർച്ചയാക്കി. വാതിലു തള്ളി പൂലു പൂലു എന്നു വിളിച്ചു. ആരും വിളി കേട്ടില്ല. വാതലും തുറന്നില്ല. "എടി, കുട്ടിപ്പെണ്ണേ, കതകു തുറക്കു്" എന്നു ചൊടിച്ചുച്ചരിച്ചു. കുറുപ്പ് കാത്തുനിന്നതു മിച്ചം. ഭാര്യ ചെയ്ത കുററത്തിന്ന് വാതിലിനെ പ്രഹരിച്ചിട്ട് പ്രയോജനമില്ലെന്നു കുറുപ്പിന്നു വിചാരമേ ഇല്ല. കതകും കുട്ടിപ്പെണ്ണും കൂടി എന്തൊ ബന്ധമുണ്ടാകണം. അല്ലെങ്കിൽ വാതലിന്മേൽ ഇടിച്ചാൽ കുട്ടിപ്പെണ്ണു വിഷണ്ണയാവാൻ പാടില്ല. അലക്കാൻ കൊടുക്കാനുള്ള അഴുക്കു വാരി മുക്കിൽ കൂട്ടുന്നതിന്ന് ഗൃഹണികൾക്കുള്ള സമയം ഗൃഹസ്ഥൻ കവാടനിരോധം ചെയ്യുമ്പോഴാണെന്നു ഗൃഹസ്ഥാശ്രമപർവ്വത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ സ്വാദ്ധ്വിയായ ഭാര്യ അതിധൃതിയിൽ ആ പ്രവൃത്തി ചെയ്യില്ല. കതകു പൊട്ടിപ്പൊളിഞ്ഞു വീണാൽ ആശാരിയെ അന്വേഷിക്കേണ്ട ഭാരം ഭാര്യയ്ക്കോ ഭർത്താവിന്നോ എന്നു ആശാനെ അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുപ്പാൻ വേണ്ടി കുട്ടിപ്പെണ്ണു കൂട്ടാക്കാതിരിക്കുകയാണോ?

ആശാൻ അകത്തുകടന്നു നോക്കിയപ്പോൾ കുട്ടിപ്പെണ്ണ് മെത്തപ്പുറത്തു കിടക്കുന്നുണ്ട്. തന്റെടം വിട്ട സുഷുപ്തിതന്നെ. ആശാൻ അവളെ കണ്ട ഭാവം ഭാവിക്കാതെ കന്നു പാടെ ഓവറയിൽ കടന്നു. ഓവറയിൽ നിന്ന് തെക്കേ റിയിലേയ്ക്കുള്ള കതകു തുറന്നിട്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. ആ മുറി

യിൽ ഒരു ചെറിയ ദീപപ്രകാശം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതു ത ല്ക്കാലത്തെ ആവശ്യത്തിന്നു ഉപയോഗപ്പെടുത്തീട്ടുള്ളതാണെന്നു തിരി മുഴുവൻ എണ്ണ പുരണ്ടിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് ആശാൻ നിശ്ചയിച്ചു. വിളക്കു എടുത്തു് ആ അകം മുഴുവൻ തിരഞ്ഞു പെട്ടിയും പെട്ടകവും വലിച്ചിട്ടു. ആളെ കാണാതെ മടങ്ങിവന്നു. കുട്ടിപ്പെണ്ണേ! കുട്ടിപ്പെണ്ണേ! എന്നു വിളിച്ചു. ഉണൎന്നില്ല. ഉറക്കത്തിൻെറ ഊക്കു് അത്രയ്ക്കു മാത്രമുണ്ടു്. എടി ധൂൎത്തി! കണ്ണു തുറക്കു്. നിൻെറ കള്ളത്തരം ഇതോടുകൂടി അവസാനിക്കണം എന്നു പറഞ്ഞു കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ കൈ പിടിച്ചു വലിച്ചു.

സുഖസുഷുപ്തി വിട്ടു് അന്തഃകരണം ജാഗ്രാവസ്ഥയിലെത്തുന്ന മാതിരിക്കു് ഈഷൽഭേദം കൂടാതെ ഒരു ഞരക്കം ഞെരങ്ങി തൊണ്ടകെട്ടു വിടുവിച്ചു കോട്ടുവായിട്ടു കൈകൊണ്ടു കണ്ണു തിരുമ്മി കൈനീട്ടി മാംസപേശികൾക്കു് ഉണൎച്ച വരുത്തുവ്വാനായി വലിഞ്ഞു ചുളിഞ്ഞു. കണ്ണുകൾ നല്ലതിന്മണ്ണം മിഴിച്ചു കിടന്ന കിടപ്പിൽത്തന്നെ കുട്ടിപ്പെണ്ണു് കുറുപ്പിനോടു ചോദിച്ചു.

"ഇതെന്തൊരന്യായമാണീ കാട്ടിയതു്. വീടു മുഴുവൻ ശബ്ദമാക്കിയല്ലോ.

കുറുപ്പു്:—ശബ്ദമോ? നിൻെറ കഥ. കഴിച്ചിട്ടു വേണ്ട. അല്ലെങ്കിൽ അവൻെറ പുന്നാരം പറവാൻ വരുന്നു. മുടിഞ്ഞ മൂധേവി.

കുട്ടി:—ഭൎത്താവെ! കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കിത്തന്നിട്ടു ചീത്ത പറഞ്ഞാൽ മറുപടി പറയാതെ കഴിക്കാം. എന്നെ കൊല്ലാൻ വന്നതാണെങ്കിൽ വിളിച്ചുണൎത്തിവേണമെന്നുണ്ടോ?

കുറുപ്പ്:—നിന്നെക്കൊണ്ടുതന്നെ പറയിപ്പിച്ചിട്ടുവേണം നിന്നെ ഈ വാളിന് ഇരയാക്കാൻ. ഭർത്താവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ബഹുമതി കുറച്ചൊന്നുമല്ല; കിടന്ന കിടപ്പിൽ അല്ലെ ഭാര്യ കല്പിക്കുന്നത്. ആളെവിടെ പറ?

കുട്ടി:—(പിടഞ്ഞെണീററ്) ഏതാള്?

കുറുപ്പ്:—ഈ അകത്ത് ഒരാളുണ്ടായിരുന്നെല്ലൊ. എവിടെ? പറ. വേഗം വേണം.

കുട്ടി:—ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടു വേണോ? അങ്ങയ്ക്കു കണ്ടുകൂടെ; വെള്ളമെഴുത്തു വന്നാൽ ആളെ കാണാതെ വരുമൊ?

കുറുപ്പ്:—നിൻെറ തൊള്ളയിൽ ഈ വാള് കടത്തും. കണ്ടാൽ നിന്നോട്ട് വീണ്ടും ചോദിക്കണോ?

കുട്ടി:—(കുട്ടിപ്പെണ്ണ് ഇടത്തെ കൈ മലത്തി മാറിൽ ഒന്നു രണ്ടു് കൊട്ടി) ഞാൻ തന്നെ.

കുറുപ്പ്:—നിൻെറ ഫലിതം; നീ തൊലഞ്ഞു പോയി. അതല്ല ചോദിച്ചത്.

കുട്ടി:—എന്നെ തൊലയ്ക്കാൻ കൂട്ടുകാരൻ അടുത്തു നില്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

കുറുപ്പ്:—എടി, രാജ്യപ്പെരുങ്കള്ളീ! കതകു താഴിട്ട് ഈ മെത്തപ്പുറത്തു കിടന്നിരുന്നത് ഞാനോ?

കുട്ടി:—അല്ല. ഞാൻ.

കുറുപ്പ്:—ഇനി ഒരൊററ വാക്ക് തക്കുത്തരം പറഞ്ഞുപോയാൽ നിൻെറ ചുണ്ടു് ചൂന്നെടുക്കും. നോക്കിക്കൊ. ഈ അകത്തു കിടന്നു കുറച്ചു മുമ്പിൽ നീ ആരോടാണ് സംസാരിച്ചിരുന്നത്?

കുട്ടി:—ഉത്തരം പറഞ്ഞാൽ ചുണ്ട് തെറിയാണെന്നു പറയും; എന്റെ ചുണ്ടും പോവും.

കുറുപ്പ്:—ഉള്ളതു പറഞ്ഞോ. എന്നാലൊന്നും പോവില്ല.

കുട്ടി:—ഭർത്താവിനോടു സംസാരിച്ചു.

കുറുപ്പ്:—കിട്ടി വെട്ട്, വട്ടിച്ചി! നിന്റെ ജാരൻ എവിടെ എന്നാണു ചോദിച്ചത്?

കുട്ടി:—എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അങ്ങിനെ ഒരാള് ഇതുവരെ ഇനിക്കുണ്ടായിട്ടില്ലെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നില്ല. മറെറാരാളുടെ അധീനത്തിലായിരുന്ന ഞാൻ എന്ന് ഭർത്താവിനെ അറീച്ചിട്ടല്ലെ ഒന്നിച്ചു പോന്നതു്.

കുറുപ്പ്:—നീ പറഞ്ഞുവരുന്നതു പണ്ടത്തെ കഥയല്ലെ? ഞാൻ ഇപ്പോഠം കഴിഞ്ഞ കഥയാണ് ചോദിച്ചതു്.

കുട്ടി:—ഇപ്പോളും ഒന്നും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. എനിക്ക് അങ്ങിനെ ഒരു കഴിച്ചലും വേണ്ട. വെറുതെ വേണ്ടാത്ത ചില കാര്യങ്ങളും ഉള്ളിൽ കരുതി നടുപാതിരയ്ക്കു കേറിവന്ന വാതിലു തള്ളിപ്പൊളിച്ച് അകത്തു കടന്ന് അന്യസഹായം ഇല്ലാത്ത ഒരു പെണ്ണിനെ ഇതിലധികം അപമാനിക്കാൻ എത്ര ദുഷ്ടനും കൂടിയാൽ കൂടില്ല. ഇമയകുമാരനെ കൊണ്ടുവരാൻ പോയ ആഠം അരിശമാണ് എട്ടുക്കോളം ഏററിവന്നിട്ടുള്ളതു്. എന്തൊരക്രമമാണ് അങ്ങ് കാട്ടിക്കൂട്ടിയതു്. ഈ ദുശ്ശങ്കയ്ക്കെന്തു കാര്യമാണ് ഇവിടെ നടന്നതു്? എന്നിൽ അവിശ്വാസം തോന്നിത്തുടങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. ഉറക്കഭ്രാന്തിന്ന് ജാരസംസർഗ്ഗമെന്നാണത്രെ പേരു്. എന്നാൽ ആ ജാരൻ ഞാൻ ഉണൎന്നപ്പോഠം പോയിക്കഴിഞ്ഞു. ഉറക്കപ്പിച്ചില്ലാത്ത പേശലാംഗിയെ തിരു

ഞ്ഞു പിടിക്കുക. ഞാൻ ഇതുവരെ അങ്ങേ ശുശ്രൂഷിച്ചതിന്റെ ഫലം കിട്ടി. ആരുമില്ലാത്തവൎക്ക് ദൈവം തുണയുണ്ടു്.

ഒരൊററ ശ്വാസത്തിനു് ഇത്രയും പറഞ്ഞു് കുട്ടിപ്പെണ്ണ് അകംവിട്ടു് വടക്കിനിയിൽ ചെന്നു ചുമരരുകിൽ കാൽപെരുമാറി ഒന്നിലും തട്ടിയില്ലെന്നറിഞ്ഞു് ഉള്ളുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു. കുറുപ്പിന്റെ കണ്ണ് അകമൊക്കെ പരിശോധിച്ചു. കുട്ടിപ്പെണ്ണ് കോപംപൂണ്ടു തിരിയെ മുറിയിൽ ചെന്നു. ഭൎത്താവു ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ട. ഞാനും സഹായിക്കാം. 'കിടക്കച്ചോട്ടിലാണു് ഒളിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് എന്നു മനസ്സിലാക്കാഞ്ഞതു് പോഴത്തം' എന്നു പറഞ്ഞു് കിടക്കയും വിരിപ്പും എടുത്തു അഴക്കുതുണി കൂട്ടീട്ടുള്ള മൂലയിൽ ചെന്നു മുമ്പു കാൽപെരുമാററംകൊണ്ടു കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി, കിടക്കയും തള്ളിയിട്ടു് കൃതാൎത്ഥയായി നിന്നു.

കുറുപ്പ് ഒന്നും മിണ്ടാതെ വിളക്കെടുത്തു് വടക്കിനിയിൽ ചെന്നു. കുട്ടിപ്പെണ്ണ് കൂടെ കടന്നു. 'മതി. ഇത്രത്തോളമെ ഇനിക്ക് ചുമതലയുള്ളു. തഴുതിട്ടു വാതിൽ തള്ളിപ്പൊളിക്കുന്നതിനിടയിൽക്കൂടി ആരും പുറത്തുവരില്ലെന്നു ആൎക്കും അറിയാം. പുറത്തു ഒരുത്തനെ വിളിച്ചിരുത്തി അപരാധം വിളിച്ചുപറവാൻ പുറപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ എനിക്ക് പുല്ലോളം കുസലുമില്ല. ഭൎത്താവെ! ഈ പേരുവിളിക്കാൻ എനിക്ക് നാവു പേരുന്നില്ല. അമ്പതോ അറുപതോ ആയല്ലോ. എന്നിട്ടും ഭാൎയ്യ ഇന്ന തരക്കാരിയാണെന്നു തിരിച്ചറിവാൻ കഴിയാത്തവൻ പുരുഷനാണോ? അങ്ങിനെ വല്ലതും ചെയ്തിരുന്നാൽ കൂടി എനിക്ക് ഭ്രഷ്ടില്ല. സ്വാൎത്ഥവിചാരവും വേണ്ട. മൎയ്യാദയ്ക്കു് പോരാത്തതാണെന്നല്ലാതെ എന്റെ സ്ഥിതിയിൽ കവിഞ്ഞ പലരും ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തിയുമാണു്.

മാനവും മൎയ്യാദയും പുരുഷന്മാൎക്ക മാത്രം ഉള്ളതല്ലെന്നു എന്നാണ് ഇനി മനസ്സിലാവാൻ പോകുന്നതു്. രാജഭക്തിയും കൊണ്ടു കുതിച്ചുപാഞ്ഞു ജാരയുക്തിയും കൊണ്ടു് തിരിച്ചുപോന്നു് ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന എന്നെ വിളിച്ചുണൎത്തി അത്താഴം ഇല്ലെന്നും പറഞ്ഞു.'

കുറുപ്പു് കുറെ നേരത്തേയ്ക്കു് ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. ചെയ്ത പ്രവൃത്തി തെററാണെന്നു കുറുപ്പിന്നു ബോദ്ധ്യമായി. ഒഴികഴിവു പറഞ്ഞിട്ടു കാൎയ്യമില്ലെന്നു വിചാരിച്ചു് കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ ശ്ലാഘിച്ചു് തന്നെത്താൻ ഭത്സിച്ചു് ഇടമുറിയാതെ കുറുപ്പു ചെയ്ത പ്രസംഗം കുറുപ്പു് വാചാലനാണെന്നു് കേട്ടവൎക്ക പറവാൻ ആയാലായി എന്നല്ലാതെ കാൎയ്യം കണ്ട കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ ഉള്ളിൽ—ആശാൻ മോശക്കാരൻ എന്നു തന്നെ.

ആശാന്റെ തിരച്ചിലും പൊരിച്ചലും ഭാൎയ്യയോടുള്ള കുന്തലും ഏതാണ്ടു് ശാന്തമായി എന്നു കണ്ടപ്പോൾ ഭാൎയ്യ സാവധാനത്തിൽ ചോദിച്ചു: രണ്ടായാലും എന്നെ സംശയിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ജാരനെ തിരയുന്നതിൽ അത്ര ജാഗ്രതയും ഉണ്ടായി. ആളെ കണ്ടെത്തുവാൻ സാധിച്ചതുമില്ല. അകത്തുണ്ടെന്നു കരുതിവന്നതു് ആരേയാണ് അതുകൂടി പറയൂ. ആൾ സുന്ദരനോ അതോ പണക്കാരനോ? വയസ്സ അമ്പതിൽ കൂടുതലായിരിക്കില്ല തീൎച്ചതന്നെ.; അല്ലെങ്കിൽ ഭൎത്താവിന്നു് ഈ ബുദ്ധി തോന്നാൻ അവകാശമില്ല. വയസ്സനെ വിളിപ്പാൻ ചെറുപ്പക്കാൎക്കു് അറയ്ക്കില്ലേ? കഷ്ടം ഞാൻ വെറുതെ വ്യസനിച്ചു. വിഡ്ഢിത്തം. എന്താ മിണ്ടാത്തതു്. ചെവികേൾക്കാതായോ? മററാരു പുരുഷനാണെങ്കിൽ മുഖത്തു നോക്കാൻ നാണിക്കും.

കുറുപ്പിനെ കുട്ടിപ്പെണ്ണു് ഇങ്ങനെ കോമാളിവേഷം കെട്ടിച്ചു നിൎത്തി. ആശാൻ വാശിപിടിച്ചു ചില വാക്കുക

ളെ പുറപ്പെട്ടവിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. രണ്ടുമൂന്നു വിക്കലുമാത്ര മേ പുറത്തേയ്ക്കുണ്ടായുള്ളു. വ്യഭിചാരികൾക്ക് പൊളിപറ വാൻ ഒരു പ്രത്യേക വശതയുണ്ട്. അവരുടെ മുഖത്തു യാതൊരു പ്രകൃതഭേദവും ആ സമയത്തുണ്ടാവില്ല. ആന്തര വരം കൊട്ടുന്നതുപോലെ മുഖസ്വഭാവം അവരുടെ അന്തരംഗത്തിന്ന് അനുസരിച്ചു വന്നു പോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുമെന്ന് വിടന്മാരല്ലാത്ത ചില വിദഗ്ദ്ധന്മാരും വീരസ്യം ജല്പിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ സ്വന്താ ക്രുട്ടുകാരിയുടെ ആസ്യഭാവം ആ തരത്തിലാണെന്നു അവക്കൊട്ടും തോന്നുകയുമില്ല. അതോടുക്രുടി കൊള്ളിച്ചു പറയുന്ന ചില വാക്കുകൾ ക്രുടി ഉണ്ടായാൽ പുള്ളികളുടെ ഉള്ളുറപ്പും ബലവും ശമിച്ചു. പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കണ്ട തെററിനെപ്പററി ഉരത്തു ചോദിച്ചാൽ കാമിനിയുടെ മുഖം ചുവന്നു ശ്വാസം പകന്നു കള്ളദൃഷ്ടി കാമുകൻെറ മുഖത്തു പതിഞ്ഞു് തല തിരിഞ്ഞു വീഴാൻ തരമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ കണ്ണീർ പൊടിഞ്ഞു് അതോടുക്രുടി ഉരത്തവൻെറ കരുത്തും ഒന്നിച്ചൊലിച്ചു. പിന്നെ—പിന്നെ—പിന്നെ ഞാൻ പറയേണമോ? ഒരൊററവിളി—ചൊന്നപടി—

കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ ചാടുവാക്യംകേട്ട് വിഷണ്ണനായിത്തീന്ന ആശാൻ ദിഗ്ഭ്രമം നേരിട്ടവനെപ്പോലെ വടക്കിനിയിൽ അങ്ങുമിങ്ങും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ആശാപാശംകൊണ്ടോ അതു വേർപെടുത്താനുള്ള സൂത്രംകൊണ്ടോ കുട്ടിപ്പെണ്ണ് പുലോമജയെക്കുറിച്ച് ചിലതു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. "പൂലു ഇതുവരെ ഉണ്ണീട്ടില്ല. അത്താഴം കഴിച്ചിട്ടുമില്ല. ഉണത്തിക്കൊടുക്കാൻ മടിച്ചിട്ട് ഞാൻ കുറേനേരം കാത്തിരുന്നു. ഒന്നു കണ്ണടച്ചു. ഭത്താവു വന്ന് കശപിശ ക്രുടിയതിന്നിടയ്ക്ക് ആ കായ്യം മറന്നുപോയി" എന്നുപറഞ്ഞു് വിളക്കെടുത്തുകൊണ്ട് നാലുകെട്ടിൽച്ചെന്നു. വാതിലടയ്ക്കാതെ പോയാലൊ എന്നു ചോദിച്ച് ആശാൻ കിഴക്കേവാതുക്കലേക്ക് ചെല്ലുമ്പോഴും കാളി

ലെന്തോ തടഞ്ഞു. എടുത്തുനോക്കിയപ്പോൾ ഒരു മെതിയടിപോലെ തോന്നി. മറെറാന്നുകൂടി ഉണ്ടെന്നു കാൽപ്പെരുമാററംകൊണ്ടറിഞ്ഞു. മെതിയടി ആശാൻേറതല്ല. അതുകൊണ്ടെന്താ—പുരുഷന്മാക്കേ മെതിയടി പാടുള്ളു എന്ന് നിബ്ബന്ധമുണ്ടോ? കുട്ടിപ്പെണ്ണു് ചികിത്സയിലിരിക്കുമ്പോൾ മെതിയടി ഇട്ടു നടക്കാറുണ്ട്. വെളിച്ചത്തുനോക്കി തീച്ചയാക്കീട്ടെ കാൎയ്യം സ്ഥാപിക്കു എന്നുകരുതി ആശാൻ മെതിയടി വെളിച്ചമുള്ളിടത്തേക്കു നീട്ടിപ്പിടിച്ചുനോക്കി. കുട്ടിപ്പെണ്ണു് അകായിൽ ആശാനെ കാത്തുനില്ക്കുന്നുണ്ട്. മെതിയടി നിത്യത ഉപയോഗിക്കുന്നതാണെന്ന് അവയിൽ പതിഞ്ഞിട്ടുള്ള പാദരേഖായ കണ്ടപ്പോൾ ആശാൻെറ സംശയംതീൎന്നു. ആശാൻ്റെ വരവു കാണാഞ്ഞതുകൊണ്ട് കുട്ടിപ്പെണ്ണു തിരിഞ്ഞു ചെന്നു മെതിയടിയോടുകൂടി ആശാനെ കണ്ടപ്പോൾ കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ മുഖത്തു കോട്ടംപററി. "എടീ, മൂശെട്ടെ! നിൻെറ ഏത്താം വെളിപ്പെട്ടു" എന്നു പറഞ്ഞു് കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ പിടികൂടി തലമുടിപിടിച്ചു് വലിച്ചിഴച്ചു. വിളക്കു കെട്ടു. ഓടിവരണെ, രക്ഷിക്കണെ എന്നു അവൾ നിലവിളികൂട്ടി. കുരുപ്പിൻെറ പല്ലുകൾ ധൃതി കടിക്കുന്നു. ചുണ്ടുകൾക്കു സ്വസ്ഥതയില്ല. കല്ലേറുവന്നപ്പോൾ വിറച്ച കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ കോമരം ആശാനെ ബാധിച്ചു. കിടക്കക്കൂടി മേൽ വീണപ്പോൾ അധികമായ ശ്വാസംമുട്ടു സഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു വന്ന തമിഴൻ ഇരുട്ടിൽ പുറത്തുചാടി. ആശാൻെറ അകത്തേയ്ക്കുള്ള ഓട്ടവും തമിഴൻെറ ചാട്ടവും തമ്മിൽ ഐക്യപ്പെട്ടു കൂട്ടിത്തട്ടി പൊത്തും പിടിയുമായി തമിഴനെ കയ്യിൽ ഒതുങ്ങിക്കിട്ടുവാനായി കുരുപ്പ് പണിപ്പെടുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ആശാന് ആളെ കയ്യൊതുങ്ങി കിട്ടീല്ല. ലഹള അവസാനിച്ചപ്പോൾ കുരുപ്പു മാത്രമേ മുറിക്കകത്തുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പുലമജയും പൊയ്ക്കഴിഞ്ഞു.

തമിഴന്മാർ കടൽക്കള്ളന്മാരാണെന്നൊ കുട്ടിപ്പെണ്ണ് അവക്ക് ഒററുണ്ടെന്നൊ കുറുപ്പിന്ന് അറിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. വില്പനയ്ക്കുള്ള സാമാനങ്ങൾ കെട്ടിപ്പേറി വീടുകൾതോറും നടന്നു വ്യാപാരം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ചില്ലറ കച്ചവടക്കാർ അവരുടെ ചരക്കിട്ടു പെരുമാറാൻ സൌകര്യമുള്ള സ്ഥലം കിട്ടുവാനായി ചില വീട്ടുകാരോടു പ്രത്യേകത ഭാവിച്ചിരുന്നു. കൌതുകമുള്ള കണ്ണാടിച്ചെപ്പുകളും വാസനാദ്രവ്യങ്ങളും മററു ചെറുസാധനങ്ങളും സഹായവിലയ്ക്കു വിററും സമ്മാനിച്ചും കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ പ്രീതി സമ്പാദിച്ച തമിഴന്മാർ സ്ഥലക്കൂലി കൂടാതെ കഴിപ്പാനുള്ള ഉപായം ചിന്തിച്ചതാണെന്നും അല്ലാതെ കുട്ടിപ്പെണ്ണും തമിഴരും കൂടി അസാധാരണമായ ഒരു കൂട്ടുകച്ചവടം നടത്താൻ ഒരുക്കമുള്ള വിവരം കുറുപ്പ് അറിഞ്ഞില്ല. ഇമയനെ ചതിയിൽപ്പെടുത്തി തമിഴനെ ഏൽപ്പിച്ചുകൊടുപ്പാൻ കരാറുചെയ്തതിന്നുശേഷം കുട്ടിപ്പെണ്ണ് പുലോമജയുടെ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകത വർദ്ധിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ ദുസ്സ്വഭാവം കുറുപ്പിനെ അസ്വസ്ഥനാക്കിത്തീക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ പുലോമജയുടെ പ്രകൃതിഗുണം അവരുടെ ദാമ്പത്യത്തെ നിലനിത്തിക്കൊണ്ടുപോന്നു. ആശാന്റെ ശിക്ഷാനൈപുണ്യവും ശിഷ്യവാത്സല്യവും ജാമ്യംനിന്നപ്പോൾ കുട്ടിപ്പെണ്ണിന് രാജ്ഞിയുടെ പരിചാരികയുടെ പദവി ലഭിച്ചു. ഇമയകുമാരനെ തിരുടാൻ തരപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്താൽ പറഞ്ഞുവെച്ച പണം കിട്ടുമെന്നു കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്നു ബോദ്ധ്യമായതോടുകൂടി പുലോമജയിൽ രാജകുമാരനുള്ള താല്പര്യം സ്വാത്ഥവഴിക്ക് തിരിക്കാൻ അവൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഇമയകുമാരന്റെ പ്രണയിനിയായി വാഴാൻ പുലോമജയ്ക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടായാൽ കൂടി തമിഴരോടു തട്ടുവാൻ പററുന്നെടത്തോളം പണം ഔരസപുത്രിയല്ലാത്ത പുലോമജയിൽനിന്ന് കിട്ടുന്നതല്ലെന്നും

കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ ആലോചനയിൽപെട്ടു. രാജകുമാരനു പൂലു വിലുള്ള ആവേശത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കാനുള്ള ഉദ്യമങ്ങളും കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ ചേഷ്ടതത്തിന്നു അരുന്നിന്നു. പുലോമജ കോവിലകത്തിരുന്നു് മുല്ലമാല കെട്ടുന്ന സമയം രാജകുമാരൻ ഒളിച്ചിരുന്നു് അവളുടെ ഛായ കുറിച്ചെടുക്കുന്നതു് കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവരം മിഴി കുരുടിതന്നെ. രാജകുമാരനെ ചൂണ്ടലിട്ടു പിടിക്കാൻ പുലോമജയെ ഇരകോർത്തിട്ടുണ്ടെന്നു കുട്ടിപ്പെണ്ണു തമിഴരോടു പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ കരുതി കൊടുത്ത പണം നഷ്ടം വരാതെ കഴിപ്പാനുള്ള വഴി തേടി. അരാകുളത്തിൽ വെച്ചുണ്ടായ സംഭവത്തെപ്പററി കുട്ടിപ്പെണ്ണും പുലോമജയും തമ്മിൽ കഴിഞ്ഞ ചോദ്യോത്തരങ്ങളും ഒററുകാരിയായ കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ അഭിപ്രായവാക്കുകളും ചെവിടോർത്തു നിന്നിരുന്ന തമിഴന്മാർ കായ്യത്തിൻെറ ജയാപജയങ്ങളെ കുറിട്ടു നോക്കി. കള്ളക്കച്ചവടത്തിൽ കുട്ടിപ്പെണ്ണു മിച്ചം കൊണ്ടുപോകില്ലെന്നു അവർ കണ്ടു. തമിഴരോടുള്ള സഹവാസം കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ ലഹരിസാധനത്തിൽ രുചി പിടിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. തമിഴർ പൂലുവിനെ കൈയ്യലാക്കാനുള്ള ഒരുക്കങ്ങളും കൂട്ടി. കള്ളുകൊണ്ടു് കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ പുലോമജയുടെ ശയനഗൃഹം വിട്ടുകററി. കള്ളറിഞ്ഞവൻ പുലോമജയുടെ മുറിക്കുള്ളിൽ കടന്നു് വാതിൽ തഴുതിട്ടു. പണത്തിലുള്ള അത്യാഗ്രഹം കൊണ്ടു് കുട്ടിപ്പെണ്ണു തമിഴനെ തൻെറ സ്വകായ്യമുറിയിലേക്കു് ആകർഷിച്ചു. കായ്യം നേടിയ വിവരം ചൂളം വിളികൊണ്ടു് അകന്നിരിക്കുന്നവനു് മനസ്സിലായി. കുറുപ്പിൻെറ പിടിയിൽ പെടാതെ വഴുതിപ്പോയ തമിഴൻ വളപ്പിൽ വെച്ചു കണ്ട കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ ഒരു പൊട്ടക്കിണററിൽ തള്ളിയിട്ടു. അവളുടെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പണ

ക്കിഴിയും അതിൽ പത്തിരട്ടി വില പിടിക്കുന്ന പുലോമജ യും നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

—(o)—

അദ്ധ്യായം ൭

ചോളരാജ്യം വാണിരുന്ന കരികാലമഹാരാജാവും കേരളചക്രവർത്തിയായ പള്ളിബാണപ്പെരുമാളും തമ്മിലു ണ്ടായ ബന്ധുത്വത്തിന്റെ ബീജം ചോളരാജാവിന്റെ മനോമന്ദിരത്തിൽ വൈരതരുവായി മുളച്ചു വളൎന്നു. കരികാ ലൻ തന്റെ സഹോദരിയായ കല്പകവല്ലിയെ വെന്ദിലപ്ര ഭുവിന്നു കൊടുക്കാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ചോളരാജാവിന്റെ അനുമതി ലഭിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ കല്പകവല്ലിയെ കൈവശപ്പെടുത്താൻ വെന്ദിലപ്രഭു ത ന്നാൽ കഴിവുള്ള യത്നങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തുനോക്കി. കണ്ണാടി നോക്കാത്തവൻ കണ്ണിൽ കണ്ട പെണ്ണുങ്ങളെ കാമിക്കുന്നതു് കഷ്ടമാണ്. സൌന്ദൎയ്യം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ അന്യോന്യം ആവേശപ്പെടുത്തുന്ന ഗുണവിശേഷമാണെന്നു് അശേഷം മ നസ്സിലാക്കാതെ വേണ്ടപ്പെട്ടവർ അലട്ടാൻ തുടങ്ങിയാൽ അതും കഷ്ടമാണ്. വെന്നിലപ്രഭു തന്റെ സൌന്ദൎയ്യത്തെ സ്വാനുഭവപ്പെടുത്തേണ്ടതാണെന്നു കല്പകവല്ലി നേരിട്ടു ഗു ണദോഷിച്ചു. കരികാലന്റെ നിശ്ചയം കല്പകവല്ലിയെ അ റിയിച്ചപ്പോൾ വിഷയസുഖത്തെ വിലമതിക്കുന്ന എന്റെ സോദരൻ ഈ വഷളത്തം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവില്ല എന്നു ആ സ്ത്രീ മറുപടിയും കൊടുത്തു. ശരീരവും മനസ്സും തമ്മിൽ ഭി

ന്നിച്ചുണ്ടാകുന്ന പരമാന്ധതയ്ക്കു് പ്രണയം എന്നു പേർ കൊടുത്തു് അബലകളെ ബലാൽക്കാരേണ കൈവശപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കരുതെന്നുള്ള കരുതഃലാട്ടക്രൂടി ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ഒരു സൌന്ദര്യതുലായന്ത്രമാണു് കണ്ണാടി. ആ യന്ത്രപരീക്ഷയിൽ വെന്നിലപ്രഭുവിനു വിജയം നേടാനും തരമാവുന്നതല്ല. കല്പകവല്ലിയെക്കാമിച്ച വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ഉത്തമാംഗം മെഴുപ്പിടിച്ചു് സ്രഷ്ടാവുതന്നെ അതിനെ ഉടച്ചുവാക്കാൻ വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു് പ്രഭുവിൻെറ ഉടലും തലയും ഒന്നിച്ചുകാണുന്നവൎക്കു് തോന്നാതെയിരിക്കില്ല. ഉത്തമാംഗത്തിലുള്ള അംഗങ്ങൾക്കു് എണ്ണത്തിൽ കുറവില്ല, വണ്ണത്തിനു താരതമ്യവുമുണ്ടു്. കണ്ണുകൾ രണ്ടെണ്ണം ആ മുഖത്തുണ്ടെന്നു് അല്പം മനസ്സിരുത്തിയാൽ ആൎക്കും അറിയാം. പണപ്രമാണം വട്ടമുള്ള ഇടങ്കണ്ണിലെ ഓമനമിഴി ജ്യേഷ്ഠഭ്രാതാവിൻെറ ജീവസ്സിനെ ഭയന്നു് മൂക്കിൻെറ പാൎശ്വവത്തിയായി ക്രൂടീട്ടുണ്ടു്. വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ഉള്ളിനുള്ള കൌടില്യം ചില്ലികൾക്കു ബാധകമായിരുന്നില്ല. കണ്ണുകളുടെ യോജിപ്പു് നെററിക്കത്ര പിടിച്ചില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. അതും ഒന്നു് എങ്കോണിച്ചിട്ടാണു് കിടക്കുന്നതു്. പ്രതാപചക്ഷുസ്സിൻെറ അന്തേവാസിയായ നാസാരന്ധ്രം പതിഞ്ഞ മട്ടിലായി പല്ലുകളെ അകത്തു കടത്താതെ കഴിച്ചുക്രൂട്ടുന്നു. ഓഷ്ഠപുടത്തിൻെറ ഘനം ദന്തങ്ങളിൽ ചിലതിനെ താങ്ങുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവയുടെയിടയിലും ഛിദ്രം കാണുന്നുണ്ടു്. ഊശൻതാടിയുടെ തുമ്പിൽ സ്ഥലംപിടിച്ചു ക്രൂടീട്ടുള്ള കുറെ രോമങ്ങൾ വെന്നിലപ്രഭു അനാരൂഢശ്മശ്രുവല്ലെന്നു തെളിയിക്കുക മാത്രമല്ല മുടിക്കും മീശയ്ക്കും തമ്മിൽ ഗണപ്പൊരുത്തമുണ്ടെന്നു കാണിപ്പാനായി കഷണ്ടിക്കു പിന്നിൽക്കൂടി പുറത്തുചാടി കേശസ്ഥാനത്തെ കൈവശപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. മുഖത്തിൻെറ ജീവസ്സിനെ കിളച്ചെടുത്തതുപോലെയുള്ള ഗണ

ക്കുഴികളും വട്ടംതികഞ്ഞ ചെവികളും സൃഷ്ടാവിൻെറ ഏറ്റം ത്തത്തെ കാട്ടിക്കൂട്ടുന്നു. ഉത്തമാംഗത്തിൻെറ ക്ലിഷ്ടത വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ഉടലിന്നു ബാധകമല്ല. കഴുത്തുവരെ പുകഴ്ത്താൻ ധാരാളം വകവെച്ചിട്ടുണ്ട്. വക്രബുദ്ധിയും അസാധാരണശക്തിയും ദുരഭിമാനവും ദുഷ്ടതയും വെന്നിലപ്രഭുവിന്റെ വിട്ടൊഴിയാത്ത മററു ഗുണങ്ങളാണ്.

കരികാലൻെറ വാക്കും കാമുകനായ വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ലാക്കും പിഴച്ച് കേരളപ്പെരുമാളുടെ അനുമതിയോടുകൂടി കല്പകവല്ലി കരൂർപ്രഭുവായ അത്തൻെറ പത്നിയായി വാഴുകയും ചെയ്തു. കല്പകവല്ലിയിലുള്ള പ്രണയം വെന്നിലപ്രഭുവിന്നു പിൻവലിക്കേണ്ടതായി വന്നതോടുകൂടി ആ ദമ്പതിമാരെ അകപ്പെടുത്താനുള്ള വഴിയും ആലോചിച്ചുറച്ചു. അത്തനും പത്നിയും മാത്രമല്ല അവർക്കുണ്ടായ സീമന്തപുത്രൻ ഇമയകുമാരനും വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ശത്രുതയ്ക്കു പാത്രമായിത്തീർന്നു. ആളും വാളും ശേഖരിച്ച് കരൂർപട്ടണം വെന്ന് അത്തനെ ബന്ധനത്തിലാക്കുന്നതിന് ഒത്താശ ചെയ്യേണമെന്ന് വെന്നിലപ്രഭു ചോളരാജാവിനോടപേക്ഷിച്ചു. കല്പകം കൈമാറിപ്പിടിച്ച കുററത്തിന്നു നാടുനശിപ്പിക്കാൻ തുനിയുന്നതു നീതികേടാണ്. എൻെറ കൂടപ്പിറപ്പിൻെറ സ്ഥാനത്തുനിന്നു ഞാൻ അവളെ ഭ്രഷ്ടയാക്കിക്കഴിഞ്ഞു. അത്തനെ നശിപ്പിക്കാതെ പത്നിയെ വീണ്ടെടുപ്പാൻ ലാക്കു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്നു ഞാൻ അരുനിൽക്കാം. കല്യാണപ്പിണക്കം കൊല്ലും കൊലയ്ക്കും കാരണമാക്കി കലാശിപ്പിക്കുന്നതു് എനിക്കു സമ്മതമല്ലാ എന്നു ചോളരാജാവു് പറഞ്ഞു. ഈ അഭിപ്രായം വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ഉള്ളിലുള്ള കറയെ കലക്കിക്കളയാൻ ഉതകിയില്ല. സോദരനെ ധിക്കരി‍ച്ച് ചങ്ങാതിയെ ഭത്സിച്ച കല്പകത്തെ രണ്ടുപേക്കും കല്പ്പ.

കല്പകവല്ലിയുടെ കണ്ണടഞ്ഞതല്ലാതെ ഇനി താൻ കല്യാണം കഴിക്കില്ലെന്നു വെണ്ണിലപ്രഭു തന്നെത്താൻ ശപഥംചെയ്തു.

വെണ്ണിലപ്രഭുവിന്റെ കുണ്ഠിതം മറെറാരു വഴിക്കു തിരിക്കുവാൻ കരികാലൻ ശ്രമിച്ചു് പ്രഭുവിന്റെ സോദരിയായ ഭുവനേശ്വരിയെ കരികാലൻ പട്ടമഹിഷിയായി വാഴിച്ചു. മഹാരാജ്ഞിയുടെ സ്ഥാനത്തു ഭുവനേശ്വരി വാണിരുന്നു എന്നല്ലാതെ കരികാലൻ ഏകപത്നീവ്രതക്കാരനായിരുന്നില്ല. ഭുവനേശ്വരിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു് കരികാലന്റെ ദുരാചാരത്തെ ദൂരീകരിക്കുവാൻ സാധിച്ചതുമില്ല. വേട്ടവളെ ഇരുത്തി കേട്ടവളെ വരുത്തുന്നതു കണ്ടു് പരിഭവിച്ചു ഭുവനേശ്വരി കരച്ചിലും പിഴിച്ചലും തുടങ്ങിയപ്പോൾ "സപത്നീഭാവം സഹിച്ചുകൂടാത്ത സാദ്ധ്വീവ്രതം ഭുവനേശ്വരി അനുഷ്ഠിക്കേണമെന്നില്ല" എന്നായിരുന്നു ആ ഗൃഹസ്ഥൻ ഉപദേശിച്ച ഗൃഹണീധർമ്മം. എന്നാൽ പട്ടമഹിഷിയുടെ പദവിക്കും പ്രതാപത്തിനും നീക്കുപോക്കു കൂടാതെ നിലനിർത്തി വന്നിരുന്നതുകൊണ്ടു് ബഹുജനങ്ങൾക്കു ഭുവനേശ്വരി ഒരു മഹാരാജ്ഞി തന്നെയായിരുന്നു. ചോളരാജാവു് പട്ടമഹിഷിയെ തന്റെ വംശപ്രതിഷ്ഠയ്ക്കുള്ള ഉത്തമ ക്ഷേത്രമായി കരുതി വരുന്നുണ്ടെന്നു് മാലോകരെ സമ്മതിപ്പിക്കുവാനായി ആ ദമ്പതിമാർക്കു് ഒരു സന്താനവല്ലിയും സഞ്ജാതമായി. ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ സ്ഥാനം വാണു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവരുടെ ദാമ്പത്യഭാവത്തിലും അപ്രതീക്ഷിതമായ ചില മാററങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ടെന്നു സപത്നികൾക്കു് ദുശ്ശങ്ക മുഴുത്തു.

ഭൂലോകരംഭ എന്നു പേരുകേട്ട ഒരു ദാസി അന്നു വെണ്ണിലപ്രഭുവിനെ പരിചരിച്ചു വന്നിരുന്നു. തന്റെ പ്ര

ഭൂവിൻെറ സോദരിയാണെന്നുള്ളതിലേയ്ക്കു് ഭുവനേശ്വരിയെ കാണുവാൻ കൂടക്കൂടെ രാജഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു കൊണ്ടു് ആ മ്മയെ സന്തോഷിപ്പിച്ചും പോന്നിരുന്നു. ആ സന്താനവല്ലിയെ കൊഞ്ചിക്കളിപ്പിച്ചും ഭാവിയെപ്പററി മംഗളങ്ങളായ മധുരാലാപനം ചെയ്തും കാഴ്ചയിൽ സാധുവായ സ്ത്രീ വേഴ്ച കൊണ്ടു് ഭുവനേശ്വരിയുടെ പ്രീതി സമ്പാദിച്ചു. പരദാര പരിഗ്രഹം മഹാപാതകമാണെന്നു ചോളരാജാവിൻെറ സന്നിധിയിൽ ഉണർത്തേണ്ടതായ സന്ദർഭം തനിക്കു് പല കുറി നേരിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു് അവൾ ജല്പിച്ചപ്പോൾ ഭർത്തൃചാപല്യത്തെക്കുറിച്ചു് ഭുവനേശ്വരി പശ്ചാത്തപിച്ചു. വെന്നില പ്പുഴ സ്ഥലത്തില്ലാത്ത ദിവസങ്ങളിൽ അസമയത്തുകൂടി ആ ഭൂലോകരംഭയുടെ ആവിർഭാവം ഭുവനേശ്വരിയുടെ മണിയറയിൽ കണ്ടുതുടങ്ങി. കരികാലൻ സപത്നീജനങ്ങൾക്കു് ആർക്കും ഈ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. ഈ രംഭാപ്രവേശം ഒരു പുതിയ നാടകത്തിൻെറ വിഷ്കംഭമാണെന്നു് ആ പച്ചപ്പരമാർത്ഥിയായ ഭുവനേശ്വരിക്കു് മനസ്സിലാക്കാൻ കോപ്പില്ലാതെ പോയതു് കഷ്ടംതന്നെ.

ഭുവനേശ്വരി ഒരുദിവസം പ്രഭാതസ്നാനം കഴിച്ചു് തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ തൻെറ മണിയറ മലക്കെ തുറന്നുകിടക്കുന്നതു കണ്ടു. അകത്തുകടന്നു നോക്കിയപ്പോൾ ചോരപുരണ്ട കിടക്കയും കണ്ടു. ജീവസന്ധാനത്തിന്നു് ആധാരഭൂതയാക്കിക്കരുതിപ്പോന്നിരുന്ന ഓമനക്കിടാവിനെ അമ്മ കണ്ടതുമില്ല. ആ ഭയങ്കരസംഭവം മാതാവിനെ സ്തംഭിപ്പിച്ചു. കിടക്കയിൽ കമന്നു അടിച്ചുവീണു. ബോധക്ഷയം ബാധിച്ചു. മോഹാലസ്യം വേർപെട്ടപ്പോൾ നെഞ്ഞത്തടിച്ചു് നിലവിളിച്ചു. ദാസിമാർ പരിഭ്രമിച്ചു് ഓടിച്ചെന്നു. സപ

തിമാർജ്ജനസ്വാന്തനം ചെയ്യുതുടങ്ങി. രാജകുമാരിയെ കാത്തുകൊണ്ടിരുന്ന വേഴ്ചക്കാരിയായ രംഭയും കമ്പിതശരീരയായി അമ്പരന്നു ചെന്നു. "മുഹൂർത്തനേരത്തിന്നുള്ളിൽ ഈ കഠിനക്രിയ നടന്നല്ലൊ. മഹാരാജ്ഞി രാജസന്നിധിയിൽ ഉടനെ ചെല്ലുവാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു ഒരുത്തി ഇവിടെ വന്നറിവിച്ചു. അവളെ കാവലിരുത്തി, അമ്മ പ്രഭാതസ്നാനത്തിന്നു പോയിരിക്കുന്നു എന്നറിവിപ്പാൻ ഞാൻതന്നെ പോയി. അവിടുന്നു പയിപ്പിലെഴുന്നള്ളിയിരുന്നതുകൊണ്ടു് കുറേനേരം കാത്തുനിൽക്കേണ്ടിവന്നു. തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ പ്രകൃതം ഇങ്ങിനെയാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു് കരയാൻതുടങ്ങി. അവളെവിടെ? എന്നു ഭുവനേശ്വരി ചോദിച്ചതിന്നു ഉത്തരംപറവാൻ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. രാജസന്നിധിയിൽ രംഭാപ്രവേശം ഉണ്ടായതു് വാസ്തവമായിരുന്നു. അതു ഒരു ദൂതിമുഖേന ഉണ്ടാക്കിയതല്ല. കരികാലൻെറ മുഖത്തും കരിവാളിപ്പു പററി. 'അവളെവിടെ? മകളെവിടെ?' എന്നു് അമ്മ കണ്ടവരോടൊക്കെ ചോദിച്ചുതുടങ്ങി. പുത്രീവിരഹംകൊണ്ടു് ഭുവനേശ്വരിക്കു് ചിത്തഭ്രമം നേരിട്ടു. മുഴുത്ത ഭ്രാന്തായി കലാശിച്ചു. നാട്ടുനീളെ അന്വേഷണം നടത്തീട്ടും മകളെ കണ്ടുകിട്ടിയില്ല. ഭൂലോകരംഭയോടു തിരക്കി ചോദിച്ചപ്പോൾ കല്പകവല്ലിയുടെ എഴുത്തുകൊണ്ടുവന്നവളാണെന്നു കൂടി ആ സ്ത്രീ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു രംഭ വെന്നിലപ്പുളവിൻെറ ചെവിയിൽ കേററി. അന്വേഷണത്തിൻെറ പ്രകൃതം ആകമാനം ഒന്നു തിരിഞ്ഞു. അത്തനും പത്നിയുംകൂടി ആലോചിച്ചു പ്രവൃത്തിച്ച സാഹസകൃത്യമാണെന്നു വെന്നിലപ്പുളു വിശ്വസിച്ചു. അത്തപത്തനം ശൂന്യശൂന്യം വരുത്തി കടർപട്ടണം മുടിക്കാൻ അനുവാദം തരേണമെന്നു വെന്നിലപ്പുളു കരികാലനോടാവശ്യപ്പെട്ടു. ആ വഴിക്കു തിരക്കി കാര്യത്തിൻെറ പരമാർത്ഥം

മനസ്സിലാക്കിയതിന്നുമേൽ ആലോചിച്ചുറയ്ക്കേണ്ടുന്ന കാൎയ്യമാണ് വെന്നിലപ്രഭ്ര ആദ്യമായി ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടുന്നതു്. അതു പാടില്ല. തെററുണ്ടെന്നു തെളിയട്ടെ. അപ്പോൾ ശിക്ഷിക്കാം എന്നു കരികാലൻ മറുപടിപറഞ്ഞതു് വെന്നിലപ്രഭുവിന്നു് അശേഷം രസിച്ചില്ല. സോദരനെ ധിക്കരിച്ചു്, രാജശാസനയെ അധിക്ഷേപിച്ചു്, രാജസേവനെ നിരസിച്ചു്, രാജകുമാരിയെ നിഗ്രഹിച്ചു. ഇനിയും അവളെക്കൊണ്ടു് എന്തു ചെയ്യിക്കേണമെന്നാണ് അവിടുന്നു വിചാരിക്കുന്നതു് എന്നു് വെന്നിലപ്രഭു മുഖ്യപറഞ്ഞപ്പോൾ 'ഇതിനെല്ലാം കല്പകമാണ് കാരണമെന്നു കണ്ടാൽ അവളെക്കൊണ്ടു് ചെയ്യിക്കേണ്ടതു് അപ്പോൾ പറയാം' എന്നു് കരികാലൻ മറുപടി പറഞ്ഞു.

പാറാവുകാരുടെ അലസതകൊണ്ടു് വന്നുകൂടിയ ആപത്തിന്നും അപമാനത്തിന്നും അവരെക്കൊണ്ടു തന്നെ മോചനം ഉണ്ടാകുവാൻ സേനാപതി ചുമതലക്കാരനാണ്. ഒരു മണ്ഡലത്തിന്നുള്ളിൽ കാൎയ്യത്തിന്റെ പരമാൎത്ഥം തന്നെ ഗ്രഹിപ്പിക്കാത്ത പക്ഷം അയാളെ രാജ്യഭ്രഷ്ടനാക്കുമെന്നു ചോളരാജാവു് കണിശമായി കല്പിക്കയും ചെയ്തു. അവധിയ്ക്കകത്തു് സേനാപതി നടത്തിയ അന്വേഷണത്തിൽ കൂടുതൽ വിവരം അറിവായതു് ഇമയകുമാരൻ കേരളത്തിൽ പോയി വിദ്യ അഭ്യസിക്കുന്നുണ്ടു് എന്നു മാത്രമായിരുന്നു. സേനാപതിക്കു രാജ്യഭ്രഷ്ടും വെന്നിലപ്രഭുവിന്നു സേനാധിപത്യവും ലഭിച്ചു. കല്പകവല്ലിയെ കരയിച്ചു് കുദർപട്ടണം കൈവശം വരുത്താനുള്ള കാലം ദൂരത്തല്ലെന്നു വെന്നിലപ്രഭു ഉള്ളിൽ കരുതി. കമലസരസ്സിൽ വികസിച്ചു നിൽക്കുന്ന അനാവധി പുഷ്പങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഒന്നിന്നു കേടു തട്ടിയതുകൊണ്ടു് വണ്ടത്താന്റെ മധുപാനത്തിന്നു

കുറവുണ്ടാകയില്ല. ചോളരാജാവിൻെറ രാജഭോഗങ്ങൾ കാലക്രമത്തിൽ പൂവ്സ്ഥിതിയെ പ്രാപിച്ചു.

സ്ത്രീജിതനായ കരികാലൻ വെന്നില പ്രഭുവിന്റെ ദുഷ്പ്രേരണയിൽ പെട്ടു് വലിയ കലാപം ഉണ്ടാക്കിത്തീക്കാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടി സമാധാനപ്രിയനായ പള്ളിബാണപ്പെരുമാൾ ചെയ്ത മുൻകരുതലായിരുന്നു ഇമയകുമാരനെ കേരളത്തിലേയ്ക്കു ആനയിച്ചതു്. പെരുമാളുടെ പത്നിയായ പത്മാവതി ഔരസപുത്രനായ ഉണ്ണിയേയും ഇമയകുമാരനേയും ഇരട്ടപെററ മക്കളെപ്പോലെ പരിപാലിച്ചുപോന്നു. വിദ്യാഭ്യാസവും ആയുധാഭ്യാസവും അവർ ഒരുമിച്ചായിരുന്നു. കുമാരന്മാരുടെ പെരുമാററത്തിലും അവർ സഹോദരത്വം വെളിപ്പെടുത്തി. അച്ഛനു് മൂത്തമകനിൽ വാത്സല്യംകൂടുമെന്നു ചിലർ പറയുന്നതുപോലെ പത്മാവതിതന്നെ പെരുമാളോടു പറഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നില്ല.

അക്കാലത്തു ശസ്ത്രാഭ്യാസത്തിലും ശാസ്ത്രാഭ്യാസത്തിലും കേരളം മററു രാജ്യങ്ങൾക്കു ഒരു മാതൃകസ്ഥാനമായിരുന്നു. മലയാളബ്രാഹ്മണരായ നമ്പൂരിമാരുടെ ഇടയിൽ അതിനിപുണന്മാരായ യോദ്ധാക്കന്മാർ അന്നു ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം കേരളത്തിലെ കൂട്ടസ്വത്തായിരുന്ന കാലത്തു് ശാസ്ത്രവല്ലന്മാരായ നായന്മാരും ശസ്ത്രവീരന്മാരായ നമ്പൂരിമാരും കേരളകുടുംബത്തിൽ കാരണവസ്ഥാനം വഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വൈദീകത്തിൽ എന്നപോലെ വൈദ്യത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലും മലയാളബ്രാഹ്മണരുടെ പേരു് പരദേശങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധമായിട്ടുണ്ടു്. കളരിപയററും കച്ചകെട്ടും നായന്മാർ അടച്ചു ആദരിച്ചിരുന്നതിനുപുറമെ ശസ്ത്രത്തിലും ശാസ്ത്രത്തിലും അഭ്യാസംതികഞ്ഞ വിദ്വാന്മാർ നമ്പൂരിമാരുടെ

പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രമായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ടു്. ഗുരുശിഷ്യപരമ്പര ജാതിവലിപ്പം നോക്കി ആചരിക്കേണമെന്നുള്ള അഭിമാനം കേരളീയരുടെ ഇടയിൽ അന്നു ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഗണിതക്കാരൻ പണിക്കരും നമ്മുടെ കുറുപ്പാശാനും ആ കുമാരന്മാരുടെ ഗുരുക്കന്മാരാണ്. ക്ഷത്രിയകുലജാതനായ ഇളമയകുമാരനും സാമന്തനായ ഉണ്ണിയും വാക്യവൃത്തിയായ ഭട്ടതിരിയുടെ മക്കളും നായന്മാരെ കുലഗുരുക്കന്മാരായി ആദരിച്ചു പോന്നിരുന്നു. അവരുടെ ശിഷ്യസമ്പത്തിനെ വിദ്വാന്മാർ അഭിനന്ദിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. രാജകുമാരന്മാരുടെ സമർത്ഥതയും സാമൎത്ഥ്യവും അഭ്യാസബലംകൊണ്ടുണ്ടായതാണെന്നു് പെരുമാൾ പലകുറി പഞ്ചമഹാജനസദസ്സിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. കുമാരന്മാർ ഒററപിരിഞ്ഞു് നടക്കില്ലെന്നല്ല രാജകുമാരന്മാരാണെന്നുള്ള അഭിമാനം അവർ ഭാവിച്ചിരുന്നതുമില്ല. അഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ബാലന്മാർ തമ്മിൽ വാഗ്വാദമുണ്ടാകുമ്പോൾ മുമ്പു നേടാനുള്ള മോഹംകൊണ്ടു് ഉണ്ണിക്കുമാരൻ ആത്മപ്രശംസ ചെയ്തു എന്നുകൂടി വരും. വൃദ്ധാക്കന്മാർ പ്രഭ തട്ടി ആയുസ്സും ഓജസ്സും വൎദ്ധിപ്പിക്കുവാനായി പുറത്തിറങ്ങിയ ചങ്ങാതിമാർ കായബലം പരീക്ഷിക്കുവാൻ തോയാലയത്തിൽ ചെല്ലുമെന്നു് ആരും വിചാരിക്കാത്ത കാൎയ്യമായിരുന്നു.

ദേവീഭാഗം വിട്ടുപോന്നു് ഉണ്ണിത്തമ്പുരാൻ വ്യാകുലനായി കോവിലകത്തേയ്ക്കു വരുന്നവഴി അന്വേഷണക്കാരെ കണ്ടെത്തി. "ജ്യേഷ്ഠൻ കോവിലകത്തുണ്ടോ?" എന്നാണ് ഉണ്ണി ആദ്യമായി അവരോടു ചോദിച്ചതു്. "ഇല്ല. ഉണ്ണിത്തമ്പുരാക്കന്മാരെ തിരയുവാൻ കല്പിച്ചയച്ചവരാണ് ഞങ്ങൾ" എന്നു് അവർ ഉത്തരംപറഞ്ഞു. ഉണ്ണിക്കുമാരൻെറ ഉള്ളിൽ ഒതുങ്ങിത്തുടങ്ങിയ തീ രണ്ടാമതും കാളി. കുമാരന്മാരിൽ ഒ

രാൾ്ളയെങ്കിലും കണ്ടുകിട്ടിയെല്ലൊ എന്നുള്ള സമാധാന ത്തോടുകൂടി അന്വേഷണക്കാരിൽ ചിലർ 'അവിടുത്തെ ചോ ള്യം ഇനിയും ഞങ്ങളെ വ്യസനിപ്പിക്കുമെന്നുണ്ടൊ എന്നു ചോ ദിച്ചു. നിങ്ങളെ മാത്രമല്ല; ആ സ്ഥിതിയിലായി. രണ്ടുപേർ എൻെറകൂടെ വരു. അല്ലെങ്കിൽ വേണ്ട. ഞാൻ വഴിക്കു വീണുപോയാൽ പോട്ടെ. നിങ്ങൾ അച്ഛൻെറ കല്പന അ നുസരിച്ചാൽ മതി' എന്നു പറഞ്ഞു. അവർ ഉണ്ണിയുടെ പാ രവശ്യം അതിന്നുമുമ്പ് ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ല. കുമാരൻ അതു അനുഭവിച്ചിട്ടും ഇല്ല. ഇവിടെയ്ക്കു് ഈ വിഷാദം പററിയതു് ഏതുവഴിക്കാണെന്ന് അരുളിച്ചെയ്യാഞ്ഞാൽ സങ്കടമാണ്. ഇമയകുമാരനെ കാണാതായതു തടാകത്തീരത്തിൽവെച്ചാ ണ്. നിങ്ങൾ കുറുപ്പാശാനെ അവിടെ കാണും. പിറകെ ആരും വരേണ്ട എന്നു പറഞ്ഞു് ഉണ്ണി തന്നിയെ കോവില കത്തുചെന്ന് മാതാപിതാക്കന്മാരെ വന്ദിച്ചു.

രാജ്ഞി:—കുട്ടികളെ, നിങ്ങളുടെ താന്തോന്നിത്തം അ ധികമായിപ്പോയി. ഇതുവരെ നിങ്ങൾ എവിടെ ആയി രുന്നു?

പെരുമാൾ:—ഇമയൻ എവിടെ? അവനെ രണ്ടു പൊ ട്ടിക്കാനുംകൂടി തോന്നുന്നുണ്ടു്.

രാജ്ഞി:—ഉണ്ണി എന്താ മിണ്ടാത്തതു്? കുമാരൻെറ സ ന്ധ്യാവന്ദനം കഴിഞ്ഞില്ലേ? അമ്പലത്തിലും പോയിട്ടുണ്ടാ വില്ല. രണ്ടുപേരും ഇതുവരെ എന്തെടുത്തു? മുഖത്തു വാട്ടം കാണുന്നുവെല്ലോ. വേഗം പറയൂ.

ഉണ്ണി:—ജ്യേഷ്ഠനെ കാണാനില്ല. തടാകത്തിൽ നീന്തി.

പെരു:—എന്നിട്ടു്, വേഗം പറയൂ, കുമാരൻ മുങ്ങി ച്ചോ?

ഉണ്ണി:—അല്ല. ഞങ്ങറം രണ്ടുപേരും ഒന്നിച്ചാണ് നീന്തിയതു്. ജ്യേഷ്ഠനെ അക്കരയിൽ കണ്ടു എന്ന് ആശാൻ പറഞ്ഞു. പിന്നെ ഞങ്ങറം രണ്ടുപേരും ജ്യേഷ്ഠനെ കണ്ടില്ല.

പെരു:—കുമാരന് ആപത്തു നേരിട്ടുവോ? ഉള്ളതു പറയൂ. ഏതു തടാകത്തിലാണ് നീന്തിയതു്?

ഉണ്ണി:—ജ്യേഷ്ഠൻ അരാകുളത്തിൻെറ അക്കര കേറീട്ടുണ്ടു് എന്നു ആശാൻ പറഞ്ഞു.

രാജ്ഞി:—ഉണ്ണിഒന്നിച്ചല്ലേ നീന്തിയതു്? അക്കര കേറിയ ആളെ ഉണ്ണിക്ക കാണരുതെ?

ഉണ്ണി:—ഞാൻ അക്കര പിടിച്ചല്ല. പിന്നെ ജ്യേഷ്ഠനെ കണ്ടിട്ടില്ല.

പെരു:—ഉണ്ണി കാണാത്തവനെ ആശാൻ എങ്ങിനെ കണ്ടു? കുരപ്പ് പറഞ്ഞിട്ടാണോ നിങ്ങറം നീന്തിയതു്?

ഉണ്ണി:—ആരും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ആശാൻ കണ്ടു എന്നു പറഞ്ഞു.

പെരു:—ദൈവമേ! കുമാരനെ രക്ഷിക്കണേ! ഇമയൻ തടാകത്തിൽ താന്നുപോയോ? ഉണ്ണി, ഉള്ളതു പറയൂ.

ഉണ്ണി:—ജ്യേഷ്ഠനെ കരകേറി കണ്ടു എന്നു ആശാൻ പറഞ്ഞു. പിന്നെ കണ്ടില്ല.

പെരു:—ഏതാ മുമ്പ്, ഏതാ പിമ്പ് എന്നു ഒന്നും എനിക്ക മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഉണ്ണി ഇമയനെ ഒടുവിൽ കണ്ടതു് എവിടെ വച്ചാണ്? അതുക്രടി പറയൂ.

ഉണ്ണി:—തടാകത്തിൽ നീന്തുന്ന സമയം ജ്യേഷ്ഠൻ എൻെറ മുമ്പുപിടിച്ചു നീന്തിപ്പോയി. ഞാൻ തിരിച്ചുപോന്നു.

പിന്നെ ജ്യേഷ്ഠനെ അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു. അപ്പോഠം ആശാനെ കണ്ടു. ഞങ്ങഠം രണ്ടുപേരും ജ്യേഷ്ഠനെ കണ്ടിട്ടില്ല. ജ്യേഷ്ഠൻ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് ആശാൻ പറഞ്ഞു.

പെരു:—"എന്തു് അത്യാപത്താണിതു്? ഒന്നും മനസ്സിലാകുന്നില്ലല്ലോ ആരവിടെ? കുറുപ്പിനെ ക്ഷണത്തിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവാ. പോ! കുമാരനെ തിരയുവാൻ ഇനിയും ആഠം പോകട്ടെ. പോ" എന്നു പാറാവുകാരനോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു.

രാജ്ഞി:—ഉണ്ണിയുടെ മുഖം കരിക്കൊള്ളിപോലെ ആയല്ലോ. ഊണുകഴിക്കേണ്ടേ? കാലും മുഖവും കഴുക. വരൂ.

'എനിയ്ക്കൊന്നും വേണ്ട. ജ്യേഷ്ഠനെ അന്വേഷിപ്പാൻ ആളെ അയച്ചാൽ മതി' എന്നു പറഞ്ഞു് ഉണ്ണി അവിടെ ഇരുന്നു. പുത്രന്റെ അവശതകണ്ടു് അമ്മയ്ക്കു് സമാധാനമില്ലാതായി. പെരുമാഠം ആലോചനയിൽപ്പെട്ടു് മുറിക്കകത്തു് അങ്ങുമിങ്ങും നടന്നുതുടങ്ങി.

കുമാരന്മാരൊന്നിച്ചല്ലാതെ ഊണുകഴിപ്പാൻ തോന്നുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞു് അവരെ കാത്തിരുന്ന മാതാപിതാക്കന്മാർ അന്നു് അത്താഴം കഴിച്ചിട്ടില്ല. കോവിലകത്തുള്ള മററു ജനങ്ങളും അത്താഴപ്പട്ടിണി തന്നെ. ഇളയകുമാരൻ തടാകത്തിൽ താണുപോയി എന്നൊരു കിംവദന്തി കോട്ടയ്ക്കകത്തുള്ളവരുടെ ഇടയിൽ പരന്നു. ചിലർ കോവിലകത്തേയ്ക്കും കുളത്തിലേയ്ക്കും പാഞ്ഞുതുടങ്ങി. നാട്ടുകാരുടെ കണ്ണിലുണ്ണിയായ ഇളയകുമാരനെ നാട്ടുനീളെ തിരയുന്നു. ആഴമുള്ള തടാകത്തിൽ പട്ടാളം പാളയമടിച്ചു കിടക്കുന്നതുപോലെ ജനങ്ങഠം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ദീപയഷ്ടികളുടെ ബഹളംകൊണ്ടു് അന്ധകാരത്തിനു് അഭയം പ്രാപിപ്പാൻ

സ്ഥലംകിട്ടാതെ ആയപ്പോൾ ഇന്ദുമയകുമാരനിൽ പ്രതിപത്തിയുള്ളവരുടെ അന്തരംഗത്തിൽ കടന്നുകൂടി.

ആശാനെ വിളിപ്പാൻപോയ പുള്ളി നമ്മുടെ പഴയ പാറാവുകാരൻതന്നെ ആയിരുന്നു. അയാൾ കീഴാശ്രമത്തെ ഓർത്തു രാമബാണംപോലെ പാഞ്ഞു. മററുള്ളവർ ചൂട്ടും പന്തവുമെടുത്തു പുറപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പു് ആൾ പാതിവഴി ചെന്നുകഴിഞ്ഞു. തടാകതീരത്തെത്തിയപ്പോൾ പുള്ളി ആലോചനയായി. ഇന്ദുമയകുമാരൻ എവിടെപ്പോയി. ഒന്നു വിളിക്കൂട്ടിനോക്കിയാലൊ, കണ്ടുകിട്ടിയാൽ പിന്നെ ഇനിയുള്ള ദൂരം ഇരുട്ടുചവിട്ടാതെ കഴിക്കരുതെ, തടാകത്തിൽ താണുപോയിരിക്കും, അതുകൊണ്ടാണു് ഉണ്ണിത്തമ്പുരാൻ 'ഞഞ്ഞാപിഞ്ഞ' പറഞ്ഞൊപ്പിച്ചതു്. മുങ്ങിച്ചത്തവനെ വിളിച്ചു് നിലവിളിച്ചാൽ അറുകുല ബാധിക്കും. അയ്യൊ! എനിക്കു പേടിയാവുന്നെ! ഓടിവരണെ! എന്നു നിലവിളിക്കൂട്ടി തടാകതീരം ക്ഷണത്തിൽ കഴിപ്പാനായി. കണ്ണടച്ചു കുതിച്ചുപാഞ്ഞു. ദേവീഭാഗം വിട്ടുപോന്ന പണിക്കരുടെ കൂട്ടുകാരൻ ആൾ മെക്കട്ടുവന്നു വീഴുംമുമ്പെ കടന്നുപിടിച്ചു. പററിച്ചല്ലോ അറുകുല എന്നുപറഞ്ഞു് രണ്ടുമൂന്നു മുക്കറ താങ്ങി കുതറിനോക്കി. മറുപുള്ളിയോടു് ഏശിയില്ലാ. 'കൊല്ലല്ലെ ചേട്ടാ! ഞാൻ ഒരുതെററും ചെയ്തിട്ടില്ല' എന്നു പാറാവുകാരൻ അവതപറഞ്ഞു. "ആരാതു്? കണ്ണും മൂക്കും ഇല്ലാതെ പൊട്ടൻകടിച്ച മൂരിയെപ്പോലെ പിരളിപിടിച്ചു് ഓടുന്നതു്" എന്നു കൂട്ടുകാരൻ ചോദിച്ചു.

പാറാവുകാരൻ:—ആവു! അറുകുലയല്ല, ദൈവാനുകൂലം. ഇന്ദുമയകുമാരനുമല്ല, കഷ്ടെ!

കൂട്ടുകാരൻ:—ഇന്ദുമയകുമാരനെ താൻ എന്തുചെയ്തു. തനിക്കു് ഭ്രാന്തുണ്ടോ?

പാറാ:—കുമാരനെ കാണാത്ത കാൎയ്യത്തിൽ എന്തൊക്കിലത്തൊക്കെ ചിലക്കുണ്ടാകും. എനിക്ക് ഒന്നുമില്ല, ഞാൻ ആശാനെ വിളിക്കാൻ പോകയാണ്.

കൂട്ടകാ:—ഏതാശാനെ വിളിക്കാനാണ് പോന്നത്. കുമാരൻ എവിടെപ്പോയി?

പാറാ:—കുമാരൻ എവിടെപ്പോയി എന്ന് എനിക്കറിയാമെങ്കിൽ ഞാൻ കുറുപ്പാശാനെ വിളിക്കാനല്ലല്ലൊ പോകുക.

കൂട്ടകാ:—രാജകുമാരൻ ഒളിച്ചോടിപ്പോകുമോ? താൻ എന്തു അസംബന്ധമാണു പറയുന്നത്? കുറുപ്പാശാൻ അദ്ദേഹത്തെ പിടിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടോ?

പാറാ:—ഒളിച്ചോ വെളിച്ചത്തോ ഒരിടത്തു പോകാൻ വഴിയുണ്ട്. കുറുപ്പാശാൻ പിടിച്ചുവെച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ പെണ്ണിനെ അദ്ദേഹത്തിന്നു പിടുത്തമാണ്.

കൂട്ടകാ:—ഛെ! വഷളത്തം പറയാതിരിക്ക. പെണ്ണുനന്നൊന്നു കണ്ടാൽ നാട്ടുകാരുടെ നാവു വായിൽ കിടക്കില്ല. കുറുപ്പിന്റെ വീട്ടിൽ കുമാരനുണ്ടാവില്ല.

പാറാ:—താൻ നാട്ടുകൂട്ടത്തിൽ പെട്ടവനല്ലെങ്കിൽ തന്റെ നാക്കു വായിൽ തന്നെ കിടന്നോട്ടെ. ജ്യോതിഷം പഠിച്ചതു പണിക്കരാശാൻ, പ്രശ്നം പറവാൻ ചങ്ങാതി, പാട്ടുപെടാൻ പാറാവുകാരനും. ഇന്ന് ഇമയകുമാരനെ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ലെങ്കിൽ നാളത്തെ പ്രശ്നം തന്നെക്കൊണ്ടാവില്ല. അതു പണിക്കരാശാൻതന്നെ കഴിക്കേണ്ടിവരും.

കൂട്ടു:—എന്റെ ചങ്ങാതി! എനിക്കു തന്നോടൊപ്പം പറവാൻ വയ്യ. രാജകുമാരന്റെ നന്മയോൎത്തു പറഞ്ഞുപോയതാണ്. പൊയ്ക്കോളൂ.

പാറാ:—അത്രയ്ക്കു നന്മ തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ താൻ നല്ലവഴിക്കു തിരഞ്ഞുപിടിക്കു. ഞാൻ എൻെറ വഴിക്കൊണ്ട് ഭാവം.

“പാറാവുകാരൻ കരുപ്പിൻെറ വീട്ടിലേയ്ക്കു പോയി. പടിവാതിൽ മലക്കെ തുറന്നു കിടപ്പുണ്ട്. വീട്ടിന്നുള്ളിൽ ഒരു വിളക്കുമാത്രം കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വീട്ടിൽ ആരേയും കാണാതെ പാറാവുകാരൻ കരുപ്പിനേയും കുട്ടിപ്പെണ്ണിനേയും മാറി മാറി വിളിച്ചു. ആരും വിളികേൾക്കുന്നില്ല. ‘കാര്യം ചുററിയല്ലൊ.’ പണിക്കരാശാൻെറ ശിഷ്യൻ തരക്കേടില്ല. പറഞ്ഞതുപോലെ ഒപ്പിച്ചുവെല്ലോ. ആ കരിനാക്ക് അറുത്തു ഉപ്പിലിടണം, വായിൽ കിടക്കാത്തതു് എന്റെ നാക്കാണത്രെ. ആശാനെ കാണാതെ മടങ്ങിച്ചെന്നാൽ തമ്പുരാനും തട്ടിക്കേറും. ഊണുകഴിച്ചുവൊ എന്ന് ഉണ്ണിക്കുമാരനോട്ട് എത്ര ഭംഗിയിലാണ് അമ്മ ചോദിച്ചതു്. മക്കൾക്കു മാത്രമെ വിശപ്പുള്ളു എന്നാണ് അവരുടെ വിചാരം. ആശാനെക്കണ്ടാൽ അത്താഴം കഴിച്ചേ കാര്യം പറയു എന്നു കരുതിപ്പോന്നതും തെററി. ഈ കൂട്ടുകാരൊക്കെ എവിടെപ്പോയി കൂടിയിരിക്കുന്നു എന്നു ഞാൻ എങ്ങിനെ അറിയും? കണ്ടതു ചെന്നു പറഞ്ഞേയ്ക്കാം. തെററാതെറിയൊ കല്പിക്കാനുള്ള ഭാവമാണെങ്കിൽ എൻെറ പാട്ടുനോക്കി നടക്കും. ഒലക്കേടെ മൂടാണ്” ഇങ്ങനെ ക്ഷുൽഭ്രാന്തനായ പുള്ളി വഴിക്കു പിറുപിറുത്തുംകൊണ്ടു തടാകതീരം പ്രാപിച്ചപ്പോൾ ആൾത്തിരക്കും വെളിച്ചവും കണ്ടു. ചിലർ കുളത്തിൽ മുങ്ങിത്തപ്പുന്നു. കരയ്ക്കു നിൽക്കുന്നവർ ചൂട്ടവീശിക്കാട്ടുന്നു. കൈതക്കാട്ടിലും മുടിലുകളിലും തിരഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു ചിലർ തിരിച്ചുവരുന്നു. കുമാരനെ കാണാത്ത കോട്ടം കൂട്ടത്തോടുകൂടി പററിയാൽ കരഞ്ഞു കുറയുമെന്നുള്ള ക

രുതലോട്ടുകൂടി അന്വേഷണത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാതെ പാറാവുകാരൻ അവരുടെ ഇടയിൽച്ചെന്നുനിന്നു. ചൂട്ടിൻെറ വെളിച്ചം മത്സ്യങ്ങളെ ഭ്രമിപ്പിച്ചു. പാറാവുകാരൻ വെള്ളത്തിൽ ചാടിയതു് വെറുതെ ആയില്ല. മുഴത്തിലധികം വലിപ്പമുള്ള ഒന്നിനെ കൈക്കലാക്കി. അതു് ഇമയകുമാരനെക്കാറം വിലയുള്ളതായിട്ടാണ് ഉദരംഭരിക്കു് തോന്നിയതു്. അന്വേഷണക്കാർ തിരച്ചിൽ കഴിച്ചു തിരിക്കുംമുമ്പു് തീററയും കഴിച്ചു വഴിയിൽ കാക്കാമെന്നു് ഉറച്ചു പുള്ളി അവരിൽ നിന്നു ചോന്നു വീട്ടിൽച്ചെന്നു. വേവും ചൊവ്വും നോക്കാതെ കിട്ടിയതിനെ ചുട്ടുകരിച്ചു സാപ്പാട്ടുംകഴിച്ചു പാറാവുകാരൻ തിരിയെ തടാകതീരം പററി, മുക്കിലും മൂലയിലും തണുത്തു വിറച്ചിരിക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചെന്നുകൂടി. നിങ്ങളെന്താ കൊക്കുകളെപ്പോലെ തൂങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്, ഒത്തില്ല അല്ലേ, എന്നു പാറാവുകാരൻ ചോദിച്ചു. 'മുഴത്തിൽ കവിഞ്ഞതെന്തെങ്കിലും ഈ കുളത്തിലുണ്ടായിരുന്നാൽ എൻെറ തപ്പലിൽ കിട്ടാതിരിക്കില്ല' എന്ന് കരയ്ക്കിരിക്കുന്നവരിൽ ഒരുത്തൻ പറഞ്ഞു.

പാറാവു:—കൂട്ടുകാര! താൻ ആ കൂട്ടം കൂടെണ്ട; കഷ്ടിച്ചു് രണ്ടുമുഴമുണ്ടു് എൻെറ കയ്യിൽ കിട്ടിയതു്. പാതികഴിക്കാൻതന്നെ ഞാൻ കുഴങ്ങി.

മററവൻ:—എന്നോ വിരുത: ഇതിനിടയ്ക്കു താൻ അതും പററിച്ചുവൊ?

പാറാവു:—ഈ തവണക്കാരൻെറ ഇന്നത്തെ ഊഴം ഇനി മറെറാരുത്തനു കിട്ടാതിരിക്കട്ടെ. നട്ടപ്പാതിരയ്ക്കു നാട്ടനീളെ ഓട്ടംതന്നെ; എന്നിട്ടോ, ഒരു കാര്യവും ഉണ്ടായതുമില്ല. കുളവക്കിൽ കാത്തുനിന്നപ്പോഠം ഒന്നുകിട്ടി. അതുംകൊണ്ടുപോയി നാലുവററു വാരിത്തിന്നു് വരുന്നവഴിയാണ്.

മററവൻ:—എന്നാൽ ഇനി വെള്ളത്തിൽ ചാടാം. തന്റെ പങ്കം കഴിയട്ടെ.

പാറാവു:—എന്റെ പങ്കം നിങ്ങടെ പങ്കം ഞാൻ കഴിച്ചുവെച്ചു. കുറുപ്പും വീട്ടുകാരും രാജകുമാരനൊന്നിച്ച് അവർ വിചാരിച്ച ദിക്ക് ഇപ്പോൾ എത്തിക്കാണും. അവരെ വെള്ളത്തിലും വീട്ടിലും തിരഞ്ഞിട്ട് ഇനി കാൎയ്യമില്ല.

മററവൻ:—താനെങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു? ആരോടു ചോദിച്ചു? ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞതു് തനിക്ക് തിരുമനസ്സിലെ ഉണൎത്തുവാൻ ധൈൎയ്യമുണ്ടോ?

പാറാവു:—ഉണൎത്തുവാൻ ധൈൎയ്യക്കുറവ് ആൎക്കും വേണ്ട. തമ്പുരാൻ ഉറങ്ങീട്ടുണ്ടെങ്കിലല്ലേ. പാറാവുകാൎക്ക് ഉറക്കം എന്ന ഒന്നു വേണ്ടല്ലൊ തമ്പുരാൻ ഉണ്ണിക്കുമാരന്റെ വാക്കു വിശ്വസിച്ച് എന്നെ കുറുപ്പിന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കു ഓടിച്ചു. വീട്ടിൽച്ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ കുറുപ്പുമില്ല, കുട്ടിപ്പെണ്ണുമില്ല, ആ വേശ്യക്കുട്ടിയേയും അവിടെ കാണാനില്ല. ഒക്കെപ്പോയി, ഒന്നിച്ചു രാജകുമാരനും. അല്ലാതെന്തുവഴി. പൂലുവിനെ പിരിഞ്ഞിരിപ്പാൻ ഇളയകുമാരനെക്കൊണ്ടാവില്ലെന്ന മട്ടിലായി. തമ്പുരാൻ അറിഞ്ഞാൽ അതു സമ്മതിക്കുന്ന കാൎയ്യമാണൊ? അതുണ്ടാവില്ല. കുമാരനു കൂടിയേ കഴിയൂ. ഇതിലധികം നല്ലവഴി തനിക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ? തന്റെ നാട്ടിൽപോയി വേണ്ടവളെ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാൻ കുമാരൻ വിചാരിച്ചതിൽ എന്താ തെറവ്?

മററവൻ:—ഇതു കാലേ പറഞ്ഞാൽ ഈ ഉള്ളവരെ കുഴത്താതെ കഴിക്കാമായിരുന്നുവല്ലൊ.

പാറാവു:—വയറുനിറഞ്ഞപ്പഴേ ആലോചന നേർവഴിക്കു തിരിഞ്ഞുള്ളൂ. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഈ പാടൊക്കെ പെടുമോ? രാജകുമാരനെ കാണാതായപ്പോൾത്തന്നെ കുറുപ്പി

ൻെറ വീട്ടിലേയ്ക്കു പോയാൽ കാൎയ്യം കലാശിച്ചു. പിന്നെ ള്ളതും കഴിച്ച് നട നീൎത്താമായിരുന്നു. മണ്ടത്തലയനാണ് ഞാൻ. വേണ്ടതു വേണ്ടപ്പോൾ തോന്നില്ല.

പാറാവുകാരൻെറ യുക്തി അന്വേഷണക്കാരിൽ പലരും ശരിവെച്ചു, അവർ തിരിച്ചിലു മതിയാക്കി. കുമാരൻ തടാകത്തിൽ താന്നുപോയിട്ടില്ലെന്ന് ഉറച്ച് കോവിലകത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചു. പോകുംവഴി അന്വേഷണക്കാരിൽ ഒരുത്തൻ പാറാവുകാരനോട് "രാജകുമാരൻ പൂലുവിനെ കൊണ്ടുപോയ സംഗതി താൻതന്നെ അവിടെ കേൾപ്പിക്കണം. കുമാരനെ തടാകത്തിൽ കണ്ടില്ലെന്നെ ഞങ്ങൾ പറയൂ" എന്ന് പറഞ്ഞു.

പാറാവു:—എനിക്കു തോന്നിയതു് ഞാൻ പറയും. അതിന്ന് അന്ന്യൻെറ സഹായം വേണ്ട.

മററവൻ:—കുറുപ്പാശാനെ വഴിക്കൊ തിരുമുമ്പിലൊ വെച്ചു കാണാനിടവന്നാൽ താൻ പോയവഴിക്കു തിരിച്ചുവരാൻ പറരുമെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. ആശാൻ അത്ര നിഷേധിയും ആഭാസനുമല്ല. കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ കാൎയ്യത്തിൽ ഞാൻ തനിക്കു കൂട്ടുനിൽക്കാം. ആ കുട്ടിയെ കുററപ്പെടുത്തുന്നതു് എനിക്കു സമ്മതമല്ല.

പാറാവു:—തൊലിവെളുത്ത പെണ്ണിൻെറ എച്ചിൽക്കുഴിയും പച്ചരത്നക്കല്ലു പതിച്ചതാണെന്ന് താൻ പറയുന്നതിനെ ഞാൻ വിലവെയ്ക്കാനും ഭാവമില്ല. പോയവഴിക്ക് തിരിച്ചുവരാൻ തൻെറ സഹായവും എനിക്കു വേണ്ട. പൂലുവിനെ തുടച്ചുമിനുക്കി വെയ്ക്കാൻ താൻ മോഹിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഇനി മിഴിച്ചിരുന്നോളൂ.

ഇങ്ങിനെ തമ്മിൽ തക്കിച്ചുകൊണ്ടും അവർ കോവിലകത്തിൻെറ പടികടന്നു. കുറുപ്പാശാൻ വിഷാദപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് പാറാവുകാരൻെറ അരികെക്കൂടി മിണ്ടാതെ കടന്നുപോയി. ചിലർ പാറാവുകാരൻെറ മുഖത്തുനോക്കി ചിരിച്ചു. ആ വായാടി നാക്കു മടക്കിയതുകൂടിയില്ല. അന്വേഷണത്തിൻെറ ഫലം അവർ പെരുമാളുടെ സന്നിധിയിൽ അറിവിച്ചപ്പോൾ തമ്പുരാൻ മറുപടിപറയാതെ ശിരഃകമ്പനംകൊണ്ടു് അവരെ പോകാൻ അനുവദിച്ചു. പാറാവുകാരന്നു് ആ കൂട്ടത്തിൽ അനുവാദം കിട്ടീട്ടില്ലെന്നുള്ള ഭാവത്തിൽ മററുള്ളവർ പോയതിൻെറശേഷം പെരുമാളെ തൊഴുതു പിന്നൊഴിഞ്ഞുനിന്നു. 'കുറുപ്പിനെ ഞാൻ കണ്ടു നീ പൊയ്ക്കോ' എന്നുള്ള കല്പന കേൾക്കുന്നതുവരെ പാറാവുകാരന്നു് സമാധാനമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

— —. (o) ——

അദ്ധ്യായം ൯

പ്രഭാതപെരുമ്പറയുടെ ഗംഭീരശബ്ദം ദിഗന്തങ്ങളിൽ വ്യാപിക്കുന്നു; പൊതുജനങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന രാജശാസന ആനപ്പുറത്തു ഇരിക്കുന്നവൻ കൊട്ടിഘോഷിച്ചുംകൊണ്ടു് ആപണവീഥികളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. ഇമയകുമാരനെ കാണാനില്ലെന്നുള്ള കാൎയ്യം പരസ്യക്കൊട്ടിന്നുമുമ്പുതന്നെ പൌരപ്രമാണികൾ പലരും അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ആപൽസൂചകമായ ഭേരീരവം പൌരന്മാരെ പരിഭ്രമിപ്പിക്കുകയും അവർ നാട്ടുകൂട്ടത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന ആൾശേഖരത്തോടുകൂടി രാജധാനിയിൽ പ്രജാസഭയ്ക്കുള്ള സങ്കേതത്തിൽ കൂട്ടമിരിക്കു

വാൻ ഒരുങ്ങിച്ചെല്ലുകയും ചെയ്തു. വൈദീകന്മാർ കുളിയും നിത്യകർമ്മവും കഴിച്ചു സഭക്കൂടിയിരിക്കുന്നു. ഗണിതംകൊണ്ടു് ഭൂതഭവിഷ്യദ്വർത്തമാനങ്ങളെ വിളിച്ചുപറവാൻ വിദഗ്ദ്ധന്മാരായ ജ്യോതിഷികളും ജ്യോതിസ്സഭയിൽ തികഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. വൈദ്യസഭയിൽ പ്രമാണപ്പെട്ട വൈദ്യന്മാർ മുഴുവൻ വന്നുകൂടീട്ടുണ്ടു്. അമാത്യസഭയിലെ അംഗങ്ങളും തികവായിരിക്കുന്നു. നാലു കഴകങ്ങളിലെ തളിയാതിരിമാർ മുഴുവനും യഥാസ്ഥാനത്തു് എത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും പറവൂർ കഴകത്തിലെ വാൾനമ്പി ഹാജരുണ്ടു്. ഇങ്ങിനെ പഞ്ചമഹാജനസംഘം കൂടിയതിനു ശേഷം വൈദീകസഭയിലെ മുഖ്യപുരോഹിതനും ജ്യോതിസ്സഭയിലെ പ്രധാനപുരുഷനും വൈദ്യസഭയിലെ പ്രമാണിമൂസ്സും മന്ത്രിസഭയിലെ പ്രധാനമന്ത്രിയും പ്രജാസഭയിലെ നാഥനുംകൂടി പെരുമാളുടെ എഴുന്നള്ളത്തിന് അകമ്പടിനടക്കുവാനായി രാജമന്ദിരത്തെ പ്രാപിച്ചു. പെരുമാൾ മകനൊന്നിച്ചു് അകമ്പടിക്കാരോടുകൂടി സഭാമദ്ധ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു സഭകളെ വന്ദിച്ചു. പഞ്ചമഹാജനസംഘം ആശീസ്സരുളിയതിനുശേഷം മഹാരാജാവു് സഭയെ വന്ദിച്ചു സഭാനാഥൻെറ സ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിച്ചു. ധർമ്മശാസ്ത്രവിധായകനായ ഭട്ടതിരിയും പറവൂർകഴകത്തിലെ വാൾനമ്പിയും സഭാനാഥനായ പെരുമാളുടെ ഇരുവശത്തും ഇരുന്നു. മററുള്ളവരും യഥാസ്ഥാനം ഉപവേശിച്ചു. ആയുധവിദ്യാചാര്യനായ കുറുപ്പ് ഗണിതക്കാരൻ പണിക്കരോടുകൂടി സഭയിൽ വന്നുനിന്നു.

പറവൂർകഴകത്തിലെ വാൾനമ്പി കുറുപ്പിനോടു പറഞ്ഞു: "സമാധാനരക്ഷകനായി 'നമ്പെരുമാൻ' എന്നു പേരെടുത്ത മഹാരാജാവിൻെറ പേരുകേൾക്കുമ്പോൾ അഞ്ജലികൂപ്പി കുമ്പിടുന്ന പെരരന്മാക്കു വന്നുചേർന്ന ഈ നാട്ടാപത്തി

നെക്കുറിച്ചു ചില നടപടികൾ നടത്താനുള്ളതുകൊണ്ട് കുറു പ്പിനു് അറിവുള്ളതെല്ലാം ഈ സഭയിൽ തുറന്നുപറയണം."

കുറുപ്പ്:—തിരുമനസ്സറിവിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ അധികം ഒ ന്നും അടിയനു് അറിവാൻ ഇടയായിട്ടില്ല.

ഭട്ടതിരി:—നീ കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ പൊട്ടക്കിണററിൽ ത ള്ളി ഇട്ടതിൻെറ ഉദ്ദേശം പറ.

കുറുപ്പ്:—കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ അടിയൻ തള്ളിയിട്ടതല്ല. അവൾ കല്പിച്ചു കൂട്ടിച്ചാടിയതൊ തമിഴൻ തള്ളിയിട്ടതൊ ആയിരിക്കണം.

ഭട്ട:—ആ തമിഴനെ നീ വിട്ടയച്ചതെന്തെ? നിൻെറ മെയ്യുക്കു് അത്രയ്ക്കു മോശമാണെന്നു നീ പറയുന്നുവൊ?

കുറുപ്പ്:—തമിഴനും കരുത്തില്ലാത്തവനല്ല. ഇരുട്ടിൽ തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടിയതു് ഓക്കാപ്പുറത്തുണ്ടായതുകൊണ്ടു് അവ നെ കയ്യോടുങ്ങി കിട്ടിയില്ല.

ഭട്ട:—തടാകത്തിൽ തൻേറടംവിട്ടുകിടന്നിരുന്ന രാജ കുമാനെ നിരാകരിച്ചു് കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ പെണ്ണിനെ നീ വീ ട്ടിലേയ്ക്കു പേറിക്കൊണ്ടുപോയതു് കോയിക്കൽ പാക്കുന്ന കൂ റുള്ളവൻെറ പ്രവൃത്തിയാണൊ?

കുറുപ്പ്:—അടിയൻ തൻകാര്യം നേടാൻവേണ്ടി അ ങ്ങിനെ ചെയ്തതല്ല. രണ്ടുപേരെ ഒന്നിച്ചു ചുമക്കാൻ അടിയ നെക്കൊണ്ടും ആയില്ല.

പെരുമാൾ:—പുത്രീവാത്സല്യം അവനെ പ്രേരിപ്പിച്ച തിൽ തെററില്ല.

കുറുപ്പ്:—തിരുമേനി! പുലോമജ അടിയൻെറ പുത്രി യല്ല. കുട്ടിപ്പെണ്ണു പ്രസവിച്ച കുട്ടിയുമല്ല. അടിയൻ രാജദ്രോ ഹം ചെയ്തു എന്നു് തിരുമനസ്സിൽ തോന്നരുതു്.

ഭട്ട:—ഇനി വല്ലതും ചോദിച്ചാൽ കുട്ടിപ്പെണ്ണ് നിന്റെ ഭാൎയ്യ അല്ലെന്നുകൂടി പറവാൻ നീ കരുതീട്ടില്ലല്ലൊ?

കുറുപ്പ്:—അടിയൻ കരുതിക്കൂട്ടി ഒരു സംഗതിയും ഉണൎത്തിച്ചിട്ടില്ല. കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്ന് അടിയനെക്കൊണ്ട് അടിത്തോൽകൊടുപ്പിച്ച ആറം ഈ യോഗത്തിൽത്തന്നെ ഉണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുകേട്ടറിവാണ് എനിക്കുള്ളതു്.

വാറംനമ്പി:—കുറുപ്പു പറഞ്ഞ ആറം ഞാനാണ്. കുറുപ്പ് പറഞ്ഞതു പരമാൎത്ഥവുമാണ്. കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ പൂൎവ്വചരിത്ര പ്രസ്താവന ഈ അവസരത്തിൽ ആവശ്യമാണെന്ന് യോഗക്കാൎക്കു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ പറയാം.

ഭട്ട:—കുറുപ്പിൻെറ കണ്ണിൽപ്പെട്ട രാജകുമാരനും വീട്ടിന്നുള്ളിൽ നിന്നു പുലോമജയും കാണാതെ ആയതിന്നു കാരണം കുട്ടിപ്പെണ്ണും തമിഴനുമാണെന്നു ഊഹിക്കാൻ വിരോധമില്ല. അവർ തമ്മിലുള്ള കൂട്ടുകെട്ടിന്നു പഴക്കമുണ്ടെന്നുകൂടി അറിവാൻ ഇടയായാൽ പോയവരെ തിരയേണ്ട വഴിയും അവരുടെ ഉദ്ദേശവും നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കും. പരിഷപ്രമാണി (പടനായകൻ) തിരഞ്ഞുപിടിക്കാൻ പോയവർ വഴി ബാക്കി വെച്ച് പിൻതിരിഞ്ഞു വരില്ല. ജീവനിൽ കൊതിയുള്ളവർ അവരിൽ ആരെ എങ്കിലും കൊണ്ടല്ലാതെ വരരുതെന്നാണ് കല്പന. ആ കാൎയ്യത്തിൽ മുഴുവൻ ചുമതല ഞാൻ ഏററു. കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ പ്രകൃതം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യവുമാണ്.

പൌരപ്രമാണി:—പുരുഷപ്രാപ്തിവന്ന പൌരന്മാരടച്ച് ഈ നാട്ടാപത്തിന്നു പ്രതിക്രിയ ചെയ്യാനായിട്ടാണ് കൂട്ടിൽ പ്രാണനെ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. പ്രതിക്രിയയ്ക്കുള്ള മാൎഗ്ഗം ദുഷ്ടയായ കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെക്കൊണ്ടു വെളിപ്പെടട്ടെ.

ജ്യോതിസ്സഭയിലെ ഒരു പ്രമാണി:—പ്രശ്നവശാൽ രാജകുമാരൻ മൃത്യുബാധയിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കുമാരനും ഒരു സ്ത്രീയും ഇപ്പോൾ ജലരാശിയിലാണ് എന്നു പറയണം. നാലാമെടത്തോടു സംബന്ധപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്നവൻെറ ഏഴാമെടത്തിൻെറ അറിവോടുകൂടി കുമാരനെ മോഷണം ചെയ്തതാണെന്ന് ഊഹിക്കണം. നാലാമെടത്തോട് സംബന്ധിക്കപ്പെട്ടവൻ കുറുപ്പാണെന്നു അനുമാനിക്കുന്നപക്ഷം കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെപ്പററി ഗണിച്ചറിയുന്നതിലധികം നല്ലത് പറഞ്ഞുകേൾക്കുകയാണ്.

പെരു:—(പണിക്കരെ ഉദ്ദേശിച്ച്) പണിക്കർ ജ്യോതിസ്സഭയിൽ ചേരാതെ ഒഴിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നത് എന്ത്? പണിക്കരുടെ കവിടിക്രിയ ഫലിക്കില്ലെന്നു നമുക്കു വിചാരമില്ല.

പണി:—അടിയൻെറ ബുദ്ധി ചത്തു. രാജകുമാരനെക്കൊണ്ടല്ലാതെ അതിൻെറ പുനർജീവനത്തിന്നു വഴിയില്ല. അടിയനും കുറുപ്പും ഈ നാട്ടാപത്തിന്നു മോചനം കണ്ടല്ലാതെ ഇനി തിരുമുമ്പാകെ വിടകൊള്ളില്ലെന്ന് ആയുധംതൊട്ട് സത്യം ചെയ്തുപോയി. അതുകൊണ്ട് കവിടിക്രിയയ്ക്ക് അടിയനെ നിയോഗിക്കരുത്.

പെരു:—ഇമയകുമാരൻ ജീവനോടുകൂടിയിരിപ്പുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്കതു സാധിക്കും. ജ്യോതിസ്സഭയും മറിച്ചുപറയുന്നില്ല. കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെപ്പററി പണിക്കർക്കു വല്ലതും അറിയാമൊ?

പണി:—വാൾനമ്പിക്കറിവുള്ളതെല്ലാം അടിയനും അറിയാം. അതു സഭയിൽ പരസ്യമാക്കേണ്ടതായ സന്ദർഭം ഇതല്ല. അവളെപ്പററി അറിവുള്ള വിവരം അവിടത്തെ

സ്വകാൎയ്യത്തോട് അടുത്താണെന്നല്ലാതെ പൊതുക്കാൎയ്യത്തിൽ പെരുമാറേണ്ടതില്ല.

പെരു:—ഈ സ്വകാൎയ്യം ഇതിന്നുമുമ്പ് നിങ്ങരം രണ്ടുപേരും എന്നോടു പറയാഞ്ഞതു എന്തെ?

പണി:—വരാൻപോകുന്നതിനെക്കുറിച്ചു മുൻകൂട്ടി ദുഃഖിക്കാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടിത്തന്നെ.

വാരംനമ്പി:—കുട്ടിപ്പെണ്ണുവഴിക്ക് ഈ ആപത്തു വന്നുകൂടി എന്നാണ് കുറുപ്പിന്റെ പക്ഷം. അതു പണിക്കർ മുൻകൂട്ടി കരുതീട്ടുണ്ടെന്നും വരുന്നു. ആ പെണ്ണിന്റെ സംഗതി രാജാവിന്റെ സ്വകാൎയ്യത്തോടു സംബന്ധിച്ചതാണെന്നു പണിക്കർ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും എനിക്കറിവില്ല. ഈ കീറമാറാപ്പ് ഞാൻ പേറേണ്ടിയിരുന്നില്ല.

ഭട്ട:—എന്നാൽ അതു് ഇപ്പോഴെങ്കിലും വെളിയിൽ ഇട്ടേയ്ക്കരുതു്.

പെരു:—വാരംനമ്പിയുടെ ഭാരം കുറയുവാൻ വേണ്ടി കാൎയ്യം പറഞ്ഞുകളയു.

“വെന്നിലപ്രഭുവിന്റെ ദുരാലോചനയിൽ നിന്നു പ്രഭുകുമാരനെ വേർപെടുത്തികൊണ്ടുവരുവാൻ പോയിരുന്നവരിൽ ചുമതലക്കാരാക്കി കല്പിച്ചതു് എന്നേയും പണിക്കരേയും ആയിരുന്നുവല്ലൊ. കുമാരനെ ഊടുവഴിയിൽ കൂടിയാണ് ഞങ്ങരം കൊണ്ടുപോന്നതു്. കാട്ടുവഴി, നേരവും അസ്തമിച്ചു. ഇരുട്ടുകാലം, മഴക്കാറും തടിച്ചുകൂടി. കഷ്ടിച്ചു കാൽകാതം വഴിനടന്നാൽ കൊങ്ങനാടിന്റെ അതൃത്തിയായിയെന്നു ചങ്ങാതംപറഞ്ഞു. അവിടെച്ചെന്നാൽ വഴിക്കരികെയുള്ള ദുൎഗ്ഗാലയത്തിൽ താമസിക്കാനും മുൻകൂട്ടി സൌകൎയ്യപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഞങ്ങരം ബദ്ധപ്പെട്ടു നടന്നു.

ദ്ദേവാലയത്തിന്ന സമീപമുള്ള കാട്ടിൽ കയറിയപ്പോൾ ഒരു് ആത്തസ്വരം കേട്ടു. ഒരു സ്ത്രീയുടെ വിലാപംപോലെ തോന്നി. പണിക്കരായിരുന്ന രാജകുമാരനെ എടുത്തിരുന്നതു്. ച ങ്ങാതത്തിൽപ്പെട്ട ചിലർ ആയുധപാണികളായി നിലവിളി കേട്ട സ്ഥലത്തേക്കു് ഓടിപ്പോയി. അവർ മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ മുലകുടിമാറാത്ത പ്രായത്തിലുള്ള ഒരു കുട്ടിയെ എടുത്തുകൊണ്ടു് കരഞ്ഞു് കണ്ണുമുഖം വീത്തു് ഒരു പെണ്ണുകൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൾ വെന്നിലനാട്ടുകാരിയാണെന്നും പ്രഭുവിൻെറ ദുഷ്പ്രവൃത്തിയെ ഭയപ്പെട്ടു് നാടുവിട്ടു പോന്നതാണെന്നും ഭത്താവിനെ ആ കാട്ടിൽവെച്ചു പുലി പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയിയെന്നും അവൾ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. അനാഥയായ പെണ്ണിനേയും പിള്ളയേയും ഉപേക്ഷിച്ചു പോരാൻ ഞങ്ങൾക്കു ധൈയ്യം ഉണ്ടായില്ല. അന്നുരാത്രി ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു് ദേവാലയത്തിൽ താമസിച്ചു. അവൾ ജീവനോടുകൂടി വെന്നിലെനാട്ടിലേക്കു തിരിച്ചുപോകുകയില്ലെന്നു ശഠിച്ചു. ശിശു പാടല്ലാതെ തളന്നിട്ടും മുലകൊടുക്കാത്തതിൻെറ കാരണം ചോദിച്ചപ്പോൾ അതു തള്ളയില്ലാ പിള്ളയാണെന്നു പറഞ്ഞു് അവൾ തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു. മാതാവിൻെറ ജീവഹാനിക്കും വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ വിടത്വം കാരണമാണെന്നു അവൾ സൂചിപ്പിച്ചു. കാന്തനെപ്പിരിഞ്ഞു് കാന്താരത്തിൽപ്പെട്ടു വലയുന്ന ഒരുത്തി ദുഷ്ടയൊ ശിഷ്ടയൊ എന്നു അന്വേഷിപ്പാൻ എനിക്കു സൌകൎയ്യമുണ്ടായിട്ടില്ല. അവളുടെ വ്യസനംകണ്ടു് എൻെറ മനസ്സലിഞ്ഞു. ഒന്നിച്ചുപോരുന്നതു് സമ്മതമാണെങ്കിൽ അവരെ രക്ഷിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു. കുട്ടിയേയുംകൊണ്ടു് പെണ്ണു പിന്നാലെ പോന്നു. അന്നു ആതുത്തിക്കാവലിൻെറ മേലാളായിരുന്ന ഈ കുറുപ്പു്. അവളെ നാലുദിവസം അവിടെ താമസിപ്പിക്കേണമെന്നു കുറുപ്പിനോടു പറഞ്ഞേല്പിച്ചു് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു. പിന്നീടു് ഞങ്ങൾ ത

മ്മിൽ കണ്ടപ്പോഠം കുറുപ്പിൻെറ ആന്തരം എനിക്കു മനസ്സി ലായി. മലയാളാചാരപ്രകാരം കുറുപ്പിനെക്കൊണ്ടു് ആ സ്ത്രീക്കു് മുറികൊടുപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. കുട്ടിയും പെണ്ണും ഒന്നിച്ചുണ്ടായതുകൊണ്ടു് അവളെ മററാരു പേരു വിളിക്കേണ്ട എന്നു ഞാൻ നേരംപോക്കുപറഞ്ഞതു് കായ്യമായി കലാശിച്ചു. ഇങ്ങിനെയാണ് കുട്ടിപ്പെണ്ണും കുറുപ്പും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം. അവളെപ്പററി എനിക്കറിയാവുന്ന ചരിത്രവും ഇത്രമാത്രമേ ഉള്ളു. ഈ നിസ്സാരകായ്യം രാജസദസ്സിൽ അറിവിക്കാൻ മടി തോന്നി എന്നല്ലാതെ പണിക്കർ പറയുന്നതുപോലെ രാജാവിന്റെ സ്വകായ്യത്തോടു് സംഘടിപ്പിക്കാനുള്ള വഴി ഞാൻ കാണുന്നില്ല.

വാഠംനമ്പി കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ കീഴാശ്രമം ഈ പതനത്തിൽ പറഞ്ഞു നിൎത്തി. മനസ്സിരുത്തി കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന സദസ്യരിൽ ചിലർ വാഠംനമ്പിയുടെ പ്രസംഗത്തിൽ നിന്നു് ഇമയകുമാരനെ കയ്യോടുകൂടി കണ്ടെത്തുവാൻ വഴി കിട്ടുമെന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നു. കുട്ടിപ്പെണ്ണു് പരദേശത്തുള്ളവളായിരുന്നു എന്നല്ലാതെ അതിൽപരം അറിവു കിട്ടുവാൻ അവൎക്കു കഴിഞ്ഞതുമില്ല. പണിക്കർ കണ്ടകയ്യും പെരുമാഠംക്കു കാണാൻ തരം വന്നില്ല. കുട്ടിപ്പെണ്ണും കുറുപ്പും അപരാധം ചെയ്തവരാണെന്നു സഭ്യന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പണിക്കരെപ്പററി ഭിന്നാഭിപ്രായമാണ് അവരുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായതു്. ധൎമ്മശാസ്ത്രകോവിദനായ ഭട്ടതിരി വിധി ഉച്ചരിക്കുവാൻ സദസ്യരോടു് കൂടിയാലോചന കഴിഞ്ഞുറച്ചിരിപ്പായി. ആപത്തിൽപ്പെട്ട ശത്രുക്കളെപ്പോലും രക്ഷിപ്പാൻ തക്ക ശാന്തഗുണശാലിയായ പള്ളിബാണപ്പെരുമാഠം അഗാധമായ ആലോചനയിൽപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കുറുപ്പിൻെറ മുഖം കരിക്കൊള്ളിപോലെ കാണികളുടെ കണ്ണിൽപ്പെടുന്നു,

രാജകുമാരനെ അന്വേഷിപ്പാൻ പോയിരുന്ന ഭടന്മാരിൽ ഒരുവൻ ഓടി കിതച്ചു വന്നു സഭയെ കുനിഞ്ഞു കുമ്പിട്ടു് പെരുമാളുടെ മുമ്പിൽ ഒരു ആയുധം വച്ചു് വീണ്ടും വണങ്ങി എടവാങ്ങി നിന്നു. രാജസന്നിധിയിൽ ആയുധം സമൎപ്പിച്ചാൽ അതു എടുത്തുകൊടുക്കാനുള്ള അധികാരി പരിഷപ്രമാണി (പടനായകൻ) ആകുന്നു. അദ്ദേഹം വലംകൈകൊണ്ടു വാഠം എടുത്തു നോക്കി. ഇടംകൈകൊണ്ടു നെഞ്ഞതടിച്ചു് ഇതു് രാജകുമാരന്റെ അരവാളാണല്ലോ എന്നു പറഞ്ഞു പെരുമാഠം ആയുധം വാങ്ങി പരിശോധന കഴിച്ചു ഭടന്റെ നേരെ നോക്കി. "തിരുമേനി! അരവാഠം കുറുപ്പിന്റെ വീട്ടിൽ നിന്നു കിട്ടിയതാണു്. അടിയങ്ങഠംക്കും ഈ സംശയമുണ്ടായി, തൃക്കൺപാൎത്തു് തീരുമാനിക്കാൻ കൊണ്ടുവന്നതാണു്" എന്നു ഭടൻ പറഞ്ഞു. പണിക്കർ കുറുപ്പിന്റെ മുഖത്തു നോക്കി. മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന പാരവശ്യത്തിന്നു കൂടുതൽകുറവു് വരുത്തത്തക്ക ഗൌരവം ആ വാളിന്നില്ലെന്നുള്ള അഭിപ്രായം പണിക്കൎക്കു മനസ്സിലായതുമില്ല.

പെരു:—ഉണ്ണിയുടെ ഈ ആയുധം കുറുപ്പിന്റെ വീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു് കുറുപ്പു സമ്മതിക്കുന്നല്ലൊ.

കുറുപ്പ്:—ഒരു പുതു വാഠം അടിയന്റെ കുപ്പമാടത്തിൽ ഉണ്ടാവാൻ ഇടയുണ്ടു്. അതുതന്നെയാണോ ഈ വാഠം എന്നു് അടിയനു് അറിഞ്ഞുകൂടാ. രാജകുമാരന്റെ അരവാളാണെന്നു അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് അടിയൻ വാങ്ങിയതുമല്ല.

പെരു:—ഈ ആയുധം ഏതാണെന്നു കുറുപ്പിനു് അറിവാൻ കഴിയാതെ വരില്ല. ഒരു യോദ്ധാവു് ആയുധം വിലയ്ക്കു വാങ്ങുമ്പോഠം അതിന്റെ അററകുററം നോക്കാതെ ഇരിക്കില്ലെന്നും കുറുപ്പിനു് അറിയാമല്ലൊ.

പടനായകൻ ആയുധംവാങ്ങി കുറുപ്പിനെ കാണിച്ചു. രാജകുമാരൻെറ അരവാളാണെന്നു കുറുപ്പ് സമ്മതിച്ചു. തലേന്നാൾ രാത്രിയിൽ ആരും അറിവിക്കാതെ ഒരുവൻ അടയാളമുദ്രയായി ഒരു വാൾ തൻെറ പക്കൽ കൊടുത്തു് ഓടിപ്പോയ വിവരവും കുറുപ്പു പറഞ്ഞു.

കുറുപ്പിൻെറ മറുപടി കുറുപ്പിനെ കുററക്കാരനാക്കാൻ മതിയായ തെളിവാണെന്നു സഭക്കാൎക്കു തോന്നി. സഭാനാഥനായ പെരുമാൾ തൻെറ അടുത്തിരിക്കുന്ന ഉണ്ണികുമാരനോടു് അരവാളിൻെറ സംഗതിയെപ്പററി ചോദിച്ചു. അരവാളും അങ്കവസ്ത്രവും അഴിച്ചു കുളപ്പുരയിൽ വെച്ചിട്ടാണ് കുമാരന്മാർ നീന്തുവാൻ തുടങ്ങിയതു് എന്നും തടാകത്തിൽ വെച്ചു് അവർ തമ്മിൽ വേർപെട്ടതിന്നുശേഷം കടവിൽ വെച്ചു കുറുപ്പിനെ കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ ഇമയകുമാരനെ താൻ പിന്നീടു കണ്ടിട്ടില്ലെന്നും കുറുപ്പിനെ ബോദ്ധ്യം വരുത്താനായി കുമാരൻെറ വസ്ത്രം കുറുപ്പിനെ കാണിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നും വസ്ത്രത്തോടുകൂടി അരവാൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവൊ എന്നു തോന്നുന്നില്ലെന്നും ഉണ്ണി പറഞ്ഞു. കുമാരൻെറ വാക്കും കുറുപ്പിൻെറ മറുപടിയും തമ്മിൽ ബന്ധമില്ലാത്ത മട്ടിൽ കലാശിച്ചു. വാൾ വഴിയിൽകിടന്നു കിട്ടിയതായി കുറുപ്പു പറയുന്നില്ല. അടയാളമായി ആരോ കൊടുത്തതാണെന്നു കുറുപ്പു സമ്മതിക്കുന്നു. ആളെ അറിയുന്നതുമില്ല. ഇമയനൊന്നിച്ചു നീന്തി ഇടയ്ക്കുവെച്ചു് തിരിച്ചുപോന്നു എന്നു് ഉണ്ണി പറയുന്നതു ശരിയാണു്. പുലോമജയുടെ വാക്കായി കുറുപ്പു പറയുന്നതും അബദ്ധത്തിൽ പററിപ്പോയ കാൎയ്യമാവാം. കുറുപ്പിന്നു പുലോമജയുടെ പേരിലുള്ള കളങ്കമില്ലാത്ത സ്നേഹം ശിഷ്യരോടുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞ നിലയിലാണെന്നും വരാം. കുറുപ്പ് വീട്ടിൽ അധികം താമസിച്ചിട്ടില്ലെന്ന്

ഉണ്ണി കുറുപ്പിനെ കടവിൽവെച്ചു കണ്ടസമയംകൊണ്ടു് അനുമാനിക്കാം. ഇത്രയും പ്രവൃത്തിച്ചതിൽ കുറുപ്പു് തെററുകാരനല്ല. ഉണ്ണിയെ ദേവീഭാഗത്തിട്ടു് വട്ടം തിരിച്ച പുള്ളി ഒരു അപരിചിതനായിരുന്നാൽക്കൂടി ഒററുകാരനാവാനിടയില്ല. കുറുപ്പിൻെറ പക്കൽ കൊടുത്ത വാൾ ഇമയനെ ഒളിപ്പിച്ചു് തിരിച്ചുവന്നവനു കടവിൽ കിടന്നുകിട്ടിയതാവാം. അവനും തമിഴരും കുട്ടിപ്പെണ്ണും കൂടി ഈ ചതി പിണച്ചതാണെന്നു തന്നെ ഊഹിക്കണം. കുറുപ്പിൻെറ പെൺകിടാവിനെ കാണാതിരിക്കുന്നതും മറെറാരുവഴിക്കാവില്ല. കടൽക്കള്ളന്മാർ കരയ്ക്കിറങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നു തുറമുഖം കാര്യക്കാരുടെ സംശയം എൻെറ ഊഹത്തെ ബലപ്പെടുത്തുന്നു. ഇന്നലെ സന്ധ്യയ്ക്കു് ഇപ്പുറത്തു് തുറമുഖം വിട്ടുപോയിട്ടുള്ള കപ്പലുകളുടെ വിവരം അറിവാൻ തുറമുഖം കാര്യക്കാരെ വരുത്തി ചോദിക്കയാണു് ഇനി ആദ്യമായി ചെയ്യേണ്ടതു്. പിന്നീടു് വേണ്ടതു ആലോചിക്കാം എന്നു് പെരുമാൾ തൻെറ അഭിപ്രായത്തെ സഭയിൽ പ്രസ്താവിച്ചു. കുറുപ്പിനെ രാജദ്രോഹിയാക്കി കല്പിച്ചു ശിക്ഷാവിധി ഉച്ചരിക്കുവാൻ തുനിഞ്ഞ 'വാക്യവൃത്തിക്കു്' (ഭട്ടതിരി)തൻെറ പ്രവൃത്തിയുടെ അനൌചിത്യത്തെക്കുറിച്ചു പശ്ചാത്തപിക്കാനും അസാമാന്യ ഗുണവാനായ നമ്പെരുമാൾ ഇടയാക്കിയില്ല.

— — (൦) ———

അദ്ധ്യായം ൧൦

———

അനുകൂലമായ കാററുകൊണ്ടു് അതിവേഗം പാഞ്ഞുപോകുന്ന കപ്പലിൻെറ അടിത്തട്ടിന്നു പുറവും പൊങ്ങിവന്നു ചിന്നിച്ചിതറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തേജഃപുഞ്ജങ്ങൾ അല

മ്മപ്രവൃത്തകന്മാരായ കപ്പൽക്കാരെ ഭസ്മീകരിക്കുവാനായി കത്തിജ്വലിക്കുന്ന ബഡവാനലജ്വാലയിൽനിന്ന് വാരി പറക്കുന്ന ചെറു തീപ്പൊരികളല്ലെങ്കിൽ സ്വയംപ്രകാശമുള്ള വസ്തുക്കളുടെ നിരന്തരചലനം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതിവിലാസമാണെന്നു പറയാം. മാലോകൎക്കും മനസ്സിന്നും നിരക്കാത്ത മലിനകൃത്യംചെയ്തു 'ഞാനൊന്നെ നന്ന്' എന്ന ശൂന്യാക്ഷരങ്ങളിൽ ഭ്രമിച്ചു വിജയം നേടിപ്പോകുന്ന ആദികാമൻെറ കപ്പലിന്നു പ്രാകൃതനശീകരണ യന്ത്രങ്ങളായ തിമിംഗലാദി ഘോരജലജന്തുക്കളെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവം ഉണ്ടാകാത്തതു് ആ തമോഗുണ പ്രധാനികളുടെയിടയിൽപ്പെട്ട സാത്വികാംശത്തിൻെറ ജീവകാരുണ്യം കൊണ്ടായിരിക്കാം. ബദ്ധപ്പെട്ടു നേരിട്ടുവരുന്ന പ്രതികാരേച്ഛുവിൻെറ ദീൎഘനിശ്വാസങ്ങളെപ്പോലെ തുടൎന്നുണ്ടാകുന്ന വെള്ളത്തിൻെറ വമ്പിച്ച ഏന്തലുകളും കപ്പലോടടുക്കുമ്പോൾ തേഞ്ഞുമാഞ്ഞു മറയുന്നതേയുള്ളൂ. നാനാദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ച് ഉപദേശിച്ചും, തൎക്കിച്ചും, യാചിച്ചും, ബുദ്ധമത സിദ്ധാന്തത്തെ ജനതതിയിൽ പരത്തുവാൻ ബദ്ധകങ്കണന്മാരായി പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ബുദ്ധമതാചാൎയ്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽപെട്ട ഒരാൾ ആദികാമൻെറ കപ്പലിൽ കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മതവിഷയത്തിൽ ഏതുതരക്കാരനായിരുന്നാലും വൈദ്യത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനാണെന്നു അടുത്തു കഴിഞ്ഞ അവസരത്തിൽ ആദികാമന് അനുഭവമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കപ്പൽക്കാരിൽ ചിലൎക്ക് ഇടയ്ക്കുവെച്ചുണ്ടായ ദീനം വൈഷമ്മികമെന്നു തീൎച്ചയാക്കി, സമയംവരാൻ കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ അവരെ മൃത്യുവദനത്തിൽനിന്നു വലിച്ചെടുത്തതു് ആ ബോധിസത്വചിത്തനായിരുന്നു. അതു മുതൽക്ക് ആദികാമൻ ആ ആചാൎയ്യനെ ഭക്തിപുരസ്സരം ബഹുമാനിക്കയും ബുദ്ധമതത്തോടുള്ള തൻെറ വിദ്വേഷത്തെ വെളിപ്പെടുത്താതെ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയുംചെ

യ്യ. ദീനത്തിൽപെട്ട ഒരാറം അപ്പോഴം ആ കപ്പലിൽ ഉണ്ട്. ആദികാമന്ന് ആ ഭിഷഗ്വരനെക്കൊണ്ടുള്ള ആവശ്യം രണ്ടാമതും നേരിട്ടു. വൈദ്യനെ വിനയപുരസ്സരം ക്ഷണിച്ച് കപ്പലിൽ ഉള്ള മുറികളിൽ ഒന്നിലേയ്ക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ചെന്നു പാരവശ്യം പററിക്കിടക്കുന്ന ഒരു ദേഹത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് ആദികാമൻ പറഞ്ഞു:

"വിശിഷ്ടനായ വൈദ്യരേ! ഞങ്ങറം അനവധി കഷ്ടാരിഷ്ടങ്ങളെ അനുഭവിച്ച് അതിദൂരം കപ്പലോടിച്ചു വന്നത് ഇദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ടുപോവാൻ വേണ്ടിയാണ്. ആളെ കണ്ടെത്തിയത് ഈ നിലയ്ക്കായതുകൊണ്ടു അതിയായ കുണ്ഠിതമുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം ബുദ്ധമതത്തിൻെറ ഒരുത്തമ ബന്ധുവാണെന്നുള്ള പരമാൎത്ഥം നേരിട്ട് അവിടേയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കാനിടവന്നാൽ അങ്ങും ഞാനും കൃതാൎത്ഥതയ്ക്ക് സമാവകാശികളായിത്തീരും. രോഗി ഒരുൽകൃഷ്ടകുലത്തിൽ ജനിച്ചവനാണെന്നും മതവിഷയത്തിൽ ബന്ധുമിത്രങ്ങറം ഇദ്ദേഹത്തിനു വിരോധമാണെന്നും ഇപ്പോറം രോഗി അനുഭവിക്കുന്നതു മതവിരോധികറം ഇദ്ദേഹത്തെ വെള്ളത്തിൽ കെട്ടിത്താഴ്ത്തിയതുകൊണ്ടു വന്നുകൂടിയതാണെന്നും ഞാൻ അവിടുത്തെ ധരിപ്പിക്കാൻ മടിക്കുന്നില്ല."

ദീനക്കാരനെപ്പററി അധികവിവരം അറിവാൻ താമസിക്കാതെ സന്യാസി രോഗിയുടെ അടുത്തുചെന്നു ദേഹമാസകലം തൊട്ടും പിടിച്ചും മററുവിധത്തിലും പരിശോധിച്ചു. വൈദ്യവിധിയുടെ അവധി തെററിയതുപോലെ തോന്നുന്നു എന്നു ആചാൎയ്യൻ ആദികാമനെ അറിയിച്ചു. എന്നിട്ടും മതഭ്രാന്തുകൊണ്ടോ എന്തോ രോഗിയെ വിട്ടുപിരിയുവാൻ സന്യാസിക്കു മനസ്സു വന്നില്ല. കഴിയുന്നതും പരീക്ഷിക്കാം. മുഹൂൎത്തനേരം നിങ്ങറം ഇവിടം വിട്ടു പോകണമെന്നും അന്യ

പ്രവേശം ഉണ്ടാവാതെ സൂക്ഷിക്കേണമെന്നും രോഗിക്കു വേണ്ടി ഞാൻ പറയുന്നതു പരിഭവത്തിന്നു ഇടയാകരുത് എന്നു വൈദ്യൻ വിധിച്ചപ്പോൾ ആളെ രക്ഷപ്പെട്ടു കിട്ടുന്നതിന്ന് മുഹൂർത്തമല്ല മൂന്നു ദിവസത്തേക്ക് എന്റെ പ്രവേശം ഈ മുറിക്കകത്തു വേണ്ടെന്നുവെയ്ക്കുന്നതിന്നും വിരോധമില്ല. മററൊരാൾ ഇതിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതും അല്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. ആദികാമൻ വാതിലടച്ചു പോന്നു. അടിമവ്യാപാരം ചിഹ്നമായ ദീപം പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ കല്പനകൊടുത്ത ആദികാമൻ പുലോമജ കിടക്കുന്ന മുറിയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. ആ കന്യകയുടെ കാര്യത്തിൽ ആദികാമനും കൂട്ടർക്കും ലേശം ഭയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മദ്യത്തിൽ ചേർത്തുകൊടുത്ത മരുന്നിന്റെ ശക്തി ക്ഷയിച്ചാൽ അവൾക്ക് ബോധം വീഴുമെന്നു അവക്കു അറിവുള്ള കാര്യമായിരുന്നു. കപ്പലിൽ വന്നശേഷം അവർ മറുമരുന്നു പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൂലു കണ്ണുതുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ വീട്ടിൽവെച്ചു പരിചിതനായ തമിഴനെയാണു കണ്ടതു്.

പൂലു:—ഞാനെവിടെയാണ് കിടക്കുന്നതു്? കൊച്ചച്ഛൻ വന്നില്ലെ?

തമിഴൻ:—പേടിക്കേണ്ട. മുറിക്കകത്തു തന്നെ.

പൂലു:—അയ്യൊ. ഇതു് ആകപ്പാടെക്രുടി ചാഞ്ചാടുന്നതു എന്തു്?

തമി:—പരിഭ്രമിക്കരുതു്. സാവധാനത്തിൽ മനസ്സിലാക്കിത്തരാം. ക്ഷീണം വിടട്ടെ.

പൂലു:—എന്റെ ഒക്കെ മാറി. കൊച്ചച്ഛൻ എവിടെ? ഇതാരുടെ വീടാണ് വേഗം പറയൂ? എന്നെ എന്റെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയി ആക്കിത്തരൂ.

തമി:—വേണ്ടതൊക്കെത്തരാം. ഇതു കേൾക്കു,

പൂലു:—എനിക്കൊന്നും കേൾക്കേണ്ട; ഞാൻ പോണു. എന്നു പറഞ്ഞു പുലോമജ എണിററപടി ബദ്ധപ്പെട്ടു രണ്ടടി വെച്ചു. അലയിൽ ഉലയുന്ന കപ്പലിൻെറ ഇളക്കത്തിൽ പുലോമജ വീഴാൻ ഭാവിച്ചു. തമിഴൻ അവളെ പിടിച്ചു നിൎത്തി. "ഈ വീട്ടു ഇപ്പോൾ പൊളിഞ്ഞു വീഴും. എന്നെ ഒന്നു പുറത്താക്കിത്തരൂ" എന്നു അവൾ തമിഴനോടപേക്ഷിച്ചു. "കുട്ടീ! ഇതു് വീടല്ല. കപ്പലാണ്" എന്നു മറെറാരുത്തൻ പറഞ്ഞു. "അയ്യോ! കപ്പലൊ? എന്നെ എവിടെ കൊണ്ടുപോണു" എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു അവൾ കരഞ്ഞു തുടങ്ങി. ഈ സമയത്തു് ആദികാമനും വന്നു. ഇനി കരഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ല. നിന്നെ ഞങ്ങൾ കൊല്ലാൻകൊണ്ടുവന്നതല്ല. രാജകുമാരനെ കയറിട്ടു വലിച്ചു കൊന്ന കുററത്തിന്നു നിന്നെ രാജ്യം കടത്തി വിടാൻ രാജാവു കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്" എന്നു ആദികാമൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ കഷ്ടം, അദ്ദേഹം മരിച്ചു പോയൊ? കൊച്ചച്ഛനൊ? എന്നു പൂലു വ്യസനത്തോടുകൂടെ ചോദിച്ചു.

ആദികാമൻ:—കുറുപ്പിനെ പാറാവിലാക്കി. കുട്ടിപ്പെണ്ണിനെ കടലിൽ കെട്ടിത്താഴ്ത്തി. നിന്നെ നാടുകടത്താൻ ഞങ്ങളെ ഏല്പിച്ചു.

പൂലു:—ഞാൻ അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ചെയ്തു. തെററല്ലല്ലൊ. ദൈവമേ! പിന്നെ മഹാരാജാവ് ഞങ്ങളെ ഇത്ര ദയയില്ലാതെ ശിക്ഷിച്ചുവെല്ലോ. എന്നെയും കടലിൽ കളഞ്ഞേയ്ക്കൂ; ഞാനും ചത്തുപൊയ്ക്കോട്ടെ. രാജകുമാരൻ മരിച്ചുപോയല്ലോ? കഷ്ടം, എന്നെ ഇപ്പോൾതന്നെ കൊന്നോളൂ.

"അതു ഞങ്ങളല്ലേ നിശ്ചയിക്കാൻ. ഇനി കരഞ്ഞിട്ടൊന്നും കാൎയ്യമില്ല. പറഞ്ഞതു കേട്ടിരിക്കുന്നതാണ് നിന

ക്കു നല്ലതു്. നിൻെറ കരച്ചിലും പിഴിച്ചലും കണ്ടു വ്യസനി ക്കാൻ ഇവിടെ ആരുമില്ല. കെട്ടിത്താഴ്ത്തുകയൊ കുത്തിക്കൊ ല്ലുകയോ വിററു പണമാക്കുകയോ വേണ്ടതു് എന്നു ഞങ്ങൾക്കറിയാം. ഇനി ഒരക്ഷരം മിണ്ടിപ്പോയാൽ ശേഷമുണ്ടു്" എന്നു് ഒരു നിഷ്ഠുരണ്ടകൻ പുലോമജയോടു് കയൎത്തപ്പോൾ ആ പാപം ഒച്ച പുറപ്പെടുവിക്കാതെ തുടരെത്തുടരേ തേങ്ങിക്കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. ആദികാമൻ ശാസനാസൂചകമായ ശബ്ദംകൊണ്ടു അവനെ തടഞ്ഞു. നിഷ്ഠുരണ്ടകനായ തമിഴൻെറ ദാരുണമായ വാക്കും സുകുമാരിയായ പുലോമജയുടെ പാരവശ്യംപൂണ്ട നോക്കും കടൽക്കള്ളൻെറ കട്ടത്ത കരളിനെ ഒന്നു കലുക്കിനോക്കി. ഈ പച്ചപ്പാവത്തിൻെറ വ്യസനം കണ്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കാൻ പ്രയാസംതന്നെ എന്നുപറഞ്ഞു ആദികാമൻ തിരിച്ചുപോയി.

രാജകുമാരൻെറ മരണത്തെപ്പററി പുലോമജ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് അന്വേഷിച്ചതു് അവൾക്കു പററിപ്പോയ അപരാധത്തെക്കുറിച്ചു പശ്ചാത്തപിക്കുകയാണെന്നല്ലാതെ അവർ തമ്മിൽ അതിലധികമായ പരിചയമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു ആദികാമനും കൂട്ടരും വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. രാജകുമാരൻെറ ബന്ധനത്തിന്നു മുമ്പുണ്ടായ സംഗതി അറിവാൻ വേണ്ടി തമിഴൻ അവളെ ഭയപ്പെടുത്തി തിരക്കി ചോദിച്ചപ്പോൾ "ഞാൻ അറിയാത്തതു എങ്ങിനെ പറയും" എന്നു മാത്രമായിരുന്നു ആ സാധു കരഞ്ഞുംകൊണ്ടു പറഞ്ഞ മറുപടി. ആളുകളെ കട്ടുവിററു തഴക്കംവന്ന ആദികാമൻ പൂവിൻെറ പാരവശ്യംകണ്ടു് പശ്ചാത്തപിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവളെ ഉടനേ വിററുകളവാൻ തരമാകുമോ എന്നു് നാലുപാടും നോക്കിക്കൊണ്ടു കപ്പലിൻെറ മേൽത്തട്ടിൽ ലാത്തുകയായിരുന്നു. ദൂരത്തായി പ്രകാശിക്കുന്ന ഒരു പച്ചവെളിച്ചം ആദികാമൻ

ൻെറ മനസ്സിന്നു ഉദ്ദീപനം നൽകി. ബുദ്ധമതാചാൎയ്യന്റെ ഉദ്യോഗം എത്രത്തോളമായി എന്നറിവാൻ വേണ്ടി കാൽ പ്പെരുമാററം കേൾപ്പിക്കാതെ ആദികാമൻ മുറിവാതിലിന്നടുക്കൽ ചെന്നു നിന്നു.

അത്യന്തം ദയാലുവായ ബൌദ്ധസന്ന്യാസിയുടെ സിദ്ധ ഔഷധ പ്രയോഗംകൊണ്ടു് ഇമയകുമാരൻെറ ആമയം നീങ്ങി എന്നു തന്നെയല്ല പരസ്പരം അറിവുള്ള പല സംഗതികളും അവർ തമ്മിൽ സംസാരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ആദികാമനു മനസ്സിലായി. രാജകുമാരനെ അറിവിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണെന്നു് കടൽക്കള്ളൻ കരുതി വെച്ചിരുന്ന പല കാൎയ്യങ്ങളും അവരുടെ സംഭാഷത്തിന്നിടയിൽ പെട്ടുപോയി എന്നു് ആദികാമനു മനസ്സിലായി. ആദികാമൻ വാതിൽ തുറന്നു് അകത്തു കടന്നപ്പോൾ അവർ സംഭാഷണവും നിൎത്തി. ആദികാമൻ അധികാരബലത്തോടുകൂടി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:

“കപ്പലിൽ കളവും ചതിയും കപ്പിത്താൻെറ അനുവാദമുണ്ടെങ്കിലേ സാധിക്കൂ എന്നു നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. വൈദ്യൻെറ ചുമതല രോഗിയെ സുഖപ്പെടുത്തുകയല്ലാതെ രാജ്യക്ഷേമത്തെ ചിന്തിക്കുവാൻ മതാചാൎയ്യനായാലും വിധിയുള്ളതല്ല. ദീനം ഭേദം വരുത്തിയതിന്നു അങ്ങെയ്ക്കു വന്ദനം. എൻെറ അനുവാദംകൂടാതെ ആചാൎയ്യൻ ഇനി ഈ ആളോടു് സംസാരിക്കരുതെന്നു പ്രത്യേകം ഓൎക്കണം. ഇപ്പോൾതന്നെ തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞുപോകയും വേണം. ആദികാമൻ കൊടുത്തതായ ഈ വൈദ്യഭാഗം വൈദ്യൻ പ്രകൃതിഭേദംകൂടാതെ അംഗീകരിച്ചു് ആദികാമൻെറ മുഖത്തേയ്ക്കൊന്നുനോക്കി ഉത്തരംപറയാതെ മുറിയിൽനിന്നു പോന്നു് സ്വസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിച്ചു.

ആദികാമൻ:—അല്ലേ, പ്രഭുകുമാരി അങ്ങ് ഇപ്പോൾ ആൎക്കു് അധീനമാണെന്നു അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്.

രാജ:—ഞാൻ എന്നും മററാൎക്കും അധീനനല്ലെന്നു ഇനിക്കറിയാം.

ആദി:—അങ്ങയുടെ വാക്കു് ഇനിക്കു മനസ്സിലായില്ല.

രാജ:—അതു മനസ്സിലാകേണമെന്നു് ഇനിക്കു് താല്പൎയ്യമില്ല.

ആദി:—ഈ താല്പൎയ്യങ്ങളും തൎക്കുത്തരങ്ങളും ഇനി അങ്ങയ്ക്കു് സ്വാതന്ത്ര്യം കിട്ടുന്ന കാലത്തു മതി. ഇപ്പോൾ അങ്ങ് കരികാലമഹാരാജാവിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ എന്റെ അടിമയാണെന്നു അറിവിച്ചിരിക്കുന്നു.

രാജ:—നാടുവാഴുന്ന പ്രഭുവാണോ ഇപ്പോൾ ഈ അറിവു തന്നതു്? അദ്ദേഹത്തിന്നു എന്നെ അടിമയാക്കി പിടിച്ചിട്ടുള്ള ആവശ്യം എന്താണെന്നുകൂടി അറിവിച്ചാൽ കൊള്ളാം.

ആദി:—ഞാൻ നാടുവാഴുന്നവനല്ല. ആഴിവാഴുന്ന പ്രഭുവാണ്. മഹാരാജാവിന്റെ ആജ്ഞയെ അണുമാത്രം തെററിക്കാതെ നിറവേററുന്ന പ്രസിദ്ധനായ ആദികാമനെന്ന ആളെ നിങ്ങൾ കേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആ ആളാണ് ഈ ഞാൻ. അടിമയാക്കുവാനുള്ള കാരണം മഹാരാജാവിന്റെ തിരുമുമ്പാകെ ചെല്ലുമ്പോൾ നേരിട്ടു ചോദിച്ചറിയേണ്ട കാൎയ്യമാണ്.

രാജ:—ആദികാമൻ കടൽകള്ളനും രാജദ്രോഹിയുമാണെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ശത്രുക്കളെ പൊരുതി തോല്പിച്ചു തടവിൽ പാൎപ്പിക്കുന്നതും ബോധംകെട്ടു കിടക്കുന്നവനെ കട്ടെ

ട്ടത്തു അടിമയാകുന്നതും രണ്ടും രണ്ടുതരത്തിലുള്ള പൌരുഷമാണെന്നു വേർതിരിച്ചറിവാൻ വശമില്ലാത്ത നിങ്ങളെ ഉപദേശിച്ചയയ്ക്കാത്തതും രാജാവിന്റെ വീണ്ടുവിചാരംകൊണ്ടായിരിക്കാം.

ആദി:—ഏതുവിധത്തിലും ശത്രുവിനെ കയ്യിലാക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള ആജ്ഞയെ ഞാൻ കയ്യേറ്റിട്ടുണ്ട്.

രാജ:—ഭരിക്കുന്നവനെ വിട്ട് മരിക്കാൻ കിടക്കുന്നവനെ പിടികൂടിയതും തന്റെ പ്രഭു മഹാരാജാവിന്റെ പൌരുഷത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

ആദി:—മഹാരാജാവിനെ ആക്ഷേപിക്കുന്നതിന്നു അടിമയ്ക്കു് അധികാരമില്ല. ഇനി അനാവശ്യം പറഞ്ഞു പോയാൽ എന്റെ അധികാരം ഞാൻ നടത്തും. രാജാവിന്റെ പ്രവൃത്തിയിൽ ചളിയുണ്ടെന്നു പറവാൻ അങ്ങ് ഒന്നുകൊണ്ടും അർഹനല്ല. ആ ക്ഷുദ്രയോഗി അങ്ങെയ്ക്കു് മനസ്സിലാക്കി തന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ അത്തപത്തനം ഇപ്പോൾ ശൂന്യമല്ല. അങ്ങെപ്പോലെയുള്ള കുറ്റാളികൾക്ക് താമസിപ്പാൻ മഹാരാജാവു കരുതിവെച്ചിട്ടുള്ള രാജമന്ദിരത്തിൽ അങ്ങെയ്ക്കു് പ്രവേശിപ്പാൻ അപമാനമില്ലെന്നല്ല അവകാശവുമുണ്ട്. കരൂർപട്ടണം കാരാഗൃഹമാക്കാൻ കഴിവുണ്ടായാൽ വെന്നിലെ രാജാവിന്റെ കയ്യൂക്കിന്നു കുറവു വന്നിട്ടില്ലെന്നു അറിവായില്ലേ.

രാജകുമാരൻ ആയുധപാണിയാണെന്നുള്ള കരുതലോടുകൂടി പിടഞ്ഞു എണീററു. നിരായുധനാണെന്ന് ഓർമ്മവന്നപ്പോൾ ഭഗ്നാശയനായി ഉപവേശിച്ചു.

ആദി:—"വെറും കയ്യോടുകൂടിയിരിക്കുന്നതു രാജകുലത്തിൽ ജനിച്ചവർക്ക് ഊർജ്ജിതത്തിന്നു കുറച്ചിലാണ്. എ

ന്നാൽ കഴിയുന്നതു ഞാൻ ചെയ്യാം. കൈനീട്ടിക്കാട്ടു എന്നു പറഞ്ഞു രാജകുമാരൻെറ കൈകളിൽ ആമംവെച്ചു പൂട്ടി. കോപാഗ്നിജ്വാലയെ ഉജ്ജ്വലിപ്പിപ്പാൻ ഉതകുന്ന പ്രാകൃത വിശറി കപ്പലിന്റെ മേൽത്തട്ടിൽ ചെന്നാൽ കിട്ടും. നടക്കൂ" എന്നുപറഞ്ഞു രാജകുമാരനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അങ്ങുന്നു ധീരനായതുകൊണ്ട് പ്രാണൻ കളയാൻ ഒരുങ്ങില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. കൈകാലുകൾ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നതു് ഈ ഉള്ളവൾക്ക് ആപൽക്കരമാവില്ലെന്ന് അവിടുന്ന് സത്യംചെയ്യുന്നപക്ഷം ആലോചിക്കാം. ഏതായാലും കാലുകൾ ബന്ധനത്തിന്നിടയാക്കരുതു് എന്നു ഞാൻ പ്രത്യേകം അറിയിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ആദികാമൻ മുന്നറിവു കൊടുത്തതിന്നു ശേഷം അവർ കപ്പലിൻെറ മേൽത്തട്ടിലെത്തി.

രാജ:—ആമം അടിച്ചാലും ചങ്ങല വെച്ചാലും ഇനിക്കു സന്തോഷമോ വ്യസനമോ ഇല്ല. ഭീരുത്വത്തിന് അധീനപ്പെട്ടു് ബന്ധനത്തിൽനിന്നു മോചനം കിട്ടുന്നതിന്നും എനിക്കു മോഹമില്ല. തൻെറ അടിമകളായി മററു വല്ലവരും ഈ കപ്പലിലുണ്ടെങ്കിൽ ഇനിക്കു കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടു്. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർ ഒന്നിച്ചായിരുന്നു തടാകത്തിൽ എറങ്ങിയതു്.

ആദി:—ആണായിട്ടു് അങ്ങു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. വേണമെങ്കിൽ കുറച്ചുനേരത്തേയ്ക്കു് ഒരു കൂട്ടുകാരിയെ തരാം. കുട്ടിനന്നുതാനും. മററാരാൾ കൊണ്ടുപോകുന്നതുവരെ അവളെ അടുത്തു വെച്ചുകൊണ്ടിരിപ്പാൻ വിരോധമില്ല. അതാ കാണുന്ന പച്ചവെളിച്ചം അവളെ വാങ്ങാൻ വരുന്ന വ്യാപാരികളുടെ അടയാളമുദ്രയാണെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ആ പെണ്ണു കരഞ്ഞുകരഞ്ഞു് ഇല്ലാതായി. കിട്ടിയ വിലയ്ക്കു വി

റവുകളയാനാണ് തീർച്ചയാക്കിയതു്. വ്യസനത്തിന്നു തൽക്കാലശമനം ഉണ്ടായാൽ ഉപകാരവുമായി.

രാജ:—ആരായാലും രണ്ടുവാക്കു സംസാരിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നാപക്ഷം ആളെ കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടു്.

മറുകപ്പലിലെ വെളിച്ചം അടുത്തടുത്തു വരുന്നു. പുലോമജയുടെ കൈ പിടിച്ചുംകൊണ്ടു് ആദികാമൻ രാജകുമാരന്റെ സമീപം ചെല്ലുന്നു. അടുത്തുവരുന്നവൾ ഏതാണെന്നു രാജകുമാരന്നു ആദ്യം മനസ്സിലായില്ല. മങ്ങി പ്രകാശിക്കുന്ന ചന്ദ്രികയിൽ തേങ്ങിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന പുലോമജയെ രാജകുമാരൻ ആപാദചൂഡം ഒന്നുനോക്കി. പിന്നെ മേൽഭാഗത്തു തൂങ്ങുന്ന വിളക്കിന്മേലാണു് രാജകുമാരന്റെ ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞതു്.

ആദി:—നാട്ടുകാരിതന്നെ. കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ കുട്ടി. ആശാന്റെ പൂലു. കൊള്ളക്കടവിൽവെച്ചു പാശത്തിൽ കുടുക്കിയ പേശലാംഗി. വെളിച്ചത്തു കാണാൻ മോഹമുണ്ടെങ്കിൽ അതും സാധിപ്പിക്കാം. എന്നുപറഞ്ഞു് വെളിച്ചം താഴ്ത്തിക്കെട്ടി. അടുത്തദിവസം കോവിലകത്തുവെച്ചു കണ്ട യുവതിയാണൊ തന്റെ മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്നതു് എന്നുള്ള സംശയം തീരാൻ രാജകുമാരനു് അവളെ രണ്ടുകുറി നോക്കേണ്ടിവന്നു. അല്പസമയംകൊണ്ടു് പുലോമജയുടെ ആകൃതിക്കു് അത്രയ്ക്കു മാത്രം മാററം പററിപ്പോയിട്ടുണ്ടു്. എവിടെയ്ക്കാണെന്നു് അറിയാതെ ആദികാമൻ കൈപിടിച്ചുവഴിക്കു കണ്ണുനീരിൽ കുളിച്ചുവരുന്ന പുലോമജ വിചാരിക്കാത്ത സ്ഥലത്തുവെച്ചു് രാജകുമാരനെ ജീവനോടുകൂടി കണ്ടപ്പോൾ സന്തോഷസന്താപസമ്മിശ്രമായ ചേതോവികാരത്തിന്റെ ശക്തികൊണ്ടു് ഒന്നും പറയാൻവയ്യാതെ ഉറക്കെ കരഞ്ഞുതുടങ്ങി.

ഇടയ്ക്കന്തോ പറവാൻ ശ്രമിച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ തേങ്ങലിന്നിടയ്ക്കു തങ്ങിയതുകഴിച്ച് പുറത്തുപുറപ്പെട്ട അസ്പഷ്ടവർണ്ണങ്ങൾ രാജകുമാരനു മനസ്സിലാക്കാനും സാധിച്ചില്ല. രാജകുമാരനു പാരവശ്യം പററി എങ്കിലും ഉള്ള കള്ളി പുറത്താക്കാതെ ധൈൎയ്യംപൂണ്ട് 'പൂലു വ്യസനിക്കേണ്ട' ഇവരാരും നമ്മെ ഉപദ്രവിക്കില്ല.

പൂലു:—ഞാൻ കയറ് എറിഞ്ഞപ്പോൾ കഴുത്തിൽ വീണുപോയി. അറിയാതെ വന്നുപോയ തെററ്—

രാജ:—എൻെറ ജീവനെ രക്ഷിച്ചു. അത്രത്തോളം എനിക്ക് ഓൎമ്മയുണ്ട്. അപ്പുറമെ മറവിയുള്ളു.

പൂലു:—അയ്യൊ കയ്യിൽ—

രാജ:—ഒന്നുമില്ല, കാലബലം.

ആദി:—അല്ല, കുട്ടി! കരികാലബലം.

അത്രത്തോളം അറിഞ്ഞാൽ മതി. ഇപ്പോൾതന്നെ പെണ്ണിൻെറ വില പാതിപ്പെട്ടു. ഇനി വ്യസനിപ്പിച്ചാൽ പ്രാണനുംപോകും. ഞങ്ങൾ ഇതുവരെ പെട്ട പാടും കൊടുത്ത പണവും നഷ്ടപ്പെടുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല എന്നു പറഞ്ഞ് നിഷ്കണ്ടകനായ തമിഴൻ രാജകുമാരൻെറ മുമ്പിൽനിന്നു പൂലുവിനെക്കൊണ്ടുപോയി. ആദികാമൻ അതിന്നു മുമ്പുതന്നെ മറുകപ്പലിൽ നിന്നു വരുന്നവരെ എതിരേൽക്കാൻ അവിടംവിട്ടു പോയിരുന്നു.

തൻെറ കപ്പലിലേയ്ക്കു കേറിവന്ന വ്യാപാരികളോട് സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് ആദികാമൻ അവരെ പൂലുവിൻെറ സമീപത്തിലേയ്ക്കു നയിച്ചു. കശാപ്പുകാരൻ ആടിനെ നോക്കുന്നക്രമത്തിൽ അവർ പൂലുവിനെ തിരിച്ചും മറിച്ചും പരിശോധിക്കുന്നതു രാജകുമാരൻെറ കണ്ണിൽപ്പെട്ടു. 'നിങ്ങൾ ആ

കുട്ടിയെ കൊള്ളക്കൊടുവി ചെയ്യരുതു്. അവൾക്കുവേണ്ടി എന്തും തരാൻ ഞാൻ ഒരുക്കമാണു്' എന്നു രാജകുമാരൻ ചെയ്ത കരാറിനെ അപ്പോൾ ആരും വിലവെച്ചില്ല. പൂലുവിൻെറ വിലയെപ്പററി അവർതമ്മിൽ പിശക്കം ഉണ്ടായതെ ഇല്ല. കാലിയെക്കൊള്ളുന്നവൻ താമ്പു കൊടുക്കുന്നതുപോലെ തമിഴൻ പൂലുവിൻെറ കൈ ക്രേതാവിന്നു വിട്ടുകൊടുത്തു. അവർ രാജകുമാരൻെറ സന്നിധിയിൽക്കൂടി കടന്നുപോകുമ്പോൾ തടിമുറിച്ചിട്ടപോലെ പൂലു രാജകുമാരൻെറ മുമ്പിൽ കമിഴ്ന്നടിച്ചു വീണു. പിടിച്ചെണീപ്പിക്കാൻ കഴിയാതെപോയ തൻെറ സ്വാധീനമില്ലാത്ത കൈകളെ രാജകുമാരൻ ശപിച്ചു. പൂലുവിനെക്കൊണ്ടുവരോടു് അദ്ദേഹം പലതും പറഞ്ഞുനോക്കി. കൊടുത്ത പണത്തിൽ ഇരട്ടി കിട്ടിയാൽ വിട്ടുതരാൻ വിരോധമില്ലെന്നു കച്ചവടക്കാരൻ പറഞ്ഞു. ഇളയകുമാരൻ അരയും കാതും തപ്പിനോക്കുന്നതു് ആദികാമൻ കണ്ടു. ആൾ അന്യന്നു അടിമയാണെങ്കിൽ അണിഞ്ഞിട്ടുള്ള ആഭരണങ്ങൾക്കു് ഉടമസ്ഥൻ അടിമയാവില്ലെന്നു കടൽക്കള്ളൻ വിധിച്ചു. രാജകുമാരൻ വിഷണ്ണനായി വിരമിച്ചു. പണമില്ലാത്ത കോട്ടം രാജകുമാരൻ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആവശ്യത്തിന്നു ഉപകരിക്കാത്ത വിത്തത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്നു വൈരസ്യം ജനിച്ചു. ആമത്തിൽപ്പെട്ട കൈകളെക്കൊണ്ടു് രാജകുമാരൻ പൂലുവിനെ തടവുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ആ മതാചാര്യൻെറ മനസ്സലിഞ്ഞു. തടവിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന രാജകുമാരൻെറ കൈകളെ പുലോമജ മുറുകിപ്പിടിച്ചു. പിന്നീടു് രണ്ടുവാക്കു സംസാരിപ്പാൻ കുമാരൻ ശക്തനാകുംമുമ്പു് കപ്പക്കാർ അവളെ വലിച്ചെടുത്തുകൊണ്ടു പോകയും ചെയ്തു. രാജകുമാരനെ പിന്തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്ന പൂലുവിൻെറ മുഖം കറിച്ചെടുത്ത ചിത്രത്തേക്കാൾ അധികം രാജകുമാരൻെറ മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞു. 'അരുതു്. നിങ്ങൾ അവളെ ഉപദ്രവിക്കു

രുത്' എന്നു അദ്ദേഹം അപേക്ഷിച്ചു. വിലയ്ക്കുവാങ്ങിയ പെണ്ണിന്റെ ക്ഷേമം അന്യൻ അറിഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ലെന്നു് അവർ പറഞ്ഞു. "എന്നെക്കൂടി വിലയ്ക്കുവാങ്ങുവിൻ. നിങ്ങൾക്കു നല്ല ലാഭമുണ്ടാകും" എന്നു രാജകുമാരൻ അപേക്ഷിച്ചതിന്നു് "അങ്ങെ മറ്റെരാൾക്കു വില്ക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നായിരുന്നു ആദികാമന്റെ മറുപടി." പുലോമജയെക്കൊണ്ടവരുടെ കപ്പലിൽ ആ ബുദ്ധസന്യാസിയും കടന്നുകൂടി. മതാചാര്യന്റെ മനസ്സുപോലെ പ്രവൃത്തിപ്പാൻ ആദികാമൻ അനുവദിച്ചതായിരിക്കുമെന്നുള്ള വിചാരത്താൽ മറുകപ്പക്കാർ അദ്ദേഹത്തെ വിലക്കി തിരിച്ചയച്ചില്ല. കപ്പലുകൾ രണ്ടും തമ്മിലകന്നു. തണ്ടുവഴിക്കു് ദൂരപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

— — (൦) ———

അദ്ധ്യായം ൧൧

ഭാര്യ:—ഈ സമയത്തു വാതുക്കൽ മുട്ടുന്നതു് ആരായിരിക്കും. ബന്ധുക്കളാവാൻ തരമില്ല. വെള്ളപ്രളയം. കൊടുങ്കാട്ടു്.

ഭർത്താവു്:—ദാരിദ്ര്യം ബാധിച്ചവരെ അവർ വിട്ടൊഴിവാനെ നോക്കു. അടുത്തു കൂട്ടുന്നവരുണ്ടെങ്കിൽ അവർ നമ്മേക്കാൾ കഷ്ടത്തിൽ പെട്ടവരായിരിക്കും; ആരെങ്കിലും വരട്ടെ. വാളു കയ്യിൽ കിട്ടി. വാതലു തുറക്കുകതന്നെ.

ഭർത്താവു്:—വേണ്ട അങ്ങു് സാഹസം പ്രവൃത്തിക്കും. വാതൽ ഞാൻപോയി തുറക്കാം. പ്രമാദമായ കാര്യമൊന്നുമുണ്ടാവില്ല. ഈ പ്രളയത്തിൽ എങ്ങിനെ സ്വജനങ്ങളെ മോഹിക്കും.

ഭാൎയ്യ വാതൽതുറന്നു. കൽച്ചട്ടികല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ കൈവിളക്കിൽ കെട്ടു കെട്ടില്ലെന്നുള്ള മട്ടിൽ കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒററത്തിരിയുടെ വെളിച്ചം അകത്തുള്ള അന്ധകാരത്തെ കലക്കിക്കാട്ടുന്നുണ്ട്. രണ്ടു കയിററു കട്ടിലുകളിൽ ഓരോ തഴപ്പായയും പുല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കീട്ടുള്ള ഉപധാനവും ആ ദമ്പതിമാരുടെ ശയ്യാഗൃഹത്തിന്നു മോടികൂട്ടുന്ന പദാൎത്ഥങ്ങളാണ്. അത്യാവശ്യം പെരുമാറാനുള്ള ചില മൺപാത്രങ്ങളും ഒരു മൺകിണ്ടിയും അവരുടെ പൊറുതിക്കു ചേൎച്ചയുള്ള പാത്രങ്ങൾതന്നെ. തലകീഴാംപടി തട്ടിൽ തൂങ്ങികിടക്കുന്ന നരിച്ചീരുകൾ അസമയത്തു വന്നവനെ എതിൎത്തുകൊണ്ട് വാതൽ തുറന്നപ്പോൾ പുറത്തേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. കയററുകട്ടിലിൽ ഒന്നിൽ എണീററിരിക്കുന്ന പുരുഷൻ ആയുധപാണിയായി അതിഥി ആരെന്നറിവാനുള്ള ഔത്സുക്യത്തോടുകൂടി വാതുക്കലേയ്ക്കുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പഴക്കം പററീട്ടുണ്ടെങ്കിലും അഴുക്കുപുരളാത്ത പുതപ്പ് ഒരു കാലത്തു വിലപിടിച്ചതായിരുന്നു എന്നു തോന്നിക്കുന്നുണ്ട്. വാതിൽ തുറന്നപ്പോൾ സംശയിക്കാതെ അകത്തുകടന്നവൻ ഉപചരിക്കാൻ അൎഹനാണെന്നുള്ള നാട്യത്തിൽ നിലത്തിരിക്കാൻ മടിച്ചു നിന്നു. അസമയത്തുവന്ന അപരിചിതനായ അതിഥി ആ മൎയ്യാദയ്ക്കു അൎഹനല്ലെന്ന് അവൾക്കു തോന്നിയതുകൊണ്ടായിരിക്കാം വാക്കുകൊണ്ടെങ്കിലും ഉപചരിക്കാഞ്ഞതു്. "അസമയത്തുവന്ന് അലട്ടിയ കുട്ടകാരനു മാപ്പുതരണം; നിങ്ങളുടെ പേരുവിവരവും ഇനിക്കറിവുതരണം" എന്നു ശാസനാസൂചകമായ അപേക്ഷയോടുകൂടി ആയാൾ നിലത്തിരുന്നു.

പുരുഷൻ:—ഞങ്ങടെ പേരു ചോദിപ്പാൻ തനിക്കു ഒപേടിതോന്നുന്നില്ലെ.

വന്നാവൻ:—പേടിയൊ? കൊള്ളാം, നിങ്ങളുടെ ചോദ്യം കേട്ടാൽ ഞാൻ കൊള്ളചെയ്യാൻ വന്നാവനാണെന്നു തോന്നിപ്പോകുമല്ലോ.

പുരുഷൻ:—അതില്ല. കൊള്ളചെയ്യാനുള്ള മുതലുമില്ല, അതിനു താൻ കൊള്ളാവുന്നാവനുമല്ല.

വന്നാവൻ:—അതിന്നും അതിൽ അധികത്തിന്നും ഞാൻ മതി. ഈ സ്ഥലം നിങ്ങളുടെ പൂർവ്വസ്വത്തല്ല. ഇതൊരു കൊട്ടാരമാണ്. ഉടമസ്ഥൻ ഇതിനെ എലിക്കും പെരിച്ചാഴിക്കും ഒഴിഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ട് കാലം വളരെ കഴിഞ്ഞു എങ്കിലും സൂക്ഷിപ്പുകാരൻെറ ചുമതല പോയിട്ടില്ല. നിങ്ങൾ ഈ സ്ഥലത്തു താമസക്കാരാണെന്നു എനിക്കറിയാം. കൊട്ടാരം വിചാരിപ്പുകാരന് അതിൽ താമസിക്കുന്ന ആളുകളുടെ പേരുവിവരം അറിയേണ്ട ചുമതല ഇല്ലെന്നാണൊ നിങ്ങൾ പറയുന്നതു്?

സ്ത്രീ:—നിങ്ങൾ പരിഭവിക്കരുതു്. ഞങ്ങൾ വന്നിട്ട് അധികദിവസം കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

പുരുഷൻ:—സൂക്ഷിപ്പുകാരനാണെന്നു മനസ്സിലാവാതെ പറഞ്ഞുപോയതാണ്. എൻെറ പേർ അത്തൻ എന്നാണ്.

വന്നാവൻ:—'സൂക്ഷിപ്പ്' എന്നാലും 'വിചാരിപ്പ്' എന്നു പുറപ്പെടുന്നില്ല. അഗതികൾക്കു വകതിരിവു കുറയും. പ്രഭുവിൻെറ പേരു്, കാടൻെറ പൊറുതി, തരക്കേടില്ല. എൻെറ അസ്മാദികളിൽ ഒരുത്തൻ വൈദ്യനാണ്; മിടുമിടുക്കൻ; മൂസ്സിൻെറ ശിഷ്യൻ. മൂസ്സിനെക്കാൾ കേമനാണെന്നുകൂടി പറയാം. അയാൾക്കു് ഒരു ഭാര്യയുണ്ടു്. അവളുടെ കുട്ടിക്കും പേരു് അത്തൻ എന്നാണ്. നിങ്ങളും അവളും തമ്മിൽ ചാർച്ചയുണ്ടോ?

സ്ത്രീ:—ഉണ്ടു്. അകന്ന ചാൎച്ചയാണു്. (ഭൎത്താവിനോടു്) സമ്മതിച്ചേയ്ക്കൂ. ആൾക്കു തൃപ്തിവരട്ടെ. വന്നതെന്തിനെന്നു നോക്കാം.

വിചാരിപ്പു്:—അങ്ങിനെ വരട്ടെ. കണ്ടപ്പോൾത്തന്നെ എനിക്കു മുഖപരിചയം തോന്നി. എൻെറ ഊഹം പഴുതാകാറില്ല. ഈ തലയ്ക്കുള്ളിൽ ചളിയല്ലെന്നു നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കണം. അല്പംമുമ്പു് അപരിചിതരായവർ ഇപ്പോൾ ദായാദികളായിത്തീൎന്നു. അസ്മാദികൾ തമ്മിൽ സ്നേഹബലം നിലനിൎത്തുവാൻ നമുക്കു് ഒന്നു മോന്തുകയല്ലെ?

അത്തൻ:—ഇപ്പോൾ സൽക്കരിക്കാൻ ഇവിടെ മദ്യമില്ല. ഞങ്ങൾ അതുപയോഗിക്കുന്നവരുമല്ല. കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവിടെ ഇരുന്നു കഴിപ്പാൻ ഞാൻ വിരോധിക്കുന്നില്ല. വന്നകാൎയ്യം വേറെ വല്ലതുമുണ്ടോ?

വിചാരിപ്പു്:—കാൎയ്യക്കാൎക്കു കള്ളുകുടിപ്പാൻ കോലായിൽ കിടക്കുന്ന നായുടെ അനുവാദം വേണൊ? വന്നതിന്നു വേറെ കാരണമുണ്ടു്. ഞാൻ പറഞ്ഞറിവിക്കണൊ?

പുരുഷൻ:—ഈ വേഷം മറെറാരു രംഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കരുതെന്നുള്ള വിചാരമാണെങ്കിൽ—(ഭാൎയ്യ ഇടയിൽ തടഞ്ഞുപറഞ്ഞു)

സ്ത്രീ:—വന്നകാൎയ്യം പറയൂ.

വിചാരിപ്പു്:—അപ്പോൾ നിങ്ങളൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലെ? ഒരു മഹാപ്രഭു ആററിൽപെട്ടു മിഴിച്ചതും അന്യനൊരാൾ അയാളെ വലിച്ചു കരകേററിയതും ഇവിടങ്ങളിൽ പാട്ടായിക്കഴിഞ്ഞു. കൂട്ടുകാരറിഞ്ഞതേയില്ല.

സ്ത്രീ:—ഞങ്ങൾ എങ്ങിനെ അറിയും. വെള്ളപ്പൊക്കംകൊണ്ടു് സ്ഥലംവിട്ടു പുറത്തിറങ്ങാൻ തരമില്ലാതെ കഷ്ടപ്പെട്ടുകയാണു്.

കാൎയ്യക്കാർ:—അപ്പോൾ നിങ്ങൾ പോകാൻവയ്യാത്ത വരാണ്. ഇനി മനസ്സിലാവേണ്ടതു വഞ്ചിമറിഞ്ഞ സംഗതിയാണ്. ഒരു പ്രമാണി, വൈശ്രവണൻതന്നെ; വൈശ്രവണനേക്കാൾ പണക്കാരനായ കുബേരൻ; ശിഷ്യന്മാരു്; ഒരു മാങ്കുട്ടി; ഒരു തത്തക്കുട്ടി, ഒന്നാന്തരം പൂന്തേൻ പത്തുപാത്രം നിറച്ചു, ഒക്കെപ്പോയി.

സ്ത്രീ:—കഷ്ടം, ആ വൎഗ്ഗത്തിൽ ഒരു ജീവനും രക്ഷപ്പെട്ടില്ലേ? ഈശ്വരവിധി മാററാൻ വയ്യല്ലോ?

കാൎയ്യ:—മാനും തത്തയും ചത്തു. മധു തൊട്ടു് നാക്കത്തു വെയ്ക്കാൻ കിട്ടീട്ടില്ല. പ്രമാണിയുടെ പ്രാണൻ പോയൊ എന്നു നല്ല വിവരമില്ല. ഒന്നു തീൎച്ച. നാം മൂന്നുപേർ കുടിച്ചാൽ തീരാത്ത വെള്ളം അയാൾ ഒരുത്തൻ അകത്താക്കീട്ടുണ്ടു്. പ്രഭുക്കന്മാർ അത്രക്ഷണം മരിക്കുന്ന വകക്കാരല്ല. ഇനിയും കുടികളെ ദ്രോഹിക്കേണ്ടവരല്ലെ. ഒരു വഴിയാത്രക്കാരൻ കൊച്ചുമിടുക്കൻ, കൊലാൻ പായുന്നപോലെ പാഞ്ഞുചെന്നു് ആദ്യംതന്നെ പ്രമാണിയെ പ്രാണൻപോകുംമുമ്പെ കരയ്ക്കെത്തിച്ചു. കൂട്ടകാരും കുണ്ടോദരന്മാരെപ്പോലെ വയറു വീൎപ്പിച്ചുകൂട്ടീട്ടുണ്ടു്. അവരുടെ ശരീരം സൂക്ഷിപ്പാൻ കിടങ്ങൊ കെട്ടിടമൊ വേണ്ടതെന്നു് ഒരുത്തൻ അന്വേഷിക്കുന്നുണ്ടു്. എന്നോട്ടു ചോദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഞാൻ സ്ഥലംകൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു. നല്ല സമ്മാനം കിട്ടും; പിന്നൊന്താ.

സ്ത്രീ:—അവർ ഈ സ്ഥലത്താണൊ താമസിക്കാൻ വരുന്നതു്. എന്നാൽ ഞങ്ങളാൽ കഴിയുന്ന സഹായംചെയ്യാൻ ഒരുക്കമാണു്.

കാൎയ്യ:—ഇതിലല്ലാ, മററെ കൊട്ടാരമേടയിൽ, എന്റെ യജമാനൻെറ പള്ളിമാടത്തിൽതന്നെ. പ്രഭുവല്ലെ. ആ മുറിയിലും തണുപ്പുണ്ടു്. ഉള്ളും പുറവും വെള്ളംതട്ടി മരവിച്ചവ

ക്ക് മുറിക്കകെത്തുള്ള തണുപ്പു സാരമില്ല. ഇനി പ്രഭുവിനു ത ണുപ്പുകൊണ്ട് തരക്കേടുണ്ടാക്കാൻ ആൎക്കും തരമാകില്ല. തീയും വിറകും തെയ്യാറാക്കീട്ടുണ്ട്. ചത്തില്ലെങ്കിൽ ജീവി ക്കും അത്രതന്നെ.

സ്ത്രീ:—ഈശ്വരൻ അദ്ദേഹത്തെ പാരവശ്യംകളഞ്ഞു പരിപാലിക്കും.

പുരുഷൻ:—ആ പ്രഭുവിൻെറ പേരറിയാമൊ? പ്രി യെ! ഈ ആളോട് ചിലതു ചോദിച്ചറിയേണ്ടതായി തോ ന്നുന്നു. അപ്പുറത്തേയ്ക്കു പോക.

കാൎയ്യ:—ഇപ്പോൾ ആരും തന്നെ ഉണ്ടോ പോയൊ ആവൊ. തൻേറടമില്ലാത്ത കൂട്ടത്തിൽ കിടക്കുമ്പോൾ പേ രു് അറിയാനല്ലെ തിടുക്കം. അതു് സാവധാനത്തിൽ അറി യാവുന്ന കാൎയ്യമാണു്. പോരെങ്കിൽ നിങ്ങളല്ലെ അല്പംമുമ്പു് പേരു ചോദിച്ചിട്ട് എന്നോട് ഈറച്ചതു്.

പുരുഷൻ:—ശരിതന്നെ. തൻേറടത്തോടുകൂടിയ തക്ക മറുപടിയാണു് ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞതു്.

ഈ അവസരത്തിൽ അവിടെ മറെറാരു ദേഹം പ്ര ത്യക്ഷമായി. കറുത്തനിറം, ഉറച്ച മെയ്യു്, ശൌൎയ്യംനിറഞ്ഞ നേത്രങ്ങൾ, കൂസലില്ലാത്ത ഭാവം, കൊമ്പൻതേളിൻെറ വാ ലുപോലെ വമ്പിച്ച വളഞ്ഞ മേൽമീശ, തഴമ്പുറച്ച കയ്യട ങ്ങൾ ആയുധപാണിയാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കട്ടിക്കച്ച ഇരട്ടമടക്കി ഇടത്തുഭാഗം ചുരുക്കി ചുററീട്ടുള്ളതിനെ ഒരു ഉ ദരബന്ധംകൊണ്ടുറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. തല്ലിച്ചതച്ച ചകിരിപോ ലെ പിൻകുടുമ തലയ്ക്കുപിന്നിൽ തള്ളി നില്ക്കുന്നു. ഈ മീ ശക്കൊമ്പൻ അകത്തു കടന്നപ്പോൾ അത്തൻ കുറേനേരം ആളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. വന്നപാടെ വിചാരിപ്പിനോടു് വ ൎത്തമാനം തുടങ്ങിയതുകൊണ്ടു് അത്തൻ മീശക്കൊമ്പനോടു്

ഒന്നും കടന്നു പറഞ്ഞില്ല. ഋണബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചനംവന്നവനെപ്പോലെ ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യത ആ മീശക്കൊമ്പന്റെ മുഖത്തു പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടു്.

മീശ:—ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സ്വകാൎയ്യത്തെ തടസ്ഥപ്പെടുത്തി എങ്കിൽ എനിക്കു മാപ്പുതരണം.

വിചാരിപ്പു്:—അപരിചിതന്മാർ തമ്മിൽ സ്വകാൎയ്യമുണ്ടോ? നിങ്ങളെ കുറെ മുമ്പു പരിചയമായി, ഇവരോടു പരിചയപ്പെട്ടുവരികയാണ്, അത്രമാത്രം. സ്ഥലം തയ്യാറാക്കീട്ടുണ്ടു്. പ്രഭുവിന്റെ സ്ഥിതി ഏതുനിലയിലിരിക്കുന്നു.

മീശ:—തണുത്തു മരവിച്ചു ക്ഷീണിച്ച മട്ടുതന്നെ. ഇനി അപകടം വരില്ല. അവർ ഈ വഴിക്കു വരുന്നുണ്ടു്. ഇനിക്കു അവയവങ്ങൾ സ്വാധീനമായതുകൊണ്ടു മുമ്പിലെത്തി എന്നേ ഉള്ളു.

ആ മീശക്കൊമ്പൻ ഇതു പറഞ്ഞുകഴിയുംമുമ്പു് വിചാരിപ്പുകാരൻ പിടഞ്ഞു എണീററു് പ്രഭുവിനെ സല്ക്കരിപ്പാൻ ധൃതിക്കൂട്ടിത്തുടങ്ങി. കൊച്ചപ്പു! പച്ചപ്പരവധാനി കൊടഞ്ഞിട്ടില്ലെ. നനയാത്ത വിറകു് നാലുകൊള്ളി ഈ കാട്ടിൽ അന്വേഷിച്ചാൽ കിട്ടില്ലെന്നു വരുമൊ? എടാ! തീൻപിണ്ടി! നീ തിന്നുന്നതുപോലെ തീപിണ്ടി തിന്നില്ല. ഓട്ടു്! തൽക്കാലം ഒരു കഴുക്കോലെങ്കിലും പൊളിച്ചെടുക്കു്. കിടക്ക ഞാൻ തന്നെ തട്ടി വിരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു പിടിച്ചുവലിച്ചു് നാശമാക്കിത്തീൎക്കാതിരുന്നാൽ മതി. വിരിപ്പു പിന്നിത്തുടങ്ങി എങ്കിലും പന്തീരാണ്ടുകാലത്തെ പഴക്കമേ ഉള്ളു. ചരക്കു മിട്ടുക്കല്ല തൻമിട്ടുക്കാണ് അതിനെ നിലനിൎത്തിക്കൊണ്ടു വരുന്നതു്. അണ്ണനല്ലെ അതു്? എട പൊണ്ണാ! പ്രഭുവിന്റെ ആസനത്തിന്മേൽ വില്ലീസ്സുകിടക്ക ശരിപ്പെടുത്തിയൊ?

മീശ:—കിടക്ക ആസനത്തിൽ ഇട്ടാൽ പോര. തരമു ണ്ടെങ്കിൽ ദേഹംമുഴുവൻ ഒരു കിടക്കയിൽ ഇടുകയാണു വേ ണ്ടതു്.

വിചാരിപ്പു്:—കാട്ടുകോഴിക്കെന്തു് സംക്രാന്തി. ഇതാ ണ് നോം തമ്മിലുള്ള ഭേദം. ഭക്ഷണം തെയ്യാറായി. പ്രഭു കഴിച്ചാൽ പിന്നെ, മുമ്പു നമുക്ക്. ഏതു പ്രഭുവാണതു്. എ ന്താ പേരു്?

മീശ:—ഊരും പേരും ഇനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞാൻ ആ യോഗത്തിൽ പെട്ടവനുമല്ല.

വിചാ:—പിന്നെ അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ നിങ്ങൾ ഒന്നാമനായി പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ആളെ അറിഞ്ഞുകൂടാ താനും.

മീശ:—ഒന്നാമൻ ഞാനല്ല. എന്റെ സ്നേഹിതനെ സഹായിക്കുകമാത്രമെ ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളു.

വിചാ:—അപകടമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് അറിവും പരിചയവും ഇല്ലാത്തവരെ ആപത്തിൽനിന്നു രക്ഷിപ്പാൻ പുറപ്പെട്ടതു് അത്ഭുതംതന്നെ.

മീശ:—അദ്ദേഹത്തിന്നു് ആ വിചാരമുണ്ടായില്ല. പ രിചയപ്പെടേണ്ട പാത്രമല്ലെന്നു തോന്നിയാൽ പിന്നെ അ യാളുടെ പേരുവിവരം അറിവാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കാറില്ല.

വിചാ:—സ്നേഹിത! എന്നാൽ നിങ്ങൾ ആരാണു്.

മീശ:—ജോലിനോക്കി പറകയാണെങ്കിൽ ഞാൻ ചാ വേർസൈന്യത്തിൽ പെട്ടവനാണു്.

അത്തൻ:—ആകൃതിക്കനുരൂപമല്ലാത്ത വാക്കാണിതു് എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിവരുന്നു.

മീശ:—പ്രകൃതം മനസ്സിലാക്കുംമുമ്പ് പല സംശയങ്ങളും വന്നുപൊയ്യെക്കാണ്ടിരിക്കുന്നതു സാധാരണമാണ് എന്നു എനിക്കും തോന്നുന്നുണ്ട്.

വിചാ:—ഊരും പേരും?

മീശ:—അറിഞ്ഞിട്ട് നിങ്ങൾക്കു തൽക്കാലം ഒരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാവാനില്ല.

വിചാ:—ഊരും പേരും പറയാത്തവരേ ഈ ഊരിലുള്ളു എന്നുണ്ടോ? ഈ നിലയ്ക്കു ലോകംമുഴുവൻ പേരില്ലാത്തവരെക്കൊണ്ടു നിറയുമെന്നു തോന്നുന്നു. പ്രഭുവിന്നു പരിവാരങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ടോ?

മീശ:—കുറെ വെള്ളത്തിൽ കണ്ടു.

വിചാ:—എത്രകാണും? ഒന്നും വെള്ളത്തിൽ പോയിട്ടില്ലേ?

മീശ:—മുമ്പും പിമ്പും ഞാൻ എണ്ണിനോക്കി തിട്ടപ്പെടുത്തീട്ടില്ല. പരിവാരങ്ങൾ മുറവിളികൂട്ടുമ്പോഴാണ് ഞങ്ങൾ ആററുവക്കത്തെത്തിയതു്. ഒഴുക്കുനോക്കി നീന്തിച്ചെന്ന് ആളെ വലിച്ചു കരയ്ക്കണയ്ക്കുന്ന ചെങ്ങാതിക്ക് ഞാൻ തുണചെന്നു.

അത്തൻ:—ചെങ്ങാതി എവിടെ?

മീശ:—അദ്ദേഹം ഇങ്ങോട്ടു വന്നിട്ടില്ല.

വിചാ:—പ്രഭു നിങ്ങൾക്കു തക്ക പ്രതിഫലം തരാതിരിക്കില്ല.

മീശ:—തരേണമെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്നും വിചാരമുണ്ടായിരിക്കാം.

വിചാ:—എന്തുകിട്ടുമെന്നാണ് നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം,

മീശ:—ഞാൻ എൻെറ വില തീച്ച്പ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. നിങ്ങഠം ചെല്ലാൻ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ട് കിട്ടാൻ വെച്ചിരിക്കുന്നതിൽ കുറയുകയും വേണ്ട. വേഗം പോയ്ക്കൊള്ളു. കിട്ടുന്നതു വാങ്ങിക്കു. എന്നെപ്പററി വിചാരിക്കേണ്ട. (വിചാരിപ്പ് പോയതിൻെറശേഷം) ഈ ആഠം ഒരു തണ്ടുതപ്പിയാണ്. ഈ തരക്കാരുടെ പരിചയം എനിക്കിനി വേണമെന്നില്ല. പ്രഭുവിന്ന് ഒഴിച്ചിട്ട സ്ഥലം തരക്കേടില്ല. പക്ഷെ ജീണ്ണപ്പെട്ടുപോയി.

അത്തൻ:—നിങ്ങഠം രക്ഷിച്ചാഠംക്കു തൃപ്തിതോന്നാവുന്ന തരത്തിൽ ഒരു ദീനക്കാരൻെറ സൌകയ്യത്തിന്നു വേണ്ടതെല്ലാം ആ മുറിക്കകത്തു അയാഠം ഒരുക്കീട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

മീശ:—എന്നാൽ അതിൽ നിങ്ങഠം കേറിത്താമസിക്കായിരുന്നില്ലെ? നിങ്ങളും ഒരു ദീനക്കാരനായിരിക്കുന്നുവെല്ലൊ.

അത്തൻ:—ഞാനൊ?

മീശ:—ദേഷ്യപ്പെടേണ്ട. ഞാൻ ഒന്നും കരുതി പറഞ്ഞതല്ല.

അത്തൻ:—കരുതാൻ ഒന്നുമില്ല. ഞാനും അങ്ങേപ്പോലെ ഒരു വഴിപോക്കൻ.

മീശ:—എന്നാൽ ഈ നരച്ചീരിൻക്കൂട്ടിലിരുന്നു കഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്തിന്? പുറത്തുപോയാൽ നല്ല സ്ഥലം നോക്കി താമസിക്കരുതെ?

അത്തൻ:—എൻെറ മനസ്സ് അതിലേയ്ക്കുനക്കൂലമല്ല.

മീശ:—അപ്പോഠം സുഖക്കേടു മനസ്സിനാണ്. ശരീരത്തിനല്ലെന്നു വിചാരിക്കണം. ഭാൎയ്യക്കൂടെ ഉണ്ടല്ലൊ.

അത്തൻ:—അതുകൊണ്ടെന്താ. എന്നാൽ മനോവിചാരം വരരുതെന്നുണ്ടൊ. അതൊരുവഴിക്കെ മനഃക്ലേശത്തിന്നവകാശമുള്ളൂ എന്നൊ?

മീശ:—ഞാനൊരു കാട്ടുഭടനായതുകൊണ്ട് തോന്നിയതായിരിക്കാം. മററു മനോരാജ്യത്തിന്നു ഞങ്ങൾക്ക് അവകാശമില്ല.

അത്തൻ:—ഭടവൃത്തി ഞാനും പരിചയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചാ:—ഭടനൊ നായകനൊ? ഏതു സൈന്യത്തിൽ?

അത്തൻ:—രാജസൈന്യത്തിൽ; രണ്ടുതരത്തിലും പരിചയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മീശ:—ഒരു നായകനായിരുന്നിട്ട് നാലുപണം കയ്യിൽ പിടിക്കാൻ കഴിവില്ലാതായതു കഷ്ടംതന്നെ. അടുത്തുണ്ടായ കരൂർയുദ്ധത്തിൽ എന്തൊരു തോന്നിവാസമാണ് പടനായകന്മാർ കാട്ടിക്കൂട്ടിയതു എന്ന കയ്യും കണക്കുമില്ല. രാജധാനി മൂന്നുകുറി കൊള്ളയിട്ടു. വെന്നിലപ്രഭുവാണത്രെ അതിലൊന്നാമത്തെ കൊള്ളക്കാരൻ. രാജാവു നാടുവിട്ടുപോയ വൎത്തമാനം ശരിയാണൊ എന്നറിവാൻ ചെയ്ത ഉപായമാണത്രെ ആ അന്യായം.

മീശ:—നിങ്ങൾ കോപിക്കുന്നതു് എന്തിന്നു്? ഇപ്പോൾ എനിക്കു കാൎയ്യം മനസ്സിലായി. തോററ കക്ഷിയുടെ പടനായകനായിരിക്കാം നിങ്ങൾ. എന്നാൽ കയ്യിൽ കാശില്ലാതെ ആയതു കുററമല്ല. അങ്ങു പിഴച്ചു ചാടിയത്് നന്നായി. ഇല്ലെങ്കിൽ കാരാഗൃഹംതന്നെ ഗതി.

അത്തൻ:—ചോളരാജാവിൻെറ അനുമതിയോടുകൂടിയാണൊ വെന്നിലപ്രഭു ആ കഠോരപ്രവൃത്തി നടത്തിയതു്. പ്രജകളെ വല്ലാതെ ദ്രോഹിച്ചുവോ? ആ സാധുക്കൾ എന്തു

പിഴച്ചു. യുദ്ധംനടത്തുന്ന കാലത്തു നിങ്ങൾ അവിടെ ഉണ്ടാ യിരുന്നുവൊ? അതിൽ പിന്നീടും നിങ്ങൾ ആ രാജ്യത്തു പോ യിട്ടുണ്ടൊ? കല്ലൂർപ്രഭു എവിടെ പോയിയെന്നാണ് വൎത്തമാ നം. അദ്ദേഹത്തെ തേടിപ്പിടിക്കാൻ വല്ലവരും പോയിട്ടു ണ്ടൊ? രാജധാനി നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞുവൊ? ഇപ്പോൾ പ്ര ജകളെ നോക്കുന്നതു് ആരാണ്?

മീശ:—ഇങ്ങിനെ തുടരെത്തുടരെ ചോദിച്ചാൽ എല്ലാ ത്തിന്നും ഉത്തരം പറവാൻ എന്നെക്കൊണ്ടാവില്ല. ഞാൻ കേട്ട വൎത്തമാനം പറഞ്ഞു. ഇനി ഞാൻ കണ്ടകാൎയ്യത്തെ കുറിച്ചു് ഇനിക്കു ചിലതറിവാനുണ്ടു്.

അന്തൻ:—എന്നെ സംബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ ചോദിക്കരുതു്.

മീശ:—ചോദിക്കേണ്ട കാൎയ്യമില്ല. 'പ്രജകൾ' എന്നു പറയുമ്പോൾ പ്രഭുവിനോടു് അടുപ്പമുള്ള ഒരാളെന്നുകൂടി വി ചാരിക്കാം. ഈ പിച്ചപ്പിഴപ്പു കണ്ടുകൊണ്ടു് അങ്ങിനെ വി ചാരിപ്പാനും വഴിയില്ല. ഞാൻ പണക്കാരനായിട്ടു പറയുന്ന തല്ല. ഇനിക്കില്ലാത്തതു ഒന്നും ഇനിക്കു വേണ്ട. ഇതു തൽ ക്കാലം നിങ്ങൾക്കിരിക്കട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു് ഉടൻ മടിയിൽ നിന്നു് ഒരു ചെറിയ പണസ്സഞ്ചി എടുത്തു് അന്തനു കൊടു പ്പാൻ ഭാവിച്ചു.

അന്തൻ:—നിങ്ങൾ ആളെ അറിഞ്ഞു എന്നു് ഞാൻ വിചാരിച്ചു. ഞാൻ യാചകനാണെന്നു നിങ്ങളെങ്ങിനെ അ റിഞ്ഞു.

ചാ.—എനിക്കു എന്നെത്തന്നെ അറിഞ്ഞുകൂട. പി ന്നെ മറ്റൊരാളെ എങ്ങിനെ അറിവാൻ കഴിയും. പോരെ ങ്കിൽ അരനാഴികയ്ക്കുമുമ്പു് അങ്ങേ കണ്ട പരിചയംകൂടി ഇല്ലനിക്കു്.

അത്തൻ:—നിങ്ങളുടെ ദാതൃത്വം സ്നേഹിതന്മാരോടാണെങ്കിൽ അതു ഒരുൽകൃഷ്ടകൎമ്മം തന്നെ. പാത്രമറിഞ്ഞു സമൎപ്പിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് പ്രവൃത്തി നികൃഷ്ടമാകുന്നില്ല, വിവേകശൂന്യമാണെന്നു വരാം. എന്നാലും നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം കണ്ടു് ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. ഞാൻ നിൎദ്ധനനാണെങ്കിലും യാചകവൃത്തി പരിചയിച്ചിട്ടില്ല. ഒരുത്തനോടു യാചിക്കേണ്ടതായി വന്നാൽ എനിക്കു തന്നതിനെ തന്നെ മറെറാരുവൻ യാചിച്ചാൽ കൊടുക്കുവാൻ ഒരുക്കമുള്ളവനായിരിക്കണം യാചിക്കപ്പെട്ടവൻ.

ഇത്രയുംപറഞ്ഞു് അത്തൻ അകത്തേയ്ക്കുപോയി. കാൎയ്യത്തിൻെറ പോക്കും പ്രമാണവാക്കും ഭടൻ പേൎത്തുപേൎത്താലോചിച്ചുകൊണ്ടു പുറത്തിറങ്ങി. കാഴ്ചയ്ക്കും വേഴ്ചയ്ക്കുംകൊള്ളാവുന്ന പുരുഷൻ. ഇത്തരം സ്വഭാവഗുണമുള്ള പലരും കാലഗതിക്കധീനപ്പെട്ടു് കഷ്ടപ്പാടനുഭവിച്ചു കാണുന്നുണ്ടു്. ആരും ആരായിരിക്കാം. ഒരുകാലത്തു പദവിയിലും പ്രതാപത്തിലും കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളവനാണെന്നു പ്രകൃതി അറിവിക്കുന്നുണ്ടു്. നേരമറിച്ചു് മുങ്ങിച്ചാവാൻപോയ മൂപ്പീന്നു് നിലയും വിലയും ഇല്ലാത്തവനാണെന്നു കണ്ടതുകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കാനും എനിക്കു സാധിച്ചു.

ആദികാമൻ പെരുമാളുടെ രാജധാനിക്കടുത്തു് എത്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വിവരം ചാരമുഖേന വെന്നിചപ്രഭുവിന്നു് അറിവായതോടുകൂടിത്തന്നെ ഇമയകുമാരനെ കാണാനില്ലെന്നുള്ള കിംവദന്തിയും പുറരാജ്യങ്ങളിൽ ധാരാളം പരന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അന്വേഷണക്കാർ പലരും പലദിക്കുകളിലും കടന്നുകൂടി ഇമയകുമാരനെപ്പററി ശ്രദ്ധമായി അന്വേഷിച്ചുവന്നിരുന്നുവെങ്കിലും അവർ ആ സംഗതി ഗോപ്യമായിട്ടു തന്നെയാണു വെച്ചിരുന്നതു്. പുറരാജ്യങ്ങളിൽനിന്നു വരുന്ന കച്ച

വടക്കാക്ക് പെരുമാളെക്കുറിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ഭക്തിയും വിശ്വാസവും ഈ മയകുമാരനിലുള്ള അതിസ്നേഹവുംനിമിത്തം അത്യാപത്തിൽ സഹതപിക്കുന്നവൎക്കറിവാൻവേണ്ടി ആ സംഗതി വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു പോയിരുന്നു.

ആദികാമൻെറ സാമൎത്ഥ്യം വെന്നിലപ്രഭുവിനെ വിസ്മയിപ്പിച്ചു. കളവുമുതൽ കയ്യിൽകിട്ടിയാൽ ചോളരാജാവിനെ കൂടി അറിവിക്കാതെ അതു ഒതുക്കുവാനുള്ള ഉപായവും പ്രഭു ഉള്ളുകൊണ്ട് കണ്ടുവെച്ചു. ആദികാമന് കണ്ണുനീരേ പണംകൊടുപ്പാൻ ചോളരാജാവിൻെറ ഭണ്ഡാരത്തെ ഉന്നികൊണ്ട് വെന്നിലപ്രഭു ദിവസങ്ങൾ എണ്ണിക്കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവധി തെററീട്ടും ആദികാമൻ എത്തീട്ടില്ല. ദിവസംവിട്ടു മാസം കണക്കുപിടിച്ചുതുടങ്ങി. കാൎയ്യം ഒതുക്കുവാനുള്ള വഴി തുറന്നില്ല. അന്വേഷണം തുടങ്ങി. കള്ളനും കുമാരനും കരയ്ക്കിറങ്ങിയതായി പോയവരാരും പറഞ്ഞില്ല. അത്തപുത്രൻ കേരളത്തിൽ തിരിച്ചെത്തീട്ടില്ലെന്നു തീൎച്ചപ്പെട്ടുന്നതുവരെ വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ മനസ്സിന്നു ലേശം സമാധാനമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പെരുമാളുടെ പൌരുഷംകൊണ്ട് കുമാരനെക്കുറിച്ചുള്ള അന്വേഷണം കുറേക്കാലം ഊൎജ്ജിതത്തോടുകൂടി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമെന്നു കരുതി ആദികാമൻ ഒളിഞ്ഞുകിടക്കയാണെന്ന് ആണ്ടുതികഞ്ഞപ്പോൾ പ്രഭു തീരുമാനിച്ചു.

അത്തനും പത്നിയും പുത്രവൃത്താന്തം അറിഞ്ഞതുമുതൽ കണ്ണുനീരിൽകുളിച്ചു കാലം കഴിക്കുന്നു. പെരുമാളുടെ നോട്ടക്കുറവുകൊണ്ട് ഈ അപമാനമുണ്ടായതല്ലെന്നു ശ്രീകരുത്തിൽനിന്നു വന്നവർ ആ ദമ്പതിമാരോടു പറയുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ വെന്നിലപ്രഭു ഉള്ളാലെ ഈ അത്യാപത്തിന്ന്

ആരുമില്ലൂന്നാണ്ടോ എന്ന് അവരും തിരക്കുന്നുണ്ട്. ഇമയകുമാരന്റെ അമ്മാമനായ ചോളരാജാവു് ഈ അപമാനം ഒരു അഭിമാനമായി കൊണ്ടാടേണ്ടതാണെന്നു പ്രഭു തുനിഞ്ഞുനിന്നു. ഇമയകുമാരനെ കേരളത്തിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ അടുത്ത പെരുമാൾപട്ടം ഇമയൻ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുമെന്നു വിചാരിച്ചു് പെരുമാൾ കല്പിച്ചുകൂട്ടിച്ചെയ്ത കൃത്രിമമാണ് ഇമയകുമാരന്റെ തിരോധാനം എന്നു വെന്നിലപ്രഭു ചോളരാജാവിന്റെ ഉള്ളിൽ കേററി. പിതൃകർമ്മത്തിന്നു് ആളില്ലാതാക്കാൻ ശ്രമിച്ച പരമദ്രോഹിയോടു് പകരം ചോദിക്കണമെന്നു കരികാലനും വെന്നിലപ്രഭുവുംകൂടി ആലോചിച്ചുറച്ചു. അത്തനും പത്നിയും വഴിപ്പെട്ടില്ല. കരികാലന്റെ പട കരൂർപട്ടണം വളഞ്ഞു. പടനായകൻ വെന്നിലപ്രഭു തന്നെ. അത്തൻ പുത്രശോകത്തെ മറന്നു് ആയോധനത്തിന്നു് ഒരുങ്ങി. കല്പകവല്ലി കരഞ്ഞുപറഞ്ഞു: "പ്രാണനാഥ! കാലത്തിന്നനുസരിച്ച കോലമാണ് നമുക്കു ഭൂഷണം. പുത്രവിരഹം നമുക്കു തഴച്ചുവന്നുതുടങ്ങിയ വ്യസനമാണ്. പുത്രനാശം സംശയസ്ഥാനത്താണ് കിടക്കുന്നതു്. ആയോധനത്തിൽ ആൾനാശവും അർത്ഥനാശവും തീർച്ചയാണ്. എത്ര പേർ പുത്രദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും? എത്ര സ്ത്രീകളുടെ മംഗല്യസൂത്രം പറിച്ചുകളയേണ്ടതായി വരും? അതുകൂടി ആലോചിച്ചിട്ടു് വാൾ എടുക്കുക. പെരുമാൾ ചക്രവർത്തി പകരം ചോദിക്കട്ടെ. നമുക്കു് ഇമയകുമാരന്റെ പ്രത്യാഗമനത്തെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു് പ്രഭുപദം വിട്ടൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നതായാൽ നാടുമുടിക്കാതെ കഴിക്കാം." അത്തൻ ഊരിപ്പിടിച്ച വാൾ ഉറയിൽതന്നെ ഇട്ടു. പത്നിയോടുകൂടി രാവക്കുരാവെ പട്ടണം വിട്ടു പോകയും ചെയ്തു. അവർ വാനപ്രസ്ഥം സ്വീകരിച്ചു് തീർത്ഥാടനത്തിന്നു പോകുംവഴി ജലപ്രവാഹം ഉണ്ടായതുകൊണ്ടു് ആ ചാവടിയിൽകേറി പാർക്കേണ്ടതായി വന്നു.

കരൂർപട്ടണം കൈവശപ്പെടുത്താൻ പടനായകൻ പണിപ്പെടേണ്ടിവന്നില്ല. ആൾനാശവും അർത്ഥനാശവും കൂടാതെ കരൂർസൈന്യം കീഴൊതുങ്ങി. വെന്നിലപ്രഭു അന്തഃപുരത്തിനകം പ്രവേശിച്ചു. അത്തരെ വരുത്തി ആയുധം വെപ്പിക്കാൻ ഭടന്മാരെ നിയോഗിച്ചു. അവർ പ്രഭുപാദം മുഴുവൻ തിരഞ്ഞു് ആളെ കാണാതെ തിരിച്ചുവന്നു. പ്രഭു ഒളിച്ചിരിക്കയാണെന്നുകരുതി പ്രഭുപാദം കൊള്ളയിടുവാൻ സേനാപതി ആജ്ഞാപിച്ചു. കൊള്ള കൂടാതെതന്നെ ഉള്ള തെറ്റിപ്പാൻ വിരോധമില്ലാത്തമട്ടിൽ താക്കോൽക്കൂട്ടം അത്തരെൻറ മെത്തമേൽ കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. പട്ടണം കാത്തുരക്ഷിപ്പാൻ സ്വന്തം ഭടന്മാരെ നിയോഗിച്ചു് കരൂർപടയാളികളോടുകൂടി വെന്നിലപ്രഭു ചോളരാജ്യത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി. ആൾ അപജയംകൂടാതെ വിജയംനേടിവന്നതിന്നു് കരികാലൻ കരൂർപട്ടണം വെന്നിലപ്രഭുവിന്നു വിട്ടുകൊടുത്തു. അതുമുതൽക്കു വെന്നിലപ്രഭു 'നാടുവാഴി' എന്ന സ്ഥാനത്തിന്നു് അവകാശിയായിത്തീർന്നു.

കരൂർപ്രഭുവിൻെറ കീഴിൽ നില്ക്കുന്ന കാടരെ വഴിപ്പെടുത്തി കാട്ടുവാരം നേരിട്ടു പിരിക്കാനുള്ള ഒരുക്കങ്ങളോടുകൂടി 'നാടുവാഴി' കുറേക്കാലം വനവാസം ചെയ്തു. വഴിപ്പെട്ടവരൊന്നിച്ചു വേട്ടയാടി വിനോദിച്ചു കാഴ്ചദ്രവ്യങ്ങളോടുകൂടി തിരിച്ചുവരുംവഴി കാവേരിനദിയിലെ കലക്കം കണ്ടു് വെള്ളപ്പൊക്കമുണ്ടാകുമോ എന്നു സംശയിച്ചു് അവർ കുറേനേരം തീരത്തിൽ താമസിച്ചു. സാരമില്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കി വഞ്ചിയിലും പടവിലുമായി സാമാനവും ആൾക്കാരെയും കേററി നാടുവാഴി അക്കരെയ്ക്കു തിരിച്ചു. കാവേരിനദിയുടെ ഒഴുക്കു പലവിടത്തിലും വളരെ അപകടത്തിലുമാണു്. അവിടം വിസ്താരത്തിൽ കൂടിയതാണെന്നല്ലാതെ അപകടമുള്ളതായിരുന്നില്ല.

കരവിട്ട് ചെറുമ തീണ്ടാപ്പാടദൂരം പോയപ്പോൾതന്നെ ഒഴു
ക്കിൻെറ ശക്തി വർദ്ധിച്ചു. വെള്ളത്തിന്റെ എരമ്പലും വഴി
യെ കേട്ടുതുടങ്ങി. കരയ്ക്കുനില്ക്കുന്ന വേടന്മാർ കൂട്ടിയാൽ കൂടി
ല്ലെന്നുകണ്ടു പിന്നോഴിഞ്ഞുപോയി. നദിയിൽ കഴുക്കോൽ
കുത്തില്ലാതായി. അമരംപിടിച്ചാൽ കിട്ടുന്നില്ല. പടവിൻെറ മു
ന്തല ഒഴുക്കിനെ അനുകൂലിച്ചു. ചുഴിയിൽപ്പെട്ടു വട്ടംചുററിയും
പാറയിൽചെന്നടിച്ചും കെട്ടുവള്ളി പൊട്ടി ചങ്ങാടം തടിതി
രിഞ്ഞു ഒലിച്ചുതുടങ്ങി. ആകപ്പാടെ നിലവിളിയും ലഹളയു
മായി. വെന്നിലെ നാടുവാഴിയും മററു ചിലരും മുക്കാലും മു
ങ്ങിയ വഞ്ചിയുടെ വക്ക മുറുക്കെപ്പിടിച്ചു വെള്ളത്തിൽ കാ
ലിട്ടടിച്ചു പ്രാണനെ കൊതിച്ചു പാഴവേല ചെയ്യുന്നതു ക
രയ്ക്കുനില്ക്കുന്ന ഒരു യുവാവുകണ്ടു. ഒന്നിച്ചുണ്ടായിരുന്ന വന
ചാരനോടു വേഗം വാ എന്നുപറഞ്ഞു യുവാവു കരവഴിക്കു
നദിയുടെ കീഴോട്ടു കുറേദൂരം ഓടിപ്പോയി വളവുനോക്കി ഇ
റങ്ങിനിന്ന് ഒഴുകിവരുന്ന വള്ളത്തെ പിടിച്ചു. വനചരന്റെ
സഹായത്തിന്നെത്തി രണ്ടുപേരുംകൂടി പാടുപെട്ടു അവരെ
കരയ്ക്കണച്ചു. തഴിപ്പറ്റു വെള്ളസ്സവാരിചെയ്തുവരുന്നവരെ
യും രക്ഷപ്പെടുത്തി. ചത്തതുകഴിച്ചു ബാക്കി ജീവിക്കുമെന്നു
ള്ള സമാധാനത്തോടുകൂടി വനചരൻ സ്ഥലം ചട്ടംകെട്ടാൻ
പോയ ഭൃത്യന്മാരൊന്നിച്ചു തിരിച്ചുവരാതെ ചാവടിയിൽ ചെ
ന്ന സമയത്താണു അതിൽ താമസിക്കുന്നവരെക്കണ്ടു സം
സാരിപ്പാൻ ഇടയായതു. ആപത്തിൽപ്പെട്ടവൎക്കു മോചനം
നൽകി എന്നല്ലാതെ അവർ ആരാണെന്നുള്ള വിവരം
അറിവാൻ യുവാവു ആവശ്യപ്പെട്ടതുമില്ല.

വെന്നില നാടുവാഴി കാട്ടുകൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്കു പോകും
വഴി ചാവടിയിൽ താമസിക്കുന്ന അരത്തന്നെ ഒരുനോക്കു ക

ണ്ടു. കട്ടർപ്രഭുവിന്നു് ആളെ മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം അകത്തേയ്ക്കു മാറി.

നാട്ടുവാഴി:—ആവൂ!—വല്ലാത്ത ക്ഷീണം. ഇവിടെ കുറച്ചുനേരം ഇരുന്നാൽ കൊള്ളാം.

വിചാരിപ്പു്:—എവിടെ പായ്? കഴുതകളെ! ഒന്നു കയ്യിൽ കരുതായിരുന്നില്ലെ?

നാട്ടുവാഴി:—ഈ വഴിപോക്കർ ആരാണ്.

വിചാ:—അവർ വെറും വഴിപോക്കരല്ല.

വനചരൻ:—അല്ലെന്നാരു പറഞ്ഞു.

വിചാ:—എന്തു്? നിങ്ങളെക്കുറിച്ചു് ആരും ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. എൻെറ യജമാനന്നു് ഈ നില്ക്കുന്ന ആളെപ്പററി ഒന്നും ചോദിച്ചുകൂടെന്നോ?

വനചരൻ:—അവിടുത്തെ സ്മരണയുടെ മാഹാത്മ്യം അത്ഭുതംതന്നെ.

നാട്ടുവാഴി:—ഓ! ഞാൻ ഓക്കുന്നുണ്ടു്. വെള്ളത്തിൽ വെച്ചുകണ്ട അപരിചിതരിൽ ഒരുവൻ താനാണു്, അല്ലെ? മറേറവൻ അകത്തുനില്ക്കുന്ന ആളും, മനസ്സിലായി.

വിചാ:—അകത്തുള്ള ആളെക്കൊണ്ടു് അതിനൊന്നും കൊള്ളില്ല. അങ്ങോരെ സഹായിപ്പാൻ രണ്ടുപേരുണ്ടായാൽ കൊള്ളാമെന്നിരിക്കുന്നു. അർദ്ധപ്രാണനൻ; വെള്ളം തൊട്ടാൽ കഴിഞ്ഞു.

നാട്ടുവാഴി:—വെള്ളത്തിൽവെച്ചു രണ്ടുപേരെ കണ്ടതായി തോന്നുന്നു.

വനചരൻ:—എണ്ണത്തിനു ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുണ്ടു്. അങ്ങേയ്ക്കു് പ്രാണനെ തന്നതു് മററെ ആളാണു്. അദ്ദേഹം

ഇവിടെ എത്തീട്ടില്ല. വെള്ളത്തിൽ മുമ്പിട്ടു ചാടിയതു ഞാനല്ല. എൻെറ നെഞ്ഞൊറപ്പിന്ന് കുറവുണ്ടായിട്ടില്ല. പക്ഷെ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചോരത്തിളപ്പും ചൊടിയും എന്നിൽ കവിഞ്ഞുനിന്നു. അതുകൊണ്ട് എന്നെ രണ്ടാമനായി വിചാരിച്ചാൽ മതി.

നാട്ടുവാഴി:—ആ ചെറുപുരുഷൻ എവിടെ? എന്തുകൊണ്ട് ഒന്നിച്ചുപോന്നില്ല.

വനചരൻ:—നദീതീരത്തുണ്ടാകും. കാരണം കണ്ടു ചോദിക്കേണ്ടതാണ്.

നാട്ടുവാഴി:—എന്നാൽ നാളെ രണ്ടുപേരുംകൂടി വന്നിട്ട് വേണ്ടതു ചെയ്യാം.

വനചരൻ പിന്നാക്കം മാറി. നാട്ടുവഴിയുടെ കണ്ണ് ചാവിടിയിൽ കടന്നു. മനസ്സ് ആലോചനയിലും പെട്ടു. അത്തനും പത്നിയും കൈയ്യൊതുങ്ങി കിട്ടി. ഇനി ഇവർ ചാടിപ്പോകാതെ കാക്കേണ്ടതായ ചുമതല മാത്രമെ ഉള്ളു. പോയാലും അക്കരെ കടക്കാൻ കാവേരിനദി സമ്മതിക്കില്ല. ആളെ അറിഞ്ഞതായി നടിക്കാതിരിക്കുകയാണ് നല്ലതു്. കാവലിന്നു ആളെ ആക്കാം. നേരം പുലന്നാൽ വേഷം മാറാം.

വിചാ:—എജമാനൻ എന്തൊ ആലോചിച്ചു സമയം പോണതു് അറിയുന്നില്ല. തണുപ്പിൽ അധികനേരം പുറത്തിരുന്നാൽ ശരീരത്തിന്നു—

നാട്ടുവാഴി:—സുഖക്കേട്ടതന്നെ. എന്നാൽ മനസ്സിന്നു സമാധാനമായി. ഇനി പോകതന്നെ

—(൦)—

അദ്ധ്യായം ൧൮

ഈ യുവകുമാരനെ അന്വേഷിപ്പാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള സാമന്തപ്രഭുക്കന്മാർ അവരുടെ അന്വേഷണത്തിൻെറ ഫലം മാസത്തിലൊരിക്കൽ തന്നെ ധരിപ്പിക്കണമെന്ന് പെരുമാൾ ഏർപ്പാടു ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. വേടക്കര ചൻ രണ്ടുമാസം കഴിഞ്ഞിട്ടും യാതൊരു വിവരവും പെരുമാളെ അറിവിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനെപ്പററി അന്വേഷിപ്പാൻ പെരുമാൾ ഉണ്ണിത്തമ്പുരാനെ നിയോഗിച്ചു. മകനെ വിട്ടയപ്പാൻ അമ്മയ്ക്കു മനസ്സു വന്നില്ല. "ഉണ്ണിക്ക് അതുയ്ക്കു പ്രായമായൊ?" എന്നു രാജ്ഞി ചോദിച്ചപ്പോൾ പതിനെട്ടുവയസ്സിൽ പടവെട്ടി പട്ടം കെട്ടിയവർ എൻെറ വംശത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട് എന്നായിരുന്നു രാജാവിൻെറ മറുപടി. ഉണ്ണിയും ആൾക്കാരും കാടുകേറി കാണേണ്ടവരെ കണ്ടു് കാര്യത്തിൽ ഉദാസീനതയില്ലെന്നു മനസ്സിലായതിന്നു ശേഷം ഒരു വനഭടനൊന്നിച്ചു് കാവേരി നദിയിലെ ജലപ്രവാഹം കണ്ടു നിൽക്കുമ്പോഴാണ് മുങ്ങിച്ചാവാൻ പോയ വെന്നിലെ നാട്ടുവഴിയെ അവർക്കു കാണാനിടയായതു്.

പരോപകാരത്തിന്നു വിഷയമായിത്തീർന്നവർ ആരാണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നതിന്നുമുമ്പു് അവരുടെ ദേഹസ്ഥിതിയെപ്പററി അറിവാൻ ഉണ്ണിക്ക് തിടുക്കമായി. ആൾ വെന്നിലെപ്രഭുവിൻെറ സന്നിധിയിൽ എത്തി അല്പമൃദുംഭാഷണംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെട്ട പ്രഭുവിന്നു് അപജയമില്ലെന്നുള്ള സമാധാനത്തോടുകൂടി ഉണ്ണി യാത്ര പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങൾ ചെയ്ത ഉപകാരത്തിന്നു തക്കതായ പ്രത്യുപകാരം മററൊരു പ്രകാരത്തിൽ ചെയ്വാൻ തൽക്കാലം തരമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് ഇതിനെ സ്വീകരിക്കുന്നതു എനിക്കു് സന്തോഷമാണു്" എന്നു പറഞ്ഞു വെന്നിലപ്രഭു കേരളചക്രവർത്തിയുടെ സീമന്തപുത്രനെ പണം കൊടുത്തു തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചു.

ഉണ്ണി:—പരോപകാരം കൊള്ളക്കടവി ചെയ്യത്തക്ക ഉപകരണമാണെന്നു ഞാൻ ഇതുവരെ ധരിച്ചിട്ടില്ല. അങ്ങു് ഈ സംഗതിയെപ്പററി അധികമൊന്നും പറയണമെന്നില്ല.

നാടുവാഴി:—എന്നാൽ പ്രത്യുപകാരംകൊണ്ടു തന്നെ എൻെറ കടപ്പാടു തീർക്കാൻ ശ്രമിക്കാം. ഊർജ്ജസ്വലനായ യുവാവേ! 'വിത്തിൻെറ ഗുണം മുളയിൽ കാണും.' താൻ ഒരു കാലത്തു ഗംഭീരപുരുഷന്മാരുടെ ഗണത്തിൽ ഗണിക്കപ്പെടുമെന്നു ഞാൻ അറിയുന്നുണ്ടു്. പോർക്കളത്തിൽ പ്രതാപപ്രൌഢിയോടുകൂടി നിൽക്കുവാനുള്ള കണ്ണും കരുത്തും കരളുറപ്പും ഈ ചെറുമെയ്യിൽ ഞാൻ കാണുന്നുണ്ടു്. സൃഷ്ടിച്ചവൻെറ ഉദ്ദേശവും അതുതന്നെയാണെന്നു ആ വിഷയത്തിൽ പരിശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളവക്കു് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാം. നിങ്ങൾ എൻെറ സ്നേഹിതനായ ചോളരാജാവിന്റെ പടനായകന്മാരിൽ ഒരുവനായിക്കാണാൻ എനിക്കു മോഹമുണ്ടു്.

ഉണ്ണി:—ഒരു ഭടനോ നായകനോ ആവാൻ കേരളത്തിന്നും പോരായ്കയില്ല.

നാടുവാഴി:—ഈ അഭിപ്രായം ഞാൻ വീട്ടേണ്ടതായ കടത്തിൻെറ പലിശ തീർക്കാനും തരമില്ലാതാക്കി.

ഉണ്ണി:—മുതലുപേക്ഷിച്ചവൻ പലിശ ചോദിക്കുമെന്ന് വിചാരിക്കുവാൻ അവകാശമില്ല.

നാട്ടുവാഴി:—ഈ വാക്ക് കുലമഹിമയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. യുവാവിൻെറ ജന്മഭൂമി കേരളമാണെന്നു മനസ്സിലായി. വിശ്വാസയോഗ്യനാണെന്നും ബോദ്ധ്യമായി. പേരും അധികവിവരവും അറിവാൻ എനിക്കു താല്പൎയ്യമുണ്ട്.

ഉണ്ണി:—ഇനി ആരും അറിവിച്ചു ചെയ്യേണ്ടതായ കാൎയ്യം അധികമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഞാൻ പോണു.

നാട്ടുവാഴി:—വരട്ടെ അപ്പുറത്തില്ലെങ്കിലും ആവശ്യം എനിക്കുണ്ട്. ആ ചാവിടിയിൽ താമസിക്കുന്നത് ആരാണെന്നുള്ള വിവരം ഉപായത്തിൽ തിരക്കി സൂക്ഷ്മം അറിഞ്ഞ് എന്നോട്ട് പറയണം.

ഉണ്ണി:—അതിന്നു ഞാൻതന്നെ വേണമെന്നുണ്ടോ? ഭൃത്യന്മാരിൽ ഒരുവനെക്കൊണ്ടു നിവൃത്തിക്കാവുന്ന കാൎയ്യമല്ലെ.

നാട്ടുവാഴി:—കാൎയ്യം സാരമില്ലെങ്കിലും കാരണം വലുതാണ്. വെള്ളത്തിൽ നിന്നു കരകേറിയവനെ അവർ വെള്ളത്തിലാക്കാൻ നോക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ അവരെപ്പററി അന്വേഷിക്കേണ്ട ചുമതലയും അങ്ങെയ്ക്കില്ലെ?

ഉണ്ണി:—ഈ സംശയത്തിന്ന് എന്തുകാരണം; അവരെന്തു ചെയ്തു.

നാട്ടുവാഴി:—കാരണം പിന്നെ പറയാം. പോയി വരൂ

ഉണ്ണി കൊട്ടാരം വിട്ടുവരുന്ന വഴിക്ക് വനചരനെ കണ്ടു ചാവടിക്കാരെ പററി അയാളോടു ചോദിച്ചു. ചാവടിയിൽ താമസിക്കുന്നവരും പ്രഭുവും തമ്മിൽ ഉള്ളുകൊണ്ട്

സുഖമില്ലെന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണ്. ആ ദമ്പതിമാർ ആഭാസന്മാരല്ലെന്ന് അവരോടു സംസാരിക്കുമ്പോൾ അറിയാം. അവരെക്കുറിച്ചു പ്രഭു എന്നോടു പലതും ചോദിച്ചു; എനിക്കറിവുള്ളതുകൂടി ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. പ്രഭു ആകപ്പാടെ നല്ലവനല്ലെന്നാണ് തോന്നുന്നതു്. ചാവടിക്കാരെ നേരിട്ടുകണ്ടു് പരിചയപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ് അവരെപ്പററി അറിവാകുന്ന വിവരം പ്രഭുവിനെ തിരിയപ്പെടുത്താൻ ആലോചിച്ചിട്ടു വേണ്ടതാണ് എന്ന് വനചരൻ പറഞ്ഞു.

ഉണ്ണി ചാവടിയിൽ ചെന്നു കേറി. അത്തപ്പതി കയററുകട്ടിലിന്മേൽ കീഴാലും പെട്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. ചോട്ടടി കേട്ടപ്പോൾ കല്പകവല്ലി തലപൊക്കി നോക്കി. തമ്മിൽ കണ്ടപ്പോൾ മുഖപരിചയം തോന്നി സംശയഭാവത്തിൽ പെട്ടു. ചിത്രത്തിൽ കണ്ട പരിചയമാണെന്നു കല്പകവല്ലി തീർച്ചയാക്കി.

കല്പക:—ഉണ്ണി പ്രഭുവിനെ രക്ഷിച്ചവനൊ അദ്ദേഹം അയച്ചു വന്നവനൊ?

ഉണ്ണി:—രണ്ടും ഒരാളായി വന്നു. എന്റെ പേരു് അറിഞ്ഞതു എങ്ങിനെ? (ജ്യേഷ്ഠന്റെ അമ്മയുടെ ഛായ തോന്നുന്നുണ്ട്)

കല്പക:—പേരു് അറിഞ്ഞു വിളിച്ചതല്ല. ആകൃതിക്കു് ചേർന്ന പേർ വിളിച്ചതാണ്. പേരും അതുതന്നെയാണൊ?

ഉണ്ണി:—എന്നാൽ 'അമ്മെ' എന്നു വിളിക്കാൻ എന്നെ അനുവദിക്കണം.

കല്പകവല്ലി മറുപടി പറയാതെ ഉണ്ണിയെ തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വെന്നിലപ്രഭുവിന്റെ ആളായി വ

ന്നിട്ടുള്ളതു് ഉണ്ണി ആളെ അറിഞ്ഞുകൊണ്ടാണൊ? എന്നു് ഉണ്ണിയോടു ചോദിച്ചു.

ഉണ്ണി:—എതു പ്രഭു? ആ ദ്രോഹി. എവിടെ? ഞാൻ അയാളുടെ ആരാകുന്നു? ഇമയകുമാരന്റെ അമ്മയെ അപമാനിക്കാൻ പുറപ്പെട്ട നീചന്റെ പേരു കേൾക്കു മ്പോൾ എന്റെ വാൾ താനേ വിറയ്ക്കുന്നു.

ഇമയകുമാരൻ എന്ന പേർ കേട്ടപ്പോൾ കല്പകവല്ലി യുടെ മനം കലങ്ങി, മുഖം വാടി, കണ്ണിൽ വെള്ളം നിറ ഞ്ഞു. സംസാരിപ്പാൻ കുഴങ്ങി, മുഖം കമന്നു, ആൾ കുഴ ഞ്ഞു. അതാ "വീഴുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ഉണ്ണി ബ ദ്ധപ്പെട്ടടുത്തു ചെന്നു് "എന്റെ കുട്ടി, ഈ പ്രായത്തിൽ നിന്നേ കൂട്ടപിരിഞ്ഞതല്ലേ കാണാൻ എനിക്കു യോഗം വന്ന തു്; എന്റെ ഇമയൻ—"

ഉണ്ണി:—ഓടിവരണെ! അമ്മ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു.

അത്തൻ വാളൂരിപ്പിടിച്ചു ബദ്ധപ്പെട്ടു അടുത്തു ചെ ന്നു്, വീണു കിടക്കുന്ന കല്പകവല്ലിയെ താങ്ങുവാനുള്ള അ ത്യാർത്തിയോടും സംശയത്തോടുംകൂടി വിഷണ്ണനായി നില്ക്കു ന്ന ഉണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ മുഖത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടു അത്തൻ ചോദിച്ചു. ശത്രുമിത്രങ്ങളെ തിരിച്ചറിവാൻ പാടില്ലാത്ത ഈ സ്ഥലത്തു് എന്റെ ഭാൎയ്യയെ പരിതപിപ്പിച്ചു് പശ്ചാത്തപി ച്ചു നിൽക്കുന്നതു് ആരാണെന്നു നേരേ പറയണം. "ഞാൻ ആരും അറിയാതെ പറഞ്ഞുപോയ വാക്കു് അമ്മയെ ഇത്രത്തോളം വ്യസനിപ്പിക്കുമെന്നു അറിഞ്ഞില്ല. എനിക്കു മാപ്പു തരണം. അമ്മേ! ആശ്വസിക്കു; ഞാൻ ജീവച്ഛവമാ ണു്; എനിക്കു താങ്ങുവാൻ ശക്തിയില്ല" എന്നു് ഉണ്ണി ആ വലാതി പറഞ്ഞു.

അത്തൻ:—കല്പകം! കരയരുത്. എണീക്കു. വ്യസനിപ്പാനുള്ള സമയവും സ്ഥലവും ഇതല്ല. എന്റെ വിചാരം തെററല്ലെങ്കിൽ ഈ നില്ക്കുന്ന ആൾ നമ്മുടെ—അത്തൻ ഉണ്ണിയെ വീണ്ടും നോക്കി.

കല്പകവല്ലി:—സഹായത്തിന്നു ദൈവം അയച്ചുതന്ന ദേവകുമാരൻ; എന്റെ കുട്ടി:" എന്നു ഗൽഗദത്തോടു പറഞ്ഞു് പ്രയാസപ്പെട്ടുകൊണ്ടു എണീററിരുന്നു "ഉണ്ണീ! കുമാരനെ—"

ഉണ്ണി:—അമ്മേ! അതു ചോദിക്കരുതു്; ഈ പതനത്തിലാണല്ലോ എനിക്കു നിങ്ങളെ ആദ്യമായി നേരിട്ടു കാണാൻ സംഗതിയായതു്. ദൈവം താമസിക്കാതെ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠനേയും എനിക്കു കാട്ടിത്തരും.

അത്തൻ:—പതുക്കെ പറയു; 'ചുമരിന്നും ചെവിയുണ്ടെന്നു കരുതണം.'

ഉണ്ണി:—ആ പേടി ഇനി വേണ്ട; ചെവിയെന്നു വെയ്ക്കേണ്ട. ശിരസ്സുണ്ടെന്നിരുന്നാൽകൂടി അതറുക്കാനുള്ള കരുത്തും അടുത്തുണ്ടു്. വലിയച്ഛാ! ജ്യേഷ്ഠന്റെ കാൎയ്യത്തിൽ ഞാൻ തെററുകാരനല്ല.

കല്പക:—ഉണ്ണിയെ കണ്ടവരാരും ഒരു തെററും കല്പിക്കില്ല.

അത്തൻ:—കഴിഞ്ഞതിനെ എടുത്തു പറഞ്ഞു് കരഞ്ഞിട്ടു കാൎയ്യമില്ല. ഉണ്ണി അടുത്തു വരൂ; കേൾക്കു. നമ്മൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വെന്നിലെ പ്രഭു അറിഞ്ഞാൽ ഇനിയും ആ ദ്രോഹി ആപത്തു വലിച്ചിടും. ഉണ്ണി ആരും അറിയാതെ പരമാൎത്ഥം പറഞ്ഞുവെന്നുണ്ടോ?

ഉണ്ണി:—ഇല്ല. ആ നീചൻ ചോദിക്കാത്ത കുറവില്ല. ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. ഞാൻ ആരാണെന്നു അറിഞ്ഞിട്ടുമില്ല.

അത്തൻ:—ഉണ്ണിയുടെ കൂടെയുള്ള ആൾ ഏതു തരക്കാരനാണ്?

ഉണ്ണി:—എന്നെക്കാൾ വിശ്വസിക്കാവുന്ന ഒരു വനഭടൻ.

അത്തൻ:—ഞങ്ങൾ ഇവിടെ ഉണ്ടെന്നു് ഉണ്ണി എങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു.

ഉണ്ണി:—അറിഞ്ഞിട്ടു വന്നതല്ല. ഇവിടെ താമസിക്കുന്നവരുടെ ഒരു പൂർണ്ണ വിവരണം അയാൾക്ക് അറിവാൻ വേണ്ടി എന്നെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചതാണ്.

കല്പക:—എന്നാൽ നമ്മളെ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല; നിശ്ചയം.

അത്തൻ:—അറിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും സംശയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തീർച്ചയായി.

ഉണ്ണി:—അതുകൊണ്ടു വൈഷമ്യമില്ല. മേലിൽ വേണ്ടതുപോലെ നോക്കിക്കൊള്ളാം. അവിടുന്നു് വാനപ്രസ്ഥാശ്രമത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടതു് അച്ഛൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

കല്പക:—കദൂർ പട്ടണം ശത്രുക്കൾ കയ്യേറിയ സംഗതി ഇനിയും കേരള ചക്രവർത്തിയെ അറിവിച്ചിട്ടില്ലെ?

ഉണ്ണി:—ശത്രുക്കൾ കയ്യേറുകയൊ? ഏതു ശത്രു? നിങ്ങളെ തോല്പിച്ചിട്ടൊ. ചാവീർഭടന്മാർ മുച്ചൂടും നശിച്ചു എന്നൊ?

അത്തൻ:— ഞങ്ങളെ തോല്പിച്ചിട്ടില്ല. കരികാലന്റെ സൈന്യം അല്ലെങ്കിൽ ചോളരാജാവിന്റെ അണമതി

യോടുകൂടി വെന്നിലെപ്രഭുവിൻെറ സൈന്യം പട്ടണം വള ഞ്ഞപ്പോൾ ഞങ്ങൾ വിട്ടൊഴിഞ്ഞുപോന്നതാണു്. ചാവീർ ഭടന്മാർ നശിച്ചിട്ടില്ല. ഉണ്ണി പോന്നിട്ടു് അധികം ദിവസ മായോ?

ഉണ്ണി:—ഒരു മണ്ഡലം കഴിഞ്ഞു. ജ്യേഷ്ഠനെപ്പററി ന ടക്കുന്ന അന്വേഷണം ഏതു തരത്തിലിരിക്കുന്നു എന്നറിയാ നായി കാട്ടുപ്രഭുക്കന്മാരെ കാണ്മാൻ വന്നതാണു്. ജ്യേഷ്ഠനെ അപകടംകൂടാതെ കണ്ടുകിട്ടുമെന്നു് ജ്യോതിസ്സഭയിൽ തീൎച്ച പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

അത്തൻ:—ഈശ്വരൻ സഹായിക്കട്ടെ. ഞങ്ങളുടെ ഗ്രഹപ്പിഴ ചക്രവൎത്തിക്കും പററി.

കല്പകവല്ലി:—ഏതു വഴിക്കു് അന്വേഷിക്കുവാനാണു് പ്രശ്നം പറയുന്നതു്.

ഉണ്ണി:—പ്രശ്നത്തിൽക്കണ്ട വഴിക്കു മാത്രമല്ല. എ ല്ലാവഴികളിലും ഏതു സമയത്തും അന്വേഷണം നടക്കുന്നു ണ്ടു്. ശത്രുക്കളുടെ അക്രമം ഇനിയെങ്കിലും അച്ഛനെ അറി വിക്കേണ്ടേ?

അത്തൻ:—ഉണ്ണി പോന്നതിൻെറ ശേഷമാണു് പട്ട ണം കയ്യേറീട്ടുള്ളതു്. വൎത്തമാനം ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ അ ച്ഛൻ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

ഉണ്ണി:—അച്ഛൻെറ കല്പനപ്പടി സൈന്യം വന്നുചേ രുംമുമ്പുതന്നെ നമുക്കു പട്ടണം വീണ്ടെടുപ്പാൻ ശ്രമിക്കരു തേ. ചാവീരും ചങ്ങാതവും കൂടിപ്പിടിച്ചു് അല്പദിവസത്തിനു ള്ളിൽ ഞാൻ ഒരു നല്ല സൈന്യത്തെ ശേഖരിക്കാം. വെന്നി ലെ പ്രഭുവിനെ കൊല്ലുകയോ കാരാഗൃഹത്തിലാക്കുകയോ ക്ഷണത്തിൽ കഴിക്കാം.

അത്തൻ:—സാഹസത്തിന്നു തുനിയരുതു്. അതൊക്കെ സാവധാനത്തിലാവാം. തൽക്കാലം വേണ്ടതു് ഇവിടംവിട്ടു പോകയാണു്. അതിന്നു മുമ്പു് ഉണ്ണി ചെന്നു് പ്രഭുവിനെ കണ്ടു അയാളുടെ ഉള്ളറിഞ്ഞുവരു. ആളെ അറിവിക്കുകയും അവിവേകം പ്രവൃത്തിക്കുകയും അരുതു്.

കല്പകവല്ലി:—ആ നിർദ്ദയൻ ഉണ്ണിയെ അറിഞ്ഞുവെങ്കിൽ കാവേരിയിൽ മുക്കിക്കൊന്നേനേ.

ഉണ്ണി:—അതിന്നു് എനിക്കായിരുന്നു എളുപ്പം. ആളും അതുതന്നെ അല്ലേ?

അത്തൻ:—ആളെ ഞാൻ കണ്ടു. എനിക്കു് സംശയമുണ്ടായി. ഇവിടെ വന്നുചേരാൻ ആലോചിച്ചിട്ടു് ഒരു വഴിയും കിട്ടിയില്ല. കൊട്ടാരത്തിലേക്കു് പോകുംവഴി എന്നെ ഒരു നോക്കു കാണുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എന്റെ സ്ഥിതിഭേദം കണ്ടു് തീൎച്ചയാവാഞ്ഞതുകൊണ്ടായിരിക്കും ഉണ്ണിയെ അയച്ചതു്.

ഉണ്ണി:—പ്രഭുവിനെ അമ്മ കണ്ടുവോ?

കല്പകല്ലി:—ഇല്ല, എനിക്കു കാണുകയുംവേണ്ട.

ഉണ്ണി:—അയാളും അമ്മയെ കണ്ടുവോ?

അത്തൻ:—ഇല്ലെന്നാണു തോന്നുന്നതു്. കണ്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആളെ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഉണ്ണിയോടു് വിശ്വസ്തത ഭാവിച്ചു ചതിയിൽ അകപ്പെടുത്തി നമ്മളെ ഒരു അമുക്കമെക്കാൻ തരംനോക്കുകയല്ലെന്നും വിചാരിക്കേണ്ട. പണമുണ്ടെങ്കിൽ ഈ കാട്ടിൽ ജനസ്വാധീനത്തിന്നു പ്രയാസമില്ല. അതുകൊണ്ടു് കണ്ണിൽപ്പെട്ടവന്റെ കയ്യിൽപ്പെടാതെ കഴിപ്പാൻ ഉണ്ണി മനസ്സിരുത്തണം.

കല്പകവല്ലി:—ഉണ്ണി ഇനി അയാളെ കാണാൻ പോകേണ്ട. നമുക്ക് ഇപ്പോൾത്തന്നെ ഈ സ്ഥലംവിട്ടു പോകാം.

ഉണ്ണി:—ആ പ്രവൃത്തി ഊഹത്തെ ബലപ്പെടുത്തുകയാണ്. ഭീരുത്വത്തിന്നു ഞാൻ പാത്രമല്ല. ഞാൻ പോയിവരാം. വാൾ കയ്യിലുണ്ട്. എന്നു പറഞ്ഞ് അവരെ വന്ദിച്ചു പിരിഞ്ഞു.

കല്പകവല്ലി:—ഉണ്ണീ! ഓർമ്മവേണേ. ഉണ്ണി തിരിഞ്ഞുനിന്ന് കല്പകവല്ലിയെ തൊഴുതുപോന്നു. കാട്ടുഭടൻ മീശമുറുക്കിക്കൊണ്ട് പുറത്തു നിൽക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പ്രകൃതം വെളിപ്പെടുന്തോറും മേൽമീശയുടെ തുമ്പിനെ കടക്കണ്ണിനോട് അടുപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഉണ്ണിയെ പുറത്തു കണ്ടപ്പോൾ നോക്കണോ തനിച്ചോ ആളെ ശേഖരിച്ചിട്ടോ എന്നു ഭടൻ ചോദിച്ചു. 'പരിഭ്രമിക്കരുത്. പരമാർത്ഥം വെളിപ്പെടട്ടെ. നീ ഇവിടെ കാത്തുനിന്നാൽ മതി. ഞാൻ പോയി ആ ദ്രോഹിയുടെ ഉള്ളറിഞ്ഞുവരാം' എന്നു പറഞ്ഞ് കാട്ടുഭടനേ കാവലാക്കി ഉണ്ണി കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്കു പോയി. ഇല അനങ്ങിയാൽ അവിടെ കാട്ടുഭടന്റെ കാലടി പതിയും. ആ തരത്തിൽ കാവൽക്കാരൻ ജോലി നോക്കിത്തുടങ്ങി.

വെണ്ണിലപ്രഭു ഒരു മെത്തമേൽ മൂടിപ്പുതച്ചിരിക്കുന്നു. ഉണ്ണിയെ കണ്ടപ്പോൾ 'കാര്യം സഫലമായോ?' എന്നു ചോദിച്ചു. "ഉദ്ദേശം മുഴുവൻ സാധിച്ചു എന്നു പറയാറായില്ല. മുക്കാലും ഒത്തു. ബാക്കി ഇവിടംകൊണ്ടാണ് വേണ്ടത്."

പ്രഭു:—അഭയം തന്നവനിൽ അവിശ്വാസം ജനിക്കുന്നതു് മനസ്സാക്ഷിക്കു വിരോധമാണ്. വിശ്വസ്തനായ തന്നിൽനിന്ന് എന്റെ സ്വകാര്യം മറച്ചുവെയ്ക്കുന്നില്ല.

ഉണ്ണി:—ഉം, പറയൂ. അതിഭാഷണം മേഘസ്ഥിതിക്ക് യോജിക്കില്ല.

പ്രഭു:—കാലപ്പഴക്കംകൊണ്ടു മാഞ്ഞുപോകാത്തതും എളുപ്പത്തിൽ ഇന്നതെന്നു പറവാൻ സാധിക്കാത്തതുമായ ഒരു രാഗദ്വേഷം ഞങ്ങളിൽ വേരുറച്ചുകിടപ്പുണ്ടു്.

ഉണ്ണി:—ഒരു പിച്ചക്കാരനും പ്രഭുവും തമ്മിൽ ഇത്ര വലിയ ദ്വേഷമുണ്ടാവാൻ തരമില്ല.

പ്രഭു:—പിച്ചക്കാരനല്ല. അതു് കള്ളപ്പോരാണ്. അല്ലെങ്കിൽ പിച്ച എടുപ്പിച്ചതാണെന്നു വെയ്ക്കു.

ഉണ്ണി:—പിന്നെ ദ്വേഷിച്ചിട്ടു് കാര്യമുണ്ടോ? പിച്ചക്കാരിൽവെച്ചു് കെതികെട്ട പുള്ളി. പിത്തം പിടിച്ച കാമാലി, അഗതി, (ശവം കുത്തി) പകപോക്കാൻ നോക്കുന്നതു് ഭംഗിയല്ല.

പ്രഭു:—അതൊക്കെ ശരിതന്നെ; അതുകൊണ്ടായില്ല. ഞാൻ വിചാരിച്ച മാതിരിയിലാണ് കാര്യത്തിന്റെ കിടപ്പു് എങ്കിൽ രണ്ടുനാളത്തെക്കൂടി അവർ അതിൽ താമസിക്കണം.

ഉണ്ണി:—അതിന്നു ഞാനൊന്നും വേണ്ടതില്ല. വിചാരിപ്പുകാരൻ സമ്മതിച്ചാൽ മതി. രണ്ടു നാളല്ല ഒരു കൊല്ലം അവർ അതിൽ താമസിക്കും. അവിടുത്തെ വിചാരം അവക്കു ഗുണമാണ്.

പ്രഭു:—ആ നിലയ്ക്കല്ല. എന്റെ സ്നേഹിതനായ കരികാലമഹാരാജാവിന്റെ അനുവാദം വാങ്ങാൻ ഞാൻ ആളെ ഓടിക്കുന്നുണ്ടു്. അവർ മടങ്ങിവന്നാൽ അവരെ ബന്ധനത്തിൽപ്പെടുത്തും.

ഉണ്ണി:—ബന്ധനത്തിന്നു മാത്രമല്ല കൊല്ലാനും എനിക്കു് മറ്റൊരാളുടെ വരുതിക്കുവേണ്ടി താമസിക്കേണ്ട കാര്യമില്ല. കാരണം പൂർത്തിയാവട്ടെ.

പ്രട്ട:—ഒരു വിലപിടിച്ച വസ്തു കയ്യേററത്തെപ്പററി ഞങ്ങടെ തമ്മിൽ ഉള്ള വഴക്ക് നിലവിൽ നിൽക്കുന്നുണ്ട്. വസ്തു ബലമായി വീണ്ടെടുപ്പാൻവേണ്ടി ആൾക്കാരെ ശേഖരിപ്പാൻ അവർ വേഷംമാറി പുറപ്പെട്ടിരിക്കയാണ്. ആൾനാശവും അൎത്ഥനാശവും വരുത്തിക്കൂട്ടുന്നതിന്നു മുമ്പിൽ അവരെ ബന്ധോവസ്ഥിലാക്കണം. രാജഭൃത്യന്മാർ വന്നുചേരുന്നതുവരെ അവരെ സൂക്ഷിച്ചുതരണം. ഭൂമിയുടെ ഗുണമറിഞ്ഞാൽ എൻെറ ജീവനെ രക്ഷിപ്പാൻ മുതിൎന്ന ആൾ ഇതിലധികം ചെയ്യുമെന്നാണ് എൻെറ വിശ്വാസം.

ഉണ്ണി:—ഞാനും അങ്ങിനെതന്നേയാണ് വിശ്വസിക്കുന്നതു്.

പ്രട്ട:—കൊങ്ങുനാട്ടിലേയ്ക്കു വെച്ചു് ഒന്നാന്തരം മണ്ണ്. വളരെക്കാലമായിട്ടു് ആളുംവാളും കടന്നു് നാനാവിധമാക്കാൻ സാധിക്കാത്ത സ്ഥലം. വെള്ളാമകൃഷിക്ക് വെള്ളക്കേടും വെയിൽക്കേടും ബാധിക്കില്ല. തരിശുഭൂമി തീരെ ഇല്ല. പറമ്പുകൃഷിക്കു പഞ്ഞമില്ലാത്ത പ്രദേശം. അതുപോലെ അയൽദേശങ്ങളിൽ കാണില്ല. ആറാഴ്ചകൾക്ക് സ്വതേ അനുകൂലമായ മണ്ണിൻെറ വില ഇപ്പോൾ പത്തിരട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഉണ്ണി:—സ്ഥലവിവരണം ഭംഗിയായി.

പ്രട്ട:—പ്രദേശം കാണാൻ സംഗതിവന്നാൽ എൻെറ പ്രസംഗം നിസ്സാരമാണെന്നു തോന്നും.

ഉണ്ണി:—ഒററപ്പെട്ടു് ഓജസ്സില്ലാതെ അരിഷ്ടിച്ചു കാലം കഴിക്കുന്ന പാവടിക്കാരെ ആ സ്വൎഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു അയയ്ക്കാതെ ത്രിശങ്കുവാക്കി നിൎത്തുവാൻ ഞാൻ വിശ്വാമിത്രനാകുന്നതിന്നു മുമ്പു് എതൃകക്ഷിയുടെ അവകാശബലംകൂടി അവിടന്നു പറഞ്ഞുകേട്ടാൽ കൊള്ളാം.

പ്രഭു:—അവകാശമോ? അത് ഒരു വഴിക്കുമില്ല. ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ ഈശ്വര ഗരുഡൻെറ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടതാണെന്നു പറയുന്ന കൂട്ടത്തിലെ ഉള്ളു. നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ ചില പ്രമാണികരം അയാൾക്കു സ്വാധീനമുണ്ട്. അത് അയാളുടെ ഭാര്യവഴിക്കുണ്ടായതാണെന്നാണ് ജനശ്രുതി. ആ പെണ്ണിനെ അവിടെ കണ്ടില്ലേ?

ഉണ്ണി:—ആ അമ്മ വാനപ്രസ്ഥൻെറ ധർമ്മദാരങ്ങളാണെന്ന് അവർ പറയാതെ തന്നെ ഞാനറിഞ്ഞു.

പ്രഭു:—തൻെറ അമ്മയാണെന്നു വന്നാൽക്കൂടി ആ പേരിന്നു അവൾക്ക് അർഹതയില്ല.

ഉണ്ണി:—ഉണ്ട്. ഞാൻ തെററിദ്ധരിച്ചിട്ടില്ല. അവർ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം വിട്ടിട്ട് അധികം കാലമായിട്ടില്ലെന്നു പറഞ്ഞു.

പ്രഭു.—ഗൃഹസ്ഥനോ? അയാളുടെ മകനുകൂടി ആ പദം നാവിലുദിക്കില്ല.

ഉണ്ണി:—ഇതിന്നു പുറമെ ഒരു പുത്രനും അവൾക്ക് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?

പ്രഭു:—ഉണ്ടെന്നോ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നോ പറയാമില്ലാത്തതാണ്ന്ന് ഫലം. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ രാജ്യഭ്രഷ്ടനായിപ്പോയിരിക്കുന്നു. ഇടയ്ക്കു് കേരളത്തിലെങ്ങാനും കണ്ടതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. രണ്ടായാലും അവനെക്കൊണ്ടു എനിക്ക് ഉപദ്രവം വരില്ല—എന്താ മുഖപ്രസാദം പകന്നത്? അവനെ അറിയുമോ? അവനെ ഭയപ്പെടാനില്ല. ആൾ പമ്പവിഡ്ഢിയുമാണ്. തിരിച്ചുവന്നാൽക്കൂടി എൻെറ ചവിട്ടിൽ കിടക്കാനേ തരം വരൂ. പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളുന്നതെന്ത്?

ഉണ്ണി:—ഒരു മഹാപ്രഭുവിന്റെ അസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഭയംകണ്ടു ചിരിവന്നതാണ്. അഷ്ടിക്ക് വകയില്ലാത്തമട്ടു കഷ്ടപ്പെടുന്ന ഒരു പിച്ചപ്പാവം കയ്യൂൽ കിടക്കുന്നു. പുത്രന്റെ സഹായവും പൂജ്യം. ഒരു മഹാപ്രഭുവിന്റെ ഭയത്തിന്നുള്ള കോപ്പു തരക്കേടില്ല.

പ്രഭു:—മടിയിൽ ഘനമുള്ളവക്കു വഴിയിൽ ഭയമുണ്ടാകുന്നതു സാധാരണമാണ്.

ഉണ്ണി:—വീട്ടിൽ ചെന്നാലും കട്ടമുതലാണെങ്കിൽ പേടി കൂടുകയും ചെയ്യും.

പ്രഭു:—(കട്ടുന്നൽക്കൊത്തുകൊണ്ടതുപോലെ പ്രഭു ഒന്നു തുള്ളി) കേരളീയക്ക് വകതിരിവു കുറയും. ആളും തരവും നോക്കി സംസാരിപ്പാൻ അവക്കറിഞ്ഞുകൂടാ എന്ന് സമാധാനിച്ചുകൊണ്ട് "വാക്കു കാററാണെന്നു മാത്രം കരുതി സംസാരിക്കരുത്"

ഉണ്ണി:—ആ കാററിന്റെ ഭേദഗതികൊണ്ട് അടുത്തവരെ അകററുകയും അകന്നവരെ അടുപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിന്നു ഓഷ്ഠാധരങ്ങൾ നിത്യസാക്ഷികളാണെന്ന് ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പ്രഭു:—താൻ കേരളമാഹാത്മ്യത്തെ പാരായണം ചെയ്തതു മതി.

ഉണ്ണി:—കേരളീയരുടെ അന്തർഗ്ഗതം പരദേശിക്കു മനസ്സിലായെങ്കിൽ മതിയാക്കാം.

വെന്നിലെനാട്ടുവാഴിയുടെ ആന്തരം മനസ്സിലാക്കിപ്പോന്നതിന്നുശേഷം ഉണ്ണി വീണ്ടും ചാവടിയിൽ ചെന്നു കേറി. അത്തനും പത്തിയും വൈഷമ്യം ആലോചിച്ചുകൊണ്ട് ഉണ്ണിയെ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഉണ്ണി അവരെ

വന്ദിച്ചു. ഉടനേ അവിടം വിട്ടുപോകേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നറിവിച്ചു. ഒളിച്ചോടിപ്പോയതല്ലെന്നു വരുത്താൻ വിചാരിപ്പുകാരനെ പാട്ടിൽ പിടിക്കേണമെന്നു് അത്തനോടു പദേശിച്ചു. ചാവടിയിൽ താമസിച്ചതിന്നു സമ്മാനം എന്ന നാട്യത്തിൽ കുറേ പണം സൂക്ഷിപ്പുകാരനു കൊടുത്തു് അയാളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വെന്നിലെപ്രഭുവിൻെറ വഞ്ചി കേറി അക്കരെ കടന്നാൽപ്പിന്നെ വൈഷമ്യത്തിന്നു വഴിയില്ലെന്നു് ഉണ്ണി പറഞ്ഞു. ഉണ്ണിയെ തനിച്ചാക്കിപ്പോകുവാൻ അവൎക്കു് മനസ്സു വന്നില്ല. ഉണ്ണി അവരോടു കൂടി അപ്പോൾത്തന്നെ പോകുന്നതായാൽ പ്രഭുവിൻെറ സംശയം വൎദ്ധിപ്പാൻ വഴിയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു.

ജീവനെ രക്ഷിച്ചതിന്നു് പ്രഭു ഉണ്ണിക്കു് സംഭാവന ചെയ്തു സംഖ്യയുടെ തോതു പിടിച്ചു് ഔദാൎയ്യത്തെ അനുമാനിക്കാമെന്നു കരുതി വിചാരിപ്പുകാരനും ചാവടിയിൽ ചെന്നുകൂടി. അത്തൻ ആരാണെന്നറിവാനുള്ള പ്രഭുവിൻ്റെ തിടുക്കം കണ്ടപ്പോൾ വിചാരിപ്പുകാരൻ വില കൂട്ടിവെച്ചു. സൂക്ഷ്മം ഗ്രഹിച്ചു് ആളെ സൂക്ഷിച്ചുകൊടുത്താൽ തക്ക ലഭ്യം ഉണ്ടാക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചു കരുതിക്കൊണ്ടാണു് പോന്നിട്ടുള്ളതു്. ഉണ്ണി അശ്രദ്ധ നടിച്ചതു് വിചാരിപ്പുകാരൻ അനുകൂലിച്ചതായി ഭാവിച്ചില്ലെങ്കിലും ആദായത്തിന്നു പങ്കുകാരില്ലാതായതിനാൽ ഉള്ളുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു. ഉണ്ണിയും കാട്ടുഭടനും അവിടം വിട്ടുപോയി. അത്തനെ കാത്തിരിക്കുന്ന വിചാരിപ്പു് മനസ്സിന്നെ വെറുതേ ഇരുത്തിയില്ല. "വിചാരിച്ച കാൎയ്യം അപ്പോൾത്തന്നെ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതം മാറുന്നതു പ്രഭുക്കന്മാരുടെ കൂടെപ്പിറപ്പാണെന്നു തോന്നും. മററുള്ളവരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിൻെറ പാകം നോക്കാൻവേണ്ടി മാത്രം ജീവിക്കുകയാ

ണ്ണെന്നുമാണ് അവരുടെ വിചാരം. കുതിര എന്ന ഒന്നി
ല്ലെങ്കിൽ ഈ കൂട്ടർ എത്രപേരെ നട്ടം തിരിക്കുമായിരുന്നു.
കുതിരയില്ലെങ്കിൽ ആൾക്കാർ വണ്ടി വലിക്കട്ടേയെന്നു ആ
ജ്ഞാപിച്ചാൽ അല്ലെന്നു പറവാൻ ആരുണ്ടു്? എന്നാൽ ര
ണ്ടോ നാലോ കണ്ടില്ല കേട്ടില്ല എന്നു വെയ്ക്കുമോ? അതു
വുമില്ല. ശുദ്ധ മമ്മട്ടിജാതി. ദേഹം സ്വാധീനമാകുംമുമ്പ് എ
ട്ടോ പത്തോ കയ്യാലാക്കാഞ്ഞാൽ പുള്ളി ഭാണ്ഡം മുറു
ക്കിയാൽ ഈയുള്ളവൻ മിഴിച്ചു നിൽക്കേണ്ടിവരും. ചാവ
ടിയിൽ ചാവാൻ കിടക്കുന്നവരെ കാക്കാൻ പറഞ്ഞതു് എ
ന്തിനായിരിക്കും? വല്ലതും പാറിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. ആ പേ
ടിതന്നെ." വിചാരിപ്പിന്റെ മനോരാജ്യത്തിന്നിടയ്ക്കു് അ
ത്തൻ പുറത്തുവന്നു് ആ യുവാവു എവിടേയെന്നു ചോദിച്ചു.
"കാഴ്ചയ്ക്കും വേഴ്ചയ്ക്കും കൊള്ളാവുന്നവനും മര്യാദയും വകതി
രിവും തികഞ്ഞവനുമായ ആ കൊച്ചുമിടുക്കൻ അങ്ങയോടു
യാത്ര പറയാതെയാണോ പോയതു്" എന്നു വിചാരിപ്പുകാ
രൻ ചോദിച്ചു. "നിലയും വിലയുമുള്ളവരാണു് നിങ്ങൾ എ
ന്നറിഞ്ഞ മുതൽക്കു തന്നെ എനിക്കു വേണ്ട സഹായം ചെ
യ്തുതരുമെന്നു് വിശ്വസിക്കുന്നു." "അതു കൊള്ളാം. എന്നാൽ
അങ്ങയുടെ വില എന്നോടു പറകതന്നെ വേണ്ടതായിരിക്കു
ന്നു." "ഈ സാധനം അതിന്നു സഹായിക്കുമെന്നാണു തോ
ന്നുന്നതു്" എന്നു പറഞ്ഞു് അത്തൻ ഒരു പണക്കിഴി വി
ചാരിപ്പുകാരനു് കൊടുത്തു. കിഴി കിട്ടിയ മാത്രയിൽ കെ
ട്ടഴിച്ചു നോക്കി പൊൻനാണ്യമാണെന്നു കണ്ടപ്പോൾ വി
ചാരിപ്പു് തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു് "ആളെ മനസ്സിലാക്കാൻ
ഇത്ര നന്നായിട്ടു് ഇക്കാലത്തു മറ്റൊന്നില്ല" എന്നു മറുപടി
പറഞ്ഞു. നരിച്ചീറിൻകൂട്ടിൽ കിടക്കുന്നവരോടു കൈനിറേ
പണം വാങ്ങാൻ യോഗമുള്ള വിചാരിപ്പു് കൊട്ടാരത്തിൽ

താമസിക്കുന്ന പ്രഭു കുട്ട നിറച്ചുകൊടുത്താലല്ലാതെ വാങ്ങില്ലെന്നു അമ്മാൾ അത്തനോടു പറഞ്ഞു. 'ആ കാര്യം തരംപോലെ നോക്കിക്കൊള്ളു. പ്രഭാതത്തോടുകൂടി ഞങ്ങൾക്കു ഇവിടം വിട്ടു പോകാൻ വേണ്ടുന്ന ഏർപ്പാടു ചെയ്യുതരണം' എന്നു അത്തൻ പറഞ്ഞു.

വിചാരിപ്പു്:—അപ്പോൾ പ്രഭു ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളവരാണു് നിങ്ങൾ എന്നു വരുന്നു.

അത്തൻ:—അതുകൊണ്ടല്ല. പ്രഭുക്കന്മാരോടുകൂടി സഹവസിക്കാൻ എനിക്കിഷ്ടമില്ല. ഞാൻ പോയാൽ ആ പ്രഭുവിൻെറ പരിജനത്തിനു സ്ഥലസൌകര്യമുണ്ടാകയും ചെയ്യുമെല്ലോ.

വിചാരിപ്പു്:—കൊട്ടാരത്തിൻെറ കൂലിയായി ഇതിൽ പത്തിലൊന്നു തരാൻ പുള്ളിക്കു പുളിക്കുമെന്നാണു് തോന്നുന്നതു്. മടിശ്ശീല കെട്ടഴിക്കാതെ കഴിക്കാനുള്ള മട്ടാണു് കാണുന്നതു്. അതിന്നു ഇതുള്ളവൻ സമ്മതിച്ചിട്ടുവേണ്ടേ. മുങ്ങിച്ചാകാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴും ശിഷ്യനെ കലക്കിക്കുടിക്കാൻ ശാസിക്കുന്ന വകക്കാർ പരിജനങ്ങളുടെ സൌകര്യം നോക്കുന്നവരല്ല.

അത്തൻ:—എന്നോ സഹായിപ്പാൻ വിചാരിപ്പുകാരനു് വിരോധമുണ്ടോ?

വിചാരിപ്പു്:—വിരോധമോ? നന്നായി! നിങ്ങൾ പ്രഭുവിൻെറ ശത്രുക്കളൊന്നെന്നിരുന്നാൽകൂടി എനിക്കെന്തു്? ഇതു ചെവി അറിയാതെ നിങ്ങളെ ഇഷ്ടമുള്ള സ്ഥലത്തു എത്തിക്കാൻ ഈ വിചാരിപ്പുകാരൻ ഏററു. പുറപ്പെടാം. വാഹനം വഴിയിൽ തയ്യാർ.

എന്നു പറഞ്ഞു് വിചാരിപ്പുകാരൻ അവരൊന്നിച്ചു ചാവടി വിട്ടുപോയി. നമുക്കു് ആദികാമനെ പിന്തുടരാം.

—(൦)—

അദ്ധ്യായം ൱൩

ബുദ്ധയോഗി പുലോമജയെക്കൊണ്ടവരുടെ കപ്പലിൽ കേറിപ്പോയ വിവരം ആദികാമന് പിന്നീടാണു മനസ്സിലായതു്. ഇമയകുമാരനും ബുദ്ധയോഗിയും തമ്മിൽ ഉണ്ടായ സംഭാഷണത്തിൽനിന്ന് യോഗി ഇമയകുമാരനോടു വേണ്ടപ്പെട്ടവനാണെന്ന് കടൽക്കള്ളൻ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുള്ള കാര്യമാണ്. യോഗിക്ക് വൈദ്യഭാഗം കണക്കു തീർത്തു കൊടുക്കേണ്ടതു് കടലോ കാരാഗൃഹമോ എന്നു തീരുമാനിക്കുംമുമ്പ് അദ്ദേഹം കൈവിട്ടുപോയതുകൊണ്ട്, ആപത്തിനിടയാകുമെന്ന് ആദികാമൻ കരുതി. തന്റെ കള്ളവ്യാപാരം പെരുമാറം അറിവാൻ സംഗതിയായാൽക്കൂടി വൈഷമ്യം വരുതെന്നു കരുതി കടൽക്കള്ളൻ വഴി വളച്ചു പിടിച്ചു. ഏതു വഴിക്കു പോകുവാനും കാറ്റ് അനുകൂലമായിരുന്നു. പുലോമജയുടെ പാരവശ്യം കണ്ടു് ഉന്മേഷരഹിതനായിത്തീർന്ന ഇമയകുമാരന്റെ ശരീരം ക്രമത്തിൽ ശോഷിച്ചുതുടങ്ങി. കപ്പൽയാത്ര പരിചയമില്ലാത്തവർക്ക് ആദ്യകാലങ്ങളിൽ കണ്ടുവരുന്ന സുഖക്കേടാണു് ഇമയകുമാരൻ അനുഭവിക്കുന്നതെന്ന് ആദികാമൻ വിചാരിച്ചു. കടൽക്കള്ളൻ വേഷംമാറി കരയ്ക്കിറങ്ങി സഞ്ചരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ഇമയകുമാരനെക്കുറിച്ചുള്ള അന്വേഷണം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതായി അറിവാനിടവന്നതോടുകൂടി തന്റെ കള്ളച്ചരക്ക് ഉദ്ദിഷ്ടദിക്കിലെത്തിക്കുവാൻ കടൽവഴിയും കരവഴിയും സാദ്ധ്യമാകുന്നതല്ലെന്നു അയാൾ വിചാരിച്ചു. അടിമവ്യാപാരം സാധാരണയായി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തുറകളിലൊന്നിലും തന്റെ ചരക്കു ചിലവാക്കുവാൻ കടൽക്കള്ളൻ ശ്രമിച്ചില്ല. കുമാരനെ കപ്പലിൽനിന്നു മാറ്റി ഒളിവിൽ പാർപ്പിച്ചു് വെ

ന്നില നാട്ടുവാഴിയെ വിവരം ധരിപ്പിച്ച് തന്റെ ചുമതല ഒഴിക്കുവാൻ ആദികാമൻ നിശ്ചയിച്ചു. മറുതീരമുണ്ടെന്നു മററുള്ളവക്ക് അറിവാൻ കഴിയാത്ത ദൂരത്തിൽ കപ്പൽ നങ്കൂരമിട്ടുനിറുത്തി കടൽക്കള്ളനും മൂന്നു ഭൃത്യന്മാരും കൂടി കപ്പൽ വിട്ട് വഞ്ചിവഴിക്കു പുറപ്പെട്ടു. മറുതീരം ധൂമകേതുപോലെ തോണിക്കാൎക്കു കാണാറായി. കള്ളനും കൂട്ടരും കരയ്ക്കിറങ്ങി. കൂട്ടുകാരിൽ ഒരുവനെ തോണിക്കു് കാവലിരുത്തി മററുള്ളവർ താവളം നോക്കാൻ പുറപ്പെട്ടു അവർ കുറെദൂരം ചെന്നപ്പോൾ വിജനപ്രദേശം വിട്ട് വിപിനപ്രഭാവം കണ്ടുതുടങ്ങി.

ചെറുപ്പത്തിൽ ശിക്ഷിച്ചുവളൎത്താത്തതുകൊണ്ട് യഥേഷ്ടം തിന്നു പുളച്ച് സാഹസപ്രിയന്മാരായിത്തീൎന്ന പാമരന്മാരെപ്പോലെ കോടാലിക്കൊട്ടുകൊള്ളാത്ത മാമരങ്ങൾ അംശുമാന്റെ രശ്മികളെ തട്ടിത്തെറുത്തുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. കൊറുങ്കാററു കൂടി അവയുടെ കൊമ്പുലയ്ക്കുവാൻ കൂസുന്നുണ്ട്. ഉച്ചിക്കളിൽ കൊഴിഞ്ഞു വീഴുന്ന ഇലകൾ ചീഞ്ഞു വളം വാച്ച ചോറപ്പുല്ലുകളും വള്ളിക്കുടിലുകളും കാട്ടുജന്തുക്കൾക്കു അഭയം കൊടുത്തുകൊണ്ട് അട്ടുത്തകാലത്തെങ്ങും ആരും ചവുട്ടിക്കടന്നിട്ടില്ലെന്നു തെളിവിക്കുന്നു. കടലിൽ ചാടാൻ പേടിയില്ലാത്ത കൂട്ടുകാരന്മാർ കാട്ടിൽ കേറാൻ ഭയം തോന്നുന്നുവെന്നു ആദികാമനോടു പറഞ്ഞു.

ആദികാമൻ:— ഭയമോ? കൂട്ടുകാരെ! അതിനിരിക്കാൻ നിങ്ങളുടെ കൂട്ടിൽ സ്ഥലം കൊടുക്കരുത്. കാട്ടുജന്തുക്കളെക്കാൾ പതിന്മടങ്ങു വലിപ്പമുള്ള ജലജന്തുക്കളോട് പോരാടി പോരടുത്തവക്കു പേടിയോ?

കൂട്ടുകാരൻ:—പരിചയിക്കാത്ത പയററിൽ പ്രമാണം ജനിച്ചിട്ടു പ്രയോജനമില്ല. മകരമത്സ്യത്തെ കരക്കേററിയാ

ലുണ്ടാകുന്ന പരിങ്ങല് അവിടുന്നു കണ്ടിട്ടുള്ളതല്ലേ. അന്തിയും അടുത്തു; ഇനി പിന്തിരിക്കുകയാണു് നല്ലതു്.

ആദികാമൻ:—അന്തിയും കാടും നമ്മോടെന്തെടുക്കും. കാടും കടലും ഒരു പോലെ പരിചയപ്പെടേണ്ട കാര്യം വരുമ്പോഠം ശൌര്യും കൂട്ടുകയാണു വേണ്ടതു്.

കൂട്ടുകാരൻ:—കാട്ടിക്കൂട്ടീട്ടു കാര്യമില്ല.

ആദി:—കാലക്കേടു് വിട്ടുപോകയുമില്ല.

കൂട്ടു:—എന്നാൽ കേറുക; പിന്നാലെ ഞങ്ങളുണ്ടു്.

ആദികാമനും കൂട്ടരും മുന്നോട്ടു വെച്ചു. അപരിചിതരായ അതിഥികളുടെ പ്രകൃതിക്കനുസരിച്ചു് സ്വാഗതം ചൊല്ലുംപോലെ കാട്ടുമൃഗങ്ങളുടെ മുരളലും മൂളിച്ചയും അവക്കു കേഠക്കാറായി. വിരുന്നുകാരെ സൽക്കരിക്കുവാൻ വീട്ടുകാർ ചെയ്യുന്ന വാദ്യഘോഷങ്ങളായിട്ടേ ആദികാമൻ അവയെ കണക്കാക്കുന്നുള്ളൂ. വള്ളിപ്പുള്ളികളെ കൊണ്ടലങ്കരിച്ച കൂട്ടക്ഷരങ്ങളെ നാട്ടാശാന്മാർ കുട്ടികളെക്കൊണ്ടു് വായ്പ്പാഠം ചൊല്ലിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ കുട്ടിക്കുരങ്ങന്മാർ കൊററന്റെ ചുററും വന്നു കൂടി 'ക്യ്' 'ക്രൂ' 'ഖോർ' എന്ന വിജാതിയഭാഷയിൽ പ്രശ്നം ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. ചില മൊട്ടത്തരുണികഠം മരക്കൊമ്പുലച്ചു പുഷ്പവൃഷ്ടി കഴിക്കുന്നു. ഒരു മുഴവാലൻ കൊററൻ അതിഥികളെ ചങ്ങാതം കൂടുന്ന മട്ടിൽ മുമ്പിട്ടു നടന്നു് ഇടയ്ക്കിടെ പിന്തിരിഞ്ഞുനോക്കി പല്ലുചിരി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു കൂടീട്ടുണ്ടു്. ആഹരിക്കുവാൻ കൊള്ളരുതാത്ത ഫലങ്ങഠം പ്രഹരിക്കുവാൻ നന്നോയെന്നു മററു ചില കൂട്ടാളികളും പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നുണ്ടു്. മരവട്ടിക്കായ തലയ്ക്കു തട്ടിയപ്പോഠം ആദികാമന്റെ ദുരഹങ്കാരപ്പിച്ചിനു് ശമനമുണ്ടായി. അടുത്തു പിന്നിൽ നടക്കുന്ന കിങ്കരന്റെ കാൽമ

ട്ടിന്മേൽ അതിശക്തിയോട്ടുകൂടി എന്തോ വന്നു കൊണ്ടു 'ചുടലമാടാ! ചതിച്ചുവല്ലോ' എന്നു പറഞ്ഞു് അയാൾ മുട്ട് തലോടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ചുടലമാടൻ അട്ടത്തെത്തുംമുമ്പ് 'ചൊകച്ചി! പററിച്ചല്ലൊ' എന്നു നിലവിളിച്ചു് അയാളും കുനിഞ്ഞു നിന്നു മുട്ടു തലോട്ടുവാൻ തുടങ്ങി. കിങ്കരന്മാരുടെ ഗതി നിരോധനം ചെയ്ത സാധനം ഉണങ്ങിയ രണ്ടു പുന്നക്കുരുവാണെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ആദിക്കാമന്റെ ഭാവം പകന്നു. മുടന്തന്മാരായ കിങ്കരന്മാരെ സഹായിച്ചു കൊണ്ടു് കടൽകള്ളൻ കടലോരത്തേയ്ക്കു തന്നെ തിരിച്ചുപോന്നു. അവിടെ വഞ്ചിയുമില്ല ആളുമില്ല. വഞ്ചിവലിച്ചു് കേററിവെച്ച സ്ഥലത്തു് വായിൽപ്പെട്ട കയറോടുകൂടി കിടക്കുന്ന ഒരു മത്സ്യത്തെയാണ് അവർ കണ്ടതു്. മീൻപിടുത്തക്കാരുടെ ആവശ്യത്തിനു വഞ്ചി കൊണ്ടുപോയതായിരിക്കുമെന്നു കരുതി അവർ ചൂണ്ടലിൽ പെട്ടുകിടക്കുന്ന മത്സ്യത്തെ ആലോചനയ്ക്കു വിഷയമാക്കി വഞ്ചി കാത്തിരുന്നു.

ആദി:—ഈ മകരമത്സ്യത്തെ ചൂണ്ടലിട്ടുപിടിച്ച മരയ്ക്കാന്റെ മനക്കരുത്തു് ഓർക്കേണ്ടതാണ്.

ഒരു കിങ്കരൻ:—ഇനിയും ഏതുതരം ജന്തുവിനെ കൊണ്ടുവരുവാനാണോവോ തോണി കൊണ്ടുപോയിരിക്കുന്നതു്. നേരം ഇരുട്ടിത്തുടങ്ങി.

മൂന്നാമൻ:—തോണി പോയിട്ടുള്ളതു് ആ വഴിക്കല്ലെന്നു വിചാരിക്കണം. പകരംപോക്കിയ പോലെയാണ് പുന്നയ്ക്കായ എന്റെ കാലിൽ കൊണ്ടതു്.

ആദി:—എയി! അതൊന്നുമാവില്ല. കുരങ്ങുകളുടെ ചാപല്യം അത്രെ ഉള്ളൂ.

കിങ്ക:—അപ്പ, ഈ വശത്തും ശത്രുക്കളുണ്ടെന്നു തീച്ചയാണ്, എന്റെ കാലിൽക്കൊണ്ട കായ ഇടതുവശത്തുനിന്നാണ് മൂളിക്കൊണ്ടുവന്നതു്.

ആദി:—കാടരുടെ പിള്ളർകളിയാകാനും മതി. അവർ ലഹളകൂട്ടുംമുമ്പ് തിരിച്ചുപോന്നതു നന്നായി.

കിങ്ക:—വെറും പിള്ളർകളിയല്ല. ഈ മത്സ്യത്തെ ചൂണ്ടലിൽ പെടുത്തി കരകേററാൻ നല്ല കൈക്കാരൻ തന്നെ വേണം.

ആദി:—മകർമത്സ്യം ചൂണ്ടലിൽപ്പെട്ടുക പ്രയാസം. ഈ ജന്തുവിനു് ഇര കൊടുത്ത സാധാനം എനിയ്ക്കു ആലോചിച്ചിട്ട് കിട്ടുന്നില്ല. കയർ വലിച്ചെടുത്തുനോക്കാൻ പാടില്ലേ? "വാൻ" കിങ്കരന്മാരും കടൽക്കള്ളന്മാരും കൂടി. വായിൽപ്പെട്ട കയർ ഊക്കോട്ടുകൂടി വലിച്ചു. മത്സ്യം പ്രാണ[...] വേദനകൊണ്ടു പിടഞ്ഞു. കയറിന്റെ തുമ്പത്തു ഇരയ[...] കോത്തിട്ടുള്ള ഒരു മനുഷ്യശിരസ്സും കുററിക്കാട്ടിൽ ഒളി[...]ന്ന കാട്ടാളക്കൂട്ടവും അവർക്കു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. കടൽക്ക[...] കൂട്ടുകാരും അമ്പരന്നു. വഞ്ചി കാത്തിരുന്നവന്റെ [...] ശ്ലേഷം' തന്നെ ആയിരുന്നു ആ തല.

നാഥനില്ലാത്ത കപ്പലിൽ വേലക്കാർക്കു സ്വൈ[...]ലെ വിശ്രമിക്കുവാൻ അവസരം കിട്ടിയാൽ അവർ [...]ക്കം വെറുതെ കളയുക പതിവില്ല. പൊങ്ങുതടിയിൽ ഇ[...]ന്നു മീൻപിടിച്ചു കൊണ്ടുവരുന്ന ഒരുവൻ അടുത്തെത്തിയതോടുകൂടി അവരുടെ തീറായുള്ള വട്ടങ്ങളും തികഞ്ഞു. പൊങ്ങുതടിക്കാരനെ അവർ കപ്പലിലേയ്ക്കു ക്ഷണിച്ചു. മീൻകൊല്ലി അന്നത്തെ അദ്ധ്വാനത്തിന്റെ ഫലം കെട്ടിപ്പേറി പുതപ്പു ചുരുട്ടി കക്ഷത്തിലാക്കി കപ്പലിൽ കടന്നുകൂടി.

കച്ചവടം വില മുറിയുന്നതിന്നു മുമ്പ് കപ്പൽകാർ ചരക്കിൽ കൈവയ്ക്കുന്നതു കണ്ടു.

പൊങ്ങതടി:—ഇത്തരം കച്ചവടം ഞാൻ ഇതിന്നുമുമ്പു ചെയ്തിട്ടില്ല. വിലമുറിഞ്ഞെങ്കിൽ:

കപ്പൽകാരിൽ ഒരുവൻ:—വില പിന്നെ തീൎച്ചയാക്കാം. കാൎയ്യം നടക്കട്ടെ. തന്നെ ദോഷപ്പെടുത്തില്ല.

മീൻകൊല്ലി:—അതു പാറില്ല, ഒടുവിൽ കലമ്പലാകും നിങ്ങടെ കയ്യിൽ തൂങ്ങുന്നവൻ ദീപാളിക്കണ്ണനാണ്. തൊണ്ടതൊടാതെ വിഴുങ്ങുന്നവന്റെ കുഞ്ഞ്. പട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞു കാഴ്ചവയ്ക്കേണ്ട സാധനം. കരയ്ക്കിറക്കിയാൽ വരാഹൻ കയ്യിൽ കിട്ടും; നിങ്ങൾ എന്തു വിലകണ്ടിട്ടുണ്ട്, അതു പറയു.

കപ്പൽക്കാരൻ:—താൻ പറഞ്ഞതു ഒട്ടും കവിഞ്ഞതല്ല. തന്നെ ഞങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുത്തുകയുമില്ലെന്നു ...ില്ലേ?

...പൊങ്ങ:—കൂട്ടത്തിൽ നിന്ന് ഒന്നിനെ എടുത്ത് മാ...ച്ച് "വേടക്കരചന്റെ വിരുന്നൂട്ടിന്നു കൊണ്ടുപോ...ാണിതു്. അതു വിൽക്കാൻ തരമില്ല.

...പ്പ:—ഏൾപ്പിച്ചതു് കിട്ടിയില്ല എന്നു പറയണം. ...ക്ക് അതു കൂടിയേ കഴിയൂ. പറഞ്ഞ വില തരാം.

ഇങ്ങനെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ചരക്കെല്ലാം വിചാരിച്ച മാതിരി ചിലവായതുകൊണ്ട് മീൻകൊല്ലി കൃതാൎത്ഥനായി. പറഞ്ഞവില കൊടുക്കാമെന്നു ഏറ്റുകൊണ്ടുപോയവർ ഉള്ളുകൊണ്ടു ചിരിച്ചു 'വില തരാൻ വൈകിക്കരുതെ' എന്നു മീൻകൊല്ലി വിളിച്ചു പറഞ്ഞു് തനിച്ചിരിപ്പായി. കറിയ്ക്കു നറുക്കുന്ന കപ്പൽക്കാരിൽ ഒരുവൻ "പറ

ഞ്ഞ വില കൊടുക്കാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ" എന്നു കുട്ടുകാരോടു ചോദിച്ചു.

കൂട്ടു:—മീൻകൊല്ലിയെ വിററാൽ കിട്ടുന്ന വിലയാണു് അവൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. അതു് നമുക്കു നോക്കാം.

ഒന്നാ:—അവൻെറ കൂട്ടുകാർ അന്വേഷിച്ചുവന്നാൽ?

രണ്ടാ:—പൊങ്ങുതടികൾ കപ്പലോടെന്തെടുക്കും? അവർ കൂട്ടത്തോടുകൂടി വന്നാൽ തന്നെ ഇവൻ കപ്പലിൽ ഉണ്ടെന്നു് എങ്ങിനെ അറിയും?

ഒന്നാ:—കൂട്ടുകാരെ കാണുമ്പോൾ അവൻ നിലവിളി കൂട്ടില്ലേ? വന്നവർ പൊങ്ങുതടിയും കാണും.

രണ്ടാ:—പൊങ്ങുതടി വിറകിനു വേണ്ടേ? മീൻകൊല്ലി കപ്പലിൻെറ അടിത്തട്ടിലും. മൂപ്പരു വന്നിട്ടു് ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്യട്ടെ.

ഒന്നാ:—മൂപ്പരെന്താ വരാത്തതു്? ഇന്നു വരില്ലെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ? പരിചയം കുറഞ്ഞ പ്രദേശമാണെന്നു പറകകൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

രണ്ടാ:—കച്ചവടത്തിനു പഴുതു കണ്ടിരിക്കും. വേഷം മാറിപ്പോയതുകൊണ്ടു പരിഭ്രമിക്കാനൊന്നുമില്ല. ചോളരാജാവിൻെറ അധികാരാതൃത്തിയിൽപെട്ട പ്രദേശമാണെങ്കിൽ ആളെ അറിയിക്കാനും വിരോധമില്ല.

ഒന്നാ:—അതു ശരിയാണു്, പെരുമാളുടെ പുത്രനാണെന്നല്ലേ മൂപ്പർ പറയുക: ചോളരാജാവും പെരുമാളും തമ്മിൽ വൈരികളുമാണു്. വെന്നിലപ്രഭു വരുമ്പോഴല്ലേ ആളെ അറിയൂ.

രണ്ടാ:—ദീപാളി അടുത്തതുകൊണ്ടു് ഊത്രാളൻെറ കരുതിക്കു് ഇമയനെ ചിലവാക്കിയാൽകൂടി ആപത്തുണ്ടാകാത്ത മട്ടിലാണു് അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

ഒന്നാ:—മൂപ്പരുടെ കുഴിപ്പോരു മററൊരാൾക്കു കിട്ടില്ല. എന്നാലും ഇക്കുറി ചെയ്ത കച്ചവടം എനിക്കത്ര പിടിച്ചില്ല. തൻെറ മീൻകൊല്ലിയോടുള്ള ഇടപാടും അങ്ങിനെതന്നെ.

രണ്ടാ:—എൻെറ കാൎയ്യത്തിൽ പിടിക്കാനും വലിക്കാനുമൊന്നുമില്ലാ. ആ മീൻകൊല്ലിയെ പിടിച്ച് അടിത്തട്ടിലിട്ടടച്ചേ ഞാൻ ഉണ്ണുന്നുള്ളൂ.

കപ്പക്കാരൻ പുറത്തുവന്നു നോക്കിയപ്പോൾ മത്സ്യക്കാരൻ ഇരുന്ന ഇരിപ്പിൽ തന്നെ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു. അയാൾ അടുത്തുവന്നിട്ടും മീൻകൊല്ലി കണ്ട ഭാവം വെയ്ക്കുന്നില്ലാ. "ഇവനെന്തൊരു മനോരാജ്യക്കൂട്ടുകയൊണ്. ഞാൻ തിരിച്ചുപോയാൽ നേരം പുലരുന്നതുവരെ ഇരുപ്പിളക്കിയില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. എന്തെടോ? ഉറക്കം തൂങ്ങുകയാണോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

മീൻ:—എനിക്ക് ഉറക്കവുമില്ല ഉണൎച്ചയുമില്ല. കൂട്ടക്കിൽ പെട്ട കോമാളിയായി കഴിച്ചുകൂട്ടുകയാണ്. "കയ്യിൽ തുട്ട്, വായിൽ പിട്ട്" എന്നു കണിശമായി പറയുവാൻ അറിയാഞ്ഞയല്ല. കപ്പക്കാർ മൎയ്യാദക്കാരാണെന്നുവെച്ച് കച്ചവടം ചെയ്തു നട്ടംതിരിയേണ്ടിവന്നു. നാലഞ്ചു പരാധീനത്തിൻെറ നാക്കു നനയുവാൻ ഇയ്യുള്ളവൻെറ പ്രയത്നം വേണം. അവരൊക്കെ ഇന്നു പട്ടിണിയായല്ലൊ എന്നു വ്യസനിക്കുകയാണ്. ഈ ക്രൂരാക്രൂരി ഇരുട്ടത്ത് അക്കരെ താണ്ടാൻ ഒക്കില്ലെന്നു നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടെ?

കപ്പ:—ഞങ്ങൾ തന്നെക്കൊണ്ടുതന്നെ നേരം വൈകിട്ടല്ലെ, വെറുതെ വില പറഞ്ഞു സമയം കളഞ്ഞതും ഞാനല്ല, പണപ്പെട്ടിയുടെ താക്കോൽ തപ്പിനടന്ന് അ

ല്ലും വൈകിപ്പോയതു ഞാൻ സമ്മതിക്കാം. പുലച്ചയ്ക്കു പോയാൽ മതി; താക്കോൽ മൂപ്പർ കയ്യിൽ കൊണ്ടുപോയിരിക്കയാണ്.

മീൻ:—അപ്പോഠം ഞാൻ നാഥനില്ലാത്ത കപ്പലിലാണോ കച്ചവടം ചെയ്തതു്? ചരക്കു കാണാത്തവനാണൊ പറഞ്ഞ വില തരാൻപോകുന്നതു്. കയ്യിലുള്ള മുതലും കളഞ്ഞു് കപ്പലിൻെറ മേൽത്തട്ടിൽ കാററും മഞ്ഞും കൊണ്ടു കിടന്നു രാക്കഴിക്കേണമെന്നോ എൻെറ ഇന്നത്തെ കണിഫലം?

കപ്പ:—ഞാൻ വിലമതിച്ചതു മൂപ്പർ തരാതിരിക്കില്ല. അത്താഴം കഴിച്ചു രാത്രി സുഖമായി കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ സൌകര്യമുണ്ടാക്കാം, എന്നാൽ പരിഭവം തീൎന്നില്ലേ?

മീൻ:—അത്താഴം വേണ്ട. ഞാൻ ദീപാളിവ്രതക്കാരനാണ്. തണുപ്പുകൂടാതെ കഴിപ്പാൻ തരപ്പെടുത്തിത്തന്നാൽ മതി.

കപ്പക്കാരൻ മീൻകൊല്ലിയെ കപ്പലിൻെറ അടിത്തട്ടിൽ ഉപവേശിപ്പിച്ചു് കതകുപൂട്ടി തിരിച്ചുപോന്നു് കൃതാൎത്ഥനായി കൂട്ടുകാരുടെ അടുത്തുചെന്നു. പൊങ്ങുതടിയെക്കുറിച്ചു് അവർ പിന്നീടൊന്നും ആലോചിച്ചതുമില്ല. മീൻകൊല്ലി കൊടുത്ത തീൻപണ്ടങ്ങളും മററു ചില ലഹരിപദാൎത്ഥങ്ങളും അവർ തിന്നുകുടിച്ചു തമ്മിൽ കലഹിച്ചു് അങ്ങുമിങ്ങും ചെന്നു ബോധംകെട്ടു കിടപ്പായി.

പൊങ്ങുതടിക്കാരൻ കപ്പലിൻെറ അടിത്തട്ടിൽ പെട്ടതിന്നുശേഷം ഉന്മേഷരഹിതനായിരുന്നില്ല. പ്രവേശിക്കാവുന്ന സ്ഥലത്തെല്ലാം അയാളുടെ കണ്ണും കയ്യും ചെന്നു. ഇളയകുമാരൻ മയങ്ങിക്കിടക്കുകയായിരുന്നു. ആളെ അ

ട്ടുചെന്നു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന പുതപ്പുകൊണ്ടു് ഇമയകുമാരനെ മൂടിപ്പുതപ്പിച്ചു. ഉണരുന്നുണ്ടോ എന്നു സംശയിച്ചു കുറച്ചുനേരം നിന്നു് തിരിച്ചുനടന്നു. കുളിരിനു ശമനം വന്നതോടുകൂടി ഇമയൻ സുഖസുഷുപ്തിയിൽ ലയിച്ചു. പൊങ്ങുതടിക്കാരൻ വീണ്ടും മുറിക്കകത്തു പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ ഇമയൻ ഉണൎന്നുകിടക്കുകയായിരുന്നു. പ്രാകൃതവേഷം അടുത്തു കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടു് നിങ്ങളാണു് എന്നെ പുതപ്പിച്ചതെങ്കിൽ ചെയ്തതു വലിയ ഉപകാരമായി. ഉറക്കം കിട്ടിയതുകൊണ്ടു ക്ഷീണത്തിന്നു വളരെ ഭേദം തോന്നുന്നുണ്ടു്. എന്നിൽ ദയ തോന്നാൻ ഞാൻ കാരണം കാണുന്നില്ല.

പൊങ്ങു:—അവിടംതൊട്ടെടുത്താൽ കാലം നീളും, പൂതം വിഴുങ്ങും; ചാകാൻ മടിയുണ്ടെങ്കിൽ പോകാൻ വഴി തുറന്നിട്ടുണ്ടു്. മരണം തടഞ്ഞിട്ടുവേണ്ട കാരണം പറവാൻ; അതു സാരമില്ല.

ഇമ:—എനിക്കു മനസ്സിലായില്ല, ഇതു നിങ്ങളുടെ പുതപ്പല്ലേ?

പൊങ്ങു:—പുതപ്പു് എന്റെ; പുതപ്പിക്കാനുള്ള കാരണം ചെറുകിഴങ്ങു കട്ടു ചുടാനിടുവാൻ പറഞ്ഞതു തന്നെ. തണുത്തു മരവിച്ചു രോമാഞ്ചം കൊണ്ടു കിടക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഒന്നു ചൂടുപിടിപ്പിക്കാൻ തോന്നി അത്രെ ഉള്ളു.

ഇമ:—ഫലിതം പററി. പ്രത്യുപകാരത്തിന്നു ഞാൻ ശക്തനല്ല. ഇതാ പുതപ്പു തിരിയെ എടുക്കാം.

പൊങ്ങു:—വാഴ്ത്തിപ്പറഞ്ഞാൽ വീക്കുന്നവനും താഴ്ത്തിപ്പറഞ്ഞാൽ നേക്കുന്നവനുമല്ല ഈ പൊങ്ങൻ. കൊണ്ടേ പോകു.

ഇമയൻ:—പോങ്ങൻ എന്നാണോ പേര്?

പോങ്ങ:—നീട്ടിവിളി നീരസമാണെങ്കിൽ പൊങ്ങൻ എന്നാക്കാം. പെരുമാററം നിലച്ചേ പേരുററൂ. വാളറിഞ്ഞു കയ്യ്, ആളറിഞ്ഞ് മയ്യ്, തട്ടത്താൽ കെട്ടണ്ണൂ. ഈ മീൻകൊല്ലി ആളെക്കൊല്ലിയാവും. കപ്പലിൽ ഭൂതം കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ട്. വേഗം പോണം.

ഇമയൻ:—പ്രേതമായിത്തീന്ന എന്നെ ഏതു ഭൂതമാണ് ബാധിക്കാൻ വരുന്നത്.

പൊങ്ങ:—പ്രേതത്തെ തിന്നുന്ന ഭൂതംതന്നെ. കത്തൻ. കത്തൻ. അവൻ തിററതുടങ്ങി. "മുക്കണ്ണം" മുക്കിമൂളിക്കേറുന്നുണ്ട്. ഇനി താമസിച്ചാൽ രണ്ടും നമുക്കു ബാധകമാണ്. അഴികളഞ്ഞ വാതായനത്തിൽക്കൂടി വഴുതിയിറങ്ങിയാൽ മുങ്ങാത്ത കപ്പലിൽ കേറാം; ചങ്ങാതികൂടെ ഉണ്ട്. കയർപിടിച്ചിറങ്ങണം. താമസം കൊള്ളില്ല. സാഹസം ചെയ്യേണ്ടിവരും.

ഈ വിജാതീയ വക്താവിനെ മങ്ങിക്കത്തുന്ന വെളിച്ചത്തിൽ ഇമയകുമാരൻ ഒന്നുകൂടി സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. "യൌവ്വനദശയുടെ അപഹാരകാലം, ആരോഗ്യത്തിൻെറ തള്ളിച്ച നിലച്ചിട്ടില്ല, മുഷിഞ്ഞ വേഷം, മോഹനഭാവം, കരിനീലക്കണ്ണുകൾ കന്മഷരഹിതനെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഉപായത്തിൽ ഊടെടുപ്പാൻ പോന്നവനാണെന്നു മുഖം പറയുന്നു." ഇമയൻ ശാസ്ത്രരീത്യാ ആളെ ഗണിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു്,

പോങ്ങ:—അസ്ഥിഭാരമില്ലാത്ത ആഴിമന്ദിരത്തിൽ ഇരുന്നു മനോരാജ്യം വാഴുന്ന മഹാരാജാവിൻെറ ഉച്ചാടനകർമ്മത്തിന്നു് ഈ പോങ്ങനെ മന്ത്രവാദിയാക്കരുതു്. ആത്മരക്ഷയ്ക്കു് ആക്കും അവകാശമുണ്ട്. കയർപിടിച്ചിറങ്ങിയാൽ

പൊങ്ങത്തടിയിൽ എത്തും. 'കത്തനം' 'മുക്കനം' എത്തിപ്പിടിക്കയുമില്ല.

ഇമയൻ.—പ്രാകൃതവാക്കും വേഷപ്പകൎച്ചയും എന്നെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു. നമ്മുടെ പ്രവൃത്തി കപ്പക്കാർ അറിഞ്ഞാൽ കഥ കഴിഞ്ഞില്ലേ?

പൊങ്ങ:—കപ്പക്കാരുടെ കഥ കഴിപ്പാനും നമ്മുടെ കഥ നീട്ടാനുമാണ് ഞാൻ പണി എടുത്തിട്ടുള്ളതു്. മുക്കൂട്ട പിരണ്ട കപ്പൽ ഇനി മുങ്ങാതെ തരമില്ല.

ഇമയൻ:—അപ്രകൃതമായ വാക്ക് നിങ്ങളിലുള്ള വിശ്വാസത്തെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നു. മുക്കൂട്ട പിരണ്ടാൽ കപ്പൽ മുങ്ങുമോ? എന്തു മുക്കൂട്ടാണ് അതു്.

പൊങ്ങ:—പ്രകൃതം പററിയില്ലെങ്കിലും വാക്കു തെററില്ല. ഞാൻ കപ്പക്കാൎക്കു കൊടുത്ത കറിക്കൂട്ടം, ഊത്രാളന്റെ കുരുതിക്കൂട്ടം, പിന്നെ എന്റെ ഭ്രതക്കൂട്ടം തന്നെ ആ മുക്കൂട്ട്. ഇനി താമസിക്കരുതു്.

ഇമയൻ:—രുധിരമഹാകാളനു കുരുതി കൊടുപ്പാൻ നിങ്ങൾ എന്നെ വില കൊടുത്തു വാങ്ങിയതാണെങ്കിൽ ഒളിച്ചുപോകാൻ ഉപദേശിക്കുന്നതെന്തു്?

പൊങ്ങ:—ഈ പൊങ്ങനെക്കൊണ്ടു താങ്ങാനൊക്കാത്ത പൊന്നു കൊടുത്തു വാങ്ങാനൊക്കുമോ? അതാ 'ചട' 'ചട' ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. 'കത്തൻ' കപ്പക്കാരെ എത്തിപ്പിടിച്ചു് തീററതുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.

ഇമയൻ:—വല്ലാത്ത ചൂട്, പുകയും പൊങ്ങുന്നു, കപ്പൽ തീപിടിച്ചുവോ?

പൊങ്ങ:—കത്തന്റെ മുഷ്ക്ക് ഇപ്പോൾ ബോദ്ധ്യമായോ, മുക്കന്റെ കരുത്തും ഉടനെ കാണാറാകും. കപ്പ

ലിൻേറ അടിത്തട്ട തുരക്കുമ്പോറം ആദികാമൻെറ കരളി നെക്കാറം പലകയ്ക്കു കട്ടിപ്പം ക്രുട്ടമെന്ന് എനിക്കു തോന്നായ്ക യില്ല.

ഇമ—എന്താ? കപ്പൽ ഓറപ്പെട്ടത്തി വെള്ളം കട ത്തി എന്നോ?

പൊങ്ങ—കൊല്ലുന്ന രാജാവിനു തിന്നുന്ന മന്ത്രി എ ന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ പൊങ്ങൻ നനച്ചു കൊള്ളിവയ്ക്കുന്ന തരക്കാരനാണ്. ഓറപ്പെട്ടത്തി വെള്ളം കടത്താൻ താമസമാണെന്നു കണ്ടപ്പോറം എണ്ണ കൊണ്ടു നനച്ചു കൊള്ളി വെച്ചു എന്നേ ഉള്ളൂ.

ഇമയൻ:—ഓറപ്പെട്ടത്തു മാത്രമല്ല തീവെയ്ക്കുകയും കഴിച്ചുവോ? എന്നെ ബദ്ധപ്പെട്ടത്തിയതു കുററമല്ല. നി ങ്ങറം ആരായാലും എന്നെ എന്തു ചെയ്യാൻ വിചാരിച്ചിട്ടു ണ്ടെങ്കിലും ഞാൻ നിങ്ങളെ അനുക്രുലിച്ചുകഴിഞ്ഞു. നിങ്ങറം ആരാണെന്നുള്ള പരമാത്ഥം ക്രുടി അറിഞ്ഞാൽ എനിക്കു സമാധാനമായി.

പൊങ്ങ:—"ആറം അറിവിക്കാൻ കോറം അറിഞ്ഞിട്ടു മററു മാററ്വാന്മാരുടെ മാററിത്തം മറെറാരിടത്തുവെച്ചു മാററാം. ഇനി ഓറകപ്പലിൽ തോററമില്ല." എന്നുപറഞ്ഞു പൊങ്ങ തടിക്കാരൻ മുമ്പിട്ടിറങ്ങി. പൊങ്ങുതടിയിൽനിന്ന് ഇമയകു മാരനെ തോളിൽ താങ്ങിയിറക്കി അടുത്തിരുത്തി പൊങ്ങ തടികപ്പൽ വിട്ടകന്നു. തൻെറ പഴയ പുതപ്പുകൊണ്ട് പൊ ങ്ങതടിക്കാരൻ ഇമയനെ പുതപ്പിച്ചു് ഒതുക്കിപിടിച്ചുകൊ ണ്ടു "മുങ്ങാത്ത കപ്പലിലെ കപ്പിത്താനോട്ട് ഇനി മൌനമ ല്ല നന്ന്. ഈ പൊങ്ങൻ മോങ്ങുന്നതുകൊണ്ട് മങ്ങലുണ്ടാ കരുതു്. പുതപ്പു് കുളിരെ മറയ്ക്കാൻ മാത്രമേ പോരൂ എന്നു ണ്ടോ? മേനിയിലേ ഉഭനിപ്പു് കൈക്കറിവിക്കുന്നുവല്ലോ?"

ഇമയൻ:—പുതപ്പ് കളിരിനെ മറയ്ക്കുക മാത്രമല്ല മായ്ക്കുക തന്നെ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. കപ്പിത്താന്റെ വാസ്തവം മനസ്സിലായാൽ എനിക്കു പലതും വിസ്തരിക്കാനുണ്ട്. അതിനു മുമ്പു ഞാനെന്തു പറയട്ടെ?

പൊങ്ങ:—പോങ്ങന്റെ കയ്യും താങ്ങോന്റെ മെയ്യും തരപ്പെട്ടെടുത്താൽ തരക്കേടവിട്ടു. ഏഴര പൊട്ടൽവീഴംമുമ്പ് ആഴ്വാർ വാഴം പുരി പാറാം. ഏഴയ്ക്കു കോഴ തിരുവാഴി.

മോതിരത്തെപ്പററിയുള്ള പ്രസ്താവം ഇമയകുമാരന് പൂർവ്വസ്മരണയുണ്ടാക്കി. ജീവനെ കൊടുത്തവളുടെ മോചനത്തിന്നുതകാത്ത മോതിരത്തിന്നു വിലയില്ലെന്നും, ആദികാമനെ കപ്പലിലിട്ടു ചുട്ടുപൊടിച്ചതിന്നു മോതിരം മാത്രമല്ല മെയ്യാഭരണം മുഴുവൻ തന്നാലും മീൻകൊല്ലിയോടുള്ള കടം തീരാക്കടമാണെന്നും ഇമയകുമാരൻ പറഞ്ഞു.

പൊങ്ങ:—ആ നിരപ്പോടിൽ നരചോരൻ ഏറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ദീപാളിപ്പൊളയന്റെ തൊള്ളയ്ക്കു കൊള്ളിക്കേണ്ട കള്ളനെ പോങ്ങൻ പൊള്ളിക്കുകയോ? കൊള്ളാം, കൊള്ളാം.

ഇമയൻ:—ദീപാളിക്കു കാടന്മാർ കൊണ്ടാടുന്ന പുലിയങ്കത്തെ കുറിച്ചല്ലേ നിങ്ങൾ പറയുന്നതു്? എന്നെ രുധിരമഹാകാളന്നു നരബലി കൊടുപ്പാൻ കൊണ്ടുപോകയാണെങ്കിൽ മോതിരംകൊണ്ടുമാത്രം നിങ്ങൾ തൃപ്തിപ്പെടുന്നതെന്തേ?

പൊങ്ങ:—കൊള്ളാക്കടംകൊണ്ടവനോടുള്ള തീരാക്കടം തീക്കാൻ തിരുവാഴി വില പൊരില്ലെന്നോ? ഉന്തിയ പൊന്ന് സമ്മാനിച്ചാൽ ഉഗ്രാളന്റെ കടപ്പാടുകൂടി തിരും; മാത്രനേരംകൊണ്ടു കരപററുകയും ചെയ്യാം.

കരയ്ക്കിറക്കിയ ഇമയകുമാരനെ പൊങ്ങതടിക്കാരൻ തനിച്ചയച്ചില്ല. ഇരുവരും നിമ്നോന്നതങ്ങളായ പാറക്കൂട്ടങ്ങളുടെയിടയിൽ മറഞ്ഞു.

—:0:—

അദ്ധ്യായം ൧൪

രുധിരമഹാകാളീക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചുററുപാടും കെട്ടിപ്പടുത്തിട്ടുള്ള വമ്പിച്ച പ്രാകാരത്തിന്മേൽ ഉന്തിത്തുറിച്ചു നില്ക്കുന്ന ചെമ്പിച്ചുരുണ്ട പാറക്കല്ലുകൾ ശത്രുസംഹാരത്തിന്നായി ആവിർഭവിച്ച ഉഗ്രമൂർത്തികളുടെ രൂക്ഷമിഴികളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പടവുകളുടെ വിടവുകളിൽ മുളച്ചു പൊങ്ങി ചിടപിടിച്ചു വട്ടംവീശി കാരച്ചു വളരുന്ന മുൾച്ചെടികൾ ആ ഭയങ്കരരൂപികളുടെ വട്ടത്താടിയെ വ്യാമോഹിപ്പിക്കുന്നു. കൽപ്പഴുതുകളിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചു കൂടിട്ടുള്ള കൃഷ്ണസർപ്പങ്ങൾ തല പുറത്തു കാട്ടി ഇരട്ടനാവിട്ടിളക്കുന്നതുകണ്ടാൽ മതിൽക്കെട്ടിനകത്തു കഴിയുന്ന കഠോരകർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് അന്തവാസികളായ കാട്ടുജന്തുക്കളെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയാണെന്നു തോന്നും. മാംസാശികളായ കുറുനരികളും ചെറുപുലികളും മതിൽക്കുള്ളിൽ മുഴങ്ങുന്ന ബലിഘോഷം കേട്ടു ഭയപ്പെട്ട് മടയിൽ കിടന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ബലിദ്രവ്യങ്ങളുടെ രുധിരഗന്ധത്തെ മൂക്കു വിടുർത്തിക്കൊണ്ടു ആസ്വദിക്കുന്നു. കൃഷ്ണശിലകളെക്കൊണ്ട് കുത്തിവെച്ച പ്രതിമകളെപ്പോലെ കുട്ടിക്കാട്ടാളക്കൂട്ടം മതിലിന്മേൽ നിരന്നിരിക്കുന്നുണ്ട്. - കാടന്മാരുടെ അട്ടഹാസങ്ങളും കാട്ടുമൃഗളുടെ ആർത്തസ്വരങ്ങളും ആസുരവാദ്യഘോഷങ്ങളും മേൽക്കുമേൽ കേട്ടുതുടങ്ങി. രുധിരമഹാകാളന്റെ പ്രീതിക്കായി വേടക്കൂട്ടം കൊണ്ടാടുന്ന ദീപാളിമഹോത്സവത്തിന്റെ ബാഹ്യാഡംബരം കണ്ടു് മതിവരാത്തവർ ഉള്ളിൽ കടക്കുവാൻ ഉന്മേഷത്തോടുകൂടി ഗോപുരദ്വാരത്തെത്തുമ്പോൾ അവൎക്കു തടി മിടുക്കില്ലെന്നു തോന്നിപ്പോകും. അത്രയ്ക്കു മാത്രമുണ്ട് അവിടെയുള്ള ബഹളം. പടുക്കുററന്മാരായ വന

ചരന്മാർ മുഷ്ടി ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചു് കൈത്തണ്ടുകൊണ്ടു ജനക്കൂട്ടത്തെ തള്ളി നീക്കി പഴുതുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തുകൊണ്ടാണു് കുത്തുമുലച്ചികളായ വേടനാരികളെ ഉള്ളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നതു്. ധീരവാരിധികൾ എന്നു പേരെടുത്ത വീരപുരുഷന്മാരുടെ ചിത്തകാഠിന്യത്തെ കുത്തിത്തുളയ്ക്കുവാൻ പൂവ്വമ്പുംകൊണ്ടു പുറപ്പെടുന്ന കാണാക്കള്ളന്റെ ദണ്ഡിപ്പിൽപ്പെട്ടു കുഴങ്ങുന്നവരുടെ തൽക്കാലശമനത്തിന്നുവേണ്ടി സൂക്ഷിച്ചുപോരുന്ന സിദ്ധൌഷധസമ്പുടങ്ങളാണെന്നുള്ള ഭാവനയോടുകൂടി ഉസ്താദന്മാർ അവയുടെയിടയിൽ പെടുന്നതായാൽ ആ സിദ്ധസമ്പുടസമ്പൎക്കംകൊണ്ടുതന്നെ നാം സിദ്ധികൂട്ടുവാനും മതി.

ഗോപുരത്തിന്റെ പുറത്തു നിൽക്കുന്നവർ ഒരേ കേന്ദ്രത്തിലേയ്ക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. ബലികഴിച്ചു കാട്ടുപോത്തുകളുടെ ഉടലേററിക്കൊണ്ടു് പരികൎമ്മികൾ പുറത്തുവന്നതോടുകൂടി അവിടെ കൂടീട്ടുള്ള ജനതതിക്കു പെട്ടെന്നൊരു് ഇളക്കം തട്ടി. കുട്ടിക്കുന്നുകളായി കൂട്ടീട്ടുള്ള ഫലമൂലാദി ഭക്ഷ്യങ്ങളെ ചിലർ പാത്രങ്ങളിൽ നിറച്ചേററിക്കൊണ്ടു നിന്നു. പറവട്ടമുള്ള മുളക്കുംഭങ്ങളിൽ നിറച്ചു വെച്ചിട്ടുള്ള മധുദ്രവ്യങ്ങൾ അടപ്പുറപ്പിച്ചു് എടുപ്പിലേററുന്നവരുമുണ്ടു്. കമ്പുചേൎത്ത മുളക്കണ്ടങ്ങളിൽ തേനും തിനയും ചേൎത്തടച്ചു് ചെമ്മൺ പൂശി കനലിൽ ചുട്ടെടുത്ത കാമ്യഭക്ഷ്യത്തോടു സാമ്യം നിൽക്കാൻ സുധയ്ക്കും സാധിക്കുന്നതല്ല. ഈ തേൻതിന കുംഭങ്ങളെ ഒന്നിച്ചു കെട്ടി തലയിൽ ചുമക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്കു് വീണ്ടു പൊളിഞ്ഞുവീഴുന്ന മങ്കുട്ടകൾ കാടത്തരുണികളുടെ മുടിക്കുള്ളിൽ ലയിക്കുന്നു. ഈ വിവിധവൃത്തികളെല്ലാം വേഗത്തിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടി ആന ചിന്നംവിളിക്കുന്നതുപോലെ അകലെ കാഹളശബ്ദം മുഴ

ങ്ങി, തപ്പിൻെറ തകർപ്പും പിന്നീട്ട കേരംക്കാറായി. ആർപ്പും കുരവിളിയും അടുത്തു കേട്ടുതുടങ്ങി. കവാടം നിർബ്ബാധമായി; ജനപ്പെരുപ്പം ഇരുവശത്തേയ്ക്കൊതുങ്ങി. വേടക്കരചനും പരിവാരങ്ങളും ആദികാമനേയുംകൊണ്ട് ദ്വാരപാർശ്വത്തിലെത്തി.

വേട്ടക്കരചൻെറ നീലിമകോലുന്ന മേനി മെഴുക്കിട്ടു മിനുക്കിയതുപോലെ സ്നിഗ്ദ്ധമായിരിക്കുന്നു. നിറുകയിൽ തുത്തുകെട്ടിവച്ചിരിക്കുന്ന മുടിയിൽ ഒരു നാഗപടം തിരുകീട്ടുണ്ട്; വീതി കുറഞ്ഞു നീണ്ട നെററിത്തടത്തിൽ ചാലുകീറി വരമ്പിട്ടമട്ടിൽ വെള്ളരേഖ വിലസുന്നുണ്ട്. തോളിൽ തൊട്ടുതൊടാതെ ആടിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന രണ്ടു തങ്കശിങ്കങ്ങളാണ് കർണ്ണകുണ്ഡലങ്ങൾ. വ്യാളമുഖംവച്ച വെള്ളിത്തോൾവളകൾ ബാഹുക്കളുടെ നീലിമയ്ക്കു നിറം കേററുന്നു. ശസ്ത്രശല്യം ഏൽക്കാത്ത ചർമ്മകവചംകൊണ്ടു വിസ്തൃതമായ മാറിടം മറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കാട്ടുപൂമാലയുടെ കടുഞ്ചുമപ്പ് കങ്കണങ്ങളിൽ പ്രതിബിംബിക്കുമ്പോൾ കങ്കണങ്ങളിൽ രത്നം പതിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നും. അരക്കെട്ടിൽ പററിക്കൂടി ചുററുപാടും ഞൊറിഞ്ഞു തൂങ്ങുന്ന ചെന്താരൊളിത്തുകിലാട അന്തേവാസികളുടെ വസനങ്ങളെ അതിശയിച്ചു ശോഭിക്കുന്നു. വലങ്കയ്യിൽ പെരുംശൂലം ഇടങ്കൈ ആദികാമൻെറ പിരടിക്ക് അർദ്ധചന്ദ്രാകാരമായി തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ആയുധപാണികളായ അനുചരന്മാർ വേടക്കരചനേയും ആദികാമനേയുംകൊണ്ട് അമ്പലത്തിൻെറ മുൻഭാഗത്തു വന്നെത്തി. രുധിരമഹാകാളൻെറ പ്രാരംഭക്രിയയ്ക്കുപയോഗപ്പെടുത്തിയ പോത്തിൻതലകളെ കൊടിഅടയാളമാക്കിക്കൊണ്ടു വന്ന പരികർമ്മികൾ വേടക്കരചനെ എതിരേററു ക്ഷേത്രപ്രവേശം കഴിപ്പിച്ചു. പരികർമ്മികൾ ആദികാമനെ ഏററു വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോയി.

വേടക്കരചൻെറ വാസസ്ഥാനം ഒരു ഏകാന്ത വെൺമാടത്തിൻെറ ഉപരിഭാഗമാണ്. വേടക്കരചൻ മാടത്തിൻെറ മേൽഭാഗത്തു ചെന്നു കേറിയപ്പോൾ അവിടെ ഇരുപ്പുണ്ടായിരുന്ന പണിക്കരാശാൻ ശങ്കിച്ചെഴുന്നീററു് അരചനേ ആചരിച്ചു.

അരചൻ:—അരുതു് ആശാനെ പൊരുതികേടാക്കരുതു്. ഞാൻ ഊത്രാളൻെറ (രുധിരമഹാകാളൻെറ) ഭൃത്യനും നിങ്ങൾ ആ ദേവൻെറ മകനുമാണെന്ന ബോധത്തോടുകൂടിയാണു ഞാൻ ഈ വേഷം കെട്ടി വന്നിട്ടുള്ളതു്. നിങ്ങളുടെ വാക്കിന്നു നീക്കുപോക്കു വരില്ലെന്നു് ആ കള്ളത്തോണ്ടനെ കയ്യിൽ കിട്ടിയപ്പോൾ ഞാൻ ഉറച്ചു.

പണിക്കർ:—ഭൃത്യഭാവത്തിലല്ല ഞാൻ ഈ വേഷം കാണുന്നതു്. സത്യസ്വരൂപനായിട്ടാണ്. മക്കളാണെങ്കിൽ അച്ഛനെ വന്ദിക്കേണ്ടു മുറയുണ്ടു്.

അരചൻ:—ഊത്രാളൻെറ വേഷംകെട്ടുവാനെ ഈ ഉള്ളവന്നു വശമുള്ളു. ദേവൻെറ ഉള്ളറിവാനുള്ള കോപ്പു് ആശാനല്ലേ ഉള്ളതു്. ആ പെരുങ്കള്ളനെക്കൊണ്ടു തൊണ്ടിയെടുപ്പിക്കാൻ കഴിയാതെ പോയതു് കാലക്കേടുകൊണ്ടാണെന്നല്ലാതെ പണിക്കരാശാൻെറ ഗണിതം പിഴച്ചതായി ഞാൻ വിചാരിച്ചിട്ടില്ല. ആദികാമനെ നരബലി കഴിക്കുമ്പോൾ കാലം തെളിയും. നമുക്കു് ഇമയകുമാരൻ കൊച്ചുതമ്പുരാനെ ഊനംകൂടാതെ കണ്ടുകിട്ടുകയും ചെയ്യും.

പണിക്കർ:—പ്രാൎത്ഥിച്ച വഴിവാട്ടു് ഞാൻ മുടക്കുന്നില്ല. ഇമയകുമാരൻ കപ്പലിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള കാൎയ്യം തീൎച്ചയാണു്. മീൻകൊല്ലി ഒരു യുവാവിനെ കപ്പ

ലിൽ നിന്ന കരയ്ക്കിറക്കിയതായി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. കടത്തുകൂലിയായി കൊടുത്ത കല്ലുവെച്ച മോതിരവും കൊണ്ടുവരാമെന്ന പറഞ്ഞ മീൻകൊല്ലിയെ അന്വേഷിച്ചു പോയിട്ടുള്ളവർ വന്നെത്തുന്നതിന്ന മുമ്പു് ആദികാമനെ ബലികഴിക്കുന്നതു് അവിവേകമായിത്തീരും.

അരചൻ:—ഊത്രാളൻ അനുകൂലിയാണെങ്കിൽ കറുപ്പാശാൻ മീൻകൊല്ലി ഒന്നിച്ചു ബലിക്കുള്ള സമയത്തിന്ന മുമ്പു മടങ്ങിവരും. അപ്പോൾ ഞാൻ ആദികാമനെ ശൂലത്തിൽ തറച്ചു ദേവനെ വലംവയ്ക്കുകയും ചെയ്യും.

പണിക്കർ:—വനഭടൻ ഒന്നിച്ചു പോയിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു സമയം തെററിക്കുകയില്ല. ഈ ഭയങ്കരകൃത്യങ്ങൾ കൂടാതെ തന്നെ നേർവഴി തെളിയുവാൻ ദൈവം അനുകൂലിക്കട്ടെ.

അരചൻ:—അവനെ എനിക്ക് ഒരു നോക്കു കാണാൻ സാധിക്കുംമുമ്പ് കറുപ്പാശാൻ മീൻകൊല്ലിയെ കൈവിട്ടുകളഞ്ഞല്ലോ.

പണിക്കർ:—കൈവിട്ടുകയോ? നല്ലശിക്ഷ! അവൻ മായം തിരികയല്ലെ ചെയ്തതു്. കറുപ്പിന്ന് അവൻെറ ഭാഷതന്നെ മനസ്സിലായില്ല. തീപ്പിടിച്ച കപ്പലിൽ കച്ചവടം ചെയ്തു നഷ്ടം വന്നതിനെപ്പററി സങ്കടം പറകയാണു് അവനോടു ചോദിച്ചതിന്നൊക്കെ സമാധാനം. നഷ്ടം വകവച്ചു കൊടുത്താൽ പിന്നെ ശിഷ്ടം ചോദിച്ചറിയാമെന്ന കരുതി പണമെടുക്കാൻ കറുപ്പ് അകത്തെയ്ക്കു പോയി. പണവുംകൊണ്ടു തിരിച്ചു ചെന്നപ്പോൾ ആളെക്കാണ്മാനുമില്ല. കറുപ്പ് അമ്പരന്ന നിൽക്കുന്നു. ആ സമയത്താണു ഞാനും വെനിലപ്പുള്ളവിനെ വെള്ളത്തിലിട്ടു കൊല്ലാത്ത അങ്ങെയുടെ ശിഷ്യനും

കൂടി കേറിച്ചെന്നതു്. കുറുപ്പ് വൎത്തമാനം മുഴുവൻ പറഞ്ഞില്ല. ഉടനേ ചൊടിമയം. രണ്ടുപേരും കൂടി മീൻകൊല്ലിയെ തേടിയോടി. ഞാൻ ഭവിഷ്യൽഫലം ചിന്തിച്ചിരിക്കുമ്പോഴാണു് ഇവിടുന്നു് ആളുവന്നതു്.

അരചൻ:—അപ്പുറത്തെ ആലോചനയിൽ എന്തുകണ്ടു. മീൻകൊല്ലി പോയ വഴി കണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ അവരുടെ പിന്നാലെ പണിക്കരാശാൻ ചെല്ലാതിരിക്കില്ലല്ലൊ.

പണിക്കർ:—വരാൻ പോകുന്ന കാൎയ്യം വളരെ ആലോചിച്ചുവേണം പറവാൻ. ഈശ്വരാനുകൂലം ഉണ്ടെങ്കിൽ അന്തികഴിച്ചും പറയാം.

ഈ സമയത്തു ദേവാലയത്തിന്റെ വായുകോണിൽ ആസുരവാദ്യം മുഴങ്ങി. ജനപ്പെരുപ്പം ഇളകി. മഹിഷമസ്തകവാഹകന്മാർ അരചസമീപം സന്നദ്ധരായി നിന്നു് അരചൻ ഇരിക്കുന്ന വെൺമാടത്തിന്റെ മുൻഭാഗത്തു ചുറവും അഴിയെറിഞ്ഞുറപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സങ്കേതത്തിനുള്ളിൽ തോലുറയിട്ട ആയുധപാണിയായ് ഒരു മല്ലൻ മെയ്യൊതുക്കി ചാടി ആയുധം താഴെ വെച്ചു് അരചനെ വന്ദിച്ചു. ചോടുവെച്ചു് പിൻമാറി വെട്ടിത്തിരിഞ്ഞു് കരണം മറിഞ്ഞു് കയ്യിൽ കാലടിച്ചു് ആയുധം കൈയ്യിലാക്കിച്ചെന്നു് അററുറന്നു് വഴിയൊഴിഞ്ഞുനിന്നു. ഒരു വരിയൻപുലി എരമ്പി പല്ലിളിച്ചുകാട്ടി പുറത്തുചാടി. മല്ലൻ അറയ്ക്കുള്ളിൽ കടന്നു് കതകു ബന്ധിച്ചു. മതിലിന്മേൽ ഇരിക്കുന്ന കാട്ടാളപ്പിള്ളർ പുലിയെ ഉന്നംവെച്ചു് മൊട്ടമ്പു പ്രയോഗിച്ചു തുടങ്ങി. അഴിപ്പഴുതിൽകൂടി പാഞ്ഞുചെല്ലുന്ന കണകളിൽ ചിലതു് പുലിയെ അലട്ടുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. പുലിയോടു നേരിട്ടു പോരാടുവാൻ അറയ്ക്കുള്ളിൽ നിന്ന ഒരുവനെ അങ്കണത്തിലേയ്ക്കു തള്ളിവിട്ടു. അയാൾ ആദികാമൻ തന്നെ

യായിരുന്നു. വേടക്കരചൻ ശൂലം നികത്തിപ്പിടിച്ചു് അസ്ത്രപ്രയോഗം നിലച്ചു് പുലിയങ്കത്തിന്റെ പൊലിമ കാണുവാൻ പുരുഷാരം അഴിക്കു ചുററും തിരക്കിക്കൂടി.

'കടലിൽ പേരെടുത്തവക്കു കാട്ടിൽ പേടിയില്ലെന്നുള്ള കള്ളന്റെ തള്ളിച്ച കടുവായോടുള്ള പെരുമാററംകൊണ്ടറിയാറാവട്ടെ' എന്നു് വേടക്കരചൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. പല്ലും നഖവും മേനിക്കു് ഏശാത്തമട്ടിൽ ഉടുമ്പിൻതോലുറകൊണ്ടു് അംഗരക്ഷ ചെയ്തു് ആയുധപാണിയായി നിൽക്കുന്ന ആദികാമനെ നേരിട്ടു കണ്ടപ്പോൾ ശാർദ്ദൂലത്തിനു കൂടി ശങ്ക ജനിച്ചതുപോലെ അതു കൈകൾ നിലത്തൂന്നി വാലിട്ടടിച്ചുകൊണ്ടിരിപ്പായി. ആദികാമൻ നിന്ന നിലയിൽത്തന്നെ നിലകൊണ്ടു. പുലി ഒന്നു ക്രന്നു; അടികൾ പരന്നു; നഖങ്ങൾ മുതന്നു; അല്പസമയത്തിനുള്ളിൽ ഇരുവരും പരസ്പരം ബദ്ധരായി. പുലിയുടെ അടിയും മാന്തലും ആദികാമന്റെ ഉടലിൽ ഏശുകന്നില്ല. കടൽക്കള്ളന്റെ കഠാരം കാട്ടുകള്ളന്റെ കൂട്ടിൽ കേറിയിരിപ്പുണ്ടു്. ആദികാമന്റെ തോളിൽ പുലിയുടെ തലപെട്ടതുകൊണ്ടു് കടി ഏൽപ്പിക്കുവാൻ അരാതിക്കു തരം കിട്ടുന്നില്ല. കഠാരം ഊരിത്തറയ്ക്കുവാനായി കടുവായെ ഒററക്കൈയ്യൊതുക്കാൻ ആദികാമൻ ലാക്കു നോക്കുന്നതും പററുന്നില്ല. പുലിയുടെ നഖപ്രയോഗം സുഖപ്രദമല്ലെന്നു് അതിനുതന്നെ അനുഭവപ്പെടുന്നതേയുള്ളു. ആദികാമന്റെ ദൃഢപരിരംഭണവേളയിൽ അരാതിയുടെ മുതുകെല്ലു വളഞ്ഞു് ഏളി പൊങ്ങിയതോടുകൂടി പുലിയുടെ കാൽ വലിഞ്ഞു് ആദികാമന്റെ നാഭിയിൽ ചവിട്ടി പിന്നാഞ്ഞതോടുകൂടി കടൽക്കള്ളന്റെ പിടി അയഞ്ഞു. കരളിൽ കടി പതിയും മുമ്പു് അഴിപ്പഴുതിൽക്കൂടി പാഞ്ഞുവന്ന ഒരു ക്രൂരമ്പു് പുലിയുടെ മസ്തകത്തിൽ തറഞ്ഞു. പുലി പ്രാണവേദനകൊ

ണ്ടു പിടഞ്ഞ് പിന്നാക്കം മലന്നു വീണു. കടൽകപ്പലിൽ പേരെടുത്ത ആദികാമനെ പുലിക്കപ്പലിൽ പേർ കെട്ടുത്താൻ വേടക്കുരചൻ സമ്മതിച്ചില്ല.

പിന്നെ മല്ലയുദ്ധമാണ് കൊണ്ടാടിയത്. ആദികാമന്റെ കിങ്കരന്മാരെ കിടക്കാരായ കാടന്മാർ അടിയുറച്ചു നിൽക്കാൻ സമ്മതിക്കാതെ തലയ്ക്കുമീതെ പൊന്തിച്ചു പമ്പരം ചുററി വലിച്ചെറിഞ്ഞു. മൃഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടവും നടന്നു. വേടത്തികളുടെ ദാനധർമ്മങ്ങളും ഗാനനൃത്തങ്ങളും മറെറാരിടത്തു നടക്കുന്നു. അവർ കെട്ടിച്ചുമന്നു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള കായും കനിയും തേനും തിനയും ദേവകൾ സമർപ്പിച്ച് ജനതതിക്കു ദാനംചെയ്യുന്നു. പാത്രഭേദവും മിത്രഭേദവും അവർ നോക്കുന്നില്ല. ഈ പ്രസാദം അനുഭവിക്കാൻ പാവപ്പെട്ടവർ മാത്രമല്ല പ്രമാണികളും പങ്കു കൊള്ളുന്നുണ്ട്. ഈ കോലാഹലം ഒട്ടവസാനിച്ചപ്പോൾ ചോരത്തിളപ്പും ചൊടിയുമുള്ള യുവതികൾ തലയുലച്ച് മുടിയഴിച്ച് ആടി പാടിത്തുടങ്ങി.

'മാടത്തിലാളില്ലാ മാനത്തു കാറില്ലാ
പാടത്തു പന്നി കടക്കില്ലല്ലി
പേടിച്ചുപോകേണ്ടാ ഓടിച്ചകററുമേ
കാടത്തിമാരിൽ കനിവുകൊണ്ടോൻ.'

എന്നു ചോദ്യോത്തരമായി പങ്കുതിരിഞ്ഞുനിന്നു പാടി കളിക്കുന്നു.

നോക്കുള്ള മേലോനെപ്പോലത്തെയാളിനെ
ദിക്കെങ്ങുമാരാനുമുണ്ടോ കണ്ടു?
ദിക്കെങ്ങും കാണൂല്ല്യ കേൾക്കാനും പാറൂല്ല്യ
നോക്കുള്ള മേലോനെപ്പോലത്തോനെ

എന്നു ദേവപരമായും രാജപരമായുമുള്ള പാട്ട് താളത്തിൽ മുറുകുമ്പോഠം വേടത്തരുണികഠം മെയ്യുലച്ചാട്ടുന്നതു കണ്ടാൽ എല്ലെന്നൊരു സാധനം അവക്കില്ലെന്നു തന്നെ കാണികഠംക്കു തോന്നിപ്പോകും.

മറെറാരിടത്ത് രണ്ടു യുവതികഠം ദേവനെ തെരുപ്പറന്നു വലംവെക്കാനായിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

"ഒക്കഞെളിച്ചും നോക്കചരിച്ചും
മുക്കുമറച്ചുചവിട്ടിക്കോ
നേക്കിരിപെണ്ണേ! തീപ്പൊരികണ്ണൻ
നോക്കുതരും വരമൊത്തുതരം"

എന്നു പാടി കാലുകഠം മാറിമാറി നീട്ടിമടക്കി ഇരുന്നുകൊണ്ടു തന്നെ ഇടംവലം ചരിഞ്ഞു ചാടിപ്പാടി പ്രദക്ഷിണംവെയ്യുന്നവരുടെ പിന്നിൽ കൂടീട്ടുള്ളവർ കുറച്ചൊന്നുമല്ല.

നേരം അന്തിമുടിഞ്ഞു. ആളികാമനെ കുരുതികൊടുക്കുന്നതു കാണാനായി വാനിൽ വന്നുനിൽക്കുന്ന അംബരചാരികളുടെ ദൃഷ്ടികഠംപോലെ നക്ഷത്രങ്ങഠം പ്രകാശിച്ചു. അവരുടെ നാഥനായ ഓഷധീശനെ കൂട്ടത്തിൽ കാണാത്തതു പക്ഷഭേദംകൊണ്ടായിരിക്കും.

കാട്ടുവാദ്യങ്ങഠം വീണ്ടും കൂട്ടത്തോടെ മുഴങ്ങി. വേടക്കരചൻ വാളും വേലും എടുത്ത് പണിക്കരാശാൻെറ മുഖത്തു നോക്കി—"കാലമായ്; അവരെ കണ്ടതുമില്ല; ഞാൻ എന്തുവേണം" എന്നു ചോദിച്ചതിന്ന് "ദൈവഹിതം നടക്കട്ടെ" എന്ന് പണിക്കർ മൌനത്തിൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. അരചൻ മാടംവിട്ടിറങ്ങി കിങ്കരസംഘത്തോടുകൂടി

ദേവനെ വലംവെച്ചുകൊണ്ടു വാദ്യഘോഷം മുഴങ്ങുന്ന സ്ഥലത്തെത്തി. ആദികാമനെ ബലിക്കൊരുക്കിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ചെംകുരുതിയാടി ചെമ്പൂമാല ചൂടി ചെഞ്ചോരയൊലുന്ന വയ്മ്പുലിത്തോലുടുത്തു നിൽക്കുന്ന കുരുതിക്കൊററനെ പിന്തുടൻകൊണ്ടു് അവർ രുധിരമഹാകാളന്റെ പുരോഭാഗത്തെത്തി. വേടക്കുരച്ചൻ ശൂലം നടയ്ക്കുനേരെ നിലത്തുതറച്ചു. പരികർമ്മികൾ ആദികാമനെ പീഠത്തിന്മേലിരുത്തി അഞ്ജലിബന്ധം വരിഞ്ഞുകെട്ടി. അരച്ചൻ വാളൂരിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

"നിന്റെ ജീവൻ കൂടുവിട്ടു പോകാൻ ഇനി കുറച്ചു സമയമേ ഉള്ളൂ. ഉള്ളതുപറഞ്ഞാൽ ഊത്രാളൻ കാക്കും. കേരളപുത്രൻ കൊച്ചുതമ്പുരാനെ എന്തുചെയ്തു? സത്യം പറക."

യമധർമ്മന്റെ അവതാരമൂർത്തിയെപ്പോലെ ഭയങ്കരരൂപം പൂണ്ടുനിൽക്കുന്ന കാടക്കുരച്ചന്റെ നോട്ടവും ചേഷ്ടകളും ഗണ്യമാക്കാതെ "കല്പിച്ചവർ ചോദിക്കുമ്പോൾ കേൾപ്പിക്കാം" എന്നു് ആദികാമൻ അധിക്ഷേപിച്ചു. ഓർക്കാപ്പുറത്തുജ്ജ്വലിച്ച കോപാധിക്യത്താൽ ചടങ്ങു മുഴവനാകുംമുമ്പുതന്നെ അരച്ചൻ വാളു വീശിയപ്പോൾ കൈമുട്ടിൽ എന്തൊ തട്ടി; വീശിയ വാൾ ഏശാതെ കൈവിട്ടുപോളി. അരച്ചൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ മീൻകൊല്ലി തേൻതിന തിന്നുകൊണ്ടു് പിന്നിൽത്തന്നെ നിൽക്കുന്നുണ്ടു്. "നീചജീവി! എന്തെടാ ചെയ്തതു്; നിന്റെ ജീവനെ നിനക്കു കൊതിയില്ലെന്നോ?" എന്നു് അരച്ചൻ കോപത്തോടുകൂടി ഗർജ്ജിച്ചു.

മീൻകൊല്ലി:— ഉയിരിനെ കൊതിച്ചിരുന്നാൽ നില കിട്ടുമോ അരച്ചരേ! ആലയിൽ മേയുന്ന കാലിയുടെ തല കൊ-

ള്ളുന്നതു മീൻകൊല്ലി കാണോം. കാട്ടിക്കുററമന്റെ ഉതിരം പ്രാതലുണ്ണ തേവൻ തിരുടപ്പതിരന്റെ പിരടിക്കു രുചിപ്പെട്ടമെന്നു നമ്പലാമാ തമ്പിരാനെ! മുന്നില ചോരൻ വെന്നിലെ വീരൻ തൻതലകിട്ടാനൊന്നു പയററാം. ചെങ്കോൽചേരും കൊച്ചുശിങ്കന്റെ പങ്കകാരൻ മീങ്കൊല്ലി.

മീൻകൊല്ലിയിൽ പതിഞ്ഞിരുന്ന അരചന്റെ ദൃഷ്ടി മറെറാരുഭാവത്തിൽ പണിക്കരാശാന്റെ നേർക്ക തിരിഞ്ഞു.

പണി:—കർമ്മം മുടക്കിയതു മീങ്കൊല്ലിയല്ല. ഈശ്വരേച്ഛയാണ്. ഇമ്മയനെക്കുറിച്ചുള്ള കാര്യം ചോദിച്ചറിവാനായി ദൈവം അയച്ചുതന്ന മീൻകൊല്ലിയെ നമുക്ക് അഭിനന്ദിക്കുകയല്ലേ വേണ്ടതു്?

അരചൻ:—മതസിദ്ധാന്തം അതിനെ അനുവദിക്കുന്നില്ലല്ലോ. ആശാനേ! കർമ്മവിഘാതം ചെയ്തവനെ ബലികൊടുത്തു കർമ്മം മുടിക്കണമെന്നാണ് നിശ്ചയം.

പണിക്കർ:—ഉപശാന്തിയില്ലാത്ത കർമ്മമില്ല. ചിലപ്പോൾ ചില വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യേണ്ടതായി വരും. ദേവപ്രീതിയാണ് നമുക്കാവശ്യം. അതുണ്ടെന്നു മീൻകൊല്ലിയുടെ സാരഗർഭമായ വാക്കിൽ നിന്നും കിട്ടുന്നുണ്ട്. മേൽനടപടി ആലോചിച്ചിട്ടു വേണമെന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം.

കിംകർത്തവ്യതാമൂഢനായി നില്ക്കുന്ന വേടക്കരചന്റെ സന്താപശാന്തിക്കെന്നവണ്ണം കുറുപ്പാശാനും കാട്ടുഭടനും വന്നെത്തി. ആദികാമദേവനേയും മീൻകൊല്ലിയേയും ഒന്നിച്ചു കാണാൻ സംഗതി വരുത്തിയ രുധിരമഹാകാളനെ അവർ വാഴ്ത്തി. പുകഴ്ത്തി. വേടക്കരചൻ പരികർമ്മികളോടുകൂടി ആലോചിച്ചു കർമ്മം മുടങ്ങിയതിന് ഉപശാന്തിയുണ്ടാക്കി.

ഇമവകുമാരനെ ൧൪-ദിവസത്തിനുള്ളിൽ കണ്ടുകിട്ടാൻ സാധിക്കാത്തപക്ഷം ആദികാമനോടു കൂടി താൻ ബലിദ്രവ്യമായി വന്നു നിന്നുകൊള്ളാമെന്ന് മീൻകൊല്ലിയെക്കൊണ്ട് ഉത്രാളന്റെ മുമ്പിൽവെച്ച സത്യം ചെയ്യിപ്പിച്ചു. ജനക്കൂട്ടം പിരിഞ്ഞതിന്നുശേഷം അവർ മീൻകൊല്ലിയെ ഒന്നിച്ച് വേടക്കരചന്റെ വസതിയിലേക്കു തിരിച്ചു.

——— (൦) ———

അദ്ധ്യായം ൧൭.

കൌതുകമുള്ള സാധനത്തിൽ കണ്ണോടിക്കാത്തവരുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതു് ഒരു പെൺകോലമാണെന്നുവന്നാൽ പിന്നെ പറയേണ്ടതുണ്ടോ? സൌന്ദര്യരശ്മി കണ്ണിൽ തറയ്ക്കുമ്പോൾ സാദൃശ്യലക്ഷ്മിയെ ഉല്ലസിപ്പിക്കുവാൻ കവിതക്കാർ പെടുന്ന പാട് അവർണ്ണനീയം തന്നെ. മാനത്തു കാറില്ലെങ്കിൽ മാനിനിയുടെ തലമുടി നന്നോ എന്ന് അവർ എങ്ങിനെ പറയും. കാറുകാണാത്തതുകൊണ്ട് കുന്തളത്തിനു കാന്തിയില്ലെന്നു വിചാരിക്കരുതു്. 'കാറക്കാർവേണിയല്ലെങ്കിൽ കാറൊളിവേണി'യാളാവരുതേ? തട്ടാനെക്കൊണ്ടു തൻകാലം പൊന്നുരുക്കുവാൻ ഒത്തില്ലെങ്കിൽ "തപ്തഹേമപ്രതിമ സുഷമ സീമന്തം" അമാന്തംതന്നെ. വണ്ടുകളേ മാലകോക്കുന്നതു കഷ്ടമാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ കുന്നത്ത കുറുനിരയുടെ ഭംഗിനോക്കാൻ മറ്റൊന്നു വേണോ? അമ്പിളിയേ പിടിക്കാൻ നോക്കുന്നതു് അമളിയാകും. നെററിക്കു ചററിയതു് മറെറാന്നുമില്ലെങ്കിൽ ഒരു പപ്പടം കിറി

ഒപ്പിച്ചുനോക്കിയാൽ മതി. ചെറുതിരയെ കയ്ക്കലാക്കാമെന്നു കരുതുന്നതിൽ ഭേദം കാമദേവന്റെ കരിമ്പുവില്ലു കടം ചോദിപ്പാൻ പോകുന്നതാണ്. പുള്ളിയെ കണ്ടുകിട്ടാൻ സാധിച്ചാൽ വില്ലു കിട്ടി എന്നു വരാം. തോട്ടത്തിൽ കടന്നു കരിമ്പുവെട്ടി നശിപ്പിച്ചിട്ടു് രണ്ടായാലും കാൎയ്യമില്ല. ഒററക്കമ്പോടുകൂടിയ കരിമ്പു് ആ കൂട്ടത്തിൽ കാണില്ല. ചില്ലിക്കുററം നോക്കാൻ കറുത്ത കമ്പിളിപ്പുഴുവിനെ വളച്ചുവെച്ചാൽ ശരിക്കു പററില്ലേ? പക്ഷേ കുറച്ചുനേരത്തേ ചൊറിച്ചിലുണ്ടാവും. കരിങ്കുവളപ്പൂ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവൻ കവിതക്കാരനാവാൻ കാട്ടിലേയ്ക്കു് ഓടുന്നതു മാനിനെ പിടിക്കാനായിരിക്കണം. മഞ്ഞുകാലമാണെങ്കിലും തടാകത്തിൽ ചാടുകയാണു് എളുപ്പം. താമരപ്പൂവു് കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ രണ്ടു കരിമീനിനെ പിടിച്ചാൽ കണ്ണിന്റെ കാൎയ്യം നിവൎത്തിക്കാം. അലങ്കാരഭ്രമംകൊണ്ടു നിങ്ങൾ എള്ളിൻകാടു ചവിട്ടി നശിപ്പിക്കരുതു്. വനിതമാരുടെ പാദപ്രഹരം അശോകവൃക്ഷത്തിന്റെ കുസുമോല്പത്തിക്കു കൊള്ളാവുന്ന വളമാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പണ്ഡിതവൎയ്യൻ ചവിട്ടിമൎദ്ദിച്ചാലും എൾചെടികൾ നശിക്കുമെന്നല്ലാതെ പൂക്കുമെങ്കിൽ അതിന്നുള്ള കാലം വരണം. അതുവരെ മൂക്കിന്റെ വൎണ്ണന നീട്ടിവയ്ക്കാനേ തരംവരൂ. കണ്ണാടിയുടെ കാരണഭൂതന്മാർ സ്രഷ്ടാവിന്റെ സബ്രഹ്മചാരികളായിരിക്കുമോ? അല്ലെന്നു വന്നാൽ കണ്ണാടി ഉണ്ടാകുന്നതിന്നു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന സ്ത്രീകളുടെ കപോലം വിഫലംതന്നെ. പോരാ. തടാകത്തിലും സരസ്സിലും ചാടിയതുകൊണ്ടു കാൎയ്യമായില്ല. മുത്തും പവിഴവും ഒപ്പിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? നദീമുഖത്തിലോ സമുദ്രത്തിലോ മുങ്ങിത്തപ്പാൻ കെൽപ്പില്ലാത്തവന്നു് തൊണ്ടിപ്പഴംകൊണ്ടു ചുണ്ടിന്റെ കാൎയ്യത്തിൽ തൃപ്തി

ളപ്പെടേണ്ടി വരും. മുല്ലമൊട്ടിന്നു പോകുന്നവൻ ഒന്നു പ്ര ത്യേകം മനസ്സിരുത്തേണ്ടതുണ്ട്. മൊട്ടിന്നു പകരം പൂവു കൊണ്ടുവന്നാൽ തകരാറായി. അവരു കട്ടപ്പല്ലിയല്ല. അ ല്പോൾ വലംപിരിശംഖു വേണ്ടേ? അലങ്കാരപ്രിയന്മാരെ! നിങ്ങളുടെ ഭ്രമം അധികം വെള്ളത്തിൽ തന്നെ. കണ്ടും ന ന്നാക്കാൻ വെള്ളത്തിൽ ചാടിയാൽ വിപരീതമാണു ഫ ലം. ശംഖു കിട്ടാത്തതുകൊണ്ട് അവരു മുക്തകണ്ഠിയാണെ ന്നും വരില്ല. താടിയെപ്പറ്റി ആക്ഷേപം ഒന്നും പറവാനില്ലെ ന്നു തോന്നുന്നു. അത്രേ സ്ത്രീകൾ താടിവേണമെന്നുണ്ടോ? കെ ട്ടുതാടി, വെള്ളത്താടി, ചെമ്പൻതാടി എന്നും മററും പുരു ഷന്മാരുടെ താടിയെപ്പററി സവിശേഷം വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള വർ സ്ത്രീകൾക്ക് ഒരു കട്ടിത്താടിയെങ്കിലും വേണ്ടതാണെ ന്ന് വേഷം നന്നാക്കാൻ വിരുതന്മാരാണെന്നഭിമാനിക്കുന്ന വരാരും പറയുന്നില്ല. എൻെറ നായികയ്ക്കു താടിയുണ്ട്. അതു കൌതുകമുള്ളതുമാണ്. താടിയുടെ ഗുണദോഷജ്ഞാ നം പണ്ഡിതന്മാരാലും പ്രാപ്തമല്ലെന്നിരുന്നാലും ആണ്ടി ത്താടി ആഭാസംതന്നെ. കാമദേവൻെറ പൊന്നുഴിഞ്ഞാ ല കിട്ടാവുന്ന സാധനമല്ല. കിട്ടിയാൽതന്നെ അതിനെ വ ലിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് കാതോട് അടുപ്പിച്ചാൽ ഒരു സാദൃശ്യ ലക്ഷ്മിയും ഇക്കാലത്തു ലസിക്കില്ല. ആടിക്കളിക്കുന്ന കുണ്ഡ ലങ്ങളുടെ ശോഭ ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രതിഫലിച്ചു കാ ണാൻ മോഹിക്കുന്നവർ ഇനി കൊതിച്ചിരിക്കാതെ തരമു ള്ളൂ. കാമദേവൻെറ പൊന്നുഴിഞ്ഞാല അറുത്തുകളഞ്ഞാ ലെ ഇനിയുള്ളവർക്കു തൃപ്തിവരൂ. പൂങ്കാവിൽ ചെന്ന് ലതാ വല്ലികളെ നശിപ്പിക്കുന്നതു് ഉടമസ്ഥനു രസമാവില്ല. ഉ ള്ളൻകൈകളുടെ ഭംഗിനോക്കാൻ ഇളന്തളിരറുപ്പാൻ പോ യവൻ പെണ്ണിനെ കമ്മാട്ടിവേഷം കെട്ടിക്കാതിരുന്നാൽ മ തി. ചക്രവാകങ്ങൾ കുറവന്മാരുടെ കണിയിലോ നിങ്ങളു

ടെ കയ്യിലൊ പെടുന്ന പക്ഷികളല്ല. ആകാശഗംഗാതടത്തിൽ ചെന്നു് അവയെ പിടിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നതു വിഡ്ഢിത്വം. രണ്ടു മകുടം കൊണ്ടുവന്നാൽ കൊങ്കക്കുററം കാണുന്നില്ലെന്നൊ? നിറം പററാത്തതിന്നു നിവൃത്തിയില്ല. അതിന്നു വേണമെങ്കിൽ പൊങ്കുടംതന്നെ തേടേണ്ടി വരും. മേരുസ്തനിയാണെന്നു സംശയിക്കുന്നവർ ആ പർവ്വതം കാണാത്തവരാണു്. കവിതക്കാരുടെ മനസ്സുകൊണ്ടു കാണുന്ന കുന്നു് ആക്കും കണ്ണിൽപെടുന്നതല്ല. ചക്രവാകങ്ങളെ പിടിക്കാൻ പോയ കാക്കാലന്മാരെ വിട്ടയയ്ക്കുമ്പോൾ വരട്ടെ. അവരുടെ പക്കൽ പാമ്പുണ്ടാകും. രോമാവലിയോടൊത്തു നോക്കാൻ മറെറാന്നും പററില്ല. വിഷപ്പല്ലു പറിച്ചുകളഞ്ഞാലും അറപ്പില്ലാത്തവരേ അതിന്നനുകൂലിക്കൂ. കിണററിൻവക്കത്തുചെന്നു് എത്തിച്ചുനോക്കുന്നതു് എന്തിനു്? ദാഹമുണ്ടോ? അതിൽ വെള്ളമില്ല. പൊട്ടക്കിണറാണു്. ഓ! നാഭിക്രൂപം. ശരിതന്നെ. മോഹം ശമിക്കാൻ അതു പററും. ദാഹം മാററാൻ വേറെ നോക്കണം. നിങ്ങൾ എന്തിന്നാലില പറിക്കുന്നു? ആട്ടിനെ വളത്തുന്നുണ്ടോ? ഉദരത്തിനോടൊത്തു നോക്കുവാനല്ല ഈ ലാക്കു് അധികകാലത്തെയ്ക്കു നിലനിൽക്കുന്നതല്ല. നമ്മുടെ പിൻഗാമികൾക്കു രസിക്കാത്ത കായ്യത്തിൽ നിങ്ങൾ പ്രവേശിക്കരുതു്. ആലിൻതൈ ഇക്കാലത്തു് ആരും നട്ടുനനയ്ക്കുന്നതു കാണാനില്ല. പുളിച്ചെടി വെച്ചുവളത്തുന്നതുപോലെ ഗുണമുള്ള കായ്യമല്ല ആലുവച്ചു വളത്തുന്നതു് എന്നു പരിഷ്കാരപ്രമാണത്തിൽ പ്രതിവാദിച്ചിട്ടുണ്ടത്രേ. കണ്ണുകൊണ്ടു മൃഗങ്ങളെ ഓടിച്ച പെണ്ണിനു സിംഹക്കടി പററും എന്നു സമ്മതിക്കുന്നവർ പാക്കിൽ പോയി പട്ടിണികൊണ്ടു കോപിച്ചു കിടക്കുന്ന സിംഹത്തിനെ കുത്തി പുറത്തുചാടിക്കാൻ പുറപ്പെടരുതു്. അതിൻെറ കടി.

നിങ്ങൾക്കത്ര പററില്ല. കദളിത്തണ്ടും കൈതമൊട്ടും പേറിക്കൊണ്ടുവന്നാൽ കാത്തിരിക്കുകതന്നെ വേണം. തുടയും മുഴങ്കാലും കടുത്ത കാററത്തൊരു നോക്കു കണ്ടാലായി എന്നല്ലാതെ കരുതിക്കൂട്ടി നോക്കാൻ തുടങ്ങുന്നതു് 'കെതികെട്ട' തൊഴിലാണെന്നുവരും. പിന്നെയും വെള്ളത്തിൽചാടിയതെന്തേ? വെള്ളാമയേ പിടിക്കാൻ ഉള്ളാടന്മാൎക്കു പരിചയമേറും. പുറങ്കാലിന്നേ കുറിച്ചു പ്രകാരാന്തരവൎണ്ണനയ്ക്കു പ്രമാണമില്ലെന്നല്ലേ ഉള്ളു. ആമയെക്കൊണ്ടു് വിരലിന്റെ വൎണ്ണനയും വിദ്വാന്മാർ കഴിച്ചുവെയ്ക്കുമെന്നുണ്ടോ. താടിയെപ്പോലെ വിരലുകളും വിസ്മരിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ തോന്നുന്നു. ആമപ്പുറം പുറങ്കാലിന്നു പറവുന്ന കൂട്ടാണെന്നിരുന്നാലും ആമക്കാലുകളെപ്പോലെ ഈരണ്ടു വിരലുകൾ കാലടിക്കിരുപുറങ്ങളിലും ഇരിക്കട്ടെ. മദ്ധ്യാംഗുലത്തിന്നും മടമ്പിന്നും ആമത്തലയും വാലും യോജിക്കേണമെന്നുവന്നാൽ ആമക്കാലി എന്നൊരു സംബോധനയ്ക്കും അബലമാൎക്കു് അൎഹതയുണ്ടു്. വിരലുകളുടെ ഗുണദോഷവിവേചനത്തിൽ വിദ്വാന്മാർ മനസ്സിരുത്തീട്ടില്ലെങ്കിലും നഖത്തിന്റെ കാൎയ്യത്തിൽ ഒരു മഹാൻ വേണ്ടതിലധികം നിഷ്കൎഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശശിയെ വശീകരിച്ചു് ചളിയില്ലാത്ത സ്ഥലത്തിട്ടടച്ചു പത്തു പങ്കാക്കിവെച്ചു് ഒത്തുനോക്കാൻ മററാരെക്കൊണ്ടും സാധിച്ചിട്ടില്ല. ആന മദിച്ചുവരുന്നു. ആരും ഒഴിയുവിൻ! എന്നു നിലവിളിച്ചാൽ വൎണ്ണിക്കപ്പെടേണ്ടുന്ന വസ്തു വൈവൎണ്ണ്യംപൂണ്ടുമണ്ടുന്നതത്ഭുതമല്ല. പ്രാണനെക്കാൾ വലുതാവില്ല പ്രയാണഭംഗി. ആ പോയ പോക്കിനെ ഒത്തുനോക്കാൻ ആനയെക്കാൾ നല്ലതു കുതിരയാണു്. 'ഹയദ്രുതഗതിയാളേ!' എന്നു വിളിച്ചാലും വിരോധമില്ല. മത്തദന്തിയോടൊപ്പം നടന്നു 'മത്തേഭഗാമിനി'യാവാൻ ഒരുത്തിക്കും ഉറയ്ക്കുന്ന കാൎയ്യമല്ല.

ഇനി ഹംസത്തിനെക്കൊണ്ടു വന്നാലും അവൾ തിരിച്ചുവരേണമെങ്കിൽ ആന പോകണം. നല്ലനടപ്പിന് ഹംസം ജാമ്യം നിന്നാൽ തെല്ലിട സമാധാനമായി. പിന്നീട് ഒരു ചില്ലറ പരീക്ഷകൂടി ഉണ്ട്. പറവകളിൽ പെട്ട ചില ചെറുവകക്കാരെക്കൊണ്ട് ശബ്ദഭംഗി പരിശോധിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ സൌന്ദര്യപരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടി. കററക്കാർ വേണിതൊട്ട് കുയിൽവാണിവരെയുള്ള സ്ഥാനമാനങ്ങൾക്ക് അവൾ അർഹയാണെന്ന് അഭിജ്ഞന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

ഇങ്ങിനെ പഴയ രീതി പിടിച്ച് നായികയുടെ വർണ്ണനയ്ക്ക് ഒരുങ്ങുന്നവർ പക്ഷിമൃഗാദികളുടെ ചേഷ്ടകളിൽ പരിചയം വന്നവനായിരിക്കണമെന്നു കാണുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ആ വിഷയത്തിൽ എന്നെക്കാൾ സാമർത്ഥ്യം ഒരു സക്സസിലെ നേതാവിനാണെന്നു സമ്മതിച്ചേ തീരു.

തങ്കക്കട്ടി, വൈരക്കട്ട, മാണിക്കക്കല്ല് ഇത്യാദി വില പിടിച്ച വാക്കുകളെ വിളിച്ചു നിലവിളിച്ചാലും കേൾക്കുന്നവരുടെ മനസ്സിൽ പതിയുന്ന സൌന്ദര്യം ഛായയ്ക്ക് കോങ്കണ്ണി, പതിമൂക്കി, കട്ടപ്പല്ലി എന്നുള്ള പദങ്ങളെക്കൊണ്ടു തോന്നിക്കുന്ന വൈരൂപ്യത്തോളം മിഴിവുള്ളതായും വരുന്നില്ല.

അംഗം പ്രതിഭിന്നിച്ചും ആകമാനം ഒന്നിച്ചും കണ്ടാൽ മതിവരാത്തതും കാണുന്തോറും കൂടുതലായി തോന്നുന്നതുമായ ഒരു അവാച്യഗുണം ഏതു്? ഒരു ശരീരത്തെ ആവരണം ചെയ്യുന്നുണ്ടോ അതുതന്നെയാണ് സൌന്ദര്യം എന്നു തീരുമാനിക്കാനായി സ്രഷ്ടാവിൻെറ കലാകൌശലം വെളിപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്നതുപോലെ ചോളരാജാവിൻെറ ഉദ്യാനവാടിയിൽ ഒരു തരുണി പൂ അറുത്തുകൊ

ണ്ടു നിൽക്കുന്നു. പൂത്തൊട്ടിയിൽ പൂ അറുത്തിട്ടുകൊണ്ട് വേറെ രണ്ടു സ്ത്രീകൾ അവളുടെ അടുത്തു ചെന്ന് "മൈത്രി! ഇത്ര വളരെ കുരുക്കുത്തിമുല്ലയുള്ള പൂങ്കാവു നിൻെറ നാട്ടിലുണ്ടോ?" എന്ന് അവരിൽ ഒരുത്തി ചോദിച്ചു.

മൈത്രി:—തമ്പുരാൻെറ ഉദ്യാനവാടിയിൽ നിൽക്കുന്ന ഒരു തേന്മാവിൻെറ കടക്കൽ നിന്ന് ഇതിലധികം പൂ പെറുക്കി എടുക്കാം.

"മാലതി!" മൈത്രി പറയുന്നതു കേൾക്കു. അവളുടെ നാട്ടിൽ മാമ്പൂവ് ഒക്കെ മുല്ലപ്പൂവാണത്രേ.

മാലതി:—നീ മുജ്ജന്മം അട്ടയായിരുന്നുവോ? ദൂഷ്ടു കണ്ടെത്തുവാനാണ് നിൻെറ മോഹം.

മൈത്രി:—സോദരീ! ഈ പരിഹാസം പന്തിയായില്ല. മുല്ലവള്ളി ചെറിയ തേന്മാവിന്മേൽ പടന്നു പൂത്തു നിൽക്കുന്നതു കാണാനുള്ള ഭംഗി ഒന്നുവേറെതന്നെയാണ്.

മാലതി:—തോഴി! ഞാൻ നേരംപോക്കു പറഞ്ഞതാണ്. പരിഭ്രമിക്കരുത്.

ചന്ദ്രിക:—ആട്ടെ, മൈത്രീ! ഞാനൊന്നു ചോദിക്കട്ടെ. നീ ഇത്ര വേഗത്തിൽ തമ്പുരാട്ടിയുടെ കണ്ണിലുണ്ണിയായതു് എങ്ങിനെയാണ്? നിന്നെ മുമ്പു പരിചയമുണ്ടോ?

മൈത്രി:—നിങ്ങളെക്കാൾ ഒരു വിശേഷവും എനിക്കില്ല. തമ്പുരാട്ടിക്കു് നമ്മളെല്ലാം ഒരുപോലെയാണ്.

ചന്ദ്രിക:—ഒരിക്കലുമല്ല. അമ്മ മക്കളെ ലാളിക്കും പോലെയാണ് വിലയ്ക്കു വാങ്ങിയ പെണ്ണിനെ അവിടുന്നു ലാളിക്കുന്നതു്.

മൈത്രി:—എന്നെ അദ്ദേഹം വിലയ്ക്കു വാങ്ങീട്ടില്ല. ഞാൻ അമ്മയായിട്ടാണ് അദ്ദേഹത്തെ വിശ്വസിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

അതുകൊണ്ടായിരിക്കും എന്നെ മകളെപ്പോലെ ലാളിക്കേണമെന്ന് അവിടേയ്ക്കു തോന്നുന്നത്.

മാലതി:—തോഴീ! അങ്ങിനെ പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല. നീ അടിമക്കിടാവാണെന്നു കോവിലകത്തു സംസാരമുണ്ടല്ലൊ. അതു വെറുതെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തതാണോ?

ചന്ദ്രിക:—'അരമനരഹസ്യം അങ്ങാടിയിൽ പാട്ട്' എന്നു മാലതി കേട്ടിട്ടില്ലേ? തമ്പുരാട്ടി സന്ന്യാസിയോടു പെണ്ണിനെ വിലയ്ക്കുവാങ്ങി എന്നു വെളിക്കുപറയാൻ നന്നല്ല. അതാണ് ഇതിലുള്ള ഗോപ്യം. അർജ്ജുനൻ സന്ന്യസിച്ചതു പെണ്ണിനെ കൊള്ളാൻ. മറെറാരുവൻ സന്ന്യസിച്ചത് പെണ്ണിനെ കൊടുക്കാൻ. രണ്ടും സന്ന്യാസിമാർക്കു വേണ്ടതു തന്നെ

മൈത്രി:—പരദൂഷണം ചെയ്ത് പാപം സമ്പാദിക്കരുത്.

മാലതി:—ആ സന്ന്യാസിയുടെ മകളാണോ മൈത്രി?

ചന്ദ്രിക:—മാലതിക്ക് നല്ല ഭംഗിയിൽ ശകാരിക്കാൻ അറിയാം. സന്ന്യാസിക്ക് മക്കളുണ്ടാകം ഇല്ലേ?

മൈത്രി:—അതിനെന്താ വിരോധം. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം കഴിഞ്ഞിട്ട വേണ്ടേ സന്ന്യസിക്കാൻ? പക്ഷെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിൻെറ മകളല്ല. അദ്ദേഹം ആരാണെന്നു കൂടി എനിക്കറിഞ്ഞുകൂട. കടൽക്കള്ളന്മാരിൽനിന്ന് എനിക്കു മോചനംതന്ന പുണ്യാത്മാവാണെന്നു മാത്രം പറയാം.

മാലതി:—ആളെ കക്കുന്നവർ ആ നാട്ടിലും ഉണ്ടോ? കഷ്ടം! നിന്നെ കട്ടുകൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ നിന്നിൽ സ്നേഹമുള്ളവർ എത്രപേർ നിന്നോടൊപ്പം കരഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരിക്കും?

മാലതിയുടെ വാക്ക് മൈത്രിയുടെ ളിൽ തട്ടി. കണ്ണിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു. മുഖം വാടി പൂത്തൊട്ടി താനെ കയ്യിൽനിന്നു താഴെ വീണു. പെട്ടെന്നു പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട ഈ വ്യസനത്തിനുള്ള കാരണമററു രണ്ടുപേക്കും മനസ്സിലാകാതെ അവർ അല്പസമ അന്ധാളിച്ചു നിന്നു. മാലതി പല സമാധാനവാക്കുകളെക്കൊണ്ട് ഒരുവിധം ആ യുവതിയെ ആശ്വസിപ്പ. ചന്ദ്രിക പൂപെറുക്കി കൊട്ടയിലാക്കി കൊടുത്തു. ലതി സംസാരത്തിൻെറ വിഷയം മാററി. "മൈത്രി മിടുക്കത്തിയാണ്. വത്തമാനത്തിന്നിടയ്ക്കു് പൂവറുട്ടിനിറച്ചു. ഇനി എന്നെ കുറച്ചു സഹായിക്കാഞ്ഞാൽ താൻ വിഡ്ഢിയാകും. ചന്ദ്രികയ്ക്കു പിന്നെ എന്തു പൂവില്ലല്ലോ. കൈ നീട്ടിയാൽ മാനം മുട്ടും" എപറഞ്ഞായിരുന്നു.

ചന്ദ്രിക:—എൻെറ മാനം മുട്ടിക്കോട്ടെ. നിൻെറ മാനം നീ സൂക്ഷിച്ചോ.

മാലതി:—അങ്ങിനെ വാ. നമുക്ക് ഓരോരുത്തക്കും മാനം വേറെയുണ്ടോ? എന്നാൽ എൻെറ മാനത്തിന്നു താഴെയുള്ള പൂ നിങ്ങളാരും അറുക്കരുത്. മൈത്രി കേട്ടില്ലേ? അവിടെ പൂപറിക്കുന്ന ധൃതി. ഈ പെണ്ണുകിടന്നു തൊള്ളപൊളിച്ചിട്ട് ആരുകേൾക്കാനാ?

മൈത്രി:—കേട്ടു, കേട്ടു, ഞാൻ പൂവറുക്കുന്നത് എനിക്കല്ല. മാലതിയെ സഹായിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ?

മാലതി:—കുറേക്കൂടി ബദ്ധപ്പെട്ട് അറുത്തോളൂ. വളരെ സന്തോഷം.

മൈത്രി:—എത്താവുന്നിടത്തു പൂവില്ലാതായി.

ചന്ദ്രിക:—കേറിപ്പറിക്കാൻ പാടില്ല.

മൈത്രി:—എന്നാൽ എയ്തുവീഴ്ത്താം. ഒരു വില്ലുണ്ടാക്കട്ടെ.

ചന്ദ്രിക:—അരിവാളും വള്ളിയും അമ്പും വില്ലും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം മൈത്രിക്കറിയാമൊ? കൊയ്ത്തുപോലെ അല്ല. എയ്ത്ത്.

"എനിക്ക് എയ്ത്തും കൊയ്ത്തും അറിയാം. കണ്ടോളൂ" എന്നുപറഞ്ഞു മുള വാരി എടുത്ത് വില്ലുണ്ടാക്കി മറെറാന്ന് അമ്പിൻെറ സ്ഥാനത്തും ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്ന വിധം ഒടിച്ചെടുത്ത് ഇടത്തെക്കാൽ മുന്നോട്ടുവെച്ച് വലതുകാൽ പിന്നിൽ ഊന്നി അടി ഉറപ്പിച്ച് അമ്പു തൊടുത്തുവിട്ടു. മുല്ല കൊത്തു മുറിഞ്ഞു വീണു മൈത്രിയുടെ കൌശലവും ഉന്നവും മാലതിയെ വിസ്മയിപ്പിച്ചു. 'ചന്ദ്രികെ, ഇതു നോക്കു. മൈത്രി എയ്തുവീഴ്ത്തിയ മുല്ലക്കൊത്താണിത്' എന്നു പറഞ്ഞ് അവൾ ചന്ദ്രികയെ വിളിച്ചു കാണിച്ചു. 'മൈത്രിയുടെ പണി നല്ല എളുപ്പംതന്നെ. ഒരു കൊത്തിന്ന് ഒരമ്പുവീതം ചിലവഴിക്കണ്ടെ; ഒരു ചുമടു മുളയുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ ഒരു മാലയ്ക്കു വേണ്ട പൂക്കുടി കിട്ടില്ല. മുല്ലയ്ക്കു കേടും പററും. ഇതിൽഭേദം ഒരു തോട്ടി കെട്ടി വലിച്ചിടുകയല്ലെ' എന്നു ചന്ദ്രിക ചോദിച്ചു. 'ആയുധം നന്നല്ലാത്തതുകൊണ്ടു സംപ്രദായം കാണിച്ചതേ ഉള്ളൂ' എന്നു മൈത്രി മറുപടിപറഞ്ഞു.

ചന്ദ്രിക:—ഞങ്ങളുടെ സമ്പ്രദായം ഇങ്ങിനെയല്ല. ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ കുട്ടിക്കാലത്ത് എഴുത്തു പഠിപ്പിക്കും. എയ്ത്തു പഠിപ്പിക്കാറില്ല.

മാലതി:—മൈത്രിയുടെ നാട്ടിലുള്ള കുട്ടികളെ എയ്ത്തും എഴുത്തും അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നില്ലെന്നു ചന്ദ്രികയ്ക്കു നിശ്ചയമുണ്ടോ?

ചന്ദ്രിക:—എഴുത്തിൻെറ കാൎയ്യം പരുങ്ങലാണെന്നു മൈത്രിയുടെ വാക്കുകൊണ്ടുതന്നെ വന്നില്ലേ. എയ്ത്തും കൊയ്ത്തും അറിയാമെന്നേ അവൾ വീരവാദം ചെയ്യുള്ളു.

മാലതി:—എഴുത്തറിയാമൊ എന്നു ചന്ദ്രിക ചോദിച്ചുവോ? ഞാൻ അതിനെക്കുറിച്ചു ശബ്ദിച്ചിട്ടില്ല.

ചന്ദ്രിക:—എയ്ത്ത് അറിയാമോ എന്നു നീ ചോദിച്ചിട്ടാണൊ തന്നെത്താൻ പുകഴ്ത്തി പറഞ്ഞതു്. കുട്ടിക്കുറുമ്പു് കാട്ടിക്കൂട്ടി അത്രതന്നെ.

മാലതി:—എങ്കിലും കുറുമ്പ അസൂയയെക്കാൾ ഭേദമാണു്.

മൈത്രി:—തമ്മിൽ കലശപിശക്കൂടരുതു്. എൻെറ നേരെ ചന്ദ്രികയ്ക്കു് അസൂയ ഉണ്ടാവാൻ ഒരു കാരണവുമില്ല. നേരം വൈകി. ഇനി മാലകെട്ടിത്തീരണ്ടേ? ഒരു് ഉണ്ടമാല കെട്ടാൻ കുറച്ചുസമയം വേണ്ടിവരും.

ചന്ദ്രിക:—ആത്മപ്രശംസ ലേശമില്ലാത്ത പെൺകിടാവ്! ഉണ്ടമാല കെട്ടാൻ ഒരു 'നിമിഷം' മതി എന്നു പറഞ്ഞില്ലല്ലൊ. പരിഹാസക്കൂട്ടുക. പുരുഷവാക്കെ പുറപ്പെട്ടു. ഞാൻ സാവധാനക്കാരിയാണെങ്കിൽ നീ എന്നെ സഹായിക്കേണ്ട. മാലതിയെ അല്ലേ സഹായിച്ചതു്?

മാലതി:—നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും എന്നെ സഹായിക്കുമെന്നാണു് എൻെറ വിശ്വാസം.

മൈത്രി മറുപടി പറയാതെ പൂത്തൊട്ടി എടുത്തുകൊണ്ടു ലതാമണ്ഡപത്തിലേയ്ക്കു മുമ്പിട്ടു നടന്നു. ചന്ദ്രികയും മാലതിയും അവളെ പിന്തുടൎന്നു പോകുംവഴി 'ചന്ദ്രികേ, നിനക്കു മൈത്രിയോടു മുഷിച്ചിലുണ്ടെന്നു തീൎച്ചയാണു്. അതിനെന്താ കാരണം? തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടിയാൽ നീ ഇടങ്കോലു് ഇടുക പതിവാണു്. എൻെറ നോട്ടത്തിൽ അവളു

ടെ പേരിൽ കുററമൊന്നും കാണുന്നതുമില്ല. ഞാൻ അറിയാത്തതായ വല്ല കാൎയ്യവും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?' എന്നു മാലതി ചോദിച്ചു. സ്വകാൎയ്യം ആലോചിപ്പാനുള്ള പണ്ടം തരക്കേടില്ല. ചുണ്ടനക്കിയാൽ അതു മറുചെവിയിൽ കേറവും. സ്വാമിനിക്കല്ലാതെ കോവിലകത്തു മററാരാൾക്കും അവളെ കണ്ണിനുനേരെ കണ്ടുകൂട. മാലതി മാത്രമേ അവളോടു സ്നേഹം ഭാവിക്കുന്നുള്ളു.

മാലതി:—ഭാവിക്കുക മാത്രമല്ല എൻെറ ഉള്ളിലുള്ളതാണ്. മൈത്രിക്കു ചേട്ടത്തമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല. തമ്പുരാന് അവളുടെ പേരിൽ വാത്സല്യം അധികമുണ്ടെങ്കിൽ അതു് അവളുടെ കുററമാണോ? അവൾ അതിന്നായിട്ടു വന്നവളല്ലെന്നും പറയുന്നു.

ചന്ദ്രിക:—അല്ലല്ല, അവൾ ദേവകന്യകയാണ്. ദേവേന്ദ്രനെ കല്യാണംകഴിപ്പാൻ പോകുന്ന വഴി ചോളരാജാവിനെ ക്ഷണിക്കാൻ വന്നതായിരിക്കും. നാളെ വിമാനംവന്ന് അവളെ കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്യും; നമുക്കു കാണാമല്ലൊ.

മാലതി:—ദേവകന്യക അല്ലെന്നേ ഉള്ളു. അത്രയ്ക്കു മാത്രമുള്ള വൈഭവം അവൾക്കുണ്ട്. ദേവേന്ദ്രനല്ലെങ്കിൽ തത്തുല്യനായ ഒരു നരേന്ദ്രൻതന്നെ വേണം. എന്നെ യോജിപ്പു മതിയാകു.

ചന്ദ്രിക:—നീ അവളുടെ പിന്ന് താങ്ങിനിന്നൊ. ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞതു സ്വാമിദ്രോഹമാണെന്ന് ഓൎമ്മ ഇരിക്കട്ടെ.

മാലതി:—ആ കാൎയ്യത്തിന്നൊരുങ്ങാതെ നമ്മുടെ കൂട്ടുകാരെ ബാക്കിയുള്ളു. അവരുംകൂടി തുനിഞ്ഞാൽ എല്ലാം തികഞ്ഞു.

മാലതിയും ചന്ദ്രികയും വഴിക്കു സംസാരിച്ചു നിന്നതിനിടയ്ക്കു മൈത്രി ഉണ്ടമാല കെട്ടിത്തീർത്തു. അവർ ലതാമണ്ഡപത്തെ പ്രാപിച്ചപ്പോൾ അവൾ മാല കയ്യിൽ പിടിച്ചു് അതിൻെറ ഭംഗി നോക്കി ആലോചനയിൽ പെട്ടു് ഇരിപ്പായിരുന്നു. മാലയോ! നോക്കി രസിക്കത്തക്ക ഭംഗിയുള്ളതുതന്നെ. രണ്ടറ്റത്തും നടുവിലും ഓരോ പനിനീർ പിച്ചകപ്പൂവ് പൊട്ടുപ്പായും നടുനായകമായും അതിൽ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എങ്ങും പൊങ്ങും കൂടാതെ ഒരു മേനിപ്പെട്ട മുല്ലമാല അവളുടെ കരകൌശലത്തികവിൻെറ മാതൃകയാണെന്നു് മാലതിക്കു തോന്നി. "നിന്നോടു് ആരാ പനിനീർപ്പിച്ചകപ്പൂവ് കൂടി ചേർപ്പാൻ പറഞ്ഞതു്? ഓരോ മുല്ലമാല കെട്ടുവാനല്ലേ കല്പിച്ചിട്ടുള്ളു" എന്നു് ചന്ദ്രിക ചോദിച്ചു. "വരുംവഴിയ്ക്കുടുത്തു നിന്നിരുന്ന ഈ പൂക്കളുടെ കൌതുകം കണ്ടു പറിച്ചെടുത്തു. ആ പൂക്കളെ ഈ തരത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. ഇതുകൊണ്ടു് മാലയുടെ കൌതുകം കുറഞ്ഞുപോയി എന്നു് ചന്ദ്രികയ്ക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ?" എന്നു് മൈത്രി ചോദിച്ചു. "കല്പിച്ചതു മാത്രം പ്രവൃത്തിച്ചാൽ ഈ ഭംഗി എങ്ങിനെ വരും"? എന്നു് ഈ രണ്ടു ചോദ്യങ്ങൾക്കും ഉത്തരം പറഞ്ഞതു് മാലതിയാണു്. 'എടുക്കുന്ന പണിക്കു് വൃത്തി വരുത്തേണ്ടതു് ഏററവരുടെ ചുമതലയാണു്. മൈത്രിയുടെ യുക്തി കണക്കിലായി. പൂമാല ഇത്ര ഭംഗിയായി കെട്ടുവാൻ എന്നെക്കൊണ്ടു സാധിക്കയില്ല' എന്നു് കാലേക്കൂട്ടി സമ്മതിച്ചു് മാലതി മാല കോക്കാൻ ഇരുന്നു. മൈത്രിയുടെ യുക്തി തരക്കേടില്ലെന്നു ചന്ദ്രികയ്ക്കു തോന്നി. അവൾ പനിനീർപിച്ചകപ്പൂവു കൊണ്ടുവരുവാൻ വീണ്ടും ലതാമണ്ഡപം വിട്ടുപോയി. "മൈത്രി മാല കോക്കാൻ കൊണ്ടുവന്ന നാരു് ബാക്കിയുണ്ടെങ്കിൽ ഒന്നു് എനിക്കു തരൂ; കോർത്തിരുന്ന മുള്ളും വേ

ണം" എന്ന് മാലതി ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ "ഞാൻ മാല കോൎക്കുകയല്ല പിന്നുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. കോൎത്താൽ ഇത്ര യോജിപ്പു വരില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. 'അതു് പൊളിയാ ണു്, മുല്ലപ്പൂവ്വിന്റെ തണ്ടിന്നു് അതിനുമാത്രം നീളമുണ്ടോ?' എന്നു് മാലതി ആക്ഷേപിച്ചപ്പോൾ 'ഞാൻ കാട്ടിത്തരാ' മെന്നു പറഞ്ഞു് മൈത്രി പൂക്കൾ എടുത്തു് പിന്നിത്തുടങ്ങി. മാലതി പൂക്കൾ നിലത്തിട്ടു നല്ലതുനോക്കി തിരിഞ്ഞു കൊ ടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. മാല പാതി പിന്നിത്തീൎന്നപ്പോൾ കു റെ പനിനീർപുഷ്പങ്ങളും കൊണ്ടു് ചന്ദ്രികയും വന്നെത്തി. ചന്ദ്രികയുടെ കയ്യിൽ ആ തരം പൂക്കൾ ധാരാളം കണ്ടതു കൊണ്ടു് നടുനായകം വേണ്ടേ എന്നു മൈത്രി മാലതിയോ ടു ചോദിച്ചു. 'ചന്ദ്രിക തന്നാൽ വെയ്ക്കാം' എന്നു് മാല തിയും 'അതുകൂടാതെ കഴിക്കാൻ ഞാനും നോക്കാം' എന്നു ചന്ദ്രികയും പറഞ്ഞു.

"നടുനായകം വെച്ചതു് ഒന്നുണ്ടല്ലോ, ഇനി രണ്ടെ ണ്ണം അതുകൂടാതെ കണ്ടാവട്ടെ" എന്നു് മാലതി അഭിപ്രാ യപ്പെട്ടതിനെ എതിൎത്തുകൊണ്ടു്. എന്റെ മാലയ്ക്കു രണ്ടു നടുനായകവും ഈ രണ്ടു പൊടിപ്പുകളും വെയ്ക്കാനാണു് ഞാൻ ഭാവം" എന്നു ചന്ദ്രിക ജല്പിച്ചു. "എന്നാൽ നടു നായകമില്ലാത്തതു് നടുക്കു, മററു രണ്ടു മാലകൾ ഇരുപുറ ത്തും വന്നാൽ ഈ മാലതന്നെ ഒരു നടുനായകമാവും, ഇല്ലേ മാലതി?" എന്നു് മൈത്രി ചോദിച്ചു. മാലതി ചിരിച്ചു. ചന്ദ്രികയ്ക്കു കാൎയ്യം മനസ്സിലായില്ല. അവൾ മുഖം വീൎപ്പിച്ചി രുന്നു് പൂക്കൾ തിരിഞ്ഞുതുടങ്ങി 'ചന്ദ്രിക മുഷിയേണ്ട, ഇതു കഴിഞ്ഞാൽ ആ മാലയും ഞാൻ പിന്നിത്തരാം' എന്നു മൈത്രിയും 'എന്നാൽ വേഗം കഴിക്കു' എന്നു് ചന്ദ്രികയും 'തന്നിഷ്ടം ലേശമില്ലാത്ത മറുപടി, എന്റെ മാല നന്നാ

യാലും ഫീത്തയായാലും ചന്ദ്രികയ്ക്കൊന്നും വരാനില്ല' എന്നു മാലതിയും 'പിന്നലിൽ കോട്ടം പററിയാൽ തെററ് എനി ക്കല്ലേ?' എന്ന് മൈത്രിയും പറഞ്ഞു. മാലതിയുടെ മാല പൂത്തിയാക്കി പിന്നിക്കൊടുത്തു.

ചന്ദ്രികയുടെ മാല പിന്നുന്നതിൽ മൈത്രി പ്രത്യേകം മനസ്സിരുത്തി. ഇരട്ടപ്പൊടിപ്പു വച്ചും പിന്നെ ചന്ദ്രികയുടെ മനോധർമ്മം പോലെ ഇടയ്ക്കും നടുക്കും പനിനീർ പൂക്കൾ വേണ്ടതുപോലെ ചേർത്തു പിടിപ്പിച്ചും മാല പൂർത്തി വരുത്തുന്നതിനിടയ്ക്ക് ചോളരാജാവായ കരികാലൻ ഉദ്യാന ത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. മൈത്രിയും മാലതിയും രാജാവ് വരുന്ന തു കണ്ടില്ല. ചന്ദ്രികയുടെ കണ്ണ് അവിടെയും ചെന്നു. 'മാല ഞാൻ തന്നെ കെട്ടിയില്ലെങ്കിൽ എന്റെ ഇഷ്ടംപോലെ ആ വില്ല. ഇങ്ങോട്ടു തന്നേയ്ക്കു' എന്നുപറഞ്ഞു് മാല മൈത്രി യോടു തിരിച്ചു വാങ്ങി. രാജാവ് അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ ചന്ദ്രിക മാത്രമേ മാല കെട്ടുന്നുണ്ടായിരുന്നൊള്ളൂ. 'സോദ രിമാരെ, നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ചന്ദ്രികയുടെ കരകൌശലം കണ്ടുപഠിക്കാൻ ഇരിക്കയാണോ? നിങ്ങളുടെ യുക്തിപോ ലെ നിങ്ങളും മാല കോൎക്കാത്തതു് എന്തേ?' എന്നു രാജാ വു ചോദിച്ചതിന് 'ഞണ്ടു മാലയുടെ പണി കഴിഞ്ഞു.' എന്ന് മാലതി ഉത്തരം പറഞ്ഞു. 'എന്നാൽ ചന്ദ്രിക യെപ്പോലെ നിങ്ങളുടെ ജോലിയിൽ നിങ്ങൾ മനസ്സുവെച്ചി ട്ടുണ്ടാവില്ല' എന്നായി രാജാവ്.

ചന്ദ്രിക:—അവർ എന്നെക്കാൾ മുമ്പിൽ കഴിപ്പാൻ വേണ്ടി ബദ്ധപ്പെട്ടു കെട്ടിക്കഴിച്ചു. അതിത്ര നന്നായി ട്ടില്ല.

രാജാവ്:—പേരിൻെറ അവസ്ഥപോലെ പ്രവൃത്തി യും ഭേദപ്പെട്ടിരിക്കുമെന്നാണോ ചന്ദ്രികയുടെ അഭിപ്രായം.

നല്ലതു് ഏതാണെന്നു് ഞാൻ നോക്കി പറയാം എന്നുപറഞ്ഞു് മാല ഓരോന്നായി എടുത്തുനോക്കി. ഒന്നിന്റെ ഭംഗി മറ്റൊന്നിന്റെ സഹായംകൊണ്ടു് കൂടുതലായി തോന്നിക്കുന്നതും, സ്വതെയുള്ള കൌതുകത്തെ പരാപേക്ഷകൂടാതെ പ്രവൃത്തിവിശേഷംകൊണ്ടു താനേ പ്രകാശിക്കുന്നതും തമ്മിലുള്ള ഭേദം ഈ മാലകളിൽ കാണുന്നുണ്ടു്. നടുനായകം വെച്ച മാലകളുടെ നടുക്കിരിക്കേണ്ടതായ ഈ മുല്ലമാല ആരുടേതാണു്? എന്നു് രാജാവു ചോദിച്ചപ്പോൾ 'അതു് മാലതിയുടെ' എന്നു് മൈത്രി പറഞ്ഞു. അല്ലാ അതു് രണ്ടും മൈത്രി തന്നെയാണു പിന്നിത്തീൎത്തതു്' എന്നു് ചന്ദ്രികയും, എന്നാൽ ചന്ദ്രികയുടെ മാലയും മൈത്രിയാണു പിന്നിയതെന്നു് മാലതിയും തികഞ്ഞു പറഞ്ഞു.

ചന്ദ്രിക:—ഞാൻ മാല പിന്നുന്നതു് അവിടുന്നു കണ്ടിട്ടുണ്ടു്.

രാജാ:—മൈത്രി മാലകെട്ടുന്നതും ഞാൻ കണ്ടു.

ചന്ദ്രിക:—എന്റെ മാല മൈത്രിയാണു് ചീത്തയാക്കിപ്പിന്നിയതു്. ഞാൻ തനിച്ചു് മറെറാരു മാല കെട്ടിക്കൊണ്ടുവരാം. ആ മാല കാണുമ്പോൾ സ്വാമിയുടെ അഭിപ്രായം മാറും.

മാലതി:—മനസ്സിരുത്തിയാൽ മൈത്രിയുടെ മനോധൎമ്മം നമുക്കു കിട്ടുമോ?

ചന്ദ്രിക:—ആ ധൎമ്മം ഇരന്നാൽ കിട്ടുമെങ്കിൽ നീ വാങ്ങിച്ചോ, ഞാൻ ഭാവമില്ലാ.

കൌതുക കലകളിൽ മാത്സൎയ്യബുദ്ധിയോടു കൂടി വൎത്തിക്കുന്ന യുവതികളെ നോക്കി മഹാരാജാവു് മന്ദഹാസം ചെയ്തുകൊണ്ടു് 'എന്റെ മാദ്ധ്യസ്ഥം നിങ്ങൾക്കു സമ്മതമായില്ലെങ്കിൽ നമുക്കു് കേളീസൌധത്തിൽ വെച്ചു തീരുമാ-

ന്നിക്കാം. അവിടെ നിങ്ങൾക്ക കൂററുകാരുമുണ്ടല്ലോ. ഇന്നത്തെ ഉദ്യാനവിരുന്നിൻെറ പ്രധാന മോടി നിങ്ങളുടെ പരിശ്രമഫലമായിരിക്കും എന്നു പറഞ്ഞു.

മാലക്കാർ മഹാരാജാവിനെ പിന്തുടൎന്നു കേളീസൌധത്തിലേയ്ക്കു പോയി.

——(൦)——

അദ്ധ്യായം ൧൩

മൂന്നുപാട്ടം വളഞ്ഞൊഴുകുന്ന ചോലയാർ കൊണ്ടു സുരക്ഷിതമായി അർദ്ധചന്ദ്രാകൃതിയിൽ ചാഞ്ഞു പൊങ്ങി പരന്നുകിടക്കുന്ന കുന്നിന്റെ മിന്നാമിനുങ്ങു മിന്നിപ്രകാശിക്കുന്ന വെളിച്ചവുംകൂടി വഴിയാത്രക്കാൎക്ക് ആപൽസൂചകമായ ധൂമകേതുവായിട്ടു തന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞുകൂടി. അസമയത്ത് എന്നുവേണ്ട ഒരു സമയത്തും പാന്ഥന്മാർ സ്വസ്ഥചിത്തന്മാരായി പ്രയാണംചെയ്ക പതിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദൃഷ്ടസ്ഥാനത്ത് ഉച്ചപ്പെട്ടു നിന്നിരുന്ന ഒരു നീചഗ്രഹം അസ്തമിതപ്രായമാവുകയും ഒരു ശുഭഗ്രഹത്തിൻെറ ഉദയം ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തതോടുകൂടി കള്ളർനാട്ടു് ബുദ്ധജനവിഹാരമായി പരിണമിച്ചു.

പുലോമജയെക്കൊണ്ടവരുടെ കപ്പലിൽ കയറിപ്പോയ ബുദ്ധസന്യാസി സാന്ത്വനവാക്കുകളെക്കൊണ്ടും ആനുകൂല്യഭാവംകൊണ്ടും അവളെ ആശ്വസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. "നിൻെറ വ്യസനംകണ്ടു സഹിച്ചുകൂടാഞ്ഞിട്ടാണ് ഞാൻ ഈ കപ്പലിൽ കേറിയത്. ഇഷ്ടമുള്ളവരൊന്നിച്ചിരിക്കാൻ കാലതാമസം കൂടാതെ നിനക്ക് സംഗതിവരും. ഞാൻ ഒരു ബന്ധുവാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുക. എല്ലാ സഹാ

യം ചെയ്‌വാനും ഞാൻ ഒരുക്കമാണ്, ആ കടൽകള്ളന്മാരെപ്പോലെ അത്ര ദുഷ്ടന്മാരല്ല ഇവരാരും. നിനക്കു മനശ്ശല്യം ഉണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നവരാരും ഇതിലില്ല. കൎമ്മഫലം അനുഭവിച്ചേ തീരു. അതുവരെ ക്ഷമിക്കു" എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ അംഗവസ്ത്രംകൊണ്ടു പുലോമജയുടെ കണ്ണുനീരു തുടച്ചുകളവാൻ സന്യാസി ശ്രമിച്ചു. പുലോമജ മുഖം തിരിച്ചു സന്യാസിയുടെ ഉദ്യമത്തെ തടഞ്ഞു മിണ്ടാതെ കമന്നുകിടന്നു. ബുദ്ധമുനിയുടെ സമാധാനവാക്യങ്ങളിൽ മനസ്സിരുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന കപ്പിത്താൻ "വിലയ്ക്കു വാങ്ങിയവരോട് അടുത്തുകൂടി ഉപദേശിച്ചു സന്യസിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ സൗഭാഗ്യത്തിനു വില കുറയും എന്നു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു." ആദികാമന്റെ മുമ്പിൽ കനകം ചൊരിയിച്ച സൌഭാഗ്യത്തെ പരിപാലിപ്പാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള കപ്പിത്താന്റെ പരിഹാസത്തിനും വില കുറയാതിരിക്കട്ടെ. ഞാൻ സമാധാനം ചെയ്യുവരുടെ സൌഭാഗ്യത്തിന്ന് ആദികാമന്റെ കള്ളക്കലവറ തുറക്കാൻ കരുത്തുണ്ടെന്നു വന്നാൽ അതിന്റെ വിലയും നിങ്ങൾക്കറിയാറാകും. ആദികാമന്റെ അധോഗതിക്കു തടസ്ഥപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്ന കവാടം തുറക്കാനുള്ള താക്കോൽ അയാൾ തന്നെ പേറിക്കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ട്. കടൽകള്ളന്റെ ഭണ്ഡാരഅറയുടെ ഒററത്താക്കോലാണ് ഈ കുട്ടി. അതു നമുക്കും കിട്ടി. അറ തുറക്കാനുള്ള കൌശലം ഞാൻ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദികാമൻ അതിലാഭം മോഹിച്ച് ഏററിട്ടുള്ള എടുക്കാച്ചുമട് ഇറക്കാനുള്ള അത്താണി അടുത്തെങ്ങും കാണുകയില്ല. ആദികാമൻ അത്യാഗ്രഹംകൊണ്ട് ആ വൎത്തകരിൽ പലരുടേയും അപ്രീതി സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ചോളരാജാവിന്റെ അരമനയിൽ ആദികാമനു പിൻബലമുണ്ടെന്നുള്ള വിശ്വാസംകൊണ്ട് അ

വർക്ക് നായകനോട്ട് എതൃക്കാൻ ഉറയ്ക്കുന്നില്ല. ആദികാമന്റെ വിരോധികളായ കടൽക്കള്ളന്മാർ മാത്രമല്ല ആ കള്ളക്കലവറയിൽ കണ്ണുവെച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈ കപ്പിത്താനും കൂട്ടരും അതിൽപെടാത്തവരല്ലെന്നിനിക്കറിയാം. ആദികാമൻ പിൻബലം കരുതുന്ന വെന്നിലെ പ്രഭുവും ഇതിനെ ഉന്നീട്ടുണ്ട്. ചോളരാജാവിന്റെ മരുമകനെ ചോരണംചെയ്യാൻ ആദികാമനെ മേനികേററിവിട്ടതു് കള്ളക്കലവറ കൈവശപ്പെടുത്താനല്ല വെന്നിലപ്രഭുവിന്റെ മുൻകരുതലുകൊണ്ടാണെന്ന കൂടി അനുമാനിക്കാം. കേരളചക്രവത്തിയുടെ നിഷ്കർഷയിൽ വളന്ന കേരളീയരുടെ മമതയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ച് കേരളപുത്രൻ എന്ന പേരെടുത്ത ഇമയകുമാരനെ കൈവശപ്പെടുത്താനായി വെന്നിലെപ്രഭു ആദികാമനെ പ്രേരണം ചെയ്തതിന്ന് അമ്മാമനായ ചോളരാജാവിന്റെ സമ്മതം ഉണ്ടായിട്ടില്ല. വെന്നിലെ പ്രഭുവിന്റെ കള്ളപ്പോരു് ആദികാമനെ അന്ത്യകാമനാക്കിത്തീക്കും. അക്രമംചെയ്തു സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ആദികാമന്റെ സമ്പാദ്യം ദുരാഗ്രഹിയായ വെന്നിലെപ്രഭുവിന്ന് അധീനപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അതു പാടില്ല. "നിങ്ങൾ എന്റെ മതം സമ്മതിക്കുന്നപക്ഷം നിങ്ങൾ അറിയാതെ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഉപകാരത്തിന് പ്രത്യുപകാരമായി നിങ്ങളുടെ പൊൻകൊതിയും മൺകൊതിയും പെൺകൊതിയും ശമിപ്പിച്ച് പരോപദ്രവത്തിൽ നിന്നു പിൻവലിഞ്ഞു് പരോപകാരികളായിത്തീൻ പരമാത്ഥവിചാരംചെയ്തു പരഗതി അടയുവാൻ സൌകയ്യപ്പെടുന്ന സ്ഥലമാക്കിത്തീക്കാം ആദികാമന്റെ സങ്കേതസ്ഥാനം" എന്നു ബുദ്ധയോഗി കപ്പിത്താനോടു പറഞ്ഞു. ചിരപരിചിതനായ കപ്പിത്താൻ സന്ന്യാസിയെ ആ നിറത്തിൽ അതിന്നുമുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ല. ആദികാമന്റെ കപ്പലിൽ കണ്ട യുവാവ് ഇമയകുമാരനാണെ

ന്നുള്ള വിവരവും അവക്കറിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. കാററിലാഞ്ഞുലഞ്ഞു പാഞ്ഞുകേറുന്ന കപ്പലിൽവെച്ച് അവർ തമ്മിൽ പിന്നീട്ടുണ്ടായ സംഭാഷണത്തിൻെറ ഫലമാണ് മേൽപറഞ്ഞ ചൈത്യത്തിൻെറ ആവിർഭാവം.

ആദികാമൻ സ്ഥലത്തില്ലാത്ത കാലങ്ങളിൽ അയാളുടെ പ്രധാനശിഷ്യനായിരുന്ന സങ്കേതം വാണിരുന്നത്. കാര്യസ്ഥൻ പുറത്തുപോയി കൊള്ളചെയ്‌വാൻ ക്രൂരതയുള്ള കൂട്ടത്തിലാണെന്നല്ലാതെ ഭരണനൈപുണ്യം അയാളെപ്പോലെ ആ വർഗ്ഗത്തിൽ മററാരാൾക്കില്ലെന്ന് ആദികാമന്നുതന്നെ ബോദ്ധ്യമുള്ള കാര്യമാണ്. ദുഷ്ടമൂർത്തിയായ വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ഇഷ്ടസിദ്ധിക്കുവേണ്ടി കഷ്ടപ്പെടുവാൻ പോകുന്ന ആദികാമനെ തടഞ്ഞു് 'അതിലാഭം പെരുഞ്ചേതം' ആണെന്ന് കാര്യസ്ഥൻ ഉപദേശിച്ചു. 'വിനാശകാലെ വിപരീതബുദ്ധി' എന്നുള്ള ആപ്തവാക്യത്തിന്ന് അടിമവ്യാപാരികളുടെ യജമാനനായ ആദികാമനും അടിമപ്പെടുകയാണ് അന്നുണ്ടായതു്.

ആദികാമൻെറ വരവു കാണാതായപ്പോൾ കാര്യം തെററി എന്നു കാര്യസ്ഥൻ കണ്ടു. പരിചാരകന്മാരെ അന്വേഷണത്തിന്നയച്ചു. അവർ തിരിച്ചുവരുന്നതിന്നുമുമ്പ് ബുദ്ധസന്ന്യാസിയും കൂട്ടരും സങ്കേതം പ്രാപിച്ചു. ബുദ്ധസന്ന്യാസിയും കാര്യസ്ഥനും തമ്മിൽ ഉണ്ടായ ഗൂഢാലോചനയുടെ ഫലമായി വാക്കേററവും കയ്യേററവുംകൂടാതെ ആദികാമൻെറ കാര്യസ്ഥൻ ബുദ്ധസന്ന്യാസിക്കു കീഴൊതുങ്ങി. ബുദ്ധസന്ന്യാസി ചൈത്യാധിപനായി വാഴാൻതുടങ്ങിയതോടുകൂടി സങ്കേതത്തിൽ താമസിക്കുന്നവരുടെ പ്രകൃതിക്കും മാററം വരുന്നുണ്ടു്. ആദികാമൻ കൂടുതൽ വിലയ്ക്കു വില്ക്കാൻ വളത്തിവന്നിരുന്ന വനിതമാക്കു സമാധാനമായി. അടിമയും ഉടമയും എന്നുള്ള ഭേദം സങ്കേതത്തിൽ ഇല്ലാതായി.

ഏകോദരസഹോദരന്മാരെപ്പോലെ മഠാധിപതി സങ്കേതത്തിൽപെട്ടവരെ കരുതിപ്പോന്നതുകൊണ്ടു് ആദികാമൻെറ കൂട്ടകാരെ മതപരിവത്തനം ചെയ്യിക്കുന്നതിന്നു മഠാധിപതിക്കു പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ ബുദ്ധസന്ന്യാസിക്കു പുലോമജയിൽ ഒരു പ്രത്യേകവാത്സല്യമുണ്ടെന്നു മററുള്ളവൎക്കു തോന്നായ്കയുമില്ല. മഠാധിപതിയുടെ നേരെ മുഖം വീൎപ്പിക്കുകയോ മുഷിഞ്ഞു മുള്ളുവാക്കു പറകയോ ആരും തന്നെ ചെയ്തിരുന്നില്ല. കടൽകള്ളൻെറ കള്ളക്കലവറയിലെ ഉള്ളടക്കം ബുദ്ധസന്ന്യാസി നിനച്ചതിനെക്കാൾ മികച്ചതായിരുന്നതുകൊണ്ടു് കൊള്ളക്കാൎക്കു കള്ളക്കച്ചവടത്തിൽനിന്നു പിന്നൊഴിഞ്ഞു കാലയാപനം ചെയ്യാൻ കിട്ടിയ ഓഹരികൊണ്ടു ധാരാളം വക തികയുമെന്നു് അവൎക്കു ബോദ്ധ്യമായി. സങ്കേതത്തിൽ താമസിക്കുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാരിൽ അന്യോന്യം അനുരാഗമുള്ളവൎക്കു ദാമ്പത്യദാനത്തിന്നും ബുദ്ധസന്ന്യാസി ബദ്ധകങ്കണനായിരുന്നു.

കള്ളക്കലവറ കൈവശപ്പെടുത്താൻ ചെന്ന ബുദ്ധസന്ന്യാസിയും സങ്കേതം വാഴുന്ന മഠാധിപതിയും ആൾ ഒന്നുതന്നെയാണെന്നിരുന്നാലും അജഗജാന്തരം വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു സങ്കേതത്തിൽ താമസിക്കുന്നവർ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടു്. സന്ന്യാസിയുടെ സമയഭേദം നോക്കാതെ ആരും അദ്ദേഹത്തിൻെറ സ്വകാൎയ്യമുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചുകൂടായെന്നു ചട്ടമുണ്ടു്. പുലോമജയെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഇതും ഒരു വ്യത്യസ്ഥമായിട്ടാണു വൎത്തിച്ചിരുന്നതു്. മതപരിവൎത്തനകൎമ്മത്തിൽ നാമപരിവൎത്തനം നടപ്പുള്ളതുകൊണ്ടായിരിക്കും ബുദ്ധസങ്കേതത്തിൽവെച്ചു് പുലോമജ മൈത്രിയാവാനിടയായതു്.

ഈ നവീനചൈത്യത്തിൻെറ ആവിൎഭാവം മുതൽക്കുതന്നെ ബുദ്ധസന്ന്യാസിമാർ അവിടെ ഭിക്ഷയ്ക്കു ചെല്ലുക പതി

വായി. കള്ളർനാട്ട് എന്നു ഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന സ്ഥലത്തു ദേവസാന്നിദ്ധ്യം ഉണ്ടെന്നുള്ള വിശ്വാസം അകലത്തുകാരെയും അവിടേയ്ക്ക് ആകർഷിച്ചുതുടങ്ങി. ബുദ്ധകുലാംഗനമാരും സന്ന്യാസിമാരും സങ്കേതസ്ഥാനംവിട്ട് അയൽരാജ്യങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു മതതത്വങ്ങളെ ജനതതിയിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. മഠാധിപതിയും മനനം കൊണ്ടു മാത്രമല്ല കാലയാപനം ചെയ്യുന്നത്. തന്റെ മതസിദ്ധാന്തത്തിന്നു ചോളരാജാവിന്റെ രാജധാനിയിൽ പ്രാബല്യം വരുത്തുവാനാണു മഠാധിപതി യത്നിച്ചുവരുന്നത്. കരികാലമഹാരാജാവിന്റെ മതംമാററുവാൻ മുനിയെക്കാരം മാനിനികൾ ശക്തികൂടുമെന്നു ബുദ്ധസന്ന്യാസിക്ക് അറിയാം. ഈ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കായി ബുദ്ധകുലാംഗനമാർ രാജമന്ദിരത്തിൽ ചെന്നുപോരികയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ കിഴി തട്ടിപ്പറിച്ച തമിഴൻ ആദികാമനെ അന്വേഷിച്ചു പല തുറകളിലും താമസിച്ചു കൂട്ടുകാരെ കണ്ടെത്തുവാൻ സാധിക്കാതെ ചുററിത്തിരിഞ്ഞു ആദികാമന്റെ സങ്കേതത്തിൽ വന്നുചേൻ്നു. മുമ്പില്ലാത്തതായ പല ഏർപ്പാടുകളും ഏപ്പാട്ടുകളും കണ്ടു സംശയിച്ചു നിൽക്കുന്നവനെ പാറാവുകാർ പിടികൂടി. ഉൽപ്പന്നങ്ങളും ഉദ്യാനങ്ങളും അതിൽ പൂവരുത്തുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന അമ്പലമാരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യവും അവന്റെ പ്രത്യേകശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയമാകുന്നുണ്ടെന്നു കണ്ടതുകൊണ്ടാണ് തവണക്കാർ അവനെ സംശയിച്ചു പിടിച്ചത്. പുലോമജയും ആ കൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരംക്ക് ആളെ മനസ്സിലായി. ഭൂതം അവളുടെ ഉള്ളിൽ തെളിഞ്ഞു പ്രകാശിച്ചു. ഭാവിയിൽ ഭയം ജനിച്ചു. പുലോമജ ഒഴികഴിവുപറഞ്ഞു തോഴിമാരെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞു ബുദ്ധസന്ന്യാസിയുടെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു കാര്യം

കേഠംപ്പിച്ചു. മഠാധിപതി പുലോമജയുടെ മുഖത്തുനോക്കി പുഞ്ചിരി തൂകിക്കൊണ്ടു് 'ഒന്നുകൊണ്ടും ഭയംവേണ്ട, കാലം തെളിഞ്ഞുവരുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞു അവളെ സമാധാനം ചെയ്തു. കിങ്കരന്മാർ തമിഴനെ മഠാധിപതിയുടെ മുമ്പാകെ ഹാജരാക്കി. ആളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ തമിഴൻ കായ്യത്തിന്റെ പ്രകൃതം അറിയാതെ 'എന്റെ മുതലാളി എവിടെ' എന്നു ചോദിച്ചു.

ബുദ്ധ:—എന്റെയും നിന്റെയും മുതലാളിയാണു് ഈ നിൽക്കുന്നതു്. സന്യാസിക്കു സമ്മാനിപ്പാൻ സമ്മതമില്ലെങ്കിൽ കന്യകയ്ക്കു സമ്മാനിച്ചാൽ മതി.

തമിഴൻ:—എനിക്കു് ആളെ മനസ്സിലായില്ല. ഈ പെണ്ണു് ഏതാണു്.

ബുദ്ധ:—കരുപ്പാശാന്റെ പുലോമജ. നീ മദ്യംകൊടുത്തു മയക്കിയ സാദ്ധ്വി. വെന്നിലപ്രഭുവിന്റെ ഒററുകാരനായ മാററ്വാനെ ഞാൻ അധികം മെനക്കെടുത്തുന്നില്ല. കയ്യിലെന്തുണ്ടു്?

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിനു ശേഷം ബുദ്ധസന്യാസി പാറാവുകാരുടെ നേരെ നോക്കി, അവർ തമിഴിനെ കൊണ്ടുപോയി ദേഹപരിശോധന കഴിച്ചു് തിരിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു് അവന്റെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ആയുധവും കിഴിയും അടിയറവെച്ചു. ബുദ്ധയോഗി തമിഴനെക്കൊണ്ടുതന്നെ കിഴി കെട്ടഴിപ്പിച്ചു. പല നാണ്യങ്ങളും വിലപിടിച്ച ആഭരണങ്ങളും അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. പണത്തിലല്ല പണ്ടത്തിന്മേലാണു് യോഗിയുടെ ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞതു്. മഠപതി ആഭരണം ഓരോന്നായി എടുത്തു പരിശോധിച്ചു. രത്നം പതിച്ച ഒരു അരത്താലി കൈയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു് സന്യാ

സി തമിഴന്റെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കി. കട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്നതാണെന്നു് തമിഴൻ പറഞ്ഞു. "പണ്ടങ്ങൾ ഉടമസ്ഥരെ അന്വേഷിച്ചു പിടിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതാകകൊണ്ടു് എന്റെ പക്കൽ ഇരിക്കട്ടെ; പണം തനിക്കെടുക്കാം; ആയുധം ധരിക്കേണ്ടവൻ അതിനെ നിരാകരിക്കുന്നതു യുക്തമല്ല. ആളും തരവും അറിഞ്ഞു പെരുമാറുന്നതു് മേലിൽ നന്നായിരിക്കും" എന്നു് മഠാധിപതി തമിഴനോടുപദേശിച്ചു. ബുദ്ധസന്ന്യാസിയുടെ പ്രകൃതവും തമിഴന്റെ സമ്പ്രദായവും പണവും പണ്ടങ്ങളും കണ്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന പുലോമജ 'ഇത്ര വലിയ കുടിപ്പക പോക്കാൻ മാത്രം ഞങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ മററമ്മയും കൊച്ചമ്മയും എന്തപരാധമാണു നിങ്ങൾക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്' എന്നു ചോദിച്ചു. ക്രിയാകേവലമുത്തരമാണു് ആ ചോദ്യത്തിനുണ്ടായതു്. ബുദ്ധസന്ന്യാസി പുലോമജയെ ആശ്ലേഷിച്ചു് പലവുരു മൂർദ്ധാവിൽ ചുംബനംചെയ്തു. തമിഴൻ അന്ധാളിച്ചുനിന്നു. പുലോമജ കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. മഠാധിപതി ഒരക്ഷരം മിണ്ടുന്നില്ല. ബുദ്ധവന്ദിതമാർ ദേവനെ സ്തോത്രംചൊല്ലി സ്തുതിക്കുന്നതു് കൃത്യനിഷ്ഠയുള്ള പുലോമജ കേട്ടു. 'ഇനി ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കില്ല. സമാരാധനയ്ക്കുള്ള സമയമായി' എന്നു് മൈത്രി പറഞ്ഞപ്പോൾ "ഇഷ്ടസിദ്ധിക്കുവേണ്ടി വ്രതം മുടക്കാതെ കഴിപ്പാൻ ദേവസന്നിധിയിൽ ചെല്ലുകതന്നെ. സമാരാധനയ്ക്കു സമയമാകുന്നു. ഞാൻ വേഗംവരാം' എന്നു പറഞ്ഞു മഠാധിപതി തമിഴനൊന്നിച്ചു മുറിവിട്ടു പോയി.

സമാരാധനയ്ക്കു വന്നുചേർന്നിട്ടുള്ള പരിചിതരായ അതിഥികളോടു സ്വാഗതം അരുളിക്കൊണ്ടു നടക്കുന്ന മഠാധിപതിയെ പാറാവുകാരിൽ ഒരുത്തൻവന്നു കുമ്പിട്ടുകൊണ്ടു "ഒരു് അപരിചിതനായ അതിഥി പടിക്കൽ സമയം

പാത്തു നിൽക്കുന്നുണ്ടെ"ന്ന് അറിവിച്ചു. താടിയും തലയും നീട്ടി മഞ്ഞപ്പട്ടുടുത്തു യോഗദണ്ഡും ജപമാലയും കൈക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന ചെറുയോഗിയെ മഠാധിപതി ഒരുനോക്കു കണ്ടു. ഗതിനിരോധംചെയ്ത പാറാവുകാരനെ ശപിക്കത്തക്കതപോബലം സന്ന്യാസിക്കില്ലാതെ പോയതു് അവൻെറ നല്ലകാലംതന്നെ എന്നു പറഞ്ഞു് മഠാധിപതി അതിഥിയെ ക്ഷണിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. "സന്ന്യാസിക്കു സ്വാഗതം. അല്പം വിശ്രമിക്കുക" എന്നു പറഞ്ഞു് മഠാധിപതി അതിഥിയെ സൽക്കാരമുറിയിൽ ഇരുത്തി തിരിച്ചുപോന്നു.

ചെറുയോഗിയുടെ വിശ്രമവേള അവസാനിക്കുന്നില്ല. മഠാധിപതി വന്നതുമില്ല. സന്ന്യാസിക്കു സംശയമായി. അടുത്ത മുറിയിൽ സംസാരിക്കുന്നതു കേൾക്കുന്നുണ്ടു്. ആളെ കാണുന്നതുമില്ല. അപരിചിതനായ അതിഥി ആരാണെന്നറിഞ്ഞതിന്നു മേലല്ലാതെ മഠാധിപതി നേരിട്ടുചെന്നു കുശലം ചൊല്ലുക പതിവില്ല. അക്കുറി ആളെ നേരിട്ടു കണ്ടിട്ടും അതിഥിസൽക്കാരത്തിന്നു താമസം നേരിട്ടതു പുലോമജയെ സമാധാനമാക്കുവാൻവേണ്ടി തത്ത്വോപദേശം ചെയ്യേണ്ടി വന്നതുകൊണ്ടാണു്.

മഠാധിപതി:—മുനി എവിടെയാണു് മൌനം ശീലിച്ചിരുന്നതു്. അടുത്തെങ്ങാനും തന്നെആയിരുന്നു എന്നു തോന്നുന്നു. ഇപ്പൊഴും മനനശീലം വിടുന്നില്ലല്ലൊ?

ചെറുയോഗി:—അഗ്നിസാക്ഷിയായിട്ടല്ലെ ആതിഥ്യം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതു്?

മഠാധി:—ഒരു ഗൃഹസ്ഥൻെറ കമ്മത്തിൽ സന്ന്യാസി മനസ്സിരുത്തുമോ എന്നറിവാനായി ആശ്രമധമ്മം തെററി

ച്ചതാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ? ഭിക്ഷയ്ക്കോ ശിക്ഷയ്ക്കോ വന്നതെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

ചെറുയോ:—ഭിക്ഷയ്ക്കും ശിക്ഷയ്ക്കും ഞാൻ അർഹനല്ല.

മഠാധി:—പ്രായത്തിന്നു ചേരാത്ത വേഷം വിഷയത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ട് എൻെറ പാറാവുകാർ കൊള്ളരുതാത്തവരല്ലെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

ചെറുയോ:—പരേംഗിതജ്ഞാനമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ ഒന്നും പറഞ്ഞറിയിച്ചിട്ടു വേണ്ട. എൻെറ ഇഷ്ടം സാധിപ്പിച്ചുതന്നാൽ മതി.

മഠാധി:—സമാരാധനയ്ക്കു സമയമാകുന്നു. ഭിക്ഷയ്ക്കും താമസമില്ല. അതു കഴിഞ്ഞിട്ടു വേണ്ടതു ചെയ്യാം.

ബുദ്ധകുലാംഗനമാരുടെ കണ്ണുമധുരമായ സ്തോത്രപാരായണത്തിൽ ലയിച്ചുകൊണ്ടു നടയ്ക്കൽ അഞ്ജലിപൂണ്ടു നിൽക്കുന്ന നമ്മുടെ ചെറുയോഗി തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും നോക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കണ്ണു് ബുദ്ധദേവങ്കലോ മററു സിദ്ധന്മാരിലോ അല്ല. സ്തോത്രം ചൊല്ലുന്നവരെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു കാണാനുള്ള ഔത്സുക്യത്തോടുകൂടി നിൽക്കുന്ന ചെറുയോഗിക്കു കണ്ണുകളെ അല്ലാതെ കണ്ണുകളെ കുളുപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. സമാരാധനയ്ക്കു സാക്ഷിഭോജനം ചെയ്യുന്നതിന്നു ചെറുയോഗിക്കും സൽക്കാരം ലഭിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ അന്തരംഗത്തിൽ പലവിധ വികാരങ്ങളും വന്നുപോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു വിവിധവിഭവങ്ങളെ വലിച്ചുവാരിച്ചിലത്തുന്ന ബുഭുക്ഷുക്കളായ ഭിക്ഷുകൾ അറിയുന്നില്ല. മഠാധിപതി അതും മനസ്സിലാക്കാതിരുന്നില്ല.

"അതിഥികൾ സുഖഃക്കേടൊന്നുമില്ലല്ലൊ? എന്താ ഭിക്ഷയ്ക്കിത്ര പിന്നാക്കം" എന്ന് അടുത്തിരിക്കുന്ന ഒരു ഭിക്ഷു ചോദിച്ചു. "അന്നമയകോശത്തിൽ ആസക്തി കുറഞ്ഞുവരുത്തുകൊണ്ടുതന്നെ" എന്നായിരുന്നു ചെറുയോഗിയുടെ മറുപടി. "നീചഭോജനമെന്നോ ഈയുള്ളവർ വിരോധികളെന്നോ വിചാരമില്ലല്ലൊ?" എന്നു മഠാധിപതിയുടെ മറെറാരു ചോദ്യം പുറപ്പെട്ടു. "ഭിക്ഷുക്കൾക്ക് അത്താഴത്തിന്നു ശാഠ്യന്നം വിധിയില്ല" എന്ന് ഉത്തരം പറഞ്ഞ ചെറുയോഗിയോടു "സന്യാസവൃത്തി തരക്കേടില്ല; കൂട്ടുകാരെ പട്ടിണികിടത്തരുത്" എന്നു മഠാധിപതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

'തീയ്യ്! തീയ്യ്! എന്നു പുറത്തുനിൽക്കുന്നവർ നിലവിളികൂട്ടി. അനവധി വിഭവങ്ങളെ ശേഖരിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള പത്തായപ്പുര കത്തിക്കാളുന്നുണ്ട്. മററു കെട്ടിടങ്ങളും പുകഞ്ഞുതുടങ്ങി. സാഹസി ചതിച്ചു; ഒററയ്ക്കല്ല; കൂട്ടം പുറത്തുണ്ട്; അതാ പോയി; തീയ്യ്! മുടിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു; അടി! പിടി! ആയുധമെവിടെ?' ഇങ്ങിനെയുള്ള ചഫളയ്ക്കുള്ളിൽ ചെറുയോഗിയുടെ താടിയും ജടയും കാണ്മാനില്ല. ആയുധം കിട്ടാതെ അല്പസമയം മിഴിച്ചുനിൽക്കേണ്ടിവന്നു. എത്തുന്നു വന്നാ ആദികാമൻെറ കിങ്കരൻ നിരായുധനായി നിലംപതിച്ചു. വെട്ടും തടവും വിളിയും തെളിയും മുഴക്കുന്തോറും തീയ്യിൻെറ മുഷ്ക്കും മൂത്തുവരുന്നു. തീകെടുത്താൻ കേറിയവക്കു കാററു വിരോധമായിത്തീൎന്നു. അഷ്ടികൊണ്ടു കുംഭോദരന്മാരായ ഭടന്മാരുടെ വയറു പൊട്ടിത്തെറിച്ചു തീ കെടുക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലല്ലാതെ മറെറാരുപ്രകാരത്തിൽ അഗ്നിശമനം ഉണ്ടാകുന്നില്ല. അതിഥികൾ പുറത്തുചാടി പാഞ്ഞപടി പാഞ്ഞുപോകുന്നു. ആളും വാളും തമ്മിലിടഞ്ഞു് ഒരു ചെറുയുദ്ധം അവിടെ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു് പുലോമജയെ തേടി

നടക്കുന്ന തീൎത്ഥവാസിയായ യോദ്ധാവു് അബലകളുടെ മുറവിളികേട്ടു. "അരുതു്. സാഹസം പ്രവൎത്തിക്കരുതു്. പുരുഷന്മാരോടെതൃപ്പിൻ. സ്ത്രീകളെ തുണപ്പിൻ" എന്നലറിക്കൊണ്ടു പാഞ്ഞുചെന്നു. തിയ്യിൽപെടാതെ കടന്നുപോകുവാൻ തരമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അന്ധാളിച്ചു നില്ക്കുന്ന തരുണികളെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു മോഹിച്ചുചെന്നവർ തിയ്യിൽചാടാൻ മടിച്ചുനിന്നു പരുങ്ങുന്നതു് ആ വീരൻ കണ്ടു; കണ്ടുനില്ക്കുകയാണൊ തൊണ്ടന്മാരെ! എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു തീയിനെ ഭയന്നുനില്ക്കുന്നവരെ തള്ളിയിട്ടു മെയ്യിൽ ചവിട്ടിച്ചാടി അബലകളുടെ സമീപത്തെത്തി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൂട്ടുക്കാരും ആ വഴിക്കു കടന്നു. വീണവർ പിടഞ്ഞെണീററു എങ്കിലും തിയ്യിൻെറ ശക്തി ശമിച്ചു. കയ്യിൽകിട്ടിയ പെൺകിടാങ്ങളെ അവർ വാരിവലിച്ചെടുത്തു് അപായമില്ലാത്തിടത്തെത്തിച്ചു.

സൎവ്വസ്വം നശിച്ചാലും പുലോമജയ്ക്കു് ആപത്തു പററിപ്പോകരുതെന്നു പ്രാൎത്ഥിച്ചുംകൊണ്ടു് അന്വേഷിച്ചുനടക്കുന്ന മാപതി അവളുടെ പ്രത്യേകമുറിയിൽ ചെന്നു പെണ്ണിനെ കാണാതെ വിഷണ്ണനായി നില്ക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു് അവരം കടന്നുചെന്നു. സോദരികളെപ്പോലെ മററുള്ള അടിമസ്ത്രീകളോടാചരിച്ചുവരുന്ന തരുണി ആ വൎഗ്ഗക്കാരുടെ രക്ഷയെ പ്രാൎത്ഥിച്ചുപോയി കുടുങ്ങിയതാണെന്നു മാപതിക്കു മനസ്സിലായപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഉള്ളുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു.

പൊള്ളിയും പൊളിഞ്ഞും വെന്തും മുറിഞ്ഞും പരുക്കുപ്പററിയവരുടെയിടയിൽനിന്നു പിൻവാങ്ങുവാൻ ശ്രമിക്കുന്ന യോദ്ധാവു ചതിയിൽ മൎമ്മക്കൊട്ടുകൊണ്ടു വീണു. പരുക്കേററവരെ പരിശോധിച്ചു നടക്കുന്നവൻ ക്ഷീണിച്ചുകിടക്കുന്ന

യോദ്ധാവിനെ കണ്ടു. അഭ്യാസം തികഞ്ഞ യോദ്ധാവ് അപരാധിയാണെന്നുള്ള കരുതലോടുകൂടി പുണ്ണിൽ കൊള്ളിതിരുകുവാൻ തുടങ്ങി.

'ക്ഷീണിച്ച യോദ്ധാവേ! അങ്ങെയ്ക്കു സ്വാഗതം. ഞാൻ എന്തു ശുശ്രൂഷയാണു ചെയ്യേണ്ടതു്. ആയുസ്സ് അവസാനിക്കാറായിട്ടും തേജസ്സു മുഖംവിട്ടുമാറാത്തതു് ആശ്ചര്യംതന്നെ. ഈ രാത്രിയാകുന്ന വേശ്യ ഇന്നു നിങ്ങളെ പരിചരിക്കും. നാളത്തെ ബാലാർക്കൻ ചോര പിരണ്ടു വളന്ന കവിൾത്തടങ്ങളെ തടവിത്തരും. വൃദ്ധാർക്കൻ യോദ്ധാവിൻെറ യാത്രയ്ക്കുള്ള ഒരുക്കങ്ങളെ ശരിപ്പെടുത്തും. അടുത്ത പിറെറ കഴുക്കളുടെ തീററയ്ക്കു് ഇരയാകാൻ മടിക്കരുതു്. ക്ഷണിച്ചുവരുത്തിയ കഴുക്കളെ തിരിച്ചയയ്ക്കുന്നതു ഭംഗിയാവില്ല. വിരുന്നുകാരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താനായി കരചരണങ്ങളിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ വേർപെടുത്തേണ്ടതായി വന്നാലും ശൌര്യത്തിനു കുറവൊ മനസ്സിന്നു കുണ്ഠിതമൊ ഉണ്ടാവാതിരിക്കട്ടെ. ഈ ആശിസ്സിന്നു പുറമെ പൊരുതിജയിച്ചവരെ വിരുതണിയിപ്പാൻ വിധിയുണ്ടു്. വേണ്ടെന്നു വെക്കേണ്ട; ഞാൻ കാലുപിടിക്കാം. വീരശൃംഖല ശൂരപാദങ്ങളിൽ കിടക്കട്ടെ. എണീററു നടപ്പാൻ കഴിവില്ലെങ്കിൽ അതിന്നും വഴിയുണ്ടു്. കയറോ കയ്യോ വേണ്ടതു്." ഇങ്ങിനെ കൊള്ളിവാക്ക പറഞ്ഞവൻ യോദ്ധാവിനെ പിടിച്ചു് എഴുന്നേൽപ്പിച്ചു. ആ യുവാവു ദാഹിച്ചു വെള്ളം ചോദിച്ചു. 'വെള്ളമോ? തീർത്ഥവാസിയല്ലേ? ദാഹം ഉണ്ടാകുകയില്ല. വേണമെങ്കിൽ കൈയ്ക്കും വിരുതണിയിക്കാം' എന്നു പറഞ്ഞു് അയാൾ ആ യുവാവിനെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു മഠാധിപതിയുടെ മുമ്പാകെ ചെന്നു. നമ്മുടെ ചെറുയോഗിയായ യോദ്ധാവു് ഒരു പ്രത്യേകമുറിയ്ക്കുള്ളിൽ ബന്ധനസ്ഥനാവുകയുംചെയ്തു.

മരണസമയം അടുക്കുമ്പോൾ അന്തരംഗത്തിൽ എന്തെല്ലാം വിചാരങ്ങളാണുണ്ടാകുന്നതെന്ന് അന്യനും തനിക്കും അറിവാനും പറവാനും പ്രയാസമായിത്തീരുന്നു. ശരീരം വലിയ പോക്കളംതന്നെ. പഞ്ചപ്രാണങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇടഞ്ഞു വലിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും മാദ്ധ്യസ്ഥം വഹിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഉദ്ദേശം സാധിക്കാതെ കൂട്ടത്തോടുകൂടി പുറത്തേക്കു പുറപ്പെടുന്നു. മാംസപേശികൾ തമ്മിൽ കോച്ചിലും വലിച്ചിലും ഉണ്ടാക്കുന്നു. ലക്ഷോപലക്ഷം ശല്യശകലങ്ങൾ ഭൂതത്തെ മറച്ചു ഭാവിയെ കാണിക്കാതെ ജീവനെ അന്ധകാരപരമ്പരയിൽ ലയിപ്പിക്കുന്നു.

അദ്ധ്യായം ൧൮

അഗതികളായ സ്ത്രീകൾക്കു മോചനംകൊടുത്ത യോദ്ധാവു മുറിക്കുള്ളിൽ തനിച്ചിരിക്കുന്നു. പരിക്കേററ വേദനയെ നിസ്സാരമാക്കി മനോരാജ്യത്തിൽപെട്ട ആ ഗംഭീരാശയൻെറ അന്തരംഗത്തിൽ വികാരഭേദം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ മുഖഭാവം മാറുകയും കഴിഞ്ഞ കാൎയ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു താനെ ചിലതെല്ലാം മന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

'എനിക്കെന്തു സംഭവിച്ചാലും അതൊക്കെ സഹിക്കാൻ ഞാൻ ഒരുക്കമാണ്; മരിക്കാതിരുന്നാൽ എൻെറ മനോരാജ്യവും സാധിക്കും; തളൎച്ച തീരുവാൻ കുറച്ച് ഉറങ്ങുകയാണ് ഇനി വേണ്ടതു്; ചൈത്യം കൊള്ളിവെച്ചതാരായിരിക്കും? എന്നിൽ ആരോപിച്ചിട്ടുണ്ടോ? എന്നാൽ ലോകമൎയ്യാദയെ അനുസരിച്ച് ഉപചാരത്തിന്നു.

വേണ്ടുന്ന ഉപകരണങ്ങളെല്ലാം ഒരു ശത്രുവിൻെറ കാരാഗൃഹത്തിൽ കാണുന്ന സ്ഥിതിക്ക് അവർ എന്നെ തെററിദ്ധരിച്ചിട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ മതപരിവൎത്തനത്തിന്ന് അനുകൂലിക്കുവാൻവേണ്ടി ചെയ്തതായിരിക്കും; രണ്ടായാലും ഈ പതനത്തിൽ എനിക്ക് ഇതൊന്നും വേണ്ട' എന്നു തീരുമാനിച്ച് വെറുംനിലത്തു കിടന്നു. ഉള്ളിൽ തോന്നി, ചെയ്യാനൊരുങ്ങി, രക്ഷിച്ചു, തോററു, കുടുങ്ങി, ഉറങ്ങി ഇങ്ങിനെ പലകാൎയ്യങ്ങളും ഉടനടി കഴിഞ്ഞുകൂടിയതു വിഫലമല്ലെന്നുള്ള ആത്മവിശ്വാസം ഉറക്കത്തിൽ ആ യുവാവിൻെറ മുഖത്തു പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ബുദ്ധചൈത്യം യുദ്ധരംഗമാക്കിച്ചെയ്ത വീരപുരുഷൻെറ വിൎയ്യശൗൎയ്യാദികൾ പുലോമജയെ സംശയിപ്പിച്ചു. ആളെ അടുത്തുകണ്ടപ്പോൾ സംശയം നിവൎത്തിച്ചു. തീക്കരി മാററംചെയ്തപ്പോൾ സ്പൎശസുഖം അനുഭവിച്ചു; ഉറക്കം അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചു; അനുരാഗം ആകൎഷിച്ചു. ബുദ്ധമുനിയുടെ മുറിക്കകത്തുചെന്ന് അടയാളവും താക്കോലും കൈക്കലാക്കി. അടരാടി വലഞ്ഞു സന്ധിബന്ധങ്ങൾ കുഴഞ്ഞു് അന്ധരായി ഉറങ്ങുന്ന കിങ്കരന്മാർ ഗതിനിരോധംചെയ്വാൻ ശക്തരാകുമെന്ന് അവൾ ശങ്കിച്ചില്ലെങ്കിലും വൈഷമ്യത്തെക്കുറിച്ച് അവൾ അത്രത്തോളം ആലോചന കഴിച്ചപ്പോൾ മാൎഗ്ഗം തടയാതിരിപ്പാനുള്ള ആയുധം ആവശ്യമാണെന്നു കരുതി. കാവൽക്കാരാരും അടിമക്കിടാവിൻെറ കാൽപെരുമാററത്തെ ചെവിക്കൊണ്ടില്ല. കൃത്രിമപ്രവൃത്തിയിൽ ലേശം പരിചയം ഇല്ലാത്ത ബുദ്ധകന്യക ആവേശംകൊണ്ടു കമ്പിതഗാത്രിയായി നിന്നു പൂട്ടു തുറക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. കൈവിറകൊണ്ടു താക്കോൽ പൂട്ടിന്മേൽ ഉരസുന്നതല്ലാതെ പഴുതിൽ ചെല്ലുവാൻ പണിപ്പെട്ടു വാതിൽ തുറന്നു. അല്ലലെ

ല്ലാം പുല്ലാക്കി തള്ളി നിദ്രചെയ്യുന്ന ഇദ്ദേഹം മഹാശയൻ തന്നെ എന്നുള്ള അഭിപ്രായമാണ് കാരാഗൃഹത്തിൽ കിടക്കുന്ന യോദ്ധാവിനെക്കണ്ടപ്പോഴ് ആ യുവതിയുടെ മനസ്സിൽ ആദ്യമായി തോന്നിയതു്. 'നിർഭാഗ്യവശാൽ വന്നുകൂടിയ ഈ അവസ്ഥയെപ്പററി പരിതപിച്ചുവന്നവളെ ഇദ്ദേഹം മറന്നുപോയിയെന്നു വരുമോ? എന്തൊരു ദിവ്യശക്തിയാണ് എന്നെ ഈവിധത്തിലിട്ടു കൊട്ടയാട്ടുന്നതു്. എൻെറ സർവ്വസ്വവും എന്നെത്തന്നെയും ഇതാ ഞാൻ ഈ ദേഹത്തിൽ സമർപ്പിക്കുന്നു. ഈ കിടക്കുന്നതു്—അതെ അദ്ദേഹംതന്നെ—ദൈവമേ! കപ്പലിൽവച്ചു കണ്ടതിൽ പരം കഷ്ടസ്ഥിതിയിലാണല്ലൊ പിന്നെയും ഇദ്ദേഹത്തെ എനിക്കു കാണാൻ സംഗതിയായതു്. അയ്യൊ! മുറിപ്പഴുതിൽക്കൂടി വരുന്ന ചോര ഇനിയും നിന്നില്ലെന്നോ! തുടച്ചുകളഞ്ഞാലൊ. വേണ്ട, ഉറക്കത്തിന്നു വിഘ്നംവരും. ഉറക്കമെല്ലെന്നുണ്ടോ? മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു കിടക്കയാണോ? ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തിന്നു ശക്തിയുണ്ടു്. ഉറക്കംതന്നെ; കഷ്ടം! വെറും നിലത്തോ കിടക്കുന്നതു്? സർവ്വേശ്വരാ! അവിടുന്നു സർവ്വസാക്ഷിയാണല്ലൊ. ഇതിന്നും സാക്ഷിനിൽക്കുന്നുണ്ടോ?' ഇങ്ങിനെ ഈശ്വരൻെറ നേരെ പരിഭവിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു.

കത്തുന്ന ദീപം ശിശുവിൻെറ കണ്ണിൽ പെട്ടപ്പോഴ് അതു് കൈ ഇളക്കി കാൽകുടഞ്ഞു് ഉടൽ കഴച്ചു് ചില കളനിനാദം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതു് കളങ്കരഹിതമായ പ്രേമത്തിൻെറ ബാഹ്യചിഹ്നങ്ങളാണെന്നു് അറിഞ്ഞവർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അമ്മയുടെ മടിയിൽകിടന്നു മുലകുടിക്കുന്ന മക്കഠം മാതാവിൻെറ മുഖത്തു പാതികണ്ണടഞ്ഞു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിർവ്വികാരമായി കിടക്കുന്നതും പാവനമായ പ്രേമ

ത്തിൻെറ ഭാവനയാണ്. ഉപാസനാമൂൎത്തി പ്രത്യക്ഷമാകുമ്പോൾ ഭക്തന്മാർ മതിമറന്ന് ആടിപ്പാടി കളിക്കുന്നതും അതിപ്രണയത്തിൻെറ അടയാളമത്രെ. എന്നാൽ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കാമുകനെ ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടുനിൽക്കുന്ന കാമിനി അനുഭവിക്കുന്ന അവാച്യമായ അവസ്ഥയാണ് അളവററ പ്രേമത്തിൻെറ നിറവേററിനിൽപ്പ്; ഈ പരമാനന്ദം അധികനേരം അനുഭവിക്കാൻ പുലോമജയ്ക്കു സാധിച്ചില്ല. അവളുടെ ഉള്ളിൽ തിങ്ങിപ്പൊങ്ങുന്ന ശല്യബാഹുല്യംകൊണ്ടു മനസ്സുരുകി ജലപ്രായമായി കണ്ണിൽക്കൂടി വരുന്നതിനെ തടുക്കുവാൻ അവൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. രണ്ടുമൂന്നു തുള്ളികൾ ഇമയകുമാരൻെറ മാറിൽ വീണു. തീപ്പൊരിയെക്കാൾ ചൂടുകൂടുന്ന അശ്രുകണങ്ങൾ വക്ഷസ്സിൽ പതിച്ചപ്പോൾ നിദ്രയ്ക്കു ഭംഗംവന്നു. ഇമയൻ കണ്ണുമിഴിച്ചു കണ്ടു; തലപൊക്കി വീണ്ടും നോക്കി. മൂടുപടത്തോടുകൂടിയ ആ സ്വരൂപം അല്പം പുറങ്ങലോടുകൂടി പിന്നാക്കം മാറിനിന്നു. സ്വപ്നമല്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുന്നതുവരെ ആ പ്രത്യക്ഷമൂൎത്തിയെത്തന്നെ അദ്ദേഹം സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. വിശ്വസാക്ഷ്യം അനുഭവിക്കാനുള്ള പുറപ്പാടാണെന്നു സംശയിച്ച് യുവാവ് എണീററിരുന്നു. വന്നവൾ തൻെറ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ജലപാത്രം അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുമ്പിൽ വെച്ച് ഒന്നും പറഞ്ഞതുമില്ല.

ഇമയൻ:—ഇതു് ആരായിരിക്കും? കാരാഗൃഹത്തിൽ കിടക്കുന്നവളുടെ കരചരണങ്ങൾക്ക് ഇത്ര കൌതുകമുണ്ടാകുന്നതാണോ?

തൻെറ മുമ്പിൽ വച്ചിരിക്കുന്ന ജലപാത്രത്തിൽ ഇമയൻെറ ദൃഷ്ടി പതിയുന്നില്ല. ആവരണംചെയ്തു നിൽക്കുന്ന മൂൎത്തിയിൽനിന്ന് അതിനെ നിവാരണംചെയ്യാനും കമ

ടന കഴിഞ്ഞില്ല; കാരാഗൃഹത്തിൽ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരൊ ഒ ന്നിച്ചിട്ടുക നടപ്പില്ല. അസമയത്തു വന്നു നിൽക്കുന്നവരം മനുഷ്യസ്ത്രീ അല്ലെന്നു വരാം. ബുദ്ധവനിതയാണെന്നു വേ ഷം പറയുന്നുണ്ട്: ആയുധം അതിനു ചേരുന്നില്ല. വെ ള്ളംതന്നു കൊല്ലാൻ വന്നതായിരിക്കാം. എന്തിനിത്രയൊ ക്കെ സംശയിക്കുന്നു. ചോദിക്കുകതന്നെ എന്ന് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. 'എന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു നിൽക്കു ന്നതു് ആരാണെന്നും ഉദ്ദേശം എന്താണെന്നും എനിക്ക റിഞ്ഞുകൂടാ. മനുഷ്യസ്ത്രീയാണെങ്കിൽ ഈ അസമയത്തു് എ ന്നെ വന്നുകാണുവാൻ തക്കവണ്ണം ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്തതാ യും ഓർക്കുന്നില്ല. അബലകൾക്കു ഞാൻ അപരാധിയു മല്ല.'

സ്ത്രീ:—എന്നെ മറന്നാലും എനിക്കു മറക്കുവാൻ വയ്യാത്ത ഒരാളെ കാണാൻ വന്നതാണ്. ദാഹിച്ചു വെ ള്ളം ചോദിച്ച സമയത്തു തന്നില്ലെന്നു കേട്ടാൽ അതു തരാ തെ ഞാൻ എങ്ങിനെ ഉറങ്ങും?

യുവാവ്:—എന്നിൽ കരുണ തോന്നിയതിന്നു വന്ദനം. എ ന്റെ ദാഹം ശമിച്ചു. ബദ്ധനായി കിടക്കുന്ന ശത്രുവി ലും കരുണാമൂർത്തിയാണെന്നു കാണിക്കുന്ന മുദ്രയും ഞാൻ കാണാതായില്ല. കാര്യവും മനസ്സിലായി. അ ടവുകാരനെ ഉറക്കത്തിൽ കൊല്ലാൻ മടിച്ചുനിൽക്കു യാണെങ്കിൽ............

സ്ത്രീ:—കഷ്ടം, കഷ്ടം! ഞാൻ ഉപദ്രവിക്കുവാനും ഉപേ ക്ഷിക്കുവാനും പോന്നവളല്ല. അവിടത്തെ ഓർമ്മ യിൽ പെടാൻ എനിക്കു യോഗ്യത ഇല്ലെങ്കിലും തീ യ്യിൽനിന്നു് എന്റെ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ച ആൾക്കു ദാഹിച്ചു വെള്ളം ചോദിച്ച സമയത്തു തരാൻ സാ

ധിക്കാരത്ത കൃതഘ്നതയ്ക്കു കാരുണ്യം എന്ന പേരു പറയരുത്. വാൾ അടയാളത്തിന്നു മാത്രം. വേഷം സാരമില്ലെന്ന് അവിടുന്നുതന്നെ ദൃഷ്ടാന്തമല്ലേ? ഇങ്ങിനെ കഷ്ടപ്പെടുന്നതു് എനിക്കു കാണാൻവയ്യ.

യുവാവ്:—(ഈ സ്വരം എനിക്കു പരിചയമുള്ളതുപോലെ തോന്നുന്നു) നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതു മനസ്സിലായില്ല. തീയിൽനിന്നു രക്ഷിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകളും രക്ഷിച്ച പുരുഷന്മാരും ഇനിയും ഇല്ലേ?

സ്ത്രീ:—ഉണ്ട്. ഈ സമയത്തു ഞാൻ തനിച്ചു ഇവിടേയ്ക്കു വന്നതു് വെള്ളംതരാൻ മാത്രമല്ല. അനാഥയെ രക്ഷിക്കുവാൻ പോന്നവനാണെന്ന് അറിഞ്ഞിട്ടാണ്.

യുവാവ്:—ഒച്ച കേട്ട പരിചയം തോന്നുന്നുണ്ട്. വേഷം എന്നെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു.

സ്ത്രീ:—എൻെറ ഏതൊരംശമെങ്കിലും അവിടുത്തെ ഓൎമ്മയിൽ പെടുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥയായി. സത്യലംഘനത്തെ ഭയന്ന് ആചാരത്തെ അഭിനയിപ്പാനുള്ള വേഷം സാരമില്ലെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ല. ഈ വാൾ ശിക്ഷയ്ക്കല്ല രക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടി കൈക്കൊണ്ടതാണ്.

യുവാവ്:—ജന്മനാ ബുദ്ധകുലജാതയല്ലെന്നുണ്ടോ? നിർബന്ധിച്ചു മതപരിവൎത്തനം ചെയ്യിച്ചതാണോ? അകന്നു സംസാരിക്കാതെ ആരാണെന്നു പറയൂ.

സ്ത്രീ:—ഞാൻ സത്യലംഘനംചെയ്താൽ ഇതിലധികം ആപത്തു നേരിടില്ല എന്നു ഭയപ്പെടുന്നു. മൂപ്പൻെറ അധീനത്തിൽപെട്ട പരിചാരികയായ ഒരു അഗതിയാണു ഞാൻ.

യുവാവ്:—ഭാൎയ്യയും ദാസിയും ആ വൎഗ്ഗത്തിൽ പെടും.

സ്ത്രീ:—രണ്ടിലും പെടാത്ത കന്യകയാണ്. യോഗമില്ലെങ്കിൽ എന്നും കന്യകതന്നെ എന്നാണ് എന്റെ നിശ്ചയം.

യുവാവ്:—നിശ്ചയം ഭയങ്കരംതന്നെ. ഈ അഭിപ്രായം ഞാൻ ചോദിച്ചറിയേണ്ടതല്ലായിരുന്നു. അഭീഷ്ടം സംഭവിക്കട്ടെ. ആ യോഗവാനു ശ്രേയസ്സും വൎദ്ധിക്കട്ടെ. എന്നാൽ ഇനി പോകാം.

സ്ത്രീ:—കേരളചക്രവൎത്തിയുടെ കണ്ണിലുണ്ണി ജീവനിൽ നിരാശപ്പെട്ടു ശരീരത്തെ ശോഷിപ്പിക്കരുത്. സത്യലംഘനത്തെ ഭയന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്താതെ മറച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള ഭാഗം മററാരിക്കൽ തമ്മിൽ കാണാൻ സംഗതിവന്നാൽ താനെ വെളിപ്പെടും. മുറിയിൽ മരുന്നു വയ്ക്കാൻ അനുവദിക്കണം.

യുവാവ്:—അതുവേണ്ട. മരുന്നു വെയ്ക്കത്തക്കവണ്ണം മുറിക്കാഴമില്ല. സമയഭേദംകൊണ്ട് അധികം ചോര കണ്ടതാണ്. മോഹാലസ്യം പററിയതു മൎമ്മക്കൊട്ടുകൊണ്ടു മാത്രമാണ്.

സ്ത്രീ:—ഒരു അടിമക്കിടാവിന്റെ മനസ്സിൽ അതിമോഹം തോന്നിയതുകൊണ്ട് അവിടെയ്ക്കു വൈരക്കേടുണ്ടാകരുത്. കൈച്ചങ്ങല തുറക്കാനുള്ള താക്കോൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ കൈവിടീക്കട്ടെ.

യുവാവ്:—അതു വേണ്ട. ആ പ്രവൃത്തിക്ക് ഔചിത്യമില്ല. എന്റെ മനോനിശ്ചയത്തെ മാററാൻ ശക്തിയുണ്ടാകുന്നതു ഒരു ബുദ്ധവനിതയ്ക്കു ഭൂഷണമാണെന്നു കരുതരുത്.

ഉറച്ചകാൎയ്യം മറച്ചുവെയ്പാൻ ചപലകൾക്കു വിഷമംതന്നെ. യുവാവിൻെറ സമ്മതം നോക്കാതെ അദ്ദേഹത്തിൻെറ അടുത്തിരുന്നു് കൈകളെ തൻെറ മാറിടത്തിൽ ചേൎത്തു പിടിച്ചു് "മററാരുത്തിക്കു് അവിടത്തെ മനോനിശ്ചയത്തെ മാററാൻ ശക്തിയുണ്ടാവാതിരിക്കട്ടെ" എന്നു് ഗൽഗദസ്വരത്തിൽ ഉച്ചരിച്ചു വക്ഷസ്സോടണച്ചു പിടിച്ചിരിക്കുന്ന കൈകളെ യുവാവു വലിച്ചെടുക്കുകയോ യുവതി അവയെ അയച്ചു വിടുകയോ ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു് ആ മുറിക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കാനുള്ള മററാരു കതകിൻെറ പൂട്ടു തുറക്കുന്ന ശബ്ദം ചിന്താമഗ്നനായിരിക്കുന്ന യുവാവിൻെറ ശ്രവണേന്ദ്രിയത്തിന്നു ഗോചരമായില്ലെങ്കിലും യുവതി കേട്ടു പിടഞ്ഞെഴുന്നീററു് 'ആരോ വരുന്നു. എന്നെ മറക്കരുതു്. ഉടയവൻെറ വരുതികിട്ടിയാൽ അടുത്തുകാണാം' എന്നു പറഞ്ഞു പുറകോട്ടു മാറി ഇരുട്ടിൽ മറഞ്ഞു.

വന്നവളെക്കുറിച്ചല്ലാതെ വരുന്നതാരാണെന്നു യുവാവു ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. ബുദ്ധവനിതയുടെ ബദ്ധപ്പെട്ട തിരോധാനത്തിന്നുണ്ടായ കാരണവും കാൎയ്യത്തിൽ കലാശിക്കുവാൻ താമസം നേരിട്ടു. ആരോ വരുന്നുണ്ടെന്നു ബുദ്ധവനിതയ്ക്കു തോന്നിയതു ഭീരുത്വംകൊണ്ടാണെന്നു യോദ്ധാവു വിചാരിച്ചു. ഏകനായിത്തീൎന്ന യുവാവിൻെറ മനസ്സു് അനേകം അനുമാനങ്ങളെ ആരാഞ്ഞു തുടങ്ങി. ഒരു ബുദ്ധവനിത അടിമയാണെന്നും പറയുന്നു. വന്നു; ഓൎമ്മപ്പെടുത്തി; മറഞ്ഞു. പ്രപഞ്ചം സ്വപ്നപ്രായം തന്നെ. കഴിഞ്ഞതെല്ലാം കണ്ണിൽകണ്ടതോ ഉള്ളിൽ തോന്നിയതോ എന്നു പറയാൻ പ്രയാസം. അവൾ പോയിട്ടില്ല; അതാ നില്ക്കുന്നു; ഇല്ല, പോയി; ഉള്ളിൽ പതിഞ്ഞ ഛായ വെളിപ്പെട്ടു തോന്നിയതാണു്. കൈത്തണ്ടുകളിൽ വെള്ളം വീണി

ട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്തു്? കണ്ണുനീരൊ? ഇതാണു് പരിശുദ്ധമായ നയനാമൃതം; മമതയെ ആ സാധു മററൊരു തരത്തിൽ ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. ഈ പ്രത്യക്ഷപ്രമാണത്തിന്നു് ആക്ഷം ഒരു വ്യത്യസ്തം കല്പിക്കാനുണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അബലകളുടെ ഈ ആയുധം ശരീരത്തെ ധ്വംസനംചെയ്യാതെ മനസ്സിനെ വെന്നു് അവർ നിനച്ച വഴിക്കു വലിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു. എൻെറ കൈകൾ ആ പന്നി വൃത്തികൾ കടപ്പെട്ടതാക്കിത്തീൎത്തു വിട്ടുപോയവളെ അറിവാനുള്ള ഔത്സുക്യം പുലോമജയോടുള്ള താല്പൎയ്യത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതേയുള്ളു.'

അന്നത്തെ രാത്രി ആ തരത്തിൽ കഴിഞ്ഞു. ചിന്താമഗ്നനായ യുവാവിൻെറ മുറിക്കകത്തു് അരുണകിരണം വ്യാപിച്ചു. അംശുമാൻെറ രശ്മിജാലം അനന്തകോടി ചരാചരങ്ങൾക്കു് ഉയൎച്ചയും ഉണർച്ചയും നൽകുന്നതാണെന്നിരുന്നാലും തനിക്കു് ഇടിച്ചിലും ഉടച്ചിലും നൽകുന്നുണ്ടെന്നു യുവാവിന്നു തോന്നി.

മററു ദിവസങ്ങളെക്കാൾ ആ പകൽ വിലയേറിതാണെന്നു കരുതുന്നവരും അവിടെത്തന്നെയുണ്ടു്. തലേന്നാൾ രാത്രി കാമുകസന്ദൎശനം ചെയ്തു പിരിഞ്ഞ തരുണി മാവതിയെ കുമ്പിട്ടു് അടുത്തുകൂടി. കാലത്രയങ്ങളെ കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു ഭാവിയെ ഭംഗിയാക്കിത്തീൎക്കുവാൻ മനനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബുദ്ധയോഗിയുടെ മതാചാരനിഷ്ഠയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ജപമാലയുടെ കുരുക്കൾ മനോരാജ്യത്തിൽ വിരൽപ്പെരുമാററംകൊണ്ടു ചുററിത്തിരിയുകയും മനസാ വാചാ ഉച്ചരിക്കാത്ത മന്ത്രങ്ങൾ ഉരുക്കഴിഞ്ഞുപോകുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. ആചരിച്ചു നിൽക്കുന്ന അടിമക്കിടാവിനെ കണ്ടപ്പോൾ അവളിൽ ആനുകൂല്യം ഭാവിച്ചുകൊണ്ടു ബുദ്ധമുനി മൌനം ഭഞ്ജിച്ചു.

"കുട്ടിയേയും കൂട്ടുകാരേയും കഷ്ടപ്പെടുത്തുവാൻ വേഷംകെട്ടിവന്ന ആ ദുഷ്ടന്റെ മുഷ്ക്ക് ഇന്നു മുക്കാലും ശമിച്ചിട്ടുണ്ടാവണം. ചതികരുതിവന്ന ചണ്ഡാളനെ ചതച്ചരച്ചു കൊന്നല്ലാതെ എനിക്കു തൃപ്തിയാവില്ല. വേദനയറിഞ്ഞനുഭവിപ്പാൻ മാത്രം വേണ്ടതൊക്കെ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അവൻ മരിക്കുന്നതു കാണാൻ നമുക്ക് ഒന്നിച്ചു പോകാം."

പുലോമജ:—ഈ സുദിനം അവിടേക്കു മഹിമ പുലർത്തട്ടെ! അവിടുന്നു ജയം നേടി. ശത്രുവിനെ കാരാഗൃഹത്തിലാക്കി അരിവധം വേണ്ടവിധം തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ആരം അരിഷ്ടിച്ചു മരിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. ശത്രുതാപത്തിന്റെ മൂർച്ചകൊണ്ട് ശത്രുവിന്റെ സ്വത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ആരും മനസ്സിരുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കൈകനത്ത പുള്ളിയാണെന്നു കണ്ടുടംകൊണ്ട് അനുമാനിക്കാം. ദുഷ്ടക്കൂട്ടം ഇവിടെ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയതിൽ പത്തിരട്ടി തരുമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ അരിഷ്ടിച്ചു ചാവാൻ നാട്ടിലേക്കു പൊയ്ക്കോട്ടെ. ഇനി ഒരിക്കൽ ഇവിടെ കേറരുതെന്നുള്ള ഓർമ്മ ഒരിക്കലും വിട്ടുപോകാത്ത വിധം ഇപ്പോൾ തന്നെ വേണ്ടതു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

മറപതി:—അവൻ ആരെന്നാണ് നീ വിചാരിക്കുന്നതു്?

പുലോ:—ശത്രുമിത്രങ്ങളെ തിരിച്ചറിവാൻ വയ്യാതെ പോരിൽ പൊരുതിയ വീരനാണ്. അധികസംഖ്യ വില പിടിച്ച ദേഹമാണെന്നും ഊഹിക്കാം.

മറപതി:—എന്നേ എന്റെ ദുരക്കുട്ടക്കേ! നിനക്കു പണത്തിൽ ഇത്രയ്ക്കുമാത്രം ആർത്തിയുണ്ടെന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. ആ വിചാരം നിനക്കു വേണ്ട. പോയതെല്ലാം പൊന്നു പൊതിഞ്ഞുതന്നാലും എന്റെ ഉദ്ദേശത്തിന്നു വക

തികയുകയില്ല. കട്ടെടുത്ത പെണ്ണും തട്ടിപ്പറിച്ച പൊന്നും എനിക്കാവശ്യമില്ല. നീ അവൻെറ തീക്കരിമാററത്തിൽപെട്ട സാധനമാണെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് അവനെ വിട്ടയയ്ക്കുമെന്നും വിചാരിക്കേണ്ട.

പുലോ:—അവിടുന്നു ദേഷ്യപ്പെടരുതു്. തൻബലവും പിൻതുണയും നശിച്ചവനെ ബന്ധനം ചെയ്തിട്ടു് എന്തു കാര്യമാണു്. വിട്ടയച്ചാലും വീണ്ടും പിടിച്ചുകൊണ്ടു വരണമെങ്കിൽ അവിടുന്നു് ഒരു വാക്കു ചിലവഴിച്ചാൽ മതിയല്ലോ.

മഠപതി:—വീണ്ടും പിടിക്കാനോ? തരക്കേടില്ല. വിട്ടു പിടിത്തം ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. നീ ആ പുള്ളിക്കു നില്ക്കുന്ന കള്ളി ആയതു് എന്തേ? ദ്രോഹിക്കുപകാരം ചെയ്യാൻ ഉപദേശിക്കുന്നവളാരു്? നിശ്ശേ; ഒരടിമ, ഞാൻ നിന്നെ ലാളിച്ചുവന്നതുകൊണ്ടു് നീ നിൻെറ കഥ മറന്നു സുന്ദരിയാണെന്നുള്ള അഭിമാനം മൂത്തു് കൂത്താടുകയാണു്. നിൻെറ ഉപദേശവും ഉപചാരവും എനിക്കു വേണ്ട. അഗ്നിസാക്ഷിയായി പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തതുപോലെ നീ ആ യുവാവിനെ കരുതുന്നുണ്ടെന്നു് എനിക്കു മനസ്സിലാകായ്കയില്ല. കാരാഗൃഹത്തിൽ കിടക്കുന്നവനെ പരിഗ്രഹിക്കുന്നവളുടെ ശയ്യാഗൃഹം കുലനിലമാണെന്നോൎമ്മയിരിക്കട്ടെ. നീ അവനോടുകൂടി പോകാൻ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ? ഇല്ലെന്നു പൊളി പറവാൻ ശ്രമിക്കേണ്ട. ആന്തരം ഞാനറിയും. വഞ്ചനപ്പിശാചേ! വഷളത്തം പുലമ്പാൻ വേഷം കെട്ടി തെളിഞ്ഞു വന്നുവല്ലോ. വകതിരിവില്ലാത്ത പേച്ചു ചിരിക്കുന്ന നിന്നെ എനിക്കു കച്ചുപോയി. പോ; ഇനി ഒരു അക്ഷരം മിണ്ടരുതു്.

കോപാരുണാക്ഷനായി ഇങ്ങനെ ശാസിച്ചു പറഞ്ഞ മൂപ്പൻെറ മുഖസ്തോഭം അവൾ കാണുവാൻ ഇടയാകുന്നു

തിന്നുമുമ്പ് എണീററു നടന്നു. മൂപ്പൻെറ ശാസന അവ ളുടെ ആശാബന്ധത്തെ ഒന്നുകൂടി മുറുക്കിവിട്ടതെയുള്ളൂ. കോപത്തിന്നും ശാസനയ്ക്കും വഴിപ്പെടാത്തതായ സ്നേഹല ത സ്ത്രീഹൃദയത്തിൽ വേരുറച്ചാൽ പിന്നെ ഫലമുണ്ടാ കാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി ചെയ്യുന്ന പ്രതിക്രിയകളെല്ലാം അ തിന്നു വളമായിട്ടാണ് മിക്കവാറും കണ്ടുവരുന്നത്. ഹൃദ യം പുണ്ണാക്കിത്തീർക്കുന്ന ഏതോ ഒരു വിചാരം മാനാപ മാനങ്ങളെ വിസ്മരിച്ചും മതാചാരങ്ങളെ തിരസ്ക്കരിച്ചും ചിലപ്പോൾ ചിലരെക്കൊണ്ടു ചിലതു ചെയ്യിക്കാറുണ്ടെന്നു ള്ളതു് മനസ്സംയമനത്തിന്നു ശക്തിയില്ലാത്തവർക്ക് മറച്ചുവെ യ്ക്കുവാൻ ഞെരുക്കംതന്നെ.

കാരാഗൃഹത്തിൽ കിടക്കുന്ന യുവാവു് അഹോരാത്ര ങ്ങളുടെ നിശ്ചിതദൈർഗ്ഘ്യത്തെ നീട്ടിക്കൂട്ടിയതുപോലെ നിരൂപിക്കുന്നു. പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട മൂർത്തിയെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു നിമിഷങ്ങളെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നു. ദിവസം മൂന്നുകഴിഞ്ഞു. ആ ളെക്കൊന്നതുമില്ല അവരം ചെന്നതുമില്ല. നാലാമത്തെ രാത്രി നടേത്തേതിലും കോപ്പുകൂട്ടി അട്ടത്തുകൂടി. കൊടുംകാററും കൂരിരുട്ടും ഭയങ്കരം. മഴ തുടങ്ങി, ഇടിമുഴക്കം കെട്ടിടത്തെ കിടുകിടെ വിറപ്പിക്കുന്നു. നിശാപിശാചി പല്ലിളിച്ചുകാട്ടു ന്നതുപോലെ മിന്നലും മിന്നി മറയുന്നു. ഇടിമുഴക്കംകൊണ്ടു കതകുകൾ കടകടശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുമ്പോൾ വാ തിൽ തുറക്കുകയാണെന്നു യുവാവു ശങ്കിക്കുന്നു. മിന്നൽപ്ര കാശത്തിന്നിടയ്ക്കു നിഴലാട്ടം കണ്ടതു് ആളായിരിക്കയില്ലെ ന്നു യുവാവിന്നു തോന്നി ഒച്ചകേട്ടപ്പോൾ ചെവി വട്ടംപിടി ച്ചു. മുറിക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ച ബുദ്ധവനിതയുടെ കയ്യിൽ വാളുമാത്രമല്ല കഠാരവുമുണ്ടു്.

പുലോ:—എൻെറ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചതിന്നുള്ള പ്രതിഫലം അങ്ങെയ്ക്കു നാളെ കാലത്തു കിട്ടും.

യുവാവ്:—അതു് ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു വന്നതുതന്നെയാണെങ്കിൽ കൃതാൎത്ഥനായി. മറാപതിക്ക് എന്നെ മനസ്സിലായോ? ഞാൻ ആരെന്നാണു പറഞ്ഞതു്?

പുലോ:—ഞാൻ അറിഞ്ഞതുപോലെയല്ല മറാപതി അങ്ങെ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരുടേയും ഉദ്ദേശങ്ങൾക്കു വളരെ അന്തരമുണ്ടു്. ജീവനിൽ കൊതിയുണ്ടെങ്കിൽ ഇനി നിമിഷനേരം ഇവിടെ താമസിക്കരുതു്. ഞാനും ഒന്നിച്ചുവരാം. ഒളിച്ചു ഓടിപ്പോകുവാനേ വഴിയുള്ളൂ.

യുവാവ്:—ആ വഴിയിൽക്കൂടി പോകുവാൻ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. ഭീരുക്കൾക്കും നീചന്മാൎക്കും ഗതാഗതത്തിന്നുതകുന്ന മാൎഗ്ഗം എനിക്കു പരിചയമുള്ളതല്ല. ഒരു ബുദ്ധവനിത ഇങ്ങിനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതും ഭംഗിയല്ല. ഈ ദയാദാക്ഷിണ്യം കവിഞ്ഞ നിലയിലായിപ്പോയി.

പുലോ:—ദുർഭാഗ്യം തികഞ്ഞവളുടെ ദാക്ഷിണ്യംകൊണ്ടു വരുത്തിക്കൂട്ടിയ അത്യാപത്തിൽ നിന്നു് അങ്ങയെ മോചിപ്പിക്കുവാൻ വേറെ മാൎഗ്ഗമില്ലെന്നില്ല. തടവിനെക്കാൾ ഭയങ്കരമായ തീയ്യിൽനിന്നു് എന്നെ രക്ഷിച്ച ആൾ അപായത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടുമെങ്കിൽ ഏതു മാൎഗ്ഗവും ഇവൾക്കുപദേശിക്കുവാൻ അൎഹതയുണ്ടു്. സ്ത്രീകൾക്ക് അനുഭവിപ്പാൻ കഴിയുന്ന സമ്പൂൎണ്ണ പരമാനന്ദം ഇവൾക്ക് ഈശ്വരദത്തമാണെങ്കിൽ അതിനെ ഇല്ലായ്മചെയ്‌വാൻ ബുദ്ധമുനിക്കു സാദ്ധ്യമാവുകയുമില്ല. കാമിനിയുടെ ശയ്യാഗൃഹം കാമുകൻെറ കാരാഗൃഹമാണെന്നു വന്നാൽ അവൾക്കുണ്ടാ

ക്കുന്ന മനശ്ശല്യത്തിന്നും സ്ത്രീചാപല്യമെന്നു പറയരുതു്. ആ ദുഷ്ടൻ ഓങ്ങിപ്പിടിച്ച വാൾ ഈ രണ്ടു തലകളേയും ഇരയാക്കിക്കഴിഞ്ഞു. വൈഷമ്യത്തെ വിലവെയ്ക്കാതെ അടുത്തു പെരുമാറുന്നവൾ ആരാണെന്നു് അറിയണമെങ്കിൽ ഇതാ ഈ ആയുധം സ്വീകരിക്കു; എണീക്കു; എന്നെ പിന്തുടന്നു വരു; ആൾ ഉറക്കമാണു്.

യുവാവു്:—അവസാനം നീ എന്നെ തെററിദ്ധരിച്ചു.

പുലോ:—തെററിദ്ധാരണയുള്ളവൾ ഈ കഷ്ടപ്പാടിന്നു് ഒരുങ്ങുകയില്ല. കാവൽക്കാർ നമുക്കു് അനുകൂലികളാണു്. ആവശ്യം വന്നാൽ അവർ നമ്മെ സഹായിക്കും. പിന്തുണ കരുതാതെ ഞാൻ ഈ പ്രവൃത്തിക്കു വീണ്ടും തുനിഞ്ഞു പുറപ്പെടുകയില്ല. അവിടുന്നു പ്രവൃത്തിക്കാൻപോകുന്നതു് അനീതിയാണെന്നു് അന്ധാളിക്കരുതു്. അക്രമികളെ ശിക്ഷിപ്പാൻ പിൻവലിഞ്ഞിരിക്കുന്നതു ഭംഗിയാവില്ല. അബലകളെ പിടിച്ചു തോന്നിയതു കാട്ടാൻ തുനിയുന്നവരെ തരംകിട്ടുമ്പോൾ ശിക്ഷിക്കാതിരുന്നാൽ മര്യാദയ്ക്കു മറെറാരുത്തൻ കൈപിടിക്കേണ്ടവരായ പെൺകിടാങ്ങൾ അപമാനം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുമെന്നു് ആലോചിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആ മുറിയിൽ കിടന്നു് ഉള്ളുവിട്ടുറങ്ങുന്ന കള്ളസന്യാസിയെ ഇനി ഉണരുവാൻ സമ്മതിക്കരുതു്.

യുവാവു്:—നീ ഇത്രത്തോളം കരുതിവരുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല. എന്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ച കാര്യത്തിൽ ഞാൻ മറെറാരുത്തിക്കു് ഇതിലധികം കടപ്പെട്ടവനാണു്. അവൾ അടിമവ്യാപാരികളുടെ അധീനത്തിൽപെട്ടു കൈവിട്ടുപോയി. ഈ സ്ഥലത്തുണ്ടെന്നുള്ള വത്തമാനം കേട്ടു് അവളെ അന്വേഷിച്ചുവന്നതാണു്. ഞാൻ കൊല്ലാനും

കൊള്ളിവെയ്ക്കാനും വന്നവനല്ല. നിങ്ങളുടെ നാഥൻ കപ്പലിൽ കള്ളനുണ്ടെന്നു കരുതാൻ പോരത്തവനായതുകൊണ്ട് എന്നോടു മല്ലിട്ടതാണെങ്കിൽ പിന്നീടു ചെയ്ത പ്രവൃത്തികൊണ്ട് ഞാൻ അപരാധിയല്ലെന്ന് അപ്പുറത്തു ബോദ്ധ്യമാവാനിടയുണ്ട്. കൈവിട്ടുപോയവളെ കണ്ടെത്തുവാൻ എനിക്കു സാധിച്ചില്ല. കൊള്ളിവെച്ച കള്ളനാരെന്നും ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. ഒരുത്തിക്കുവേണ്ടി ആ തരക്കാരിൽ പലരെയും ആപത്തിൽ നിന്നു രക്ഷിക്കുവാൻ സാധിച്ചതുകൊണ്ടു സ്ത്രീകളെ മൊത്തത്തിൽ ഞാൻ എത്രമാത്രം സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നതിലേയ്ക്കു നീ തന്നെ ദൃഷ്ടാന്തമല്ലെ? ബലഹീനരിൽ ദയയോടുകൂടിയ എൻെറ മനസ്സ് ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നവൻെറ ജീവഹാനിക്കു തുനിയുമെന്നു നീ വിചാരിച്ചതു നന്നായില്ല. നീ ഒരു ബുദ്ധകുലാംഗനയാണല്ലൊ. ആചാരത്തിന്നു വിരുദ്ധമായ ആഭാസവിചാരങ്ങളെ മറന്ന് എന്നെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞു സ്വസ്ഥചിത്തയായിരിക്കു; പൊയ്ക്കോളൂ.

പുഴലോ:—സഹവാസം വയ്യെന്നു വന്നാൽ എൻെറ ജീവൻ അങ്ങെ പിന്തുടരും. വരുംപ്രഭാതം വീരഹത്യയെ കാണാതിരിക്കട്ടെ. അവിടുത്തെ കരചരണാദികൾ ഓരോന്നായി വേർപെടുത്താൻ ഉറച്ചിരിക്കുന്നവൻെറ ഉറക്കം ഇനി ഉണർത്താൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല. ഈ അവസരം വെറുതെ കളഞ്ഞാൽ പ്രേമഭാജനം എന്ന് അങ്ങുന്നു വിശ്വസിച്ചു വന്നവളുടെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കുമെന്ന് എനിക്കിപ്പോൾ പറവാൻ വയ്യ. യൗവനത്തിന്നു മുമ്പ് കൈവിട്ടുപോയവളെ അങ്ങെയ്ക്കു വെളിപ്പെടുത്താൻ എനിക്കു പാടില്ല. മഠപതിയെ ഭയപ്പെട്ടു മൂടി വെച്ചിട്ടുള്ളതെല്ലാം കള്ളസന്ന്യാസിക്കു ദീർഘനിദ്രയ്ക്കിടവരുമ്പോൾ താനെ വെളിപ്പെടും. മതാചാരങ്ങളിൽ ഞാനും മനസ്സിരുത്തുന്നവളാണ്.

യുവാവ്:—വേഷത്തിന്നു യോജിക്കാത്ത വൈഷമ്യവാക്കുകളെ ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നവരം പുറംപോലെതന്നെ ഉള്ളും മൂടിവെച്ചിട്ടുള്ളതിൻെറ ഉദ്ദേശവും മതാചാരനിഷ്ഠയെ പരിപാലിക്കുവാൻ മാത്രമാണോ?

പുലോമജ:—അല്ല, പുലോമജയുടെ സത്യത്തേയും ചാരിത്രത്തേയും കാപ്പാററുവാനും ഒരു യോദ്ധാവിനെപ്പററിയുള്ള മറപതിയുടെ സംശയനിവൃത്തിക്കും ഈ നില പററുമെന്നു കരുതീട്ടാണ്.

യുവാവ്:—പുലോമജയോ, അവളെവിടെ? ഉള്ളതു പറയൂ.

പുലോമജ:—ഭാഗ്യലേശമില്ലാത്ത ആ പെണ്ണ് മറപതിയുടെ അധീനത്തിൽപെട്ട് അടുത്തുനിൽക്കുന്നുണ്ട്. മനോരഥത്തെ കൊതിച്ചും അവിടുത്തെ ആശ്രയത്തെ മോഹിച്ചും സമയം കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നു.

യുവാവ്:—എൻെറ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ച പൂവുവിനെ ഒരുകണ്ണു കാണാനുള്ള വഴികൂടി എനിക്കു പറഞ്ഞുതരൂ.

പുലോമജ:—മറപതിയെ ഉണർത്താതെ കഴിക്കാമെങ്കിൽ വഴി ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം. എണീക്കു; വരൂ, വാളെടുക്കു; എൻെറ കൈപിടിക്കൂ.

യുവാവ്:—എൻെറ കൈ കപ്പലിൽവെച്ചു പൂവുവിനു ഭത്തമായിപ്പോയി. മതപരിണാമം അതിനെ പുനർജ്ജീവിപ്പിക്കുകയല്ലെങ്കിൽ ആ പ്രവൃത്തിക്ക് ഔചിത്യമില്ല.

പുലോമജ:—പുലോമജയ്ക്കു പുനർജ്ജീവനം നൽകിയ അവിടുത്തെ കൈ ഇനി മറെറാരുത്തി തൊടാതിരിക്കട്ടെ. അവിടുത്തെ പാദശുശ്രൂഷയ്ക്കു ഞാൻ പോന്നവളാണെന്നു വന്നാൽ എനിക്കു ജന്മസാഫല്യമായി. പുലോമജയ്ക്ക് അപജയം നേരിടുന്ന കാര്യത്തിൽകൂടി അവിടുന്നു വിമുഖനാണെ

ങ്കിൽ അവളുടെ ശത്രുസംഹാരത്തിന്ന് ഈ അബലയുടെ ആയുധം മതിയാവാതെ വരുന്നപക്ഷം മാനഹാനിക്കുമുമ്പ വളുടെ പ്രാണഹാനിയും വരട്ടെ. അവിടുത്തെ പുലോമജ ആ വെളിച്ചംകാണുന്ന മുറിക്കകത്തുണ്ടാകും. ഞാൻ പോ ണു. കതകു തുറന്നിട്ടിട്ടുണ്ട്.

സ്വരപ്പകച്ചയോടുകൂടി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞവൾ പാ ദശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടു മറിവിട്ടുപോയി. പുലോ മജ അടുത്തുണ്ടെന്നു കേട്ടപ്പോൾ യോദ്ധാവിന്നു വിചാരമാ യി. കാവൽക്കാർ അനുകൂലികളാണെന്ന് അവളുടെ പോക്കു കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. പുലോമജയെ കാണാ നുള്ള മോഹം യോദ്ധാവിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു; പോയവളെ അനുഗമിച്ചു; കാവൽക്കാരുടെ തടസ്ഥം ഉണ്ടായില്ല. വഴിയ റിയാതെ ഇരുട്ടിൽ തപ്പിത്തടഞ്ഞു നടക്കുന്ന യുവാവ് വെ ളിച്ചംകാണുന്ന മുറിക്കടുത്തു ചെന്നു. മുറിക്കുള്ളിൽ കണ്ടതു പുലോമജയുമല്ല ബുദ്ധസന്യാസിയുമല്ല.

ഉള്ളിൽകണ്ട പുരുഷൻ ഉത്തമദീർഘകായൻ; ആ ജാനുബാഹു; തല കഷണ്ടി; ചൈതന്യം കളിയാടുന്ന കണ്ണു കൾ; നീണ്ടൊതുങ്ങി അഗ്രംപൊങ്ങി വളഞ്ഞ മൂക്ക്—സ്ഥൂ ലിച്ച കവിൾത്തടം, നേരിയ അധരോഷ്ഠങ്ങൾ, കനത്ത ക ണ്ഠം, നികന്ന തോള്, കടഞ്ഞെടുത്ത മെയ്യ്, കച്ചകെട്ടി മു റുക്കിയിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് അരയ്ക്കു് ഒതുക്കവും മാറിന്നതിന്നു വി സ്താരവും കൂടുതലായി തോന്നിക്കുന്നുണ്ട്. ആൾ ആയുധപാ ണി അല്ലതാനും. പുലോമജയ്ക്കു പകരം ഒരു പുരുഷപുംഗ വനെ കണ്ടപ്പോൾ യുവാവ് അകത്തേയ്ക്കു ചരിച്ച മുഖം പുറത്തേയ്ക്കു താനേ വലിച്ചു. 'കുമാരനു സ്വാഗതം വരൂ' എന്ന കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തതു് യുവാവു സ്വീകരിക്കാതെ

നിന്നു. മഠപതി അടുത്തുചെന്നു യുവാവിൻെറ കൈപിടിച്ചു 'ഇമയകുമാരൻ സാഹസിയാണെന്നല്ല ഞാൻ ധരിച്ചിരുന്നതു്' എന്നു പറഞ്ഞു. തൻെറ പേരുച്ചരിച്ച ആളെ അദ്ദേഹം ഒന്നുകൂടിനോക്കി. മൂന്നുകൊല്ലത്തിന്നിപ്പുറം ആ നാമധേയം കുമാരൻെറ കണ്ണുങ്ങൾക്കു ഗോചരമായിട്ടില്ല.

ഇമയൻ:—ആളെ അറിഞ്ഞു പറഞ്ഞതല്ലെങ്കിൽകൂടി ആ ധാരണ തെററല്ല. നേരെമറിച്ചു സാഹസത്തിൻെറ ഒരു ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തമാണു് അപ്പുറത്തെ പ്രവൃത്തി.

മഠാധിപതി:—സന്യാസിയുടെ വേഷം കെട്ടിവന്നു്, ബുദ്ധചൈത്യം കൊള്ളിവെച്ചു്, വേഷംമാറി പോരാടി, ബദ്ധനായി, ഇനി ബുദ്ധനാവാനാണോ മോഹം, ത്യാഗിയായവനെ രാഗിയാക്കിത്തീർത്തതു് എൻെറ സാഹസപ്രവൃത്തി കൊണ്ടാണെന്നു സമ്മതിക്കാം. ഇനി ആ രാഗം മതപരിവർത്തനത്തിൽ കലാശിപ്പിക്കാതെ കഴിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? കേരളചക്രവർത്തിക്കു മാത്രമല്ല അവിടെ ഇടപഴകിയവർക്കുകൂടി ബുദ്ധമതം നിഷിദ്ധമാണെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. മതംമാറാതെ എൻെറ കുട്ടിയെ ഞാൻ വിട്ടുതരില്ല.

ഇമയൻ:—ഞാൻ മതംമാറാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. അങ്ങയുടെ കുട്ടിയെ ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുമില്ല.

മഠാധിപതി:—എൻെറ മതം ഞാനും മാറില്ല. കുമാരനെ കാമിക്കുന്നവളെ ഇനി മററൊരുത്തനു കൊടുത്തുകൂട.

ഇമയൻ:—എനിക്കു മുഖപരിചയവുംകൂടി ഇല്ലാത്ത ഒരാൾ ജാമാതാവായിത്തീരുന്നതിന്നുമുമ്പു് ആളെ അറിയിക്കരുതെന്നാണൊ നാട്ടാചാരം?

മഠാധിപതി:—ഇമയകുമാരൻെറ പ്രേമത്തിന്നു പരിചിതവസ്തുക്കളെ വിസ്മരിപ്പിക്കുവാനുള്ള ശക്തിയുണ്ടാകു

ന്നതു് ഒരു നവീനമനോവികാരംതന്നെ. കെട്ടിടം ചുട്ടുപൊടിക്കാൻ സന്ന്യാസിയുടെ വേഷംകെട്ടി വന്നപ്പോൾ വേഷപ്പകർച്ച പാത്രത്തിലാക്കിക്കൊട്ടുക്കേണ്ട കൂട്ടത്തിലാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നിയതുപോലെ എൻെറ വേഷത്തിലും പ്രഭുകുമാരനു വിശ്വാസമില്ലെന്നുണ്ടോ? ഇതിൽ വെച്ചുകെട്ടൊന്നുമില്ല.

ഇമയൻ:—വേഷത്തിൽവെച്ചുകെട്ടു മാത്രമല്ല ഭാഷണത്തിൽ വളച്ചുകെട്ടും ധാരാളമുണ്ടു്. കേരളരീതി പിടിച്ചു കച്ചമുറുക്കിയതുകൊണ്ടു വിജാതിയത്വം വെളിപ്പെട്ടുന്നതേയുള്ളു.

മഠാധിപതി:—ഉടുപുടകൊണ്ടുണ്ടാക്കിത്തീക്കുന്ന ഭാവനയെ മാററിക്കാട്ടാൻ കുമാരൻെറ കണ്ണുകൾക്കു ശക്തിയുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കുന്നതു് ഒരു കുററസമ്മതമായിത്തീരും. കുമാരനെ മോഹിച്ചു കാരാഗൃഹത്തിൽ വന്നുകണ്ട എൻെറ പുത്രിയെ മൂടുപടം മാററി കാണാൻ മോഹിച്ചതിന്നു ബുദ്ധസന്ന്യാസിയോടു സമാധാനം പറയേണ്ടിവരും.

ഇമയൻ:—ബുദ്ധകുലാംഗനമാരുടെ ചാരിത്രശുദ്ധിക്കു സാക്ഷിനിൽക്കുന്ന സന്ന്യാസവൃത്തി തരക്കേടില്ല.

മഠാധിപതി:—വൃത്തിക്കു ചേരാത്ത വിഷയത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ വന്നുകൂടുന്ന മാലിന്യം കുമാരന്നു് ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായി എന്നു തോന്നുന്നു. അങ്ങു് പുലോമജയെ തേടിപ്പിടിക്കാൻ വന്നതാണെന്നു കാലേകൂട്ടി പറഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾ കൂടാതെ കഴിക്കാമായിരുന്നുവല്ലൊ.

ഇമയൻ:—നീതിപരിപാലനകർമ്മത്തിങ്കൽ കൃത്രിമികളുടെ കഷ്ടനഷ്ടങ്ങളെ കണക്കാക്കാറില്ല. എന്നാൽ ഇവിടെ സംഭവിച്ച കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾക്കു കാരണം ഞങ്ങളല്ല.

പുലോമജയെ വിട്ടുതരുന്നപക്ഷം നഷ്ടോത്തരവാദം ചെയ്യാനും ഞാൻ ഒരുക്കമൊണ്.

മാപതി:—(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു്) ആ കുട്ടിയേ കട്ടുകൊണ്ടുപോയതു് ആദികാമനല്ലേ. ബുദ്ധചൈത്യത്തിൽ കളവുമുതൽ സൂക്ഷിക്കമെന്നു കരുതിയതു നീതിയായോ?

ഇമയൻ:—ഈ സ്ഥലം കടൽകള്ളന്മാരുടെ സങ്കേതമായിരുന്നു എന്നും ബുദ്ധജനവിഹാരമായി പരിണമിച്ചതാണെന്നുമാണു് എന്റെ അറിവു്. ഒരു ഗംഭീരാശയനായ ബുദ്ധസന്യാസി ആ കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ സഹായിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

മാപതി:—ആ സന്യായിയെ പിന്നീടു വല്ലപ്പൊഴും കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

ഇമയൻ:—ഞാൻ കണ്ടതായി ഓക്കുന്നില്ല. ഉത്തരപ്രത്യുത്തരങ്ങളെക്കൊണ്ടു നേരംകളഞ്ഞിട്ടു് ആവശ്യമില്ല. ആ മാപതി നിങ്ങളാണെങ്കിൽ എന്റെ കഥ കഴിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പു പുലോമജയെ ഒരുകണ്ണു കാണിച്ചുതന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നു മാത്രം ഒരു പ്രാൎത്ഥനയുണ്ടു്.

മാപതി:—നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും കൊള്ളുവാനും കൊല്ലുവാനും തരക്കാരല്ലെന്നു ബുദ്ധസന്യാസിയും ആ മീൻകൊല്ലിയും കപ്പൽക്കാരെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിയതറിവില്ലേ?

ഇമയൻ—നിങ്ങൾ എന്നെ സംബന്ധിച്ചു പല കാര്യങ്ങളും അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലൊ. പുലോമജയുടെ സംഗതി മാത്രം തുറന്നുപറയുന്നില്ല.

മാപതി:—കുമാരനു കമ്മത്തിൽ എന്നപോലെ കത്താവിൽ സ്മരണ കാണുന്നില്ല. ജീവനെ രക്ഷിച്ച വൈദ്യനെക്കണ്ടാൽ മുഖപരിചയം തോന്നിക്കാത്ത മനോവൃത്തി

ക്ക് കഴുത്തിൽ കയറിട്ടുവലിച്ചു കഷ്ടപ്പാട് അനുഭവിപ്പിച്ചു കാമിനിയെ കണ്ടാൽ ഓക്കുവാൻ ശക്തിയുണ്ടാകുമോ?

ഇമയൻ:—ദയാലുവായ ദൈവം ആ ശക്തി എന്നിൽ നിന്ന് അപഹരിച്ചിട്ടില്ലെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം.

മറപതി:—എന്റെ മകൾ പുലോമജയെ വേൾക്കാൻ വന്നവനെ ഞാൻ വാൾക്കിരയാക്കുകയില്ല. കുമാരനെ കണ്ടതുമുതൽക്ക് അവൾ എന്നെക്കൂടി വിശ്വസിക്കാതെയായി.

ഇമയൻ:—പുലോമജ നിങ്ങളുടെ മകളൊ? എന്നെ വന്നുകണ്ടവൾ പരിചാരികമാരിൽ പെട്ട അടിമയല്ലേ?

മറപതി:—അപ്പനെ പരിചരിക്കുവാൻ മകളെ അടിമപ്പെടുത്തീട്ടു വേണ്ട. ഗൃഹസ്ഥന്മാക്കും സന്ന്യാസികൾക്കും പുത്രവാത്സല്യം ഔരസരിൽ മാത്രമല്ലെന്നു കുമാരൻ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടാവണം.

ഇമയൻ:—പുലോമജ നിങ്ങളുടെ അധീനത്തിൽ എങ്ങിനെ വന്നു?

മറപതി:—കുമാരൻ മീൻകൊല്ലിയുടെ അധീനത്തിൽ പെട്ട മട്ടോടടുത്ത മറെറാരുതരത്തിൽ.

ഇമയൻ:—നിങ്ങൾ എന്നെ അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു പുലുവിനെ മറച്ചുവെച്ചിട്ട് എന്തു പ്രയോജനമാണുണ്ടായത്- ചെയ്തതു കഷ്ടമല്ലേ?

മറപതി:—മതാചാരനിഷിദ്ധമായ പ്രണയം കുമാരനിൽ അങ്കുരിക്കുമോ എന്നും പ്രണയാതിരേകംകൊണ്ടു കുമാരൻ അധമ്മം പ്രവൃത്തിക്കുമോ എന്നും അറിവാൻ വേണ്ടി ഞാൻ പുലോമജയെ പാടല്ലാതെ കഷ്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടു

ണ്ടു്. കുമാരൻ ഇന്നവനാണെന്നു് എന്നെ അറിവിക്കരുതെന്നു് അവളും ആളെ അറിയാത്ത മട്ടിൽ ഞാനും കരുതി പ്രവൃത്തിച്ചതിൻെറ ഫലമാണു് നിങ്ങളുടെ രണ്ടാമത്തെ കൂടികാഴ്ച. നിങ്ങളുടെ സംഭാഷണം ഞാൻ ചെവിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പുലോമജ ഉള്ളിൽതട്ടിയ വാക്കുച്ചരിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ എനിക്കു നിൽക്കക്കൊള്ളാതെയായി. സ്വയംകൃതാനത്ഥം ഉണ്ടാകാതിരിപ്പാൻ ഞാൻ കാത്തിരിക്കുകയാണ്. പ്രണയപരീക്ഷയിൽ ആരു ജയിച്ചു. അവളെവിടെ?

ഇമയൻ:—എന്നെ വന്നുകണ്ടവൾ പുലോമജയാണെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും തോററു. ആഭാസകൃത്യം ഞാൻ ചെയ്യില്ലെന്നു് ഉറച്ചു പറഞ്ഞപ്പോൾ ആ സാഹസകൃത്യത്തിന്നു് അവൾ തന്നത്താൻ ഒരുമ്പെട്ടു മുമ്പിട്ടു പോന്നു. പുലോമജയെ കണ്ടെത്തുന്ന സ്ഥലവും എനിക്കുപദേശിച്ചു. ആ സ്ഥലത്തു വന്നുനോക്കിയപ്പോൾ ഞാൻ കണ്ടതു് ഈ വേഷമാണു്.

മറപതി:—'അയ്യോ! ഞാൻ ഇത്രത്തോളം കരുതിയില്ല. അവൾ കുണ്ടിതപ്പെട്ടു പൊയ്ക്കളഞ്ഞു എന്നുവരുമോ? ഞാൻ ഇപ്പോൾ കൊണ്ടുവരാം. അല്പം വിശ്രമിക്കു' എന്നു പറഞ്ഞു മറപതി മറെറാരു മുറിക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു.

മഹോദയപട്ടണത്തിൽ പെരുമാളുടെ കോവിലകത്തിരുന്നു മുല്ലമാല കെട്ടുന്ന പുലോമജയുടെ ഛായ ഇമയകുമാരൻെറ മനോദപ്പണത്തിൽ പതിഞ്ഞുകിടപ്പുണ്ടു്. കപ്പലിൽ വെച്ചു ക്രേതാവിൻെറ ശാസനയ്ക്കു വഴിപ്പെട്ടു ഗത്യന്തരമില്ലാതെ തൻെറ മുമ്പിൽ കുമന്നടിച്ചുവീണ അടിമക്കിടാവിൻെറ ശോചനീയമായ സ്വഭാവവും ദയാലുവായ കുമാരൻെറ അന്തരംഗത്തിൽ നിഴലിക്കുന്നുണ്ടു്. മൂടുപട

ത്തോടുകൂടി കാരാഗൃഹത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട വാഗീശ്വരിയുടെ വികാരജന്യമായ വാചാലതയും വീരപുരുഷൻെറ ഉൾക്കളത്തിൽ തഴച്ചു നിൽക്കുന്നുണ്ട്. പ്രകൃതിയുടെ നിരന്തരപരിശ്രമംകൊണ്ടും ബുദ്ധസന്യാസിയുടെ ഉപദേശ ലംഘനാദി ശിക്ഷാപാടവംകൊണ്ടും വന്നു ചേർന്നിട്ടുള്ള മാററത്തെ മനനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ഇമയകുമാരൻ, മടപ്പതി തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ കണ്ടതു് ഒരു ഓലക്കഷണം മാത്രം. "ഞാൻ തോററു. എനിക്കിവിടെ താമസിപ്പാൻ വയ്യ. മഹാരാജ്ഞിയായ ഭുവനേശ്വരിയുടെ അരമനയിൽ പുരുഷന്മാക്കു പ്രവേശമില്ല" എന്നു് അതിൽ എഴുതിട്ടുണ്ട്.

——(o)——

അദ്ധ്യായം ൧൯.

ഇമയകുമാരൻെറ മനോഗുണത്തെ മാററുരച്ചുനോക്കുവാൻ ഉരക്കല്ലാക്കി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയ മൈത്രി ഉരസലോറു് അലസിപ്പിരിഞ്ഞതിന്നുശേഷം ചോളരാജാവിൻെറ പട്ടമഹിഷിയായ ഭുവനേശ്വരിയുടെ പ്രീതിക്കു വീണ്ടും പാത്രമായിത്തീന്നു. ഭത്താവിൻെറ അനാദരവുകൊണ്ടും പുത്രദുഃഖംകൊണ്ടും മനോമാന്ദ്യം പിടിപെട്ടു് ഉടൽ പാതിപ്പെട്ട ഭുവനേശ്വരിയുടെ താപശാന്തിക്കു് മൈത്രിയുടെ സാഹചര്യം രോഗമറിഞ്ഞ വൈദ്യൻെറ വിധിപോലെ സഫലമായി കാണുന്നുണ്ട്. ഹിതോപദേശംകൊണ്ടും മതോപദേശംകൊണ്ടും മനസ്സറിഞ്ഞ പ്രതിപത്തിയോടുകൂടി ഭക്തിപുരസ്സരമായ യുക്തിവാദംകൊണ്ടും പുലോമജ ഒരു് ഉത്തമസഖിയുടെ കൃത്യം മാത്രമല്ല പുത്രീനിർവിശേഷമായ ശുശ്രൂഷാസുഖവും ഭുവനേശ്വരിക്കു് അനുഭൂതമാക്കി. പുലോമജ

യുടെ പ്രവാസം മഹാജ്ഞികക്ക പ്രയാസമെന്ന നിലയിലെത്തി. അവൾ തോഴിമാരോട്ടു വേർപെട്ടു് കോവിലകത്തു താമസമാക്കാൻ നിർബന്ധിതയായി. രാജകുടുംബിനിയുടെ മനസ്സിൽ വെളിച്ചം വീഴുന്തോറും രാജപ്രീതിപാത്രങ്ങളായ ഇതര വനിതമാർക്കും മനസ്സ മങ്ങിത്തുടങ്ങി. കോവിലകത്തിടപഴകുന്ന പുലോമജയുടെ സംപ്രദായത്തെക്കുറിച്ചു മഠപതിയും മനസ്സിരുത്തുന്നുണ്ടു്. പുലോമജയെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞു പോന്ന ബുദ്ധവനിതകൾ വിവരം സന്ന്യാസിയെ ധരിപ്പിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ മറുപടി "രാജധാനിയിൽ നിന്നു് ഇതിൽ പരം ഹൃദ്യമായ വർത്തമാനം ഇനി മറെറാന്നു മാത്രമെ എനിക്കു് അറിയേണ്ടതായിട്ടുള്ളു. പട്ടതിരി കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ദീപം കിടാവിളക്കാകുവാൻ വേണ്ടുന്ന സ്നേഹം മൈത്രിയുടെ ഉള്ളിലുണ്ടെങ്കിൽ അവളെ ഒന്നിച്ചു താമസിപ്പിക്കേണ്ടതു് അവരുടെ ചുമതലയാണു്" എന്നായിരുന്നു.

ബുദ്ധവനിതമാരുടെ ദേവാർച്ചനയും ശാസ്ത്രാലാപനങ്ങളും കരികാലമഹാരാജാവിൻെറ നിത്യോത്സവാഡംബരത്തെ മോടികൂട്ടുന്ന വട്ടങ്ങളാണെന്നല്ലാതെ അജ്ഞാനതിമിരശമനത്തിന്നുള്ള ജ്ഞാനാഞ്ജനക്കൂട്ടുകളാണെന്നു് അദ്ദേഹം ഗൌനിച്ചതേയില്ല. എന്നാൽ മൈത്രിയുടെ വിനീതവേഷവും വിവേചനാശക്തിയും വാക്ചാതുര്യവും വാസനാവിശേഷത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന സംഗീതകലാകുശലതയും കണ്ടു്, വിഷയസമുദ്രത്തിൽ വിവേകശൂന്യനായി വിഹരിക്കുന്ന ഉല്ലാസസാമ്രാട്ടിൻെറ മാലിന്യം കുറഞ്ഞ മനോദർപ്പണത്തിൽ കാലചക്രത്തിരിച്ചിലിൻെറ ഭൂതോദയം ഒരായ പതിയാതിരുന്നില്ല. കരികാലമഹാരാജാവിൻെറ ആരാമത്തിലെ മാലാകാരിണികളിൽ മേലെക്കിടയായും സംഗീതരംഗത്തിൽ അധിപതിയായും കോവിലകത്തു കാലയാപനം

ചെയ്യുന്നതു് കലാംഗനയുടെ നിലയ്ക്കു കുത്സിതമാണെന്നു ള്ള അപവാദം മൈത്രിക്കുണ്ടാവാനിടയുണ്ടു്. കുലീനകളു ടെ മനസ്സറിവാൻ മനീഷികൾക്കും പ്രയാസം തന്നെ. മൈ ത്രിയും മാലതിയും തമ്മിലുള്ള കൂട്ടുകെട്ടു് ദിവസക്രമത്തിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും ഭുവനേശ്വരിയെ ഒരു ഈശ്വരിയെപ്പോലെതന്നെ ആരാധിച്ചുപോരുന്നു. ചന്ദ്രികയ്ക്കു മൈത്രിയുടെ പേരിലുള്ള അസൂയയും അതേക്ര മത്തിൽ വളൎന്നുവന്ന രംഭയും ചന്ദ്രികയും കൂടി മഹാരാ ജ്ഞിയെ പുനൎജ്ജീവിപ്പിക്കുന്ന മൈത്രിയെ കെടുത്തുവാനു ള്ള വഴി തേടിക്കൊണ്ടു മനോവേദന അനുഭവിക്കുന്നു. മൈത്രിയെ പുരസ്കരിച്ചു ബുദ്ധകുലാംഗനമാരുടെ പ്രവേ ശം ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു. ചോളരാജാവു് സകുഡുംബം ബു ദ്ധമതം സ്വീകരിപ്പാനൊരുങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള ആക്ഷേപം അസൂയക്കാർ ജനതതിയിൽ പരത്തി സാമന്തപ്രഭുക്കൾക്കു സമാധാനമില്ലാതാക്കിത്തീൎത്തു. മൈത്രിയുടെ ഉപദേശവ ഴിക്കു് മഹാരാജ്ഞി മതം മാറിക്കഴിഞ്ഞു എന്നു് രംഭ നാട്ടു വാഴിയെ വിശ്വസിപ്പിക്കുവാൻ വിഷമിക്കുന്നു.

ആദികാമന്റെ സങ്കേതസ്ഥാനം ബുദ്ധചൈത്യ മാക്കിത്തീൎത്ത സിദ്ധപുരുഷൻ യോഗിയോ യോദ്ധാവോ എന്നുള്ള സംശയം നാട്ടുവാഴിക്കു തീൎന്നിട്ടില്ല. കാട്ടുകൊട്ടാ രത്തിൽ നിന്നു് ഊൎന്നുചാടിയ അത്തനും പത്നിയും ആ ചൈത്യത്തിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണു് വെന്നില നാട്ടുവാഴിയുടെ ബലമായ വിശ്വാസം. ആദികാമനെ സം ബന്ധിച്ചുള്ള സൂക്ഷ്മവിവരം അറിഞ്ഞതിന്നുമേലല്ലാതെ ഒന്നിലും കടന്നു പ്രവേശിച്ചുകൂട എന്നു കരുതി നാട്ടുവാഴി അടങ്ങിപ്പാൎക്കുകയാണു്. ദീപാളിക്കു് ആദികാമനെ ബലി കഴിച്ചു എന്നും ഇമയകുമാരനെക്കുറിച്ചു് യാതൊന്നും അറി

വാകുന്നില്ലെന്നും ചാരന്മാർ വെന്നില നാട്ടുവാഴിയെ ധരിപ്പിച്ചു. കരൂർപ്രഭുവിൻെറ ക്രൂരവ്യകാരിൽപെട്ട പല കാടന്മാരും നാട്ടുവാഴിക്കു വഴിപ്പെടാത്തവരാകകൊണ്ടു് ആദികാമനെ കൊന്നവർ ഇമയനെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചു നാട്ടുവാഴിയുടെ ഉള്ളൊന്നാടി. ഉടനെ സമാധാനത്തിന്നുള്ള വഴിയും തുറന്നു. ആദികാമൻ അപായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അനത്ഥം പാതിപ്പെട്ടു; ഇമയനെ അവർ കൈവശം വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ കാടന്മാരെ കള്ളന്മാരാക്കിത്തീക്കാമെന്നു് ആ കുടിലചിത്തത്തിൻെറ ഇടയിൽകൂടി ചില പഴുതുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു് നാട്ടുവാഴി നെടുതായി ഒന്നു നിശ്വസിച്ചു. കാടരെ അകററുവാൻ ഭടരെ നിയോഗിച്ചതിന്നുശേഷം നാട്ടുവാഴി ചോളരാജാവിനെക്കാണുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. ശകുനംവന്നതു കരികാലൻെറ സന്ദേശവാഹകനാണു്. എഴുത്തഴിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ രംഭ പറഞ്ഞതും നാട്ടുവത്തമാനവും നേരെന്നുതന്നെ നാട്ടുവാഴിക്കു തോന്നി. ബുദ്ധവനിതമാരൊന്നിച്ചുള്ള അന്നത്തെ ഉദ്യാനവിരുന്നിന്നു് നാട്ടുവാഴി വന്നുചേരണമെന്നു കരികാലൻ അയച്ച ക്ഷണനപത്രികയാണു് ആ തിരുവെഴുത്തു്.

നാട്ടുവാഴി പോകുന്ന വഴിക്കു് കരൂർപ്രഭുവിൻെറ അണിനിലത്തിൽ ഭടന്മാർ വ്യായാമം ചെയ്യുന്നതു കണ്ടു. പയററി പരിചയിക്കുന്നവരുടെ ചവിട്ടും ചാട്ടവും ഓങ്ങലും വാങ്ങലും ആച്ചിലും പാച്ചിലും നോക്കിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന ഉപദേഷ്ടാവു് അവയെ തെററുതീത്തു ക്രമപ്പെടുത്തുന്ന രീതി കണ്ടപ്പോൾ ദണ്ണിപ്പിൻെറ മമ്മത്തിൽ കണ്ണുള്ള സേനാധിപൻ ആരാണെന്നറിവാനായി നാട്ടുവാഴി ചേരിയിലേയ്ക്കു കടന്നുചെന്നു. മുമ്പു് പരിചയമുള്ള പല ഭടന്മാരെയും. ആ സൈന്യത്തിൽ നാട്ടുവാഴി കണ്ടു. ചേരിയിൽ ക

ടന്നുവന്ന നാട്ടുവാഴിയെ കയ്യാംഗ്യംകൊണ്ടു വിലക്കിക്കൊണ്ട് നായകൻ അടുത്തുചെന്നു നാട്ടുവാഴിയെ ചേരിചിട്ട് കേറി നിൽക്കാനാജ്ഞാപിച്ചു. ചോളരാജാവിന്റെ സർവ്വ സേനാനായകത്വം വഹിക്കുന്ന നാട്ടുവാഴി തന്റെ പൌരുഷത്തെ വെളിപ്പെടുത്താതെ അപകടനെപ്പോലെ നിന്നുകൊണ്ടു നിരോധകന്റെ ഉള്ളുകള്ളി അറിവാൻ ശ്രമിച്ചു.

നാട്ടുവാഴി:— ഈ ഭടന്മാർ ഏതു വകുപ്പിൽപെട്ടവരാണു്?

ഉപദേഷ്ടാവ്:—ചാവേർ—

നാട്ടു:—മുമ്പ് കരുപ്പട്ടണം കാത്തുകിടന്നിരുന്നവരെല്ലാം ഈ യോഗത്തിലുണ്ടോ?

ഉപ:—അന്നു് ഞാനുണ്ടായിരുന്നില്ല.

നാട്ടു:—ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ അറിയാതിരിക്കില്ല. ഒരിക്കൽ കണ്ടവരെ നിങ്ങളെ മറക്കാൻ തരമില്ല.

ഉപ:—മറക്കത്തക്കതല്ലാത്ത പ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നവരുടെ മനസ്സിന്റെ സ്വഭാവമതാണെന്നും വരാം. (ഈ അഭിപ്രായം നാട്ടുവാഴിക്കു് ഉള്ളിൽ തട്ടി.)

നാട്ടു:—പിരിച്ചു വിട്ട സൈന്യത്തെ തിരിച്ചുവിളിക്കാൻ നിങ്ങൾക്കു് ആരുടെ കല്പനയാണു്?

ഉപ:—സൈന്യവകുപ്പിലെ ഗൂഢസംഗതികൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതു് എന്നെ വാഴ്ത്തിപ്പുകഴ്ത്തിയതിന്റെ നന്ദിക്കു പകരം ചെയ്യേണ്ടതായ കൃത്യമാക്കിത്തീർക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല. ചാവേർ സൈന്യത്തോടു് ഇടപഴകിയവർക്കു് ഈ ചോദ്യത്തിന്നു് അവകാശമില്ല. ഭടന്മാർ മെനക്കെടുന്നു.

ഉപദേഷ്ടാവു് ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചു; നാട്ടുവാഴി ആളെ മനസ്സിലാക്കാതെതന്നെ അവിടെ നിന്നു തിരിച്ചു. ചാവേർസൈന്യത്തിൻെറ അപ്രതീക്ഷിതമായ പ്രത്യാഗമനത്തെപ്പററി ഗാഢാലോചന ചെയ്തുകൊണ്ടു് വഴി ദൂരം അറിയാതെ പോകുന്ന നാട്ടുവാഴിയുടെ മനോഗതിയെ സുഗന്ധവാഹികളായ വാതപോതങ്ങൾ തടഞ്ഞു. സംഗീതമാധുര്യം ശ്രവണേന്ദ്രിയത്തെ ആകർഷിച്ചു. വസ്ത്രാലങ്കാരങ്ങളുടെ ശോഭനയങ്ങളുടെ ഇതരവ്യാപാരത്തെ നിരോധിച്ചു. അബലാബലത്തിൻെറ പുതുമോടി നാട്ടുവാഴിയുടെ മുന്നോട്ടുള്ള ഗതിയെ തടസ്ഥപ്പെടുത്തി. വെന്നില നാട്ടുവാഴി വനിതാവൃന്ദത്തിൻെറ ഘോഷയാത്രയെ നോക്കിനിന്നു. “മഹാരാജാവു് ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ; അങ്ങിനെ വരാം; അദ്ദേഹത്തെ സംഗീതശാലയിലേയ്ക്കു് ക്ഷണിക്കാൻ വരുന്ന സുന്ദരിമാരുടെ കൂട്ടം മാത്രമാണിതു്. ആ ബുദ്ധവനിത മൈത്രിപ്പെണ്ണുതന്നെയാണല്ലൊ സംഘത്തിൻെറ ആധിപത്യം വഹിക്കുന്നതു്; അവൾ കൈകോർത്തു പിടിച്ചിട്ടുള്ള സ്ത്രീ ഏതാണു്; പൂമേനിയും പൂഞ്ചേലയും പൂർണ്ണസൌന്ദര്യത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടു്. കല്പകത്തിൻെറ മുഖച്ഛായ തോന്നുന്നുണ്ടല്ലൊ. എന്നെ കണ്ടതുകൊണ്ടായിരിക്കുമോ അധോമുഖിയായതു്? അതെ കല്പകംതന്നെ! എടി! കുലംപകച്ച കുടിലെ! നിന്നെ ഞാൻ അരമനയിലേയ്ക്കു് അയയ്ക്കുമെന്നു വിചാരിക്കേണ്ട. നിൻെറ സോദരനെ ആദരിച്ചു കാര്യം നേടാമെന്നു് നീ കരുതേണ്ട. കണ്ണിൽ കണ്ടെത്തിയാൽ പകവീളാൻ ഇന്നും ഇയ്യുള്ളവൻ സന്നദ്ധനാണു്.”

വെന്നില നാട്ടുവാഴിയുടെ ആത്മഗതത്തിൻെറ അവസാനഭാഗം, അല്ലെങ്കിൽ അന്തർഗ്ഗതത്തിൻെറ പ്രധാന

ഭാഗം അവർ അടുത്തുവന്നപ്പോഠം വാഗ്രൂപേണ വെളിപ്പെട്ടു. മൈത്രിയുടെ സഖി പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി "കല്പകത്തിനോടുള്ള കറ ഇനിയും മാഞ്ഞുപോയിട്ടില്ലേ?" എന്നു ചോദിച്ചു. കരികാലൻെറ വേഷപ്പകർച്ച നാട്ടുവാഴിക്കു അപ്പൊഴേ മനസ്സിലായുള്ളൂ. നാട്ടുവാഴി വഴിവിട്ടു ഒഴിഞ്ഞുനിന്നു. വനിതാവൃന്ദം കരികാലനൊന്നിച്ചു അരമനയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. നാട്ടുവാഴി മൂക്കത്തു കൈവച്ചു.

കരി:—സുന്ദരിമാരേ! ഇനി നിങ്ങളുടെ കലാസാമൎത്ഥ്യത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതു് രാത്രി ഉദ്യാനവിരുന്നിൽവെച്ചു്. കഴിഞ്ഞതെല്ലാം അതിൻെറ പൂർവ്വാംഗമായിട്ടേ ഞാൻ കരുതുന്നുള്ളൂ. മൈത്രി! നിൻെറ പ്രൌഢിക്കൊത്ത മോടിയോടുകൂടി നദീതീരത്തിലുള്ള കേളീസൌധത്തിലേയ്ക്കു വരാതിരിക്കരുതു്. അതുവരെ നിങ്ങഠംക്കു വിശ്രമിക്കാം. എന്താ! നീയും സഖിമാരൊന്നിച്ചു പോകയാണോ?

മൈത്രി:— ഉടയവരെ! എന്നോടു പ്രത്യേകം കല്പിച്ചില്ല.

കരി:—തുടങ്ങീല്ലോ ഉഡുവരരെ കുടവയറെ എന്നൊക്കെ. നിന്നോടു കല്പിക്കാനുള്ള കാലം വരാതിരിക്കട്ടെ. ഇത്ര അകന്നു സംസാരിക്കരുതെന്നു് എത്ര കുറി പറഞ്ഞിട്ടും നീ കേഠംക്കുന്നില്ലല്ലോ.

മൈത്രി:—മഹാത്മാവെ! ഈ സമയം—

കരി:—പിന്നെയും ജീവാത്മാവെ! പരമാത്മാവെ! എന്നല്ലേ പുറപ്പെടുന്നതു്. മമതയ്ക്കു സമയഭേദവും ആഠംഭേദവുമില്ല. നീ സഖീജനത്തെ ശോഭിപ്പിക്കുവാനോ അസാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു് അരമനയെ അനാഥയാക്കിത്തീൎക്കുവാനോ വിചാരിക്കുന്നതു്.

മൈത്രി:—ഇനി കാൎയ്യാലോചനയ്ക്കുള്ള സമയമല്ലേ? ഞാൻ പോകുന്നതാണു് ഭംഗി.

"അടിമയാണെങ്കിലും ഉചിതജ്ഞയാണു്. തൽക്കാലം വിട്ടുപിരിയുകതന്നെ വേണം" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് വെന്നില നാട്ടുവാഴി രാജസന്നിധിയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

കരി:—സ്നേഹിതൻ ഉദ്യാനവിരുന്നിന്നു നേരത്തെതന്നെ ഹാജരായല്ലോ.

നാട്ടു:—ഈ ഒരു കാൎയ്യത്തിൽ അവിടുത്തോടു് എനിക്കു് സൗഹാൎദ്ദം വേണമെന്നില്ല. ഞാൻ അതിനല്ല വന്നതു്.

കരി:—ബാലികമാരെ! എന്നാൽ പറഞ്ഞുവെച്ചതുപോലെ മൈത്രി! നീ എന്തു വിചാരിക്കുന്നു? പോകയാണോ?

നാട്ടു:—ഇനി ഇവിടെ നിൽക്കാൻ നിനക്കു ലജ്ജയില്ലേ?

കരി:—ഇല്ലേ? എന്താ? തന്റെ ഉള്ളിൽ തോന്നുന്നതുപോലെ കണ്ണിൽ കാണാത്തതുകൊണ്ടാണു് അവളുടെ സ്തോഭത്തെ അറിയാത്തതു്. ജീവച്ഛവംപോലെയാണു് ഇപ്പോഴം ഞാൻ അവളെ കാണുന്നതു്. എന്താ? കണ്ണീരൊലിക്കുന്നുവോ?

മൈത്രി:—ഒലിക്കട്ടെ; ധാരാളം ഒലിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഒന്നുകൊണ്ടല്ല, പല കാരണങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഞാൻ കരയേണ്ടവളാണു്.

കരി:—ഇവളെ കരയിപ്പിച്ചവനെ കഴുകേററുകയാണു് വേണ്ടതു്.

നാട്ടു:—തന്നെത്താൻ കഴുകേറാൻ ശ്രമിക്കേണ്ട; നാട്ടുകാരിൽ പലരും അതിന്നു തരംനോക്കി പാൎക്കുകയാണു്.

കരി:—താൻ ആളെ മറന്ന് അതിവാചകം പറയരുത്. ഒരു രാജാവ് ചെയ്യേണ്ടതായി വരുന്ന ക്രൂരകൃത്യത്തെ എന്നെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തരുത്.

നാട്ടു:—അതോക്കാൻ അവിടേയ്ക്കു സാദ്ധ്യമാണോ?

മൈത്രി:—എന്നെ പോകാൻ അനുവദിക്കണം.

കരി:—തൽക്കാലം വിട്ടുപിരിയുക. ഊരും ഉടവാളും എനിക്കു സ്നേഹത്തോളം വിലയുള്ളതല്ല.

നാട്ടു:—രണ്ടും പോയ കൂട്ടത്തിലായി; രാജാവ് ഈ മട്ടിൽ തന്നെയാണെങ്കിൽ വീണ്ടെടുക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

കരി:—താൻ സ്ഥാനംവിട്ടു സംസാരിക്കുന്നതു് എന്റെ ക്ഷോഭം മാറിക്കാണുവാനാണോ?

നാട്ടു:—അതാണു് എന്റെ ഉദ്ദേശം. അതിന്നുവേണ്ടിയാണു് ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളതു്.

കരി:—ഇയ്യാൾ എന്നെ ജനദ്രോഹിയാക്കി കല്പിക്കുന്നുവല്ലൊ.

നാട്ടു:—ഞാൻ ആക്കിത്തീർത്തിട്ടു വേണ്ട ആയിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. പോരും പിരിവും കൊള്ളയും കൊലയുമല്ല ദ്രോഹത്തിന്റെ ലക്ഷണം. അതിരററ ചാപല്യവും വിഷയാസക്തിയും അരാജകത്വത്തിൽപരം പരാജയമുണ്ടാക്കുന്നവകളാണു്. രാജദ്രോഹിയോടു പ്രജകൾ എതൃത്തില്ലെന്നുവരാം. രാജ്യദ്രോഹിയെ മുടിക്കാൻ നാട്ടുകാർ കൂട്ടത്തോടെ പുറപ്പെടും.

കരി:—പ്രജകളുടെ നേതാവായി വന്നു പ്രസംഗിക്കാനുണ്ടായ കാരണം കൂടി കേൾക്കട്ടെ.

നാട്ടു:—പ്രജകൾക്കു നാഥനുണ്ടാവാൻ വേണ്ടിത്തന്നെ.

കരി:—വംശപാരമ്പയ്യവഴിക്കു വാഴുന്ന ഞാൻ നാഥനല്ലെന്നോ?

നാട്ടു:—അധികപക്ഷം അല്ലെന്നുതന്നെ. ഇനി മനസ്സിരുത്താഞ്ഞാൽ വംശം മുടിയും.

കരി:—ഞാൻ തനിക്കോ പ്രജകൾക്കോ ഇത്രയ്ക്കു മാത്രം പറയത്തക്ക എന്തു ദ്രോഹമാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്?

നാട്ടു:—എനിക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനെപ്പററി ഞാൻ ശബ്ദിക്കുന്നില്ല.

കരി:—ശബ്ദിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

നാട്ടു:—അത്രത്തോളം പറകയാണെങ്കിൽ സൂചനയല്ല. എന്റെ സോദരിയെ വഞ്ചിക്കുകയാണ് അവിടുന്നു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

കരി:—പ്രഭോ! ക്ഷമിക്കണേ. ഇതുകൂടി കേൾക്കു. മഹാരാജ്ഞിയുടെ അവസ്ഥയ്ക്കും പ്രതാപത്തിന്നും ഇതുവരെ വല്ല ന്യൂനതയും അവൾക്കു സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ചോളരാജാവിന്റെ ആഡംബരത്തോടുകൂടിത്തന്നെയാണ് ഞാൻ ഭുവനേശ്വരിയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തത്. സാധാരണ ഭത്താവിന്റെ നിലയ്ക്കു ഞാൻ ഭായ്യയെ സ്നേഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനെ സന്താനലാഭംകൊണ്ടു സാക്ഷീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്തുചെയ്യാം അത് അനുഭവപ്പെട്ടില്ല. കൂടാതെ താനോ തന്റെ സോദരിയോ ഞാൻ പ്രണയപാശംകൊണ്ടു ബദ്ധനായിട്ട് ഇതരവിനോദങ്ങളിൽ വിമുഖനാകേണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു നിങ്ങൾക്കു മനുഷ്യ

പ്രകൃതിയിൽനിന്ന് രാജബുദ്ധിയെ വേർതിരിച്ചറിവാനുള്ള പ്രാപ്തിക്കുറവുകൊണ്ടു മാത്രമാണ്.

നാട്ടു:— അടിമസ്ത്രീകൾക്കു പങ്കിട്ടു കൊടുക്കുന്ന പ്രേമത്തിൻെറ ഒരംശം അഗ്നിസാക്ഷിയായി വിവാഹം ചെയ്യപ്പെട്ട പട്ടമഹിഷി—എൻെറ സോദരി—അവളുടെ ഭർത്താവിനോട്ട് ആവശ്യപ്പെടുക ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?

കരി:—എന്നാൽ പിന്നെ അവളുടെ സോദരൻ എന്തിനാക്ഷേപിക്കുന്നു?

നാട്ടു:—ഞാൻ എൻെറ സ്വന്ത വാക്കായിട്ടു ഒന്നും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. നാട്ടുകാരുടെ ആക്ഷേപം ഇവിടെ കേൾപ്പിച്ചതാണ്.

കരി:—നാട്ടാർ എന്തു കാരണംകൊണ്ടാണ് എന്നെ ആക്ഷേപിക്കുന്നത്. നാട്ടിൽ സമാധാനവും സമൃദ്ധിയുമില്ലേ?

നാട്ടു:—സമൃദ്ധിയുണ്ട്, അതിന്ന് ഓജസ്സില്ല. സമാധാനം വേണ്ടതുപോലെ ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയണം.

കരി:—വേണ്ടമാതിരിക്കാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതു നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള സാമന്തപ്രഭുക്കന്മാരുടെ ചുമതലയാണ്. അവരുടെ ഉദാസീനതയ്ക്കു് ഞാനോ പിഴച്ചതു്?

നാട്ടു:—എന്നെ പ്രഭുവർഗ്ഗത്തിൽ പെടുത്തരുതു്. മുക്കാതം വിസ്താരമുള്ള മുട്ടപറമ്പിൻെറ മന്നനെക്കൊണ്ട് എന്തു സമാധാനമുണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കും? രാജാവു കോവിലകം വിട്ടു് പുറത്തിറങ്ങുന്നതു ദുർലഭം. ഇറങ്ങുന്നതായാൽ വിരുന്നിനും വിനോദത്തിന്നും മാത്രം.

കരി:—താൻ ഉന്നിട്ടുള്ള കള്ളി എനിക്കു മനസ്സിലായി. ഞാൻ ദിഗ്ജയത്തിന്നു പുറപ്പെടാത്ത കുറവമാണ് അല്ലേ?

നാട്ട:—എന്തിനു സംശയിക്കുന്നു. ഈ വംശത്തിൽ പിറന്ന അബലകൾക്കുകൂടി അതിന്ന് ഓജസ്സ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പണ്ടു കേരളത്തിലേയ്ക്ക് സേനയെ നയിച്ചതു് ഒരു രാജ്ഞിയായിരുന്നില്ലേ?

കരി:—ശരി. അവർ തിരിച്ചുവന്ന കഥകൂടി പറയൂ.

നാട്ട്:—ധീരോദാത്തയായ നായികയെപ്പോലെ ശേഷിച്ച സൈന്യത്തോടുകൂടി തിരിച്ചുവന്നു. യുദ്ധത്തിൽ രണ്ടും വരും.

കരി:—ജയാപജയത്തെക്കുറിച്ച് ഞാനൊന്നും ചോദിക്കുന്നില്ല. കഴുകൾക്കു വിരുന്നിന്നു വക നീക്കിക്കൊടുത്ത സമജീവികളുടെ തുക മടങ്ങിവന്നവരിൽ പതിന്മടങ്ങായിരുന്നില്ലേ? ഇതാണ് പ്രതാപമെങ്കിൽ ആ താപം കൂടാതെ കഴിക്കേണമെന്നാണ് എന്റെ മോഹം. ഉള്ള കാലം സന്തോഷിച്ചു കഴിക്കുന്നതോ നാട്ടാൾക്ക് സന്താപകാരണം?

നാട്ട:—അതിയായ ചാപല്യം നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നതാണ് പ്രജകൾ പൊറുക്കാത്തതു്.

കരി:—സമജീവികളെ കഴുകൾക്കിരയാക്കാഞ്ഞതോ അവർക്ക് പൊറുക്കാതായതു്. നാട്ടാരുടെ രക്തംകൊണ്ട് ദുരാഗ്രഹകുക്ഷി നിറയ്ക്കാൻ അനുവദിക്കാഞ്ഞതോ എന്റെ അവിനയം? ജയലക്ഷ്മിയെ തേടി പുറപ്പെട്ടു് വേണ്ടപ്പെട്ടവരെ മരുഭൂമിയിലിട്ട് കൊണ്ടാട്ടമാക്കാഞ്ഞതോ എന്റെ ബലഹീനത? നാവും സൈ്വരവും തടയുന്ന നിയമശൃംഖലകൊണ്ട് പ്രജകളെ ബന്ധിക്കാഞ്ഞതോ, എന്റെ പിടിപ്പുകേട്?

നാട്ടു:—കൊട്ടും പാട്ടും വേശ്യക്കൂട്ടം വിരുന്നൂട്ടം അരചന്റെ പൌരുഷത്തെ പുകഴ്ത്തുന്നതിൽപരം പ്രജാപരിപാലനത്തിൽ പ്രകടിപ്പിക്കേണ്ടതായ പ്രൌഢ പ്രതാപചരിതത്തെയാണ് ഇപ്പോൾ ഘോഷിച്ചതു്. മൈത്രീബന്ധവും മതപ്രലപനങ്ങളും വിമതരിൽ ഏശുമെന്നു കരുതരുതു്.

കരി:—ആരിൽ നിന്നാണ് തനിക്കു് ഈ ഭയം ജനിച്ചതു്?

നാട്ടു:—വിശ്വാസപാതകികളുടെ ക്ഷുദ്രപ്രയോഗത്തിൽ നിന്നു്. അരാതികളാകുന്നു ഇപ്പോൾ നമ്മെ കാത്തുപോരുന്നതു്. ദ്രോഹികളുടെ തലകളെ തിരുമുൽക്കാഴ്ച വയ്ക്കുവാൻ എനിക്കു് അനുവാദം തരണം.

കരി:—തലകളോ? എത്രകാണും. അത്ര വളരെ ശത്രുക്കൾ നിനക്കുണ്ടാവില്ല.

നാട്ടു:—എണ്ണിത്തിട്ടപ്പെടുത്തി വരാൻ എന്നെ തിരിച്ചയയ്ക്കരുതു്. എന്നെ വിശ്വസിച്ചനുവദിക്കണം.

കരി:—എണ്ണമില്ലാത്ത ജീവജാലങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ ആരെയും വിശ്വസിച്ചേൽപ്പിക്കുകയില്ല.

നാട്ടു:—കുലം മുടിക്കാനൊരുങ്ങീട്ടുള്ളവർ കൊല്ലപ്പെടേണ്ടവരല്ലേ?

കരി:—ഓർത്തു് ഉത്തരം പറയേണ്ട ചോദ്യമാണിതു്. വേറെ പ്രകാരത്തിൽ അവരെ വഴിപ്പെടുത്താൻ കഴിവില്ലെങ്കിൽ 'അതെ' എന്നുതന്നെയാണു് എന്റെ മറുപടി. എന്നാൽ അതു് കാര്യത്തിന്റെ ഗൌരവത്തെ അനുസരിച്ചായിരിക്കണം.

നാട്ടു:—കരൂർ പട്ടണം വിട്ടുപോയ ചാവേർ ഭടന്മാർ രാജശാസനയെ ധിക്കരിച്ചു് പട്ടണത്തിൽ തിരിച്ചെ

ത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവരെ ഏററടുത്തുകൊണ്ടു വന്നവൻ നമ്മുടെ ശത്രുവാണൊ എന്നു് സംശയിക്കാനില്ല. ആ സൈന്യത്തിൻെറ നായകൻ മാറീട്ടുണ്ട്. ഒരു വീരസൂനുവാണെന്നു് കണ്ടാൽ തോന്നും. നാട്ടുകാരുടെ പിൻബലത്തോടു കൂടി കരൂർ പ്രഭുപദം വീണ്ടെടുപ്പാൻ വന്നിട്ടുള്ളവരാണെങ്കിൽ ഒരു വലിയ കലാപമുണ്ടാവാൻ താമസമില്ല. സൈന്യത്തിൻെറ ഉടമയെ ഒററുവെച്ചു് പിടിച്ചുരിക്കളവാൻ എന്നെ വിശ്വസിച്ചു് ഏല്പിക്കാത്തപക്ഷം അവർ പട്ടണം വളയും. ഞാൻ വിട്ടൊഴിക്കുകയില്ല. നിലയില്ലെന്നു കണ്ടാൽ ഞാൻ വെട്ടിമരിക്കും. അവിടേക്കു് ഉദാസീനതയിൽ നിന്നു് ഉണരാനുള്ള അവസരവും കിട്ടും. ബുദ്ധസന്യാസി നമ്മുടെ ഗൂഢവൈരിയാണ്.

കരി:—ചാവേർ ഭടന്മാക്കു ചതിപ്രയോഗമില്ല. ഉടമയുടെ ആജ്ഞയെ അവർ അണുമാത്രം തെററിനടക്കുന്നവരല്ല. ഉടയവനേയും ഉദ്ദേശത്തേയും അവക്കു് വെളിപ്പെടുത്തിക്കൂട. ഏറെറടുത്തവൻെറ ആജ്ഞ പുറപ്പെടുംമുമ്പു് ആളെ അറിയേണ്ടതു് ആവശ്യംതന്നെയാണ്. അവിശ്വാസം തോന്നീട്ടില്ല; ആയുധം അസ്ഥാനത്തിൽ പ്രയോഗിക്കരുതു്.

നാടുവാഴി ശത്രുസംഹാരം ചെയ്യാനുള്ള അധികാരമുദ്ര വാങ്ങിപ്പോയതിന്നു ശേഷം കരികാലമഹാരാജാവു് തന്നത്താൻ കുറഞ്ഞൊന്നു് വീണ്ടുവിചാരം ചെയ്തു. എൻെറ ഉദാസീനതയ്ക്കു് അയാളുടെ ഭ്രഷ്ടാന്തിതന്നെ വേണം. എന്താപത്താണെന്നു് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂട. അറിഞ്ഞവൻ തന്നെ അതിനെ അമർച്ച ചെയ്യട്ടെ. ദുരഭിമാനികളെ ഒരു ഉന്നതാധികാരമുണ്ടെന്നറിയിക്കേണ്ടതാവശ്യമാണ്. എന്നിരുന്നാലും അടുത്തവരും അകന്നവരും ശത്രുക്കളാണെന്നു സംശയിച്ചു്

കലഹിച്ച് ജീവകാലത്തെ കുറയ്ക്കുവാൻ വേലചെയ്യുന്നതിൽഭേദം ഒരു നാഴികയ്ക്കു മുമ്പ് മരിയ്ക്കുകയാണ്, മന്നിൽ പിറന്നവൻ മററുള്ളവരെ ദണ്ഡിപ്പിക്കാതെ സ്നേഹമുള്ളവരൊത്തുല്ലസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ഉയിർ ഉടലു വിട്ടു പോകുന്നതായാൽ അതിന് ഒരു കൌതുകം തോന്നുന്നുണ്ട്. അപ്പോൾ പറിച്ചെടുത്ത പുഷ്പകുസുമംപോലെ ആ ജീവൻെറ കോമളിമാവു പ്രകാശിക്കാതിരിക്കില്ല. വാടിക്കരിഞ്ഞ പൂവവുത്തുകൊണ്ട് എന്തൊരു പ്രയോജനമാണുണ്ടാവുന്നത്. ആയി! ഛീത്ത! എൻെറ മനസ്സിന്നു ശുദ്ധി ബാധിച്ചു. കേളീസൌധത്തിൽ ഒരു വേണുഗാനം കേട്ടും പുഷ്പരേണു ഏററവും മനസ്സിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുവാൻ മൈത്രിയെ ഒന്നുകൂടി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കതന്നെ.

വെന്നിലനാട്ടുവാഴി ഏതാനും ചില ഭടന്മാരോടുകൂടി കാര്യത്തിൻെറ ഊടെടുപ്പാൻ ഉപായത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ബുദ്ധസന്ന്യാസിയും ചാവേർസേനാനാഥനും കൂടി വിജനപ്രദേശത്തിൽ നിൽക്കുന്നതു കണ്ടു. പിൻതുണ കൂടാതെ നിൽക്കുന്ന രണ്ടു ശത്രുക്കളെ കണ്ടപ്പോൾ തേടിയവള്ളി കാലിൽ തടഞ്ഞതായി നാട്ടുവാഴി വിചാരിച്ചു. ചാവേർ സേനാനായകൻ ഇമയകുമാരനാണെന്ന് അയാൾ ധരിച്ചിട്ടില്ല. ഇമയകുമാരന് ആളെ മനസ്സിലാകുകയും ചെയ്തു. ബുദ്ധസന്ന്യാസിയോട് അടുത്ത പരിചയവും നാട്ടുവാഴിക്കുണ്ടാവാനിടയായിട്ടില്ല. കലാപത്തിന്ന് കാരണഭൂതനായ ബുദ്ധയോഗിയെ കയ്യോടുകൂടി പിടിച്ച കാര്യം വെളിപ്പെടുത്താമെന്നു വിചാരിച്ച നാടവഴി അവരുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. നിങ്ങളെ അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുകയായിരുന്നു. ഈ സമയത്ത് ഇവിടെവച്ചു കാണുമെന്നു വിചാരിച്ചില്ല.

ഇമയൻ:— ഞങ്ങളെ അന്വേഷിക്കേണ്ടതായ ആവശ്യം?

നാട്ടു:—കരികാലമഹാരാജാവിന്റെ കല്പന.

ബുദ്ധ:—ഓ! ശരിതന്നെ. ഇന്നത്തെ ഉദ്യാനവിരുന്നിന്ന് ഞങ്ങളെ ക്ഷണിക്കാൻ കല്പിച്ചയച്ചതാണോ?

നാട്ടു:—ഞാൻ സന്ദേശവാഹകനല്ല; സേനാനായകനാണ്. നിങ്ങൾ ഇവിടെ വരുവാനുള്ള കാരണം അറിയണം.

ഇമയൻ:—കരൂർപ്രഭുവിന്റെ നിയോഗം.

നാട്ടു:—ആ സ്ഥാനത്ത് ആളില്ല. സ്ഥാനാധികാരി ഇപ്പോൾ ഞാൻതന്നെയാണ്. ഞാനറിയാത്ത നിയോഗം എന്താണെന്നുകൂടി കേൾക്കട്ടെ.

ഇമയൻ:—ചോളരാജ്യം മുടിക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടവരുടെ പിടിപ്പുകേടിനെപ്പററി രാജസന്നിധിയിൽ അറിയിക്കുവാൻ പ്രേരണയുണ്ട്.

നാട്ടു:—രാജദ്രോഹികളെ കയ്യോടുകൂടി അമർച്ച ചെയ്യാൻ ഞാനും നിയുക്തനാണ്. ആയുധം താഴെ വെയ്ക്കിൻ

ബുദ്ധ:—ഞാൻ ആയുധം ധരിച്ചിട്ടില്ല.

ഇമയൻ:—ഈ ആയുധം താഴെ വെയ്ക്കാനുള്ളതല്ല. കഴിയുമെങ്കിൽ വാങ്ങിക്കാൻ ശ്രമിക്കാം.

നാട്ടു:—കുട്ടിക്കുറുമ്പ! അതു് അസാദ്ധ്യമെന്നു ശങ്കിക്കേണ്ട. വാളുമാത്രമല്ല ആയുധം ധരിച്ച കയ്യും കൂടി അരനിമിഷംകൊണ്ടു താഴെ വീഴുന്നതു കാണാം.

ഇമയൻ:—അലക് ആ ദേഹത്തിലും പിടി ഈ കയ്യിലുമായിട്ടെ കാണുവാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ.

നാട്ടു:—ഘോരത്തിളപ്പു കൊണ്ടുള്ള നിന്റെ തെറിപ്പ് അതിന്റെ തിള പുറത്തു വരുമ്പോൾ ശമിക്കും. ഭടന്മാരേ! നിങ്ങൾ ക്ഷമിച്ചുനിന്നതു മതി.

ബുദ്ധ:—നേരിട്ടുനിൽക്കുന്നവനോടെതൃക്കാൻ വേറിട്ടു ചിലരുടെ സഹായം ആവശ്യപ്പെടുന്ന യുദ്ധവീരൻ സ്വൎഗ്ഗത്തിൽ ചെല്ലുമ്പോൾ ശൌൎയ്യപരാക്രമങ്ങളെ പാടി കളിക്കുവാൻ സുരസുന്ദരിമാർ നാണിക്കും.

നാട്ടു:—അടിമഭണ്ഡാരമേ! ഒററയ്ക്കെതൃക്കാൻ ഓജസ്സില്ലെന്നു പരിഹസിച്ചതു മതി. ഈ രണ്ടു തടികളെ നാലാക്കി വെട്ടി വീഴിക്കുവാൻ എനിക്കു രണ്ടു നിമിഷം വേണ്ട.

ബുദ്ധ:—വിറകുവെട്ടിയുടെ സാമൎത്ഥ്യം മരത്തിനോട്. ഈ മനുഷ്യരിൽ ഫലിക്കില്ല.

ഇമ:—ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം പരിചയിക്കാത്ത പടയാളിയെ പരിഹസിച്ചിട്ടു കാൎയ്യമില്ല. ഭടന്മാരുടെ ശക്തി പരീക്ഷിക്കുവാൻ ഇതു നല്ല അവസരമാണ്. അവർ എതൃത്തുകൊള്ളട്ടെ.

നാട്ടു:—പ്രായത്തിൽ കവിഞ്ഞു പ്രതാപം തുള്ളുന്ന ആട്ടിൻകുട്ടിയെ കൂട്ടത്തിലേയ്ക്കു ഓടിപ്പോകാതെ കഴിപ്പാൻ ഭടന്മാരെ! ശ്രമിപ്പിൻ.

ബുദ്ധ:—ഈ കൊററനാടിന്റെ ഇടികൊള്ളുവാൻ ഒററ തിരിഞ്ഞുനിന്നതു നന്നായി.

നാട്ടു:—തന്റെ ശക്തിയെക്കാൾ വൈഷമ്യം താൻ വമിക്കുന്ന വിഷജ്വാലയാണ്. അതു് എന്റെ വീരകൃപാണം സേവിക്കുമ്പോൾ ശമിക്കും. നീ ചകീടമേ! നീ ചാകാനടുത്തു എന്നു പറഞ്ഞു ബുദ്ധയോഗിയെ നിന്ദാഭാവമോടെ ഒന്നു നോക്കി.

നാട്ടുവാഴി വാളൂരിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു ബുദ്ധസന്യാസിയുടെ നേക്കു ചാടി. എതിരാളി ഇടതുകാൽ ചരിച്ചൂന്നി ഊക്കോടു കൂടി വലത്തോട്ടു പാഞ്ഞു ചാടി ദണ്ഡകലം ദൂരത്തിൽ ചെന്നു നിവൎന്നിന്നു. നിരായുധനിൽ ആയുധം പ്രയോഗിക്കാൻ തുനിഞ്ഞവൻെറ നേരെ ഇമയകുമാരൻ ചെറുത്തെതിൎത്തു. പരിചമുട്ടും പല പല പയററും കഴിഞ്ഞു് ഓങ്ങിയ വാളിന്നു രണ്ടുപേരും താങ്ങലാകുന്നില്ല. പരിചയ്ക്കു പരിക്കു പററുന്നതുമുണ്ടു്. ബുദ്ധസന്യാസി അകമ്പടിക്കാരെ അടുപ്പിക്കുന്നില്ല. ഇമയകുമാരനെക്കൊണ്ടുള്ള പൊറുതികേടു നാട്ടുവാഴിക്കു സഹിക്കാൻ വയ്യാതെയായി. ധൎമ്മയുദ്ധംകൊണ്ടു കൎമ്മം കലാശിക്കയില്ലെന്നു കണ്ടു് നാട്ടുവാഴി ചതിപ്രയോഗത്തിൻെറ ചടങ്ങെടുത്തു പിൻമാറിത്തുടങ്ങി. അനന്തരകൃത്യം എന്തെന്നറിവാൻ തരമില്ലാത്ത നിലയിൽ ഇമയൻ വാളും പരിചയും അരയ്ക്കു താഴെ ഒതുക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു നിലവായി. നാട്ടുവാഴി നിലത്തോടൊപ്പം അമൎന്നു പരിചയ്ക്കുള്ളിൽ ഒളിപ്പിച്ചിരുന്ന ഒരു ചാട്ടുകുന്തം വലിച്ചൂരി. ആയുധം കൈപകൎന്നു ചാട്ടി. കുന്തവും വാളും ഒപ്പം പ്രയോഗിച്ചു. ചാട്ടലും വെട്ടലും ഒപ്പം കഴിച്ചു. ചതി പററി എന്നു പരിഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടു ബുദ്ധസന്യാസി അടുത്തു ചെന്നു. ഇമയകുമാരൻ വാളും പരിചയും ഒതുക്കിപ്പിടിച്ചു നിന്ന സമയത്തു തന്നെ അതു് കൈ പകൎന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ചാട്ടുകുന്തം പരിചകൊണ്ടും വെട്ടുവാളുകൊണ്ടും തടുത്തു. പരിച തട്ടുകൊണ്ടു ചാട്ടുകുന്തം തിരിഞ്ഞടിച്ചു. നാട്ടുവാഴിയുടെ ഓമനമിഴിയെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു് ഒന്നുകൂടി തള്ളിവിട്ടു. "മിടുക്കൻ മിടുമിടുക്കൻ, കള്ളപ്പോരിൽ കണ്ണുണ്ടെന്നു കരുതിയില്ല" എന്നു ബുദ്ധയോഗി കുമാരനെ പ്രശംസിച്ചു. നാട്ടുവാഴി പൊട്ടക്കണ്ണും പൊത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു പിന്തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ബുദ്ധസന്യാസിയുടെ ഉദ്യമ

കൊണ്ടു് നിരായുധന്മാരായി നിലകൊള്ളുന്ന അകമ്പടിക്കാർ വെന്നില നാട്ടുവാഴിയെ താങ്ങിയെടുത്തുകൊണ്ടു് പോയി.

അദ്ധ്യായം ൨൦.

ചോളരാജാവു മനോരാജ്യം വാഴുന്ന അവസരത്തിൽ പോലും വിസ്മരിക്കാത്ത മൈത്രിയെത്തന്നെ ചന്ദ്രികയും രംഭയും അരമനയുടെ മറെറാരു മുറിയിലിരുന്നു കുററംപറയുന്നുണ്ടു്. വെന്നില നാട്ടുവാഴിക്കു മൈത്രിയുടെ പേരിൽ അപ്രീതി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു രാജസന്നിധിയിൽ വെച്ചുണ്ടായ അന്നത്തെ ക്ഷോഭംകൊണ്ടു് അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അരമനയിൽ നിന്നു മൈത്രിയെ പുറത്താക്കാനുള്ള അവസരം അടുത്തു കൂടിയെന്നു സമാധാനിച്ചു് അവർ ഉദ്യാനവിരുന്നിൽ വെച്ചു മൈത്രിയെ തോല്പിക്കാനുള്ള ഉപായങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു തുടങ്ങി. ചന്ദ്രിക നൃത്തരംഗത്തിൽ മേലനങ്ങി ആടുന്നതായാൽ മൈത്രിയുടേ മുമ്പിൽ വച്ചു് രാജാവിനെക്കൊണ്ടു സമ്മാനം കൊടുപ്പിച്ചേയ്ക്കാമെന്നു രംഭ ഏററുപറഞ്ഞു. "എന്റെ മാല നന്നാവാഞ്ഞിട്ടല്ല; സ്വാമി നേരംപോക്കു പറഞ്ഞതാണു്. നന്നാവാത്ത മാല സ്വാമി ധരിക്കില്ലെന്നു മൈത്രി തന്നെ എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്." മാല കെട്ടുന്ന വിഷയത്തിലും ചന്ദ്രിക മൈത്രിയെക്കാൾ സമത്ഥയാണെന്നു സാധിച്ചു. 'ആളെ മുഷിപ്പിക്കാതെ കഴിപ്പാനുള്ള കൌശലം സ്വാമിക്കു നല്ലപോലെ അറിയാം' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു മാലതി അവരുടെ സേവയ്ക്കു ചെന്നു.

രംഭ:—സ്വാമിയുടെ കൌശലം നീ എങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു? നിൻെറ തോഴി പറഞ്ഞു അല്ലേ?

ചന്ദ്രിക:—അവൾക്കു പറയാൻ പാടില്ലാത്തതും ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതും ഇല്ലെന്നല്ലേ നാട്യം?

മാലതി:—മൈത്രി വേണ്ടതേ പറയൂ. ആവശ്യമുള്ളതേ ചെയ്യൂ. അതുകൊണ്ടാണ് അവൾക്കു ഭാവം മാറാത്തത്.

ചന്ദ്രിക:—അവളുടെ ഭാവം മാററാനുള്ള രാഗം ആലാപിച്ചു തുടങ്ങി.

രംഭ:—അതും മൈത്രിയെക്കൊണ്ടു തന്നെ പാടിച്ചാലല്ലേ സ്വാമിക്കു തൃപ്തിവരൂ.

മാലതി:—വാസ്തവത്തിൽ മൈത്രിയുടെ പാട്ട് പാട്ടുതന്നെയാണ്.

രംഭ:—കൊട്ടു പാട്ടാക്കിത്തീർത്തു എന്ന് ഇവൾ മൃദംഗം വായിച്ചപ്പോൾ സ്വാമി കല്പിച്ചതോ?

മാലതി:—അതുപോലെ പാട്ടു കൊട്ടാക്കിത്തീർക്കാനുള്ള മിടുക്കു മൈത്രിക്കില്ലെന്നു ഞാൻതന്നെ പറയാം.

ചന്ദ്രിക:—മൈത്രിയെപ്പററി പറയുന്നതിൻെറ വാക്കു വേദവാക്യംപോലെ വിശ്വസിക്കേണ്ടതാണല്ലോ.

മാലതിയുടെ അഭിപ്രായം മൈത്രി മുറിക്കകത്തുവന്നപ്പോൾ കേട്ടു. അവളെ കണ്ടമാത്രയിൽ രംഭ ആശ്ചര്യം നടിച്ചു ചെന്നു സൽക്കരിച്ചിരുത്തി. എന്താ മുഖത്ത് ഒരു വാട്ടം കാണുന്നത്? സ്വാമിയോടുള്ള സഖ്യം ദുഃഖത്തിലാണോ കലാശിക്കേണ്ടത്. സ്വാമിനിയെ വിട്ടു പോന്നതെന്തേ?

മൈത്രി:—സുഖം അനുഭവിക്കുന്നവർക്ക് ദുഃഖം പ്രാകാശിച്ചു കാണുകയുള്ളൂ. ഞാൻ ആ തരക്കാരിയല്ലെന്നു നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടേ? ഇന്നു രാത്രി ഉദ്യാനവിരുന്നിന് ആരെയും പുറത്തയയ്ക്കരുതെന്നു സ്വാമിനിയോടു സോദരൻ കല്പിച്ചു. അതു നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ അറിയിച്ചിട്ടു പോകാൻ വന്നതാണ്.

രംഭ:—അരമനയിൽ കഴിയുന്ന സംഗതികൾ ചിലതു ഞങ്ങളും അറിയാറുണ്ടു മൈത്രി!

മൈത്രി:—എന്നാൽ ഈ കാര്യം നിങ്ങളിൽ ആരെങ്കിലും സ്വാമിയെ ധരിപ്പിക്കണം. സ്വാമിനിക്ക് ഇന്നു പതിവിലധികം കുണ്ഠിതം കാണുന്നുണ്ട്. എനിക്ക് അങ്ങോട്ടു പോകണം.

ചന്ദ്രിക:—നിന്റെ അതിസാമർത്ഥ്യം എപ്പോഴും ഫലിക്കുമെന്നു കരുതേണ്ട. നിന്റെ പോരു് അറിവാൻ കൊള്ളരുതാത്തവരല്ല ഞങ്ങൾ. സ്വാമിക്കു ഹിതമല്ലാത്തതിനെ ധരിപ്പിച്ച് അപ്രീതി സമ്പാദിപ്പാൻ ഞങ്ങളെ തള്ളിവിടാമെന്നു നീ കരുതിപ്പോന്നതു പിഴച്ചു.

മൈത്രി:—ഞാൻ പോരു കരുതി പറഞ്ഞതല്ല. ഈ കാര്യം സ്വാമിയെ കേൾപ്പിക്കേണ്ട ചുമതല നമുക്ക് ഒരു പോലെയാണ്. അതാകെക്കിലും ചെന്നു പറയാമെന്നു മാത്രമെ വിചാരിച്ചുള്ളൂ. നിങ്ങൾക്കു കഴികയില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ തന്നെ പൊയ്ക്കൊള്ളാം.

എന്നു പറഞ്ഞു് മൈത്രി മാലതിയെ സ്വാമിനിയുടെ അടുക്കലേയ്ക്കയച്ച് രാജമന്ദിരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.

കരി:—അത്ഭുതം! വിചാരിച്ചപ്പോഴെയ്ക്കു എത്തിക്കഴിഞ്ഞല്ലോ. കട്ടി! ഈ നിനവു നിനക്കെങ്ങിനെ ഉണ്ടായി,

നമ്മരം തമ്മിൽ വേർപെട്ടിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ കൂടി അന്യോന്യം ഉള്ളറിവിക്കുന്ന ഒരു ദിവ്യശക്തി നമ്മെ കൂടി പിടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള കാര്യം തീർച്ചയാണ്.

മൈത്രി:—എന്നോടുള്ള കരുണകൊണ്ടാണ് അവിടെയ്ക്കു് അങ്ങിനെ തോന്നുന്നതു്. മമതാബന്ധം മറച്ചുവെയ്ക്കാൻ മനസ്സു സമ്മതിക്കില്ല.

കരി:—കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന കൂടത്തിൽ കൂടില്ലാത്ത മമതയെ വേർതിരിച്ചറിവാനുള്ള വിശേഷജ്ഞാനം മനുഷ്യർ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്.

മൈത്രി:—അതുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിൽ കളങ്കമററ കാമിനീഹൃദയത്തിൻെറ വില മതിക്കാൻ അവിടേക്കു സാധിക്കുമായിരുന്നു.

കരി:—പോടി വായാടി. ഒന്നുപോലെ നൂറെണ്ണത്തിൻെറ വില മതിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

മൈത്രി:—എന്നാൽ നോട്ടത്തിൽ പിഴച്ച കൂട്ടത്തിൽ ഒന്നു കിടപ്പുണ്ടു്. അതിനെ അവിടെക്കു കണ്ടെത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

കരി:—ഇതുപോലെ തന്നെ അദൃശ്യമായ മറെറാരു കാര്യത്തിന്നു നാട്ടുവാഴിയും പുറപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

മൈത്രി:—അതു് അദൃശ്യമല്ല. കാണാവുന്നതും ഭയങ്കരവുമാണ്.

കരി:—അതിൽ നിനക്കിത്ര പേടിയോ?

മൈത്രി:—എങ്ങിനെ പേടിക്കാതിരിക്കും? ഞാൻ മാത്രമല്ലാ വേണ്ടപ്പെട്ടവരെല്ലാം പാടല്ലാതെ പേടിച്ചിരിക്കുന്നു. പേരിനു മാത്രം സ്നേഹിക്കുന്നവൎക്കു പേടി തോന്നുകയില്ല.

കരി:—ഞാൻ ആ തരക്കാരനാണോ? രാജ്യവും ജീവ നം എനിക്കു സ്നേഹത്തിൽ പരം വലുതല്ല.

മൈത്രി:—എന്നാൽ ഈ കലാപത്തിന്നു കാരണമി ല്ല. ലോകം സ്നേഹത്തിലാണു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. പ്രേമ മില്ലെങ്കിൽ പ്രജയില്ല. സ്ത്രീഹൃദയത്തിൽ നിന്നല്ലേ പ്രേമ ത്തിൻെറ ഉത്ഭവം. ശൈശവത്തിൽ അസ്ഫുഷ്ടവൎണ്ണങ്ങ ളേ ഉച്ചരിക്കുവാൻ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതു മാതാവിൻെറ മമ തകൊണ്ടാണു്. ബാലരോദനം മാററുവാനുള്ള മരുന്നു് അ മ്മയുടെ മുലപ്പാൽ ഒന്നു മാത്രമെയുള്ളു. പുരുഷന്മാരുടെ അവസാനത്തെ ശ്വാസംവലി കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും കളങ്കമററ കാമിനീഹൃദയത്തിലെ കരുണകൊണ്ടല്ലാതെ കാഠിന്യംകൊണ്ടല്ല. പുരുഷന്മാർ മരണശയ്യയിൽ വീണാൽ അവരുടെ കൂട്ടുകെട്ടു് കിടക്കയ്ക്കരുകിൽ അവസാനിക്കുന്ന അവസരത്തിലും സ്ത്രീകളുടെ സ്ഥിരപ്രതിപത്തിക്കു് ഇള ക്കമുള്ളതായി കാണുന്നില്ല എന്നു സ്വാമിനി എന്നെ ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങിനെയുള്ള സ്ത്രീഹൃദയത്തെ അ നാദരിച്ചതുകൊണ്ടാണു് ആപത്തുണ്ടായിത്തീരുന്നതു് എ ന്നു് അവിടുന്നു അറിയുന്നില്ല.

കരി:—എന്നെ! എൻെറ സംസാരപ്രൗഢസമ്പത്തെ! സ്നേഹത്തിൻെറ ഉച്ചസ്ഥായിയിൽ നീ എന്നെ എത്തിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഈ വാണീപല്ലവങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അങ്കുരിച്ചിരി ക്കുന്ന മനോമുകുളം വികസിക്കുമ്പോൾ അതിൻെറ കളങ്കമ ററ ആമോദം അറിവാൻ കഴിവുള്ളവൻ ഭാഗ്യവാനാകട്ടെ. ഇന്നത്തെ ഉദ്യാനവിരുന്നിനെപ്പററി എന്തൊക്കെയാണു് ആലോചിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

മൈത്രി:—മഹാരാജാവും മററുള്ളവരും ഇന്നു രാത്രി അരമനവിട്ടു പുറത്തിറങ്ങരുതെന്നു സ്വാമിനിയുടെ സ്വേ-

ദരൻ അപേക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള വിവരം ദേവിയുടെ കല്പനപ്പടിക്ക് ഇവിടെ അറിയിക്കുവാനാണ ഞാൻ വന്നത്.

കരി:—ഞാൻ ശുദ്ധവായുവിനെ ശ്വാസിക്കുവാൻ കൂടി അർഹനല്ലെന്നോ? പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ എന്നെ ബന്ധിക്കുകയില്ലെന്ന് നിൻെറ സ്വാമിനി അപ്പോൾ തന്നെ സോദരനെ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതായിരുന്നു.

മൈത്രി:—നീരസംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ജല്പനയ്ക്കു കല്പനയുടെ വിലയില്ല. മുമ്പ് അനവധി രാത്രികൾ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ഈ അരമനയിൽ ഇന്നത്തെ ഒരു രാവുകൂടി കഴിക്കാൻ വഴക്കടിച്ചു വാശിപിടിക്കരുത്.

കരി:—എൻെറ പേടിത്തൊണ്ടിപ്പെണ്ണേ! ആപത്തിന് ഇന്ന സ്ഥലത്തെ വന്നുകൂടൂ എന്നില്ല. അരമനയും ആരാമവും അതിന്നൊരുപോലെയാണ്.

മൈത്രി:—അല്ല, അരമനയ്ക്കു ചുററും ഉറപ്പുള്ള കോട്ടയും ജാഗ്രതയായ കാവലും ഉണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ശത്രുക്കൾക്കു പ്രവേശിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. നദീതീരത്തിലുള്ള സൌധത്തിൽ അവക്ക് എളുപ്പത്തിൽ പ്രവേശിക്കാം. തടസ്ഥങ്ങൾ ഒന്നുമില്ല.

കരി:—മനുഷ്യനുണ്ടാക്കിത്തീക്കുന്നതിനെ ഇല്ലാതാക്കുവാനുള്ള ശക്തി അവക്ക് എപ്പോഴും ഉണ്ട്. എന്നാലും നിൻെറ മോഹം സാധിപ്പിക്കാം.

ഇങ്ങിനെ യുക്തിവാദത്താൽ ആകൃഷ്ടനായ മഹാരാജാവ് മൈത്രിയോടുള്ള പ്രത്യേക പ്രതിപത്തി നിമിത്തം അന്നത്തെ ഉദ്യാനവിരുന്ന് അരമനയിൽവെച്ചുതന്നെ കൊണ്ടാടുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. മാല കോക്കുന്ന കാൎയ്യത്തിൽ മാററിടിഞ്ഞ ചന്ദ്രിക നൃത്തരംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു നാട്യ

വിദ്യയിൽ നിസ്തുല്യയാണെന്നു കൂട്ടത്തോടെ സമ്മതിപ്പിച്ചു. ചന്ദ്രികയുടെ ആട്ടത്തിന്നു രംഗത്തുന്നെയായിരുന്നു പിന്താങ്ങലായി നിന്നിരുന്നതു്. മൈത്രിയും മാലതിയും പിൻപാട്ടിന്നുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് ചന്ദ്രികയുടെ നാട്യവിദ്യ അത്രത്തോളം പുഷ്ടിപ്പെട്ടതെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടവരും ഉണ്ട്. സമ്മേളനത്തിൻെറ സമാപ്തിയിൽ രാജാവു കല്പിച്ചുകൊടുത്ത സമ്മാനം പതിവിലധികം വിശേഷപ്പെട്ടതും വിലപിടിച്ചതുമായിരുന്നു.

അന്നത്തെ ആഘോഷത്തിലും മഹാരാജ്ഞിയായ ഭുവനേശ്വരിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം ഉണ്ടായിട്ടില്ല. പുത്രീവിരഹം അനുഭവിപ്പിച്ച പത്തനത്തിൽ ഭുവനേശ്വരി പിന്നീടു പ്രവേശിച്ചിട്ടില്ല. 'എൻെറ കുട്ടിയെ കാണാതെയായ കെട്ടിടത്തിന്നുള്ളിൽ അവളെ കാണുവാനല്ലാതെ ഞാൻ കാലെടുത്തുവെയ്ക്കുകയില്ല' എന്നാണു മൈത്രിയുടെ അന്നത്തെ അപേക്ഷയ്ക്കു സ്വാമിനി പറഞ്ഞ മറുപടി. മഹാരാജാവു സംതൃപ്തിയോടുകൂടിയിട്ടല്ല അന്നത്തെ സമ്മേളനത്തിന്നു സന്നിഹിതനായിട്ടുള്ളതെന്നു മൈത്രിക്കു മനസ്സിലായിരുന്നതുകൊണ്ട് അതിനെ കഴിയുന്ന മിഴിവുവരുത്തി അരചൻെറ അലസതയെ അകററുവാൻ മൈത്രി യത്നിച്ചു. അവസാനം സുഖമില്ലാത്ത മട്ടിൽ തന്നെ രാജാവ് പള്ളിയറയിലേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളുകയും ചെയ്തു. രാജ്യഭാരക്ലേശം അനുഭവിൽ പെടുത്താതെ ഭരിച്ചുപോരുന്ന മഹാരാജാവ് കിടക്കയിൽ കിടന്നു മനോവേദന അനുഭവിപ്പാൻ തുടങ്ങി.

"സല്ലാപിച്ചു സമയം പോക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ തെല്ലൊരു വിരക്തി തോന്നിയതു് ഇന്നാണ്. അതു വിനോദത്തിൻെറ വിലക്കുറവുകൊണ്ടല്ല. ഇത്രയും ആഡംബരത്തോ-

ട്ടുകൂടിയ ഒരു സമ്മേളനം അടുത്തു കഴിഞ്ഞ അവസരങ്ങളിൽ ഒന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. മനസ്സിൽ എന്തോ വലിയ ഭാരം കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. മല്ലാക്ഷിമാരുടെ മൃദുളകോമളങ്ങളായ മന്ദാക്ഷമന്ദസ്മിതാദികളെക്കൊണ്ടു മനസ്സിനെ ഉല്ലസിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ മാലിന്യം വർദ്ധിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. ഈ വാതായനത്തിൽക്കൂടി അകത്തു പ്രവേശിക്കുന്ന നിർമ്മലവാതപോതങ്ങൾക്കു് എന്റെ മനോമാലിന്യത്തെ അകററുവാൻ അതിലധികം സാമർത്ഥ്യമുള്ളതായി തോന്നുന്നു. വാസ്തവാവസ്ഥയെ മറച്ചുവെച്ചു് യൌവ്വനത്തെ സ്ഫുരിപ്പിക്കുവാൻ പൊടിയിട്ടു മുഖം മിനുക്കി വടിവൊത്തു എന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻ അന്തേവാസിയായ സഖിയെപ്പോലെ അനുവർത്തിക്കുന്ന കണ്ണാടി നോക്കി തീർച്ചപ്പെടുത്തി തങ്കക്കോപ്പിലിറങ്ങി മുങ്ങിവന്നാൽ കൂടി കലാകുശലതയും കാലാനുകൂലവും തമ്മിലുള്ള ഭേദം ഇന്നത്തെപ്പോലെ മുമ്പു് ഒരിക്കലും എന്റെ ഉള്ളിൽ കൊണ്ടിട്ടില്ല. ഭുവനേശ്വരി നൃത്തരംഗത്തെ അനർത്ഥഗർത്തമാക്കി കല്പിക്കാനുണ്ടായ കാരണത്തെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുമ്പോഴാണു് എനിക്കു മനോവേദന അധികം തോന്നുന്നതു്. മൈത്രിയുടെ പ്രായത്തിലുള്ള ഒരു പുത്രിയോടു കൂടി ഇന്നത്തെ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ ഭുവനേശ്വരിക്കു കഴിവില്ലാതെ പോയതു് എന്റെ ചാപല്യംകൊണ്ടാണെന്നു വന്നാൽ കുത്സിതകർമ്മം ചെയ്തു കുലം മുടിച്ച ഈ നീചജീവനു് എന്തു ഗതിയാണുള്ളതു്. മൈത്രിയെ ദത്തെടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നു കൂടി എനിക്കു മോഹമുണ്ടു്. അവളുടെ കോലവും ശീലവും അതിന്നു തക്കതു തന്നെ. കുലം മാത്രം രൂപമില്ലാത്ത കുറവെ ഉള്ളു. അതു് അവൾക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാത്തതുകൊണ്ടായിരിക്കും കത്തിപ്പിടിച്ചു ചോദിക്കുമ്പോൾ കരഞ്ഞുമാറിപ്പോകുന്നതു്. ബുദ്ധസന്ന്യാസിക്കു് ആളെ അയച്ചിട്ടു

കൂടി വരുന്നില്ല. ആ തരക്കാൎക്ക് അരമനപ്രവേശം നിഷിദ്ധമാണത്രേ."

ഈ ആത്മഗതം അവസാനിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പ് പാറാവുകാരൻ പള്ളിയറവാതിൽ ശബ്ദപ്പെടുത്തി. 'ആരാ! അതു്, ഈ അസമയത്തു്' എന്നു കരികാലൻ ഗൌരവസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

പാറാവു്:—അടിയന്തിരമായ സംഗതി ഉണൎത്തിപ്പാൻ ചെറു സേനാപതി സമയം കാത്തു നിൽക്കുന്നു.

കരി:—എന്നാൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വാ.

കാടരെ തടുക്കുവാൻ അയച്ചിരുന്ന ചെറുസേനയുടെ നായകൻ രാജസന്നിധിയിൽ ചെന്നു് അരചനെ വണങ്ങി.

ഭടൻ:—കാടക്കരചൻെറ വമ്പിച്ച സൈന്യം എത്തുത്തുവരുന്നുണ്ടു്.

കരി:—കാടക്കരചനൊ? അവൻ നമുക്ക് അനുകൂലിയാണല്ലൊ.

ഭടൻ:—അല്ല. വിരോധിയാണ്. ഞങ്ങളോടു് എതിൎത്തുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു.

കരി:—നിനക്കു മുറി പററീട്ടുണ്ടല്ലൊ. പരിഭ്രമിക്കേണ്ട. സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ മതി.

ഭടൻ:—മുറി സാരമില്ല. ഓടീട്ടാണു കിതപ്പു്. ഞങ്ങൾക്കു ശത്രുസൈന്യത്തിൻെറ മുന്നോട്ടുള്ള ഗതിയെ തടുക്കുവാൻ മാത്രമെ സാധിക്കുന്നുള്ളു.

കരി:—സേനാപതി, നാട്ടുവാഴി നിങ്ങൾ ഒന്നിച്ചില്ലേ?

ഭടൻ:—ഇല്ല, അദ്ദേഹം ചാവേർ സേനാധിപനെ ഒററുവെച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. കുറെ സൈന്യത്തെ ഞങ്ങൾക്കു

സഹായിപ്പാൻ അയച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർ പിന്നിൽ നിൽക്കുന്നതല്ലാതെ കയറുന്നില്ല. ചാവേർസൈന്യത്തിലെ ഒരു ഭാഗവും അവിടെ എത്തീട്ടുണ്ട്.

കരി:—അവൻ മറുഭാഗത്തു ചേൎന്നുവോ?

ഭടൻ:—ഇല്ല. രണ്ടിലും പെടാതെ നിൽക്കുകയാണ്. ശത്രുക്കൾ പട്ടണം വളയുംമുമ്പ്........

കരി:—എന്തുവേണം, പറഞ്ഞൊ, സംശയിക്കേണ്ട സമയമല്ല.

ഭടൻ:—മഹാരാജാവ് പടക്കോപ്പണിഞ്ഞു് സേനാപതി വരുന്നതുവരെ പോൎക്കളത്തിൽ വന്നുനിൽക്കുന്നതായാൽ നമ്മുടെ സൈന്യങ്ങൾക്ക് ഒരു അക്ഷൌഹിണിയുടെ ബലം കൂടുതലായി തോന്നും. അരചനെ നേരിട്ടു കാണുമ്പോൾ വിരോധികളും അനുകൂലികളും; ചാവേർസൈന്യം ഏതുഭാഗത്തേയ്ക്കു ചായുന്നവരാണെന്നും തീൎച്ചയാകും.

കരി:—അതു ശരിയാണ്. തന്റെ ആലോചന പിഴച്ചിട്ടില്ല. നമ്മുടെ അംഗരക്ഷകന്മാരോടു പടയ്ക്കൊരുങ്ങി വരുവാൻ നാം കല്പിച്ച വിവരം ധരിപ്പിച്ചു് ഒന്നിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവാ. നിൽക്കു്, ചോദിക്കട്ടെ. ശത്രുക്കൾ എവിടെ എത്തിക്കാണും?

ഭടൻ:—കോട്ടവിട്ടു കാതം ദൂരത്തുവെച്ചാണ് ഞാൻ അവരെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞു പോന്നിട്ടുള്ളതു്.

കരി:—എന്നാൽ കുതിരപ്പുറത്തല്ലേ നല്ലതു്. വേഗം പടക്കുതിരയെ സജ്ജമാക്കട്ടെ.

ഭടൻ:—വഴി മുടക്കീട്ടുണ്ടെങ്കിൽ കൂടി മഹാരാജാവിന്റെ പട പുറപ്പാടു കാണുമ്പോൾ കാടുക്കരചൻ ഒഴിഞ്ഞു

പോകാതിരിക്കില്ല. അതുകൊണ്ട് പെരുമ്പടയ്ക്ക് ഒരുങ്ങേണ്ടണമെന്നില്ല.

കരി:—മറുവശത്തു ശക്തി ഉണ്ടെന്നുതന്നെ കരുതണം. ഒഴിഞ്ഞുപോകാത്തവരെ ഒഴിച്ചയയ്ക്കുവാനുള്ള കരുതലോടുകൂടിത്തന്നെ വേണം പുറപ്പെടുവാൻ. എന്നാൽ പോ. ആവശ്യത്തിലധികം താമസം പാററരുത്.

മഹാരാജാവു് പടക്കോപ്പണിയുവാൻ അന്തഃപുരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് അരയും തലയും മുറുക്കി. ധരിച്ച ഉഷ്ണിഷം കനത്തിൽ കൂട്ടതലാണെന്ന തോന്നി എടുത്തു താഴെ വച്ചു. മററൊന്നെടുത്തു പാകം നോക്കി. ഒക്കാത്തമട്ടിൽ വലിച്ചിട്ടു. മൂന്നാമതൊന്നെടുത്തു് ഒപ്പിച്ചു. ആയുധം കയ്യിന്നക്കാ നോക്കിയതിൽ കഠാരം കൈക്കു ചേന്നു. വാശം ഒത്തില്ല. "ഈ തടിമാടൻ വലിച്ചേററിക്കൊണ്ടു പോകുന്നതു സമയം മെനക്കെടുത്തുകയാണ്. ചെറു കൃപാണമല്ലേ ഈ വേഷത്തിന്നു ചേർച്ച. മൈത്രിക്കു കൂടി ആ വാളിൽ കൌതുകമുണ്ട്. അവശം അതു് തുടച്ചുവെയ്ക്കുന്നതു് ഞാൻ പല കുറി കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അതു് ഭുവനേശ്വരിയുടെ മുറിക്കകത്തു സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടാകും. വാശം വാങ്ങിക്കുക മാത്രമല്ല പടയ്ക്കു പുറപ്പെടുവാൻ വേണ്ടപ്പെട്ടവരോട് യാത്രപറകയും ചെയ്യേണ്ടതാണല്ലോ" എന്നാലോചിച്ചുകൊണ്ടു് കരികാലൻ ഭുവനേശ്വരി ശയിക്കുന്ന അന്തഃപുരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ശുദ്ധസ്ഫടികംകൊണ്ടു നിമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഭിത്തികളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന പല വണ്ണങ്ങളോടുകൂടിയ ചെറുദീപങ്ങളുടെ നാളങ്ങശ ഭിത്തികളെ ചിത്രതരമാക്കിത്തീക്കുകയും മഞ്ചത്തിൽ ശയിക്കുന്ന മഹാരാജ്ഞിയുടെ ശരീരകാന്തിക്കു് വണ്ണഭേദം വരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതു രാജാവു കണ്ടു. മൈത്രിയെ കണ്ടതുമില്ല. നേരിയ പട്ടുകൊണ്ടു് ആവരണം ചെ

സ്ഥിട്ടുള്ള മഞ്ചത്തിൽ മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന പട്ടമഹിഷിക്കു ഭർത്തൃസാന്നിദ്ധ്യം ഉണ്ടായതോടുകൂടി അമൃതകയത്തിൽ മുങ്ങിയതുപോലെ അവരുടെ മനസ്സു തണുത്തു. കണ്ണുമിഴിച്ചു. അവിചാരിതമായ ഭർത്തൃമുഖദർശനംകൊണ്ട് ആ മനസ്സ്വിനിയുടെ ഉള്ളം വല്ലാതെ ചലിച്ചു. പതിവ്രത പണിപ്പെട്ട് എണീററു ഭർത്തൃപാദങ്ങളിൽ ബദ്ധാഞ്ജലിപൂണ്ടു കുമ്പിട്ടു. കരികാലമഹാരാജാവിൻെറ സന്നിധിയിലുള്ള ഭുവനേശ്വരിയുടെ ഏകാന്തവാസം കാലാന്തരങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടിയ അനേകം സംഗതികളെ പുനർജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും ഭർത്താവിൻെറ വിപ്രതിപത്തിയെ വിസ്മരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാരാജാവിനെ പടക്കോപ്പണിഞ്ഞു കണ്ടപ്പോൾ പട്ടമഹിഷി നാട്ടാപത്തിൻെറ ശക്തി ഓർത്തു ഭയപ്പെട്ടു. ഭർത്തൃസാമീപ്യത്തിന്നു സംഗതിവരുത്തിയ കലാപം അനുകൂലമാണെന്നു സമാധാനിച്ചു. വഴിതെററി വന്നവനെപ്പോലെ ഭർത്താവ് നിലകൊള്ളുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഭാര്യ വിഷാദിച്ചു. രാജാവിൻെറ മുഖം തെളിയുന്നതുകണ്ടു, രാജ്ഞി പ്രാണനാഥാ! എന്നു ഉച്ചരിച്ചു.

കരി:—ഈശ്വരി! ഞാൻ.

ഭുവ:—എൻെറ ഈശ്വരാ. ആ പാതിവ്രത്യ വിളിക്കരുത്. ഈ വിളി കേൾക്കുമ്പോൾ ഉള്ളിൽ മങ്ങിക്കിടക്കുന്ന അനേകസംഭവങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുദിക്കുന്നു. ആ ചൂടു സഹിക്കുവാൻ ഞാനാളല്ല.

കരി:—മനസ്സു സ്വാധീനമല്ലാത്ത കാലത്ത് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള അപരാധങ്ങളെ പേർത്താലോചിച്ച് ഈ അവസാനഘട്ടത്തിലും നീ എന്നോടു പരിഭവിക്കയാണൊ?

ഭുവ:—പരിഭവത്തെപ്പററി അവിടുന്ന് അവസാനത്തേതാണെന്നു പറയുന്ന ഘട്ടം എനിക്കു് ആദ്യത്തേതായ

ട്ടാണു തോന്നുന്നതു്. പരിഭവം തോന്നത്തക്ക വാക്കു് ഞാൻ ഇതുവരെ പറഞ്ഞിട്ടില്ല.

കരി:—വെളിക്കു പറയാത്ത വാക്കിന്റെ ശക്തിയാണു സഹിക്കാൻ വയ്യാത്തതു. ഞാൻ വടക്കുപോകുന്നു. എന്റെ സഹധർമ്മചാരിണിയെ ഇനി കാണുവാൻ സംഗതി വന്നില്ലെങ്കിൽ നമ്മുടെ തുടക്കംപോലെതന്നെ ഒടുക്കവും ഒടുങ്ങിക്കത്തക്ക നിലയിലായാൽ കൊള്ളാമെന്നു് എനിക്കു മോഹമുണ്ടു്.

ഭുവ:—ആയുസ്സിനെ മറന്നു് അവിവേകം പ്രവൃത്തിക്കരുതു്. സ്നേഹിക്കുന്നവരെ നിരാധാരകളാക്കിത്തീർക്കുവാൻ ഒരിക്കലും അവിടുന്നു് ഒരുങ്ങരുതു്.

കരി:—എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ ആരെല്ലാമാണെന്നു് ആലോചിച്ചുനോക്കു. വിരുന്നിന്നും വിനോദത്തിന്നും വരുന്നവർ അതു വേണ്ടെന്നുവച്ചാൽ രണ്ടെന്നു ഭാവിക്കും. സുകുമാരകലകളുടെ സ്മാരകങ്ങളായ പെൺകിടാങ്ങൾ എന്നെ ആശ്രയിച്ചുനിൽക്കുന്നതു സ്നേഹംകൊണ്ടല്ല മോഹംകൊണ്ടാണു്. മൈത്രിയെ ഞാൻ ഈ എണ്ണത്തിൽ പെടുത്തീട്ടില്ല. ഇനി ഭ്രാതൃഭാഗം നോക്കുക. കല്പകത്തിന്നു് ഞാൻ പരമവിരോധിയായിത്തീർന്നു. പിന്നെ ഭാര്യവഴിക്കുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ കഥ ഞാൻ വിസ്തരിക്കേണ്ടതുണ്ടോ?

ഭുവ:—ഭാര്യയുടെ സ്നേഹം അന്നും ഇന്നും ഒരുപോലെ നിലനിന്നുപോരുന്നതും ആ ബന്ധം അഴിക്കുക ആരാലും സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതുമാണു്.

കരി:—ഈശ്വരി! ഈ പരമാർത്ഥം ഞാൻ അറിയായ്കയല്ല. അതിരററ ചാപല്യംകൊണ്ടു് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള തെററുകൾ ക്ഷമായാചനം ചെയ്താൽകൂടി പൊറുക്കാൻ വയ്യാത്ത നിലയിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു.

ഭുവ:—തെറററിയാത്തവളോടു ക്ഷമായാചനം ചെയ്യുന്നതാണ് അവൾക്കു പൊറുത്തുകൂടാത്തതു്.

കരി:—എത്രയോ നീചബീജങ്ങളെ ഞാൻ തളർച്ചകൂടാതെ വളത്തിവന്നു. വളംചേത്തു പോഷിപ്പിച്ചു. ഫലം വിഷമയമായിട്ടാണ് അനുഭവപ്പെടുന്നതു്. ഇടയിൽ പട്ടുമുളച്ചു വാടിത്തളൎന്ന വല്ലി സന്താനവല്ലിയാണെന്നറിവാൻ എനിക്കുകൊണ്ടു സാധിച്ചില്ല. സുക്ഷേത്രത്തിൽ അപ്പിച്ച ഉത്തമബീജം പുഷ്പിച്ചു ഫലം കാട്ടുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടും എന്റെ നോട്ടക്കുറവുകൊണ്ടു്............"

ഭുവ:—അല്ല; നമ്മുടെ ജന്മാന്തരസുകൃതക്ഷയംകൊണ്ടു്. ആവൂ! എനിക്കു വയ്യ. ശരീരം കുഴയുന്നു. മൈത്രി! മൈത്രിക്കുട്ടി! എന്റെ കുട്ടി! ഈ സമയംനോക്കി നീയും പോയല്ലോ.

കരി:—ഉത്തമഗൃഹനായികേ! മനോധൈയ്യത്തെ വെടിയരുതു്. ഓജസ്സും തേജസ്സും മനോഗുണവും തികഞ്ഞ മൈത്രി ഈശ്വരിയെപ്പോലെയുള്ള ഒരു കുലീനയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ വളൎന്നുവരേണ്ട പെൺകിടാവുതന്നെയാണ്. ഈ സമയത്തു് അവൾ എവിടെ പോയിരിക്കുന്നു.

ഭുവ:—ബുദ്ധസന്ന്യാസിയുടെ കല്പനപ്പടിക്കു് അവളെ തോഴി വന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയിരിക്കുന്നു.

കരി:—വെറും തോഴിയോ? മാലതി അല്ലേ?

ഭുവ:—അല്ല. മൈത്രിയെക്കുറിച്ചു് അത്രത്തോളം പ്രതിപത്തി മററാരുത്തിക്കുമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇയ്യൊരാവശ്യത്തിന്നു മാത്രമേ അവൾ ഇവിടെ വരിക പതിവുള്ളു. മൈത്രിയെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് എന്നെ ഏല്പിച്ചു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു മടങ്ങിപ്പോകയും ചെയ്യും.

കരി:—ബുദ്ധസന്ന്യാസി ഇപ്പോൾ എവിടെ താമസിക്കുന്നു എന്നറിയാമോ?

ഭുവ:—സ്ഥലം എനിക്കറിഞ്ഞുകൂട. അധികം ദൂരത്തല്ല നിശ്ചയം. അവർ മടങ്ങിവരേണ്ട സമയമായിത്തുടങ്ങി.

കരി:—നല്ല സന്ന്യാസി! അകമ്പടിക്കാരൊക്കെ പെൺകിടാങ്ങൾ. അരമനയിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ ആഭിജാത്യം അദ്ദേഹത്തെ അനുവദിക്കുന്നതുമല്ല. ബുദ്ധസന്ന്യാസിയുടെ ഉദ്ദേശം അറിയേണ്ടത് അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. സന്നാഹം വന്നുചേരുന്നതിന്നു മുമ്പ് ഞാൻതന്നെ ഒന്ന് അന്വേഷിച്ചുവരാം. എന്റെ ചെറുവാള് കാണുന്നില്ല. മൈത്രി ഇവിടെ എങ്ങാനും വച്ചുപോയിട്ടുണ്ടോ?

ഭുവ:—ആ വാള് മൈത്രി അരഞ്ഞാണാക്കി ഉപയോഗിച്ചു തുടങ്ങീട്ടു കുറച്ചുദിവസമായി. ഇന്നും കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടെന്നാണു തോന്നുന്നത്.

ഈ പെൺപടയുടെ കൈനില കണ്ടുപിടിക്കുവാനായി കരികാലമഹാരാജാവു മറെറാരു വാളെടുത്തുകൊണ്ടു പുറത്തിറങ്ങി. അരമന ചുററി സഞ്ചരിച്ചതിന്നുശേഷം ആരാമത്തിലുള്ള ചെറുസൌധത്തിൽ ചെന്നുകേറി. കെട്ടിടം പൂട്ടീട്ടില്ല. കതകു സാക്ഷ നീക്കിയിട്ടുണ്ട്. അകത്ത് ആളുണ്ടെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവരുടെ സംഭാഷണം കേൾക്കുന്നതിന്നു സൌകര്യമുള്ള സ്ഥലം നോക്കിക്കൊണ്ടു സൌധം പ്രദക്ഷിണംവച്ചു. നിലാമിററത്തേയ്ക്കുള്ള കോണികേറി മുകളിൽചെന്നു. തളത്തിൽ ചെറുദീപം പ്രകാശിക്കുന്നതും മൈത്രിയും മറെറാരുത്തിയും അടുത്തിരിക്കുന്നതും അദ്ദേഹം വാതിൽ പഴുതിൽക്കൂടി നോക്കിക്കണ്ടു. മൂന്നാമതൊരാൾ അകത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. രണ്ടു പെൺകിടാങ്ങൾ തനിച്ച്

അസമയത്തിരുന്നാലോചിക്കുന്ന വിഷയം അറിവാൻ ആവേശംകൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന രാജാവിൻെറ ചെവിയിൽ ആദ്യമായി കേട്ടതു് "ഇനി അമ്മാമനെ ചെന്നു കാണുവാൻ എന്താണു തടസ്ഥം" എന്നുള്ള ചോദ്യമാണു്.

തോഴി:—ഇന്നത്തെ രാവുക്രുടി ക്ഷമിക്കൂ. നമുക്കു് ഒന്നിച്ചുതന്നെ നമ്മുടെ ഗുരുക്കന്മാരെ വന്ദിപ്പാൻ സംഗതി വരും.

മൈത്രി:—ഇന്നത്തെ കലാപം കഴിഞ്ഞിട്ടല്ലെ നാളത്തെ നാം പുലരുന്നതു്? അതിനിടയ്ക്കു് ആക്കൊക്കെ എന്തെല്ലാം പറവുമൊ ആവോ?

തൊഴി:—വെന്നിലനാട്ടുവാഴിയുടെ കണ്ണു കളഞ്ഞതൊഴിച്ചു് ഇനി ആക്കും ഒരാപത്തും നേരിടുകയില്ലെന്നു ഞാൻ ഏററുപറയാം.

മൈത്രി:—കാടക്ക്രെചൻെറ പട വന്നു കേറിയാൽ അരമന കാത്തുരക്ഷിക്കുവാൻ ആരുണ്ടു്?

തൊഴി:—എൻെറ പൂലു! വെറുതെ പേടിക്കേണ്ടും. കാട്ടുക്രുട്ടത്തെ മേച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതു് എൻെറ പൂലുവിൻെറ കൊച്ചപ്പനാണു്.

മൈത്രി:—എൻെറ കൊച്ചപ്പനൊ! എനിക്കൊരു നോക്കു കാണുവാൻ എന്താ വേണ്ടതു്? കൊച്ചപ്പനെ കൊന്നു എന്നാണല്ലൊ കടൽക്കള്ളന്മാർ കപ്പലിൽ വച്ചു പറഞ്ഞതു്.

തോഴി:—കാടക്ക്രെചൻ ആ കടൽക്കള്ളന്മാരെ കൊല്ലാതെ കൊന്നുകൊണ്ടുവരുന്നുണ്ടു്. ആദികാമൻ കട്ട മുതൽ വീണ്ടെടുപ്പാൻ കുറുപ്പാശാനൊന്നിച്ചു വരുന്നവരെയാണു് നീ ശത്രുക്കൾ എന്നു വിചാരിക്കുന്നതു്.

മൈത്രി:—എന്നാൽ സമാധാനമായി. നേരംവൈകിയതിന്നു സ്വാമിനി കാരണം ചോദിച്ചാൽ ഞാനിതൊക്കെ പറയും.

തോഴി:—ഇതിലും എത്രയൊ സാരമേറിയ സംഗതി പൂലുവിന് അവരെ ധരിപ്പിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്.

മൈത്രി:—നാട്ടുവാഴി പോരിൽ പരിക്കേററു വീണുവെന്നു സ്വാമിനിയോടു പറവാൻ എനിക്കു വയ്യ. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ അവിടന്നു തന്നെ ആ സംഗതി ധരിപ്പിക്കണം.

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ മഹാരാജാവിന്നു നിലകൊണ്ടില്ല. അദ്ദേഹം കതകു തള്ളിത്തുറന്നു വാളൂരിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അകത്തേക്കു കടന്നുചെന്നു. കാലൊച്ച പകച്ചു കേട്ടപ്പോൾതന്നെ പൂലുവിനെ പിന്നിലേക്കു മാററിനിൎത്തി അരവാളിൽ കയ്യുറപ്പിച്ചു മൈത്രിയുടെ തോഴി സന്നദ്ധയായി നിന്നു. "ദ്രോഹബീജങ്ങളേ! സാഹസക്കരുന്നുകളേ! തോളിൽ ഇരുന്നു ചെവിതിന്നുകയാണോ നിങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തി" എന്നു രാജാവു കോപത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു. ക്ഷോഭംകൊണ്ട് ഒച്ചയിടറി പടക്കോപ്പണിഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന രാജാവിനെ ആദിയിൽ ഇരുവൎക്കും മനസ്സിലായില്ല. 'വിനയപ്രസക്തയായ ബുദ്ധകുലാംഗനയോടു ബുദ്ധസന്യാസി ഉപദേശിക്കുന്ന തത്വങ്ങളാണോ ഞാൻ കേട്ടതെല്ലാം' എന്നുള്ള രണ്ടാമത്തെ ചോദ്യം ആളെ മനസ്സിലാക്കി.

"സ്വാമി ക്ഷമിക്കണേ! ഞങ്ങളെ തെററിദ്ധരിക്കരുതു്" എന്നപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് മൈത്രി മുമ്പോട്ടു കേറിനിന്നു.

തോഴി:—മതത്തിന്നും മാനത്തിന്നും അവിടുത്തെ മനസ്സിന്നും നിരക്കാത്ത പ്രവൃത്തി ഞങ്ങൾ ഒരിക്കലും ചെയ്യുന്നവരല്ല.

കരി:—ഞാൻ ആണും പെണ്ണും തിരിച്ചറിവാൻ കഴിയാത്തവനാണെന്നുകൂടി നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ? മൈത്രി! നിൻെറ കന്യകാഭാവത്തെ രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന ഈ പെൺകോലംതന്നെയല്ലേ ആ ബുദ്ധസന്യാസി?

തോഴി:—ഞാൻ സന്യാസിയല്ല. കരൂർപ്രഭുവിൻെറ പുത്രനും അവിടുത്തെ മരുമകനുമായ ഇമയനാണ്. കാലത്തിനൊത്ത കോലം ചമഞ്ഞതു സാഹസമാണെന്നു ധരിക്കരുത്. അമ്മാമനു നമസ്കാരം.

കരി:—ഇമയനോ? കല്പകത്തിൻെറ കുട്ടിയോ? എനിക്കു വിശ്വാസം വരുന്നില്ല മൈത്രി! നീയും പെണ്ണല്ലെന്നുണ്ടോ?

ഇമ:—പൂലുവിനെക്കുറിച്ച് അമ്മാമൻ ഒരുവിധത്തിലും സംശയിക്കരുത്.

കരി:—ആരെക്കുറിച്ചു്, പൂലുവൊ? ഇവളുടെ പേരു മൈത്രി എന്നല്ലെ? പേരുകൂടി മാറീട്ടാണല്ലോ പുറപ്പാട്. എങ്ങിനെ സംശയിക്കാതിരിക്കും.

ഇമ:—കേരളം വിട്ടതിൽ പിന്നെ പേരു മാറാട്ടവും ആൾ മാറാട്ടവും വേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. അതു കളവും ചതിയും കരുതി ചെയ്തിട്ടുള്ളതല്ല. ബുദ്ധമുനി കൊടുത്ത പേരാണ് മൈത്രി.

കരി:—'നിങ്ങൾ ദമ്പതിമാരാണോ?' ഈ ചോദ്യത്തിനുത്തരം നിലത്തു എഴുതിവെച്ചിട്ടുള്ളതിനെ പഠിച്ചു പറവാൻ പ്രയാസപ്പെടുന്ന സമ്പ്രദായത്തിൽ മൈത്രി പരിങ്ങലോടുകൂടി കീഴ്പോട്ടു നോക്കിനിന്നു. മറുപടിപറവാൻ ഇമയനെ ഓറക്കണ്ണിട്ടു പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

ഇമയൻ:—ബുദ്ധമതസിദ്ധാന്തത്തെ അനുസരിച്ച് പുലോമജ പരിണീതയായിട്ടില്ല. സ്വമതാചാരനിഷിദ്ധമായ

കർമ്മം ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ചെയ്തിട്ടില്ല. അമ്മാമന്റെ ഹിതം അനുസരിച്ചു പ്രവൃത്തിക്കാനുള്ള അവസരം ബുദ്ധസന്ന്യാസിയും കാത്തിരിക്കുന്നു.

കരി:—നിന്റെ വാക്കിൽ ചളിയില്ല; പ്രവൃത്തിയിലും ഉണ്ടാകാതിരിക്കട്ടെ. കേരളചക്രവർത്തി എന്റെ മരുമകനെ കൊല്ലുകയോ ഒളിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്തുവെന്നാണ് ഇവിടെ പ്രസ്താവം നടന്നതു്. എങ്ങിനെ ചാടിപ്പോന്നു. ഈ മൈത്രിയെ ഒന്നിച്ചുകൊണ്ടു പോന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്താണ്?

ഇമയൻ:—അമ്മാമനെപ്പോലെ കേരളചക്രവർത്തിയും ഈ കാര്യത്തിൽ നിരപരാധിയാണ്. അധികവിവരം ധരിപ്പിക്കാൻ സ്ഥലവും സമയവും നന്നല്ല.

കരി:—ബുദ്ധസന്ന്യാസിയുടെ കല്പനപ്പടിക്കാണ് മൈത്രി പോന്നിട്ടുള്ളതെന്ന് ഈശരി പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം എവിടെ?

ഇമയൻ:—കാടക്കരചനെ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ പോയിരിക്കുന്നു. നാളെ തിരുമുമ്പാകെ വരും.

ഏതു് ഈശരി? എന്നു ചോദിക്കും തിരിപ്പാൻ മൈത്രിക്കു ക്ഷമയുണ്ടായില്ല. 'ഇത്രവേഗം നീ നിന്റെ സ്വാമിനിയെ മറന്നുപോയോ?' എന്നു ചോദ്യരൂപത്തിൽ ഉത്തരം പുറപ്പെട്ടു. 'ആ കാലം വരാതിരിക്കട്ടെ' എന്നാശിച്ചുകൊണ്ടു് മൈത്രി മറുപടിപറയാതെ ഉള്ളു നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞ സന്തോഷം പുറത്തെയ്ക്കു സ്ഫുരിക്കുന്നതുപോലെ മഹാരാജാവിനെ നോക്കി മന്ദഹാസം ചെയ്തുകൊണ്ടു നിന്നു. 'സ്വാമിനിയുടെ കഷ്ടകാലം നീങ്ങി' എന്ന് തന്നെത്താൻ സമാധാനപ്പെടുത്തുന്ന മട്ടിൽ പറഞ്ഞു.

ഇമയകുമാരൻ സങ്കോചത്തോടുകൂടി തന്റെ വേഷത്തെ നോക്കുന്നതു രാജാവു കണ്ടു. 'മൈത്രിയെ തിരിയെ കൊണ്ടുചെന്നേൽപ്പിക്കേണ്ടതായ ചുമതല തോഴിക്കുള്ളതുകൊണ്ട് അതു കഴിയുന്നതുവരെ ഈ വേഷം തന്നെ മതി; എന്നല്ല, മൈത്രിയുടെ തോഴി പെണ്ണല്ലെന്ന് അറിയിക്കുന്നത് ഈശ്വരിയുടെ മനസ്സിന്നു സമാധാനമില്ലാതാക്കിത്തീക്കും. ഇമയനെപ്പററി അത്രത്തോളം വിശ്വാസം അവൾക്കുണ്ടാകുന്നതുവരെ ഈ കാൎയ്യം ഗോപ്യമായി വയ്ക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം' എന്നു രാജാവു കല്പിച്ചു. ഇമയൻ മൈത്രിയുടെ തോഴിയായിട്ടു തന്നെ രാജാവിനെ അനുഗമിച്ചു.

——(၀)——

അദ്ധ്യായം ൨൦

ചോളരാജധാനിയുടെ കിഴക്കുവശത്തായി കിടക്കുന്ന കുന്നിന്മേൽ സ്ത്രീവിശിഷ്ടസൌന്ദൎയ്യമുള്ള കുന്നിലമ്മ അന്നും വന്നുകേറി. പരിഷ്കാരപ്പുടവ സംസ്കരിച്ചുട്ടുത്ത് പരിമളധോരണികൊണ്ടും പരിവേഷംകൊണ്ടും പരദൎശനത്തിന്നായി കാത്തുനിൽക്കുന്ന കുന്നിലമ്മയെ കണ്ടപ്പോൾ ലോകം ഭിന്നരുചി പ്രകാശിപ്പിച്ചു. അശുചിയിൽ പെട്ട കാലംകഴിഞ്ഞു ദേഹശുദ്ധി വരുത്തി മലിനവസ്ത്രം മാററി ഇളംചോപ്പുടയാട ചാത്തി കൎത്തവ്യകൎമ്മത്തിൽ ശ്രദ്ധിച്ചുനിൽക്കുന്ന കുന്നിൻകുമാരി ഭൎത്താവിന്റെ വരവുകാത്തു നിൽക്കുന്ന ഉത്തമകുലനായികയാണെന്നു വിദ്വാന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. വിടന്മാർ പേടിച്ച് ഓടിത്തുടങ്ങി. വൈദികന്മാർ വേദഘോഷം ആരംഭിച്ചു. കാമിനികൾ പരിഭ്രമിച്ചു. കാമുകന്മാർ വിഷമിച്ചു. ഗൃഹണികൾ ഗേഹശുദ്ധി വരുത്തി.

ഗൃഹസ്ഥന്മാർ ദേഹശുദ്ധി വരുത്തി, ആശ്രമധർമ്മം ആചരിച്ചു. കർണ്ണമധുരങ്ങളായ വർണ്ണഭേദങ്ങളെക്കൊണ്ടു ദ്വിജാളികൾ കുന്നിൻനന്ദിനിയെ അഭിനന്ദിച്ചു. തെക്കുവടക്കറിവാൻ പാടില്ലാതെ ബോധംവിട്ടുകിടക്കുന്നവരെ ഉണർത്തിക്കൊണ്ടു കുന്നിലമ്മ കുന്നുവിട്ടിറങ്ങി. ഭീതിയും ഭേദവും കൂടാതെ നാട്ടിലും കാട്ടിലും മച്ചിലും പൊത്തിലും ചെന്നുകേറി മാന്ദ്യവും മലിനതയും അകററി അല്പസമയംകൊണ്ട് അതിദൂരം സഞ്ചരിച്ചു. പരസ്പരവിശ്വാസവും പരോപകാര തൃഷ്ണയും സ്വജനസ്നേഹവും ലോകത്തിൽ നിലനിത്തുവാൻ വേണ്ടി കഷ്ടപ്പെടുന്ന ഉത്തമ ഗൃഹനായികയുടെ നിത്യപരിശ്രമം മിഥ്യയാകുന്നതല്ലെന്നുള്ള കൃതാൎത്ഥതയോടുകൂടി അന്നത്തെ ഉഷസ്സും ഭത്താവായ സവിതാവിൻെറ അനന്തകരങ്ങളിൽ ലയിച്ചു. കുറുപ്പാശാൻെറ മടിയിൽ മതിമറന്നു കിടക്കുന്ന പുലോമജ കണ്ണുതുടച്ചെഴുനേററു. കൊച്ചപ്പൻ മഹാത്മാവായ ബുദ്ധസന്യാസിയെ കണ്ടിട്ടില്ലല്ലോ; പോയി നോക്കു എന്നുപറഞ്ഞു് കുറുപ്പിനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി. എൻെറ മനസ്സിനെ ഒന്നുകൂടി ഉറപ്പിച്ചല്ലാതെ എനിക്ക് ആരെയും കാണുവാൻ തോന്നുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞു കുറുപ്പാശാൻ പുറത്തേയ്ക്കുപോന്നു. കൊച്ചപ്പനെ നേരിട്ടുകണ്ടപ്പോൾ പുലോമജയ്ക്കുണ്ടായ മനോവികാരങ്ങളെക്കണ്ടു പരിഭ്രമിച്ചു പരവശയായിത്തീൎന്ന ഭുവനേശ്വരിയും അല്പസമയത്തെ പരിചയംകൊണ്ടു പുലുവിൽ അതിവാത്സല്യം വന്നുചേൎന്ന കല്പകവല്ലിയും ഇമയകുമാരൻെറ ഗുരുവിൻെറ വളൎത്തുകുട്ടിയെ വിട്ടു പിരിഞ്ഞിട്ടില്ല. കുറുപ്പാശാൻ പോയതിനുശേഷം അവർ പുലോമജയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു് "എൻെറ കുട്ടി! നിങ്ങൾ അനുഭവിച്ച സന്തോഷമൊ സന്താപമൊ മേലെ എന്നു പറവാൻ എനിക്കു വയ്യ; സന്തോഷംകൊണ്ടു പ്രസന്നമായും സന്താപംകൊ

ണ്ടു കലുഷിതമായും ഇരിക്കുന്ന നിൻെറ മുഖം അരുണോദയത്തിൽ വിടരുന്ന ചെന്താമരപ്പൂപോലെയായല്ലൊ" എന്നപറഞ്ഞു പട്ടമഹിഷി പുലോമജയുടെ തലമുടി തടവിയൊതുക്കി. കരഞ്ഞുകരഞ്ഞു കണ്ണു പുണ്ണാക്കി എന്നു പറഞ്ഞു് കല്പകവല്ലി പൂലുവിൻെറ മുഖം തുടച്ചു.

ഭൂവ:—ഈ കളവുമുതലിനു് ഉടമസ്ഥന്മാർ ദിവസാപ്രതി കൂടിവരുന്നു ബുദ്ധസന്യാസിയുടെ മൈത്രി; കള്ളത്തോഴിയുടെ സഖി; കുരുപ്പാശാൻെറ പൂലു. ഇനി ആരൊക്കെയായിത്തീരുമോ എന്തോ?

കല്പക:—കള്ളത്തോഴിയുടെ സഖി നമ്മുടെ മകളായിത്തീരുമ്പോൾ തൊണ്ടിയുടെ ഉടമ നമുക്കുതന്നെ കിട്ടും.

ഭൂവ:—സന്താനവിരഹം സഹിച്ചുകൂടാത്തതാണെന്നു സോദരി അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞവളല്ലെ നിൻെറ സ്ഥിതി ആലോചിച്ചുനോക്കു. മൈത്രിയാണു് അതിനെ ശമിപ്പിക്കുന്നതു്. ഭൂവനേശ്വരിയുടെ മനസ്സു കീഴാശ്രമത്തിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ പൂലു പരിഭ്രമിച്ചു. "ഞാൻ എന്തൊക്കെയായിട്ടും സ്വാമിനിക്കു് എന്നിൽ പുത്രീവാത്സല്യം തോന്നുന്നതു എൻെറ മുജ്ജന്മസുകൃതംതന്നെ"എന്നു പുലോമജമൊത്തത്തിൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞു് അവരുടെ ലാളനയ്ക്കു് അധീനയായി.

കല്പക:—മൈത്രി! ഓ! അല്ല പുലോമജെ! ഈ അനുവാദം നീ ഞങ്ങൾക്കു് എന്തുകൊണ്ടു തന്നില്ല. നിൻെറ ഉടമയെ ഞങ്ങൾക്കു കണ്ടുകൂടെന്നുണ്ടൊ?

പൂലു:—എൻെറ ഉടമയെ നിങ്ങൾക്കു കാണേണമെങ്കിൽ അതിന്നു കണ്ണാടിതന്നെ വേണം. ഞാൻ അനുവദി

ച്ചാൽ ദേവാരായെന്നും പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി പറഞ്ഞു. ഭുവനേശ്വരി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പുലോമജയുടെ കവിളു പിടിച്ചു തിരുമി. "സോദരി! ആ കണ്ണാടിയിൽ മഷി പുരണ്ടാൽ ഉടമയെ കാണാൻ ഇനിയും ഞാൻ തുടച്ചു നന്നാക്കേണ്ടിവരും" എന്നു കല്പകവല്ലി ഉൽപ്രേക്ഷിച്ചു. പുലോമജ വിഷമത്തിലായി. കുറുപ്പു ശാൻ പോയതിന്നുശേഷം അവർ സൽക്കാരമുറിയുടെ വാതൽ മറഞ്ഞുകൊണ്ട് രാജസദസ്സിലേയ്ക്കു നോക്കിനിന്നു. കുമാരന്മാർ മീൻകൊല്ലി ഒന്നിച്ച് സദസ്സിനെ വലംവച്ചുപോകുന്നത് അവർ കണ്ടു.

കല്പക:—പുലോമജേ! ബുദ്ധസന്യാസി ഏതാണ്?

പൂലു:—ഞാൻ കണ്ടുകഴിഞ്ഞില്ല. നോക്കി പറയാം.

ഭുവ:—മൈത്രി! അല്ല പൂലു! നിന്റെ കള്ളത്തോഴി കൈപിടിച്ചു നടക്കുന്ന വൃത്തികെട്ട ചങ്ങാതിയല്ലേ ഇമയനെ രക്ഷിച്ച മീൻകൊല്ലി?

കല്പക:—അതു പൂലുവിനറിയാമോ? മൈത്രിയോടല്ലേ ചോദിക്കേണ്ടതു? കള്ളിപ്പെണ്ണേ!

പൂലു:—അദ്ദേഹംതന്നെ ആയിരിക്കാം. പക്ഷെ ശരീരത്തിന്റെ വടിവു കാണുമ്പോൾ "മൈത്രി നീയും പെണ്ണല്ലെന്നുണ്ടോ?" എന്നു സ്വാമി ചോദിച്ചതുപോലെ അദ്ദേഹം മീൻകൊല്ലി അല്ലെന്നുണ്ടോ എന്ന് എനിക്കും സംശയം തോന്നുന്നു. ബുദ്ധസന്യാസിയുടെ ശരീരത്തിന്റെ ആക്കവും പൊക്കവും സമ്പ്രദായവും ഒത്തിരിക്കുന്നു.

ഒററമരത്തിൽ കുരങ്ങിനെപ്പോലെ നാടുവാഴി വിഷണ്ണനായി നിൽക്കുന്നത് ഭുവനേശ്വരി കണ്ടു. "പൂലു നമ-

ക്ക് അകത്തേയ്ക്കുപോകുക. സോദരന്റെ നില കാണു മ്പോൾ മനസ്സിന്ന് അസഹ്യത തോന്നുന്നു. വേണ്ടാസനത്തി ന്നു പുറപ്പെട്ടപ്പോഴാണ് വീണ്ടുവിചാരം ചെയ്യേണ്ടതെ ന്നിരുന്നാലും ചോരച്ചാർച്ച മറക്കുന്നില്ല" എന്നു ഭുവനേ ശ്വരി പറഞ്ഞു. കല്പകവല്ലിയും പുലോമജയും മറുപടി ഒ ന്നും പറയാതെ പട്ടമഹിഷിയെ അനുയാനംചെയ്തു. അ വർ അന്തഃപുരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതിന്നുശേഷം 'എന്നാൽ കിട്ടിയതും കൊണ്ടുപൊയ്ക്കോ' എന്നു ചന്ദ്രിക ഒച്ചപ്പെട്ട ത്തി സംസാരിക്കുന്നതുകേട്ടു.

മാലതി:—നല്ല കൊതി; ഒന്താന്തരം കൊതി; എ ന്നെ ചീത്തയാക്കാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കുകയില്ല. എടുത്തു വച്ചിട്ടുള്ള രണ്ടു പണങ്ങൾ ഇതോടുകൂടി വെച്ചാൽ മുപ്പ ത്താറുകൂട്ടം ശരിയായി. ഇപ്പോൾ മുപ്പത്തിനാലേ ഉള്ളു.

ചന്ദ്രിക:— മാലതി! ഓർമ്മവെച്ചോ ഞാൻ മൈത്രിയു ടെ പണ്ടം കക്കാൻ ഇരിക്കുന്നവളല്ല.

മാലതി:—ചൊടിച്ചുപറഞ്ഞാൽ പേടിക്കില്ല. മുപ്പ ത്താറുകൂട്ടം പണ്ടം നമ്മൾ എണ്ണിനോക്കി കണ്ടതല്ലേ? ര ണ്ടുപണ്ടം പറന്നുപോകുന്നതു. നിങ്ങൾ ആരെങ്കിലും കണ്ടു വോ?

രംഭ:—എണ്ണത്തിൽ തെററിക്കുടെ. പറന്നുപോയിട്ടു വേണോ? എത്ര ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു മൈത്രിയോടു ചോ ദിച്ചിട്ടു മതി കളവുവിളിച്ചു പറയാൻ.

ചന്ദ്രിക:—അതു് അവൾക്കു നിശ്ചയമുണ്ടാവില്ല. ഈ പണ്ടങ്ങളൊന്നും മൈത്രിയുടെ സ്വന്തമായിരിക്കില്ല. കള്ള ന്മാർ 'കട്ടുവച്ചതിൽനിന്ന് അവളുടെ കള്ളസന്യാസിക്കു കി ട്ടിയ പങ്കു സമ്മാനിച്ചതായിരിക്കും.

മാലതി:—കിട്ടിയ വഴിയല്ല എനിക്കറിയേണ്ടതു്. കല്ലുവെച്ച അരഞ്ഞാലിയും ഉച്ചിപ്പൂവും ഈ കൂട്ടത്തിൽ കാണാനില്ല. ഞാൻ കട്ടുവച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ നോക്കിക്കോളു.

ചന്ദ്രിക:—ഞാൻ പണ്ടം ഒളിച്ചുവെയ്ക്കുന്നതു് നീ കണ്ടുവോ? അനാവശ്യംപറഞ്ഞാൽ ശേഷം ഉണ്ടു്. ആ——

മാലതി:—ഒളിച്ചുവെയ്ക്കുന്നതു കണ്ടാൽ ഞാൻ സമ്മതിക്കുമോ? ചന്ദ്രികയല്ലെങ്കിൽ രം........എന്തിനു നിങ്ങൾ എന്നെ കളിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ആഭരണങ്ങൾ സ്വാമിനിക്കൂടി കണ്ടിട്ടില്ല. നിങ്ങളെ ആദ്യം കാട്ടിത്തന്നതു തെററി.

രംഭ:—എന്തെടി! അസത്തെ! പറഞ്ഞതു്. ഞാൻ പണ്ടം കട്ടു എന്നോ? വായിൽ ഏറിയതു പറഞ്ഞാൽ ചോദിക്കാൻ ആളുണ്ടെന്നു് ഓൎമ്മവെച്ചോ?

രംഭ സ്വരംമൂപ്പിച്ചു് അധിക്ഷേപിച്ചതു മൈത്രി കേട്ടു. വഴക്കാക്കിത്തീൎത്തു എന്നു മൈത്രി തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞു. ഞാനും അതുതന്നെയാണു ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നതു്. മൈത്രിയുടെ പണ്ടങ്ങൾ എന്നെ കാട്ടാതെ മാലതിയുടെ പക്കൽ കൊടുത്തതു നന്നായില്ല എന്നു ഭുവനേശ്വരി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

മൈത്രി:—കോലാഹലംകഴിഞ്ഞ രാത്രിയിലാണു് അതു് എനിക്കു കിട്ടിയതു്. ഞങ്ങൾ തിരിച്ചുവന്നതു മട്ടുമാറീട്ടായിരുന്നില്ലേ? അപ്പോൾ പറയാൻമടിച്ചു മാലതിയുടെ പക്കൽ കൊടുത്തതാണു്.

ഭുവ:—മാലതിക്കു് ആദ്യം എന്നെക്കാണിക്കാൻ തോന്നിയില്ലല്ലൊ? നന്നായി ഒക്കെപ്പോട്ടെ.

കല്പക:—ഇതു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടായില്ല. പുല്ലുവിൻെറ ആഭരണങ്ങൾ എനിക്കും കാണണം.

ഭുവ: —എന്നാൽ പുലോമജതന്നെ പോയി വഴക്കതീൎത്തു വാങ്ങികൊണ്ടുവരട്ടെ.

പുലോമജയ്ക്കു പോകേണ്ടി വന്നില്ല. "ആരുണ്ടായാലും വേണ്ടില്ല. ഞാൻ പറഞ്ഞതൊക്കെ എനിക്ക് ഓൎമ്മയുണ്ട്. പണ്ടംതന്നില്ലെങ്കിൽ ചോദിച്ചു വാങ്ങിക്കാൻ ഇപ്പുറത്തും ആളുണ്ടാവും" എന്നു രംഭയുടെ ഭീഷണിക്കുള്ള ഭേഷജം വഴിനീളെ കൊടുത്തുകൊണ്ടു മാലതി പുലോമജയുടെ അടുക്കലെത്തി. "ഇതു കേൾക്കു മൈത്രി! മുപ്പത്താറുകൂട്ടം പണ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ? ഉവ്വ്. ഞാൻ ചന്ദ്രികയെ ആദ്യം എണ്ണി ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തികൊടുത്തു. ഇങ്ങോട്ടു തരാൻ കാലത്തു മുപ്പത്തിനാലായി. നല്ലതുനോക്കി രണ്ടെണ്ണം കയ്യിലാക്കി. എന്നെ കള്ളിയാക്കാൻ നോക്കിയാൽ ഞാൻ സമ്മതക്കില്ല."

മൈത്രി:—മാലതിയെ ശുണ്ഠിയെടുപ്പിക്കാൻവേണ്ടി ഒന്നോ രണ്ടോ ഒളിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ അതിന്നിത്രയൊക്കെ ലഹളകൂട്ടാനുണ്ടോ? അവർ മടക്കി തരാതിരിക്കില്ല. മാലതി വലിയ ചുമതലക്കാരിതന്നെ.

എനിക്കു ചുമതലയില്ലെങ്കിൽ കിട്ടിയതു കൊണ്ടുവന്നു തന്നേക്കാം എന്നു പറഞ്ഞ് മാലതി തിരിച്ചുചെന്നു. "നിങ്ങൾ വേണ്ടതു് എടുത്തിട്ടു ബാക്കിതന്നാൽ മതി" എന്നു മൈത്രി പറഞ്ഞു. എനിക്ക് ഇനി പേടിക്കാനൊന്നുമില്ല.

ആ സൌജന്യവാരിധിയുടെ ആഭരണം ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ട. അരത്താലിയും ഉച്ചിപ്പൂവും പണ്ടങ്ങളുടെയിടയിൽ കിടന്നിരുന്നതു കാണാതെയാണു നീ വിടുവായത്തം പറഞ്ഞതു്. ഈ ആഭരണങ്ങളെല്ലാം നിന്റെ മൈത്രിയുടേതാണെന്നു മാലതിക്കു നിശ്ചയമുണ്ടോ എന്ന് രംഭ ചോദിച്ചു. പണ്ടങ്ങളും കൊടുത്തു. "നിങ്ങളുടെ പണ്ടങ്ങളല്ലെന്നു

തീർച്ചയല്ലേ? അതു മതി എന്നു പറഞ്ഞു മാലതി ആഭരണങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു മൈത്രിയെ ഏല്പിച്ച് എണ്ണിക്കൊള്ളൂ; എടുത്തോളൂ; എന്റെ ഗ്രഹപ്പിഴ തീൎന്നു. ഈ വകക്കാരുള്ളപ്പോൾ നല്ലസാധനം കയ്യിൽ വെയ്ക്കാൻ സൂക്ഷിക്കണം മൈത്രി! എന്നു പറഞ്ഞു മാലതി വൈഷമ്മ്യത്തിൽ നിന്നു വിമുക്തയായി ആശ്വാസംകൊണ്ടു; ഉപദേശവും കൊടുത്തു.

"മാലതിയെ പേടിപ്പെടുത്തിയ പണ്ടം ഞങ്ങളെ എന്തുചെയ്യുമൊ ആവോ?" എന്നു പറഞ്ഞു കല്പകവല്ലി പണ്ടക്കിഴി കെട്ടഴിച്ചു. ചിത്രരത്നവിചിത്രങ്ങളായ ആഭരണങ്ങളെ പുറത്തെടുത്തു. കലാകുശലന്റെ കരകൌശലത്തികവും സ്വൎണ്ണത്തിന്റെ വൎണ്ണവും രത്നങ്ങളുടെ മൂപ്പും മഴപ്പും കല്പും പളുപളുപ്പും നീരോട്ടവും കണ്ടപ്പോൾ ഭുവനേശ്വരി മൈത്രിയുടെ ബാല്യത്തെ സ്മരിച്ചു. പുലോമജയുടെ കുട്ടിക്കാലത്തു കെട്ടുണ്ടായ പണ്ടങ്ങൾ തന്നെയാണിതിൽ ഓരോന്നും എന്ന ഭുവനേശ്വരിയുടെ വിചാരത്തെ കല്പകവല്ലി സ്പഷ്ടമാക്കി. മൈത്രിയുടെ മാതാപിതാക്കന്മാർ അത്രയ്ക്കുമാത്രം വലിയ പ്രഭുക്കളാണെന്നുള്ള സംഗതി മറച്ചുവെച്ചതിനെപ്പററി അവർ പരിഭവിച്ചു.

പുലോ:—നിങ്ങളെ മറച്ചുവെച്ചിട്ട് ഈ ജന്മത്തിൽ ഇനി ഒരു കാൎയ്യവും എനിക്കു നേടേണ്ടതായിട്ടില്ല. ഞാൻ കുബേരപുത്രിയാണെന്നിരുന്നാൽകൂടി എന്നെ ഇത്രമാത്രം സ്നേഹത്തോടുകൂടി പരിപാലിപ്പാൻ മറെറാരമ്മയുണ്ടാകുമെന്നുള്ള വിചാരവും എനിക്കില്ല.

ഭുവ:—ഈ ആഭരണങ്ങൾ അണിഞ്ഞുനടന്നിരുന്ന കാലം പുലുവിന് ഓൎമ്മ തോന്നുന്നുണ്ടോ?

പുലു:—ഇല്ല. അത്ര വലിയ അവസ്ഥയിലല്ല ഞാൻ വളൎന്നുവന്നിട്ടുള്ളതു.

കല്പക:—ഇതിലേതെങ്കിലും ഒരു പണ്ടം ആരെങ്കിലും പൂലുവിനു തന്നതായി ഓൎക്കുന്നുണ്ടോ?

പൂലു:—ഇല്ല. കൊച്ചച്ഛനും മററമ്മയും വലിയ സ്വത്തുകാരല്ല. ഈ പണ്ടങ്ങൾ ഞാൻ കെട്ടിയിരുന്നതോ മററു പ്രകാരത്തിൽ അവൎക്കു കിട്ടിയതോ എന്നറിവില്ല.

പിന്നീടു ഭുവനേശ്വരിയുടെ കയ്യിൽ കിട്ടിയതു മാലതിയുടെ ഗ്രഹപ്പിഴതീൎത്ത അരത്താലിയാണ്. പട്ടമഹിഷിയുടെ കണ്ണു താലിയിൽ പതിഞ്ഞപ്പോൾ നെററി വിയൎത്തു, കവിളുവിളൎത്തു, കണ്ണുനിറഞ്ഞു, തൻേറടം കുറഞ്ഞു; 'എന്റെ പൊന്നുമകളെ! നീ എവിടെയാണ്?' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നാക്കം മലൎന്നു; ഗൽഗദസ്വരത്തിൽ വീണ്ടും പുലോമജയെ വിളിച്ചു നിലവിളിച്ചു. ആഹ്വ!! മൈത്രി! നിൻേറ പേരുകൂടി അതായല്ലോ? ഇനിതാ പണ്ടങ്ങളും കാട്ടിത്തന്നു. എന്നെ വ്യസനിപ്പിച്ചു കൊല്ലുവാനാണോ ദൈവം നിന്നെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചതു്. എൻേറ മകളെ മനസ്സിൽ കളവു കരുതാതെ ഈ അമ്മയോടുള്ളതു പറയൂ. എൻേറ പൂലുവിനെ പെററ സുകൃതിനി ആരാണ്? ആഭരണങ്ങൾ നിൻേറതല്ലേ?

പൂലു:—സ്വാമിനി! എൻേറ അമ്മേ! എനിക്കു മററൊരമ്മ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടാവാതിരിക്കട്ടെ!! എന്നെ പെററ മാതാവു് ആരാണെന്നു എനിക്കറിഞ്ഞുകൂട. അവരുടെ പേരുകൂടി ഞാൻ കേട്ടിട്ടില്ല. ബുദ്ധസങ്കേതത്തിൽ വച്ചു കടക്കള്ളനെ ഞെരുക്കി ചോദിച്ചപ്പോൾ മററമ്മയുടെ പക്കൽ നിന്നു തട്ടിപ്പറിച്ചതാണ് ഈ ആഭരണങ്ങൾ എന്നു് അവൻ ബുദ്ധസന്യാസിയോടു പറയുന്നതേ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുള്ളു.

ഭുവ:—എൻേറ മകളെ! എന്നെ ഈ പ്രാണസങ്കട അനുഭവിപ്പിക്കാനാണോ ഇമയൻ ആഭരണങ്ങൾ നിന്നെ കെട്ടിയേല്പിച്ചതു്.

കല്പക:—സോദരി അങ്ങിനെ പറയരുത്. ഇമയെന്ന് ആ വിചാരം ഉണ്ടാവില്ല. പെററമ്മയെക്കാൾ സ്നേഹം കുമാരന്ന് ഈ അമ്മയെ കുറിച്ചാണെന്ന് ഇന്ന് കാലത്തുകൂടി സോദരി പറഞ്ഞതു മറക്കരുത്.

പൂലു:—ഞാൻ എന്തു പറഞ്ഞിട്ടും ചെവിയിൽ കേരുന്നില്ലല്ലൊ?

ഭുവ:—ഞാൻ പെററ പുലോമജയാണ് മൈത്രി എന്നു പറയു. ഈ ആഭരണങ്ങളെല്ലാം എന്റെ ഓമനമകളുടെ ദേഹത്തിൽ കെട്ടി കണ്ടിട്ടുള്ളതു ഞാൻ മറക്കില്ല. എന്റെ മകളാണെന്നു സമ്മതിക്കുന്നതുകൊണ്ടു പുലോമജെ! എന്തു കുറവാണ് വരാനുള്ളതു്. ഈ താലി എന്റെ സുകൃതക്കുഴമ്പിന്റെ അപ്പൻ അരയിൽ കെട്ടിച്ചപ്പോൾ കിഴിഞ്ഞുവീണതു് കുഞ്ഞോമനക്കൈകൊണ്ടു തപ്പിത്തടഞ്ഞെടുത്തതു ഞാനൊരിക്കലും മറക്കില്ല. അതു വിട്ടുകൊടുക്കാതെ മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു് അപ്പനെ തോൽപ്പിച്ച ജയശ്രീകൊണ്ടു പ്രസന്നമായ അന്നത്തെ കൊച്ചു മുഖം എന്റെ മനസ്സിൽ ഇതാ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നു. പുലോമജെ! നിനക്കു ചെറുതാവാനും വലുതാവാനും ഒരു പ്രയാസമില്ല. എന്റെ മകളുടെ അന്നത്തെ കുഞ്ഞിക്കുരുന്നു മുഖം അതാ നിന്റെ മുഖമായിത്തീരുന്നു. എന്റെ കുട്ടി! നീ മടിയിൽ കിടന്നു മുലകുടിക്കുമ്പോഴെല്ലാം കണ്ണെടുക്കാതെ എന്നെത്തന്നെ നോക്കിക്കിടന്നിരുന്നതു് എന്നെ മറക്കാതിരിപ്പാനാണെന്നല്ലെ ഞാൻ വിചാരിച്ചതു്. അതും നീ മറന്നുപോയോ? ജീവചൈതന്യം നിറഞ്ഞ ആ കണ്ണുകളെത്തന്നെയാണല്ലൊ നിന്റെ മുഖത്തുകാണുന്നതു്. കൊച്ചുവില്ലിസ്സുകിടക്കയിൽ കിടന്നു കൈകാൽ കുടഞ്ഞു കളിക്ക്

ന്ന സമയം അരികെക്കൂടി കടന്നുപോയ അച്ഛന്റെ ചേലാഞ്ചലം പിടിച്ചുവലിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹത്തെ കളിയാക്കിയ ചെറുകൈകളുടെ സ്പർശസുഖം തന്നെയാണ് നീ എന്റെ മേനി തലോടിത്തരുമ്പോൾ എനിക്കു തോന്നുന്നത്. എന്റെ സർവസ്വവും ഞാനും പുലുവിന്റേതാണെന്നു സമ്മതിച്ചിട്ടുകൂടി നീ എന്റെ കുട്ടിയാണെന്നു പറയുന്നില്ലല്ലോ; മുലതരുന്നതിന്ന് അല്പം വൈകിപ്പോയാൽ മുലക്കണ്ണു വായിൽപെടുന്നതുവരെ കൊഞ്ചിക്കുഴഞ്ഞും ആകർഷിച്ചും അതു വായിൽ കിട്ടിയാൽ കുന്നത്തപല്ലുകൊണ്ടിറുക്കി പകരം വീട്ടി കൃതാർത്ഥതപൂണ്ടും ഉള്ള കള്ളപ്പുഞ്ചിരിയുടെ കൌതുകം എന്റെ പുലോമജേ! കുറച്ചു മുമ്പുകൂടി നീ എന്നെ അനുഭവിപ്പിച്ചതല്ലേ? ഉള്ളതു പറയു. നീ എന്റെ കുട്ടിയല്ലേ? എന്റെ പുലോമജയെ കണ്ടു കണ്ട് എന്റെ കണ്ണടയട്ടെ!!

കല്പകവല്ലിയും പുലോമജയും ഇടയിൽ പറയുന്നതൊന്നും ഭുവനേശ്വരി ചെവിക്കൊള്ളാതായപ്പോൾ പുലോമജ നെററിക്കു കൈകൊടുത്ത് അധോമുഖിയായിരുന്ന് കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. പട്ടമഹിഷിയുടെ അന്തഃകരണം പുത്രീവിരഹദുഃഖത്തിന്റെ ഉച്ചസ്ഥാനത്തെത്തിയപ്പോൾ വാക്കൊതുങ്ങി, കണ്ണടഞ്ഞു, മൌനംപൂണ്ടു. പാരവശ്യംകൊണ്ടു മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ഭുവനേശ്വരിയുടെ മുഖം കണ്ടപ്പോൾ പുലോമജയ്ക്കു വിചാരമായി. "ഞാൻ കൊച്ചച്ഛനെ കണ്ടു പണത്തിന്റെ വിവരം ചോദിച്ചറിഞ്ഞുവരാം" എന്നു പറഞ്ഞു "പണത്തിന്റെ കാര്യം മാത്രം പോരാ. നിന്റെ പൂർണ്ണവിവരവും കൂടി മനസ്സിലാക്കിവരണം. തരമുണ്ടെങ്കിൽ ഇമയനെക്കൂടി ഇവിടുത്തെ സ്ഥിതി ധരിപ്പിക്കാൻ മടിക്കരുത്" എന്നു കല്പകവല്ലി പറഞ്ഞു.

മൈത്രി:—അതിനൊക്കെ താമസിച്ചാൽ സ്വാമിനി മയക്കം തീൎന്നു കണ്ണുമിഴിക്കുമ്പോൾ എന്നെ കാണാഞ്ഞാലത്തെ ഭവിഷ്യത്തുകൂടി ഓൎത്തുനോക്കു.

കല്പക:—ഞാൻ സമാധാനപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാം. വേഗം പോയിവരു.

രാജസദസ്സു കണ്ടു തിരിച്ചുവരുന്ന മാലതി ഇടയ്ക്കുവെച്ചു പുലോമജയെ കണ്ടു പാരവശ്യത്തിന്നു കാരണം ചോദിച്ചു. കാൎയ്യം മനസ്സിലായപ്പോൾ സമാധാനമായി.

മാലതി:—സ്വാമിനി മൈത്രിയെ മകളാക്കി ലാളിച്ചു തുടങ്ങീട്ടു കുറേ നാളയില്ലെ? പണ്ടങ്ങളും കൂടി കണ്ടപ്പോൾ മകളെ പേൎത്തോൎത്തുകരയുകയാണ്. നമ്മളെന്തു ചെയ്യും?

പുലൂ:—കൊച്ചമ്മനെ അവിടെ എങ്ങാനും കണ്ടുവോ?

മാലതി:—അയ്യയ്യൊ! അവിടെക്കു സ്മരിച്ചുകൂട. കടൽകള്ളന്മാരെ കാണുവാൻ വന്നുകൂടിട്ടുള്ള പുരുഷാരം—എന്റെ മൈത്രീ നീ തനിച്ചു പോകാൻ നോക്കണ്ട. നമുക്കു തിരിച്ചുപോകുക. സ്വാമിനി സമാധാനപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ കൊച്ചമ്മന്ന് ആളെ അയയ്ക്കാം.

അവർ മടങ്ങിച്ചെന്നപ്പോൾ സ്വാമിനിയുടെ മയക്കം മാറീട്ടുണ്ട്. പുലോമജ തിരിച്ചുവന്നതു കണ്ടു സന്തോഷിച്ച് "എന്റെ കുട്ടി! നീ എന്നെപ്പിരിഞ്ഞു പോകുവാൻ നോക്കിയാൽ സാധിക്കില്ല; ദൈവം നിന്നെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവന്നതു കണ്ടില്ലെ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

പുലൂ:—സ്വാമിനിയെ വിട്ടു പോകേണമെന്നുള്ള വിചാരം എന്റെ അന്തരാത്മാവിലുമില്ല. അവിടുത്തെ താപശാന്തിക്ക് ഉപായം ചിന്തിക്കുവാനാണ് ഞാൻ പോയതു്.

ഭുവ:—കൊച്ചപ്പൻ എന്തു പറഞ്ഞു. പുലു എൻെറ മകളാണെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ? ആഭരണങ്ങൾ എൻെറ പുലോമജ, കുട്ടിക്കാലത്തു് അണിഞ്ഞിരുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ? ഈ ഉച്ചിപ്പൂവു നിൻെറ കനത്ത മുടിയിൽ ചൂടിക്കുവാൻ എൻെറ ഈ സോദരി കല്പകം കൊണ്ടുവന്നതല്ലേ എന്നു ചോദിക്കു; കല്പകം സമ്മതിച്ചാൽ നീ എന്തു പറയും——അല്ലേ സോദരീ!

കല്പക:—ഈ ഉച്ചിപ്പൂവു ഞാൻതന്നെയാണ് അന്നു രാജകുമാരിയുടെ മുടിയിൽ ചൂടിച്ചതു്.

ഭുവ:—"എൻെറ പൊന്നോമനേ! വരൂ. ഈ ആഭരണങ്ങൾ അണിഞ്ഞിട്ടുള്ള കൌതുകം ഞാൻ ഒന്നുകൂടി കാണട്ടേ!" എന്നു പറഞ്ഞു് പുലോമജയെ പിടിച്ചിരുത്തി ആഭരണങ്ങൾ അണിയിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. പുലോമജയേ പുത്രിയാക്കി സങ്കല്പിക്ക മാത്രമല്ല ശൈശവത്തിൽ കൈവിട്ടുപോയ രാജകുമാരിയുടെ പ്രായംപോലും അതിക്രമിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ള ധാരണയിന്മേൽ പുത്രിയെ പണ്ടംകെട്ടിക്കയും കൂടി തുടങ്ങിയപ്പോൾ പുലോമജ വിഷമത്തിലായി. രാജ്ഞിയുടെ ഉദ്യമത്തെ തടയുവാൻ കല്പകവല്ലിയും ശക്തയായില്ല. 'മകളേ! എണീക്കൂ. നമുക്ക് അപ്പനെ കാണുവാൻ പോകുക' എന്നായി ഭുവനേശ്വരി. ഇതുകേട്ടപ്പോൾ ആരോടും ഒന്നുംപറയാതെ മാലതി അവിടംവിട്ടു പോയി.

——(൦)——

അദ്ധ്യായം ൨൧.

രാജസദസ്സിലെ സംഭവങ്ങൾക്ക് ഊൎജ്ജിതവും പൂജ്യതയും വർദ്ധിച്ചു. നാടുവാഴികളും പ്രഭുക്കന്മാരും നഗരപ്രമാണികളും പ്രമാണക്കാരും കരികാലമഹാരാജാവിനു തിരുമുൽകാഴ്ച കഴിച്ച് അവരവരുടെ സ്ഥാനങ്ങളിൽ ഇരിക്കുന്നു. മഹാരാജാവിൻെറ അംഗരക്ഷകസ്ഥാനം കയ്യേററു നിൽക്കുന്ന ഇമയകുമാരൻ കാണികൾക്കു കണ്ണിദ്രവ്യമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. കരികാലമഹാരാജാവിൻെറ അംഗരക്ഷകന്മാരോടും വാദ്യഘോഷത്തോടുംകൂടി വരുന്ന മേനാവ് രാജമന്ദിരത്തിൻെറ പുരോഭാഗത്തെത്തി. ഇമയകുമാരൻെറ അച്ഛൻ കരൂർപ്രഭുവും കേരളചക്രവൎത്തിയുടെ സീമന്തപുത്രൻ ഉണ്ണിയും മേനാവിൽനിന്നിറങ്ങി. നിരപരാധിയായ സോദരീഭർത്താവിനെ കരികാലൻ ചെന്നെതിരേററു. ഇമയൻ പ്രാണസുഹൃത്തായ ഉണ്ണിയുടെ കൈ കോൎത്തു പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഗുരുക്കന്മാരേ പിന്തുടൎന്നു. കാടക്കരെചൻെറ അധീനത്തിൽ കുററക്കാരുടെ സ്ഥാനത്തു കടൽകള്ളന്മാരൊന്നിച്ചു നിൽക്കുന്ന ഒരു മലിനവേഷം അത്തനെ കണ്ടപ്പോൾ നീട്ടിവലിച്ചു തൊഴുതു.

ചാവേർഭടന്മാർ ചുററുപാടും വളഞ്ഞുകൊണ്ടുവന്ന മററൊരു വാഹനത്തിൽ നിന്നു വെന്നിലനാട്ടുവാഴി താഴെ ഇറങ്ങി. കള്ളപ്പോരിൽ കണ്ണുകളഞ്ഞ നാട്ടുവാഴിക്ക് പിന്നീടുണ്ടായ സംഭവങ്ങളൊന്നും അറിവാനിടയായിട്ടില്ല. രാജധാനിയിലെ തിരക്കും സൈന്യത്തിൻെറ നിൽപ്പും കണ്ടപ്പോൾ രാജ്യം ശത്രുക്കൾക്കധീനമായി എന്ന് നാട്ടുവാഴി ശങ്കിച്ച് ‘മഹാരാജാവ് എവിടെ?’ എന്നു ചോദിച്ചു. ‘മഹാരാജാവിന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു തന്നെയാണു നിങ്ങളെ കൊണ്ടുപോകുന്നത്’ എന്നു ഭടൻ പറഞ്ഞു. എന്നെ ഇവിടെ കൊ-

ണ്ടുവരുവാൻ ആരുടെ കല്പനയാണെന്നു് നാടുവാഴി വീണ്ടും ചോദിച്ചു. 'കരൂർപ്രഭുവിൻെറ' എന്നുത്തരം കേട്ടപ്പോൾ നാടുവാഴി തൽക്കാലം ഒന്നു പരിഭ്രമിച്ചു. 'എന്നെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോകുവിൻ' എന്നു് നാടുവാഴി ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതിന്നു് 'ഇമയകുമാരൻെറ സമ്മതം വേണം; അങ്ങോട്ടു നടക്കു' എന്നുപറഞ്ഞു നാടുവാഴിയെ രാജസന്നിധിയിൽ എത്തിച്ചു.

കരികാല മഹാരാജാവും കരൂർപ്രഭുവും ആസ്ഥാന മണ്ഡപത്തിൽ ഒന്നിച്ചിരിക്കുന്നതും ഇമയകുമാരനും ഉണ്ണിയും അവരുടെ കൂട്ടുകെട്ടിൽ പെട്ടുനിൽക്കുന്നതും കാടന്മാർ കടൽക്കള്ളന്മാരെ ബന്ധോവസ്തു ചെയ്തിട്ടുള്ളതും ചോളരാജാവിൻെറ വിരോധികൾ അനുകൂലികളായി സദസ്സിൽ വന്നുചേരുന്നതും നാടുവാഴി ഒററക്കണ്ണനിറയെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. നാടുവാഴിയെ കണ്ടപ്പോൾ ഇമയകുമാരൻെറ കരവാളം താനെ വിറകൊണ്ടു. കരികാലൻ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടും പുച്ഛരസത്തോടും കൂടി നാടുവാഴിയുടെ നേരെ നോക്കി ഊർജ്ജസ്വലനായി. കാട്ടുഭടൻ മീശവിരിച്ചു. കരൂർപ്രഭു നാടുവാഴിയെ കണ്ട ഭാവം ഭാവിക്കുന്നില്ല. എന്തുവേണ്ടു എന്നു് ചിന്തിച്ചുനിൽക്കുന്ന നാടുവാഴിയോടു് ഇമയൻ 'കണ്ണിന്നു സുഖക്കേടു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ വിശ്രമിക്കാൻ സമയമുണ്ടു്: ബുദ്ധസന്ന്യാസി വന്നതിന്നുശേഷമല്ലാതെ നിങ്ങളുടെ സാന്നിദ്ധ്യം സദസ്സിന്നാവശ്യമില്ല' എന്നു് ലൌകികം വിടാതെ ശാസിച്ചു. കുററക്കാരായ കടൽക്കള്ളന്മാരോടുകൂടി ബന്ധനത്തിൽപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്ന മലിനവേഷം കൈ തിരുമ്മിയും പല്ലുരുമ്മിയുംകൊണ്ടു് "തിരുമുൽക്കാഴ്ചയ്ക്കു മീൻകൊല്ലിയെ വിട്ടുവിടടാ" എന്നു തന്നെത്താൻ ഉച്ചത്തിൽ ഉച്ചരിച്ചു. ഭടന്മാർ ആംഗ്യംകൊണ്ടും ആയുധംകൊണ്ടും അവനെ വിലക്കി. വേടക്കുരച്ചൻ രാജസന്നിധിയിൽ ചെന്നു വന്ദിച്ചുനിന്നു.

കരി:—അവനെന്താ പറഞ്ഞതു്? തിരുമുൽക്കാഴ്ച കഴിക്കേണമെന്നോ? അവൻ കുററക്കാരനല്ലേ?

കാട്ടരചൻ:—ഇമയകുമാരൻെറ ക്രൂരകൃത്യക്കാരനെപ്പോലെയാണു് അവൻ പ്രവൃത്തിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈ വിലപിടിച്ച രത്നം അവൻെറ പക്കൽ കണ്ടതുകൊണ്ടു് വിട്ടയയ്ക്കാതിരിക്കുന്നതാണു്. ഇതു് തിരുമുൽക്കാഴ്ച വെയ്ക്കുവാനാണു് അവൻ ധൃതികൂട്ടുന്നതു്. ആദികാമൻെറ കളവു മുതൽ കരയ്ക്കിറക്കിയതിനു കിട്ടിയ കടത്തുകൂലിയാണത്രേ ഈ വിലപേറില്ലാത്ത മോതിരം.

മോതിരം കണ്ടപ്പോൾ ഇമയനു കാര്യം മനസ്സിലായി. 'എന്നെ കപ്പലിൽനിന്നു രക്ഷിച്ച വീരപുരുഷനെ ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ' എന്നുപറഞ്ഞു കുമാരൻ മീൻകൊല്ലിയുടെ അടുത്തുചെന്നു. ഇമയൻ വരുന്നതുകണ്ടു് ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് എതിരേൽക്കാൻ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന മീൻകൊല്ലി പാറാവുകാരുടെ സമ്മതം ചോദിക്കാതിരുന്നില്ല. ഇമയകുമാരൻ മീൻകൊല്ലിയുടെ കൈപിടിച്ചുകൊണ്ടു സുഹൃല്ലാഭത്തെ കൊണ്ടാടി. മുഖദത്താടുമുഖം അടുത്തു കണ്ടപ്പോൾ കുമാരനു മറെറാരു സംശയം ജനിച്ചു. "പുണ്യാത്മാവെ! പുരുഷപുംഗവ! എൻെറ സംശയം അസ്ഥാനത്തിലാണോ?" എന്നു് ഇമയൻ ചോദിച്ചു മീൻകൊല്ലി ബഹുമാനാദരങ്ങളോടു കൂടി ഇമയകുമാരൻെറ പുറം തടവിക്കൊണ്ടുനിന്നതെ ഉള്ളു. ഇമയൻ സംശയിച്ചു നിൽക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഉണ്ണി അക്ഷമനായി അവരുടെ അടുക്കലെത്തി. 'ജ്യേഷ്ഠനെ സംശയിപ്പിച്ചു നിൽക്കുന്ന നിങ്ങൾ ആരാണു്' എന്നു് ഉണ്ണി ഗൌരവസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു. പരമാൎത്ഥം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതു് ബുദ്ധസന്ന്യാസിയായ മീൻകൊല്ലിക്കു് അപ്രിയമാകുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചു് ഇമയൻ ഉത്തരംപറഞ്ഞില്ല.

'ഉണ്ണിത്തമ്പുരാന് എന്നെ അറിവാനുള്ള തിടുക്കം ഇന്നും ഇന്നലയും തുടങ്ങിയതല്ല. കേരളത്തിൽവെച്ച് തമ്മിൽ കണ്ടപ്പോൾതന്നെ ഞാൻ ആരെന്നു പറവാൻ എന്നെ നിർബന്ധിച്ചിട്ടില്ലേ?' എന്നു മീൻകൊല്ലി ചോദിച്ചു.

ഉണ്ണി:—ഞാനോ? അതു കൊള്ളാം. കേരളത്തിൽ എവിടെ വച്ചാണ് ആ സംഭവം ഉണ്ടായത്?

മീൻകൊല്ലി:—സ്ഥലം ഈ വേഷത്തേക്കാൾ മലിനപ്പെട്ടതാണ്. പണിക്കരാശാൻ കണ്ടുമുട്ടാതെ ദേവീഭാഗം വിട്ടു പുറത്തുപോകുവാൻ ധൃതികൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ.

ഇമയൻ:— ഈ പരോപകാരമൂർത്തിയുടെ അവതാരഭേദം ഉണ്ണിക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് ഞാൻ ധരിച്ചില്ല.

ഉണ്ണി:—അന്നത്തെ വേഷം ഇതല്ലായിരുന്നു.

മീൻകൊല്ലി:—ഇനിയത്തെ വേഷവും ഇതാവില്ല. ഇമയകുമാരൻെറ മോതിരം നിരപരാധിയെ കുററക്കാരനാക്കിത്തീർത്തുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങൾക്കു ബുദ്ധസന്ന്യാസിയുടെ വരവു കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നത്.

ഉണ്ണി:—അന്നു ദേവീഭാഗം കാത്തിരുന്നവനാണ് ഇന്ന് ഭൂഭാഗം കലക്കുന്നതെന്ന് ഞാൻ ധരിച്ചില്ല.

മീൻ:—കലങ്ങിതെളിയുമ്പോഴെ കരടു നീങ്ങുകയുള്ളൂ. മഹാരാജാവ് അസ്വസ്ഥനായിരിക്കുന്നു. നമുക്കു പോകാം.

പ്രകൃതം ധരിച്ച് കുറുപ്പാശാനും അവരെ പിന്തുടന്നു. അവർ രാജസദസ്സിനെ വലംവച്ചുകൊണ്ട് രാജസമീപം പ്രാപിച്ചു. "കുമാരനെ രക്ഷിച്ച മീൻകൊല്ലി തന്നെയല്ലെ ഈ വേഷം" എന്നു രാജാവു ചോദിച്ചു. നാം ആരുടെ വരവിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നുവോ ആ ബുദ്ധയോഗിതന്നെയാണ് ഈ വേഷധാരി.

കരി:—ആയി ആയി! എന്തൊരു പ്രാകൃതമാണിതു്? മഹാന്മാൎക്കു് ഏതുവേഷവുമാകാമെന്നിരുന്നാലും ഇത്രത്തോളൂം ബീഭത്സം വയ്യെന്നു് ഈ വേഷം കാണുമ്പോൾ തോന്നുന്നുണ്ടു്.

മീൻ:—കൈമറിഞ്ഞുപോയ രാജകീയരത്നത്തെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ ഞാൻ ചുമതലക്കാരനായതിന്നു ശേഷം കാലദേശാവസ്ഥകൾക്കനുസരിച്ചു പല വേഷങ്ങളും എനിക്കു കെട്ടേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ടു്. ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കുതകിയതായ രണ്ടു വേഷം ബുദ്ധസന്യാസിയും മീൻകൊല്ലിയുമാണു്. എന്റെ കഷ്ടപ്പാടും കടപ്പാടും നീങ്ങി. മഹാരാജാവിന്നു് ഭാവിശ്രേയസ്സു വർദ്ധിക്കട്ടെ.

കരി:—എനിക്കുമാത്രമല്ല എന്റെ ബന്ധുക്കൾക്കും ഈ ചോളരാജ്യത്തിനും ശ്രേയസ്കരമായ പ്രവൃത്തിയാണു് അവിടുന്നു ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. കുമാരന്മാൎക്കെന്നപോലെ എനിക്കും അറിയാൻ ഇടയാകാത്തതായ നിങ്ങളുടെ സദുദ്ദേശത്തെപ്പററി കേരളചക്രവൎത്തിയുടേ സന്ദേശത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ സൂക്ഷ്മം അറിയുവാനാണു് ഞങ്ങൾ കാത്തിരുന്നതു്. അവിടുത്തെ പ്രവൃത്തിയുടെ നന്മയെ ശരിയായി അറിഞ്ഞു പ്രവൃത്തിച്ചവനെ പ്രശംസിക്കുയും സജ്ജനമദ്ധ്യത്തിൽ വെച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ സൽക്കരിച്ചു പൂജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു് രാജധൎമ്മമല്ലേ.

മീൻ.—വിശ്വാസത്തോടും പ്രണയത്തോടും കൂടി സ്വാമിയെ ആശ്രയിച്ചു വരുന്നവരുടെ ജീവനമാൎഗ്ഗത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന ലോഭമോഹങ്ങളെ മഹാരാജാവു കൈക്കൊണ്ടിട്ടില്ലെന്നു സദസ്യരെ ധരിപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ സന്നദ്ധനാണു്.

കരി:—ഉണ്ണി! കേരളചക്രവൎത്തിയുടെ സന്ദേശം സ്വസ്യരെ ധരിപ്പിക്ക.

"മനംചേരാത്ത മംഗളകൎമ്മത്തിന്നു വിരോധം പറഞ്ഞ രാജസോദരിയെ നയംകൊണ്ടു സ്വാധീനമാക്കുവാൻ വെന്നിലപ്രഭുവിന്നു സംഗതിവന്നില്ല. ഭീഷണികൊണ്ടു പാട്ടിലാക്കുവാൻ പാടുപെട്ടതും പാഴിലായി. ഈശപരദത്തമായ ബുദ്ധിശക്തിയേയും പൌരുഷത്തേയും ദുൎമ്മാൎഗ്ഗത്തിൽ ചിലവഴിച്ച വെന്നിലപ്രഭുവിന്നു ദുരാഗ്രഹം വൎദ്ധിച്ചു. പെണ്ണാശകൊണ്ടു വഞ്ചനയിൽ കൈവച്ച പ്രഭു മണ്ണാശമൂത്തു സ്വാമിദ്രോഹത്തിന്നൊരുമ്പെട്ടു. ദുരഹങ്കാരിയായ വെന്നിലപ്രഭുവിൻെറ ദുരൂഹങ്ങളായ ചതിപ്രയോഗങ്ങളിൽ കരികാലമഹാരാജാവിൻെറ കണ്ണെത്തുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ചോളരാജ്യത്തിൻെറ 'തോളിലിരുന്നു ചെവി തിന്നുന്ന' മന്ത്രിയായിത്തീൎന്നു. സ്വാൎത്ഥപൂൎത്തിക്കുവേണ്ടി ചോളരാജ്യം കലക്കേണമെന്നു കരുതി സ്വസ്വാമിയെ തെററിധരിപ്പിച്ചു കരൂർപ്രഭുപദം കയ്യേറി നാട്ടുവാഴിസ്ഥാനം നേടി. കലാപം വൎദ്ധിച്ചുവരുന്ന കാലത്തു സ്വാൽക്കൎഷത്തിന്നു പ്രതിബന്ധമായിത്തീരുന്ന ഒരൊററ ശ്ശത്രുവെങ്കിലും ചോളരാജ്യത്തുണ്ടാകരുതെന്നുദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടു് ഇളമയകുമാരനെ കേരളത്തിൽ നിന്നു ചോരണംചെയ്യിച്ചു് എന്നെ അപരാധിയാക്കിത്തീൎത്തു. ആഗന്തുകമായ കൎമ്മപരിണാമം വെന്നിലനാട്ടുവാഴിയുടെ ദുരാശക്കുതു നിന്നു. ചോളം കേരളം എന്ന രണ്ടുരാജ്യങ്ങളെ തമ്മിൽ ഛിദ്രിപ്പിച്ചു കലഹം മുഴക്കുമ്പോൾ സ്വതന്ത്രനാകാമെന്നാണു് വെന്നിലപ്രഭു ഉന്നിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. ഈ അവസരത്തിൽ നാം തമ്മിൽ ഭിന്നിപ്പല്ല രഞ്ജിപ്പാണു വേണ്ടതു്. ഇളമയകുമാരൻ തരക്കേടുകൂടാതെ രക്ഷപ്പെടുകയും കടൽക്കള്ളന്മാർ കാടക്കരചൻെറ അധീനത്തിലാകുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള

ത്തുകൊണ്ടു് ഇമയന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെ യഥാസ്ഥാനത്തിരുത്തേണ്ടതു മഹാരാജാവിന്റെ ചുമതലയാണ്. ശസ്ത്രത്തിലും ശാസ്ത്രത്തിലും നിപുണന്മാരായ ഗുരുക്കന്മാരോടുകൂടി ഇമയൻ മാതാപിതാക്കന്മാരെ കാണ്മവാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ വാസഗേഹം ശൂന്യമായിക്കാണുന്നതു സഹിച്ചുകൂടാത്ത പരിഭവമായിത്തീരും. ശത്രുക്കളുടെ ശകലിതശരീരത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന രക്തപ്രവാഹത്തിൽ മജ്ജനം ചെയ്യാൻ മോഹിക്കുന്ന കേരളീയസൈന്യത്തിന്റെ ആവശ്യം ഉണ്ടാകാതെ കഴിപ്പാൻ വേണ്ടുന്ന ഉപദേശവും കൊടുത്തു് ഉണ്ണിയെ അയച്ചിരിക്കുന്നു. ബുദ്ധയോഗീശ്വരന്റെ മൈത്രിയിൽ കരികാലകുലം പുലൎന്നുവരുവാൻ ഇമയകുമാരൻ കാരണമായിത്തീരട്ടെ.

വിശ്വസ്തമിത്രം, നമ്പെരുമാൻ.

പുതുമഴ പെയ്തു തോൎന്നതുപോലെ രാജസദസ്സിന്നു് പുതുമയും ആനന്ദവും പൊലിമയും വൎദ്ധിച്ചു. ചെറുചാലുകളിൽ തിങ്ങിനില്ക്കുന്ന ചപ്പിലകൾ ഒഴുകുന്നുപോലെ വാൎത്താന്വേഷികൾ അങ്ങുമിങ്ങും ചെന്നുകൂടി സന്ദേശത്തിലെ താല്പൎയ്യം തമ്മിൽ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുന്നു. വഞ്ചതി വെളിപ്പെട്ടതോടുകൂടി വെന്നിലപ്രഭുവിന്റെ സന്ധിബന്ധങ്ങൾ മഴകൊണ്ടു തൊട്ടാവാടിപോലെ തളൎന്നു; സമാധാനപ്രിയനായ പെരുമാളുടെ ശാന്തഗംഭീരമായ സന്ദേശത്തിന്റെ അവസാനഭാഗം സദസ്യരുടെ ആലോചനയ്ക്കു വിഷയമായിത്തീൎന്നു. അൎത്ഥഗർഭമായ ആശീൎവ്വാദവാക്യം ഇമയകുമാരൻ ആവൎത്തിച്ചു ജപിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. ബുദ്ധവനിതയിൽ കരികാലകുലം പുലൎന്നുവരുവാൻ പെരുമാൾ ആശീൎവ്വദിച്ചതു കേളികേട്ട ചോളരാജ്യത്തെ അപഹസിച്ചതാണെന്നു സഭ്യസരിൽ ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മഹാരാജാവു

സന്താനാൎത്ഥം മൈത്രിയെ ദത്തെടുപ്പാൻ മോഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ മതം തടസ്ഥമായിത്തീരുന്നതല്ലെന്നു് മതപരിവൎത്തനകൎമ്മത്തിൽ സ്വയാധികാരമുള്ള പഞ്ചമഹാജനയോഗത്തിൻെറ അഭിപ്രായം അറിഞ്ഞുപറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണെന്നു മററു ചിലരും വ്യാഖ്യാനിച്ചു.

കരി:—ബുദ്ധയോഗിയുടെ വേഷം കാൎയ്യസാദ്ധ്യത്തിന്നു വേണ്ടി സ്വീകരിച്ചതാണെന്നു് ഇദ്ദേഹം അല്പം മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു മറന്നിട്ടാണു് സദസ്യർ ആക്ഷേപിക്കുന്നതു്. സന്താനശൂന്യനായ ഞാൻ മൈത്രിയെ ദത്തെടുക്കേണമെന്നു മോഹിച്ചതിനെ പെരുമാൾക്കു് അറിവാനും തരമില്ല. കുരുപ്പിൻെറ കുട്ടിയാണു് മൈത്രി എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ എൻെറ മോഹവും നശിച്ചു. ചക്രവൎത്തിയുടെ ഉദ്ദേശം ബുദ്ധയോഗി വിശദമാക്കേണ്ടതായിരിക്കുന്നു.

കുൎപ്പുര:—ഇമയനെക്കുറിച്ചു ചക്രവൎത്തിക്കുള്ള അഭിപ്രായം അല്പകാലത്തിന്നിടയ്ക്കു മാറിപ്പോയിട്ടുണ്ടെന്നു വരുന്നതല്ല. കൈമറിഞ്ഞുപോയ രാജകീയരത്നം കണ്ടു കിട്ടീട്ടുണ്ടെന്നു ബുദ്ധസന്ന്യാസി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് ഇമയനെ സംബന്ധിച്ചു മാത്രമല്ലെന്നാണു് എൻെറ വിശ്വാസം.

ഉണ്ണി:—കൈമോശം വന്ന മുതൽ അന്വേഷിച്ചു നടക്കുന്നവന്നു് അതു കണ്ടുകിട്ടുമ്പോൾ കഷ്ടപ്പാടു തീരും. മുതൽ ഉടമസ്ഥനെ ഏല്പിച്ചു കൊടുത്താലല്ലാതെ കടപ്പാടു തീരുന്നതാണോ?

മീൻ:—വിലവേറില്ലാത്ത രത്നത്തെ ഉടമയെ ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. മെയ്യാഭരണങ്ങൾ ഇമയൻെറ പക്കലുണ്ടു്.

ഇമയൻ:—എന്നെ ഏല്പിച്ചു തന്നിട്ടുള്ളതു പുലോമജയുടെ ആഭരണങ്ങളല്ലെ?

മീൻകൊല്ലി:—അതെ, കടൽക്കള്ളന്മാരിൽ നിന്ന് എനിക്കു കിട്ടീട്ടുള്ളതെല്ലാം മഹാരാജാവിന്ന് ചേരേണ്ടവയാണ്.

ഉണ്ണി:—കുറുപ്പിന്റെ കുട്ടിയേയും അതിൽപെടുത്തിട്ടുണ്ടോ?

മീൻകൊല്ലി:—ഉണ്ട്. മൈത്രിയുടെ ഉടമയും മഹാരാജാവിന്നാണ്.

കരി:—മൈത്രിയുടെ പണ്ടങ്ങൾ നമുക്കു വേണ്ട; അവളെ ഇവിടെ താമസിപ്പിക്കുവാൻ കുറുപ്പിന്നു വിരോധമില്ലെങ്കിൽ എന്റെ മകളെപ്പോലെ അവളെ ലാളിച്ചു വളൎത്തുന്ന കാൎയ്യം നമുക്കു സന്തോഷം തന്നെ.

"അടിയന്റെ അടിക്കിടാവിന്റെ പേരിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു കരുണയുണ്ടാകുന്നതു് അടിയങ്ങളുടെ ഭാഗ്യമാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു് കുറുപ്പാശാൻ മഹാരാജാവിനെ കുമ്പിട്ടു തൊഴുതു.

അന്തഃപുരംവിട്ടുപോന്ന മാലതി രാജസദസ്സാണെന്നുള്ള കഥ മറന്ന് വാടി ക്ഷീണിച്ച മുഖത്തോടുകൂടി മഹാരാജാവിനെ ചെന്നു കണ്ടു. "സ്വാമിനിക്കു മനസ്സിന്ന് അശേഷം സുഖമില്ല. മൈത്രിയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കരയുന്നു. മൈത്രിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു സ്വാമിനി ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. ബുദ്ധസന്ന്യാസി കൊടുത്ത പണ്ടങ്ങളാണ് ഇതിനൊക്കെ കാരണം. ഈ അരത്താലി കണ്ടപ്പോൾ സ്വാമിനി മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു" എന്നു പറഞ്ഞു. മാലതി കൊടുത്ത മരതകത്താലിയിൽ കണ്ണു പതിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മഹാരാജാവു് ദീൎഘനിശ്വാസം ചെയ്തു. കണ്ണിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു. മുഖം ചുവന്നു. കാലുഷ്യത്തോടുകൂടി ബുദ്ധസന്ന്യാസിയെ നോക്കി. "നിങ്ങൾ ഒളിച്ചുവെച്ചു പലതും പ്രവൃത്തിക്കുന്നുണ്ടു്; ഈ അപരാ

ധം ക്ഷന്തവ്യമല്ല; ഉള്ളതു പറയണം" എന്നുച്ചരിച്ചു. വേഷധാരി അശേഷം പരുങ്ങിയില്ല. അമ്മയ്ക്കു മക്കളെ സ്ഥായിയുള്ള കാലത്തോളം ഈ കാൎയ്യത്തിൽ ഞാൻ അപരാധിയല്ല. മഹാരാജാവു സംശയിക്കരുതു്. പന്തിരാണ്ടുകാലം മുമ്പു കൈവിട്ടുപോയ സന്താനവല്ലിയെ കണ്ടുകിട്ടുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായ അവിടുത്തെ പഴയ സേനാപതി അന്നും ഇന്നും നിരപരാധിതന്നെയാണ്. മാതൃചാപല്യം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സീമന്തപുത്രിയെക്കുറിച്ചുള്ള സംശയം തീൎക്കുവാൻ തന്നെയാണ് തക്കതായ തെളിവോടുകൂടി ദൈവം എൻെറ മാലതിയെ തിരുമുമ്പിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളതു്. അന്നപ്രാശനവേളയിൽ ആതങ്കസന്താനവല്ലിയുടെ കോലത്തിന്മേൽ സ്നേഹാദരസൂചകമായി അവരവർ അണിയിച്ച ആഭരണങ്ങളിൽ അരത്താലി ഒന്നുമാത്രമല്ല മററു പലതും രാജകുമാരിയെക്കുറിച്ചു സംശയം തീൎക്കുവാൻ മതിയായ തെളിവുകളാണ്. മകളുടെ ആഭരണങ്ങളെ തിരിച്ചറിവാനുള്ള സാമൎത്ഥ്യം അമ്മയ്ക്കുള്ളതുപോലെ മററാൎക്കും ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. സുക്ഷേത്രത്തിൽ അൎപ്പിച്ച ഉത്തമബീജത്തെ ദുൎഗ്ഗാവനത്തിൽ ഉപേക്ഷിക്കുവാനാണു രംഭയുടെ ദാസിയായ കുട്ടിപ്പെണ്ണു തുനിഞ്ഞതു്. വനദുൎഗ്ഗയുടെ ശാൎദ്ദൂലം അതു സമ്മതിച്ചില്ല. അന്നുമുതൽക്കുതന്നെ ഇമയകുമാരൻ രാജകുമാരിയുടെ രക്ഷിതാവായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ടു്" എന്നു രാജ്യഭ്രഷ്ടനായ പഴയ സേനാധിപൻ കാൎയ്യസ്വഭാവം വെളിപ്പെടുത്തി. മീൻകൊല്ലിയുടെ ഒച്ച കേട്ടപ്പോൾ മാലതി സംശയിച്ചുനിന്നു. സേനാപതി തന്നെ താൻ ആളറിവിച്ച സമയം അവൾ അച്ഛൻെറ അടുക്കലേയ്ക്കു ചുററിപ്പററി ചെന്നു. "ഈ വൎത്തമാനം ആരെങ്കിലും അകത്തുചെന്നു പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അവർ—അതാ ഉമ്മറത്തുവന്നുകഴിഞ്ഞു" എന്നു പറഞ്ഞു് അച്ഛൻെറ പിടിവിടി

ച്ചു മാലതി തിരിച്ചുചെന്നു. 'ഞാൻ പോയി തടയട്ടേ'എന്നു കുമാരൻ ചോദിച്ചു.

കരി:—നിങ്ങളാരും അവരെ തടയരുത്. സന്തോഷസന്താപങ്ങൾ ഇടകലൎന്ന പന്ഥാവിലൂടെയാണ് ഈശ്വരി മനോവ്യാപാരം ചെയ്തുവരുന്നത്. ആ വഴിയിൽനിന്നു സന്തോഷത്തിൻെറ ഉൽക്കടകോടിയിലേയ്ക്കു മനസ്സിനെ പെട്ടെന്നു തിരിക്കുന്നതായാൽ ഉണ്ടാകുന്ന മനക്ഷോഭം ഈശ്വരി സഹിക്കില്ല. 'വേവുന്നതുവരെ താമസിച്ചവരെ ആറുന്നതുവരെ പൊറുപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻതന്നെ നോക്കാം' എന്നു പറഞ്ഞു കരികാലൻ ഇറങ്ങിച്ചെന്നു.

ഭുവനേശ്വരിയുടെ വരവുകണ്ടപ്പോൾ സദസ്സു നിശ്ശബ്ദമായി അനേകം ദൃഷ്ടികൾ ഒരേ കേന്ദ്രത്തിൽതന്നെ പതിഞ്ഞു. കരഞ്ഞു കണ്ണിട്ടങ്ങി മുഖംവീൎത്തു കവിൾത്തടം കരിവാളിച്ചും അഴിഞ്ഞ മുടി ചുററിപ്പിണഞ്ഞു മേനിമൂടി കാലടിവെയ്ക്കാൻ വിഷമിച്ചും ആടയുടെ നിയമനത്തെ അനാദരിച്ചും മെയ്യിൽ തങ്ങിത്തൂങ്ങി നിൽക്കുന്ന ആഭരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അലംകൃതയായ പുലോമജയെ കൈപിടിച്ചു വലിച്ചും എങ്ങോട്ടെന്നും എന്തിന്നെന്നും ഇല്ലാത്ത മട്ടിൽ കണ്ണീരിൽ മുങ്ങിവരുന്ന ഭുവനേശ്വരിയെ കണ്ടപ്പോൾ കാണികൾക്കും കണ്ണുനിറഞ്ഞു. സദസ്യരുടെ ദീൎഘനിശ്വാസത്തിങ്കൽ സമീരണനും സമനില വിടേണ്ടിവന്നു.

ഉന്നിയസ്ഥാനത്തെത്തുവാൻ ആവേശംകൊണ്ടു പോകുന്ന ഭുവനേശ്വരി രാജാവിൻെറ വരവു കാണുന്നില്ല.

പുലു:—സ്വാമിനി! അരുതു്; അങ്ങോട്ടു പോകരുതു്; ഇവിടെ നിന്നാൽ മതി; സ്വാമി വരുന്നുണ്ടു്.

ഭുവ:—അമ്മേ! അച്ഛൻ വരുന്നുണ്ടെന്നു പറയു; എൻെറ മോളല്ലേ?

കരി:—ഈശ്വരി! എന്തൊരവസ്ഥയാണിതു്.

ഭുവ:—എന്റെ മകളെ കിട്ടി. ഇനി മറെറാരാൾ കൊണ്ടുപോകുവാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല. കുറുപ്പും ബുദ്ധസന്ന്യാസിയും പോയൊ?

കരി:—അവർ നമ്മെ വഞ്ചിച്ചിട്ടില്ല. പരമാൎത്ഥം ധരിപ്പിക്കുവാനാണ് അവർ വന്നിരിക്കുന്നതു്.

ഭുവ:—എന്റെ പൊന്നുമോളേ ചോദിക്കു; ഈ അരത്താലി എന്റെ അരയിൽ കെട്ടിച്ചതു് ആരാണെന്നു ചോദിക്കു. അതെവിടെ?

കരി:—എന്റെ കയ്യിലുണ്ടു്; നീ ഒന്നും ചോദിച്ചറിയേണ്ടതായിട്ടില്ല. ദുൎഗ്ഗാഭഗവതി നമ്മെ അനുഗ്രഹിച്ചു.

ഭുവ:—എന്റെ പൊന്നോമനെ! മാലതിയുടെ അച്ഛൻ ഇവിടെ ഉണ്ടെങ്കിൽ ഈ കടകം കാണുമ്പോൾ നിന്നെ എടുത്തു മടിയിൽ വെയ്ക്കാതിരിക്കില്ല.

മീൻകൊ:—ഉടയതേ! അവനും വന്നിട്ടുണ്ടു്. അവിട്ടത്തെ വ്യസനം ഈശ്വരി തീൎത്തുതന്നു.

ഭുവ:—അതേ മാലതിയുടെ അച്ഛൻതന്നെ. ഈ വേഷം?

മീൻകൊ:—മാററിവന്നു കണ്ടുകൊള്ളാം.

കരി:—മാലതിയുടെ അച്ഛനാണു നമ്മുടെ സങ്കടം തീൎത്ത പുണ്യാത്മാവു്.

ഭുവ:—ഈ കാൽചിലമ്പു നിന്റെ അമ്മാമൻ—കഷ്ടം.

"വരൂ നമുക്കു അകത്തേയ്ക്കു പോവുക" എന്നു പറഞ്ഞു് മഹാരാജാവു പട്ടമഹിഷിയുടെയും പുലോമജയുടെയും കൈപിടിച്ചുകൊണ്ടും സദസ്യരുടെ ഇടമുറിയാതെയുള്ള ആ

ശീർവാദം കേട്ടുകൊണ്ടും അന്തഃപ്പുരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. സദസ്യർ സന്തോഷസംഭ്രാന്തന്മാരായി ഇമയകുമാരൻെറ ക്ഷണനമനുസരിച്ചു കമ്പവീപ്പിക്കാൻ പന്തലിലും ചെന്നുചേൎന്നു.

ഇമയകുമാരൻ അമ്മയെ വന്ദിപ്പാൻ ചെന്നാറെ മകനെക്കണ്ട സന്തോഷംകൊണ്ട് അമ്മ പലതും പറഞ്ഞകൂട്ടത്തിൽ ദുർഗ്ഗാലയം ജീൎണ്ണോദ്ധാരണം ചെയ്യാൻ പ്രാൎത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതിയും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മയുടെ പ്രാൎത്ഥനയെ കുമാരൻ പണിക്കരാശാനേ അറിവിച്ചു. ശാക്തേയകൎമ്മത്തിൽ സക്തനും ശില്പശാസ്ത്രത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനുമായ ദേവജ്ഞൻ സന്ദർഭോചിതമായ പ്രാൎത്ഥനയെ യഥാവിധി നിൎവ്വഹിക്കുവാൻ താൻതന്നേ ചുമതലയേററു. അമ്പലംപണിക്കു കല്ലിടുന്ന ദിവസമായിരുന്നതുകൊണ്ടു പണിക്കരാശാൻ രാജധാനിയിലും സഭയിലും ചെന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അമ്പലംപണിക്കു കല്ലിടുന്ന ശുഭമുഹൂൎത്തത്തിൽ കോവിലകത്ത് എന്തെങ്കിലും വിശേഷസംഭവം ഉണ്ടാവാനിടയുണ്ടെന്നു പണിക്കരാശാൻ മുമ്പേതന്നെ ലക്ഷണം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കുറുപ്പാശാൻെറ പുലോമജ ചോളരാജാവിൻെറ പുത്രിയാണെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ശുഭോദന്തം ഇമയൻ അയച്ചുവന്ന ഭൃത്യൻ പണിക്കരാശാനെ ധരിപ്പിച്ചു. തൻെറ ലക്ഷണസാഫല്യംകൊണ്ട് ആശാൻെറ പ്രഹൎഷപ്രകൎഷം വേലാതീതമായി പ്രവഹിച്ചു.

———(೦)———

അദ്ധ്യായം ൨൨.

കേരളീയർ അതിഥിസൽക്കാരവിഷയത്തിലും വേറെട്ടത്തവരാണെന്നു് ചോളരാജാവിനെ ധരിപ്പിക്കുവാൻ പെരുമാൾക്കു് അധികദിവസം വേണ്ടിവന്നില്ല. പെരുമാൾ ചോളരാജാവിനോടു കൂടി ആദ്യമായി സവാരിക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ അനേകായിരം പൌരന്മാർ അരമനയുടെ പുരോഭാഗത്തിങ്കൽ എതിരേൽക്കാൻ കാത്തുനില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. "ഇന്നു് പൌരന്മാർ വിശ്രമിച്ചുകൊള്ളട്ടെ" എന്നു പെരുമാൾ കല്പിച്ചു. ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ കേരളരാജധാനി ജനശൂന്യമെന്നപോലെ കാണപ്പെട്ടു. രാജധാനി അലങ്കരിച്ചു മോടി കൂട്ടീട്ടുള്ള വിഷയത്തിൽ കലാകുശലന്മാർ പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള മനോധർമ്മത്തെ കണ്ടു സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടു് അവർ രാജധാനിയുടെ പ്രധാനവീഥിയിൽ സഞ്ചരിച്ചു തിരിച്ചെത്തുന്നതുവരെ ഒന്നിച്ചുള്ളവരല്ലാതെ വഴിനീളെ പൌരന്മാരിൽ ഒരുവനെ അവക്കു കാണുവാൻ സാധിച്ചില്ല. തലേന്നാളത്തെ കൌതുകം അന്നത്തെ പ്രതാപപ്രൌഢികൊണ്ടു വർദ്ധിപ്പിച്ചു. അരയും തലയും മുറുക്കി ആയുധപാണികളായി വഴിക്കിരുപുറവും അണിനിരന്നു നിൽക്കുന്ന സേനാപാളികളുടെയിടയിൽക്കൂടി സവാരി ചെയ്യുന്ന കരികാലൻെറ കരളിൽ, പുരുഷപ്രാപ്തിവന്ന കേരളീയരെല്ലാം ആയുധാഭ്യാസം ശീലിച്ചവരാണെന്നുള്ള ബോധം ജനിപ്പിച്ചു. മറുവീഥിയിലെത്തിയ സമയം കലാശാലകളിൽ അദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വിനയാദരങ്ങൾക്കു് കരികാലൻ വശംവദനായി. ആപണവീഥിയിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു പുതിയ ലോകത്തിൽ ചെന്നതുപോലെ കരികാലനു

ങ്ങാന്നി. ജനബാഹുല്യം പിൻമാറി മറഞ്ഞു. മുന്നിൽക
ണ്ട വാണിഭശാലയിൽ നിന്ന് കണ്ണെടുക്കുവാൻ കാലവി
ളംബം നേരിടുവിക്കത്തക്ക വിശേഷപ്പെട്ട പട്ടാംബരങ്ങ
ളും രത്നമാല്യങ്ങളും മററും കണ്ടു കണ്ട് നേരം അസമയ
മായിട്ടും ആപണവീഥി അവസാനിക്കാതെ കരികാലൻ വി
രമിച്ചു. ഒരു നാരംപോയ വഴിയിൽക്കൂടി മറുനാരം പോ
കുമ്പോരം മുന്നത്തെ മോടിയല്ല അന്നത്തെ കാഴ്ച. സുകുമാ
രകലകളിൽ കണ്ണുള്ള കരികാലമഹാരാജാവ് മഹോദയപ
ട്ടണത്തിൻെറ മഹിമയെ അന്നന്നായിക്കണ്ടു കൊണ്ടാടി.

ഭുവനേശ്വരിയും പത്മാവതിയും പുലോമജയോടുകൂടി അന്തഃപുരത്തിൽ സൈ്വരസല്ലാപം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കു മ്പോരം കുമാരന്മാർ അവരെ കാണ്മാനായി ചെന്നു.

പത്മാ:—നിങ്ങരം എവിടെ പോയിരുന്നു. അരാകു ളത്തിൻെറ നേക്കുള്ള പകവീളാൻ പോയതല്ലല്ലൊ.

ഉണ്ണി:—അല്ല; ജ്യേഷ്ഠൻ അരാകുളത്തെ വന്ദിപ്പാൻ പോയതാണ്.

ഭുവ:—ഉണ്ണി പോയതോ?

ഉണ്ണി:—ജ്യേഷ്ഠൻ തടാകത്തിൽ ഇറങ്ങിയാൽ പി ടിച്ചുകേററാൻ.

ഭുവ:—അതിന് കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ കൂട്ടിയില്ലേ?

പത്മാ:—'ആ പെണ്ണസത്താണ്; ഇമയൻെറ കഴു ത്തിൽ കയറിട്ടു വലിക്കും' എന്ന് ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പ റഞ്ഞു.

ഭുവ:—ഇമയൻെറ അമ്മാമൻ ഇന്ന് ഏതു വഴിക്കാ ണു സവാരിക്കു പോകുന്നത്. ഞങ്ങരംക്ക് കുറുപ്പിൻെറ വീടു കണ്ടാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.

ഇമ:—ഇന്ന് സവാരിയുണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല; ആലോചനാസഭ കൂട്ടുന്നുണ്ട്. സവാരി ഉണ്ടെങ്കിൽതന്നെ ആ വഴിക്കാവില്ല. അതു് ഇന്നലെ കഴിഞ്ഞു.

പത്മാ:—എന്നാൽ ഇനി നമുക്കു താമസിക്കേണ്ട. ഉണ്ണികളും വരുന്നില്ലേ?

ഉണ്ണി:—ജ്യേഷ്ഠൻ വരുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഞാനും ഉണ്ടു്.

പത്മാ:—ഇമയൻ പിന്നൊഴിഞ്ഞുനിൽക്കയാണൊ? ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും പോകുന്നുണ്ടു്.

ഇമയൻ:—എന്നോടു സഭയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നു കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവിടെ കണ്ടുപോകാൻ വന്നതാണു്.

ഇമയൻ അവരെ പിരിഞ്ഞുപോന്നു. മേനാവു തയാറായി എന്നു തവണക്കാരൻ ചെന്നറിവിച്ചു. വസ്ത്രാലങ്കാരമോടിയോടുകൂടി വിളക്കും മടയും എടുത്തുകൊണ്ടു വഴിനീളെ നിരന്നു നിൽക്കുന്ന അബലാജനങ്ങളുടെ മംഗളഗാനങ്ങളെ കേട്ടുകൊണ്ടു് അവർ കുരുപ്പാശാൻെറ വീടിൻെറ പടിക്കൽ എത്തി. മേനാവിൽ നിന്നിറങ്ങിയ പുലോമജ വഴി തെററിച്ചെന്നതുപോലെ നിലകൊണ്ടു. 'കൊച്ചപ്പൻെറ വീടാണോ ഇതു്?' എന്നു് തന്നത്താൻ ചോദിച്ചു. 'കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ കുട്ടിയാണൊ പുലോമജ?' എന്നു് പത്മാവതിയും ചോദിച്ചു. എതിരേൽക്കാൻ കാത്തുനിന്നിരുന്നവരുടെ സൽക്കാരമേററുകൊണ്ടു് അവർ പടികടന്നു ചെന്നു.

പുലോമജ താമസിച്ചിരുന്ന പുരയുടെ സ്ഥാനത്തു് ഒരു വലിയ കൊട്ടാരം പൊങ്ങി നിൽക്കുന്നു. ചുററുപാടും മതിലും മററു പല എടുപ്പുകളും ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. തൊഴുത്തും കയ്യാലയും കുളവും കുളപ്പുരയും കിണറും മടപ്പള്ളിയും പത്തായപ്പുരയും പടിക്കൽ കാവലും എല്ലാംകൂടി കണ്ടു

ഇപ്പോഴം കുറുപ്പാശാൻ ഒരു പ്രഭുവാണെന്നു ഭുവനേശ്വരി വിശ്വസിച്ചു. 'കൊച്ചപ്പൻ വലിയ സ്വത്തുകാരനല്ലെന്നു പുലു എന്നോടു പറഞ്ഞതു് ഓക്കുന്നുണ്ടോ?' എന്നു് പട്ടമഹിഷി ചോദിച്ചു.

പുലു:—എന്നെ കടൽക്കള്ളന്മാർ കൊണ്ടുപോയ നാഠംവരെ ഈ അവസ്ഥ കൊച്ചപ്പനുണ്ടായിട്ടില്ല.

പത്മാ:—കുറുപ്പും കുട്ടിയും അടുത്തുവരു. സ്ഥലം നാനാവിധമായിക്കിടക്കുന്നു എന്നു് എന്നോടു പറകയുണ്ടായി. പിന്നെ ഒന്നിച്ചു വന്നപ്പോഠം ഞാൻ കണ്ടതു് ഈ മട്ടിലാണു്.

അവർ തൊടിയിലിറങ്ങി നടക്കുമ്പോഠം "അതാ മററമ്മ നിൽക്കുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് പുലോമജ കിണററിൻകരയിലേയ്ക്കു മുന്നിട്ടുചെന്നു. കുട്ടിപ്പെണ്ണു് കിണററിൻെറ വക്കത്തു നിൽക്കുന്നതു മററുള്ളവരും കണ്ടു. തന്മയത്വം വരുത്തി കൊത്തിവച്ചിട്ടുള്ള പ്രതിമയെ ഭുവനേശ്വരി സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടു് ഇതു 'കുട്ടിപ്പെണ്ണിൻെറ ഛായതന്നെയാണോ?' എന്നു ഭുവനേശ്വരി ചോദിച്ചു.

പത്മാ:—പുലോമജ കുറിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള ഛായ നോക്കി കൊത്തിച്ചതാണു്. മടങ്ങിച്ചെല്ലുമ്പോഠം ഛായയും കാണാം.

ഭുവ:—ഈ സ്ത്രീയെ ഞാൻ അറിയും. രംഭയുടെ ദാസിയാണു്. എൻെറ മോളെ! നിൻെറ ആയുസ്സിൻെറ ബലം അല്ലെങ്കിൽ എൻെറ ഭാഗ്യം എന്നല്ലാതെ ഞാനൊന്നും പറയാൻ കാണുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞു ഭുവനേശ്വരി പുലോമജയെ ആശ്ലേഷിച്ചു.

കുട്ടിക്കു മുലകൊടുത്തു നിൽക്കുന്ന ഒരു ക്രൂരത്തിപ്പുള്ളു സമ്പ്രദായമല്ലാത്ത മട്ടിൽ നിലവിളിച്ചു് കുട്ടിയെ പിരിഞ്ഞു

ചെല്ലുന്നതു മേച്ചിക്കാരൻ കണ്ടു. ‘കടിഞ്ഞൂൽ പെററപ്പശുവാണേ ഒഴിയണം’ എന്നു കൂടെയുള്ളവർ പറഞ്ഞു. മേച്ചിക്കാരൻ ഓടിവന്നു പശുവിനെ കണ്ടപ്പോൾ പുലോമജ സംശയിച്ചു് ‘എൻെറ വെള്ളച്ചിക്കുട്ടിയല്ലേ അതു്’ എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു നാലടി മുന്നോട്ടുചെന്നു. മേച്ചിക്കാരനെ വിട്ടുപോന്ന പശു പുലോമജയുടെ അടുത്തുവന്നു തലനീട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. പുലോമജ പശുവിൻെറ താട തടവിക്കൊണ്ടു് ‘നീ എന്നെ മറന്നില്ലല്ലോ’ എന്നു പറഞ്ഞു പശുവിനെ വാത്സല്യിച്ചു. പശുക്കുട്ടി കുതികുത്തിച്ചാടിവന്നു തള്ളയുടെ അകിട്ടിൽ മുട്ടി. പശുവിൻെറ നില കണ്ടപ്പോൾ മററുള്ളവർ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു.

പരമാ:—ഇമയനെ രക്ഷിച്ചതിനു നീ അവൾക്കൊന്നും കൊടുത്തിട്ടുണ്ടാവില്ല; അതു കിട്ടാൻവേണ്ടി വന്നു നിൽക്കുകയാണു്.

പുലു:—ഞാനൊന്നും കൊടുത്തില്ലെങ്കിലും ഇവൾക്കു വേണ്ടതെല്ലാം കൊടുത്തുരക്ഷിച്ചു പോരുന്നുണ്ടെന്നു കണ്ടാലറിയാം. “എൻെറ വെള്ളച്ചി! പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചതിനു പ്രതിഫലം തരാൻ എനിക്കു ശക്തിയില്ല” നീയും എൻെറ അമ്മയാണു്.

ഇത്രയും പറഞ്ഞപ്പോൾ പുലോമജയുടെ കണ്ണുനിറഞ്ഞു. പശുവിനെ തൊട്ടു നിറുകയിൽ വെച്ചു. കൊമ്പിലണിഞ്ഞ മണ്ണെടുത്തു കുറിയിട്ടു. അടുത്തു നിന്നിരുന്ന നാലെഴ പല്ലു പൊട്ടിച്ചെടുത്തു തിന്നാൻ കൊടുത്തു. തളർത്ത കറുകപ്പുല്ലിലേന്നു തലതാഴ്ത്താതെ വിശ്രമിച്ചുനിൽക്കുന്ന പശു പുലോമജ കൊടുത്ത പൊട്ടുപൽക്കൊടി ആർത്തിയോടുകൂടി തിന്നു. ‘മനുഷ്യരിൽ മൃഗങ്ങളും മൃഗങ്ങളിൽ മനുഷ്യരുമുണ്ടു്. ഈ കേരളനന്ദിനിയെ ദേവന്മാരെപോലെ സൽക്കരിപ്പിക്കുവാൻ അരമനയിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുവരട്ടെ’ എന്നു പറഞ്ഞു

ി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. കുറുപ്പിന്റെ ഗൃഹത്തിലുള്ളവരെ ആദരിച്ചു സമ്മാനിച്ചതിന്നുശേഷം അവർ യഥാക്രമം അരമനയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി.

കുട്ടിപ്പെണ്ണു രംഭയുടെ ദാസിയാണെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതോടുകൂടി പുലോമജയെക്കുറിച്ചുള്ള സംശയം എല്ലാവക്കും ഇല്ലാതായി. ചോളരാജാവു കുട്ടിപ്പെണ്ണിന്റെ പ്രതിമ കണ്ടപ്പോൾതന്നെ ഈ സംഗതി പെരുമാളെ ധരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ക്ഷത്രിയകുലജാതയായ രാജകന്യക ശൂദ്രഗൃഹത്തിൽ വളൎന്നുവന്നതുകൊണ്ട് ആക്ഷേപത്തിലാകരുതെന്നു കരുതിയിട്ടായിരുന്നു വൈദികസഭയുടെ അഭിപ്രായം അറിവാൻ പെരുമാൾ തുനിഞ്ഞത്. അറിയാതെയും അബദ്ധത്തിലും ചെയ്തുപോയ കൎമ്മംകൊണ്ട് ആചാരലോപം നേരിടുന്നതല്ലെന്നു വൈദികസഭ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ചോളരാജാവു തൃപ്തിപ്പെട്ടു. പുലോമജ രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇളയകുമാരൻ കഷ്ടപ്പെട്ടു സമ്പാദിച്ച പ്രേമം പുഷ്ടിപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

ഉഭയകുലപരിശുദ്ധന്മാരായി ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായി വേദജ്ഞന്മാരായി സൽക്കൎമ്മനിരതന്മാരായിരിക്കുന്ന മഹാബ്രാഹ്മണരെക്കൊണ്ടു നിറയപ്പെട്ട സഭാമദ്ധ്യത്തിൽ വെച്ചു കരികാലമഹാരാജാവു കുറുപ്പിനോടു പുത്രിയെ കയ്യേററുവാങ്ങി. പഞ്ചമഹാജനയോഗത്തിൽ വെച്ചുതന്നെ രാജകുമാരന്മാർ ഗുരുദക്ഷിണ ചെയ്തു. പെരുമാൾ കുറുപ്പാശാന്നു പട്ടുപടം നൽകി.

കേരളചക്രവൎത്തിയുടെ ബന്ധുത്വം ബലപ്പെടുത്തിയ ചോളരാജാവു കുടുംബസമേതം ഇളയകുമാരനൊന്നിച്ചു മഹോദയപട്ടണത്തിലെ തുറമുഖത്തിൽനിന്നു കപ്പലേറി കാവേരി പട്ടണത്തിലെത്തി. അവിചാരിതമായ ഭാഗ്യോദയംകൊണ്ടു മനം കുളുത്ത രാജകുടുംബം പരിവാ

സമ്മതം രാജധാനിയിൽ ചെന്നുചേൎന്നു. ഇമയകുമ ചോളരാജാവിന്റെ ആലോചനസഭയിലെ അംഗ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടു. ബാക്കിയിൽ കിടക്കുന്ന കാൎയ്യങ്ങളെ ഹാരാജാവു തീൎച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന അവസരത കുററക്കാൎക്കു കൊടുക്കേണ്ടുന്ന ശിക്ഷയെപ്പററി സദസ്യർ ഞ്ഞ അഭിപ്രായത്തോടുകൂടി ഇമയകുമാരൻ യോജിട്ട പൌരുഷമുള്ളവൎക്കു മാനഹാനിയിൽപരം പ്രാണ ടം മറെറാന്നുമില്ല. പ്രജകളില്ലാത്ത രാജാവിന്റെ പ്ര പം വെന്നിലപ്രഭു അനുഭവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ' എന്നു യൻ പറഞ്ഞു. മഹാരാജാവു ശിക്ഷാവിധി ഉച്ച പ്പോൾ ആഭരണങ്ങൾ അണിയിച്ച പിണംപോലെ നിലപ്രഭുവിനെ ലോകം കണ്ടു. സ്വാമിദ്രോഹത്തി തീവ്രവേദന അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടു് സഹായത്തിന്നു ല്ലാതെ വെന്നിലപ്രഭുവിന്നു പ്രഭുസ്ഥാനം വാഴുമാറ കാടക്കരചൻ അടുത്ത കൃഷ്ണചതുൎദ്ദശിവരെ കടൽ നാക്കു് ആയുസ്സു നീട്ടിക്കൊടുത്തു. ഭൂലോകരംഭ മ കം പ്രാപിച്ചതുപോലെ അപ്രത്യക്ഷമായി. ചന്ദ്രിക അന്തഃപുരത്തിൽ പ്രവേശിക്കാൻ മാലതിയുടെ സമയം ക്കേണ്ടിവന്നു. പഴയ സേനാധിപൻ തന്നെ ചോളസേ ധിപതിയായി. പണിക്കരാശാനെ 'തച്ചുടയനായനാ സ്ഥാനപ്പേരോടുകൂടി കോവിലധികാരിയായി അവരോ ച്ചു. വനദുൎഗ്ഗയെ ചോളരാജ്യത്തിന്റെ കുലദൈവ കൊണ്ടാടി. ദുൎഗ്ഗാദേവിക്കു കലശമാടിയ ദിവസത്തി ന്നെ പണിക്കരാശാൻ കുറിച്ചു. സുമുഹൂൎത്തത്തിൽ ഇ കുമാർനാൽ പരിണീതയായ പുലോമജ സൎവ്വമംഗളമം യായി ശോഭിച്ചു.

ശുഭം.

17 DEC 1942
MUL
034861